DE IURE CONSUETUDINIS ANTONIJ PIAGIJ I.V.C. TRACTATUS INDICE...

Antonio Piaggia, Giovanni Battista Coccini

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
10 G
41

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

13-9-F-9

26
C
51

Digitized by Google

DE IVRE CONSVETVDINIS

ANTONII PIAGII
I. V. C.

TRACTATVS

Indice quæſtionum, Summarijs, Numeris, & Repertorio locupletiſſimo exornatus.

CVM PRIVILEGIO.

Biblot. Soc. Coll. Rom. Soc. Jesu
ex Catg. Ill.mi Cocciai

ROMÆ, Sumptibus Alexandri Lanceæ.
M. DC. IIII.

Superiorum Permiſſu.

BIBLIOTECA NAZ.
Digitized by Google

Digitized by Google

PERILLVSTRI, AC

REVERENDISS.

DOMINO

D. IOSEPHO FERRERIO

VRBINATIVM ARCHIEPISCOPO

S.

AMPLISSIMAE Dominationis Veſtræ cum officiorum, tùm beneficiorum, quibus patrem meũ, quo ad vixit, me ipſum, ac totam familiam ornauit, cumulauitque

Digitized by Google

ſemper; tale, ac tantum pondus eſſe cognoſco, Præſul ornatiſsime, vt nihil mihi præter eundum cenſeam, in quo gratiſsimam ei uoluntatem meã teſtatam eſſe, non magnopere cupiã: Quare cum mihi nunc Clariſsimi Iureconſulti Antonij Piagij de Iure Conſuetudinis Commentarius oblatus ſit, qui ederetur in hanc literatorum hominum lucem, præclariſsimo Suæ Dominationis nomine frontem ipſius inſignitam volui, vt hac velusi ſuperſcripta commendatione gratior omnibus, & illuſtrior appareat, mihiq; hæc ſimul, quæ iamdiu multum inoleuit conſuetudo ſeruetur, Principum virorum tutelæ ſcripta præclare, commendandi. Rogo igi-

tur

Digitized by Google

tur, atq; oro Veſtram Dominatio-
nem ampliſsimam, vt hanc meam
qualemcumq; in eam obſeruantiæ,
& grati animi ſignificationem exi-
miæ humanitati ſuæ pergratam eſſe
velit, me, meosq; omnes benignitati
eius deuotos eſſe ac fore perpetuo in-
telligat: Sic Deus Optimus Maxi-
mus feliciſsima omnia, ac fortuna-
tiſsima Perilluſt. Dominationi ſuæ,
vt aſsiduæ rogamus, elargiatur.
Romæ Kal. Aprilis. M. DC. IV.

Perill. Dominationis Veſtræ

Humiliſsimus Seruus

Alexander Lanceus.

Digitized by Google

Quæſtionum Index.

1 COnſuetudo quotuplex ſit.
2 Conſuetudo quid ſit.
3 Actuum frequentia in conſuetudine.
4 Temporis diuturnitas.
5 Populi item tacitus conſenſus.
6 Rationabilitas, & quæ.
7 Conſuetudo per quas perſonas inducatur.
8 Conſuetudinis vires ac virtutes.
9 Cuius loci conſuetudo attendatur.
10 Conſuetudinis probatio.
11 Conſuetudo in quibus attendatur.
12 Conſuetudinis reſtrictio, vel extenſio.
13 Differentiæ inter ſtilum, ritum, vſus, mores, conſuetudinem, deſuetudinem, præſcriptionem, ſtatutum, ſolitumque.
14 Conſuetudo quot modis tollatur.

Digitized by Google

ANTONII

PIAGGII I. C.

TRACTATVS DE CONSVETVDINE

PRAEFATIO.

TRACTATVS Conſuetudinis eſt frequentiſſimus, cum alteram totius iuris partem continere dicatur teſte Vdalr. Zaſ. in l.de quibus ff. de leg. ſcireq; expedit cum non om-

Digitized by Google

nibus facile innoteſcat. c. 1. de con-
ſtit. lib. 6. & per Ang. in l. 1. §. Diuus de ſcpulchr. viol. & quia varijs in locis pertractatur difficultaſq; inde exoritur, vt ſenſit Abb. in prohem. Gregor. in princ. nu. 3. ideo in vnum tota hæc materia congeſta eſt vt quænam ſcctanda, quæ vc etiam vitanda ſit inſpicere liceat ſecundum Ant. bu tr. in c. ex parte nu. 7. de conſuetu. Imol in c. 1. nu. 2. eo. tit. Prępoſ. in c. cognouimus nu. 2. 12. q. 2.

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 QVOTVPLEX ſit Conſuetudo?
2 Generaliſſima conſuetudo quæ?
3 Orandi verſus Orientem conſuetudo
4 Orandi verſus orientem. 12. rationes
5 Orauerunt verſus orientm Apoſtoli.
6 Orauit verſus orientem Daniel,
7 Orauit verſus orientem Salomen.
8 Generalis conſuetudo quæ?
9 Conſumationem delicti requirit conſuetndo vt pœnæ locus ſit.
10 Specialis conſuetudo quæ?
11 Specialis conſuetudo derogat generali.
12 Specialis conſuetudo continens quod ius commune regulatur ſicut illud.
13 Specialiſſima conſuetudo quæ?
14 Patris familias conſuetudo potiſſime attendi debet.
15 Cantorum conſuetudo.
16 Natura etiam vtitur conſuetudine dũ mulierem conſueto menſe parere facit.
17 Principum etiam dicitur conſuetudo.
18 Principes propter vicia ſolent habere ali-

quos ſibi acceptos quibus etiam nobilitates, & dignitates tribuunt.

19 *Veritas ſuper omnia amanda.*

20 *Principibus qui vult eſſe gratus Placentiā non autem Veronam poficiſcatur.*

21 *Dentium ſtridor preter conſuetudinem, inſaniam, & mortem ſignificat.*

22 *Iacens pronus preter conſuetudinem, aut delirat, aut ventris dolorem patitur.*

23 *Digeſtio in carnibus bouinis potiuſq; in pullinis contingit ſtante conſuetudine licet pullinæ leuiores ſint cibi.*

24 *Prandere conſuetus non prandens nocumentum ſibi parat, ſicut qui conſueuit ſumere cibum in aliqua hora, & mutat ad aliam.*

25 *Animalia etiam de conſuetudine participant*

26 *Morbus quoque non nihil commune habet cum conſuetudine, & his qui patiuntur nu. 27.*

28 ***Inanimatæ rei quoq; tribuitur conſuetudo.***

29 ***Familiaritas ſeu conuerſatio conſuetudini cohæret quæ ſolet pro familiaritata vſurpari.***

1 Quero

QVESTIO PRIMA.

QVERO quotuplex
1 † eſt conſuetudo ? & quidem ex intentione Doct. quadruplicem reperio.

Prima namq; dici-
2 tur generaliſsima † qualis eſt illa quæ viget inter omnes Catho
3 licos, ſcilicet, orandi verſus † Orientem cu
4 ius quidem orationis congrua † eſt conſuetudo ab 12. rationes quas colligunt. Gemin. in c. Eccleſiaſticarum nu. 6. & Io. de Turr. Crem. nu. 7. 11. diſtinct. vbi quod
5 Apoſtoli † orauerunt verſus orientem cum poſt Aſcenſionem Domini redierunt in Hieruſalem, quam etiam orationem ver-
6 ſus orationem reperitur feciſſe † Daniel in Captiuitatæ Babilonica, & pariter Salo-
7 mon † qui cum oraret, faciem ſuam verſus ortum Solis vertebat, Moderni Repet. in l. de quibus nu. 50. ff. deleg.

Secunda conſuetudinis ſpecies eſt quæ
8 dicitur generalis † vt eſt illa quæ ſeruatur in tota Prouincia Io. de Imol. in c. ex tuarum nu. 3. de Author. & vſu pallij, & ſi

quandoq; magis ſtricte ſumitur, quandoquidem comprehendit conſuetudinem tantum vnius Dioceſis, idem Imol. in c. cum veniſſent nu. 3. de Inſtit. Ant. de butr. in d. c. ex tuarum nu. 3. idem tenuit Præpos. in c. conſuetudines nu. 5. 11. diſtinct. Aliàs vlterius etiam porrigitur & ſic extra Prouinciam, & Dioceſim, & dicitur Generalis quæ viget per totam Italiam vt dici-
9 tur de ea quæ requirit conſumationẽ † delicti Paul. Caſtr. in l. 1. §. hæc autem verba ff. quod quiſq. iu. Rocch. Curt. c. fin. nu. 173. de Conſuet. Andr. Alciat. reſp. 9. quia articulus nu. 17. lib. 7. felin. in tract. de Conat. poſt lect. ſuper Decretal. impreſſo Iul. Clar. in pract. crim. §. fin. q. 92. per tot. licet generalem & ſi minus proprie vſurpando pro generaliſsima hanc eandem totius Mundi conſuetudinem dixerit Io. Franc. Purpur conſ. 186. non poteſt deueniri nu. 5. lib. 1. & ante eum Henr. Boich. in d. c. fin ſub nu. 2. verſ. ſi conſuetudo procedit de Conſuet ſiue autem ſit generaliſſima, ſiue generalis tempore Sanctæ memoriæ Pij Papæ Quinti, non pro fuit cuidam nobili Scholari Neapolitano qui exonerauerat Archibuſium cõtra quen

dam

dam alium Scholarem in Ciuitate Peruſij
quo tempore, & ipſe legibus vacabam, li-
cet enim non fuiſſet ſequutus effectus, fuit
tamen decapitari iuſſus, ſed tamen dicta
conſuetudo alias Poſtmodũ conſueto pin-
guius profuit cuidam ruſtico, qui pro exo-
neratione Archibuſij contra quendam a-
lium quem non tetigit, in eadem Ciuira-
te obtinuit ſupplicationem ſignatam tan-
tum in ſcutis duobus quod fuit enimuero
omnibus admirandum.

Tertia conſuetudinis ſpecies dicitur ſpe
10 cialis † & ea eſt quæ ſeruatur in aliqua Ci-
uitate vel loco c. veniente de Iureiur. l. ven
ditor §. ſi conſtat ff. commun. pred. l. 3.
C. de Edif. priuat. Prepoſ. vbi ſupra, Hoſt.
c. cum dilectus nu. 9. & ſeq. de Conſuet.
11 & iſta ſpecialis † derogat. generali Aym.
Crauett. conſ. 111. ſpectabilis Iuriſcon-
ſultus nu. 16. lib. 1. Siluan. Conſ. 56. Ma-
gnificus Dominus nu. 12. lib. 1. & ante
eos Phiiipp. Corn. conſ. 83. circa primum
conſultarionis articulum ſub nu. 14. verſ.
Præſuppoſito autem lib. 4. & quidem iſta
12 quando continet † illud quod ius commu-
ne, eius exemplo regulatur Prepoſ. c. quo-
niam nu. 2. 32. diſtinct.

Digitized by Google

Quartr ſpecies conſuetudinis eſt quæ ſpe-
13 cialiſſima † nuncupatur, & iſta ponitur pro
aſſuefactione quæ gigni dicitur exercita-
tione ſecundum Cic. de Orat. lib. 2.& hæc
apellatur magis proprie conſuetudo pa-
14 trisfamilias quæ attendenda † eſt, Imol. c.
ad noſtram in princ. & ibi Hoſt. nn. 2. de
Confir. vtil vel inutil. Hòſt. mct. in c. cum
dilectus nu.9. & ſeq.de conſue. dicit etiam
Cic.delegibus lib 1. tantam eſſe corrupte-
lam malæ conſuetudinis vt ab ea tanquam
igniculi extinguantur, a, natura dati exo-
riantur, & confirmentur vicia contraria,
item Horat. ſermonum lib. 1. Satira tertia,
15 omnibus hoc vicium eſt cantoribus † inter
amicos vt nunquam inducant animum can-
tare rogati, iniuſſi nunquam deſiſtant, &
Cic.pro Rub. perd.reo. non eſt inquit me
conſuetudinis initio dicendi rationem red-
dere, qua de cauſa quemquam defendam,
idem de Amicit. Conſuetudo Doctorũ eſt
vt id is ponatur, & quæ ſequuntur: Non
tantum autem dicitur conſuetudo quæ re-
ſultat ex actibus perſonarum,ſed etiam na-
turæ, vnde attenditur conſuetudo mulie-
16 ris quo menſe parère † conſueta ſit Bal. in
l. ſeptimo Menſe in fi. ff. de ſta. hom. &
huic

huic conſuetudinis ſpeciei non conuenit conſuetudinis diffinitio quam inferius ſubijciam, quia potius dicitur aſſuefactio vt ſupra dictum eſt, licet dicatur talis eſt conſuetudo patrisfamiliàs per præallegata, & probatur in l. vel vniuerſorum ff. de pignor. actio. in l. nemo. C. de Epiſc. aud. Rocch. Curt. in Rubr. de Conſuet. nn. 18. vbi etiam poni dicit pro facto plurium perſonarum, & pro iure ex vſibus reſultante vt etiam voluit Salyc. in d. l. nemo in princ.
17 & ibi quòd etiam Principum dicitur † aſſuefactio, quorum turpis illa dannandaq; videtur conſuetudo quòd propter vicia fa-
18 ciant aliquos † ſibi acceptos, & illis Nobilitates, & Dignitates impartiantur vt exclamat. Bar. in l. 1. nu. 66. C. de dignit. lib.
19 12. Vnde præfati veritate poſt poſita † quæ ſuper omnia amanda, & colenda eſt ſecundum Bal. in Tract. Sciſmat. col. 1. & in l. cum ita ff. de Condit. & demonſtr. vt Dominis dominentur inherent dicto Terent. in Andria, obſequium Amicos, Veritas odium parit, quam etiam falſam practicam tetigiſſe videtur Hieron. Cagn. in Prohem. ff. in princ. num. 29. vbi quòd qui Prin-
20 cipibus † vult gratus eſſe Placentiam non

autem

Digitized by Google

autem Veronam proficiſcatur neceſſe eſt Hanc etiam conſuetudinem pro aſſuefactione vſurpat Galen. 3. Claſſe lib. 1. Hippocrat. de morb. vulg. in comment. 3. folio mihi 117. dum dicit ſtridor dentium
21 † in febribus preter conſuetudinem a teneris contractam, inſaniam ſignificat, &
22 mortem, & ſubijcit ibi quod ſi pronus † iaceat is qui per bonam valetudinem ſic cubare non conſueuit, aut delirium, ant ventris dolorem portendit, alias ſecus: Dicebat etiam Galen. de diſſolut. contin. cap. 1. 5. folio mihi 72. In Iſagog. de dicta Conſuetudine priuatæ perſonæ in illis verbis, & ideo inuenimus homines qui digerunt
23 carnes bouinas † & non digerunt carnes pullinas, & quæ ſimilantur excibis leuibus, & conſuetudo in eis addit magnam partẽ,
24 & qui conſueuit prandere † & remouetur ab eo & eſt contentus coena, Magnificat nocumentum ſibi, & qui conſueuit ſumemere cibum in aliqua hora determinata, & mutatur ad aliam preter iſtam horam, declarabiur ſibi hæc permutatio nociua, & ſi mutauit cibnm ex horis malis ad horas, bonas, & debet propterea imitari conſuetudinem quæ eſt antiquata, & longa, & ſi

ſit

ſit non bona quando non adducit aliquid neceſſitatis ad mutationem ſuam, iſtaq; cõſuetudo cum dicatur aſſuefactio, accidit
25 etiam † in animalibus l. naturalis §. pauonum, & §. ſeruos cum §. ſeq. ff. de Acquirerum dom. §. Pauonum, & §. Apum Inſtit. de rerum diuis. Salyc. in l. 2. nu. 2. C. quæ ſit lon. conſuet. Petr. de Rauen. de Conſuet. nu. 222. zaſ. in d. l. de quibus col. 3. verſ. ad primum vbi etiam Modern. Repet. nup. 50. & in auibus Columell. lib. 8. cap. 15. i bi nam ſi captas aues quæ conſueuit libero victu, cuſtodiæ tradere velis, cunctantur in ſeruitute: Tribuitur etiam
26 præfata conſuetudo morbis † vnde Cælſ. lib. 4. cap. fin. ibi, quòd ſi iam conſuetudo facta eſt eius, poteſt quidem aliquis eſſe ſecurior his temporibus quibus dolor ſe remiſit, vlterius dicta conſuetudo applicatur
27 perſonis quæ morbos ipſos † patiuntur vt dicit Galen. de off. Medic. Comment. 1. nu. 1. 6. 7. Claſſ. ibi, quare niſi mores ægri cognitos hebeamus, facile decipiemur, accipiendo pro eodẽ mores, & conſuetudinẽ idem Galen. vbi ſupra ibi conſuetudinem in venrrem cubantium, eorumq; naturam qui per ſonnum dentibus ſtrident, vel quo

rum

Digitized by Google

rum palbebræ non commictuntur : Nanquè hæc vbi cubent , conſuetudinem non naturam Medicus nouerit , ab alteroue queſierit qui eos cognoſcat indicium faciūt modo bene modò male : ſimiliter ſumendo mores vt ſupra pro conſuetudine, attribui-
28 tur aonſuetudo rei inanimatæ † vnde Virgil Georgic. lib. 1. varium Cœli perdiſcere morem, Itemq; Plin. lib. 14.cap. 1. ſucciq; tantam gratiam ex his pluribus modis ad Cœli mores, ſoliq; ingenia & de dictis quattuor ſupra enarratis conſuetudinis ſpeciebus loquitur licet non ita fuſe Petr. de Reuenn. vbi ſupra nu. 126.

Quintam, & vltimam conſuetudinis ſpeciem addo ex humanioribus, licet reuera non ſit preſenti opere de ea tractandum,
29 & hæc ponitur pro familiaritate † ſeu conuerſatione vnde Cic. ad Curion. lib. 2. inquit, ego te abfuiſſe tam diu, a, nobis, & dolui, quod carui fructu iucundiſſimæ cōſuetudinis. Itemq; Terent. in Andria ſpero conſuetudine, & coniugio deuictum Creme.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Diffinitio conſuetudinis ex intentione Iſidori.*
2 *Hoſtienſis,*
3 *Io. Andreæ,*
4 *Innocentij,*
5 *Antonij,*
6 *Azonis,*
7 *Petri,*
8 *Iacobi de Aretio,*
9 *Butrigarij,*
10 *Cornei,*
11 *Auctoris.*
12 *Ius aliud ſcriptum, aliud non ſcriptum,*
13 *Ius dicitur conſuetudo,*
14 *Ius commune loci in quo reperitur dicitur conſuetudo.*
15 *Ius non ſcriptum dicitur conſuetudo*
16 *Ius non ſcriptum pariter dicitur conſuetudo in ſcriptis redacta.*
17 *Opinio Dyni, & ſequacium reiecta.*
18 *Ius licet dicatur conſuetudo, tamen intelligitur poſtquam eſt inducta non autē antea.*
19 *Ex non actibus non inducitur conſuetudo*
20 *Temporis curſus requiritur in conſuetudine,*
21 *Præſcriptio ſequitur conſuetudinem,*

22 Præ-

Digitized by Google

22 *Præſcriptis ſupponit poſſeſſionem quæ non datur in conſuetudine.*
23 *Populi conſenſus requiritur in conſuetudine.*
24 *Rationalis eſſe debet conſuetudo,*
25 *Populus non omnis inducit conſuetudinem; ſed qui legis condendæ auctoritatem habet.*
26 *Ius commune appellatur conſuetudo in loco in quo viget.*
27 *Statutum tacitum Populi dicitur conſuetudo,*
28 *Ciuium tacita conuentio conſuetudo dicitur,*
29 *Ciuium tacitum pactum conſuetudo nuncupatur.*
30 *Conſenſum tacitum habet conſuetudo,*
31 *Legis loco ſeruatur conſuetudo,*
32 *Legem tollit conſuetudo,*
33 *Diffinitiones omnes conſuetudinis morderi poſſunt.*

QVESTIO SECVNDA.

VENIO modo ad diffinitionem conſuetudinis quæ varie per Doctores datur.

Primo namq; diffinitur
x † ſecundum Iſidorum in c. conſuetudo. 1. diſtinct. quod, ſcilicet eſt

Digitized by Google

ius quoddam moribus inſtitutum quod pro lege ſuſcipitur cum lex deficit quam minus periculoſam diffinitionem cenſuit Iacob. de Sancto Georg. in d. l. de quibus. nu. 22.

2 Secundo diffinitur † per Hoſt. in ſumma de Conſuet. ſcilicet, quod eſt vſus, rationabilis competenti tempore firmatus nullo actu contrario, vel contradictorio iudicio interruptus vel quòd non extet memoria de eius contrario.

3 Tertia reperitur † diffinitio ex Io. Andr. in d. c. fin. de couſuet. ſcilicet quod cõſuetudo eſt ius quoddam illius moribus inſtitutum qui auctoritate publica ius condere poteſt.

4 Quarta fuit † diffinitio Inn. vt refert Ant. in d. c. fin. nu. 50. de conſuet. ſcilicet quòd eſt ius non ſcriptum moribus diu turnis Populi introductum.

5 Quintam affert † Ant. vbi ſupra: qui ita diffinire videtur, ſcilicet, conſuetudo eſt ius publicum moribus hominum rationabilibus habituatum tacito conſenſu haben tis poteſtatem legis condendæ ſurgens immediate quod pro lege ſuſcipitur.

6 Sextam affere videtur † Azo in ſumma

de

Digitized by Google

de Conſuet. vbi quòd conſuetudo eſt ius moribus Po puli inſtitutum, & non ſcriptum, & hanc licet minus perfectam defenſare conatur Bar. in l. 2. nu. 4. C. quæ ſit lon. conſuet.

7 Septima fuit diffinitio † Petr. vt refert Ant. vbi ſupra ſcilicet quòd eſt ius nō ſcriptum moribus, & vſibus, Populi introductum.

8 Octaua fuit Iac. de Aret † ſcilicet quod conſuetudo eſt ius moribus vel vſibus totius Populi vel maioris partis, initiatum, continuatum, & conſtitutum, habens legis auctoritatem, quam diffinitionem ſequitur Cyn. vt refert Bar. vbi ſupra, Salyc. in l. 2. nu. 21. C. quæ ſit lon. conſuet.

9 Nonam tradidit Butrig. † referente Ant. in loco præcitato ſcilicet quod eſt ius non ſcriptum diuturnis moribus vtentium comprobatum, quod eſt adeo magnæ auctoritatis, vt non ſit neceſſe ad ſcripturam redigi, vel in ſcriptis comprehendi.

10 Decimam ponit Corn. † in conſ. 22. videtur in hac cōſultatione nu. 2. lib. 1. ſcilicet conſuetudo eſt ius non ſcriptum, cauſatum tacito conſenſu Populi habentis poteſtatem legis condendæ.

11 Vnde-

11 Vndecimam, & vltimam † ex intentione mea puto (niſallor) afferri poſſe diffinitionem ſeu mauis deſcriptioné, ſcilicet quod conſuetudo eſt ius non ſcriptum reſultans ex vſibus actuum, competenti tempore in Populo ſeu eius maiori parte firmatorum, rationabiliter per legis condendæ poteſtatem habentem inducta, uim obtinens legis, & amplius in loco, probatione indigens, res communis, reſtringenda, gignés ſimiles ſpecies licet in aliquo differentes, & ſeruanda niſi ſit ſublata. Reddendo itaq; rationem dictæ diffinitionis, poſitum fuit ius loco generis quod poteſt predicari de
12 iure ſcripto † & non ſcripto. d. §. ex non ſcripto Inſtit. de Iu. natur. quodq; conſue-
13 tudo dicatur ius † voluit Hoſt. in c. cum Ecclesia nu. 3. de reſtit. ſpol. Io. Mar Rimin. conſ. 102. aſſumendo primam difficultatem nu. 34. vbi mutat opinionem quam tenuerat nu. præcedenti, & dico de iure formi ex, actibus formato vt infra, non autem de actibus, & vſibus informibus in Populo repetitis, ſicut ex vtriſq; formari conſuetudinem dixit Zas. in d. l. de quibus col. 3. verſ. adprimum, & dicitur ius com-
14 mune in loco in quo † reperitur Brun. ſtant.

de Conſuet. vbi quòd conſuetudo eſt ius moribus Populi inſtitutum, & non ſcriptum, & hanc licet minus perfectam defenſare conatur Bar. in l. 2. nu. 4. C. quæ ſit lon. conſuet.

7 Septima fuit diffinitio † Petr. vt refert Ant. vbi ſupra ſcilicet quòd eſt ius nō ſcriptum moribus, & vſibus, Populi introductum.

8 Octaua fuit Iac. de Aret † ſcilicet quod conſuetudo eſt ius moribus vel vſibus totius Populi vel maioris partis, initiatum, continuatum, & conſtitutum, habens legis auctoritatem, quam diffinitionem ſequitur Cyn. vt refert Bar. vbi ſupra, Salyc. in l. 2. nu. 21. C. quæ ſit lon. conſuet.

9 Nonam tradidit Butrig. † referente Ant. in loco præcitato ſcilicet quod eſt ius non ſcriptum diuturnis moribus vtentium comprobatum, quod eſt adeo magnæ auctoritatis, vt non ſit neceſſe ad ſcripturam redigi, vel in ſcriptis comprehendi.

10 Decimam ponit Corn. † in conſ. 22. videtur in hac conſultatione nu. 2. lib. 1. ſcilicet conſuetudo eſt ius non ſcriptum, cauſatum tacito conſenſu Populi habentis poteſtatem legis condendæ.

11 Vnde-

11 Vndecimam, & vltimam † ex intentione
mea puto (nifallor) afferri poſſe diffinitio-
nem ſeu mauis deſcriptioné, ſcilicet quod
conſuetudo eſt ius non ſcriptum reſultans
ex vſibus actuum, competenti tempore in
Populo ſeu eius maiori parte firmatorum,
rationabiliter per legis condendæ poteſta-
tem habentem inducta, uim obtinens le-
gis, & amplius in loco, probatione indi-
gens, res communis, reſtringenda, gignés
ſimiles ſpecies licet in aliquo differentes, &
ſeruanda niſi ſit ſublata. Reddendo itaq;
rationem dictæ diffinitionis, poſitum fuit
ius loco generis quod poteſt predicari de
12 iure ſcripto † & non ſcripto. d. §. ex non
ſcripto Inſtit. de Iu. natur. quodq; conſue-
13 tudo dicatur ius † voluit Hoſt. in c. cum Ec
cleſia nu. 3. de reſtit. ſpol. Io. Mar Rimin.
conſ. 102. aſſumendo primam difficulta-
tem nu. 34. vbi mutat opinionem quam te
nuerat nu. præcedenti, & dico de iure for-
mi ex,actibus formato vt infra, non au-
tem de actibus, & vſibus informibus in Po
pulo repetitis, ſicut ex vtriſq; formari con-
ſuetudinem dixit Zas. in d. l. de quibus
col. 3. verſ. adprimum, & dicitur ius com-
14 mune in loco in quo † reperitur Brun.ſtant.

15 maſc. art. 5. nu. 63. dictum eſt † autem non ſcriptum, ad differentiam iuris ſcripti, cũ conſuetndo dicatur ius non ſcriptum vt per Bal. in d. §. ex non ſcripto vbi not. in princ. Corn, conſ. 248. in preſenti conſultatione nu. 13. lib. 2. & conſ. 107. in hac conſultaiione nu. 13. eo. lib. Dec in Rubr. de Conſuet. in princ. & conſ. 483. pro reſolutione litis nu. 24. Socc. iun. conſ. 181. de duobus in preſenti nu. 60. lib. 2. Rol. a vall. conſ. 5. quod nobilibus nu. 9. lib. 2. & conſ. 66. quoniam veritas nu. 12. lib. eo. quod procedit etiam ſi conſuetudo fuerit
16 in † ſcriptis tedacta Ant. d. c. fin. nu. 15. Prepoſ. d. c. conſuetudo §. cum itaq; in princ. 1. diſtinct. Bar. Bal. Imol. & Alex. in l. 2, ff. de Vulg. & pupill. Iacob. de Sãto Georg. in l. inſulæ Italiæ nu. 7. ff. de Iudic. vbl quod Burgundi fecerunt in ſcriptis redigi quaſdam laudabiles conſuetudines, & tamen adhuc conſuetndines appellantur, quemadmodum conſuetudines feudales, ex quo allegantes eas, dicuntur in vſibus
17 feudorum, quicquid † in contrarium ſenſerint Dyn. relatus per Bar. vbi ſupra, & ſalyc. iu l. ſi teſtamento. q. 1. C. de Impub. Iaſ. in d. l. 2. nu. 10. Rip. nu. 15. Rocch.

Curt.

Digitized by Google

Curt. in Rubr. de Conſuet. nu. 7. qui cenſet hanc veriorem in ſtricta diſputatione licet in contrarium reuera affirmet communem opinionem, item dixi actuum, quia conſuetudo poſtq; eſt inducta licet dicatur
18 † ius vt ſupra, antequam tamen inducatur dicitur eſſe facti, & ſic actus requiruntur Bal. d l. de quibus nu. 20. Alciat. reſp. 3. ex delicto nu. 2. l.b. 7. & reſp. 38. Marchio Ioannes nu. 2. lib. 3. & reſp. 2. licet ſciam nu. 27. lib. eo. & clarius hoc firmat Gemin. in d. c. confuetudo nu. 5. 1. diſtinct. dum dicit quod conſuetudo prout eſt in fieri eſt facti, ſed in quantum eſt in eſſe deducta eſt iuris, Dixi ſecunda ratione actuum, quia
19 ex non actibus † non inducitur conſuetudo vt infra late dicetur, Appoſui competenti tempore quia non idem met tempus requiritur in quauis conſuetndine ſed diuerſum vt declarabo inferius, & tamen temporis
20 curſus † in omni conſuetudine requiritur, Carol. Ruyn. conſ. 122. circa dubia nu. 2. lib. 5. & infra latiſſime diſſeritur, ſub iſto autem tempore comprehenditur etiam præ-
21 ſcriptio † quæ ſequitur conſuetudinem ſecundum Iaſ. in d. l. de quibus nu. 49. licet expreſſe hoc apponere non placuerit cum

Digitized by Google

impropria ſit loquutio, ex quo præſcriptio de ſui natura requirit ac ſupponit poſſeſſio-
22 nem † quæ non datur in conſuetudine Bal. in repet l. 1. nu. 12. C. de Emaucip. liber. & in l. 1. nu. 19 C. de ſeruit. & aqua, item appoſui in Populo ſeu eius maiori par-
23 te firmatotũ quia illius cõſenſus requiritur vt dicetur infra, item dixi, rationabiliter
24 quia cõſuetudo debet eſſe rationabilis † ſui natura, inſpecta communi regula vt dicetur, dixi per legis condendæ poteſtatem habentem inducta quia non omnis Populus
25 † poteſt inducere conſuetudinem, ſed is dũtaxat qui ius condere poteſt vt declarabitur ſuo loco, Item dixi obtinens vim legis
26 quia in loco vbi uiget † appellatur ius commune, Alex. in l. poſt dotem num. 27. vbi etiam Iaſ. nu. 100. ff. ſol. matr. Doct. in c. licet cauſàm, nu. 29. de probat. imo dicitur
27 ſtatutum † tacitum Populi Rol. d. conſ. 3. nu. 42. lib. 2. & aliàs nuncupatur tacita
24 quædam † Ciuium conuentio Ludo. Rom. conſ. 516. in caſu propoſitæ nu. 5. Imo ta-
29 citum pactum Ciuium ſocc. iun. conſ. 101. in pactis puncto, & ſcripturis nu. 17. lib.
30 tacitum enim † conſenſum conſuetudo habere dicitur idem Socc. iun. conſ. 181.

de duo-

de duobus in preſenti nu. 60. lib. 2. & illam
31 pro lege expreſſe † ſeruari debere voluit
Hier. Grat. reſp. 135. Magnifice Iudex nu.
10. lib. 2. Iac. de Aret. in tract. de Bannit.
nu. 46. Dixi amplius quia conſuetudinis
uis vltra alias infra enarrandas, eſt tollere
32 † legem, & illi etiam derogare Grat. reſp.
12. contra quamplures nu. 57. & reſp. 91.
caſus talis eſt nu. 45, lib. 1. Dixi in loco
quia extra locum conſuetudinis regulariter
extendi non ſolet vt infra, ſed quid ediſſe-
ro in differentijs vlterius, cum in ſingulis
ſuas queſtiones ſeriatim appoſuerim, non
cõtentus equidem vt ſupra feci illas ſimpli-
citer tangere ſed plene ac diſtincte vt ea-
rum perplexitas exigit, & tenues mei inge-
nioli vires ſufferunt, ſat eſt in caſu preſen-
tis indagationis circa diffinitionem præfa-
tum attuliſſe genus, & differentias: ſed ta-
33 men quia diffinitiones omnes † conſuetu-
dinis poſſunt morderi, ſecundum Mo-
dern. Repet. in d. l de quibus num. 46.
idcirco his qui meliorem attulerint me
ipſum ſubijcio.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Actuum frequentia in conſuetudine requiritur.*

2 *Actut voluntarij non coacti in conſuetudine requiruntur.*

3 *Violentum principium quando habuit conſuetudo non valet.*

4 *Principi vina, & ordea viliori precioq; alijs de vendendo non valet conſuetudo,*

5 *Principis conſuetudo contra ius gentium introducta vt per uim, & metum non valet.*

6 *Initium voluntarium non habens conſuetudo non valet.*

7 *Tyrannicum licet ſit dominium, valet adhuc conſuetudo ſi Populus propria voluntate vtatur.*

8 *Imperatoris nomen non apponendi in inſtrumentis conſuetudo non probatur per teſtes ex eo quod dicant Notarios plures conſueuiſſe publicare inſtrumenta ſine nomine Imperatoris niſi deponant de actuum frequentia,*

9 *Scientia, & patientia Populi ſufficit quod reſultet ab vno.*

10 *Actus duo in iudicialibus inducunt conſuetudinem.*

11 *Sen-*

11 *Sententiæ duæ inducunt conſuetudinem.*
12 *Conſuetudo dicitur quaſi communis aſſuetudo.*
13 *Sententia quod feratur ſtando, ſine ſcriptis, vel quod per alium pronucietur, & recipiatur valet conſuetudo.*
14 *Sententiæ nullæ inducunt conſuetudinem limitatur nu. 15.*
16 *Peccare an dicantur non obedientes legibus dum inducunt conſuetudinem.*
17 *Legi conueniens an ſemper mereatur pœnam.*
18 *Peccaſſe non dicuntur primi inductores conſuetudinis multoq; minus eorum ſucceſſores.*
19 *Principium licitum quando habuit conſuetudo debet obſeruari licet ſuperuenerit ſimoniæ timor.*
20 *Decimas quod habeant laici an valeat conſuetudo.*
21 *Sententiæ arbitrorum inducunt conſuetudinem. Ampliatur in ſententiis arbitratorum nu. 22. Contrarium tamen nu. 23.*
24 *Sententiæ mille arbitrorum non inducunt conſuetudinem.*
25 *Actus duo in extra iudicialibus etiam inducunt conſuetudinem ſi tranſierunt in noticiam Populi ſeu eius maioris partis,*
26 *Actus vnicus non inducit conſuetudinem.*

27 *Actus iudiciales in iudicialibus, extra iudiciales in extraiudicialibus attenduntur,*

28 *Actus duo delinquendi inducunt conſuetudinem,*

29 *Furari conſuetus dicitur qui duo furta cōmiſit, vnde pro tertio furto ſuſpendi meretur.*

30 *Actus vnicus delinquendi non inducit contudinem.*

31 *furtum committens in quinque ſolidis furca de iure ſuſpendi poteſt, ſed de conſuetudine lex illa non ſeruatur.*

32 *furtum committens vnica vice in pluribus re bus non per hoc dicitur conſuetus.*

33 *furtum committens etiam interpoſitis horis adhuc non dicitur conſuetus quia requiritur temporis interuallum.*

34 *Actus quot requirantur in conſuetudine Iudicis arbitrio tribuitur.*

35 *Actus non ſunt conſiderabiles quando cauſa eſt de modico, & inter duos ribaldos, ſecus ſi inter duos Magnates quia hæc a Populo ponderantur, illa autem non.*

36 *Actus vnicus ſucceſſiuus inducit conſuetudinem ſed contra nu. 39.*

37 *Beneficium de conſuetudine regulare, ex vnica collatione facta alicui Clerico ſeculari*

quæ

quæ ſucceſſiue duret per 40. annos deſinit eſſe regulare, & ſic tollitur prima conſuetudo.

38 *Infeudandi conſuetudo inducitur vnico actu concurrente ſpacio 40. annorum.*

40 *Pontem ſupra ſolum publicum fabricandi cõſuetudo vnico actu non inducitur.*

41 *Actus meræ facultatis non inducunt conſuetudinem limitatur nu. 46.*
Item limitatur nu. 56.
Item limitatur nu. 57.

42 *Furnum, ſeu molendinum alicuius frequentans per annos 40. non dicitur contra ſe inducere conſuetudiuem.*

43 *Amicum noſtrum a longe venientem licet recipiamus non acquiritur illi quaſi poſſeſſio lices pluries fuerit receptus.*
Item nec ſi pranderet aut hoſpitaretur in domo noſtra nu.44.

45 *Caponum par ſi ruſticus per decennium detulerit non dicitur inducta conſuetudo vt in poſterum aſtringatur.*

47 *Cereus Solet dari in exequijs mortuorum.*

48 *Panis dari conſueuit in benedictionibus nubentium.*

49 *Manutergium dari ſolet in ordinationlbus Clericorum.*

Digitized by Google

50 *Parochiani cogi poſſunt ad dandum Presbitero, ſecundum quod eſt conſuetum.*

51 *Statutum reuocare poteſt preſtari ſolitum Eccleſiæ Contraria tamen opinio magis vera, & communis nu. 52.*

53 *Statuto potentior eſt conſuetudo.*

54 *Clerici ſtatuere non poſſunt contra Canones, & tamen poſſunt conſuetudinem inducere.*

55 *Statutum fauens non ſubditis vt eſt Clericus dicitur tranſire in priuilegium, & contractum ita vt reuocari non poſſit.*

58 *Ligna emere volentes quod teneantur venire ad nemus meum conſuetuine induci poteſt.*

59 *Aquam ad hauriendam ſi venirent vicini, domino Putei non nocent.*

Limitatur ſequuta contradictione nu. 60.

61 *Contradictio facta extra iudicialiter valet etiam ſi ei fuiſſet obtemperatum pro bono pacis.*

62 *Domum ſuam ſi quis per mille annos non eleuauerit ex hoc non inducitur conſuetudo, niſi dum vellet eleuare fuiſſet prohibitus per vicinum, & acquieuiſſet prohibitioni quia ab eo tempore incipit induci præſcriptio ſeu conſuetudo.*

63 *Canonici ſi optare velint obſtat contradictio*

quando

quando ei acquieſcunt, & ab eo tempore inductur conſuetudo.

64 Actus varij, & difformes non ſunt apti ad inducendam conſuetudinem,

65 Parochianagium difformiter ſolutum non facit induci conſuetndinem.

66 Ruſticus quandoq; portans gallinam, quandoque ſpallam porcinam non facit ſibi preiudicium, & ex huiuſmodi varietate certa preſtatio ſeu oblatio præſumi non poteſt, ſed en ſennium.

67 Actus debent eſſe facti in vim conſuetudinis.

68 Foeminas fuiſſe excluſas a, maſculis alias, & hoc probare, non ſufficit vt conſuetudo inducta dicatur niſi probetur quod fuerunt excluſæ ex cauſa illius conſuetudinis quia potuerunt excludi ex alia cauſa quam conſuetudinis, puta propter teſtament a quibus maſculi ſint prædilecti.

69 Actus ad inducendam conſuetudinem apti, non debent eſſe ex his quæ iure ſpeciali fiunt.

70 Actus in conſuetudine, vſitati eſſe debent publice, & preſentibus & ſcientibus multis & infinitis perſonis adeo quod poſſit comprehendi intereſſe tacitum conſenſum Populi, ſeu eius maioris partis.

71 Diſſen-

71 *Diſſenſſus ſi appareat impedit conſuetudinem induci.*

72 *Non actus non inducunt conſuetudinem,*

73 *Non vſus legis vel ſtatuti non inducit conſuetudinem.*

74 *Priuilegium habens eoq; non utens per decem annos dicitur cecidiſſe ab eo, ſi habuit facultatem vtendi, & non fuit vſus. Limitatur nu. 77.*

75 *Nundinarum priuilegium habens, & eo per decem annos non vtens illud perdit.*

77 *Studij generalis priuilegio per decennium non vtens illud amictit.*

78 *Canonici non vtendo facultate teſtandi data eis eam non perdunt vllo temporis ſpacio.*

29 *Hermafroditus ſi a mille annis natus non eſt, & ſic homines nõ ſunt vſi lege de eo iudicando loquente ex hoc non eſt illi legi derogatũ.*

80 *Repreſaliæ obtemptæ per Ianuenſes contra florentinos quibus pluribus annis Ianuenſes non fuerunt vſi, quia nullus florentinus tranſiuit per eorum teritorium per hoc non eſt præſcriptum contra dictam conceſſionem repreſaliarum.*

81 *Seruitute mihi debita ducendi aquam ex fundo alieno ſi ideo non vtor quia fons exaruit mihi non preiudicat.*

82 Non

Digitized by Google

82 *Non actus ſiue non vſus quando inducant conſuetudinem.*

83 *Actio legis Aquiliæ pro danno dato non ideo minus debetur, & competit quia dannum paſſus non egit.*

84 *Domum ruinoſam ſi vicinus habeat, agi poteſt contra eum de danno infecto ad cauendum eſto quod a, centum annis, & citra non fuerit cautio iſta petita.*

85 *Tõſurã deferre tenetur Clericus cõiugatus niſi ad ſit contraria cõſuetudo quæ iuri deroget.*

86 *Hereditas patris equaliter inter filios diuidi debet, ſed ſi ſecus ſit ſeruatum quia hereditas ſit aſſignata Primogenito ex non vſu legis dicitur inducta conſuetudo.*

87 *Collectas non ſoluendi conſuetudo ex actibus negatiuis inducitur.*

88 *Actus negatiui inducunt conſuetudinem.*

QVESTIO TERTIA.

PRoſequendo itaq; ſingula ſupra relata vltimo loco diffinitionis verba illius defferentias concernentia primo loco ſe-
1 ſe offerunt actus, quorum, frequentia † in conſuetudine inducenda requiritur Bar. d. l. de quibus num. 3. Bal. num. 37. Ang. nu. 19. Modern. Repet. nu. 53. ff. de leg.

Bal.

Digitized by Google

Bal. l. 1. nu. 2. C. quæ ſit lon. conſuet. Corn. conſ. 293. contra ſupradictam conſultationem nu. 7. verſ. circa quam probationem lib. 1. Afflict. decis. 321. in Regia Camera nu. 17. & decis 388. Venerabile Monaſterium ſub nu. 7. verſ. item quia, Pedem deciſ. 99. Reuerendus Rector nu. 45. Menoch. de Arbitr. Iud. lib. 2. cent. 1. caſu. 81. in princ.

Aduertendum tamen eſt quod præfati a-
2 ctus debent eſſe voluntatis † non autem coacti Purpur. conſ. 205. in hac cauſa nu. 14. lib. 1. Vnde quando habuit principium
3 violentum † non valet, Modern. Repet. in d. l. de quibus nu. 81. Natt. conſ. 554. quod ſereniſſimus nu. 31. lib. 3. vbi quod conſuetudo vendendi vina, & ordea Principi
4 † viliori precio quam alijs non valet tamq; violenta, & maxime quando eſt tam potẽs quod Populus non poteſt ei contradicere, niſi naſceretur ex libero ciuium conſenſu, idem Natt. conſ. 102. in caſu propoſito nu. 12. lib. 1. & conſ. 418. quod Princeps nu. 13. lib. 2. Conſuetudo etiam inducta con-
5 tra ius gentium, a Principe † introducta præſumitur per vim, metumq; vnde non valet Alciat. reſp. 19. queritur in preſenti

nu.

nu. 16. lib. 5. Aym. conſ. 896. in dubijs autem motis nu. 12. lib. 5. & quando etiam
6 conſuetudo non habuit † initium voluntarium, nulla eſt Card. Pariſ. conſ. 27. in preſenti conſultatione nu. 41. lib 1. ſecus tamen eſt ſi Populus propria voluntate vtatur
7 quia valet licet domininm † ſit tirannicum Petr de Raucn. de Conſuet. nu. 37.

In tantum autem requiritur frequentia vt conſuetudo non apponendi nomen Impe-
8 ratoris in inſtrumentis non probetur ex eo quod per teſtes dicatur Notarios conſueuiſſe publicare inſtrumenta ſine nomine Imperatoris niſi deponant de actuum frequentia Aym. conſ. 134. ſcripſi aliàs ſub nu. 7. verſ. quia requiritur, & hæc quidem ſuffi-
9 cit quod reſulet ab vno † interueniẽte ſcientia, & patientia Populi Nutt. conſ. 431. circa ea nu. 14. lib. 2. In iudicialibus, enim ex
10 duobus † actibus inducitur Hoſt. c. ex parte nu 16. de Conſuet. Prepoſ. in c. mos eſt ſub nu. 5. verſ. item quia. 1. diſtinct. Bart. & Bal. in d l. de quibus, qui exẽplificant qñ
11 bis fuit iudicatũ † induci Zaſ. in tit. de legi. ad fi. Card. Pariſ. conſ. 31. circa preſentem difficultatem nu. 44. lib. 4. Carol. Ruyn. conſ. 154. in caſu de quo queritur num. 9.

lib.

Digitized by Google

lib. 3. Franc. Viui communium opi. lib. 2. opi. 75. inuer. conſuetudo vt inducatur, ſoarez in Theſ. recept.ſenten.uerſ.Conſuetudo nu. 278. quia alias eſſet contra ſignificationem vocabuli conſuetudo quaſi cō-
12 munis † aſſuetudo, Iofred. conſ. 36. Magnificus quidam nu. 4. Purpur. conſ 415. Communitas Cunei. nu. 9. lib. 2. Alciat. reſp. 104. in preſenti caſu nu. 3. lib. 8. Roc ch. Curt de conſuet. in Rubr. nu. 17 Præfata autem procedunt etiam ſi ſententiæ ſint nullæ de facto, tamen ſint obſeruatæ, vnde valet conſuetudo quod ſententia fera
13 tur † ſtando, ſine ſcriptis vel quod per alium pronuncietur, & tecipiatur, & ſic a principio actus fuerunt nulli, vnde etiam per ſen-
14 tentias nullas † indueitur conſuetudo ſecundum receptiorem Doct. ſententiam de qua per Petr. de Rauen. de Conſuet. num. 115. Natt. conſ. 309. Clarum eſt ſecundū ius nu. 7. lib. 2 Modern. Repet. in d. l. de quibua nu. 77. qui etiam nu. 80. limitant
15 non procedere in ſententijs † nullis ex defectu iuriſditionis: Ratio autem prædicto rum eſt, quia licet primo non obedientes
16 peccent † tamen inducitur conſuetudo poſt decennium de iure Ciuili, & poſt. 40. an-

nos

nos de iure Canonico, intelligendo in caſi-
bus diſtinctis in proxima ſequenti. q, & vo
luit Imol. in c.1.nu.13. de trig. & pac. qui
17 namq; facit contra legem † licet mereatur
pœnam, tamen qui facit animo inducendi
conſuetudinẽ, dicitur facere auctoritate iu
ris ideo pœnam nõ meretur. l. Gracchus de
Adult idem Imol. d. c. fin. ſub nu. 44. verſ.
& per præfata de Conſuet. Dicit tamen
ſum. Silueſtr. in ver. Conſuetudo nu. 12.
18 in fi. quod ſi peccarunt non ſeruantes † a
principio, nõ dicuntur peccaſſe ſucceſſores,
licet peccaſſe nec illi dicuntur quando ra-
tionabiliter moti ſunt, idem dicendum eſt,
19 quod quando habuit † principium licitum
debet obſeruari licet ſuperuenerit ſimoniæ
timor Alciat reſp.193. quamplurimis allega
tionibus nu 5. lib.9. vbi infert ad conſuetu
dinem quod laici habeant decimas, quia
20 licet fuerit introducta, ideo † non cenſetur
poſtea ſublata per Concilium lateranenſe.
21 Ampliatur in ſententijs arbitrorũ † cum
arbitria ad inſtar iudiciorum ſint redacta
Petr. de Rauen. de Conſuet. nu. 116. Mo-
dern. Repet in d. l. de quibus nu. 76. Eue
rard. in Centur. in loco a Iudicijs ad Arbi-
bitria nu. 13. & ibi extendit in ſententijs

22 † arbitratorum ſequitur etiam Catell. Cot. in memor. in ver conſuetudo non confirmatur.

23 Contrarium † quod imo conſuetudo non inducatur ex ſententijs arbitrorum tenuerunt Io Andr. & Inn. in c. Abbate de Verb. ſing. Bal. c. 1. de feu. cogen. in vſibus feud. Roman ſing. 42. an ſicut Cremen. ſing. 101. tu ſcis vbi quod etiam ex mille ſenten-
24 tijs † arbitrorum non inducitur conſuetudo, etiam quod in contradictorio iudicio fuerint obtemptæ Henr. Boich. in d. c. Abbate nu. 5.

Ad concordiam reducuntur ſupradictæ opiniones vt dicit Euerar. in loco præcitato ex intentione Alberici, ſcilicet quod aut ſententiæ arbitrorum non poſſunt mandari exequutioni, ſed eis metu poenæ paretur, & tunc per tales ſententias non inducitur conſuetudo, & ſic procedat ſecunda opinio ſupra relata, ex quo enim non ligantur litigantes, multominus ligabuntur alij taciti, aut verò ſunt ſententiæ quæ exequutioni demandari poſſunt vt ſententiæ Arbitrorū ſine poena electorum, & tunc ſequuta emologatione inducitur conſuetudo per plures tamen actus quam inducatur ex ſententijs

Iudi-

Iudicium, ex quo Iudices ſunt perſone publicæ & illorum actus facilius poſſunt Populo innoteſcere quam ſententiæ Arbitrorum.

25 Similiq; modo induci poterit † cõſuetudo in extra iudicialibus ex duobus actibus dũ modo tranſiuerint in notitiam Populi vel eius maioris partis Imol. d.c.fin. nu. 22. Io. Bapt. ferret. conſ. 112. Dominus Carolus nu.2.lib.1 & conſ.309. in caſu tituli nu.3. lib.2.& ita communiter practicari teſtatur Aret. in d.§.ex non ſcripto nu. 13.Inſtit. de iu. natural. vbi allegat gloſ. Cyn. Bar. Bul.

26 & Ang. Vnico enim actu † conſuetudo non inducitur Hypp. Rimin. conſ. 24. Illuſtriſ. Comeſ.nu.13. In conſuetudine nanq; con-

27 cernente iudicialia actus iudiciales † attenduntur, in extraiudicialibus actus extraiudiciales Salyc. in l.1.nu.14.C;quæ ſit lon. conſuet.

Ampliatur procedere etiam in maleficijs,

28 quibus ex duobus actibus conſuetudo † delinquendi inducitur, vt poſt Archid. voluit Abb. in c. Monaſteria nu. 6. de vit. & honeſt. Cler. Bal. in Rubr. de conſuet.nu.13. Modern. Repet. in d.l.de quibus nu. 48.& ſecũdũ Prepoſ. in c.moſ. eſt ſub nu. 5. verſ.

29 & hoc nota. 1. diſtinct. conſuetus † furari dicitur qui duo furta cõmiſit ita quod pro tertio furto poterit furca ſuſpendi Gig. cõſ. 129. qnod ſcire cupias nu. 10. quodq; ex
30 vnico actu † delinquendi non inducatur cõſuetudo voluit Paſeth. conſ. 73. pro ſolutione dubiorum nu 16. merito tex. in c.fin. de pace tenen. in vſibus feudorum, & ſim. alios poſitus in Auth. collat. 10. diſponens
31 quod ſi quis furatus eſt ualorẽ † quinq; ſolidorum furca ſuſpendatur, de conſuetudine non ſeruatur Ang. in l.quod ſi nolit. §. qui aſſidua in fi. ff. de edil. edi.
32 Subampliatur quod etiam ſi quis vnica † uice plures res ſubtraxerit non dicatur induci conſuetudo Ang. in Auth. ſed nouo iure nu. 5.C.de ſer. fugit. vbi amplius ſubdit, idem ſi interpoſitis horis quis iuit ad acer-
33 uum † frumenti quod diſtraxit in ſacculis ut melius poſſet portare inter plures vices, vel aperto dolio vini in pluribus lagenis ipſum diſtraxit, & repetitis vicibus portauit, vnde inter actũ, & actũ vt dicatur quid cõſuetũ requiritur aliquod interuallũ Ang.d.l. de quibus nu 20. Hoc etiã abſq; difficultate procedit in iſta cõſuetudine quę dicitur particularis pſonę ſecus incõſuetudine proprio modo

modo sũpta quæ reſpicit plures, quia dătur caſus vt non inducatur ex duobus actibus, ſed requirũtur plures,& cum ſuper hoc certa doctrina dari non poſſit, potiſſime quia debet haberi conſideratio actuum, & qualitatis perſonarum, a quibus emanarunt,
34 relinquitur † arbitrio Iudicis quot, & quales actus requirantur, quemadmodum dicitur quando actus non eſſent ita notorij qui veriſimiliter tranſire potuerint in noticiam Populi quia tunc requiritur tertius, & vlterior actus Abb. c. cum Ecleſia ſutrina nu. 41. de caus. poſſeſſ. & propriet. & poſt Bar. Bal. & Salyc. reſpõdit Corn.conſ. 179. ex puncto præmiſſo ſub num. 3. verſ. nam quandoq; lib. 3. Viui d.opi. 75. Menoch.de Arb. iud. lib. 2. cent. 1. caſu. 81. num. 4. & potiſſime Iudex regulabit eius arbitrium quando in conſuetudine iudicet interueniſſe tot actus qui potuerint venire in noticiam Populi ſeu eius maioris partis idem Corn. conſ. 247. Conſultus alias ſub. nu. 7. uerſ. nam debet interuenire lib. 4. & quod hoc ſit arbitrarum Iudici vltra præalleg. ita voluit Turr. Crem. in d. c. mos eſt ſub nu. 5. uerſ.ad tertium. 1 diſtinct. Ant. d. c. fin. nu. 21. vbi etiam Imol. num 25. & ita

etiam tenuiſſe Martin. Sillim. Hoſt. & Archid. refert & adheret Salyc. in l. 1. nu. 13. C. quæ ſit lon. conſuet. Rocch. d. c. fin. nu. 367.

Actus autem non omnes ſufficiunt ad inducendam conſuetudinem, non enim conſideratur conſuetudo quando cauſa eſſet de
35 modico † & inter duos ribaldos in qua eſſet aliquid etiam preter ius obtemptum, tunc nanq; ex pluribus huiuſmodi actibus non induceretur conſuetudo quia talia non ponderãtur a Populo, ſecus ſi inter duos Magnates, & de magna quantitate quia talia ponderat Populus, Aret. vbi ſupra nu. 23. Rocch. d. c. fin. nu. 583. Limitatur ſupradicta concluſio non procedere in actibus ſucceſſiuis quia tunc induceretur conſuetudo ex
36 vnico † actu ſecundum Abb. d. c. fin. nu. 17. Rom. conſ. 368. preſens conſultatio nu. 6. Socc. ſen. in l. 1. nu. 13. ff. ſi cert. pet. Corn. conſ 90. Viſo proceſſu nu. 7. lib. 2. Rip. d. reſp. 1. nu. 6. de Conſuet. Barth. Caſſen. conſ. 10. viſo proceſſu nu. 8. Viui. d. op. 75. vbi ſolum Rocchum allegat, idem Petr. de Rauen. de conſuet. nu. 136. Exemplum ponunt Doct. in ſupra citatis locis maxime Rocch. in d. c. fin. nu. 420. in benefi-

cio

Digitized by Google

37 cio † de cõſuetudine regulari, & cõſueto religioſis conferri quod ex vnica collatione facta alicui Clerico ſeculari quæ ſucceſſiue duret per annos quadraginta tollitur illa conſuetudo, & ſic illud beneficium non dicitur
38 amplius regulare idem in conſuetudine † infeudandi quæ induci dicitur unico actu cõcurrente ſpacio dictorum annorũ 40. Aym. conſ. 545. Nobilis franciſcus ſub nu. 4. verſ. ſimili modo lib. 3. & conſ. 491. contractus de quo agitur nu. 12. lib. 3. & conſ. 861. furnum a 'Municipe nu. 3. lib. 5.Burſat poſt Andr. de Iſer. conſ 160. ex documento nu. 80. lib. 2.

39 Contrarium tenuerunt † Turr. Crem. in d. c. mos eſt nu. 5. Bal. in d. l. de quibus nu. 38. vbi licet arguat ad vtranq; partem in hanc demum vti veriorem inclinat, ſequitur Iaſ. ibi nu. 51 verſ. & non ſufficeret Alex. l. in prouinciali §. ſi quis ipſi Prætori nu. 20. ff. de no. op. nunc. ſilman. d. conſ. 61. num. 17. Menoch. d. caſu. 81. ſub nu. 2. verſ. hinc receptum eſt Iac. Rimin. conſ. 554. in cauſa illorum nu. 8. lib. 3.

Exemplificant doct præfati in conſuetu-
40 dine fabricandi Pontem ſupra ſolum publicũ, & quod ſolum operabitur quoad illũ ut

non teneatur dominus eum demoliri face-
re, non autem vt alij conſtrui poſſint ita
idẽ Siluan. vbi ſupra in verſ. nec obſtat quod
exactu ſolo, & ſubdit in verſ. ex hoc igitur
quod fortaſſe Populus prima vice non con-
tradixit quia voluit gratificari alicui magno
viro, cuius uoto noluit Populus contradi-
cere, vel cauſa vitandi ſcandalum, aut alia
de cauſa, & ante eum idem ſenſit Imol. in
d. c. fin. ſub nu. 25. verſ. an autem, vbi quod
licet potuerit deuenire ad totius Populi no
ticiam non proficit quia forte ex gratia il-
lud voluit tolerare, & ibi teſtatur de com-
muni vnde ex vnico actu non conſtat de
mente Populi Illud tamen aduertendum eſt
quod non omnes actus ſunt habiles ad in-
ducendum cunſuetudinem, ſi enim eſſent
41 † voluntarij non induceretur conſuetudo,
ex actibus enim meræ facultatis non indu-
citur Rocch. d. c fin. nu. 366. Calder. conſ.
3. an ualeat conſuetudo nu. 3. de Conſuet.
Caſſen. conſ. 4. cum conſtet nu. 6. Panci-
rol. conſ. 128. in Ecleſia Plebis nu. 21. lib. 1.
Dec. conſ. 437. queritur breuiter ad fin.
Rol. a vall. conſ. 22. quod magnificus nu.
20. lib. 2. & conſ. 53. quod legitime nu.
38. lib. eo. Afflict. deciſ. 388. Venerabile
Mona-

Digitized by Google

Monaſterium nu. 4. Pedem. deciſ. 99. Reuerendus Rector nn. 43. Abb. in c. Abbate nn. 10. de Verb. ſing. in c. ad noſtram de confir. vtil. vel inutil. in c. cum ſit generale nu. 15. de for. comp. in c. ex parte nu 7. de Conceſſ. preb. vbi exemplificat in eun
42 te ad furnum † & molendinũ alicuius p annos 40. quod per hoc non eſt inducta conſuetudo idem Abb. in c. quoniam nu. 8. de vit. & honeſt. Cler. inquit etiam Cyn. in l. 2. C. quæ ſit lon. conſuet. quod licet quis per decennium continuauerit ire ad molendinum alicuius non per hoc inducitur conſuetudo aliqua ut in futurum aſtringatur ire, & continuare cum ſint actus meræ facultatis, quinimo fortius nec etiam ſi per mille annos, etiam qnod quis receptus fuiſſet pro certo lucro ad meum molendinũ Ant. d. c. fin. nu. 28. Iacob. de Sancto Georg: in l. inſulæ Italiæ in princ. ff. de Iudic.

Infertur etiam ex prædictis quod licet re-
43 cipiamus Amicum noſtrum a longe † veniẽtem non acquiritur illi quaſi poſſeſſio licet pluries receptus fuerit nec conſuetudo inducitur Inn. in c. bonæ 2. de poſtul. Prel. Gem. in. c. conſuetudo ſub nu. 8. verſ. & dicitur in dubio 1. diſtinct. vbi quod ſi aliquis

Amicus

Digitized by Google

44 Amicus pranderet † aut hoſpitaretur in domo alicuius non preſumeretur quod iſte patiatur, vel ut vtens vtatur vti iure ſuo, ſed potius vt id faciat ex quadam Curialitate propter vſum talis actus, Qui autem inducunt conſuetudinem debent eſſe actus tales vt veriſimiliter præſumatur vtentem vti pro iure ſuo, & patentem pati illum vti pariter vt pro iure ſuo aliàs tales actus non ſnfficiunt ad conſuetudinem inducendam.
45 Infertur etiam quod ſi ruſticus † per decennium detulerit alicui vnum par caponum ſponte ex liberalitate non eſt inducta conſuetudo vt in poſterum inuitus aſtringatur Bar. in l.cum de in rem verſo ff de Vſur. Corn. conſ.296.circa primum conſultationis col.1.verſ. inſuper attento lib.4,
46 Limitatur † fauore Ecleſiæ Abb. in c. ad Apoſtolicam ſub nu. 4. de Simon. & ibi lo
quitur de conſuetudine quod in exequijs
47 † mortuorum detnr Cereus, in benedictio-
48 nibus nubentium † panis, in ordinationi-
49 bus Clericorum manutergium † facit etiam
ad hoc quod voluit. Pedem. d. deciſ. 99.
num. 44 vbi quod parochiani cogi poſ-
50 ſunt ad ſoluendum Presbitero † quod dare
conſueuerant, & ibi in hanc ſententiam
refert

Digitized by Google

refert felin.ſocc.Curt.iun.& Paul. de Eleaz.

51 Sublimitatur niſi cōtrario ſtatuto † reuocaretur, Salyc. in Auth. Caſſa. q. 5. C. de ſacroſ Ecleſ. Bal. in l. ſi quis Curialis. C. eo. Cyn. Imol. & Alex. in l. non amplius ff. de leg. 1. & hanc eſſe comunem Doct. ſententiam teſtatur Dec. in c. Eclesia Santæ Mariæ nu. 233. de Conſtit. Paul. in l. Priuilegia, C. de Sacroſ.Ecleſ.Pign.ad Roman. ſin. 438. pone quod Populus.

52 Contrarium tenuerunt † Domin. in c. 1. de Conſtit. Bar.in d. l. priuilegia, Iaſ. poſt Roman.& Aret.in d.l.nō amplius vbi hanc opinionem dicit tenendam eſſe in iudicando, & conſulendo tanquam fauentem piæ cauſe felin. in c.ad Apoſtolicā de Simon. vbi dicit Bartolum melius loqui, Socc. ſen. conſ. 241. circa primam difficultatem col. 3. lib. 2. & inibi ad hoc citat Inn. & Anch. vbi quod conſuetudo de dando, aliquid Ecleſiæ non poteſt contrario ſtatuto reuocari, imo quod officio Iudicis poſſunt cogi ad continuandum conſuetudinem hactenus ſeruatam etiam Clericorum ne dum Ecleſiæ voluit Alex. conſ. 123. circa primum dubium col. 1. verſ. quoniam conſuetudo hactenus lib. 5. & ita fuiſſe conſultum

per

per Collegium Paduanum teſtatur Ant. Franc ad Alex. in d. l. non amplius.

Aduertendum tamen eſt quod Paul. & ſequaces extra propoſitum videntur allegaſſe (in fallor) Bar. in loco præcitato cũ queſtio per ipſos formata ſit in ſtatuto, Bar. autem loquatur in conſuetudine, & licet hæc non videantur differre niſi tanquam tacitum & expreſſum, tamen adhuc conſuetu-
53 do eſt potentior ſtatuto † Clerici n. non poſſunt ſtature coutra canones, & tamen
54 inducere poſſunt † conſuetudinem Dec. c. quæ in Ecleſiarum nu. 42. de Conſtit. Nihilominus etiam ſtatutum fauens non ſubdi-
55 to vt eſt Clericus † dicitur tranſire in priuilegium, & contractum ita vt non poſſit reuocari Inn. c nouit ſub nu. 6. verſ. vel melius de Iudic. & ibi etiam Abb. nu. 25. felin. nu 9. Dec. nu. 86. & ibi afferuntur plures limitationes Roman. conſ. 252. pro deciſione nu. 2. Paul. Caſtr conſ 290. viſa ſupra ſcripta facti narratione nu. 3. lib. 2. Alex. conſ 209. ſtatutis accurate perſpectis ſub nu. 14. verſ. & ſecundum Paulum lib. 2. Andr. Barbac. inter conſilia Alex. conſ. vltimo, & quidem viſo ſub nu. 20. uerſ. & ideo dicit Inn. lib. 4. lap. alleg. 100. in queſtio-

ne

Digitized by Google

ne propoſita ſub nu. 8. uerſ. pro hoc induco not. Afflict. deciſ. 361. Monaſterium ſantæ Mariæ nu. 10. & ibi in verſ. nam ad-
56 hoc ponit vnam limitationem † quam vide & erit prima limitatio. Limitatur ſecundo
57 † niſi te recuſante iuſſerit facere actum alias facultatis: ſi nanq; obtemperas inducitur conſuetudo ita in eunte ad molendinum exemplificat Abb. in d. c Abbate num. 10. Bal. in §. omne autem ius nu. 23. Inſtt. de de In. natural Iaſ. in l. quo minus nu. 31. in repet. de flumin. Natt. conſ. 106. in caſu propoſito nu. 8. & ſeq. lib. 1. vbi quod tunc gerit actum meræ ſeruitutis non autem facultatis alias. n. non induceretur Modern. Repet. in d. l. de quibus nu. 59. & nu. 61. vbi in conſuetudine quod volentes emere
58 ligna † teneantur venite ad nemus meum quod valet ſi illi contra quos fuit inducta conſuetudo ſint prohibiti, & acquieuerint, item nu. 63. afferunt etiam aliud exemplũ vt conſuetudo non inducatut contra domi
59 num putei ſi vicini † venirent ad hauriendum aquam aut ſi quotannis daretur prandium Amicis, quia licet hoc dicatur factũ ex urbanitate, & iure familiaritatis, & ſic non ſit inducta conſuetudo, tamen ſecus

eſt ſi

60 eſt ſi ſequatur contradictio † & cũ cõtra
dicit omictatur Neuiz. conſ. 43. vtar breui-
tate nu. 10. Rol. a ualle conſ. 22. quod Ma-
gnificus nu. 23. lib. 2. vbi loquitur in eo
qui fuiſſet aſtrictus ad coquendum panem
ad furnum, & molendum ad molendinũ
quod cenſetur acquiſitum ius in futurum
vt poſſit prohiberi ne ad alium locum acce-
61 dat, & ibi nu. 24. extendit etiam † ſi con-
tradictio fuiſſet facta extraiudicialiter, &
etiam ſi ei fuiſſet obtemperatum pro bono
pacis franc. Rip. in c. cum Ecleſia ſutrina
ſub nu. 50. verſ. in iuribus negatiuis de cauſ.
poſſeſſ. & propriet. Alex. de Neuo conſ. 86.
Reuerendiſſimus D. Patriarca nu. 6. vbi po-
nit exemplũ in eo qui habet facultatem ele
uandi domũ ſuam etiam ſi per mille annos
62 † non eleuauerit non dicitur induci conſue-
tudo, & tamen ſi dum vellet eleuare fuit
prohibitus ꝑ vicinũ, & acquieuerit prohibi
tioni, ab eo tempore incipit induci conſue-
tudo ſeu potius præſcriptio, & idem in Ca-
63 nonicis † optare volentibus quibus ſi ſit con
tradictum & acquieuerint prohibitioni ab
eo tempore inducitur conſuetudo.

Secundo in iſtis actibus requiritur vnifor-
mitas, namq; non induceretur conſuetudo

Digitized by Google

64 ex actibus varijs † & difformibus Natt. cóſ.
1 06.in caſu propoſito nu. 10. lib. 1. Hypp.
Riminal. in Rubr. C. qui admict. nu. 187.
Aym. conſ.814. menſes ſupra quatuor nu.
14 lib. 5. & conſ. 949. quia veritati nu.26.
lib. eo. Tiber.Decian. conſ. 5. anno. 1555,
lib 1.Pedem.d deciſ. 99. nu. 7. vbi in paro-
65 chianagio † difformiter ſoluto quando ali-
qui plus,quidam vero minus, non nulli au-
tē nihil ſoluerunt nō inducitur conſuetudo
vt vltra alleg.p Pedem.vbi ſupra voluit gloſ.
in l.nemo alieno §. tēporalis alias tēporaria
ff.de reg. iu.Bar.in l.2.in princ.nu.22.ff.ſol.
matr. idē Bar. l.ſolent.§.nō verò col.1.uerſ.
ſimile vidiſtis ff.de off. Proconſ.& ibi etiam
Bal.q.8.verſ. Solue ad cōiecturas recurrēdū
eſt vbi quod ſi ruſticus quamdoq; portabat
66 gallinā † aliquando ſpallā porcinā ex huiuſ-
modi varietate certa preſtatio ſeu oblatio
pręſumi nō poteſt ſed enſenniū, Alex .conſ.
127.viſo inſtrumento locationis ad fi.lib.5.
Dec.conſ. 11. & pro tenui facultate nu. 12.
Aym.conſ.96.Dn̄us Iaffredus nu. 5.lib.1.&
cōſ.313.debitor cēſus nu.4.lib.2. Io. Ceph.
cōſ.299.Magnificus & excellēs nu.21.lib.2.
Rol.a vall.conſ.87. in propoſita q̄ſtione nu.
53.lib.2.Menoch.cōſ.8.duæ adhuc propo-
nuntur

nuntur nu. 17. lib. 1. & conſ. 37. mirari ſatis nu; 39. & 67. Tob. conſ 48. cum Ludouicus nu. 14. Afflict. deciſ. 280. quondam Ioannes ad finem qui omnes dicunt recurrendum eſſe ad ius commune hoc caſu prout clare reſpondit Dec conſ 550 iuridicam eſſe arbitror inprinc. Pett. Rauen. de conſuet. nu 235.

Tertio requiritur actus fieri eo animo & intentione ut conſuetudo inducatur Rocch. d. c. fin. nu. 364

67 Quarto requiritur actus fuiſſe factos † in uim illius conſuetudinis Hypp. Rriminal. conſ 72 Illuſtris, & magnificus nu. 115. & ſeq. vbi ſubdit quod licet probetur in pluribus caſibus dotē fuiſſe integre reſtitutā, nō tamen infertur ad conſuetudinem quia potuit reſtitutio fieri vigore pacti, & conuentionis non autem conſuetudinis Rip, reſp. 1. plura queſita in princ. de conſuet. Card. Pariſ conſ. 27. in preſenti conſultatione nu. 40 lib. 1. Aym. d conſ. 814. nu. 9. lib. 5. quicquid in contrarium dixerit conſ. 658. dubitationes non inargutæ nu 19. lib 4. Conſuetudo enim ex tacito Populi conſenſu inducitur vt late alias dixi qui quidem conſenſus non eſt vbi deeſt animus a quo

depen-

dependet Rip. vbi ſupra, Rol. a valle conſ.
2. in cauſa præſentis pretitorij nu. 126. lib.
1.conſ. 13. alias conſuetudo nu. 17. lib. 4.
Pedem. d. deciſ. 99.nu.9. Aym. conſ. 171.
magiſter Ioãnes nu. 14.& conſ. 171.quãquã
& abunde ſub nu.17. verſ optime facit lib.
1.vbi ſi quis volens probare cõſuetudinem,
68 quod extantibus maſculis fœminæ † exclu-
dantur, probaret aliquas fœminas a maſcu-
lis excluſas fuiſſe per longum tempus: per
hoc non probatur conſuetudo; niſi probe-
tur,quod fuerint excluſæ ex cauſa illius cõ-
ſuetudinis; cum non ſequatur fœminas ex-
cluſas fuiſſe,a maſculis: ergo ita ſit inducta
conſuetudo,quia potuerunt excludi ex alia
quam couſuetudinis propter teſtamenta,pu
ta in quibus maſculi ſint prædilecti. Aym.
conſ. 390. ſcripſi ante Dominum ſub nu.7.
verſ. æque in cõſuetudine lib.3 cauſa nanq;
cõſuetudinis potius quam conſuetudo ipſa
ſpectanda eſt, idem Aym. d. conſ. 861. ſub
nu. q. verſ.atq; in ſpecie cõſuetudinis lib. 5.

Quinto actus ad conſuetudinem inducẽ-
69 dam † non debent eſſe ex his, quæ iure ſpe-
ciali fiunt.idem. Aym.conſ 643 publice pro
nunciatum nu. 10. verſ. ſed enim ex his.
lib. 4.

Sexto requiritur tales actus fuiſſe vſitatos publice & preſentibus, & ſcientibus, mul
70 tis † & infinitis perſonis adeo quod poſſit comprehendi intereſſe tacitum conſenſum Populi, ſeu ſaltim eius maioris partis Alex. conſ. 132. in cauſa vertente nu. 9. lib. 2. & conſ. 173. uiſo ac diligenter conſiderato nu.7.lib.6.Corn.293.circa ſupradictam cōſuetudinem ſub nu.7. uerſ.circā quam probationem lib.1.Dec.conſ.538. viſo puncto nu.9.& conſ.483 pro reſolutione num.25. Neuiz. conſ. 9. in cauſa Magnifici num. 31. Curt.iun.conſ.184. preſupponitur in facto nu. 10. ſoec. iun.conſ.92. duo diſtincte videnda nu.18.lib.4 Pedem.d.deciſ.99.num.
71 45.quando enim apparet de diſſenſu † non inducitur conſuetudo ſecundum Ruyn.cōſ. 119.in cauſa & lite nu. 10. lib. 4. cum autē vt ſupra dictum eſt in conſuetudine requi-
72 rātur actus, ſequitur quod ex non † actibus non inducitur conſuetudo, & ita in indiuiduo tenuit Iaſ In l. falſo col. 1. verſ. quod vltimum C. de diuerſ. reſcript. vbi quod per non vſum legis vel ſtatuti etiam per
73 mille † annos non inducitur conſuetudo contraria quando per immemorabile tempus homines non ſunt vſi quia ca-

ſus

ſus non accidit, ſecus ſi caſus fuit in facto,
& aliter determinatum eſt, tunc.n. conſue-
tudo inducitur quoniam adſunt actus, &
ibi etiam ſubdit quod habens priuilegium
& eo non vtens per decem annos dicitur ce-
74 cidiſſe † ab eo ſi habuit facultatem vtendi,
& ad hoc confert quod qui habuit priuile-
gium nundinarum † & eo per decem an-
nos non vtitur perdit priuilegium vt in l. 1.
ff. de nundin. quemadmodum etiam con-
tingit Ciuitati quæ ſi non vtitur priuilegio
76 ſtudij † generalis per decénium illud perdit,
quod tamen non procedit in eo cui eſt libe-
77 ra facultas † aliquid faciendi gloſ. pen. in l.
vt priuilegia de priuileg. Vnde inferunt
Doct. ibi, & in c. fin. de conſuet. lib. 6. po-
tiſſime Io. Andr. Io. de lignan, & Dominc.
79 quod Canonici non vtentes facultate optan
di data eis non perdunt ipsā facultatē vl-
lo temporis ſpacio, felin. c. cum acceſſiſſent
nu. 25. de Conſtit. & tanto minus ſi caſus
non accidit vt ſupra & per ea quæ dicit Io.
Andr. in c. Ioannes verſ. vbi vero vſus de
Cleric. coniug. vbi quod ſi a mille annis nō
73 eſt natus aliquis † Herma froditus, & ſic ho-
mines non ſunt vſi lege de eo iudicando lo-
quente, ex hoc non eſt illi legi derogatum,

ad hoc etiam facit quod dixit Ang.cõſ. 193.
Iam ſunt.80. anni ad fi. vbi quod ſi Ianuen-
80 ſes obtinuerunt contra florentinos † repre-
ſalias quibus pluribus annis nõ ſint vſi: quia
nullus Florentinus tranſiuit per eorum di-
ſtrictum, quod per hoc non eſt præſcriptum
contra dictam cõceſſionem repreſaliarum:
non enim ſtetit per habentem facultatem,
quo minus vteretur: quia occaſio ſeſe nõ ob
tulit & ideo non prçiudicat.l. vnus ex ſocijs
§. fin.cum l. ſeq. ff. de ſeruit. ruſt præd. vbi
81 quod non amittitur ſeruitus † mihi debita
ducendi aquam ex fundo alieno; ſi ideo non
vtor quia fonſ. exaruit, quando tamen venit
caſus, & quis actibus vſus nõ eſt, an ex iſtis
non actibus inducatur conſuetudo vel ne,
quia Doct.vario modo loquuntur. ſic diſtin
82 guo, Aut.n. non actus † ſiue non vſus non
habet in ſe actum tacitum contra diſpoſitio
nem viris neq; in ſubſtantia neq; in forma,
& tunc non inducitur conſuetudo. exem-
plum, lex dicit quod ſi dediſti mihi dam-
83 num poſſum † agere contra & actione le-
gis Aquiliæ, pone quod damnum paſſus
nunquam egit, certe ex hoc non inducitur
conſuetudo contra illam legem, quia illa lex
non neceſſitat ad uſum, ſed dat facultatem
agen-

Digitized by Google

agendi Ant.d.c.fin.nu.36. de Conſuet. po-
ni etiam poteſt aliud ſimile exemplum, iuro
cauetur quod ſi vicinus meus habet do-
84 mum ruinoſam † poſſum petere eum cogi
ad cauēdū de damno infecti toto tit.de dān.
in fect. pone quod centum annis præteritis
non fuit petita talis cautio, Ex hoc non erit
inducta conſuetudo; vt amplius præſtari
non debeat per rationem prædictam. Iaco-
bin. de Sancto Georg. in d. l. de quibus nu.
41. Alia exempla ſimilia non pono: quia
videri poſſunt apud Imol. in c. Ioannes.nu.
12. de Cleric. coniug. & in c. ea noſcitur
nu.6. de his quę fiunt a Pręlat. Aut vero
non actus ſiue non vſus habet in ſe tacitum
actum contrarium licet implicitum,& tunc
inducitur conſuetudo, exemplum Clericus
85 coniugatus † tenetur de ferre tonſuram c.
Clericus. 2. de uit. & honeſt. Cler. Nihilo-
minus valet conſuetudo loci; vt non defera-
tur; ita Abb. in d. c. Ioannes nu. 9. & Imol.
d.nu. 12. Natt.conſ.406.vertitur liſ nu.20.
lib.2 & conſ.19. in cauſa Domini Theſau-
rarij nu.2.lib.1.itē facit pro hoc, lege caue
tur ꝙ inter filios debeat ęqualiter diui dihe
86 ditas † patris l. inter filios. C fam. Serciſc.
pone quod hoc per longū tēpus non Fuerit

 ſeruatum,

Digitized by Google

ſeruatum, ſed tota hereditas fuit aſſignata primogenito, certe hoc quidem caſu ex nõ vſu inducta eſt conſuetudo contra legem, quia adhuc dicitur habere actum affirmatiuum implicitum contrarium,& dicitur affirmatiuus hoc modo quia ſemper fuit aſſignata hereditas Primogenito Iacobin. de Santo Gegorg. vbi ſupra nu.43 idem in cõ-
87 ſuetudine non ſoluendi † collectas vt infra dicetur latius, licet ex actibus negatiuis inducta Io. Iacob. de Leonard. inter conſilia Brun. conſ. 117. in hac cauſa Illuſtriſſimi uu. 142. & quod in terminis preſentis caſus ex non actibus ſeu non vſibus inducatur cõ ſuetudo voluit Brun. ipſe conſ.36. caſus talis eſt nu. 6. & quod huiuſmodi conſuetu-
88 dines licet negatiuæ † inducantur voluit Rocch.d.c. fin.nu.368. Modern. Repet. d. l. de quibus nu. 83. & prædictos caſus (ne meum faciam quod alienum eſt) ita magiſtraliter diſtinguit Bal. in §. omne autem ius nu. 17. Inſtit de iu. natural. Alex. conſ.45. viſis atteſtationibus nu.5. lib.2.Iaſ conſ.46. omiſſa vlteriori allegatione nu.2. lib. 1. Silueſtr. in ſumm. in verſ. conſuetudo. q. 8. nu. 13.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Conſuetudo debet eſſe diuturna.*
2 *Item inueterata dici ſolet,*
3 *Item vetus,*
4 *Item antiqua.*
5 *Item longeua,*
6 *Item longa,*
7 *Item preſcripta,*
8 *Canoniſtæ a legiſtis diſſident,*
9 *Sinonima conſuetudinis quantum ad tempus,*
10 *Diuturnitas temporis requiritur in conſuetudine licet ſimpliciter proferatur,*
11 *Cauſa efficiens conſuetudinis ſecundum* Bal.
12 *Cauſa efficiens conſuetudinis ſecundum Ang.*
13 *Actus mille ſine curſu temporis non inducere conſuetudinem.*
14 *Aetates plures habere dicitur conſuetudo.*
15 *Preſcriptio non procedit ſine poſſeſſione, nec conſuetudo ſine preſcriptione,*
16 *Tempus immemorabile requiritur in conſuetudinem ſecundum vnam opnionem,*
17 *Dictio diu notat tempus immemorabile, & alia diuerſa tempora nu. 21.*
18 *Seruitus diſcontinua non paratur niſi tempore im memorabili.*
19 *Subiecta materia verbis proprietatem auſert.*

20 *Correctio legum vitanda eſt,*
22 *Actus ex quibus inducitur conſuetudo habet cauſam diſcontinuam.*
23 *Cauſa proxima & immediata conſuetudinis eſt Populi conſenſus,*
24 *Cauſa remota, & mediata conſuetudinis ſunt mores.*
25 *Cauſa immediata attendenda eſt, non autem mediata & remota,*
26 *Populi maior pars quãdo eſſet in exercitu licet raro cõtingat, induci nõ poteſt cõſuetudo*
27 *Tempus longæuum dicitur centum annorum, ſed quandoq; decem annorum nu. 28.*
29 *Tempus decennij inter præſentes, & viginti inter abſentes in conſuetudine requiritur ſecundum aliam opinionem Doct. quæ tamen communiter reprobatur nu. 30.*
31 *Tempus conſuetudinis eſt vniforme.*
32 *Populus dicitur ſemper eſſe præſens; licet aliqui de eo eſſent abſentes,*
33 *Populus idem dicitur, licet a centum annis nullus viueret.*
34 *Præſcriptio currit ex negligentia non petẽtis.*
35 *Populi, ſeu eius maioris partis conſenſus cũ taciturnitate præiudicat minori contradicenti.*
36 *Error Silueſtri in ſua ſumma,*

37 Tem-

37 *Tempus decennij ſufficere in conſuetudine ſecundum aliam opinionem,*
Hæc opinio communiter tenetur nu.40.
38 *Tempus longum dicitur decemnium.*
39 *Tempus modicum dicitur nouennium in materia conſuetudinis,*
41 *Tempus decemnij ſufficit in conſuctudine ſiue præter ius, ſiue contra ius Ciuile ſit.*
42 *Tempus decemnij ſufficit ad tollendam priorẽ conſuetudinem.*
43 *Tempus decennij ſufficit ad inducendum conſuetudinẽ præter ius etiã de iure Canonico,*
44 *Tempus conſuetudinis incipit currere a tempore primi actus inductiui conſuetudinis, quando tamẽ ſit talis; vt peruenire potuerit ad noticiam Populi ſeu eius maioris partis,*
45 *Tempus 40. annorum requiritur in conſuetudine contra ius Canonicum.*
46 *Tempus 40. annorum requiritur in conſuetudine contra Canonis rationem,*
47 *Tempus decem annorum ſat eſt in conſuetudine contra ius Canonicum, quando ſumus in profanis, & inter laicos.*
48 *Tempus decem annorum ſufficit in conſuetudine contra Canonem, qui adhuc non fuit receptus in obſeruantia quando etiam non eſſenus in profanis, ſed inter Clericos.*

49 Tem-

49 *Tempus decem annorum ſufficit in conſuetdine contra ius Canonicum, quando tamen Papa vſus fuiſſet tali conſuetudine.*

50 *Tempus decem annorum in conſuetudine contra ius Canonicum cum ſcientia ſuperioris.*

51 *Tempus 40. annorum requiritur in conſuetudine etiam preter iut quando detraberet iuri alicuius Ecleſiæ.*

53 *Ampliatur tam in particulari quam in vniuerſali.*

53 *Tempus 40. annorum requiritur in conſuetudine detrahente iuri Clericorum.*

54 *Tempus 30. annorum requiritur in conſuetudine quæ detraberet iuri priuatorum.*

55 *Tempus met. 30. annorum requiritur in conſuetudine quæ ſit contra rationem iuris Ciuilis.*

56 *Tempus 40. annorum requiritur in conſuetudine inducenda a Clericis contra eorum ſtatuta.*

57 *Tempus 40. annorum requiritur in conſuetudine, quæ ſit contra rationem in lege expreſſam licet ſi preter ius,*

58 *Tempus immemorabile requiritur in conſuetudine contra reſeruata Principi veniente.*

59 *Principi reſeruata dicuntur Pedagia, guidagia*

Digitized by Google

dagia & ſalinaria.

60 *Tempore nullo inducitur conſuetudo contra reſeruata ſummo Pontifici circa ſpiritualia,*

61 *Clericus non Epiſcopus quod poſſit exercere reſeruata ordini Epiſcopali, conſuetudo facere minime poteſt.*

62 *Tempus decem annorum ſufficit in inducenda conſuetudine imponendi collectas forenſibus ſecundum vnam opinionem,*

63 *Collectas forenſibus an ſtatutum imponere poſſit.*

64 *Statuto potentior dicitur conſuetudo,*

65 *Principi reſeruata non acquiruntur per ſtatutum,*

66 *Collectæ aliæ imponuntur per Ciuitates ex neceſſitate aliæ ex uoluntate.*

67 *Tempus decem annorum ſufficit in conſuetudine imponendi collectas pro neceſſitate, ſecus ſi ex voluntate nu. 68.*

69 *Collectas forenſibus vt imponere poſſint Ciuitates per conſuetudinem debent preſcripſiſſe merum, & mixtum Imperium, cum omnimoda iuriſditione,*

70 *Tempore decem annorum imponi poſſunt collectæ, per conſuetudinem quando Ciuitates habent iuriſditionem, & ius ſtatuendi*

71 *Collectas imponere forenſibus non eſt de reſeruatis Principi,*

72 *Contraria tamen opi. verior.*

73 *Collectas imponere poteſt conſuetudo, ſi tamen ſit immemorabilis ſecundum magis communem opi.*

74 *Error Decij,*

75 *Collectas imponendi conſuetndo generalis viget per totam Italiam.*

76 *Collectandi conſuetudo reſtringitut ad eos qui ſoluerunt, quia alij poſſunt collectari, alij vero non,*

78 *Vniuerſalis conſuetudo vnius Territorij poteſt non habere locum in aliqua particula illius met Territorij, in qua reperitur diuerſa conſuetudo ſpecialis.*

78 *Gabellam ſi omnes Ciues ſoluerunt excepto vno, qui non ſoluerit per 40. annos, dicitur acquiſita ei immunitas,*

79 *Actus negatiui inducere poſſunt conſuetudinem.*

80 *Ciuitatis conſuetudo an procedat in Caſtris,*

81 *Tempus. 40. annorum requiritur in conſuetudine non ſoluendi collectas.*

82 *Collectas nō ſoluendi vt inducatur cōſuetudo, plura requiruntur ſecundum vnam opi.*

83 Con-

Digitized by Google

83 *Contrarium tamen ſecundum aliam opi.*

84 *Tempus decem annorum requiritur in priuatis, in Communitatibus anni. 40. in conſuetudine onerum non ſoluendorum, & quod non fuerit vſus priuilegio.*

85 *Montis franchi controuerſia cum Ciuitate Spoleti.*

86 *Error Alexandri.*

87 *Mõtis falconis differentia cum prædicta Ciuitate Spoleti.*

88 *Prælatus quando poſſit concedere rem in emphiteuſi,*

89 *Tempus 30. annorum requiritur in conſuetudine, quod incipiatur a captura facta fide de debito.*

90 *Tempus centum annorum requiritur in conſuetudine contra Papam,*

91 *Papa dicitur Eccleſia animata in Terris,*

92 *Tempus centum annorum requiritur in conſuetudine contra Eccleſiam Romanam.*

93 *Tempus 30. annorum requiritur in conſuetutuine contra Ducem aut Comitem etiam in re, quam haberet ab Ecleſia Romana.*

94 *Tempus minus decennio ſufficit in conſuetudine apponendi certas clauſulas in inſtrumentis, ſed ſuficiunt aliqui actus.*

95 *Tempus minus decemnio ſufficit in conſuetu-*

dine

dine interpretatiua.
Limitatur nu. 99.
96 Officialis deputatus per ſuperiorem cum ſalario conſueto, cenſetur conductus cum ſalario vltimo loco preſtari conſueto, licet non durauerit longo tempore, & præceſſerit conſuetudo contraria preſcripta,
97 Aretinus fuit preceptor ſoccini ſenioris.
98 Conſuetudinis appellatione intelligitur de preſcripta,
100 Solidi appellatione intelligitur de ſolido aureo quorum 72. faciunt vnam libram,
101 Tempus decennij non requiritur in conſuetudine vnico momento inducta,
102 Tempus decennij non requiritur in conſuetudine quæ fuit inducta contra ſtatutum ſuperioris quando ſciente, & patiente ſuperiore eſt inducta.
103 Scientia tacita eius qui poteſt legem inducere operatur vt conſuetudo induci poſſit contra id quod eſt præcepti,
104 Tempus decennij non requiritur in conſuetudine incepta quæ tamen ſit approbata per ſtatutum & quid in eius probatione requiratur,
105 Tempus decennij minus requiritur in conſuetudine vnius hominis.

160 Quod

Digitized by Google

106 *Quod eſt de ſubſtantia cauſæ eſt de ſubſtantia cauſati,*

QVESTIO QVARTA.

SEQVITVR modo aliud conſuetudinis ſubſtantiale quod eſt temporis diuturnitas: Conſue-
1 tudo nanq; debet † eſſe diuturna l. diuturna ff. de
2 legi. ſeu inueterata † d. l. de quibus in uer. inueterata Pract. Pap. in form. Product. inſtr. verſ. ex hibens nu. 4. Dec. conſ. 586. In cauſa quæ Mantuæ agitatur nu. 6. Rol. a vall. conſ. 42. Viſa ſerie facti nu. 29. lib. 1. Menoch. de Arbitr. Iudic. lib 2. cent 1. ca-
3 ſu 83. nu. 4. ſeu vetus † l. Imperatores de Pollicit. Rol. conſ. 79. in preſenti conſulta-
4 tione nu. 82. lib. 3. ſeu antiqua † Bal. in l. an in totum nu. 2. C. de edif. priuat. Andr. Barbac. inter conſilia Alexandri conſ. 135. & quidem viſo puncto nu. 10. lib. 4. Dec. conſ. 244. in queſtione propoſita nu. 7. Card. Pariſ. conſ. 25. vidi conſilium nu 25. lib. 4.
5 aut longeua † Corn conſ. 40. viſo proceſſu nu. 6. lib. 1. ſeu longa † l. non tantum ff.

de

de Decurion. de qua etiam Quintilian lib. 2. cap. 3. item perpetua, vetus, vetuſtiſſima Modern. Repet. in d. l. de quibus nu. 2. & ſe-
7 cundum Canoniſtas † præſcripta Rocch. d. c. fin. nu. 247. quamquam legiſtæ reprehen
8 dunt † canoniſtas, quia aliud eſt præſcriptio, aliud conſuetudo, vt dicetur: propterea inepte eos loqui teſtatur poſt Cyn. Natt. cõſ. 431 circa & quæ aliàs ſcripſi nu. 7. lib 2. om
9 niaq; prædicta idem † importare dixit Bal. in l. diuturna, Ang. d. l. de quibus nu. 16. Siluan. conſ. 61. conſiderato tenore ſub nu. 40. verſ. ſecundo dico, & in conſuetudine
10 licet ſimpliciter proferatur † requiri tempus eiuſq; diuturnitatem dixit Rocch. in Rubr. de conſuet. nu. 17. dicitur enim cauſa effi-
11 ciens † ſecund. Bal. in d. l. de quibus nu. 37. licet Ang. nu. 3. ibi dicat cauſam efficientẽ
12 † conſuetudinis eſſe Populum, & mille actus (ad confirmationem opinionis Baldi) ſine
13 curſu temporis non inducere † conſuetudinem. voluit Rocch. d. c. fin. nu 369. & inſuper in iſta tẽporis diuturnitate eſſe plures
14 ætates † dixit Bal. in Rubr. de Conſuet. nu. 2. vbi quod cõſuetudo metaphorice loquendo cenſeatur infans quando incipit, adoleſcens dum creſcit, & in virili ætate cum vi-

gore

Digitized by Google

gore ſolidatur,& ſicut præſcriptio non pro-
15 cedit † ſine poſſeſſione, ſimiliter nec conſue
tudo ſine præſcriptione Spec. in tit. de pu-
blican. in princ. nu. 19. ſed vltra prædicta
dubitari inter Doct. contingit, quod tem-
pus in hac conſuetudinis materia requira-
tur, & quidem uariæ in hoc articulo fue-
runt Doct. opi. quas infra ſubijcio, &c.

Prima fuit opinio relata per gloſ in d.uerſ.
inueterata : vt ſcilicet requiratur tempus
16 † immemorabile, quæ quidem opinio iu-
ribus, & auctoritatibus infraſcriptis iuuari
poſſe videtur.

Inprimis nanq; facit tex. in l. 1. §. fin. de
Aqu. pluu. arcen. vbi iuriſc. meminit de
illa dictione diu a qua deriuatur diuturnũ,
17 quæ quidem dictio † ibi notat tempus im-
memotabile, ex quo dicitur eo loci ſeruitus
diuturno tempore acquiſita, & tamen ha-
bet cauſam diſcontinuam prout. loquitur
18 & non paratur ſeruatus † niſi tempore im-
memorabili. l. hoc iure §. ductus aquæ ff.
Aqu. quotid. & eſti.

Verum ſupradicto tex. reſp, quod non mi
rum ſi illa dictio diu. illud tempus ibi im-
portat : ſubiecta nanq; materia hoc ſua-
19 det,quæ etiam uerbis proprietatem † aufert

vulg.l.ſi vna ff. locat, cum nanq; dictio illa fuerit adiecta ſeruituti diſcontinuæ, & ne induceretur correctio. d. §. ductus aquæ id
20 tempus exigentis † contra. c. cum expediat de dict. lib. 6. l.uni. C.de Inoff. dot. & l.pręcipimus. c.de App. iſta interpretatio fieri debuit; extra verò dictum caſum dicta dictio
21 diu † interpretari diuerſimode conſueuit, modo nanq; importat annos.20.gloſ. in l.1. C. de long. temp. præſcript. quæ pro liber. cum l. ſeq. quandoq; decemnium, aliquando quinquennium, interdum biennium,nõ numquam annum, aliàs tres menſes, & tandem decem dies, vt not.gloſ. & Doct. in c. lectis 63. diſtinct. & in l. ſi cum fidei commiſſaria §. Ariſto. ff. qui, & a, quib.

Secundo nititur ſupradicta opinio ea ratione quoniam actus ex quibus inducitur
22 † conſuetudo habent cauſam diſcontinuam. l. ſeruitutes 3.ff. de ſeruit. in ſimilibus autẽ requiri videtur tempus immemorabile, vt ſupra dictum eſt,& latius habetur per Doct. infra pro hac opinione allegandos.

Huic rationi reſp.quod ea procedit in præſcriptione, eo quod non poteſt quis ſua ſponte inducere illam, ſecus eſt in conſuetudine,quæ inducitur ex tacito cõſenſu agẽ-

tis

Digitized by Google

tis ad quem præſumendum non requiritur continuus actus ita Bar. in d. l. de quibus nu. 14.

Secundo & melius (ni fallor) reſp. quod Populi conſenſus † eſt cauſa proxima, & im mediata conſuetudinis Ant. d. c. fin. nu. 7.
24 de conſuet. mores † autem ſunt cauſa remo ta, & mediata. idem Ant. vbi ſupra nu. 39. verſ. non obſtat, Gemin. c. conſuetudinis in princ. 11. diſtinct. Cauſa autem immediata
25 † in hoc attendenda eſt non autem mediata, & remota l. cum quis vbi not. ff. de dolo, l. 3. §. ex pluribus, vbi glos. fin. de Acq. poſſeſſ. l. cum de hoc de except. rei iud. & ita reſpondent ad prædictam rationem Bal. in d. l. de quibus nu. 88. Corn. conſ. 155. ex quo ſtatutum nu. 7. lib. 4. Curt. iun. conſ. 42. Sacratiſſimæ Trinitatis nu. 8. & ante eos ita originaliter ſenſit Gugliel. in l. Ingenuum de ſta. Som. ideoq; ob hanc rationẽ non induceretur conſuetudo, quando ma-
26 ior † pars Populi eſſet in exercitu, licet hoc raro contingat Bar. d. §. ex non ſcripto Inſtit. de iu. naturali.

Tertio pro hac opinione eſt tex. in l. 2. verſ. longæui. C. quæ ſit lon. conſuet. uincta. l. fin. C. de Sacroſ. Eccleſ. vbi quod lon-

Digitized by Google

27 gæuum † dicitur tempus centum annorum,
& ſic tempus immemorabile.

Sed reſp. quod dictio iſta longæuum poni-
28 tur pro inueterato † & tunc ſignificat tem-
pus decem annorum: vt not. gloſ. in §. 1.
in uer. Longæua Auth. de Inſtit. & ea quæ
parit.

Supradictam opi. tenuerunt Iun.in c. cum dilectus nu. 6. de conſuet. Ant. d.c. fin. col. 34. & ibi etiam Abb.nu.11 Alex.conſ.136. Ia cauſa & lite nu. 17. lib.2. & conſ.175.Viſo & diligenter conſiderato in princ. lib. 6. Aym.conſ.96. Dominus Iaffredus nu.8.lib. 1.Brun.conſ.36 caſus talis nu.5.Paſeth. cõſ. 102.In cauſa Dñi Coſmæ nu. 5. Rol. a valle conſ.2,in cauſa præſenti nu.121.lib. 1.Tob. conſ. 48. Cum Ludouicus nu.3. Colleg.Peruſ. inter conſilia eiuſdem Tob.conſ. 72. quamuis legatur nu. 25.

29 Altera principalis opi.fuit † gloſ. in d.l.diuturna,quæ voluit ut inter præſentes inducatur ſpacio decem annorum, inter abſentes autem viginti per auctoritates quas ibi allegat.

Sed prædicta opi. tamquã nullo fundamẽ-
30 to ſuffulta reprobatur † per Doct. Vltra-
montanos; vt dicit Bar. in d. C. de quibus

nu.9.

nu.9.Bal.d.§. ex non ſcripto nu. 2. *Salyc.* in l.1 nu. 5.C. quæ ſit lon. conſuet. Præpoſ. c. mos eſt nu. 4.& ibi Turr.Crem. nu.7.1. diſtinct. Mouentur ea ratione: quia tempus
31 conſuetudinis eſt vniforme † l. 2.C. quæ ſit lon. conſuet. cnm Populus ſit ſemper præ-
32 ſens etiam ſi aliqui † de eo eſſent abſentes. l. proponebatur ff. de Iud.vbi etiam ſemper
33 dicitur idem † Populus licet a centum annis nullus viueret, quod etiam not. ibi Ang. nu. 4. quia nunquam moritur Populus Bal. inproleni. ff. nu. 48. Bar. etiam in d. l. 2. nu.16.verum dicit in præſcriptione non in conſuetudine cuius tempus eſt vniforme decem annorum tam inter præſentes quam inter abſentes, & ratio diuerſitatis (in-
34 quit ipſe) eſt, quia præſcriptio currit † ex negligentia non præteritis per l. pen. in fin. c. de Ann. except. & negligentia magis cadit in præſenti quam in abſente, ſed diuturnitas tempotis non requiritur propter maiorem, vel minorem negligentiam alicuius, ſed conſenſus maioris par-
35 tis † Populi præiudicat minori parti contradicenti l. quod maior ff. ad municip. Aret. d. §. ex non ſcripto nu. 9. vbi quia Populus ſemper eſt præſens ſufficiunt

decem anni Ant. d. c. fin. nu. 39. Corn. d. conſ. 155. ſub. nu. 2. verſ. tamen his non obſtantibus, & conſ. 268. In hac conſultatione ſub nu. 15. verſ. regulariter lib. 4. & inibi refellit Azo. Compoſt. Inn. & alios qui ſupradictam opi. quoad abſentes de viginti annis tenuerunt, & propterea male loquu-
30 tus fuit Silueſter † in ſumma in ver. conſuetudo. q. 2. nu. 4. dum dicit verius ſenſiſſe Doct. qui tenuerunt in conſuetudine inter præſentes ſufficere decem annos, inter abſentes autem viginti.

37 Tertia principalis opi. † fuit Ioannis antiqui Gloſatoris quod 5. ad conſuetudinem inducendam ſufficiunt decem anni, vt in Rubr. ff. de leg. & lon. conſuet. longum au-
38 tem tempus dicitur decennium † tex. eſt in d. l. ſi cum fideicommiſſaria §. Ariſt. & ſic
39 ad nouennium † vſq; in hac materia dicitur modicum tempus Mar. Anguiſſ. conſ. 102. quid iuris ſit nu. 14 item fundatur hæc opi. in Rubr. & toto tit. de pręſcript. long. temp.
40 Hanc opi. tenuerunt † Hoſt. in ſumm. de conſuet. ſub nu. 3. verſ. obtemptus Ant. d. c. fin. nu. 39. vbi de communi teſtatur, Turr. Crem. d. c. moſ. eſt nu. 7. 1. diſtinct. Abb c. ſuam nobis nu. 9. de Simon. Felin. c. ſtatui-

mus

mus col. 1.uerſ. attende de maior, & obed. Bar. d. l. de quibus nu. 9. & in repet. nu. 14. vbi quod omnes gloſę ita tenent, idem Bar. in d. l. 2. nu. 16. C. quæ ſit lon. conſuet. vbi & ipſe de communi Bal. l. de quibus nu. 89. Salyc. in l. 1. ſub nu. 15. uerſ. alij vt Ioannes. C. quæ ſit long. conſuet. ubi pariter de communi Franc. Aret. conſ. 95. reſpondes breuiter nu. 6. & conſ. 103. in cauſa, & queſtione nu. 9. Corn. conſ. 89. uiſis actis, & actitatis nu. 7. & conſ. 293. circa ſupradictam conſultationem nu. 7. lib. 1 & d. conſ. 155. nu. 2. & d. conſ. 268. ſub nu. 15. verſ. nec tunc requiritur. Ruyn. conſ. 19. in hac controuerſia nu. 7. lib. 1. Franc. Rip. reſp. 1. plura quæſita in princ. de Conſuet. Alciat. reſp. 29. breuiter agendo nu. 6. lib. 1. & reſp. 22. in hac lite nu. 6. lib. 5.

41 Ampliatur † hæc communis opinio proxime relata procedere in conſuetudine tam præter ius quam contra ius Ciuile, nã vtroq; caſu tempus, decemnij ſufficit Semin. c. conſuetudo nu. 2. 12. diſtinct. & ibi reprehendit Rot. Rom. Imol. d. c. fin. nu. 43. verſ. & nota de Conſuet. Burſat. cum multis per ipſum congeſtis conſ. 186. Controuerſiam vertentem nu. 11. lib. 2. Rocch. d. c. fin.

 nu.

nu. 281. Natt. conſ.431. Circa ea quæ alias ſcripſi nu. 3. l.fi.2.& conſ.406. vertitur liſ. nu. 14. eo. lib. & conſ. 98. in cauſa & quæſtione nu 6. lib. 1. Ludo. Goz. conſ 101. audio dubitari ſub nu. 22. uerſ.& hoc tempus.

42 Ampliatur † ſecundo, vt hæc conſuetudo decem annorum ſufficiat ad tollẽdum priorem conſuetudinem Rocch.d.c.fin.nu.307. itemq; ut non valeat conſuetudo, niſi ſpacio. 40. annorũ inducta, & ſufficit decẽniũ, ſecundum eundem Rocch.d c.fin.nu. 306.

43 Ampliatur † tertio vt etiam de iure Canonico in conſuetudine præter ius ſufficiant decem anni gloſ. not. in c. fin. & ibi Compoſt. de Conſuet. lib. 6. Abb. c. certificari nu.4.de ſepult.vbi exemplificat in conſuetudine decem annorum, quod Cãnonica debita Eccleſię Parochiali ſit ultra quartã quia præter ius, ideo dicto tempore inducitur.

44 Declaratur † vt habeat ſumere initium à tempore primi actus inductiui conſuetudinis quando tamen ſit talis vt peruenire potuerit veriſimiliter ad noticiam totius Populi vel illius maioris partis Ant. d. c. fin. nu. 40.de Conſuet. Corn. conſ.125.alias in hac cauſa ad fi. lib. 4. ſeu etiam a tempore primæ ſententiæ latæ Aret. conſ. 103. in cau-

ſa &

Digitized by Google

ſa & quæſtione nu. 8. verſ. ad ſextum.

45 Limitatur † primo ut non habeat locũ in conſuetudine quæ eſſet contra ius Canonicũ regulariter, quia tunc requiritur quod ſit obtempta per 40. annos Præpoſ. c. fruſtra nu. 6. 8. diſtinct. Petr. de Rauen. de cõſuet. nu. 16. Rocch. d c. fin. nu. 293. Purpur. conſ. 315. difficultas cauſæ nu. 19. lib. 1. Iaſ. conſ. 227. Carolus olim nu. 18 lib. 1. Card. Pariſ. conſ. 27. in præſenti conſultatione nu. 28. lib. 1 Panciroi. conſ. 62. filia quæ nũ. 38. lib 1. Aym de antiq. temp. q. 4. in princ. nu. 7. idemq; procedere in conſuetudine cõtra

46 rationẽ † Canonis: quia idẽ tẽpus requiritur, quod in conſuetudine contra canonem ipſum ſecundum Rocch. vbi ſupra nu 296.

47 Sublimitatur † in conſuetudine contra ius Canonicum, quando eſſemus in profanis, & inter Laicos, quia etiam tunc inducitur cõſuetudo per decem annos. Corn. d. cõſ 155. nu. 6. Siluan. d. conſ. 61. ſub nu. 42. verſ & licet ſecundũ Canoniſtas Aym. ubi ſupra. d. q. 4. ſub. nu. 7. uerſ. ſecus ſi Populus.

48 Sublimitatur † ſecundo quando non eſſemus in profanis ſed inter Clericos, quando tamen conſuetudo eſt cõtra Canonẽ qui adhuc non fuit receptus in obſeruantia: quia etiam

etiam tunc ſufficit decennium,ita poſt Ant. Calder Card.Florent, & alios:tenuit Alciat. reſp. 2.Verba breuiſ. nu.34. lib.9 & ſi contrariam opi. dicat in puncto iuris ſubſtentabiliorem Rocch. d. c fin.nu.303.

49 Sublimitatur † tertio Papa vtente tali cõſuetudine contra ius Canonicum: quia ſuffi ciunt etiam hoc caſu decem anni Ludo. Gozz, conſ. 101. præalleg. nu. 25.

50 Sublimitatur † quarto ſi concurreret ſuperioris ſcientia: quia tunc etiam ſi eſſet contra ius Canonicum tempus decem annorũ ſatis eſſet. Corn.d.conſ.293.ſub nu.5. uerſ. & per prædicta lib.1.Dec.conſ. 134. col. 2. verſ. accedit ſcientia.

51 Limitatur † ſecundo niſi conſuetudo etiã pręter ius veniret ad detrahendum iuri alicuius Eccleſiæ:quia tunc etiam lapſus. 40. annorum requiritur Inn. c. delectus nu. 6. de Conſuet. Abb. d. c.fin. nu.10. eo.tit.vbi indiſtincte tenet quod ſiue ſit contra parti-
52 cularem † Eccleſiam vt loquutus eſt Inn.pręfatus, ſiue etiam vniuerſalem hæc opi. procedat.Corn. d. conſ. 268. ſub nu. 16. uerſ. & licet Innocentius Ruyn. conſ. 164. Dominus oſtẽdat ſub nu. 17. verſ.immo ſi etiã lib. 5. Card. Parſ. d. conſ. 27. ſub nu. 28. verſ.

verſ. ubi allegando lib. 1. felin. d. c. ſtatuimus nu. 2. de maior & obed. Ludo. Roman. ſing. 103. Conſuetndo.

53 Ampliatur † dicta limitatio procedere etiam ſi detraheret iuri aliquorum Clericorum, nedum Eccleſiæ particularis vel uniuerſalis ita Ping. ad Roman. d. ſing. 103 & idem ſenſit Thom. Summ. deciſ. 64. ortalite nu. 37.

54 Limitatur † tertio in conſuetudine quæ detraheret iuri alicuius priuati, quia tunc requiruntnr 30. anni Alex. conſ. 5. ſi vera ſunt ea ſub nu. 13. uerſ. vt ſaltem hoc ſeruati lib. 5. Afflict. deciſ. 321. in Regia Camera nu. 18.

55 Limitatur quarto † in conſuetudine, quæ ſit contra rationem iuris Ciuilis: quia etiam tunc non minori ſpacio quam 30. annorum inducitur. Franc. Aret. conſ. 44. in propoſita conſultatione col. 1. uerſ. amplius dixit Baldus, & conſ. 95. verſ. reſpondeo breuiter nu. 3. Cur. Iun. conſ. 157. Præſupponitur in facto nu. 33.

56 Limitatur † quinto in Clericis qui cõſuetudinem contra ſtatuta eorum inducunt: quia tunc requiruntur 40. anni Rocch. d. c. fin. nu. 304. & non videtur dubium.

57 Limi-

57 Limitatur † ſexto in conſuetudine quæ ſit contra rationem in lege expreſſam, licet ſit præter ius, nã etiam hoc caſu requiruntur. 40. anni Petr. de Rauen. de conſuet.nu. 16. Felin.d.c.ſtatuimus nu. 3.

58 Limitatur † ſeptimo in conſuetudine, quę veniret aduerſus ea, quæ ſunt reſeruata Principi in ſignum ſpecialis priuilegij: quia tunc vtroq; iure, requiritur tempus immemorabile. c. ſuper quibuſdam de Verb. ſign. vbi
59 fit mentio de pedagijs † guidagijs, & Salinarijs, quæ reſeruata ſunt Principi. l non ſolent. C. no. veſtig. Abb. d.c. fin. nu. 11. Alciat. reſp. 23. in hac lite nu. 8. lib. 5. Hypp. Rimin. conſ. 72. Illuſtriſ. & Magnificus nu. 123. Rol. null.conſ. 91, Decreuerã amplius non ſcribere nu. 13 .lib. 2. Aym.d. cõſ. 814. nu. 5 .lib. 5. Mart. Mant. conſ. 40. Certe in præſenti caſu nu. 4. Ludo. Roman. ſing. 293. nunquid vſus.

60 Sublimitatur † in reſeruatis Summo Pontifici circa ſpiritualia ſupradictam limitationem non procedere: quia tunc nullo vnquã tempore inducitur Abb. c. ſane in princ. de temp. ordin. prout etiam conſuetudo facere non poteſt quòd Clericus non Epi-
61 ſcopi † poſſit exercere reſeruata & ordini

Epi-

Epiſcopali Petr. de Rauen. de Conſuet. nu. 84.

Prædictæ autem limitationis occaſione du bitari inter Doct. contingit, an conſuetudine decem annorum poſſint imponi collectæ forenſibus, an autem requiratur tempus immemorabile tanquam quod ſit de reſeruatis Principi, & in hac quæſtione Doct. va rio modo ſenſerunt.

62 Prima nanq; fuit opinio † ſufficere tempus decem annorum, quæ rationibus infraſcriptis fundatur, primo quia cũ imponere col-
63 lectas forenſibus poſſit ſtatutũ † Felin. c. cũ nobis nu. 6. de præſcript. Card. Pariſ. cõſ. 25. primo aſpectu nu. 79. & ſeq. lib. 1. multo fortius poterit conſuetudo, quæ dicitur po-
64 tentior † ſtatuto Laur. Calcan. d. conſ. 3. col. 12. & tamen per ſtatutum non acquiruntur
65 † reſeruata Principi Natt. cõſ. 447. quoniam abunde nu. 12. lib. 2.

Huic rationi reſp. quod procedit in his col
66 lectis, quæ imponuntur † per ſtatuta ex neceſſitate Ciuitatis, non autem de voluntate Bar. l. 1. col. 3. verſ. quæro hic primo. C. de mulier. & in quo loco lib. 10 & hę quidem collectæ quæ imponuntur pro neceſſi-
67 tate † introducuntur conſuetudine decem

anno-

68 annorum, ſecus autem ſi dictæ † collectæ
concernerent vtilitatem Vniuerſitatis, quia
tunc requritur conſuetudo immemorabilis
ita diſtinguẽ. plenius determinat Ruyn.cõſ.
136. uiſa ac bene intellecta nu.13 lib.4 ſe-
quitur Socc iun.conſ,98.cõſideratis his nu,
29.lib.3.Nec quidem mirum qnod Ciuita-
tes non poſſint huiuſmodi conſuetudines
69 collectas† imponẽdi ita facile inducere,quia
vt dicta facultas eis competat, deberẽt præ-
ſcripſiſſe verum, & mixtum Imperium cũ
omniimoda iuriſdictione Bar. in l. placet in
repet,nu. 31.C. de ſacroſ. Eccleſ. Socc. iun.
70 d. conſ. 98. nu.23. & indiſtincte † quando
Ciuitates habent iuriſdictionem & ius ſta-
tuendi poſſe conſuetudine decem annorum
collectas imponi voluit Io. Ceph.conſ. 568.
quæſtionem in qua quæritur uu. 10. lib.4.
Secundo fundatur hæc opi. quia impone-
71 re † collectas forenſibus non eſt de reſerua-
tis Principi.Alex. d.conſ. 68, nu,11. lib. 2.
Iaſ.in d. l de quibus nu. 47.

Tamen reſp. quod imponere collectas fo-
renſibus eſt de reſeruatis Principi ex rece-
72 ptiori † Doct. ſententia, vt poſt Bar. Alciat,
Pariſ. Socc. iun. & Aym.firmauit Menoch,
conſ. 32. Ardua eſt nu. 30. lib. 1. Et licet
non

Digitized by Google

non obſtante quod imponere collectas forenſibus ſit de reſeruatis Principi, vt proxime dixi, & quod in eis imponendis requiratur tempus immemorabile: quia in reſeruatis Principi omnes conſuetudinem immemorabilem exigi concedunt. vt ſupra Alex. Iaſ. Felin. & Pariſ. in locis ſupra alleg & Curt. iun. conſ. 60. caſus in facto nu. 3. te-
73 nuerint ſufficere decem annos. † Nihilominus contraria opi. eſt vera, & magis cōmunis, vt per Franc. Aret. conſ. 132. in cauſa, quæ vertitur ſub nu. 4. uerſ. ſecundo reſpondeo, Dec. conſ 285. & pro tenui ſub nu. 6, verſ. non obſtat, quamquam errore-
74 labitur † allegando Alex. qui aliter tenet vt ſupra dictum eſt, idem ſenſit Carol. Ruyn. conſ. 111. Viſo prolixo proceſſu nu. 22. lib. 5. Guid. Pap. deciſ. 87. ſi villa nu. 9. cuius quidem opi. fundamenta ſunt, quæ ſupra ad diluenda continua adducuntur, ideo repe-
75 titione non eſt opus. In prædicto † autem caſu imponendi collectas forenſibus adeſſe in Ciuitatibus Italiæ generalem conſuetudinem dixit Bar. l. libertas §. ſola in fin. ad munic. Bal. in l. etiam ſub nu. 17. uerſ. Præterea generalis. l. de except rei iud. Dec. conſ, 694. pro reſolutione col. 1. verſ. ſed his nō

obſtan-

Digitized by Google

obſtantibus, Cur. iun. conſ. 61. habita diligenti conſideratione ſub nu 5. uerſ. licet prim de iure Socc. iun. conſ. 33. pulchra eſt nu. 10. lib. 3. Io. Ceph. d. conſ. 568. nu. 9. lib. 4. Burſat. conſ. 16. multum Magnificus nu. 33. col. 1. Rol. a vall. conſ. 22. primo quidem aſpectu nu. 8. lib. 1. & ibi ſubdit, quod alias res & fructus ſoluere nolenti auferuntur.

76 Limitatur † d. cõmunis opi. vt non procedat quando Communitas collectaret aliquos alios, verũ non quia conſuetudo collectandi reſtringitur ad eos, qui ſoluerunt ſtante iure communi in contrarium Aym. d. conſ. 111. nu. 15. & ibi ſubdit quod cum in caſu ſuo adeſſet conſuetudo ſpecialis non collectandi generali derogabat, quodq; nõ eſt in conueniens, quod conſuetudo vniuer-
77 ſalis vnius Territorij † non habeat locum in aliqua particula illius met Territorij, in qua reperitur diuerſa conſuetudo ſpecialis & ſatis oppoſuit de Sale in d. conſ. & licet pro ſe ipſo, tamen non oportuit conſulentem quærere, & in ſimili ita loquutus eſt Thom. Gram. deciſ. 100 In cauſa Vniuerſitatis nu.
78 15. vbi quod ſi omnes Ciues † ſoluerunt (excepto vno) gabellam, qui ſolus non ſo-

luit

Digitized by Google

luit per 40. annos, dicitur ei acquiſita in
munitas, & iſta conſuetudo dicitur indu-
79 cta ex actibus † negatiuis ſecundũ Corn.
d. conſ. 268. ſub nu. 17. uerſ. conſtat
etiam lib. 4.

80 Limitatur † ſecundo qucd iſta conſuetudo
quam dicunt Doct. adeſſe in Ciuitatibus
non procedere in Caſtris Ruy.d. conſ. 111.
ad fin. lib. 5. de cuius dicti veritate dicetur
infra in ea. q. an Conſuetudo Ciuitatum
trahatur ad Caſtra.

81 Illud tamen omittendum † non eſt, quod
conſuetudo non ſoluendi collectas, quam ſu
pra ex intentione Aym. valere dixi prout
etiam vuluit Io. Inc. de Leonar. inter conſi-
lia Brun. conſ. 117. In hac. cauſa Illuſtriſſi-
ma nu. 142.inducitur annis. 40. ſecundum
Siluan. conſ. 9.in hac quæſtione ad fi. quod
quidem non ita ſimpliciter admittendum
82 videtur † ſed ita demum ſi prætendens ac-
quiſiuiſſe huiuſmodi ius fuerit aliquando re
quiſitus, vt ſolueret talia onera, item quod
requiſitus denegauerit, item quia conſue-
tudo hæc potius ſapit naturam præſcriptio-
nis, requiri videntur titulus, bona fides, &
cauſa in acquirente tale ius, cum tamen
hæc nõ requirantur in cõſuetudinẽ Rocch.

Digitized by Google

d. c. fin. nu. 422. Ang. l. ſi quis diuturno nu 5. ff. ſi ſeruit. vendic. idem Ang. in d.l. quibus nu. 27. Natt. conſ. 406. vertitur lis nu. 24. lib. 2. & habetur in c. fin. de præſcript. in c. dudum de Decim. per gloſ. in c. Apoſtolicæ de donat. Inſu per requiri etiã videtur ſcientia, & patientia eorum, qui Ciuitatem repręſentant, & gubernant, & hæc quattuor copulatiue requiri voluerunt Bal. & Ang. in l. male agitur C. de præſcripit. 30. vel 40. ann. Alex. conſ. 136. in cauſa & lite vertente nu. 19. & ſeq. lib. 2. Rip. 4. plura. cõſuet. nu. 13. de diuerſ. reſcript. Card. Pariſ. conſ. 25. primo aſpectu nu. 109. lib 1. Purpur. conſ. 315. difficultas cauſæ nu. 20. lib. 1. Hypp. Riminal. conſ. 10. Contendunt Ciues Regij nu. 29. vſq; ad nu. 34. vbi reprehendit Aym. infra allegandum quia in cauſa propria.

83 Contrarium † tenuerunt Doct. frequentius vt infra ſcilicet ut in inducenda tali cõſuetudine non requirantur dictæ quatuor qualitates ea ratione: quia in conſuetudine

84 onerum non ſoluendorum ſufficit, quod per tantum tempus quis non fuerit vſus priuilegio ſuo in priuatis per decemnium in Communitatibus per annos 40. ita Corn. d. cõſ,

268.

Digitized by Google

268. nu. 20. & ſub nu. 21. uerſ. præterea hoc eſt certum lib. 4. & ibi allegat Bar. in conſ. 59. Commune Spoleti vbi ſub nu. 3.
85 dicit quod homines † Montis franchi ſteterunt per annos 40. & vltra, & non ſoluerunt collectas Communi Spoleti vnde conſuluit in futurũ nõ teneri nec dicit quod requiratur interpellatio idẽ Ruyn. cõſ. 117. uidendum eſt ſub nu. 13. uerſ. non obſtat etiã lib. 1. Aym. d conſ. 111. nu. 21. vbi reprehẽ-
86 dit † Alex. Rol. a valle conſ. 5. pulchra pro fectò nu. 61. lib. 1. Tob. conſ. 47. quod Cõmunitas nu. 2. & in indiuiduo, quod non requiratur contradictio, neq; etiam interpellatio reſpondit Burſat. in conſ. 186. controuerſiam vertentem nu. 12. lib. 2. & cõſ. 138. Illuſtris Dominus nu. 42. cum ſeq. eo. lib. 2. & contra eandem Communitatem Spo-
87 leti ad fauorem Montisfalconis † reſpondit idem Corn. conſ. 142. videtur prima facie nu. 12. li. 3. & ad hoc facit quod dixit Roman. conſ. 252. pro deciſione propoſitæ conſultationis nu. 4. vbi non fundat niſi in tempore, Natt. conſ. 406. vertitur lis nu. 24. lib. 2.

88 Limitatur † principalis hæc cõcluſio octauo loco in conſuetudine ſuccedendi in lo-

Digitized by Google

cum alterius vt in re Eccleſiæ conceſſa in Emphiteuſim, quæ iterum concedi poterit per ſolum Prælatum ſine alia ſolemnitate quando ſuerit bis in emphiteuſim conceſſa, & a prima conceſſione diſtamus per ſpacium. 30. annorum ita poſt Iac. de Beluis. Bal. Imol. & Alex. uoluit Carol. Ruyn. conſ. 34. in hac lite nu. 4. lib. 1.

89 Limitatur † nono in conſuetudine quod incipiatur a captura facta ſide de debito: quia etiam hoc caſu requiruntur 30. anni. Franc. Aret. conſ. 95. reſpondeo breuiter ſub nu. 7. uerſ. & maxime.

90 Limitatur † decimo in conſuetudine contra Papam, quæ debet eſſe centum annorũ Ruin. conſ. 115. uiſo proceſſu nu. 5. lib.
91 4. Papa enim dicitur Eccleſia † animata in Terris ſecundom Goz. d. conſ. 101. nu.
92 20. pariterq; contra Eccleſiam † Romanam centum anni requiruntur Rocch. d. c. fin. nu. 315.

93 Sublimitatur † in conſaetudine inducenda coutra Ducem aut Comitem quia ſuffi cit ut 30. annorum ſpacio ſit inducta etiam in re quam haberent ab Eccleſia Romana, quæ centum annorum conſuetudinem requireret Ruyn. vbi ſupra nu. 7.

Limi-

Digitized by Google

94 Limitatur † vndecimo in conſuetudine apponendi certas clauſulas in inſtrumẽtis: quia non requiritur, vt ſit neq; etiam decemnio pręſcripta ſed ſufficiunt aliqui actus. Rocch. in Rubr. de Conſuet. nu 30.

95 Limitatur † duodecimo in conſuetudine interpretatiua: quia ſufficit vt minori tempore decem annorum ſit inducta, nec requiritur vt legitimo tempore ſit præſcripta, & ſatis eſt quod per aliquos actus fuerit aliquando ita ſeruatum, & reſultabit nanq; ut non obſtante quod tempus ad cõſuetudinem inducendam requiſitum interceſſit, habeat vim declarationis verborum ipſorum contrahentium ita poſt Nicol. de Martarell. & Ant. quos refert tenuit Alex. conſ. 8. & aduerte nu. 7. lib. 6. Frãc. Aret. conſ. 11. procedendum eſt breuiter ſub nu. 5. uerſ. tamen ex ſuperabundanti,
96 & ibi loquendo de dictione † conſuetum ſubdit, quod ſi ſuperior deputat officialẽ cum ſalario conſueto, videtur habitus reſpectus ad vltimam conſuetudinem, & obſeruantiam, licet non durauerit longo tempore & præceſſerit conſuetudo contraria præſcripta, ſequitur Socc. ſen. conſ. 11. Abunde, & ſufficienter nu. 5. lib. 1. licet

Digitized by Google

de prauate legatur in libro meo dū citatur Aret. cōſ. 12. & ſubdit ſoccinus Aretinū eſ
97 ſe ſuū præceptorem, inſignēq; & q raro aut nunq; falliatur, idē voluit Petr. de Rauen. de conſuet. nu. 185. & ſeq. vbi quod ſi officia lis ſit deputatus cum Salario cōſueto, ſi erat prius conſuetudo dandi centum florenos longo tempore poſtea a tribus vel quatuor annis 200. florenos, ſi literæ Principis dicant cum ſalario conſueto intelligitur de conſuetudine vltima licet non præſcripta ut prima, & ſi aliàs appellatione conſuetudi-
98 nis dicatur † de Præſcripta vt in c. Cumana de Elect. idem voluit Rocch. d. c. ſin. nu. 418. & vltra prædictos quod in conſuetudine interpretatiua non requiratur tempus decem annorum nedum maius voluerunt Bal. in l. binas nu. 4. C. de Aduoc. diuerſ. Iudiciorum, paul. Caſtr. conſ. 348. quia circa donationem ſub nu. 4. verſ. nec erit hæc præſcriptio lib. 1. Corn. conſ. 188. quia petitio Herotij ſub nu. 10. uerſ. ſic non allegatur lib. 4. purpur conſ. 367. in cauſa, & licet vertente nu. 77. lib. 1. Dec. c. 1. nu. 85. & c. cum in. Ferrarienſis nu. 26. de Conſtit. &. c. at ſi Clerici nu. 175. de Iudic. &. c. 1. nu. 69. de poſtul. prælat. & l. ut liberis nu.

19.

19. C. de Collat. & l. ſemper in ſtipulationibus in fi. de reg. iu: & conſ. 11. & pro tenui facultate ſub nu. 10. uerſ. confirmatur, & conſ. 48. mature ac diligenter ſub nu. 2. uerſ. in tali conſuetudine Siluan. conſ. 88. Amicus Plato nu. 28. Aym. conſ. 101. Nobilis Guido ſub nu. 4. uerſ. & adeo patens, Menoch. d. conſ. 37. nu. 96. & de Arbitr. Iudic. d. caſu. 83. nu. 10. & caſu 199. nu. 11. Ant. Mar. Papal. in addit. ad Rot. Rom. deciſ. 6. quæritur quanti temporis nu. 11. de conſuet. in no. Ant. Capic. deciſ. 193. Cæſaria Maieſtas ſub nu. 3. uerſ. inde ſubdit. Card. Put. deciſ. 283. voluerunt Domini lib. 1. Bero. conſ. 100. viſo puncto, ad fi. lib. 1. Dec conſ. 101. in propoſita facti ſpecie nu. 50. quicquid in contratium dixerit idẽ Bero. conſ. 157. ſuper hoc dubio, qui tot. lib. 3. Natt. conſ. 406. uertitur lis nu. 26. lib. 2.

99 Sublimitatur † in conſuetudine, quæ ſit contra ius commune, & illius correctoria, nam illa omni caſu debet eſſe præſcripta ſecundum Imol in c. cum dilectus nu. 14. de conſuet. & in ſpecie ſocc. ſen. conſ. 260. In cauſa Hamutenſi nu. 19. lib. 2. Io. Ceph. conſ. 129. prę ſuppoſito pro conſtanti nu. 7.

Digitized by Google

57 Limitatur † ſexto in conſuetudine quæ ſit contra rationem in lege expreſſam, licet ſit præter ius, nã etiam hoc caſu requiruntur. 40. anni Petr. de Rauen. de conſuet. nu. 16. Felin. d. c. ſtatuimus nu. 3.

58 Limitatur † ſeptimo in conſuetudine, quę veniret aduerſus ea, quæ ſunt reſeruata Principi in ſignum ſpecialis priuilegij: quia tunc vtroq; iure, requiritur tempus immemorabile. c. ſuper quibuſdam de Verb. ſign. vbi
59 fit mentio de pedagijs † guidagijs, & Salinarijs, quæ reſeruata ſunt Principi. l non ſolent. C. no. veſtig. Abb. d. c. fin. nu. 11. Alciat. reſp. 23. in hac lite nu. 8. lib. 5. Hypp. Rimin. conſ. 72. Illuſtriſ. & Magnificus nu. 123. Rol. null. conſ. 91, Decreuerã amplius non ſcribere nu. 13. lib. 2. Aym. d. cõſ. 814. nu. 5. lib. 5. Mart. Mant. conſ. 40. Certe in præſenti caſu nu. 4. Ludo. Roman. ſing. 293. nunquid vſus.

60 Sublimitatur † in reſeruatis Summo Pontifici circa ſpiritualia ſupradictam limitationem non procedere: quia tunc nullo vnquã tempore inducitur Abb. c. ſane in princ. de temp. ordin. prout etiam conſuetudo facere non poteſt quòd Clericus non Epi-
61 ſcopi † poſſit exercere reſeruata & ordini

Epi-

Epiſcopali Petr. de Rauen. de Conſuet. nu. 84.

Prædictæ autem limitationis occaſione dubitari inter Doct. contingit, an conſuetudine decem annorum poſſint imponi collectæ forenſibus, an autem requiratur tempus immemorabile tanquam quod ſit de reſeruatis Principi, & in hac quæſtione Doct. vario modo ſenſerunt.

62 Prima nanq; fuit opinio † ſufficere tempus decem annorum, quæ rationibus infraſcriptis fundatur, primo quia cũ imponere col-
63 lectas forenſibus poſſit ſtatutũ † Felin. c. cũ nobis nu. 6. de præſcript. Card. Pariſ. cõſ. 25. primo aſpectu nu. 79. & ſeq. lib. 1. multo fortius poterit conſuetudo, quæ dicitur po-
64 tentior † ſtatuto Laur. Calcan. d. conſ. 3. col. 12. & tamen per ſtatutum non acquiruntur
65 † reſeruata Principi Natt. cõſ. 447. quoniam abunde nu. 12. lib. 2.

Huic rationi reſp. quod procedit in his col
66 lectis, quæ imponuntur † per ſtatuta ex neceſſitate Ciuitatis, non autem de voluntate Bar. l. 1. col. 3. verſ. quæro hic primo. C. de mulier. & in quo loco lib. 10 & hę quidem collectæ quæ imponuntur pro neceſſi-
67 tate † introducuntur conſuetudine decem

anno-

68 annorum, ſecus autem ſi dictæ † collectæ concernerent vtilitatem Vniuerſitatis, quia tunc requritur conſuetudo immemorabilis ita diſtinguẽ. plenius determinat Ruyn.cõſ. 136. uiſa ac bene intellecta nu.13 lib.4 ſequitur Socc iun.conſ,98.cõſideratis his nu, 29.lib.3.Nec quidem mirum quod Ciuitates non poſſint huiuſmodi conſuetudines
69 collectas† imponẽdi ita facile inducere,quia vt dicta facultas eis competat, deberẽt præſcripſiſſe verum, & mixtum Imperium cũ omniimoda iuriſdictione Bar. in l. placet in repet.nu. 31.C. de ſacroſ. Eccleſ. Socc. iun.
70 d. conſ. 98. nu.23. & indiſtincte † quando Ciuitates habent iuriſdictionem & ius ſtatuendi poſſe conſuetudine decem annorum collectas imponi voluit Io. Ceph.conſ. 568. quæſtionem in qua quæritur uu. 10. lib.4.

Secundo fundatur hæc opi. quia impone-
71 re † collectas forenſibus non eſt de reſeruatis Principi.Alex. d.conſ. 68. nu.11. lib. 2. Iaſ.in d. l de quibus nu. 47.

Tamen reſp. quod imponere collectas forenſibus eſt de reſeruatis Principi ex rece-
72 ptiori † Doct. ſententia, vt poſt Bar. Alciat, Pariſ. Socc. iun. & Aym.firmauit Menoch, conſ. 32. Ardua eſt nu. 30. lib. 1. Et licet

non

Digitized by Google

non obſtante quod imponere collectas forenſibus ſit de reſeruatis Principi, vt proxime dixi, & quod in eis imponendis requiratur tempus immemorabile: quia in reſeruatis Principi omnes conſuetudinem immemorabilem exigi concedunt. vt ſupra Alex. Iaſ. Felin. & Pariſ. in locis ſupra alleg & Curt. iun. conſ. 60. caſus in facto nu. 3. te-
73 nuerint ſufficere decem annos. † Nihilominus contraria opi. eſt vera, & magis cōmunis, vt per Franc. Aret. conſ. 132. in cauſa, quæ vertitur ſub nu. 4. uerſ. ſecundo reſpondeo, Dec. conſ 285. & pro tenui ſub nu. 6, verſ. non obſtat, quamquam errore
74 labitur † allegando Alex. qui aliter tenet vt ſupra dictum eſt, idem ſenſit Carol. Ruyn. conſ. 111. Viſo prolixo proceſſu nu. 22 lib. 5. Guid. Pap. deciſ. 87. ſi villa nu. 9. cuius quidem opi. fundamenta ſunt, quæ ſupra ad diluenda continua adducuntur, ideo repe-
75 titione non eſt opus. In prædicto † autem caſu imponendi collectas forenſibus adeſſe in Ciuitatibus Italiæ generalem conſuetudinem dixit Bar. l. libertas §. ſola in fin. ad munic. Bal. in l. etiam ſub nu. 17. uerſ. Præterea generalis. l. de except rei iud. Dec. conſ. 694. pro reſolutione col. 1. verſ. ſed his nō

obſtan-

Digitized by Google

obſtantibus, Cur. iun. conſ. 61. habita diligenti conſideratione ſub nu 5. uerſ. licet prim de iure Socc. iun. conſ. 33. pulchra eſt nu. 10. lib. 3. Io. Ceph. d. conſ. 568. nu. 9. lib. 4. Burſat. conſ. 16. multum Magnificus nu. 33. col. 1. Rol. a vall. conſ. 22. primo quidem aſpectu nu. 8. lib. 1. & ibi ſubdit, quod alias res & fructus ſoluere nolenti auferuntur.

76 Limitatur † d. cõmunis opi. vt non procedat quando Communitas collectaret aliquos alios, verũ non quia conſuetudo collectandi reſtringitur ad eos, qui ſoluerunt ſtante iure communi in contrarium Aym. d. conſ. 111. nu. 15. & ibi ſubdit quod cum in caſu ſuo adeſſet conſuetudo ſpecialis non collectandi generali derogabat, quodq; nõ eſt in conueniens, quod conſuetudo vniuer-
77 ſalis vnius Territorij † non habeat locum in aliqua particula illius met Territorij, in qua reperitur diuerſa conſuetudo ſpecialis & ſatis oppoſuit de Sale in d. conſ. & licet pro ſe ipſo, tamen non oportuit conſulentem quærere, & in ſimili ita loquutus eſt Thom. Gram. deciſ. 100 In cauſa Vniuerſitatis nu.
78 15. vbi quod ſi omnes Ciues † ſoluerunt (excepto vno) gabellam, qui ſolus non ſo-
luit

Digitized by Google

luit per 40. annos, dicitur ei acquiſita in munitas, & iſta conſuetudo dicitur indu-
79 cta ex actibus † negatiuis ſecundũ Corn. d. conſ. 268. ſub nu. 17. uerſ. conſtat etiam lib. 4.

80 Limitatur † ſecundo quod iſta conſuetudo quam dicunt Doct. adeſſe in Ciuitatibus non procedere in Caſtris Ruy.d. conſ. 111. ad fin. lib. 5. de cuius dicti veritate dicetur infra in ea. q. an Conſuetudo Ciuitatum trahatur ad Caſtra.

81 Illud tamen omittendum † non eſt, quod conſuetudo non ſoluendi collectas, quam ſupra ex intentione Aym. valere dixi prout etiam vuluit Io. Inc. de Leonar. inter conſilia Brun. conſ. 117. In hac. cauſa Illuſtriſſima nu. 142.inducitur annis. 40. ſecundum Siluan. conſ. 9.in hac quæſtione ad fi. quod quidem non ita ſimpliciter admittendum
82 videtur † ſed ita demum ſi prætendens acquiſiuiſſe huiuſmodi ius fuerit aliquando requiſitus, vt ſolueret talia onera, item quod requiſitus denegauerit, item quia conſuetudo hæc potius ſapit naturam præſcriptionis, requiri videntur titulus, bona fides, & cauſa in acquirente tale ius, cum tamen hæc nõ requirantur in cõſuetudinẽ Rocch.

d. c. fin. nu. 422. Ang. l. ſi quis diuturno nu 5. ff. ſi ſeruit. vendic. idem Ang. in d.l. quibus nu. 27. Natt. conſ. 406. vertitur lis nu. 24. lib. 2. & habetur in c. fin. de præſcript. in c. dudum de Decim. per gloſ. in c. Apoſtolicæ de donat. Inſu per requiri etiã videtur ſcientia, & patientia eorum, qui Ciuitatem repręſentant, & gubernant, & hæc quattuor copulatiue requiri voluerunt Bal. & Ang. in l. male agitur C. de præſcripit. 30. vel 40. ann. Alex. conſ. 136. in cauſa & lite vertente nu. 19. & ſeq. lib. 2. Rip. 4. plura. cõſuet. nu. 13. de diuerſ. reſcript. Card. Pariſ. conſ. 25. primo aſpectu nu. 109. lib. 1. Purpur. conſ. 315. difficultas cauſæ nu. 20. lib. 1. Hypp. Riminal. conſ. 10. Contendunt Ciues Regij nu. 29. vſq; ad nu. 34. vbi reprehendit Aym. infra allegandum quia in cauſa propria.

83 Contrarium † tenuerunt Doct. frequentius vt infra ſcilicet ut in inducenda tali cõſuetudine non requirantur dictæ quatuor qualitates ea ratione: quia in conſuetudine
84 onerum non ſoluendorum ſufficit, quod per tantum tempus quis non fuerit vſus priuilegio ſuo in priuatis per decemnium in Communitatibus per annos 40. ita Corn. d. cõſ. 268.

Digitized by Google

268. nu. 20. & ſub nu. 21. uerſ. præterea hoc eſt certum lib. 4. & ibi allegat Bar. in conſ. 59. Commune Spoleti vbi ſub nu. 3.
85 dicit quod homines † Montis franchi ſteterunt per annos 40. & vltra, & non ſoluerunt collectas Communi Spoleti vnde conſuluit in futurũ nõ teneri nec dicit quod requiratur interpellatio idẽ Ruyn. cõſ. 117. uidendum eſt ſub nu. 13. uerſ. non obſtat etiã lib. 1. Aym. d conſ. 111. nu. 21. vbi repreheñ-
86 dit † Alex. Rol. a valle conſ. 5. pulchra profectò nu. 61. lib. 1. Tob. conſ. 47. quod Cõmunitas nu. 2. & in indiuiduo, quod non requiratur contradictio, neq; etiam interpellatio reſpondit Burſat. in conſ. 186. controuerſiam vertentem nu. 12. lib. 2. & cõſ. 138. Illuſtris Dominus nu. 42. cum ſeq. eo. lib. 2. & contra eandem Communitatem Spo-
87 leti ad fauorem Montisfalconis † reſpondit idem Corn. conſ. 142. videtur prima facie nu. 12. li. 3. & ad hoc facit quod dixit Roman. conſ. 252. pro deciſione propoſitæ conſultationis nu. 4. vbi non fundat niſi in tempore, Natt. conſ. 406. vertitur lis nu. 24. lib. 2.

88 Limitatur † principalis hæc cõcluſio octauo loco in conſuetudine ſuccedendi in lo-

cum alterius vt in re Eccleſiæ conceſſa in Emphiteuſim, quæ iterum concedi poterit per ſolum Prælatum ſine alia ſolemnitate quando ſuerit bis in emphiteuſim conceſſa, & a prima conceſſione diſtamus per ſpacium. 30. annorum ita poſt Iac. de Beluis. Bal. Imol. & Alex. uoluit Carol. Ruyn. conſ. 34. in hac lite nu. 4. lib. 1.

89 Limitatur † nono in conſuetudine quod incipiatur a captura facta ſide de debito: quia etiam hoc caſu requiruntur 30. anni. Franc. Aret. conſ. 95. reſpondeo breuiter ſub nu. 7. uerſ. & maxime.

90 Limitatur † decimo in conſuetudine contra Papam, quæ debet eſſe centum annorũ Ruin. conſ. 115. uiſo proceſſu nu. 5. lib.
91 4. Papa enim dicitur Eccleſia † animata in Terris ſecundom Goz. d. conſ. 101. nu.
92 20. pariterq; contra Eccleſiam † Romanam centum anni requiruntur Rocch. d. c. fin. nu. 315.

93 Sublimitatur † in conſaetudine inducenda coutra Ducem aut Comitem quia ſufficit ut 30. annorum ſpacio ſit inducta etiam in re quam haberent ab Eccleſia Romana, quæ centum annorum conſuetudinem requireret Ruyn. vbi ſupra nu. 7.

Limi-

94 Limitatur † vndecimo in conſuetudine apponendi certas clauſulas in inſtrumẽtis: quia non requiritur, vt ſit neq; etiam decemnio prẹſcripta ſed ſufficiunt aliqui actus. Rocch. in Rubr. de Conſuet. nu 30.

95 Limitatur † duodecimo in conſuetudine interpretatiua: quia ſufficit vt minori tempore decem annorum ſit inducta, nec requiritur vt legitimo tempore ſit præſcripta, & ſatis eſt quod per aliquos actus fuerit aliquando ita ſeruatum, & reſultabit nanq; ut non obſtante quod tempus ad cõſuetudinem inducendam requiſitum interceſſit, habeat vim declarationis verborum ipſorum contrahentium ita poſt Nicol.de Martarell.& Ant.quos refert tenuit Alex. conſ. 8. & aduerte nu.7.lib. 6. Frãc. Aret. conſ. 11. procedendum eſt breuiter ſub nu. 5. uerſ. tamen ex ſuperabundanti,
96 & ibi loquendo de dictione † conſuetum ſubdit, quod ſi ſuperior deputat officialẽ cum ſalario conſueto, videtur habitus reſpectus ad vltimam conſuetudinem, & ob ſeruantiam, licet non durauerit longo tempore & præceſſerit conſuetudo contraria præſcripta, ſequitur Socc. ſen. conſ. 11. Abunde, & ſufficienter nu. 5. lib. 1. licet

19. C.de Collat. & l. ſemper inſtipulationibus in fi. de reg. iu: & conſ. 11. & protenui facultate ſub nu. 10. uerſ. confirmatur, & conſ.48. mature ac diligenter ſub nu.2.uerſ. in tali conſuetudine Siluan. conſ. 88. Amicus Plato nu. 28. Aym. conſ. 101. Nobilis Guido ſub nu.4.uerſ. & adeo patens, Menoch. d. conſ. 37. nu. 96. & de Arbitr. Iudic. d. caſu. 83. nu. 10. & caſu 199. nu. 11. Ant. Mar. Papal. in addit. ad Rot. Rom. deciſ.6. quæritur quanti temporis nu. 11. de conſuet. in no. Ant. Capic. deciſ. 193. Cæſaria Maieſtas ſub nu. 3. uerſ. inde ſubdit. Card. Put. deciſ. 283. voluerunt Domini lib. 1. Bero. conſ. 100. viſo puncto ad fi. lib. 1. Dec conſ. 101. in propoſita facti ſpecie nu. 50. quicquid in contrarium dixerit idẽ Bero. conſ. 157. ſuper hoc dubio, qui tot. lib. 3. Natt. conſ. 406. uertitur lis nu. 26. lib. 2.

99 Sublimitatur † in conſuetudine, quæ ſit contra ius commune, & illius correctoria, nam illa omni caſu debet eſſe præſcripta ſecundum Imol in c. cum dilectus nu. 14. de conſuet. & in ſpecie ſocc. ſen. conſ. 260. In cauſa Hamutenſi nu. 19. lib. 2. Io. Ceph. conſ. 129. preſuppoſito pro conſtanti nu.7.

 lib.

Digitized by Google

operatur, vt conſuetudo induci poſſit contra id quod eſt pręcepti Card. Florent. conſ. 132. primum an valent nu. 4.

104 Limitatur † decimo quinto in conſuetudine incæpta; quæ ſit approbata per ſtatutum: quia illi ſtabitur ſtatuto ſic approbanti, ſed tamen requiritur in eius probatione quod teſtes deponant de conſuetudine illius temporis, de quo dicit ſtatutum Paul. Caſtr. conſ. 427. quod iſti officiales nu. 5. lib. 1. vbi quod quædam reformatio in caſu, ſuo ſtabat. vt treguæ deberent fieri, & firmari eo modo quo factæ fuerant treguæ, tunc ad præſens vigentes, & attendi debebat conſuetudo, quæ erat de treguis fiendis tempore dictæ reformationis per illud verbum ad præſens in dicta reformatione appoſitum, debet intelligi etiam abſq; alio dictum arbitrium conceſſum ſecundum conſuetudinem tunc immediate vigentem, & ſic de tempore illo præciſo deponere debent teſtes non autem de alio dudum præcedenti ut dicit Paul. in prædicto caſu ſuo teſtes depoſuiſſe.

105 Limitatur † decimo ſexto in conſuetudine vnius hominis: quia in ea non requiritur tẽpus decẽnij ſecundum Bal. iu d. l. diuturna. & per

& per Modern. Repet. in d. l. de qnibus poſt princ. Qua regula, & fallentijs ſtantibus euitabitur impugnatio Menoch. in loco præcitat nu. 2. vbi poſt Baldum dicit conſuetudinis eſſentiam eſſe præſcriptionẽ, ſed præſcriptio uarijs modis currit, ergo idem inquit ipſe procedere in conſuetudi-
106 ne: quia quod eſt ſubſtantia cauſæ † eſt de ſubſtantia cauſati l. manumiſſiones ff. de Iuſt. & iu. ideoq; vt recte arbitrari poſſit Iudex prout poteſt ſecundum Menoch. ubi ſupra nu. 6. ſubnectere libuit ſeriatim, quod tempus in vnaquaq; conſuetudine requiratur.

SVMMARIVM.

1 *Populi ſeu eius maioris partis tacitus conſenſus in conſuetudine requiritur vti cauſa materialis.*

2 *Populus abſq; eo quod totus conſentiat conſuetudini ſufficit conſenſus regentium Ciuitatem vel eius maioris partis.*

3 *Populus tacitus conſenſus colligitur, etiam ſi totus contradiceret ſi tamen acquieſceret ſententiæ.*

4 *Sententiæ ſi ſint reſciſſæ an conſuetudini præ iudi-*

iudicium inferatur.

5 *Populi maioris partis conſenſus tunc colligitur, cum multis, infinitiſq; perſonis præſentibus factum quid oſtenditur.*

6 *Populo a toto pendere debet conſuetudo non autem a facto maioris partis Ciuitatis.*

7 *Cauſa formalis conſuetudinis dicitur tacitus conſenſus Populi.*

8 *Conſuetudo alia vniuerſalis, alia particularis, & quæ?*

9 *Populi pars poteſt inducere conſuetudinem.*

19 *Quartenium Cinitatis an poſſit inducere conſuetudinem*

11 *Roma diſtinguitur per Regiones nuncupat vulgo Rioni, Bononia per Quarteria, & Patria Auctoris per Terzeria.*

12 *Terzerij Patriæ Auctoris dignitas.*

13 *Populi tacitus conſenſus ſufficit, licet ipſe non fuerit ſolemniter congregatus.*

14 *Populus quod vſus fuerit conſuetudine non exigitur ad illius validitatem.*

18 *Error gloſ. in c. fin. de conſuet. ſed ſaluatur nu. 18.*

16 *Populi quod aliqui vtantur conſuetudine ſufficit, ita quod veriſimiliter in noticiam illius deuenerit.*

17 *Actus duo aut tres ſufficiunt in conſuetudine indu-*

Digitized by Google

inducenda arbitrio Iudicis.

19 Error Populi impedieret induci conſuetudinem,

20 Ruſticorum conſuetudo potius per errorem quam rationabili ex cauſa inducta præſumitur.

21 Error gloſ. in l. quod non ratione ff. legi: ſed ſaluatur nu. 23.

22 Bononiæ conſuetudo quod Dominus vini ponens manus ad plauſtrum, etiam ad iuuandum ſentiat periculum, & quod non extendatur ad aliud liquamen.

24 Error iuris non impedit induci conſuetudinem.

25 Error impedit induci conſuetudinem, quando ius eſt in contrarium.

26 Error facti impedit conſuetudinem induci.

27 Error non obeſt conſuetudini quando eſt circa cauſam impulſiuam,

28 Error non obeſt conſuetndini quando ſuperuenit ſcientia,

29 Intellectus Doct. quem vltimo loco recenſet attenditur.

30 Contradictorio iudicio conſuetudo obtempta eſſe debet ſed contraria opi. magis communis nu. 31. limitatur nu. 49.

32 Differre non videntur lex, & conſuetudo niſi

niſi tanquam tacitum, & expreſſum.

33 *Actus binus ſaltem requiritur in conſuetudine.*

34 *Error facti vitiat conſuêtudinem.*

35 *Vſus minoris partis hominum præiudicat minori contradicenti.*

36 *Contradictio eorum non requiritur, quæ nullum poteſt producare effectum.*

37 *Limitatur,*

38 *Actus per errorem inchoati an valeant ad conſuetudinem inducendam.*

39 *Errans non conſentit.*

40 *Errentis nulla eſt voluntas,*

41 *Mores & vſus hominum inducunt conſuetunem,*

42 *Conſuetudo dicitur quaſi in communi omniũ vſu ſeu communis aſſuetudo,*

43 *Mores ponuntur pro frequentibus hominum actibus.*

44 *Actus permiſſi eſſe poſſunt ex gratia, & tolerantia,*

45 *Exemplis non eſt iudicandum ſed legibus.*

46 *Rationes duæ vbi ſunt finales una ceſſantere manet diſpoſitio,*

47 *Intellectus Gemin. ad C. Abbate de Verb. ſign.*

48 *Intellectus ad l.cum de cõſuetudine ff. de legi.*

Po-

50 *Populi ſeu eius partis maioris conſenſus elicitur quando ſaltem bis fuit ſententiatum per Iudicem,*

51 *Scientia, & patientia ſuperioris in conſuetudine probanda non eſt potiſſime in immemorabili nu. 53.*

52 *Error Inn. & ſequacium ſed ſaluantur nu. 54.*

55 *Conſenſus tacitus Papæ requiritur in conſuetudine inducenda in ſacramentalibus.*

56 *Scientia Principis requiritur in conſuetudine, quæ circa ſolemnitates in contractu matrimonij ſeruandas aliquid induceret, quando mixtum eſſet inducta, a Clericis & a Laicis.*

57 *Scientia ſuperioris requiritur in conſuetudine contra ius.*

58 *Intellige ſi ſit contra ius publicam auctoritate, & vtilitate alias ſecus nu. 59.*

60 *Scientia, & patientia Principis ſupremi requiritur in conſuetudine alienandi feudum irrequiſitio Domino.*

61 *Scientia, & approbatio ſuperioris reqniritur in conſuetudinc contra ius fauens Eccleſiis.*

62 *Scientia, & approbatio Principis requiritur in conſuetudine inducenda per Iudeos, & alios, qui legis condendæ, & conſuetudinem indu-*

Digitized by Google

inducendi poteſtatem non habent.

63 *Error Brun.*

64 *Scientia requiritur in conſuetudine contra Principis conſtitutionem obſeruata,*

65 *Scientia, & patientia ſuperioris requiritur in conſuetudine diuidendi feuda.*

66 *Scientia Principis requiritur in conſuetudine quando Papa poteſt facere aliquem capacem de iure patronatus, in quo de gratia ſpeciali poteſt facere Laicos capaces, & ſecus non valet conſuetudo.*

67 *Papæ aut alterius Principis conſenſus quare cònſuetudine non requiratur.*

68 *Papa ignorare præſumitur conſuetudines.*

69 *Scientia ſuperioris operatur vt ſi in aliquo caſu nõ requiratur prout regulariter nõ requiritur, & ad ſit, facit, vt 40. anni ſufficiant licet immemorabile tempus requireretur.*

70 *Scientia, & conſenſus Domini vbi requiritur in conſuetudine, ſufficit Vicarij illius.*

QVE-

QVESTIO QVINTA.

REQVIRITVR etiam
1 in conſuetudinẽ † inducenda tacitus conſenſus Populi vel eius maioris partis uti cauſa materialis Ang. d. l. de quibus nu. 3. ita Bar. in d. l. 2. nu. 12. C. quæ ſit lon. conſuet. Iacob. de Sancto Geor. in d. l. de quibus nu. 33. Rocch. in Rubr. de conſuet. nu. 17. & d. c. fin. nu. 378. & nu. 391. vbi quod ſufficit conſenſus regentium Ciuitatẽ, aut eius maioris partis abſq; eo quod ad
2 ſit † totius Populi Salyc. in l. 1. nu. 19. l. quæ ſit lon. conſuet. Calderin. conſ. 3. an Capitulum Eccleſiæ nu. 2. ne ſede uacan. Rip. d. reſp. 1. col. 1. de Conſuet. Corn. cõſ. 90. viſo proceſſu nu. 5. lib. 2. & d. conſ. 293. ſub nu. 7. uerſ. circa quam probationem lib. 1. Curt. iun. conſ. 42. habita diligenti conſideratione nu. 8. Tob. conſ. 11. viſis ac diligenter lectis nu. 10. Colligitur autem tacitus conſenſus Populi etiam ſi Populus to
3 tus contradiceret † ſi tamẽ acquieſceret ſententiæ: quia tunc conſuetudo induceretur

Ant.

Digitized by Google

Ant. d. c. fin. nu. 30. verſ. ſi queritur & ſubdir ibi nu. 33. quod ſecus eſt ſi ſententię
4 ſiut reſciſſę † niſi tamen facta ſit reſciſſio ra tione minoris ætatis: quia hoc prętudicaret, & conſenſus uerò maioris partis colligitur
5 † tunc, cum multis infinitiſq; perſonis præſentibus factum quid oſtenditur Aym. cōſ. 666. Fratres Prædicatores nu. 20. lib. 4. & quidem pendere debet conſuetudo a toto
6 Populo, non enim poſſet induci † ex facto etiam maioris partis Ciuitatis Abb. c. ex parte in fi. de Cenſib. & conſenſum tacitũ
7 Populi † eſſe cauſam formalem voluit Bal. d. l. de quibus nu. 64. iſta autem conſuetu-
8 do ſic ut præfertur inducta dicitur † vniuer ſalis, inducta autem ex actibus priuatorum dicitur particularis Siluan. d. conſ. 61. nu. 29. & illa quidem non eſt obſeruanda niſi ſciente, & patiente Populo vt ſupra. & voluit Rol. a vall. d. conſ. 13. nu. 16 Hæc au
9 tem per vnam partem † Populi inducitur ſumm. Iaſ. in l. ſi quis a filio §. ſi parti nu. 3. de leg. 1. licit. n. conſuetudo non poſſit in-
10 duci per vnum Quarterium † Ciuitatis ad deciſionem cauſarum, cum conſiſtat apud totum Populum, tamen poteſt circa concer nentia ſtatum eius quia contributiones tri-

Digitized by Google

butorum quæ imponuntur illi Quarterio certo modo fiant ſecundum Præpoſ. in c. fruſtra nu. 11. 8. diſtinct. Ang. in d. l. de quibus nu. 29. Rocch. d. c. fin. nu. 392. & ita intelligo Salyc. in d. l. 1. nu. 28. C. quæ ſit lon. conſuet. vbi loquitur quod Vrbs Ro
11 mæ † habet Regiones vulgo nuncupate Rioni, & quod Bononia habet Quarteria, & ſubdo quod Patria mea habet Terzeria inter quæ ſemper fuit & eſt exultatio, Ta-
12 men Terzerium ſub quo † ipſe cum familia incolatum habeo cæteris non iniudet cum fuerint in eo uiri præſtantiſſimi, & in dignitatibus Eccleſiaſticis eminentes, vt in familia Illuſtri Venantia in qua fuerunt duo Epiſcopi, & inſuper Gubernatores Vicelegatiq; in Marchia Auconitana, & Nuncij Pontificis ad Imperatorem Carolum Quintum, & hodiernis tēporibus ex dicta Nobiliſſima familia mngnæ reperiuntur exiſtimationis equites, vnus Hieroſolymitanus, alter uerò Sancti Stephani ambo in Curia magni Etruriæ Ducis ſpectabiles, quorum primus meæ Congiugis patruus magnus eſt & primi Epicopi pd. ex fratre Nepos, & alterius Epiſcopi frater patruelis fuit etiam in Nobili leonina domo, ſtrenuus ille Dux mi

litum

Digitized by Google

litum ſummæ gloriæ uir, Colonnellus Ruffinus, Item de Nucciorum genere ſummi Ingenij, & corporis agili fortitudine Capitaneus Raynaldus ambo apud Clariſſimam Venetorum Rempublicam ſummo (ob prȩclara eorum geſta) in honore habiti, quæ cunctæ familiæ domui meæ conſanguinitate, & affinitate iunguntur, E poetis etiam inter vulgares licet latinis, & poltioribus literis eruditiſſimus D. Eſchines pariter leoninus, Poeta inter vulgares ſuæ tempeſtatis fœliciſſimus, & venuſtimus, inter latinos nunquam ſatis laudatus F. Franciſcus Maurus, qui librum tam aureum Franciſciados edidit.

Declaratur vt tacitus iſte conſenſus Populi
13 ſufficiat ipſo ſolenniter non † congregato Ant.d.c.fin. nu. 42. & ibi etiam Rocch. nu. 351. Corn. d. conſ. 293. ſub nu. 3. uerſ.tamen prædictis lib. 1. Modern. Repet. in d, l. de quibus nu. 51 Hypp. Riminald. d. conſ. 72 nu. 120.

Declaratur etiam quod minus requiritur
14 qood populus † vſus fuerit dicta conſuetudine, nec minus eius maior pars Abb. d. c. fin. nu. 18. quicquid in contrarium, & ma
15 le † ſenſerit gloſ. ibi, Roman. etiam contra

gloſ. in conſ. 368. præſens conſultatio ſub nu. 6. uerſ. foret etiam neceſſarium: Nam ſufficit quod aliqui de populo vtantur ita
16 quod veriſimiliter in noticiam † populi ſeu eius maioris partis deuenerit ita poſt Arch. quem allegat tenuit Corn. d. conſ. 293. ſub nu. 8. uerſ. intelligas lib. 1. & ratio quidem eſt in promptu: quia vt ſupra pro conſtanti firmatum eſt ad inducendam conſue-
17 tudinem duo † aut tres actus ſufficiunt arbitrio Iudicis, ſentiendo ergo cum d. gloſ. cõcludendum eſſet contrarium. ſ. non ſufficere quando maior pars populi non eſſet uſa, quod tamen eſſet valde abſurdum: ſaluando tamen gloſ. dicas, quod illi de populo
18 † non ut populus vtuntur. & ſint tot, & per eos fierent actus qui venirent ad noticiam Populi Rocch. d. c. fin nu. 377. & ultra quod requiritur quod fuerint facti actus, qui in noteſcere potuerint populo, requiritur quod populus habuerit ominum inducendi conſuetudinem, non enim indu
19 ceretur ſi populus erraret † ęqualis eſt conſuetudo, quæ induceretur a ruſticis: quia po
20 tius præſumitur inducta † per errorem quã ex rationabili cauſa Iacobin de Sãcto Geotg. in d. c. de quibus nu. 55. & conſuetudinẽ

non

Digitized by Google

non induci per errorem populi teneri communirer per doct. teſtatur Io. Fabr. in d. §. ex non ſcripto nu. 7. Roman. conſ. 368. præſens. conſultatio ſub nu. 5. verſ. eſt etiã ad eius introductionem, & ſic male ſenſiſ-
21 ſe videtur gloſ. † in l. quod non ratione ff. de legi. dum dicit quod Conſuetudo Bono-
22 niæ, quæ habet quod ſi dominus vini poſue rit manus ad plauſtrum etiam ad iuuãdum, ſit ſuum periculum, vbi quod non debet extẽdi ad aliud liquamẽ, ſupponit ipſam cõſuetudinem ualidam licet eam dicat per errorem iuductam, quam gloſ. opi. licet non poteſt ibi Bal. in 2. lect. tamen firmant Præpoſ. in. d. c. fruſtra nu. 9. verſ. deinde gloſ. requirit 8. diſtinct. Rocch. d c. fin. nu. 308. Salyc. in l. 1. nu. 2. C. quæ ſit long. conſuet.
23 Imol. c. fin. nu. 21. ſed ſaluando † gloſ. & ſequaces, dicas quod non mirum ſi valet dicta conſuetudo licet fuiſſet erronea: quia
24 ibi fuit erratum in iure, unde error hic † nõ impedit induci conſuetudinem ſecundum Ant. d. c. fin. nu. 37. uerſ. ſi quæretur an Populi error Rocch. vbi ſupra, & nu. 309. Salyc. in d. l. 2. nu. 20. vbi ponit Theoricam. C. quæ ſit lon. conſuet. Quod uon pro
25 cederet, quando ius eſſet † in contrarium

Digitized by Google

quia non induceretur conſuetudo hoc caſu per errorem iuris Imol. d. c. fin. ſub nu. 21. uerſ. potes dicere, & ibi etiam Noct. nu. 12. Modern. Repet. in d. l. de quibus nu. 88. Sig. conſ. 25. P. Maſſada nu. 31. Aym. d. conſ. 861. nu. 8. lib. 5. prout etiam non
26 inducitur conſuetudo per errorem † facti idem Aym. d. conſ. 814. nu. 6. lib. 5. ſed mirum eſt, quod error præmiſſus fuerit in dicto Populo, in quo ſunt tamPræſtantiſſimi viri quo caſu non eſſet præſumendus error, per eundẽ Fabr. vbi ſupra qui ſubdit errorem pariter non obeſſe conſuetudini
27 quãdo eſſet circa cauſam impulſiuam † Modern. Repet. poſt Petr. Iac. de Rauen. & Cyn. in loco præcitato, Niſi etiam ſuperue-
28 niſſet ſcientia † poſt errorem Dec. in l. ſi per errorem nu. 4. ff. de iuriſdeorum iud. ſecundum intellectum, quem vltimo loco re-
29 cenſet † cui quidem ſtandum videtur ſecundum Bart. in l. bona fides ff. depoſ. Bal. l. ſi mater nu. 2. C. ne diſtat. defunct. Iaſ. in l. pacta nouiſſima nu. 3. C. de pact. an conſ. 164. Viſo proceſſu nu. 2. lib. 2.

Sed pulchra oritur dubitatio an conſuetudo ſufficiat, vt ſupra quod ſit inducta ex tacito conſenſu Populi, abſq; eo quod contradi-

tradictorio iudicio fuerit obtempta.

30 Affirmatiuam opi. † ſcilicet quod debeat eſſe contradictorio iudicio obtempta, tenuit Bal. in l. iam de conſuetudine per illum tex. ff. de legi. per quam legem reſpondit Alex. in conſ. 136. in cauſa & lite vertente ſub nu. 20 verſ. itē oportebat probari lib. 2. & cōſ. 173. uiſo & diligenter conſiderato nu. 8. lib. 6. iſtamq; opi. communiter ſequi legiſtas & Canoniſtas teſtatur idem Alex. conſ. 132. viſo proceſſu cauſæ ſub nu. 4. uerſ. & requiritur quod talis lib. 1. cum alijs relatis per Franc. Viſic. communium opi. lib. 1. op. 56. conſuetudo debet eſſe obtempta, quid in hanc partem refert Franc. de Rampon. Anch. Ang. & Curt. iuni. Vltra Alex. præcitatum, ne videar occultator allegationum per alios cumulatarum quemadmodum minime tacuerim eoſdem Auctores ante fuiſſe relatos per Aym de antiq. temp. 4. par. in princ. nu. 32. de quo tamen Viui. nullam facit. mentionem.

31 Negatiuam † autem ſententiam tenuerūt Gemin. d. c. fruſtra nu. 6. & ibi Præpoſ. nu. 8. 8. diſtinct. Henr. Boich. d. c. Abbate nu. 4. Imol. d. c. fin. nu. 31. Rocch. nu. 361. & ita intrepide tenendū dixit Hoſt. in ſumm.

inducenda arbitrio Iudicis.

19 Error Populi impedieret induci conſuetudinem,

20 Ruſticorum conſuetudo potius per errorem quam rationabili ex cauſa inducta præſumitur.

21 Error gloſ. in l. quod non ratione ff. legi: ſed ſaluatur nu. 23.

22 Bononiæ conſuetudo quod Dominus vini ponens manus ad plauſtrum, etiam ad iuuandum ſentiat periculum, & quod non extendatur ad aliud liquamen.

24 Error iuris non impedit induci conſuetudinem.

25 Error impedit induci conſuetudinem, quando ius eſt in contrarium.

26 Error facti impedit conſuetudinem induci.

27 Error non obeſt conſuetudini quando eſt circa cauſam impulſiuam,

28 Error non obeſt conſuetndini quando ſuperuenit ſcientia,

29 Intellectus Doct. quem vltimo loco recenſet attenditur.

30 Contradictorio iudicio conſuetudo obtempta eſſe debet ſed contraria opi. magis communis nu. 31. limitatur nu. 49.

32 Differre non videntur lex, & conſuetudo

niſi

niſi tanquam tacitum, & expreſſum.

33 *Actus binus ſaltem requiritur in conſuetudine.*

34 *Error facti vitiat conſuëtudinem.*

35 *Vſus minoris partis hominum præiudicat minori contradicenti.*

36 *Contradictio eorum non requiritur, quæ nullum poteſt producare effectum.*

37 *Limitatur,*

38 *Actus per errorem inchoati an valeant ad conſuetudinem inducendam.*

39 *Errans non conſentit.*

40 *Errentis nulla eſt voluntas,*

41 *Mores & vſus hominum inducunt conſuetunem,*

42 *Conſuetudo dicitur quaſi in communi omniũ vſu ſeu communis aſſuetudo,*

43 *Mores ponuntur pro frequentibus hominum actibus.*

44 *Actus permiſſi eſſe poſſunt ex gratia, & tolerantia,*

45 *Exemplis non eſt iudicandum ſed legibus.*

46 *Rationes duæ vbi ſunt finales una ceſſantere manet diſpoſitio,*

47 *Intellectus Gemin. ad C. Abbate de Verb. ſign.*

48 *Intellectus ad l.cum de cõſuetudine ff. de legi.*

Po-

Digitized by Google

50 *Populi ſeu eius partis maioris conſenſus elicitur quando ſaltem bis fuit ſententiatum per Iudicem,*

51 *Scientia, & patientia ſuperioris in conſuetudine probanda non eſt potiſſime in immemorabili nu. 53.*

52 *Error Inn. & ſequacium ſed ſaluantur nu. 54.*

55 *Conſenſus tacitus Papæ requiritur in conſuetudine inducenda in ſacramentalibus.*

56 *Scientia Principis requiritur in conſuetudine, quæ circa ſolemnitates in contractu matrimonij ſeruandas aliquid induceret, quando mixtum eſſet inducta, a Clericis & a Laicis.*

57 *Scientia ſuperioris requiritur in conſuetudine contra ius.*

58 *Intellige ſi ſit contra ius publicam auctoritate, & vtilitate alias ſecus nu. 59.*

60 *Scientia, & patientia Principis ſupremi requiritur in conſuetudine alienandi feudum irrequiſitio Domino.*

61 *Scientia, & approbatio ſuperioris reqniritur in conſuetudinc contra ius fauens Eccleſiis.*

62 *Scientia, & approbatio Principis requiritur in conſuetudine inducenda per Iudeos, & alios, qui legis condendæ, & conſuetudinem indu-*

Digitized by Google

inducendi poteſtatem non habent.

63 *Error Brun.*

64 *Scientia requiritur in conſuetudine contra Principis conſtitutionem obſeruata,*

65 *Scientia, & patientia ſuperioris requiritur in conſuetudine diuidendi feuda.*

66 *Scientia Principis requiritur in conſuetudine quando Papa poteſt facere aliquem capacem de iure patronatus, in quo de gratia ſpeciali poteſt facere Laicos capaces, & ſecus non valet conſuetudo.*

67 *Papæ aut alterius Principis conſenſus quare conſuetudine non requiratur.*

68 *Papa ignorare præſumitur conſuetudines.*

69 *Scientia ſuperioris operatur vt ſi in aliquo caſu nõ requiratur prout regulariter nõ requiritur, & ad ſit, facit, vt 40. anni ſufficiant licet immemorabile tempus requireretur.*

70 *Scientia, & conſenſus Domini vbi requiritur in conſuetudine, ſufficit Vicarij illius.*

QVE-

Digitized by Google

QVESTIO QVINTA.

REQVIRITVR etiam
1 in conſuetudinẽ † in-
ducenda tacitus con-
ſenſus Populi vel eius
maioris partis uti cau-
ſa materialis Ang. d. l.
de quibus nu. 3. ita
Bar. in d. l. 2. nu. 12. C. quæ ſit lon. con-
ſuet. Iacob. de Sancto Geor. in d. l. de
quibus nu. 33. Rocch. in Rubr. de conſuet.
nu. 17. & d. c. fin. nu. 378. & nu. 391. vbi
quod ſufficit conſenſus regentium Ciuita-
tẽ, aut eius maioris partis abſq; eo quod ad
2 ſit † totius Populi Salyc. in l. 1. nu. 19. l.
quæ ſit lon. conſuet. Calderin. conſ. 3. an
Capitulum Eccleſiæ nu. 2. ne ſede uacan.
Rip. d. reſp. 1. col. 1. de Conſuet. Corn. cõſ.
90. viſo proceſſu nu. 5. lib. 2. & d. conſ.
293. ſub nu. 7. uerſ. circa quam probationem
lib. 1. Curt. iun. conſ. 42. habita diligenti
conſideratione nu. 8. Tob. conſ. 11. viſis
ac diligenter lectis nu. 10. Colligitur autem
tacitus conſenſus Populi etiam ſi Populus to
3 tus contradiceret † ſi tamẽ acquieſceret ſen
tentiæ: quia tunc conſuetudo induceretur

Ant.

Digitized by Google

Ant. d. c. fin. nu. 30. verſ. ſi queritur &
ſubdit ibi nu. 33. quod ſecus eſt ſi ſententię
4 ſiut reſciſſę † niſi tamen facta ſit reſciſſio ra
tione minoris ætatis: quia hoc pręiudicaret,
& conſenſus uerò maioris partis colligitur
5 † tunc, cum multis infinitiſq; perſonis præ-
ſentibus factum quid oſtenditur Aym. cõſ.
666. Fratres Prædicatores nu. 20. lib. 4. &
quidem pendere debet conſuetudo a toto
6 Populo, non enim poſſet induci † ex facto
etiam maioris partis Ciuitatis Abb. c. ex
parte in fi. de Cenſib. & conſenſum tacitũ
7 Populi † eſſe cauſam formalem voluit Bal.
d. l. de quibus nu. 64. iſta autem conſuetu-
8 do ſic ut præfertur inducta dicitur † vniuer
ſalis, inducta autem ex actibus priuatorum
dicitur particularis Siluan. d. conſ. 61. nu.
29. & illa quidem non eſt obſeruanda niſi
ſciente, & patiente Populo vt ſupra. & vo-
luit Rol. a vall. d. conſ. 13. nu. 16 Hæc au
9 tem per vnam partem † Populi inducitur
ſumm. Iaſ. in l. ſi quis a filio §. ſi parti nu. 3.
de leg. 1. licit. n. conſuetudo non poſſit in-
10 duci per vnum Quarterium † Ciuitatis ad
deciſionem cauſarum, cum conſiſtat apud
totum Populum, tamen poteſt circa concer
nentia ſtatum eius quia contributiones tri-

Digitized by Google

butorum quæ imponuntur illi Quarterio certo modo fiant ſecundum Præpoſ. in c. fruſtra nu. 11. 8. diſtinct. Ang. in d. l. de quibus nu. 29. Rocch. d. c. fin. nu. 392. & ita intelligo Salyc. in d. l. 1. nu. 28 C. quæ ſit lon. conſuet. vbi loquitur quod Vrbs Ro
11 mæ † habet Regiones vulgo nuncupate Rioni, & quod Bononia habet Quarteria, & ſubdo quod Patria mea habet Terzeria inter quæ ſemper fuit & eſt exultatio, Ta-
12 men Terzerium ſub quo † ipſe cum familia incolatum habeo cæteris non iniudet cum fuerint in eo uiri præſtantſſiimi, & in dignitatibus Eccleſiaſticis eminentes, vt in familia Illuſtri Venantia in qua fuerunt duo Epiſcopi, & inſuper Gubernatores Vicelegatiq; in Marchia Auconitana, & Nuncij Pontificis ad Imperatorem Carolum Quintum, & hodiernis tẽporibus ex dicta Nobidiſſima familia mngnæ reperiuntur exiſtimationis equites, vnus Hieroſolymitanus, alter uerò Sancti Stephani ambo in Curia magni Etruriæ Ducis ſpectabiles, quorum primus meæ Congiugis patruus magnus eſt & primi Epicopi pd.ex fratre Nepos, & alterius Epiſcopi frater patruelis fuit etiam in Nobili leonina domo, ſtrenuus ille Dux mi

litum

Digitized by Google

litum ſummæ gloriæ uir, Colonnellus Ruffinus, Item de Nucciorum genere ſummi Ingenij, & corporis agili fortitudine Capitaneus Raynaldus ambo apud Clariſſimam Venetorum Rempublicam ſummo (ob prȩclara eorum geſta) in honore habiti, quæ cunctæ familiæ domui meæ conſanguinitate, & affinitate iunguntur, E poetis etiam inter vulgares licet latinis, & poltioribus literis eruditiſſimus D. Eſchines pariter leoninus, Poeta inter vulgares ſuæ tempeſtatis fœliciſſimus, & venuſtimus, iuter latinos nunquam ſatis laudatus F. Franciſcus Maurus, qui librum tam aureum Franciſciados edidit.

Declaratur vt tacitus iſte conſenſus Populi
13 ſufficiat ipſo ſolenniter non † congregato Ant.d.c.fin. nu. 42. & ibi etiam Rocch. nu. 351. Corn. d. conſ. 293. ſub nu. 3. uerſ.tamen prædictis lib. 1. Modern. Repet. in d, l. de quibus nu. 51 Hypp.Riminald.d.conſ. 72 nu. 120.

Declaratur etiam quod minus requiritur
14 qood populus † vſus fuerit dicta conſuetudine, nec minus eius maior pars Abb. d. c. fin. nu. 18. quicquid in contrarium, & ma
15 le † ſenſerit gloſ. ibi, Roman. etiam contra

Digitized by Google

gloſ. in conſ. 368. præſens conſultatio ſub nu. 6. uerſ. foret etiam neceſſarium: Nam ſufficit quod aliqui de populo vtantur ita
16 quod veriſimiliter in noticiam † populi ſeu eius maioris partis deuenerit ita poſt Arch. quem allegat tenuit Corn.d. conſ. 293. ſub nu. 8. uerſ. intelligas lib. 1. & ratio quidem eſt in promptu: quia vt ſupra pro conſtanti firmatum eſt ad inducendam conſue-
17 tudinem duo † aut tres actus ſufficiunt arbitrio Iudicis, ſentiendo ergo cum d. gloſ. cõcludendum eſſet contrarium. ſ. non ſufficere quando maior pars populi non eſſet uſa, quod tamen eſſet valde abſurdum: ſaluando tamen gloſ. dicas, quod illi de populo
18 † non ut populus vtuntur. & ſint tot, & per eos fierent actus qui venirent ad noticiam Populi Rocch. d.c. fin nu. 377. & ultra quod requiritur quod fuerint facti actus, qui in noteſcere potuerint populo, requiritur quod populus habuerit ominum inducendi conſuetudinem, non enim indu
19 ceretur ſi populus erraret † ęqualis eſt conſuetudo, quæ induceretur a ruſticis: quia po
20 tius præſumitur inducta † per errorem quã ex rationabili cauſa Iacobin de Sãcto Geotg. in d. c. de quibus nu. 55. & conſuetudinẽ

non

non induci per errorem populi teneri communirer per doct. teſtatur Io. Fabr. in d. §. ex non ſcripto nu. 7. Roman. conſ. 368. præſens. conſultatio ſub nu. 5. verſ. eſt etiã ad eius introductionem, & ſic male ſenſiſ-
21 ſe videtur gloſ. † in l. quod non ratione ff. de legi. dum dicit quod Conſuetudo Bono-
22 niæ, quæ habet quod ſi dominus vini poſuerit manus ad plauſtrum etiam ad iuuãdum, ſit ſuum periculum, vbi quod non debet extẽdi ad aliud liquamẽ, ſupponit ipſam cõſuetudinem ualidam licet eam dicat per errorem iuductam, quam gloſ. opi. licet non poteſt ibi Bal. in 2. lect. tamen firmant Præpoſ. in. d. c. fruſtra nu. 9. verſ. deinde gloſ. requirit 8. diſtinct. Rocch. d c. fin. nu. 308. Salyc. in l. 1. nu. 2. C. quæ ſit long. conſuet.
23 Imol. c. fin. nu. 21. ſed ſaluando † gloſ. & ſequaces, dicas quod non mirum ſi valet dicta conſuetudo licet fuiſſet erronea: quia
24 ibi fuit erratum in iure, unde error hic † nõ impedit induci conſuetudinem ſecundum Ant. d. c. fin. nu. 37. uerſ. ſi quæretur an Populi error Rocch. vbi ſupra, & nu. 309. Salyc. in d. l. 2. nu. 20. vbi ponit Theoricam. C. quæ ſit lon. conſuet. Quod uon pro
25 cederet, quando ius eſſet † in contrarium

Digitized by Google

tradictorio iudicio fuerit obtempta.

30 Affirmatiuam opi. † ſcilicet quod debeat eſſe contradictorio iudicio obtempta, tenuit Bal. in l. iam de conſuetudine per illum tex. ff. de legi. per quam legem reſpondit Alex. in conſ. 136. in cauſa & lite vertente ſub nu. 20 verſ. itẽ oportebat probari lib. 2. & cōſ. 173. uiſo & diligenter conſiderato nu. 8. lib. 6. iſtamq; opi. communiter ſequi legiſtas & Canoniſtas teſtatur idem Alex. conſ. 132. viſo proceſſu cauſæ ſub nu. 4. uerſ. & requiritur quod talis lib. 1. cum alijs relatis per Franc. Viſic. communium opi. lib. 1. op. 56. conſuetudo debet eſſe obtempta, quid in hanc partem refert Franc. de Rampon. Anch. Ang. & Curt. iuni. Vltra Alex. præcitatum, ne videar occultator allegationum per alios cumulatarum quemadmodum minime tacuerim eoſdem Auctores ante fuiſſe relatos per Aym de antiq. temp. 4. par. in princ. nu. 32. de quo tamen Viui. nullam facit mentionem.

31 Negatiuam † autem ſententiam tenuerũt Gemin. d. c. fruſtra nu. 6. & ibi Præpoſ. nu. 8. 8. diſtinct. Henr. Boich. d. c. Abbate nu. 4. Imol. d. c. fin. nu. 31. Rocch. nu. 361. & ita intrepide tenendũ dixit Hoſt. in ſumm.

Digitized by Google

hæc opi. eſt magis communis eſt etiam ue-
rior ex infraſcriptis fundamentis.

Primo quia conſuetudo non differt, a lege
32 † niſi tanquam tacitum & expreſſum, vt
ſupra dictum eſt vnde ſicut lex inducitur
abſq; actu iudiciario expreſſe, ita conſuetu
do tacite Petr. & Cyn. in d l. 2. C. quæ ſit
lon. conſuet. Bar. in d. l. de quibus nu. 20.

Huic rationi licet hactenus non inuene-
rim Doct. reſpondentem ſatisfieri ita poſſe
putarem cauſa arguendi, quod ſcilicet non
mirum ſi in lege condenda non requiritur
aliquis actus iudiciarius, quia legis condito
ri habenti legis condendæ auctoritatem ſuf
ficit per legem eius mentem, & intentionẽ
promere, & hoc ſolum ſufficit § ſed et quod
Principi Inſtit. de iu. natural & niſi poſſet
legem promulgare abſq; aliquo actu iudi-
ciario, videretur eius poteſtas coanguſtata,
vt non poſſit condere legem pro eius libito
etiam in extraiudiciali contra d. §. ſed &
quod Principi, & contradictio aliqua non
requiritur cum a voluntate eius non autem
alterius dependeat legem condere, ſecus in
conſuetudine, de cuius inductione cum ſę-
piſſime dubitetur, vt ſupra dictum eſt, con-
tradictio iudicialis, vel extraiudicialis requi-
ri ui-

ri videtur ſecundum quod verſamur in iudi
cio uel extra iudicium: Nam cum requira-
33 tur, quod bis ſit ſentẽtiatũ † vt per Grat. re-
ſp. 50. Reuerendiſſimæ ac Illuſtriſſimæ nu.
31. lib. 1. & ſupra late dictum eſt, ſi pars
contra quam lata fuit ſententia, non fuit ci-
tata, non potuit contradicere, ſententia præ-
fata minime citatum afficere poterit, & ſic
huiuſmodi ſententiæ præiudicium parare
non poſſunt, Nec minus videtur quod Po-
pulus poſſit habere noticiam de dictis ſen-
tentijs, niſi etiam de citatione, & quando
ſecus eſſet, iſta non eſſet conſuetudo quia
34 inducta diceretur per errorem facti † & ſic
non valeret, vt dictum eſt & voluit Caſtr. d.
l. de quibus nu. 20.

Secundo iuuatur ſupradicta opi. alia ra-
tione: quia vſus maioris partis hominum
35 præiudicat minori † contradicenti l. quod
maior ff. ad Municip. non debet ergo requi
36 ri eorum contradictio † quæ nullum poteſt
producere effectum l. dotem & ibi not ff.
Sol matr. Petr. de Rauen. de conſuet. nu.
151. vbi quod contradictio aliorum non
37 præiudicat maiori † parti Populi, niſi inſtent
coram ſuperiore poteſtatem habente, vt re-
probetur.

Tamen

Digitized by Google

Tamen ratio iſta reijcipoſſe videtur : quia
illa contradictio non operatur, quod minor
pars contradicens habeat præiudicare mino
ri, ſed quia detegatur tacitus conſenſus Po-
puli, qui videtur elici non poſſe niſi facta
38 contradictione, maxime quando actus † in-
choati ſunt per errorem, vt contingere poſ
ſe ſupradictum eſt & probarur in l. quod
non ratione ff. de legi. vnde ſtante errore po
tiſſimum conſuetudinis requiſitum defice-
ret. ſ. conſenſus tacitus qui cauſari non vi-
39 detur ex ex errore, cum errans † non conſen
tiat Bar. & Doct: in l. ſi per errorem in prio
re ff. de Iuiſd. omn. iud. nec mirum qui-
40 dem quia errantis † nulla eſt voluntas Bal. l.
cum teſtamentum nu. 2. C. eo: tit.

Tertio facit pro ſupradicta opi. vltimo lo-
co relata: quia conſuetudo iuducitur ex mo
41 ribus † & vſibus hominum d. l. de quibus
vnde ideo dicitur conſuetudo: quia ſi in cō-
42 muni omnium † vſu, ſeu quaſi communis
aſſuetudo, ſeu quaſi mores conſueti Iaſ. d. l.
de quibus nu. 81. ſequitur ergo quod in ea
non requiritur aliqua contradictio.

At huic rationi reſp. quod mores ponun-
43 tur pro frequentibus † hominum actibus
gloſ. fin. d. c. mos eſt 1. diſtinct. qui tamen

actus

Digitized by Google

actus frequentes non ſufficiunt, vt inducatur conſuetudo: quia poſſent eſſe permiſſi
44 illi actus ſępius † ex gratia, & tolerantia noct. in c. quia cognouimus 10. q. 3. ac etiam qnia licet pluribus vicibus ita ſit iudicatum, non ideo in poſterum ita iudican
45 dum eſt, cum non exemplis ſed legibus † ſit iudicandum l. nemo C. de ſenten. & vltra mores plura requiruntur in conſuetudine.

Qurrto & vltimo fundatur hæc opi. alia rationc: quia ſi vera eſſet contraria opinio ſequitur quod nunquam poſſet inttoduci conſuetudo, quæ tamen debet habere initium, & ſic numquam iudicaretur pro cõſuetudine, ex quo iudicio contradictorio nõ eſſet obtempta ita Doct. Præcitati in hanc ſententiam.

Sed huic rationi reſp. fundamento eorum, qui tenẽt hanc partem, ſcilicet quod immo introducatur non obſtante contradictione minoris partis, cui præiudicare, poteſt maior pars, quæ intendit non obſtante illa coutradictione inducere conſuetudinem, vt ſupra dictum eſt pro fundamento partis quam eorum ratione impugno, & argumentum in eam reflecto propterea quod: quæ pro hac ſententia adducuntur ſummoueantur,

Vnde

Vnde in puncto iuris teneri poſſet contraria opi. ſcilicet quod conſuetudo requirat eſſe in contradictorio iudicio obtemptum ex pluribus.

Primo per. c. Abbate ibi contradicto iudicio fuerit introducta de uerb. ſign. qnæ verba licet videantur prolata pro parte Monachorum Sancti Silueſtri Alciaten, & non ſint uerba Summi Pontiſicis, ibi ad hoc autem pars aduerſa reſpondit, tamen quia illa conſuetudo potuit in eſſe deduci in aliam vim, quam conſuetudinis, ibi pro bono pacis, dicendum eſt quod conſuetudo illa dicto reſpectu non debet cenſeri valida: poſtquam debet probari actus fuiſſe factos in vim conſuetudinis non alio modo, vt dictũ eſt, & ſi adhuc dicatur eo tex. fuiſſe reſponſum contra dictos Monachos ad fauorem Monaſterij Sancti Bertini non obſtante allegatione ipſorum, quod contradictorio iudicio non fuiſſet obtempta, reſp. quod cum allegaretur per dictum Monaſterium non ſolum conſuetudo, ſed etiam priuilegium Romanorum Pontificum ibi, verſ. cæterum procurator dici non poteſt diſpoſitionem d. c. ideo ceſſare: quia non ſit obtempta contradictorio Iudicio ex quo remanet alia ratio

tio

Digitized by Google

tio : quia potuit induci Summus Pontifex ad ita determinandum ratione 5. priuilegiorum, & tamen vbi ſunt duæ rationes fi-
46 nales † vna ceſſante remanet diſpoſitio §. Affinitatis Inſtit de Nupt. & ſic ſtantibus in d. tex. allegatis priuilegijs dici minime poteſt ita fuiſſe deciſum : quia nõ requiritur quod conſuetndo fuiſſet obtempta in contradictorio iudicio.

57 Sed huic tex. reſpondet Gemini † d. c. fruſtra nu. 6. 8. diſtinct. vbi quod in d. tex. adeſt allegatiopartis, dicitur tamen quod eſt vtile conſuetudinem eſſe obtemptam in cõtradictorio Iudicio cum dicatur per talem pronunciationem conſuetudo confirmari.

Probatur ſecundo dicta opi. per tex. in l. cum de conſuetudine ibi an etiam contratradictorio aliquando Iudicio firmata ſit ff. de legi.

Huic tex. reſp. quod non obſtat : quia ſi ponderetur dictio illa etiam, implicat quod etiam ſi non ſit ſirmata contradictorio Iudi-
48 cio † ſit obſeruanda ita reſpondet Iaſ. conſ. 46. omiſſa vlteriori allegatione nu 3. lib. 1.

Retenta tamen opinione alia tanquam frequentiori Doct. calculo approbata quod ſcilicet non requiratur conſuetudinem eſſe

con-

Digitized by Google

contradictorio iudicio obtempta.

Limitatur vt non procedat in conſuetudi-
49 ne † correctoria iuſis commuuis: quia tunc requiritur, vt ſit obtempta contradictorio iudicio Gig. d conſ. 25. nu. 31. Socc. iun. conſ. 73. uiſis literis. nu. 5. lib. 4. Io Ceph. conſ. 129. præſuppoſito pro conſtanti nu. 8. lib. 1.

Populi autem tacitum conſenſum præfatum colligo, quando bis fuit ſententiatum
50 † per Iudicem, vt ſupra intra tempus requiſitum gloſ. in d. l. diuturno ff. de legi, etiam contra legem, vt per Bar in d. l. 2. nu. 23. C. quæ ſit lon. conſuet Alex. d. conſ. 173. nu. 8. lib. 6. Grat. conſ. 50. Reuerendiſſime ac Illuſtriſſ. nu. 31. lib. 1. & conſ. 75. quamuis ſępius deducta nu. 13. lib. 2. Roman. ſing. 42. an ſicut in princ.

Sufficiet etiam tacitus iſte conſenſus Popu
51 li ſeu eius maioris partis abſq; eo † quod probetur ſcientia, & patientia ſuperioris
52 quicquid † dixerint Inn. in c. cum p. tabellio ad fi inſtr. gloſ. fin. in princ d. c. fin. quã ſequitur Franc. Aret. in conſ. 153. conſultatio, propoſita ſub nu. 2. ad ff. quorum opinionem damnat Bal. d. l. de quibus nu. 11. & ibi etiam Iaſ. nu. 30. cui etiam ſe

remittit

Digitized by Google

remittit Franc Rip. in c. cum Eccleſia ſutrina nu. 114. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Io. Fabr. in d. § ex non ſcripto nu. 85. Abb. d. c. ſin. nu. 13. Rocch. nu. 351. Corn d. conſ. 268. nu. 15. lib. 4. & d. conſ. 155. ſub nu. 3. uerſ. ſed immo gloſ. eo. lib. 4. Curt. iun. cõſ. 162. habita diligenti conſideratione ſub nu. 3. uerſ. ſubdit Bartholus, & id quidem abſq; difficultate procedit in conſuetudine obtẽ-
13 pta per tempus † immemorabile ita Bal. Alex. Iaſ. Felin. Dec. & Curt. iun relati per Aym. de antiq temp. 4. par. uerſ. abſolutis differentjis nu. 14. quibus addo Iacob. de Sancto Georg. in Tract. feud. uerſ. cum in vero, & mixto imperio Alciat in l. munus ff. de Verb. ſign. Balb in tract. de præſcript. 2. par. 3. par. inprinc. q. 6. nu. 22. Ruyn. conſ. 105. ſuper eo de quo, quæritur ſub nu. 5. uerſ. nec etiam lib. 5. Nat. conſ. 9. facti ſpaciem nu. 44. lib. 1. Siluan; conſ. 96. prima fronte nu. 5. Card. Pariſ. conſ. 25. primo aſpectu nu. 57. & d. conſ. 27. nu. 34. lib. 1 Rol. a valle conſ. 3. deuenio modo ad quæſtionem nu. 102. lib. 1. & vltra allegatos Recentiores idem voluerunt Dyn. in d. c. fin. in gloſ. magna de Conſuet. & ibi Imol. nu. 42. idem. Imol. in l. ſi publicanus §. in

om-

Digitized by Google

omnibus nu. 11. de Publican. Roman. in l. vectigalia ff. eo. tit. Ang. in l. hoc iure §. du ctus aquæ ff. de Aq. quot. & eſti. Salyc. in l. vectiaglia. C. uon. vectig. Bal. in c. 1. quæ ſint regal. in vſibus feud. Ant. c. perue nit col. 24. de Cenſib. Alex. conſ. 6. uiſo Themate, & dubijs nu. 4. lib. 1. Dec. conſ. 85. diligenter pro tenui col. 2. Curt. iun. conſ. 156. præſupponitur in facto nu. 12. Ant. Rube. d. conſ. 21. col. fin. Emil. ferrett. conſ. 141. vertitur dubium nu. 3. lib. 1.

54 Illud tamē ſciendum † eſt quod dum Iun. & Aret. ſupra alleg. etiamq; homin. in d. c. fruſtra nu. 8. adducunt gloſ. in d. c. fin. eſſe reprobatam, & facere eis, qui tenent contrariam opi. licet contrariam opi. proxime relatam ſequatur Gemin. vbi ſupra reprobata d. gloſ. male loquuti eſſe videntur par cant mihi tanti uiri; quia gloſ. illa (ni fallor) bene intellecta non potuit melius loqui; procedit enim in conſuetudine iuris communis correctoria dum ibi dicit in uerſ. ad hoc ergo, vt conſuetudo iuri communi præiudicet requiritur & quæ ſequuntur, & ſubdit aliud requiſitum ſcilicet ſcientiæ ſuperioris, item in alia gloſa ibi ſcias ergo quod ad hoc vt conſuetudo præiudicet iuri, requiritur,

gloſ. in conſ. 368. præſens conſultatio ſub
nu. 6. uerſ. foret etiam neceſſarium : Nam
ſufficit quod aliqui de populo vtantur ita
16 quod veriſimiliter in noticiam † populi ſeu
eius maioris partis deuenerit ita poſt Ar-
ch. quem allegat tenuit Corn.d. conſ. 293.
ſub nu. 8. uerſ. intelligas lib. 1. & ratio qui-
dem eſt in promptu : quia vt ſupra pro con-
ſtanti firmatum eſt ad inducendam conſue-
17 tudinem duo † aut tres actus ſufficiunt arbi
trio Iudicis, ſentiendo ergo cum d. gloſ. cõ-
cludendum eſſet contrarium. ſ. non ſuffice-
re quando maior pars populi non eſſet uſa,
quod tamen eſſet valde abſurdum : ſaluan-
do tamen gloſ. dicas, quod illi de populo
18 † non ut populus vtuntur. & ſint tot, &
per eos fierent actus qui venirent ad no-
ticiam Populi Rocch. d.c. fin nu. 377. & ul
tra quod requiritur quod fuerint facti a-
ctus, qui in noteſcere potuerint populo, re-
quiritur quod populus habuerit ominum
inducendi conſuetudinem, non enim indu
19 ceretur ſi populus erraret † ęqualis eſt con-
ſuetudo, quæ induceretur a ruſticis: quia po
20 tius præſumitur inducta † per errorem quã
ex rationabili cauſa Iacobin de Sãcto Geotg.
in d. c. de quibus nu. 55. & conſuetudinẽ
non

Digitized by Google

non induci per errorem populi teneri communirer per doct. teſtatur Io. Fabr. in d. §. ex non ſcripto nu. 7. Roman. conſ. 368. præſens. conſultatio ſub nu. 5. verſ. eſt etiã ad eius introductionem, & ſic male ſenſiſ-
21 ſe videtur gloſ. † in l. quod non ratione ff. de legi. dum dicit quod Conſuetudo Bono-
22 niæ, quæ habet quod ſi dominus vini poſuerit manus ad plauſtrum etiam ad iuuãdum, ſit ſuum periculum, vbi quod non debet extẽdi ad aliud liquamẽ, ſupponit ipſam cõſuetudinem ualidam licet eam dicat per errorem iuductam, quam gloſ. opi. licet non poteſt ibi Bal. in 2. lect. tamen firmant Præpoſ. in. d. c. fruſtra nu. 9. verſ. deinde gloſ. requirit 8. diſtinct. Rocch. d c. fin. nu. 308. Salyc. in l. 1. nu. 2. C. quæ ſit long. conſuet.
23 Imol. c. fin. nu. 21. ſed ſaluando † gloſ. & ſequaces, dicas quod non mirum ſi valet dicta conſuetudo licet fuiſſet erronea: quia
24 ibi fuit erratum in iure, unde error hic † nõ impedit induci conſuetudinem ſecundum Ant. d. c. fin. nu. 37. uerſ. ſi quæretur an Populi error Rocch. vbi ſupra, & nu. 309. Salyc. in d. l. 2. nu. 20. vbi ponit Theoricam. C. quæ ſit lon. conſuet. Quod uon pro
25 cederet, quando ius eſſet † in contrarium

Digitized by Google

tradictorio iudicio fuerit obtempta.

30 Affirmatiuam opi. † ſcilicet quod debeat eſſe contradictorio iudicio obtempta, tenuit Bal. in l. iam de conſuetudine per illum tex. ff. de legi. per quam legem reſpondit Alex. in conſ. 136. in cauſa & lite vertente ſub nu. 20 verſ. itē oportebat probari lib. 2. & cōſ. 173. uiſo & diligenter conſiderato nu. 8. lib. 6. iſtamq; opi. communiter ſequi legiſtas & Canoniſtas teſtatur idem Alex. conſ. 132. viſo proceſſu cauſæ ſub nu. 4. uerſ. & requiritur quod talis lib. 1. cum alijs relatis per Franc. Viſic. communium opi. lib. 1. op. 56. conſuetudo debet eſſe obtempta, quid in hanc partem refert Franc. de Rampon. Anch. Ang. & Curt. iuni. Vltra Alex. præcitatum, ne videar occultator allegationum per alios cumulatarum quemadmodum minime tacuerim eoſdem Auctores ante fuiſſe relatos per Aym de antiq. temp. 4. par. in princ. nu. 32. de quo tamen Viui. nullam facit. mentionem.

31 Negatiuam † autem ſententiam tenuerūt Gemin. d. c. fruſtra nu. 6. & ibi Præpoſ. nu. 8. 8. diſtinct. Henr. Boich. d. c. Abbate nu. 4. Imol. d. c. fin. nu. 31. Rocch. nu. 361. & ita intrepide tenendū dixit Hoſt. in ſumm.

 de con-

hæc opi. eſt magis communis eſt etiam uerior ex infraſcriptis fundamentis.

Primo quia conſuetudo non differt, a lege
32 † niſi tanquam tacitum & expreſſum, vt ſupra dictum eſt vnde ſicut lex inducitur abſq; actu iudiciario expreſſe, ita conſuetudo tacite Petr. & Cyn. in d l. 2. C. quæ ſit lon. conſuet. Bar. in d. l. de quibus nu. 20.

Huic rationi licet hactenus non inuenerim Doct. reſpondentem ſatisfieri ita poſſe putarem cauſa arguendi, quod ſcilicet non mirum ſi in lege condenda non requiritur aliquis actus iudiciarius, quia legis conditori habenti legis condendæ auctoritatem ſufficit per legem eius mentem, & intentionẽ promere, & hoc ſolum ſufficit § ſed et quod Principi Inſtit. de iu. natural & niſi poſſet legem promulgare abſq; aliquo actu iudiciario, videretur eius poteſtas coanguſtata, vt non poſſit condere legem pro eius libito etiam in extraiudiciali contra d. §. ſed & quod Principi, & contradictio aliqua non requiritur cum a voluntate eius non autem alterius dependeat legem condere, ſecus in conſuetudine, de cuius inductione cum ſępiſſime dubitetur, vt ſupra dictum eſt, contradictio iudicialis, vel extraiudicialis requiri ui-

ri ui-

Digitized by Google

ri videtur ſecundum quod verſamur in iudicio uel extra iudicium: Nam cum requira-
33 tur, quod bis ſit ſentẽtiatũ † vt per Grat. reſp. 50. Reuerendiſſimæ ac Illuſtriſſimæ nu. 31. lib. 1. & ſupra late dictum eſt, ſi pars contra quam lata fuit ſententia, non fuit citata, non potuit contradicere, ſententia præfata minime citatum afficere poterit, & ſic huiuſmodi ſententiæ præiudicium parare non poſſunt, Nec minus videtur quod Populus poſſit habere noticiam de dictis ſententijs, niſi etiam de citatione, & quando ſecus eſſet, iſta non eſſet conſuetudo quia
34 inducta diceretur per errorem facti † & ſic non valeret, vt dictum eſt & voluit Caſtr. d. l. de quibus nu. 20.

Secundo iuuatur ſupradicta opi. alia ratione: quia vſus maioris partis hominum
35 præiudicat minori † contradicenti l. quod maior ff. ad Municip. non debet ergo requi
36 ri eorum contradictio † quæ nullum poteſt producere effectum l. dotem & ibi not ff. Sol matr. Petr. de Rauen. de conſuet. nu. 151. vbi quod contradictio aliorum non
37 præiudicat maiori † parti Populi, niſi inſtent coram ſuperiore poteſtatem habente, vt reprobetur.

Tamen

Digitized by Google

Tamen ratio iſta reijcipoſſe videtur: quia illa contradictio non operatur, quod minor pars contradicens habeat præiudicare mino ri, ſed quia detegatur tacitus conſenſus Populi, qui videtur elici non poſſe niſi facta
38 contradictione, maxime quando actus † inchoati ſunt per errorem, vt contingere poſſe ſupradictum eſt & probarur in l. quod non ratione ff. de legi. vnde ſtante errore potiſſimum conſuetudinis requiſitum deficeret. 5. conſenſus tacitus qui cauſari non vi-
39 detur ex ex errore, cum errans † non conſentiat Bar. & Doct: in l. ſi per errorem in priore ff. de Iuiſd. omn. iud. nec mirum qui-
40 dem quia errantis † nulla eſt voluntas Bal. l. cum teſtamentum nu. 2. C. eo: tit.

Tertio facit pro ſupradicta opi. vltimo loco relata: quia conſuetudo iuducitur ex mo-
41 ribus † & vſibus hominum d. l. de quibus vnde ideo dicitur conſuetudo: quia ſi in cō-
42 muni omnium † vſu, ſeu quaſi communis aſſuetudo, ſeu quaſi mores conſueti Iaſ. d. l. de quibus nu. 81. ſequitur ergo quod in ea non requiritur aliqua contradictio.

At huic rationi reſp. quod mores ponun-
43 tur pro frequentibus † hominum actibus gloſ. fin. d. c. mos eſt 1. diſtinct. qui tamen

actus

Digitized by Google

actus frequentes non ſufficiunt, vt inducatur conſuetudo: quia poſſent eſſe permiſſi
44 illi actus ſępius † ex gratia, & tolerantia doct. in c. quia cognouimus 10. q. 3. ac etiam qnia licet pluribus vicibus ita ſit iudicatum, non ideo in poſterum ita iudican
45 dum eſt, cum non exemplis ſed legibus † ſit iudicandum l. nemo C. de ſenten. & vltra mores plura requiruntur in conſuetudine.

Qurrto & vltimo fundatur hæc opi. alia ratione: quia ſi vera eſſet contraria opinio ſequitur quod nunquam poſſet inttoduci conſuetudo, quæ tamen debet habere initium, & ſic numquam iudicaretur pro cõſuetudine, ex quo iudicio contradictorio nõ eſſet obtempta ita Doct. Præcitati in hanc ſententiam.

Sed huic rationi reſp. fundamento eorum, qui tenẽt hanc partem, ſcilicet quod immo introducatur non obſtante contradictione minoris partis, cui præiudicare, poteſt maior pars, quæ intendit non obſtante illa coutradictione inducere conſuetudinem, vt ſupra dictum eſt pro fundamento partis quam eorum ratione impugno, & argumentum in eam reflecto propterea quod: quæ pro hac ſententia adducuntur ſummoueantur,

Vnde

Digitized by Google

Vnde in puncto iuris teneri poſſet contraria opi. ſcilicet quod conſuetudo requirat eſſe in contradictorio iudicio obtemptum ex pluribus.

Primo per. c. Abbate ibi contradicto iudidicio fuerit introducta de uerb. ſign. qnæ verba licet videantur prolata pro parte Monachorum Sancti Silueſtri Alciaten, & non ſint uerba Summi Pontiſicis, ibi ad hoc autem pars aduerſa reſpondit, tamen quia illa conſuetudo potuit in eſſe deduci in aliam vim, quam conſuetudinis, ibi pro bono pacis, dicendum eſt quod conſuetudo illa dicto reſpectu non debet cenſeri valida: poſtquam debet ptobari actus fuiſſe factos in vim conſuetudinis non alio modo, vt dictũ eſt, & ſi adhuc dicatur eo tex. fuiſſe reſponſum contra dictos Monachos ad fauorem Monaſterij Sancti Bertini non obſtante allegatione ipſorum, quod contradictorio iudicio non fuiſſet obtempta, reſp. quod cum allegaretur per dictum Monaſterium non ſolum conſuetudo, ſed etiam priuilegium Romanorum Pontificum ibi, verſ. cæterum procurator dici non poteſt diſpoſitionem d. c. ideo ceſſare: quia non ſit obtempta contradictorio Iudicio ex quo remanet alia ratio

Digitized by Google

tio: quia potuit induci Summus Pontifex ad ita determinandum ratione 5. priuilegiorum, & tamen vbi ſunt duæ rationes fi-
46 nales † vna ceſſante remanet diſpoſitio §. Affinitatis Inſtit de Nupt. & ſic ſtantibus in d. tex. allegatis priuilegijs dici minime poteſt ita fuiſſe deciſum: quia nõ requiritur quod conſuetndo fuiſſet obtempta in contradictorio iudicio.

57 Sed huic tex. reſpondet Gemini † d. c. fruſtra nu. 6. 8. diſtinct. vbi quod in d. tex. adeſt allegatiopartis, dicitur tamen quod eſt vtile conſuetudinem eſſe obtemptam in cõtradictorio Iudicio cum dicatur per talem pronunciationem conſuetudo confirmari.

Probatur ſecundo dicta opi. per tex. in l. cum de conſuetudine ibi an etiam contratradictorio aliquando Iudicio firmata ſit ff. de legi.

Huic tex. reſp. quod non obſtat: quia ſi ponderetur dictio illa etiam, implicat quod etiam ſi non ſit ſirmata contradictorio Iudi-
48 cio † ſit obſeruanda ita reſpondet Iaſ. conſ. 46. omiſſa vlteriori allegatione nu 3. lib. 1.

Retenta tamen opinione alia tanquam frequentiori Doct. calculo approbata quod ſcilicet non requiratur conſuetudinem eſſe con-

contradictorio iudicio obtempta.

Limitatur vt non procedat in conſuetudi-
49 ne † correctoria iuſis commuuis: quia tunc requiritur, vt ſit obtempta contradictorio iudicio Gig. d conſ. 25. nu. 31. Socc. iun. conſ. 73. uiſis literis. nu. 5. lib. 4. Io Ceph. conſ. 129. præſuppoſito pro conſtanti nu. 8. lib. 1.

Populi autem tacitum conſenſum præfatum colligo, quando bis fuit ſententiatum
50 † per Iudicem, vt ſupra intra tempus requiſitum gloſ. in d. l. diuturno ff. de legi, etiam contra legem, vt per Bar in d. l. 2. nu. 23. C. quæ ſit lon. conſuet Alex. d. conſ. 173. nu. 8. lib. 6. Grat. conſ. 50. Reuerendiſſime ac Illuſtriſſ. nu. 31. lib. 1. & conſ. 75. quamuis ſępius deducta nu. 13. lib. 2. Roman. ſing. 42. an ſicut in princ.

Sufficiet etiam tacitus iſte conſenſus Popu
51 li ſeu eius maioris partis abſq; eo † quod probetur ſcientia, & patientia ſuperioris
52 quicquid † dixerint Inn. in c. cum p. tabellio ad fi inſtr. gloſ. fin. in princ d. c. fin. quã ſequitur Franc. Aret. in conſ. 153. conſultatio, propoſita ſub nu. 2. ad ff. quorum opinionem damnat Bal. d. l. de quibus nu. 11. & ibi etiam Iaſ. nu. 30. cui etiam ſe remittit

omnibus nu. 11. de Publican. Roman. in l. vectigalia ff. eo. tit. Ang. in l. hoc iure §. du ctus aquæ ff. de Aq. quot. & teſti. Salyc. in l. vectiaglia. C. uon. vectig. Bal. in c. 1. quæ ſint regal. in vſibus feud. Ant. c. perue nit col. 24. de Cenſib. Alex. conſ. 6. uiſo Themate, & dubijs nu. 4. lib. 1. Dec. conſ. 85. diligenter pro tenui col. 2. Curt. iun. conſ. 156. præſupponitur in facto nu. 12. Ant. Rube. d. conſ. 21. col. fin. Emil. ferrett. conſ. 141. vertitur dubium nu. 3. lib. 1.

54 Illud tamẽ ſciendum † eſt quod dum Iun. & Aret. ſupra alleg. etiamq; homin. in d. c. fruſtra nu. 8. adducunt gloſ. in d. c. fin. eſſe reprobatam, & facere eis qui tenent contrariam opi. licet contrariam opi. proxime relatam ſequatur Gemin. vbi ſupra reprobata d. gloſ. male loquuti eſſe videntur par cant mihi tanti uiri; quia gloſ. illa (ni fallor) bene intellecta non potuit melius loqui; pro cedit enim in conſuetudine iuris communis correctoria dum ibi dicit in uerſ. ad hoc ergo, vt conſuetudo iuri communi præiudicet requiritur & quæ ſequuntur, & ſubdit aliud requiſitum ſcilicet ſcientiæ ſuperioris, item in alia gloſa ibi ſcias ergo quod ad hoc vt conſuetudo præiudicet iuri, requiritur,

& quæ ſequuntnr , & ſubijcit ſcientiam ſuperioris ; Nam quando conſuetudo non eſt contra ius in contrarium ſe habet communis opi. vt infra dicitur , & hic non eſt caſus gloſ. licet ſecus aſſerant dicti Doct. qui illã non videntur intellexiſſe in quibus terminis loquatur,immo idem Aret. in conſ. 159. longa eſt in 8. dubio contra ſenſit in conſuetudine. 40. annorum ſcilicet modo aliquo non requiri ſcientiam ſuperioris mutauit forte ſententiam comperta veritate.

55 Limitatur primo † in Sacramentalibus in quibus requiritur ſaltem tacitus conſenſus Papæ præpoſ. c. ſuper eo nu. 5 de cognat. Spirit. & d. c. fruſtra nu. 9. 8. diſtinct. Rocch. d. c. fin. nu. 353. felin. c. 1. nu. 9. uerſ. & de tolerantia de Tregu. & pace, Didac. Couarr. ſuper. 4. decretal. cap. 6. §. dicimus nu. 9. vbi loquitur de conſuetudine, quæ cir-
56 ca † ſolemnitates in contractu matrimonij ſeruandas poſſet aliquid inducere, quando etiam fuiſſet, a Clericis, & a laicis mixtim introducta concurrente ſcientia Principis, vt ibi quam communem teſtatur contra Rocch.

57 Limitatur † ſecundo niſi conſuetudo ſit contra ius : quia etiam tunc requiritur ſciẽ-

tia

Digitized by Google

tia ſuperioris Odoard. cenſ. 237. perlectis nu 3. Aym. conſ. 96. Dominus Iafredus nu. 6. Tob. conſ. 11. viſis, ac diligenter lectis nu. 9. & ante dos Turr. Crem. in c. ſicut nu 3. 4. diſtinct. Imol. c. ſicut nu. 8. de pubat. luc. de penn. in Rubr. de decret. decurionum nu. 10. lib. 10. Præpoſ. in d. c. fruſtra nu. 9. vbi inquit requiri quod ſit con-
58 tra ius publicum † auctoritate, & vtilitate idem c. his temporibus 77. diſtinct. Rocch. d. c. fin. nu. 352. Gig. d. conſ. 25. nu. 31.
59 ſecus ſi contra † ſimplex uis ſecundum Purpur. conſ. 367. in cauſa nu. 79. lib. 1.

60 Limitatur terrio † in conſuetudine alienandi feudum irrequiſito domino. quia debet probari ſcientia, & patientia Principis ſupremi Rol. a valle conſ. 2. in cauſa nu 124. lib. 1.

61 Limitatur quarto † in conſuetudine cōtra ius fauens Eccleſijs: quia non tantum requiritur ſcientia ſed apprnbatio ſuperioris, & Papæ Henr. Boich. c. 1. nu. 2. uerſ. Tertia de his quæ ſcientia, a maio. par. Capit. Imol. c. cum in cunctis nu. 30. uerſ. tertia eſt eo. tit. aliàs autem approbatio ſupradicta non requiritur regulariter niſi in caſu præmiſſo & alio ſtatim ſubijciendo, & de hoc lo-

Digitized by Google

quitur Bal. in Rubr. de Conſuet. nu. 14. Petr. de Rauen. de Conſuet. nu. 253. Aym. conſ. 21. Homines Sanctæ Agnetis nu. 12. lib. 1.

62 Limitatur quinto † in Iudeis, & alijs qui non habent. poteſtatem legis condendæ minuſq; conſuetudinis inducendæ: Tunc enim requiritur approbatio principis Bero. conſ. 28. in præſenti cauſa num. 31. lib. 3. licet Brun. in tract. ſtantibus maſc. art. 1. nu. 14.
63 minus aduertenter † dixerit quod conſuetudo Iudeorũ valet in terminis ſuis quod uir ſuccedat vxori excluſa filia, & idem quod Bero. & diuerſum a Bruno tenuit Burſat. conſ. 152. quia enixis precibus nu. 8. lib. 2. & idem dicendum quando Populus non haberet iuriſdictionẽ quo ad alias ſecundũ Ang. in d. l. de quibus verſ. in tex. ibi Iudicio Populi, vbi quod requiritur conſcientia eius, qui habet iuriſdictionem in loco, nec ſufficit ſimplex tolerantia.

64 Limitatur ſexto † in conſuetudine contra Principis conſtitutionem obſeruata: quia illa non valet niſi concurrat ſcientia Principis Rocch. d. c. ſin. nu. 355. felin. conſ. 31. oportet omnino nu. 20.

65 Limitatur ſeptimo † in conſuetudine diuiden-

uidendi feudum: quia etiam tunc requiritur ſcientia, & patientia ſuperioris Bapt. de Sancto Blaſ. conſ. 66. ex themate nu. 6.

66 Limitatur octauo † vt requiratur ſcientia etiam in conſuetudine quando Papa poteſt facere aliquem capacem de iure patronatus in quo de gratia ſpeciali poteſt facere laicos capaces, aliterq; non valet conſuetudo Io. Bapt. Ferret conſ. 345. Reuerendi Patres nu. 7. lib. 2.

Quare autem in conſuetudine regulariter
67 non requiratur conſenſus † Papæ aut alterius Principis, dicendum eſt, quod Priuceps tacite permittere videtur ex quo legis condendæ poteſtatem dedit Populo, & similiter inducendi couſuetudinem etiam contra ius, quando ſunt rationabiles, & præſcriptę Imol. d. c. fin. ſub nu. 29. uerſ. an autem ſit neceſſe, item alia ratio eſt: quia ſi ad eſſe conſuetudinis requireretur ſcientia, & tacitus conſenſus Principis non eſſet verum il
68 lum præſumi † ignorare conſuetudines contra tex. in c. 1. de Conſtit. lib. 6. ite. Præpoſ. d. c. fruſtra nu. 9.

Sciendum tamen eſt quod tanti eſt effectus dicta ſcientia ſuperioris, quod licet ali-
69 quo caſu nō requiratur, tamē vbi adſit † facit

cit vt vt 40. anui ſufficiant licet alias requiratur immemorabilis conſuetudo Aym. conſ. 391. Venerabilis Dominus nu. 24. lib. 3. & vbi etiam requiritur ſcientia & conſenſus Domini in conſuetudine ſufficit
70 adeſſe † Vicarij illius Præpoſ. in c. Reatina 63. diſtinct.

SVMMARIVM.

1 *Rationabilis eſſe debet conſuetudo, Declaratur nu.7.*
2 *Rationabilitas eſt conſuetudinis forma.*
3 *Rationabilis conſuetudo quæ ſit ſecundum Petr. de Rauen. & quæ ſecundum fulgoſ. nu. 4.*
5 *Irationabilis conſuetudo mala dicitur,*
6 *Irrationabilem eſſe conſuetudinem quatuor modis contingere poteſt.*
8 *Rationabilior lege contra quam inducitur eſſe debet conſnetudo.*
9 *Rationabilis eſſe debet conſuetudo maxime contra ius Canonicum.*
10 *Rationabiliter non requiritur in conſuetudine vniuerſali contra Canonem, quando eam Papa tolerat,*
11 *Rationabilitas requiritur in conſuetudine*

quæ

quæ non ſit vniuerſalis licet Papa ſciat quando eſt contra ius.

12 Irrationabilis præſumitur conſuetudo ſi ſit contrarius, & nu. 26.

13 Rationabilitas non requiritur in conſuetudine contra ius Ciuile.

14 Rationabilis non eſt conſuetudo ouod omnes molere volentes teneantur venire ad meum molendinum & emere volentes ligna teneantur venire ad meum nemus, & tamen valet, quia contra humana ſtatuta inducta.

15 Rationabilitas quare in conſuetudine contra ius Canonicum requiritur non ſic contra ius Ciuile.

16 Error Præpoſ. & Rocch.

17 Rationabilitas non requiritur in conſuetudine contra ius Ciuile, nec Canonicum ſi illa ſit immemorabilis, & non foueat peccatum, ſecus ſi ſit irrationabilis, quia illa contra ius Canonicum nullo temporis ſpacio induceretur nu. 18. licet contra ius Ciuile ſufficeret conſuetudo 30. annorum nu. 19.

20 Ratio perſuaſiua ſufficit in conſuetudine.

21 Rationabilis quæ ſit conſuetudo certa regula dari nō poteſt, ſed eſt arbitrariū Iudici.

Digitized by Google

22 *Arbitrium Iudicis quomodo regulabitur in dignoſcendo conſuetudinem rationabilē.*
23 *Rationabilis præſumitur contra ius non exiſtens.*
24 *Rationabilitas non requiritur in conſuetudine præter ius.*
25 *Rationabilis præſumitur conſuetudo diſponens idem quod ius antiquum correctū.*
27 *Prælato ſoli aut Capitolo ſoli quod competat ius expediendi aliquid, ut facilior ſit expeditio rei agendæ conſuetudo facere poteſt licet ſit contra ius.*
28 *Ieiunia inducens ius poſitiuum per conſuetudinem tolli poteſt, vt ſcilicet liceat comedere lacticinia in aliquibus Terris vbi non ſunt piſces neq; oleum, ſed ſunt loca ſterilia, & montuoſa.*
29 *Rationabilitas circa tria uerſatur, vt ſcilicet religioni conueniat, diſciplinæ congruat, & ſaluti proficiat.*
30 *Tempus actuum frequentia, & Populi cōſenſu requiruntur in conſuetudine.*
31 *Titulus & bona fides non requiruntor in conſuetudine.*
32 *Superioris licentia non requiritur in conſuetudine.*
33 *Irrationabilis dicitur conſuetudo, quæ fo-*
uet

Digitized by Google

uel fraudes, malitias, & falſitates.

34 Dies locus quod non apponatur in inſtrumē tis conſuetudo non valet.

35 Error Io. Fabr. Alex. & Ruyn.

36 Locus quod non apponatur in inſtrumentis conſuetudo facere nequit.

37 Loci locus in inſtrumento apponendus eſt, niſi conſuetudo contrarium dictet.

38 Indictio non eſt de neceſſitate quod appònatur in inſtrumentis ſtante conſnetudine.

39 Nomen Imperatoris aut Papæ neceſſario apponi non debet in inſtrumentis ſi ita ſit conſuetudo.

40 Item nomen Conſolis ſecundum antiquos.

41 Dies vt apponatur ſnb nomine proprio ſcilicet Martis Mercurij, & huiuſmodi conſuetudo facere, poteſt.

42 Menſis eſt de ſubſtantialibus inſtrumenti niſi ponatur dies omni certitudine certus ut in die Natalis Domini.

43 Paſchatis dies, vt Natiuitatis, & Epifaniæ non uariantur ſecundum curſum lunæ prout alij.

44 Teſtibus malam rationem reddentibus vt puta de credulitate, vt fides adhibentur conſuetudo facere non poteſt.

45 Teſtes

Digitized by Google

5 *Teſtes bonam rationem aſſignare tenentur, & ſi dicant ſe pro certo credere quia teſtes adhuc non probarent ibi nu. 46 niſi adijciant originem credulitatis nu. 47.*

48 *Teſtibus nullam rationem dicti ſui reddentibus ut credatur an conſuetudo facere poſſit.*

49 *Error Decij.*

50 *Caſus debet eſſe ſuper dubitabili.*

51 *Teſtis rationem dicti ſui reddere tenetur, etiam non interrogatus & maxime ſuper famas domini, ſuper Miraculis nu. 52. & 53. item ſuper conſuetudine nu. 54. item ſuper notorio, & præſcriptione nu. 55.*

56 *Error Rocch.*

57 *Tabellione de reprobando vbi agitur, teſtes rationem reddere tenentur etiam non interrogati, item in Criminalibus nu. 58. item probanda infamia, & huiuſmodi nu. 59. item improbationem defenſionis nu. 60. item in aliquo facto de nocte nu 61.*

62 *Materia ſuper qua teſtes deponere debent de ratione etiam non interrogati eſt potius practicabilis, & vtilis quam ſubtilis.*

63 *Legum correctio vitanda eſt.*

64 Ratio-

Digitized by Google

64 *Rationem ineptam potiuſquam nullam adducere melius eſt.*
65 *Aequiparantur eſſe ſine effectu & non eſſe.*
66 *Argumentum ab æquiparatis validum eſt.*
67 *Teſtis dicitur deponere vt pecus in caſibus quibus tenetur reddere rationem, ſi non adducit.*
68 *Teſtis tenetur reddere rationem conſuetudinis, etiam non interrogatus.*
69 *Mercatoris omni ſcripturæ quod credatur conſuetudo non valet.*
70 *Limitatur primo.*
71 *Limitatur ſecundo.*
72 *Teſtium probatio quod contra probationem teſtium fieri non poſſit; conſuetudo facere nequit, quia impediretur detectio veritatis.*
73 *Publicatis atteſtationibus, quod recipiantur teſtes, an valeat conſuetudo.*
74 *Irrationabilis eſt conſuetudo contra ſubſtantialia actus.*
75 *Appellationis de ſubſtantialibus eſt de minori ad maiorem appellare.*
76 *Appellari de maiori ad maiorem nõ poteſt, etiam ſtante conſuetudine, quæ inualida eſſe cenſetur.*
77 *Appellatio a Delegato Papæ ad legatum de*

de latere nou valet etiam ſtante conſuetudine.

78 Appellatio a Vicario Epiſcopi ad ipſum Epiſcopum non deuoluitur etiam per conſuetudinem.

79 Vicarius Epiſcopi non poteſt cognoſcere cauſam, quæ ſit Epiſcopo commiſſa.

80 Appellari a ſententia Auditoris non poteſt ad Gubernatorem etiam ſtante conſuetudine.

81 Error Baldi.

82 Appellari poteſt a Vicario foranco ad Epiſcopum.

83 Ampliatur.

84 Limitatur,

85 Declaratur primo,

86 Declaratur ſecundo.

87 Appellatio vigore conſuetudinis Piſanæ deuoluitur a Capitaneo ad poteſtatem.

88 Appellatio omiſſo medio deuoluitur per conſuetudinem.

89 Irrationabilis dicitur conſuetudo, quæ remittit ſolemnitates a iure Canonico requiſitas in alienatione rei Eccleſiaſticæ.

90 Solemnitates, a iure Canonico requintas in alienatione rei Eccleſiaſticæ diminuere ne quidem poteſt conſuetudo, nedum tollere

Digitized by Google

lere, ſecus in ſolemnitatibus inductis pe Auth. hoc ius porrectum nu. 91.

92 Vennalis vt exponatur res Eccleſiaſtica eſt ſolemnitas iuris Ciuilis ideo contraria conſdetudo valet.

93 Limitatur remiſſiue.

94 Minorum bona alienari non poſſunt abſq; Iudicis decreto ſecus ſtante cõſuetudine.

95 Irrationabilis dicitur conſuctudo, qua quis inducitur ad peccandum.

96 Peccatum quando non nutriat conſuetudo poteſt eſſe valida, licet ſit contra ius naturale.

97 Dos quod ſoluto matrimonio non reſtituatur vxori conſuetudo facere nôn poteſt.

98 Hypothecæ ius vxori competens conſuetudo tollere non poteſt.

99 Aduocati quod non iurent de calumnia non valet conſuetudo.

100 Iuramentum calumniæ, quod litigantes non ſubeant, non valet conſuetudo.

101 Peccata publice confitendi non valet conſuetudo.

102 Confeſſio generalis valet licet non ſpecialis

103 Saxonum cõſuetudo diſponit, quod ſi in vna manu ſub tunica fur tenebat rem furatam, & cum alia paratus eſſet iurare quod

nec ipſe habet, nec ſcit abſoluitur, & quod te Iudex te non audiuiſſet ſi dixiſſes Domine hic in alia manu tenet abſconſam rem, quam peto.

104 *Simoniam inducens conſuetudo non valet.*

105 *Simonia eſt dare aliquod pro ſacramentis, & ſepultura.*

106 *Curatus Eccleſiæ Parochialis non poteſt pro miniſtratione ſacramentorum, quorumcumq; ut baptiſmi, extremæ vnctionis pro benedictione nubentium, & inſtallatione in choro aliquid recipere niſi poſtea audita.*

107 *Ludendi conſuetudo inualida.*

108 *Ludus alearum prohibitus, niſi ludens ſit homo ocioſus vel laboribus faſtiditus, & ludat cauſa ſolatij ſine fraude, & ſine blaſfemijs: quia immo tunc euitabuntur malæ cogitationes, & peccata.*

109 *Rector Eccleſiæ qui tenetur diſpenſare redditus eius in pauperes, vt non eroget, non valet conſuetudo.*

110 *Furari aut falſum teſtimonium dicere, vt liceat nulla eſt conſuetudo.*

111 *Ampliatur etiam ſi ſequatur bonnm.*

112 *Ampliatur etiam ſi ſequatur peccatum veniale ne dum mortale.*

113 Pec-

113 *Peccatum etiam veniale incurrere quis non debet licet adhiberandum aliquem, à morte.*

114 *Irrationabilis eſt conſuetudo, vt electio fiat per cartellos,*

115 *Duellum permittens conſuetudo non valet.*

116 *Duellum Dauid cum Golia Gigante, & cum Samſone fuit inſtinctu Spiritus Sancti.*

117 *Monomachiam omni iure probibitam.*

118 *Præceptum Domini eſt non tentare Deum.*

119 *Mercari quod liceat diebus feſtiuis conſuetudo non valet.*

120 *Pij Papæ Quinti laus.*

121 *Iuri diuino contraria conſuetudo non ualet.*

122 *Vſuras nec in vno nummo permittere poteſt conſuetudo.*

123 *Vſuraria conſuetudo de ſoluendo ſeptem pro centenario.*

124 *Alimenta dotium debentur conſtante matrimonio.*

125 *Mutuum dantes nihil inde ſperantes de iure diuino.*

126 *Vſuram facere non licet etiam ob publicam vtilitatem, aut rogandi elemoſinam pauperibus, & minus etiam pro redemptione captiuorum.*

127 *Dos donec ſoluto matrimonio reſtituatur mu*

Digitized by Google

lieri ab heredibus viri nõ valet conſuetudo ſoluendi 10.8.7.5. vel quid etiam minimum pro centenario.

128 Vſuræ marito debentur magis tanquam intereſſe pro ſubſtinendis oneribus matrimonij, quam vt uſuræ.

129 Mariti heredes ſi dent mulieri fundum pignori fructus compenſantur in ſortem.

130 Dos donec reſtituatur ſoluto matrimonio ſecundum aliam opi. mulieri debentur vſuræ etiam ad rationem decem pro centenario contradictam opi. de qua ſupra.

131 Conciliantur dictæ opi. fœdere diſtinctionis

132 Diſtinctio allata non videtur tuta.

133 Teſtamentum ut condi poſſit coram unico teſte conſuetudo nulla.

134 In ore duorum uel trium ſtat. omne verbũ.

235 Teſtamento duo aut tres teſtes ſufficiunt cõtra ius poſitiuum.

136 Error Iac. de Aret. Io. Andr. Oldrad. Ant Imol. & Abb.

137 Teſtamento ut adhibeantur duo Notarij ſine teſtibus & ſubſcriptionibus conſuetudo farere poteſt.

138 Teſtamentum vt valeat coram duobus teſtibus conditum, an diſponere poſſit conſuetudo.

139 Remiſſio

Digitized by Google

139 *Remiſſio reorum de vno Regno ad aliud an conſuetudine induci poſſit.*

140 *Matrimonium quod ſit licitum cum ſponſa fratris tui an conſuetudine fieri poſſit.*

141 *Matrimonium ſecundum ſequuta carnali copula, quod præualeat primo an conſuetudo facere poſſit.*

142 *Minor quod præcedat maiorem facere non poteſt conſuetudo.*

143 *Inferior ſuperiori præiudicare non poteſt.*

144 *Poſterior præferri non debet niſi ratione dignitatis aut officij.*

145 *Inferiori in ſuperiorem auctoritatem dans conſuetudo nulla eſt.*

146 *Intellectus. C. delectis filijs de App.*

147 *Minor in dignitate non debet præferri maiori etiam ſtante conſuetudine.*

148 *Archidiaconus non debet præferri Vicario Epiſcopi, & contraria conſuetudo non valet.*

149 *Ratio quia eſſet contra ius Diuinum.*

150 *Princeps, & Conſuetudo non poſſunt inducere Prælationem contra ius Diuinum.*

151 *Iuri diuino contraria conſuetudo quando valida, & quando non.*

152 *Iuri diuino contraria conſuetudo aliqua*

præcio non valet conſuetudu.

177 *Alimenta denegans conſuetudo non valet.*

178 *Alimenta præſtari debenta eparentibus eorum filijs non obſtante contraria conſuetudine.*

179 *Senes occidebantur apud Caſpicos, & Bactrianos.*

180 *Citatio requiritur ad ſententiam conſuetudine contraria non obſtante.*

181 *Citatio iuris naturalis eſt.*

184 *Legitimam in totum tollere poteſt cōſuetudo*

185 *Agnatio vt conſeruetur, & non eat hereditas ad extraneam familiam poteſt conſuetudo facere, vt ſtantibus maſculis filia nō ſuccedat & eſt rationabilis.*

186 *Generalis conſuetudo viget per totam Italiam vt ſtantibus maſculis filia non ſuccedat, tamen debet dotari aut alimentari.*

187 *Fur, vel filius meretricis ſi quis eſt vocatus, & conſuetudo ſit quod vocatus poſſit percutere vocantem cum alapa vel pugno, iſq; vocatus ignorans ius pugno vel alapa percuſſit vigore conſuetudinis eſt excuſatus.*

188 *Iuri gentium contraria conſuetudo non valet niſi publica vtilitate ſubſiſtente, item*

ſi ſit

ſi ſit rationabilis, & præſcripta, & generalis, ſi autem ſpecialis in illo loco tantum nu. 191.

190 *Regulæ contra ſubſtantialia non valet conſuetudo.*

191 *Regulæ de natura quæ non ſint probibita, conſuetudo Generalis Ordinis Prædicatorum poteſt derogare conſtitutionibus eorum.*

192 *Manachus ſtante regula non poteſt teſtari.*

193 *Monachi non poſſint babere proprium, & particulare.*

194 *Limitatur niſi concurrat tacitus conſenſus ſapientis.*

195 *Moniales quædam contra Concilij Tridentini diſpoſitionem bona in particulari poſſident.*

196 *Monachus ſtante diſpenſatione Papæ teſtari poteſt.*

197 *Filiam familias non poſſe teſtari nulla regula impedit ſed ius poſitium.*

198 *Filium familias poſſe teſtari ſtante conſuetudine quæ tollere poteſt ius poſitiuum.*

199 *Moniales aut Monachi ut non deferant competẽtem babitum relligioni conſuetndo facere nequit.*

Digitized by Google

de latere nou valet etiam ſtante conſuetudine.
78 Appellatio a Vicario Epiſcopi ad ipſum Epiſcopum non deuoluitur etiam per conſuetudinem.
79 Vicarius Epiſcopi non poteſt cognoſcere cauſam, quæ ſit Epiſcopo commiſſa.
80 Appellari a ſententia Auditoris non poteſt ad Gubernatorem etiam ſtante conſuetudine.
81 Error Baldi.
82 Appellari poteſt a Vicario foranco ad Epiſcopum.
83 Ampliatur.
84 Limitatur,
85 Declaratur primo,
86 Declaratur ſecundo.
87 Appellatio vigore conſuetudinis Piſanæ deuoluitur a Capitaneo ad poteſtatem.
88 Appellatio omiſſo medio deuoluitur per conſuetudinem.
89 Irrationabilis dicitur conſuetudo, quæ remittit ſolemnitates a iure Canonico requiſitas in alienatione rei Eccleſiaſticæ.
90 Solemnitates, a iure Canonico requintas in alienatione rei Eccleſiaſticæ diminuere ne quidem poteſt conſuetudo, nedum tollere

Digitized by Google

lere, ſecus in ſolemnitatibus inductis pe Auth. hoc ius porrectum nu. 91.

92 Vennalis vt exponatur res Eccleſiaſtica eſt ſolemnitas iuris Ciuilis ideo contraria conſdetudo valet.

93 Limitatur remiſſiue.

94 Minorum bona alienari non poſſunt abſq; Iudicis decreto ſecus ſtante cõſuetudine.

95 Irrationabilis dicitur conſuctudo, qua quis inducitur ad peccandum.

96 Peccatum quando non nutriat conſuetudo poteſt eſſe valida, licet ſit contra ius naturale.

97 Dos quod ſoluto matrimonio non reſtituatur vxori conſuetudo facere n6n poteſt.

98 Hypothecæ ius vxori competens conſuetudo tollere non poteſt.

99 Aduocati quod non iurent de calumnia non valet conſuetudo.

100 Iuramentum calumniæ, quod litigantes non ſubeant, non valet conſuetudo.

101 Peccata publice confitendi non valet conſuetudo.

102 Confeſſio generalis valet licet non ſpecialis

103 Saxonum cõſuetudo diſponit, quod ſi in vna manu ſub tunica fur tenebat rem furatam, & cum alia paratus eſſet iurare quod

nec ipſe habet, nec ſcit abſoluitur, & quod te Iudex te non audiuiſſet ſi dixiſſes Domine hic in alia manu tenet abſconſam rem, quam peto.

104 *Simoniam inducens conſuetudo non valet.*

105 *Simonia eſt dare aliquod pro ſacramentis, & ſepultura.*

106 *Curatus Eccleſiæ Parochialis non poteſt pro miniſtratione ſacramentorum, quorumcumq; ut baptiſmi, extremæ vnctionis pro benedictione nubentium, & inſtallatione in choro aliquid recipere niſi poſtea audita.*

107 *Ludendi conſuetudo inualida.*

108 *Ludus alearum prohibitus, niſi ludens ſit homo ocioſus vel laboribus faſtiditus, & ludat cauſa ſolatij ſine fraude, & ſine blaſfemijs: quia immo tunc euitabuntur malæ cogitationes, & peccata.*

109 *Rector Eccleſiæ qui tenetur diſpenſare redditus eius in pauperes, vt non eroget, non valet conſuetudo.*

110 *Furari aut falſum teſtimonium dicere, vt liceat nulla eſt conſuetudo.*

111 *Ampliatur etiam ſi ſequatur bonnm.*

112 *Ampliatur etiam ſi ſequatur peccatum veniale ne dum mortale.*

113 Pec-

Digitized by Google

113 Peccatum etiam veniale incurrere quis non debet licet adhiberandum aliquem, à morte.

114 Irrationabilis eſt conſuetudo, vt electio fiat per cartellos,

115 Duellum permittens conſuetudo non valet.

116 Duellum Dauid cum Golia Gigante, & cum Samſone fuit inſtinctu Spiritus Sancti.

117 Monomachiam omni iure probibitam.

118 Præceptum Domini eſt non tentare Deum.

119 Mercari quod liceat diebus feſtiuis conſuetudo non valet.

120 Pij Papæ Quinti laus.

121 Iuri diuino contraria conſuetudo non ualet.

122 Vſuras nec in vno nummo permittere poteſt conſuetudo.

123 Vſuraria conſuetudo de ſoluendo ſeptem pro centenario.

124 Alimenta dotium debentur conſtante matrimonio.

125 Mutuum dantes nihil inde ſperantes de iure diuino.

126 Vſuram facere non licet etiam ob publicam vtilitatem, aut rogandi eleemoſinam pauperibus, & minus etiam pro redemptione captiuorum.

127 Dos donec ſoluto matrimonio reſtituatur mu

lieri

lieri ab heredibus viri nõ valet conſuetudo ſoluendi 10.8.7.5. vel quid etiam minimum pro centenario.

128 *Vſuræ marito debentur magis tanquam intereſſe pro ſubſtinendis oneribus matrimonij, quam vt uſuræ.*

129 *Mariti heredes ſi dent mulieri fundum pignori fructus compenſantur in ſortem.*

130 *Dos donec reſtituatur ſoluto matrimonio ſecundum aliam opi. mulieri debentur vſuræ etiam ad rationem decem pro centenario contradictam opi. de qua ſupra.*

131 *Conciliantur dictæ opi. fœdere diſtinctionis*

132 *Diſtinctio allata non videtur tuta.*

133 *Teſtamentum ut condi poſſit coram unico teſte conſuetudo nulla.*

134 *In ore duorum uel trium ſtat. omne verbũ.*

235 *Teſtamento duo aut tres teſtes ſufficiunt cõtra ius poſitiuum.*

136 *Error Iac. de Aret. Io. Andr. Oldrad. Ant Imol. & Abb.*

137 *Teſtamento ut adhibeantur duo Notarij ſine teſtibus & ſubſcriptionibus conſuetudo farere poteſt.*

138 *Teſtamentum vt valeat coram duobus teſtibus conditum, an diſponere poſſit conſuetudo.*

139 Remiſſio

Digitized by Google

139 Remiſſio reorum de vno Regno ad aliud an conſuetudine induci poſſit.
140 Matrimonium quod ſit licitum cum ſponſa fratris tui an conſuetudine fieri poſſit.
141 Matrimonium ſecundum ſequuta carnali copula, quod præualeat primo an conſuetudo facere poſſit.
142 Minor quod præcedat maiorem facere non poteſt conſuetudo.
143 Inferior ſuperiori præiudicare non poteſt.
144 Poſterior præferri non debet niſi ratione dignitatis aut officij.
145 Inferiori in ſuperiorem auctoritatem dans conſuetudo nulla eſt.
146 Intellectus. C. delectis filijs de App.
147 Minor in dignitate non debet præferri maiori etiam ſtante conſuetudine.
148 Archidiaconus non debet præferri Vicario Epiſcopi, & contraria conſuetudo non valet.
149 Ratio quia eſſet contra ius Diuinum.
150 Princeps, & Conſuetudo non poſſunt inducere Prælationem contra ius Diuinum.
151 Iuri diuino contraria conſuetudo quando valida, & quando non.
152 Iuri diuino contraria conſuetudo aliqua

inualida ante Aduentum Chriſti quæ tamen poſt eſſe poſſet valida,

153 *Duplicitas eſtr eprobata ſicut viget apud certos Populos,*

154 *Rationabilis ſi eſt conſuetudo valet in caſu Imol.*

155 *Limitatur niſi inducat mortale peccatum.*

156 *Teſtamento quod per conſuetudinem requiritur plures teſtes quam diſponat ius Diuinum quo cauetur vt in ore duorum vel trium ſtet omne verbum: quia hoc videtur fieri ratione falſitatis tollendæ, induci poteſt.*

157 *Teſtamento minor numerus teſtium quam induca ius poſitiuum adbiberi poteſt ſtante conſuetudine.*

158 *Solemnitatem augere poteſt conſuetudo vltra ius Diuinum.*

159 *Iudei fœnerari poſſunt cum Chriſtianis quia curãdũ nõ eſt de peccato eorũ, q foris sũt.*

160 *Decimæ vt non ſoluantur non valet conſuetudo.*

161 *Contrarium ex opinione Theologorum.*

162 *Conciliari conſtitutioni contraria conſuetudo ntlla.*

163 *Decimas qui non ſoluunt immemores ſunt ſalutis eternæ.*

164 *Fini*

164 *Fini eterno repugnans conſuetudo inualida.*
165 *Decimæ perſonales non ſunt de Iure Diuino bene tamen Prædiales.*
166 *Decimas non ſoluentes laici, & obſtinati poſt quam ſunt requiſiti noluntq; ſoluere peccant mortaliter.*
165 *Deoimæ ſecundum opi. Theologoruш quando licite nō petātur per Clericos à Laicis.*
168 *Decimas diminuere poteſt conſuetudo non autem in totum tollere.*
169 *Error gloſ. & Abb.*
170 *Decimas vt ruſticus non teneatur de ferre in borrea valet conſuetudo, licet de iure ſecus ſit*
171 *Iuri naturali contraria conſuetudo non valet limitatur nu. 184. 185. & 189.*
172 *Tortura dari non debet reo niſi data ſibi prius copia indiciorum, & contraria conſuetudo non valet.*
173 *Tortura vt inferatur ex teſtibus examinatis parte non citata non tenet conſuetudo quia tolleret defenſionem.*
174 *Piſcationem aut venationem impediens conſuetudo nulla eſt.*
175 *Interpretationem auferens conſuetudo non valet quia eſt contra ius Naturale.*
176 *Metalla in ſolo alieno fodiendi non ſoluto*

Digitized by Google

præcio non valet conſuetudu.

177 Alimenta denegans conſuetudo non valet.

178 Alimenta præſtari debent a parentibus eorum filijs non obſtante contraria conſuetudine.

179 Senes occidebantur apud Caſpicos, & Bactrianos.

180 Citatio requiritur ad ſententiam conſuetudine contraria non obſtante.

181 Citatio iuris naturalis eſt.

184 Legitimam in totum tollere poteſt cõſuetudo

185 Agnatio vt conſeruetur, & non eat hereditas ad extraneam familiam poteſt conſuetudo facere, vt ſtantibus maſculis filia nõ ſuccedat & eſt rationabilis.

186 Generalis conſuetudo viget per totam Italiam vt ſtantibus maſculis filia non ſuccedat, tamen debet dotari aut alimentari.

187 Fur, vel filius meretricis ſi quis eſt vocatus, & conſuetudo ſit quod vocatus poſſit percutere vocantem cum alapa vel pugno, iſq; vocatus ignorans ius pugno vel alapa percuſſit vigore conſuetudinis eſt excuſatus.

188 Iuri gentium contraria conſuetudo non valet niſi publica vtilitate ſubſiſtente, item

ſi ſit

ſi ſit rationabilis, & præſcripta, & generalis, ſi autem ſpecialis in illo loco tantum nu. 191.

190 *Regulæ contra ſubſtantialia non valet conſuetudo.*

191 *Regulæ de natura quæ non ſint probibita, conſuetudo Generalis Ordinis Prædicatorum poteſt derogare conſtitutionibus eorum.*

192 *Manachus ſtante regula non poteſt teſtari.*

193 *Monachi non poſſint babere proprium, & particulare.*

194 *Limitatur niſi concurrat tacitus conſenſus ſapientis.*

195 *Moniales quædam contra Concilij Tridentini diſpoſitionem bona in particulari poſſident.*

196 *Monachus ſtante diſpenſatione Papæ teſtari poteſt.*

197 *Filiam familias non poſſe teſtari nulla regula impedit ſed ius poſitium.*

198 *Filium familias poſſe teſtari ſtante conſuetudine quæ tollere poteſt ius poſitiuum.*

199 *Moniales aut Monachi ut non deferant competẽtem habitum relligioni conſuetndo facere nequit.*

Digitized by Google

208 *Appellationem in totum tollere non poteſt conſuetudo.*

209 *Pœnam peccuniariam pro homicidio, & furto imponens conſuetudo non valet.*

210 *Ratio.*

211 *Præmians delinquẽtem cõſuetudo nõ tenet.*

212 *Minores 25. annis ad Decurionatum aſpirare non poſſunt etiam ex conſuetudine.*

213 *Delictum ſi fuerit per teſtes idoneos probatum non ideo liberabitur, delinquens ſi nollet probare per iuramentum, aut leuem famam ſe non deliquiſſe, etiam quod ita ſe haberet conſuetudo.*

214 *Bonis moribus repugnans conſuetudo inualida.*

215 *Ampliatur,*

216 *Matrimonium vt contrahi poſſit inter conſanguineos conſuetudo facere non poteſt.*

217 *Spurius quod ſuccedat patri non poteſt diſponere conſuetudo.*

218 *Clerico vigore conſuetudinis vagari non licet.*

219 *Clericus habens præbendam aut aliud beneficium non curatum poteſt abeſſe ex iuſta*

 cauſa

230 *Vxor quæ commiſit adulterium quod poſſit conſequi de bonis viri non tenet conſuetudo.*

231 *Docendi pro licentia quod aliquid exigatur non poteſt conſuetudine induci,*

232 *Canonicis ut detur prandium proreceptione conſuetudo nulla eſt.*

253 *Iuribus tenentibus obedientiam vnionem & Eccleſiaſticam diſciplinam repugnans conſuetudo non tenet.*

234 *Debitorem ſuum ut liceat propria auctoritate capere, & pignora ab marito recipere conſuetudo facere non poteſt.*

235 *Maiori parte aliquid determinante quod ſtetur minori conſuetudo diſponere non poteſt.*

236 *Delictom vnius quod afficit omnes de Contrata Villa ſeu Parochia conſuetudo facere non poteſt.*

237 *Pœna vnius quod teneat alium, iuri, honeſtati, & rationi aduerſatur.*

238 *Diſtingue tamen remiſſiue.*

239 *Dotari vxorem quod uir teneatur conſuetudo facere non poteſt.*

240 *Remiſſio rei ſi non fieret ſi delicta remanerent impunita conſnetudo facere nequit.*

Feu-

Digitized by Google

241 *Feudali in cauſa quod ſolus Dominus eligat Iudices contra Vaſallum non valet conſuetudo.*

242 *Pignorationes, & Precepta non ſunt bonum initium conſuetudinis,*

243 *Clerici vt ſuccedant in Maiorijs non valet conſuetudo.*

244 *Epiſcopns viſitans non poteſt exigere peccuniam non obſtante conſuetudine.*

245 *Principis manus ligare non poteſt conſuetudo.*

246 *Papa vt non agat ſine conſenſu Cardinaliũ conſuetudo facere non poteſt.*

247 *Gabella vt ſoluatur pro his quæ quis portat ſui vſus cauſa conſuetudo non valet.*

248 *Limitatur,*

249 *Miſſus in poſſeſſionem ex primo decreto quod lucretur fructus conſuetudo facere non poteſt.*

250 *Contrarium tamen.*

251 *Diſtingue opi. remiſſiue.*

252 *Ligna, & paleas Dominus, Princeps etiam Imperatur a ſubditis exigere non poſſunt vigore conſuet.*

253 *Officialium Modernorum abuſus.*

254 *Archiepiſcopus Capuanus Doctores iterũ examinari faciebat ad deprehendendum*

quod

Digitized by Google

quod eſſent ignorantes, & qui periti.

255 Notarius effectus Clericus non poteſt exercere officium tabellionetus etiam ſtante conſuetudine.

256 Eccleſiarum, Eccleſiaſticarunq; perſonarum priuilegijs detrahens conſuetudo non valet.

257 Ampliatur.

258 Lainorum conſuetudo grauans Clericos nulla eſt.

259 Limitatur primo.

260 Limitatur ſecundo.

261 Conſuetudo grauoſa Clericis deficiētibus aliquibus qualitatibus nūquā præſcribitur.

262 Laicorum conſuetudo valet quoad Clericos ſi ſit fauorabilis.

263 Laicorum conſuetudo ſa..s grauoſa nulla, ſecus ſi paruum afferret præiudicium, & ratione alij fulciretur.

264 Clerici tenentur in feſto purificationis de cōſuetudine dare Caudelas de cera alba.

265 Clericorum noſtratium obſequium verſus Laicos.

266 Clerici vltra modicum de rebus Eccleſiæ dare non poſſunt etiam ſtante conſuetudine.

267 Fructus beneficij vt quis percipiat abſens non

Digitized by Google

non relicto Vicario conſuetudo facere non poteſt.

268 *Princeps ſecularis priuilegio Clericorũ etiã de conſuetudine derogare non poteſt.*

269 *Collectas vt ſoluat Clericus de bonis patrimonia libus conſuetudo non valet.*

270 *Gabelllam ad ſolnendam Clericus per conſuttudinem aſtringi non poteſt.*

171 *Clericus nullatenus coram Iudice ſeculari etiam per conſuetudinem aſtringi poteſt aut conueniri.*

272 *Rex Angliæ non habet iuriſditionem in Clericos licet aliter ſe habeat conſuetudo.*

273 *Clericus in minoribus ordinibus conſtitutus gaudet fori priuilegio etiam ſi in habitu non incedat ſtante conſuetudine ibi num. 274. ſecus ox diſpoſitione Concilij Trident. nu. 275.*

276 *Laicus ut in oratorij recipiat oblationes niſi ad Eccleſiæ reparationem, vel aliquem honeſtum vſum conſuetudo facere non poteſt.*

277 *Prælatus vt poſſit res Eccleſiæ alienare ſine conſenſu Capituli non valet conſuetudo.*

278 *Prælatus vigore conſuetudinis poteſt expedire negocia ſine conſenſu Capituli.*

Error

Digitized by Google

279 Error Luc. de Penn.
280 Laici non poſſunt alienare bona Hoſpitalis vigore conſuetudinis.
281 Laici nõ poſſunt derogare iuribus Clericorũ.
282 Laicorum ad conſilium ſequendum conſuetudo Iudicem Eccleſiaſticum arctare non poteſt in Eccleſiaſticis.
283 Clericus non poteſt bona mobilia etiam, acquiſita intuitu Eccleſiæ relinquere conſanguineis uigore conſuetudinis.
284 Spoliorum ſubſtituti abuſus.
285 Beneficia plura intitulata maxime ſuprema & duplicia in vna Eccleſia tenere probibitum eſt.
286 Canonicatum, & præbendum cum dignitate vel perſonatum in vnæ Eccleſia tenere per oonſuetudinem licitum eſt.
287 Subreptio colligitur non facta conſuetudinis Eccleſiæ ſuper beneficijs tenendis mentione vnde ex hoc gratia redditur nulla.
288 Beneficia plura eurata ſeu alias in compatibilia tenere non licet etiam vigore conſuetudinis.
289 Præbendas duas quis babere poteſt in vna Eccleſia ex diſpenſatione Papæ non tamen ex diſpenſatione Epiſcopi, & quæ ſit ratio nu. 290. & 291.

Epiſcopi

292 *Epiſcopi alias Hyſpaniæ oſculabantur manus Regum de conſuetudine quæ mala eſt,*

293 *Prælatus ſine licentia ſuperioris non poteſt dimittere Prælaturam etiam vigore conſuetudinis.*

294 *Canon.ca portio pro funeralibius Ecclæſiæ parochiali vt non debeatur conſuetudo non valet.*

295 *Clericus quod reſpondeat coram nõ ſuo Diæceſano non valet conſuetudo.*

296 *Beneficia plura habens vt conſequatur diſtributiones, ſi intereſt diuinis in altero ipſorũ conſuetudo inducere non poteſt.*

297 *Præbendis de duabus ſi quis fuit prouiſus per Papam in eadem met Eccleſia non habet beneficium præcipiendi in abſentia deſtributiones vigore conſuetudinis.*

298 *Honeſtati repugnans conſuetudo non valet.*

299 *Lupantioni ut quis comparere teneatur conſuetudo non valet minuſq; præceptum Domini inuitantis ſubditos ad tripardia.*

300 *Communione quod quis perpetuo ſtare teneatur conſuetudo non valet licet ad tem-*

tempus valeat.

301 Conſilium indeliberatum etiam a ſapiente emanatum, quod quis ſequi teneatur conſuetudo facere non poteſt.

302 Diſſipare vt quis poſſit bona ſua, & cum vicio conſumere, & ad aliena habere regreſſum Illaq; vſurpare conſuetudo non valet.

303 Clerici quod non niſi certæ nationis inſtituantur in Eccleſÿs conſuetudo facere non poteſt:

304 Clerici ignobiles, & non multæ ſcientiæ vt a præbendis repellantur an valeat conſuetudo.

305 Clericus ut recipiat modicum quid qnod ad ſe & ſuos ſuſtentandum non ſufficiat conſnetudo valeat,

306 Vxoris adultero ut dentur certa bona conſuetudo facere non poteſt.

307 Canonicis quæ obuiat inſtitutis conſuetudo non valet.

308 Clericus etiam in ſacris conſtitutus vt poſſit exercere ſpectantia ad Epiſcopum, vt eſt ſacramentum confirmationis miniſtrare, conſuetudo facere non poteſt.

309 Epiſcopalis ordinis quæ ſunt non poſſunt acquiri per inferiorem ex conſuetudine

vetu-

Digitized by Google

vetuſtiſſima.

310 Interdicto generali vt Eccleſia pulſet campanas non poteſt facere conſuetudo.

311 Ampliatur vt nec etiam ſubmiſſa voce dicto tempore celebrari poſſit.

312 Dignitatem abſq; ſuperioris licentia dimictere non poteſt quis etiam vigore conſuetudinis, & cum fuerit adeptus ſic electus non poteſt adminiſtrare abſq; confirmatione ſuperioris.

313 Electus abſq; confirmatione adminiſtrare re poteſt minora beneficia ſtante conſuetudine.

314 Electus abſq; confirmatione adminiſtrans excuſatur a priuatione beneficij in beneficijs minoribus non autem in maioribus ſtante conſuetudine.

315 Electus plenum ius conſequitur ſtante conſuetudine abſq; confirmatrone in minoribus.

316 Capella Sancti Fidelis in Patria Auctoris eſt ita parui redditus vt electus ad eam nunquam conſueuerit confirmari.

317 Iurvmentum calumniæ ut non præſtatur

a par-

a partibus conſuetudo non valet,

318 *Veritatm indagandam conſuetudo impediens nulla,*

319 *Iuramentum calumniæ remitti poteſt per Reſcriptum cum Clauſula non obſtante ſicut tacito per partes.*

320 *Animarum ſaluti contraria conſuetudo non valet.*

321 *Sanctorum Patrum ſtatutis repugnans conſuetudo nulla eſt.*

322 *Probationi plenæ, vt non ſtetur non valet conſuet.*

323 *Probationem requirens conſuetudo plenam, & vlterius iuriamentum non valet.*

324 *Iuramentum ſine cauſa quis ſubire non tenetur, quando aliter fuit probatum.*

325 *Materno a genere vt quis denominetur non valet conſuetudo.*

326 *Materna ex progenie quis Nobilis cenſeri poteſt.*

327 *Ambitioſa conſuetudo caſſanda eſt.*

328 *Vendere conſorti, vt quis teneatur non valet conſuetudo.*

329 *Legi præceptum continenti repugnans conſuetudo non valet.*

330 *Lex conſilium continens tollitur contraria conſuetudine.*

831 *Miſſæ poſt celebrationtm Sacerdos ex Canone conſilij cibum ſtatim ſumere non debet ab reuerentiam tamen contrari a conſuetudo tenet, & peccatum ne quidem ueniale in curritur.*

332 *Laici fieri ſpiritualium capaces conſuetudine non poſſunt.*

333 *Fiſcalo ius abſorbens conſuetudo non valet.*

334 *Lex habens perpetuam cauſam prohibitionis contraria conſuetudine non tollitur.*

335 *Matrimonium cum ſponſa fratris licitum non eſt.*

336 *Cultus diuini diminutioni occurrens conſuetudo ulla eſt.*

337 *Moniales vt a malis moribus non reformentur non valet conſuetudo.*

338 *Moniales pro ingreſſu aliarum monialium ſolent licet minus licite certam pecuniarum quantitatem recipere.*

33 *Scandalum generans conſuetudo inualida.*

340 *Calumnias excitans conſuetudo inualida eſt.*

341 *Voto, & religioni obſtans conſuetudo uon valet.*

342 *Quartarum diſtributiones quæ debeni fieri de bonis Eccleſiæ conſuetudo minu-*

ens

Digitized by Google

ēns non valet.

343 Iuſticiæ repugnans conſuetudo non tenet.

344 Papa vt eligatur per laicos non valet conſuetudo ſed ſuperfluum eſt hodie ambigere nu. 345.

346 Conſuetudines irrationabiles non præſcribuntur,

347 Conſuetudines quo plus durant magis grauant animam.

348 Praua conſuetudo non derogat iuri communi.

349 Veſtimentum conſuetudinis eſt ratio.

350 Irrationabilis conſuetudo non veſtita dicitur, ſed nuda & frigida.

351 forma conſuetudinis rationabilitas eſt.

352 Irrationabilis conſuetudo dicit vvlex mortis ideoq; extirpanda nu. 253.

354 Male conſuetudines non dicuntur conſuetudines.

355 Malæ conſuetudines ab impijs priuilegia reputantur.

356 Animæ periculum continentes conſuetudines delendæ.

357 Princeps, qui malas conſuetudines non tollit pari, delicto inuoluitur.

358 Malæ conſuetudines augent non leuigant crimen.

359 *Malæ conſuetudines vſurpationes, & corruptelæ dicuntur.*

360 *Malæ conſuetudines nullæ etiam ſi immemorabiles.*

361 *Nobili in loco inducta conſuetudo non ideo dicitur bona ſi mala ſit, nec ideo mala: quia in minus nobili loco. ſi ſit bona.*

362 *Malæ conſuetudines non ideo valent: quia iuratæ.*

363 *Fidei contraria conſuetudo nulla eſt.*

364 *Babptizandi formam alterans conſuetudo nulla eſt.*

365 *Pœnæ a temporali aliquando conſuetudine non ex cuſant ne dum ab æterna, licet aliquæ a temporali exccuſent & ſi non ab æterna nu. 366.*

367 *Vſurarius contractus alias conſuetudine reputatur licitus ad euitandum pœnam temporalem non tamen æternam & nu. 369.*

368 *Vendere ad tempus carius an liceat ſtante conſuetudine.*

370 *Vſurarum a reſtitutione non excuſat conſuetudo.*

371 *Praua conſuetudo excuſat in varijs caſibus qui remiſſiue ponuntur.*

372 *Saxis ludere ſolent Pueri Bononiæ, Peruſiæ, & Senis.*

373 *Car-*

373 Carcerem priuatum an exercere liceat per conſuetudinem.
374 Peccati excuſationem præſtat conſuetudo ſecundum vnam opi. quæ falſa eſt
375 Vxores plures habere an liceat, & an hodie
376 Alciatus laudatur.
377 Doctorum Præſentantium ſcholares in doctorando & iuramentum ſubeuntium conſuetudo.
378 Petri Philippi Matthioli laus.
379 Prauæ conſuetudines liberant a culpa ſi ſint præſcriptæ, licet nona peccato;
380 Ampliatur primo.
381 Ampliatur ſecundo, Contrarium nu. 382, Concordantur opi. nu. 383.
384 Tirannica conſuetudo non defendit, a culpa,
385 Praua conſuetudo ſi in aliis excuſat non tamen in nefando vicio.
386 Praua conſuetudo particularis perſonæ potius auget delictum.
387 Praua cnnſuetudo non excuſat etiam a pœna temporali in ſimonia, & prauitate.

Digitized by Google

QVESTIO SEXTA.

VLTRA prædicta etiam exi-
gitur rationabilitas in conſue
tudine, quoniam illa debet eſ
1 ſe † rationabilis d. c. fin. de
conſuet. Natt. in c. dilecto
nu. 27. de off. Archid. in c. poſtulaſti nu. 2.
de fo. compet. in c. dilectis nu. 4. de App.
in c. extirpandæ nu. 8. de præben. in c. tuas
inprinc. de ſponſ. duorum in c. omnis nu.
19. de pænit. & remiſſ. Henr. Boich. in c.
Abbate nu. 16. de Verb. ſign. Luc de penn.
in repet. l. Vni. nu. 9. C. de collat. donat
lib. 10. Aym. conſ. 952. quæſtio triplex nu.
2 19. lib. 5 & quod ſit forma † conſuetudi-
nis rationabilitas voluit Petr. de Rauen. de
conſuet. nu. 107. Rationabilis autem dici-
3 tur † conſuetudo quæ non eſt contra legem
diuinam, gentium, ſeu poſitiuam, tanto
magis quando cohęret alicui ipſarum, vt per
eundem vbi ſupra nu. 31. & ſecundum Ra-
ph. Fulgoſ. conſ. 155. proponitur quod in
Ciuitate nu. 3. Rationabilis dicitur conſue-
4 tudo, quæ non ſit † Canonibus vel legibus
5 improbata, irrationabilis † namq; dicitur
mala vt per ipſos ſupra citatos, & voluit
Turr.

Digitized by Google

Turr. Crem. in in. c. vſus auctoritatis. 11. diſtinct. Et id quidem quattuor modis † cõtingere poteſt prima eorũ perſona inhabili, quæ conſuetudinem vult inducere, ſecundo experſona, contra quam inducitur, tertio ex re ſuper qua inducitur, quarto ex temporis modicitate luc. de penn. in l. Domini nu. 5. C. de Agric. & Cenſit lib. 11. Petr. de Rauen. de Conſuet. nu. 180. de primo eſt tex. in c. quanto de Conſuet. de ſecundo tex. in c. ſi conſuetudinem, c. qui contempta, &. c. fin. 8. diſtinct. de Tertio in c. cum non licet, &. c. ex officij de præſcript. de quarto, & vltimo tex. in d. c. fin. de Conſuet. &. c. cum Eccleſia de cauſ. poſ ſeſſ. & propriet.

7 Declaratur in Conſuetudine † contra ius Alex. conſ. 196. viſo teſtamento ſub nu. 13. uerſ. & Ioannes de Imola lib. 2. Corn. d. conſ. 155. col. 1. verſ. ſecundo reſpondeo lib. 1. Hig. d. conſ. 25. nu. 31. Socc. ſen. conſ. 92. In cauſa Domini Antonij nu. 14. lib. 3. Socc. iun. conſ. 4. Viſo Themate nu. 17. lib. 4. & ibi ſubdit quod requiritur
8 quod ſit rationabilior lege † contra quam inducitur, & quod conſuetudo contra ius
9 maxime † Canonicum aliàs veniat repro-

Digitized by Google

non relicto Vicario conſuetudo facere non poteſt.

263 *Princeps ſecularis priuilegio Clericorũ etiã de conſuetudine derogare non poteſt.*

269 *Collectas vt ſoluat Clericus de bonis patrimonia libus conſuetudo non valet.*

270 *Gabelllam ad ſolnendam Clericus per conſuetudinem aſtringi non poteſt.*

171 *Clericus nullatenus coram Iudice ſeculari etiam per conſuetudinem aſtringi poteſt aut conueniri.*

272 *Rex Angliæ non habet iuriſditionem in Clericos licet aliter ſe habeat conſuetudo.*

273 *Clericus in minoribus ordinibus conſtitutus gaudet fori priuilegio etiam ſi in habitu non incedat ſtante conſuetudine ibi num. 274. ſecus ox diſpoſitione Concilij Trident. nu. 275.*

276 *Laicus ut in oratorij recipiat oblationes niſi ad Eccleſiæ reparationem, vel aliquem honeſtum vſum conſuetudo facere non poteſt.*

277 *Prælatus vt poſſit res Eccleſiæ alienare ſine conſenſu Capituli non valet conſuetudo.*

278 *Prælatus vigore conſuetudinis poteſt expedire negocia ſine conſenſu Capituli.*

Error

Digitized by Google

279 *Error Luc. de Penn.*

280 *Laici non poſſunt alienare bona Hoſpitalis vigore conſuetudinis.*

281 *Laici nõ poſſunt derogare iuribus Clericorũ.*

282 *Laicorum ad conſilium ſequendum conſuetudo Iudicem Eccleſiaſticum arctare non poteſt in Eccleſiaſticis.*

283 *Clericus non poteſt bona mobilia etiam, acquiſita intuitu Eccleſiæ relinquere conſanguineis uigore conſuetudinis.*

284 *Spoliorum ſubſtituti abuſus.*

285 *Beneficia plura intitulata maxime ſuprema & duplicia in vna Eccleſia tenere prohibitum eſt.*

286 *Canonicatum, & præbendum cum dignitate vel perſonatum in vnæ Eccleſia tenere per oonſuetudinem licitum eſt.*

287 *Subreptio colligitur non facta conſuetudinis Eccleſiæ ſuper beneficijs tenendis mentione vnde ex hoc gratia redditur nulla.*

288 *Beneficia plura curata ſeu alias in compatibilia tenere non licet etiam vigore conſuetudinis.*

289 *Præbendas duas quis habere poteſt in vna Eccleſia ex diſpenſatione Papæ non tamen ex diſpenſatione Epiſcopi, & quæ ſit ratio nu. 290. & 291.*

Epiſcopi

292 *Epiſcopi alias Hyſpaniæ oſculabantur manus Regum de conſuetudine quæ mala eſt,*

293 *Prælatus ſine licentia ſuperioris non poteſt dimittere Prælaturam etiam vigore conſuetudinis.*

294 *Canon.ca portio pro funeralibius Ecclæſiæ parochiali vt non debeatur conſuetudo non valet.*

295 *Clericus quod reſpondeat coram nõ ſuo Diæceſano non valet conſuetudo.*

296 *Beneficia plura habens vt conſequatur diſtributiones, ſi intereſt diuinis in altero ipſorũ conſuetudo inducere non poteſt.*

297 *Præbendis de duabus ſi quis fuit prouiſus per Papam in eadem met Eccleſia non habet beneficium præcipiendi in abſentia deſtributiones vigore conſuetudinis.*

298 *Honeſtati repugnans conſuetudo non valet.*

299 *Lupantioni ut quis comparere teneatur conſuetudo non valet minuſq; præceptum Domini inuitantis ſubditos ad tripardia.*

300 *Communione quod quis perpetuo ſtare teneatur conſuetudo non valet licet ad tem-*

tempus valeat.

301 *Conſilium indeliberatum etiam a ſapiente emanatum, quod quis ſequi teneatur conſuetudo facere non poteſt.*

302 *Diſſipare vt quis poſſit bona ſua, & cum vicio conſumere, & ad aliena habere regreſſum Illaq; vſurpare conſuetudo non valet.*

303 *Clerici quod non niſi certæ nationis inſtituantur in Eccleſijs conſuetudo facere non poteſt:*

304 *Clerici ignobiles, & non multæ ſcientiæ vt a præbendis repellantur an valeat conſuetudo.*

305 *Clericus ut recipiat modicum quid quod ad ſe & ſuos ſuſtentandum non ſufficiat conſuetudo valeat,*

306 *Vxoris adultero ut dentur certa bona conſuetudo facere non poteſt.*

307 *Canonicis quæ obuiat inſtitutis conſuetudo non valet.*

308 *Clericus etiam in ſacris conſtitutus vt poſſit exercere ſpectantia ad Epiſcopum, vt eſt ſacramentum confirmationis miniſtrare, conſuetudo facere non poteſt.*

309 *Epiſcopalis ordinis quæ ſunt non poſſunt acquiri per inferiorem ex conſuetudine vetu-*

Digitized by Google

vetuſtiſſima.

310 *Interdicto generali vt Eccleſia pulſet campanas non poteſt facere conſuetudo.*

311 *Ampliatur vt nec etiam ſubmiſſa voce dicto tempore celebrari poſſit.*

312 *Dignitatem abſq; ſuperioris licentia dimictere non poteſt quis etiam vigore conſuetudinis, & cum fuerit adeptus ſic electus non poteſt adminiſtrare abſq; confirmatione ſuperioris.*

313 *Electus abſq; confirmatione adminiſtrare re poteſt minora beneficia ſtante conſuetudine.*

314 *Electus abſq; confirmatione adminiſtrans excuſatur a priuatione beneficij in beneficijs minoribus non autem in maioribus ſtante conſuetudine.*

315 *Electus plenum ius conſequitur ſtante conſuetudine abſq; confirmatrone in minoribus.*

316 *Capella Sancti Fidelis in Patria Auctoris eſt ita parui redditus vt electus ad eam nunquam conſueuerit confirmari.*

317 *Iurvmentum calumniæ ut non præſtatur*

a par-

a partibus conſuetudo non valet,

318 *Veritatm indagandam conſuetudo impediens nulla,*

319 *Iuramentum calumniæ remitti poteſt per Reſcriptum cum Clauſula non obſtante ſicut tacito per partes.*

320 *Animarum ſaluti contraria conſuetudo non valet.*

321 *Sanctorum Patrum ſtatutis repugnans conſuetudo nulla eſt.*

322 *Probationi plenæ, vt non ſtetur non valet conſuet.*

323 *Probationem requirens conſuetudo plenam, & vlterius iuriamentum non valet.*

324 *Iuramentum ſine cauſa quis ſubire non tenetur, quando aliter fuit probatum.*

325 *Materno a genere vt quis denominetur non valet conſuetudo.*

326 *Materna ex progenie quis Nobilis cenſeri poteſt.*

327 *Ambitioſa conſuetudo caſſanda eſt.*

328 *Vendere conſorti, vt quis teneatur non valet conſuetudo.*

329 *Legi præceptum continenti repugnans conſuetudo non valet.*

330 *Lex conſilium continens tollitur contraria conſuetudine.*

331 *Miſſæ poſt celebrationtm Sacerdos ex Cano ne conſilij cibum ſtatim ſumere non debet ab reuerentiam tamen contrari a conſuetudo tenet, & peccatum ne quidem ueniale in curritur.*

332 *Laici fieri ſpiritualium capaces conſuetudine non poſſunt.*

333 *Fiſcalo ius abſorbens conſueſudo non valet.*

334 *Lex habens perpetuam cauſam probibitionis contraria conſuetudine non tollitur.*

335 *Matrimonium cum ſponſa fratris licitum non eſt.*

336 *Cultus diuiui diminutioni occurrens conſuetudo ulla eſt.*

337 *Moniales vt a malis moribus non reformentur non valet conſuetudo.*

338 *Moniales pro ingreſſu aliarum monialium ſolent licet minus licite certam pecuniarum quantitatem recipere.*

33 *Scandalum generans conſuetudo inualida.*

340 *Calumnias excitans conſuetudo inualida eſt.*

341 *Voto, & religioni obſtans conſuetudo uon valet.*

342 *Quartarum diſtributiones quæ debeni fieri de bonis Eccleſiæ conſuetudo minuens*

Digitized by Google

ens non valet.

343 Iuſticiæ repugnans conſuetudo non tenet.

344 Papa vt eligatur per laicos non valet conſuetudo ſed ſuperfluum eſt hodie ambigere nu. 345.

346 Conſuetudines irrationabiles non præſcribuntur,

347 Conſuetudines quo plus durant magis grauant animam.

348 Praua conſuetudo non derogat iuri communi.

349 Veſtimentum conſuetudinis eſt ratio.

350 Irrationabilis conſuetudo non veſtita dicitur, ſed nuda & frigida.

351 forma conſuetudinis rationabilitas eſt.

352 Irrationabilis conſuetudo dicit vulex mortis ideoq; extirpanda nu. 353.

354 Male conſuetudines non dicuntur conſuetudines.

355 Malæ conſuetudines ab impijs priuilegia reputantur.

356 Animæ periculum continentes conſuetudines delendæ.

357 Princeps, qui malas conſuetudines non tollit pari, delicto inuoluitur.

358 Malæ conſuetudines augent non leuigant crimen.

359 *Malæ conſuetudines vſurpationes, & corruptelæ dicuntur.*

360 *Malæ conſuetudines nullæ etiam ſi immemorabiles.*

361 *Nobili in loco inducta conſuetudo non ideo dicitur bona ſi mala ſit, nec ideo mala: quia in minus nobili loco. ſi ſit bona.*

362 *Malæ conſuetudines non ideo valent: quia iuratæ.*

363 *Fidei contraria conſuetudo nulla eſt.*

364 *Babptizandi formam alterans conſuetudo nulla eſt.*

365 *Pænæ a temporali aliquando conſuetudine non ex cuſant ne dum ab æterna, licet aliquæ a temporali excuſent & ſi non ab æterna nu. 366.*

367 *Vſurarius contractus alias conſuetudine reputatur licitus ad euitandum pœnam temporalem non tamen æternam & nu. 369.*

368 *Vendere ad tempus carius an liceat ſtante conſuetudine.*

370 *Vſurarum a reſtitutione non excuſat conſuetudo.*

371 *Praua conſuetudo excuſat in varijs caſibus qui remiſſiue ponuntur.*

372 *Saxis ludere ſolent Pueri Bononiæ, Peruſiæ, & Senis.*

373 Car-

Digitized by Google

373 *Carcerem priuatum an exercere liceat per conſuetudinem.*

374 *Peccati excuſationem præſtat conſuetudo ſecundum vnam opi. quæ falſa eſt.*

375 *Vxores plures habere an liceat, & an hodie*

376 *Alciatus laudatur.*

377 *Doctorum Præſentantium ſcholares in doctorando & iuramentum ſubeuntium conſuetudo.*

378 *Petri Philippi Matthioli laus.*

379 *Prauæ conſuetudines liberant a culpa ſi ſint præſcriptæ, licet nona peccato;*

380 *Ampliatur primo.*

381 *Ampliatur ſecundo, Contrarium nu. 382, Concordantur opi. nu. 383.*

384 *Tirannica conſuetudo non defendit, a culpa,*

385 *Praua conſuetudo ſi in aliјs excuſat non tamen in nefando vicio.*

386 *Praua conſuetudo particularis perſonæ potius auget delictum.*

387 *Praua cnnſuetudo non excuſat etiam a pœna temporali in ſimonia, & prauitate.*

Turr. Crem. in in. c. vſus auctoritatis. 11. diſtinct. Et id quidem quattuor modis † cõtingere poteſt prima eorũ perſona inhabili, quæ conſuetudinem vult inducere, ſecundo experſona, contra quam inducitur, tertio ex re ſuper qua inducitur, quarto ex temporis modicitate luc. de penn. in l. Domini nu. 5. C. de Agric. & Cenſit lib. 11. Petr. de Rauen. de Conſuet. nu. 180. de primo eſt tex. in c. quanto de Conſuet. de ſecundo tex. in c. ſi conſuetudinem, c. qui contempta, &. c. fin. 8. diſtinct. de Tertio in c. cum non licet, &. c. ex officij de præſcript. de quarto, & vltimo tex. in d. c. fin. de Conſuet. &. c. cum Eccleſia de cauſ. poſſeſſ. & propriet.

7 Declaratur in Conſuetudine † contra ius Alex. conſ. 196. viſo teſtamento ſub nu. 13. uerſ. & Ioannes de Imola lib. 2. Corn. d. conſ. 155. col. 1. verſ. ſecundo reſpondeo lib. 1. Hig. d. conſ. 25. nu. 31. Socc. ſen. conſ. 92. In cauſa Domini Antonij nu. 14. lib. 3. Socc. iun. conſ. 4. Viſo Themate nu. 17. lib. 4. & ibi ſubdit quod requiritur
8 quod ſit rationabilior lege † contra quam inducitur, & quod conſuetudo contra ius
9 maxime † Canonicum aliàs veniat repro-

quod hæ conſuetudines non ſunt rationabiles: quia tamen ſunt inductæ contra humana ſtatuta, ſufficit quod fuerint inductæ ex certa ſcientia Populi, & prędicta abſq; difficultate procedunt inter Laicos, nõ autem inter perſonas Eccleſiaſticas, & non mirum quidẽ ſi de iure Canonico requiritur ratio-
15 nabilitas in conſuetudine: † quia quod eſt rationabile defendit Eccleſia c. fin. 33. diſtinct. &. c. ſi qui ſine 81. diſtinct. 16. quic-
16 quid indiſtincte † tenuerit Præpoſ. c. in his nu. 10. 11. deſtinct. dum dixit conſuetudinem non poſſe induci contra legem tanquã irrationabilem, & Rocch. d c. fin. nu. 242. qui etiam in conſuetudine contra ius Ciuile requirit rationabilitatem adeſſe.

17 Limitatur ſecuudo in conſuetudine † immemorabili, quæ ſit tam contra ius Ciuile quam contra ius Canonicum, dummodo non foueat peccatum: quia non requiritur vt ea ſit rationabilis Card. Pariſ. conſ. 27. in præſenti conſultatione nu. 52. lib. 1. ſecundum vnam opinionem, ſed immo aliud
18 eſt, ſi eſſet † irrationabilis quia illa cõtra ius Canonicũ etiã per tẽpus immemorabile nõ induceretur Ruyn. conſ. 155 quia de iure Prælationis nu. 12. lib. 4. Rol. a vall. cõſ. 3.

quod

quod Nobilibus Florētiolæ nu.46. lib. 2. li-
19 cet bene valeret ſi eſſet†cōtraius Ciuile etiā
ſi eſſet triginta annorū Aret. d. cōſ. 44.col.
verſ.amplius dixit,& cōſ. 95.reſpōdeo, bre
uiter ſub nu.7. uerſ. vnde talis cōſuetudo &
a prædictis non diſcordat Pariſ. vbi ſupra.

25 Intellige principalem † hanc concluſio-
nem vt ſufficiat ratio perſuaſiua etiam quā-
do non haberet rationem vigētem Bellem.
deciſ. 339. conſuetudo non poteſt ad fi. &
in ſumma quando dicatur rationabilis con-
21 ſuetudo † cum certa regula dari non poſſit,
Iudicis arbitrio relinquitur, Petr.de Rauen.
de conſuet. nu. 135. Rocch. d. c. fin. nu.
204. Dec. in c. 2.nu. 41. de ptobat. Meno-
ch. de Arb. Iud. d. caſu. 82. nu. 2. quibus
addo Turr. Crem. in c. in his nu. 5: uerſ. &
hoc etiam 11. diſtinct. & in c. ſicut nu. 3.
verſ. ſciendum 4. diſtinct Imol. c. cum cau
ſam nu. 13. de Elect. Hoſt. c. ex parte nu.
11. de Conſuet. Præpoſ. d. c. fruſtra nu. 2.
8. diſtinct. luc. de penn. in repet. l. Vni.nu.
9. C. de Collat. donat. lib. 10. Diſtinguet
22 autem Iudex, quando regulare † voluerit
eius arbitrium a iure ſibi conceſſum, vt ra-
tionubilem conſuetudinem cenſeat eam,
quæ a Iure approbatur, & quam Romana
Eccleſia

Eccleſia ſeruat, & quæ non ſit contra fidẽ, Turr. Crem. in c. ſicut ſub nu. 3. verſ. ſciendum 4. diſtinct. item & quæ Canonicis non obuiet inſtitutis, vel quam ius ſuſtinet contra leges, & rationes luc. de Penn. in repet. d. l. Vni nu. 9. & quando non ſit contra ius præſumat eam ſemper rationabilem, niſi probetur eſſe irrationabilis. In dubio autem
23 conſuetndo præſumitur bona † & rationabilis Petr. de Rauen. de Conſuet. nu. 65. & quam maxime ſi ſit præter ius in qua non
24 requiritur † rationabilitas, ſed in ea quæ contra ius eſt Rocch. d c. fin. nu. 209. Bal. in c. cum veniſſent nu. 5. de eo qui mitt. in poſſeſſ. cauſ. reſeruan. Præpoſ. d. c. fruſtra. nu. 2. & per Mant. conſ. 231. ex forma ſtatutorum nu. 48. Conſuetudo etiam diſponens
25 idem quod ius antiquum correctum † præſumitur rationabilis Rocch. d. c. fin. nu. 207. Quemadmodum ſi ſit contra ius præ-
26 ſumitur, irrationabilis † Ant. d. c. fin. nu. 14 verſ. ſi eſſet dubium, licet quandoq; cõſuetudo etiam iuri contraria poteſt eſſe ra-
27 tionabilis, vtpote quam ſoli prælato † ſeu ſoli Capitolo competat ius aliquod expediendi, vt facilior ſit expeditio rei agendæ licet de iure contrarium teneatur Imol. d.

c. fi n.

Digitized by Google

c. fin. nu. 44 Card. Florent. d. c. 1. nu. 2. de pœnit. & remiſſ. Præpoſ. in c. illa nu 5. 12. diſtinct. vbi valer conſuetudo contra
28 ius poſitiuum inducens ieiunia † quando fit rationabilis. ſ. ſi in aliquibus Terris vbi non ſint piſces, neq; oleum ſed ſunt ſterilia, & & montuoſa, comedant omnibus diebus ieiuniorum, & etiam in Quadrageſima oua, & Lacticinia Petr. de Rauen. de Conſuet. nu. 168. Præpoſ. c. ſcit Sancta nu. 3. 12. diſtinct. Rationabilitas ergo quæ circa
29 tria † verſatur ſ. vt relligioni conueniat, diſciplinæ congruat, & ſaluti proficiat Sm̃ Rocch. d. c. fin. nu. 213. multum operatur in conſuetudiue vnde præterea, & tria alia ſ. tempus actuum frequentiam, & Populi conſenſum ſupra enarratum nil aliud re-
30 quiri † dixit Bal. in Rubr. de Conſuet. nu. 7. neq; requiritur titulus nec bona fides Ant. d. c. fin. nu. 48. Calder. conſ. 8. an in Conſuetudine in princ. de Conſuet. Pancir. conſ. 51. Nobilis Dominus nu. 16. lib. 1. vbi quod
31 vltra quid non requiritur † titulus, nec bona fides dicit in codſuetudine minus exigi
32 ſuperioris † licentiam, quod & ante eum uoluit Io. Franc. Purpur. conſ. 205. in hac cauſa nu. 9. lib. 1. & ſupra late tetigi, ſed vt Iu-

dex

dex etiam irrationabiles cõſuetudines præcauere poſſit ſubijcio capita plura ex quibus irrationabilis redduntur conſuetudines, primo
33 mo nanq; irrationabilis † dicitur conſuetudo, quæ fouet fraudes malitias & falſitates ac delicta Turr. Crem. in c. vſus auctoritatis 11. diſtinct. & pro hoc faciat conſuetudo hodierna apponendi nomen filij Præ defuncti alteri filio naſcenti quoniam ex hoc ſit fraus in ordinationibus Clericorum, & excuſationibus ab oneribus: quia eliciunt ex libro Baptiſmi fidem circa ætatem, & extrahi faciunt nomen illius defuncti, & ſic admittuntur & excuſantur reſpectiue vt plurimum, & hoc ſæpius vidi in facto contingere, & hæc ſit prima illatio.

Infertur ſerundo vt non valeat conſuetu-
34 do quòd in inſtrumentis † non apponatur dies neq; locus Roman. in l. de puppillo §. qui nunciat ff. de no. op. nunc. & ibi etiam Modern. ad Alex. in gloſ. 1. Andr. Barbat. ad Bal. in l. optimam col. 1. uerſ. prr veram ſcripturam. C. de Coutrah. ſtipul. felin. c. 1. nu. 6. de fi. inſtr. Dec. 12. nu. nu. 55. de probat. Corn. conſ. 60. in hac conſuetudine ſub nu. 4. uerſ. & per Dominos iib. 4. Nart. conſ 575. ſubtiliter, & acute nu. 31. lib. 3.

Card.

Card. Pariſ. conſ. 68. Contra & aduerſus nu.3.& 25. lib.3. Socc.iun.d.conſ.4.nu.15. lib.4.Aym.conſ.116. Homines & parochiani nu.2.lib.1.Rol. a vall. conſ.38. Marchionale decretum nu.8. lib. 1.Rot.Rom. deciſ. 6.nota vtrum valeat de Conſuet. in antiq. quicquid in contrarium quoad locum ſen-
35 ſerit † Io.Fabr. in §.item verborum ſub nu. 3. verſ.& hoc niſi ſit alia conſuetudo Inſtit. de inutil. ſtipul.Alex.d. §. qui nunciat ſub. num.11. verſ.ego in meis Ruyn. conſ. 134. ex duobus nu.13. lib. 5. Conſuetudo nanq; ſecundum rariorem opinionem non poteſt
36 facere vt locus † non apponatur in inſtrumento ſicut nec dies vt etiam voluit Iacob. de Sancto Georg. in d. l: de quibus nu. 53. Rocch. d. c. fin. nu. 103. quanquam facere
37 poteſt ut locus † loci qui pariter de iure ponendus eſt in inſtrumentis non apponatur Card.Puc.decis 336. Conſuetudo num va-
38 leat lib.1.ſicut etiam facere poteſt quod † indictio alias requiſita apponi in inſtrumentis non apponatur. Iacob. de Sancto Georg. vbi ſupra, & in l.1.§ editiones nu. 5.ff de Eden.prout etiam facere poteſt, vt non apponatur in ipſis inſtrumentis nomen Impe-
39 ratoris † Papæ ſecuudum Purpur. conſ. 6.

præ-

Digitized by Google

præſens cauſa nu.15.lib.1.& ſecundum an-
40 tiquos nomen † Conſulis Petr.de Rauen.de
Conſuet.nu.208. Itemq; facere poteſt con-
41 ſuetudo,vt in † inſtrumẽtis apponatur dies
in nomine proprio ſcilicet Martis, Mercu-
rij, & huiuſmodi, & ſi hoc non ſeruetur
reijci poterunt inſtrumenta in iudicijs Bal.
d.l.de quibus nu. 58. & ibi quod ita conſul
uit Dyn. Modern. Repet. in d.l.nu.65. Ra-
tio eſt: quia omiſſio ſolemnitatis a conſue-
tudine requiſitæ ita viciat inſtrumentum
ſicut omiſſio ſolemnitatis iuris gloſ. in Au-
th.vt præpon. nom.Imper.§. erit ergo, A-
lex.conſ. 37. viſo dicto inſtrumẽto nu. 13.
lib.3.cum concord. per Aym.conſ.216.Cõ
paratio litterarum nu.4.lib.3.de Menſe au-
42 tem † qui pariter eſt de ſubſtantialibus in-
ſtrumenti idem dicendum eſt quòd apponi
debent in inſtrumento niſi ponatur dies om
ni certitudine certus, vt in Die Natalis Do-
mini Noſtri Ieſu Chriſti, quam tunc non re
quiritur quod apponatur eſſe de menſe De
cembris quoniam certũ eſt diem illam eſſe
de menſe præfato, ſecus ſi Paſchate dicti
anni:quia plures ſunt, & variantur ſecun-
dum curſum Lunæ excepto feſto Paſchatis
43 † Natalis vt ſupra, & Epifaniæ Bar. in l. ſi
quis

quis ex argentarijs §. ſi initium in Repet. nu 23.ff. de Eden.de iure autem eſſe neceſſaria indictionem , locum loci , teſtes, ſubſcriptionem Notarij etiam ſignum in publicis inſtrumentis pro vt etiam alibi de Conſuetudine voluit poſt plures quos allegat Aym.d.conſ.216.nu.2.

Infertur tertio vt non valeat conſuetudo
44 quod credatur teſtibus malam † rationem reddentibus , vt puta de credulitate ita poſt Natt. Io. Andr. & Abb. voluit Iaſ.in d. l. de quibus nu. 67. Dec.c. ſi quando nu. 27. de Reſcript. & c. ſicut nu. 54. de probat. &c. 1. nu. 28.de Appell. & conſ. 37. in cauſa rigoroſæ nu.6. Curt. iun. conſ. 19. viſo ac diligenter conſiderato nu. 13. Menoch. de Arb. iud. lib. 1. q. 25. ad fi. Ratio eſt: quia
45 teſtes † de iure bonam rationem aſſignare tenentur c. relatum. 5. q.2.gloſ. & Doct.in l.2.§.item labeo ff. de Aqu. pluu. arc. & hæc in tantum vera ſunt, & procedunt, vt etiam
46 ſi teſtes dicerent ſe credere † pro certo non probarent Bal. in l.ſiue poſſidetis.C.de pro-
47 bat niſi adijciant cauſam † ſuæ credulitatis , & originem , & ſenſum corporis. c. tertio loco, & c. litteris de præſumpt. quid autem ſit dicendum ſi conſuetudo extet , vt teſti-

bus

bus nullam rationem dicti ſui reddentibus credatur an valeat Iaſ. in l. cum his §. vult igitur ff. de Tran. Sact. Nott. Io. Andr. Ant. & Abb per ipſum relatum tenuit negatiuã. & Dec c. ad noſtram nu. 3. de probat. licet contratium tenuerit ibi nu. 4. ea ratione motus: quia valet (inquit ipſe) dictum teſtis licet nulla ratio reddatur per ipſum, ſed
49 pace tam præcellentis † uiri fundamentum eius parum ſtringit in propoſito contra primam opi. quinimo recte conſiderendo ipſam confirmat, & antequam ad reſponſionem ipſam condeſcendum præmit-
50 to quod † caſus debet eſſe ſemper ſuper dubltabili l quod labeo ff. de Carb. edi. quo ſtante dico quod Doct. ex aduerſo allegati loquuntur in caſu dubitabili ſcilicet quãdo de iure teſtis tenetur reddere rationem di-
51 ctu † ſui etiam non interrogatus quod euenit quondo interrogarur de his quæ non cadunt in ſenſum teſtis directo ſed in iudiciũ rationis, & per obiectum intellectus, vt probant Bar. Bal. Ang. Salic. Paul. Caſtr. & alij in l. ſolam C. de Teſtib. vbi exemplifi-
52 cant † in dominio, famaq; ſuper qua idem Aug. vbi ſupra dicit vidiſſe ſemel iudicari vt de cauſa, & perſonis a quibus habuit

ortum teſtes deponant etiam non interroga
53 ti, idem ſuper † Miraculis Bal. in c. Venera-
bili de Teſti. Domin. de Sancto hemin. in
c. 1. nu. 9. de confeſſ. lib. 6. item quando ſu-
54 per † conſuetudine vt infra dicetur, & vo-
luit Alex. conſ. 136. viſo & examinato pro-
ceſſu nu. 10. lib. 1. & ibi etiam ſubdit idem
55 eſſe in probanda † proſcriptione, & noto-
rio quicquid in contrarium in conſuetudi-
56 ne tenuerit Rocch. † d. c. fin. nu. 615. vbi
quod teſtis non interrogatus non tenetur
non tenetur aſſiguare rationem ſuper con-
ſuetudine, & ſi non aſſignat adhuc probat,
57 item ubi agatur de probando † tabellione
felin. c. cum cauſam nu. 4. de teſti. item in
58 Criminalibus † Alex. conſ. 15. viſo proceſ-
ſu inquiſitionis nu. 6. lib. 1. item in proban
59 da † infamia, in reputatione inſtrumenti,
furioſitate ſeu dementia, intereſſe, negati-
ua, negligentia, mora per verbum ſcire, & ſu
per non inculpabilitate, ita Iaſ. in d. §. vult
igitur nu. 3. cum ſey & ſuper his omnibus
vide Socc. ſen. reg. 401. & ſel. item impro-
60 batione † defenſionis Bar. conſ. 110. uerſ.
modo queritur lib. 1. item in aliquo facto
61 † de nocte Iaſ. in l. ſi non ſpeciali nu. 10. C.
de teſta. & ſic de alijs quæ non proſequor

ex

ex quo ſecundum Caſtr. iu d, l. ſolam ad fi.
62 materia † iſta eſt magis practicabiles & vtilis quam ſubtilis.

Redeundo igitur ad propoſitum a quo digreſſus ſum, ſi ſecus eſſet, corrigeren-
63 tur dicta iura quorum tamen correctio † vitanda eſt l. præcipimus C. de App. & etiam reſultaret abſurdũ ſcilicet quod in eo quod ius diſponit non valeret conſuetudo ſi. n. de iure vt ſupponit Dec. & extat regula quod valeat dictum teſtis licet nulla ratio allegetur, qranto fortius debet valere conſuetudo huic iuri couformis, vt ſupra dictum eſt ſi ergo ita intelligendi ſunt Doct. ex aduerſo allegati non confert fundamentnm Decij vt tacite ipſe fatetur ſub nu.7. uerſ. dictum tamen Petri vbi indictis caſibus admictit verum quod Petrus dixit vnde ad quid deſeruit in caſu ipſius Decij conſuetudo niſi ſcilicet quando teſtis non tenetur rationem dicti ſui adducete ſi ita ius diſponit niſi de uento, ſolum Dec. ſaluando Petrum ſi ipſum confutauit putauit fortaſſe vt melius ſit nullam rationem adducete quam quod ineptam & ridiculam contra id quod elicitur
64 † ex not. per gloi. in l. Eunucchil. C. qui teſta. fa. poſſ, Pro comprobatione autem pri-

mæ opi. licet ex abundanti ex quo opi. Decij non obſtat dico quod quemadmodum, vt ſupra dictum eſt communi Doct. voto nõ tenet conſuetudo adhibendi fidem teſtibus malam rationem reddentibus idem dicendum eſt ſi nullam in terminis de quibus ſu-
65 pra afferrant; Equiperantur enim iſta † eſſe ſine effectu, & non eſſe l. binas ædes ff. de ſeruit. Vrb. præd. & tamen validum eſt ar-
66 gumentum † ab equiperatis Bal. l. Connenticula C. de Epiſc. & Cler Præterea cum te-
67 ſtis qui † in caſibus in quibus tenetur afferre rationem, eam non adducens dicitur deponere vt pecus non autum vt homo idẽ Bal. in l. edita in reper. & lect. Paduana uerſ. interdum contingit. C. de Eden. quantum conueniat conſuetudinis requiſitum non dico quodq; teſtis tenetur reddere rationem Conſuetudinis etiam non interrogatus
68 † voluit Aym. conſ. 566. Fratres Prædicatores ſub nu. 4. uerſ. id quidem in lib. 4.

Infertur quarto non valere conſuetudi-
69 nem, vt credatur omni ſcripturæ † mercatoris cum ſit cauſa falſum cõmictendi contra l. conueniri C. de Pact. dotal. ita Bal. in l Vni: ſub nu. 6. verſ. ſi autem conſuetudo. C. de Confeſſ. Iaſ. d. l. de quibus nu. 78. Iacob.

cob. de Sancto Georg. in l. quædam ſunt §. Nummularios nu. 2. ff. de Eden. Alex. conſ. 3. in cauſa & lite veriente nu. 6. lib. 2. Aret. conſ. 45. uitis articulis ad fi. Cepoll. conſ. crim. 39. lucius nu. 49. Iaſ. conſ. 103. in hoc paſſu breuiter uu. 4. lib. 1. Mandell. conſ. 95. tria videntur poſt Princ. Rocch. d. c. fin. nu. 106. Catell. Cott. in memor. in uerſ. conſuetudo indiſcreta, Aym. de Antiq. temp. prima par. uerſ. Viſo nu. 32. habr. Saray ad Matheſ. ſing 51. nota quod Conſuetudo col. 1.

70 Limitatur primo † niſi diſponat quod accedente conſcientia Iudicis credatur huiuſmodi ſcripturis idem Iacob. in d. §. nummularios.

71 Limitatur ſecundo † niſi conſuetudo diſponat quod libris in genere pleniſſime credatur: quia valebit ſecundum Io. Mar. Rimin. conſ. 338. in cauſa prudentis viri nu. 18. lib. 2.

72 Infertur quinto † non valere conſuetudinem vt contra probationem teſtium, alia probatio teſtium fieri non poſſit: quia impediretur detectio veritatis Rocch. d. c. fin. nu. 103. ob quam etiam ratiouem nu. 108. licet inferat non valere conſuetudinem vt
73 publicatis atteſtationibus † recipiantur te-

ſtes tamen dubitat & credit valere huiuſmodi conſuetudinem tanquam quod det materiam ad reperiendum veritatem, & relinquit hoc cogitandum, Verum quoniam daretur ante fabricandi potius falſum ſentio contrariam opi. fore veram, de quo tamen remicto me ad tradita per Ant.Gabr. concl. lib. 1.de teſtibus concl. 21. limit. 37.

74 Secundo irrationabilis † & ſic inualida dicitur conſuetudo quando eſt contra ſubſtantialia actus Felin. c cum m. Ferarienſis nu. 71 de Conſtit. & maxime quando innititur naturali rationi Curt. ſen. conſ. 49. memoriæ recolendæ nu. 93.

75 Inferiur primo † quod cum de ſubſtantialibus appellationis ſit de minori ad maiorem appellare l. 1. §. ſi quis in appellatione ff. de Appell. gloſ. in c.2. de conſuet. lib. 6. Ruyn.conſ.144.Viſis his, quæ in Themate nu.16. lib. 4. non valebit conſuetudo vt de
76 maiori ad † minorem aut parem appelletur. Iuri.n.& equitati eſſet contraria, quæ ſuadent non debere impediri iuriſditionem ſuperioris Bal.c. dilecti nu. 3.de Appell. Natt. conſ.179.Viſo themate nu. 22. lib. 1. Aym. conſ. 771. in controuerſiam reuocantur col. 1.lib. 5.

Sub

Digitized by Google

Subinfertur non valere conſuetudinem vt
77 a Delegato Papæ † appelletur ad legatum de latere: legatus Papæ in cauſa ſibi commiſſa eſt maior legato de latere ita in conſuetudine de appellando a Conſeruatore ad legatũ reſpondit Anch. conſ. 132. in primo dubio pri-ma facie nu. 2. Ruyn. conſ. 3. circa illud de quo quæritur nu. 3. lib. 4.

Subinfertur ſecundo non valere conſuetu-
78 dinem vt a Vicario Epiſcopi † appelletur ad Eiſcopum ipſum Rocch. d. c fin. nu. 229. Turr. Crem. in c. cuncta nu. 4. 9. q. 3. Bal. in Rubr. de Conſuet. nu. 33. & ratio eſt in prõptu: quia Vicarij, & Epiſcopi idem tribunal eſt & Auditoriũ quoad cauſas, quæ deuoluitur vigore ordinarij iuriſditionis ipſius Epiſcopi non autem quoad eas; quæ aliunde proueniunt, ideoq; ſi cauſa ſit commiſſa Epi
79 ſcopo Vicarius nõ poteſt cognoſcere † Socc. ſen. conſ. 39. Capio primum conſultationis articulum nu. 30. lib. 4. In caſu enim voluntariæ iuriſditionis ita voluit Abb. in c. fin. nu. 4. de Præcar. Dec. in c. referente nu. 10. de præben. &. c. dilecti 3. nu. 21. de Appel. Rol. a uall. conſ. 75. In iſto crimine hereſis nu. 17. lib. 3. Io. Piccard. inter cõſilia Menoch. conſ. 52. dubia ſemper quæſtio fuit nu. 18.

Pedem, deciſ. 131. Decreto Aſtenſi nu. 16.
Subinfertur tertio in ſententia lata ab Au-
80 ditore alicuius Gubernatoris † vt ab eius ſententia etiam vigore conſuetudinis non poſſit appellari ad ipſum Gubernatorem Bero. conſ. 80. circa dubia propoſita nu. 15. lib. 3. Io. Bapt. ferrett. conſ. 292. dum eſſem in Ciuitate Bononiæ nu. 3. lib. 2. & ibi loquitur etiam ſi appellatum fuiſſet tanquam ad locumtenentem licet ſententiam tulliſſet tanquam auditor: quia inquit eſſe eandem perſonam, & hæc non tantum procedunt de iure Canonico, verum etiam de Iure Ciuili in Vicario alicuius Domini nedum in Vicario Epiſcopi: quia pariter iure Ciuili ri ſpecto cenſetur idem Auditorium ipſius & Domini Bar. & Ang. in l. præcipimus. C. de
81 Appell quicquid dixerit † Bal. in l. a procõſulibus verſ. in textu ibi C. eo. tit. quem reprobat Dec. in c. dilecti ſub nu. 30. uerſ. & tenendo eo. tit. Didac. Couar. lib. Pract. quæſt. cap. 4. concl. 5. prope fi. verſ. quod vero.
82 Limtatur in Vicario foraneo † qui in aliqua parte alicuius diocеſis conſtitutus ſit, tunc. n. etiam ceſſante conſuetudine appellatur ab eo ad Epiſcopũ Io. Andr. poſt Inn

& Hoſt.

Digitized by Google

& Hoſt.in clem.2.in verſ.foraneo de Reſcript.& hanc magis cõmunẽ opi.firmat.Couar. vbi ſupra uerſ. eſt & ad idem Iacobin. in ſua Inueſtitura in uerſ. Vicarius.

Ampliatur dicta limitatio vt ſi ſit abſens
83 † Epiſcopus poſſit appellare, a dicto foraneo ad Vicarium Epiſcopi quando tamen abeſt in loco remoto ita in cauſa commiſſa per Epiſcopum vnico Canonico quod idem eſt: quia ambo Delegati voluit Pett. de Rauen.de Conſuet. nu. 239.

Limitatur ſecundo ceſſante ſimiliter con-
84 ſuetudine in Vicario Papæ † quia licet a ſententia Papæ qui Vicarium conſtituit non detur appellatio tamen a dicto Vicario ad Papam appellari poterit, & hoc valde not. reputat Dec. in d. c. dilecti ad fi. de Appell. Quód autẽ dictũ eſt de Papa intellige non
85 procedere † quando ferret ſententiam ex relatione alterius. & ita in quolibet a quo nõ appellatur regulariter Roman. conſ. 521. circa prepoſitam in princ Socc. ſen. conſ. 195. Circa primum Conſultationis articulum nu. 5. lib. 2. vbi dicit ita obtinuiſſe in Ciuitate ſenarum Dec.c.intimacti col.fin.uerſ. ſed aduertendum eſt de Appell. Rip. in c. 1. nu. 14. de Reſcript.

Decla-

Digitized by Google

86 Declaratur † vt principalis hæc concluſio procedat niſi conſuetudo miuorem aut parem faceret maiorem: quia tunc valeret cõſoetudo vt de maiori ad minorem aut, parem appellaretur fe in. in Rubr. de Appell. col. 1. uerſ. & dum Abbas dicit, vbi etiam Dec. nu 11. cum ſeq ibiq; etiam addit Gig. in uer. ſecus ſi ad maiorem ſequitur hanc declarationem, idem Dec. in c. referente nu. 13. de preben. vbi refert. conſuetudinem
87 Piſanam † vt ſcilicet de Capitaneo, qui habetur ibi maior appelletur ad Poteſtatem.

Supra dictum eſt de conſuetudine circa ſubſtantialia actus diſpouente quod non valet, ſed quid erit dicendum de conſuetudine aliquid inducente circa accidentalia ut
88 puta: quia non appelletur gradatim † ſed omiſſo medio contra. l. Imperatores de Appel. & c. Romana eo. tit. lib. 6. & quidem cenſuetudinem hanc valere dixit Abb. in Rubr. de Appell. nu. 2. Roech. d. c. fin. nu. 233. Socc. ſen. reg. 23. fallen. 6. vbi etiam ponit alias 13. fallentias ad d. c. romana & d. l. Imperatores felin. c. ſuper quæſtionum §. porrò ſub nu. 14. verſ. fallit niſi conſuetudo, & inibi etiam ipſe ponit quamplures limitationes de off. deleg. Murant. de ord.

Iudic.

Iudic.6.pa.2.actu princ.5.limit.in 374. ubi habentur aliæ limitationes Dec.c. referente nu.8.de præben.Bero. conſ.25. viſis & diligenter conſideratis nu.30.lib.3.

89 Tertio irrationabilis † diccitur conſuetudo,quæ remtttit ſolemnitates a iure Canonico requiſita in alienatione rei Eccleſiaſticæ ita poſt Inn. Abb. Roce. Curt. & Beninten. voluit Franciſ. Viui communium opi. lib.2.opi.76. conſuetudo non tenet cui addo Salyc.in Auth hoc ius porrectum ad ſin. C.de Sacros Eccleſ.Socc.ſen. conſ. 29. Viſo quodam inſtrumento nu.26.lib.1. Io. Bapt. Ferret. conſ. 248. In cauſa conceſſionis nu. 30 lib.2.ſed fortius dico quod immo neq;
90 † etiam dimminuere poteſt dictas ſolemnitates ne dum tollere poteſt Iacob.de Sancto Georg.in l.2.§. eam tranſactionem nu. 5. ff.
91 de Tranſact. ſecus in ſolemnitatibus † inductis per d. Auth. hoc ius porrectum Roc ch.d.c.fin.nu.468. Ideoq; ſtante conſuetu-
92 dine non requiritur ut res exponatur † venalis: quia eſt ſolemnitas iuris Ciuilis non tradita in c. ſine exceptione 12.q.2. ſed per alleg. Auth.hoc ius porrectum Iaſ. in d.l.de quibus nu. 62. vbi cõmunem opi. enunciat & ibi etiam ſub declarat in conſuetudine

indu-

Digitized by Google

inducta per Clericos non autem per laicos, & ante ipſum licet de eis mentionem non faciat tenuerunt hoc idem Abb. in c. nulli col. 2. verſ. ad ſecundum dubium de reb. Eccleſ. alienan. & Bar. in d. Auth. hoc ius porrectum nu. 18.

93 Limitatur † pluribus modis ut per felin. in c. cum cauſa nu. 11. vſq; ad nu. 25. de re iud. Fabian. de Monte in tract. de Empt. & uendit. quinta q. princ. nu. 116. uſq; ad fi. Ruin. conſ. 156. primo uidendum eſt nu. 7. lib. 4. Dec. conſ. 124. placet mihi col. 2. uerſ. quarto etiam. Nec tamen prætermiſerim quod obiter ſe, offert ad præſens ſcilicet quod & ſi in minoribus ut alienent requiratur decretum Iudicis, & aliàs non valeat alienatio, tamen conſuetudine induci poteſt ut
94 † alienatio abſq; decreto facta in his ualeat Ang. in l. diuturna ff. de legi Rocch. d. c. fin. nu. 469.

95 Quarto irrationabilis † dicitur conſuetudo, & ſic inualida qua quis inducitur ad peccandum Hoſt. c. extirpandæ nu. 9. de Præben. Turr. Crem. in c. mala 8. diſtinct. Abb. c. ex parte in princ. de Conſuet. Perr. de Rauen. de Conſuet. nu. 91. luc. de penn. in l. quoties nu. 34. C. de dignit. lib. 12. & ea etiã

quæ

Digitized by Google

quæ ſeruari non poteſt abſq; peccato mortali idem luc. de penn. in l. ſuper creandis nu. 4. C. de Iui fiſc. lib. 10. & dicit Ant. in d. c. fin. nu. 8. qnod quando conſuetudo
96 non nutriat peccatum † poteſt eſſe contra ius naturale, & eſt valida, aliàs ſecus Card. Pariſ. conſ. 68. dubium exoritur nu. 52. lib. 4.

Infertur primo ad conſuetudinem ut
97 vt non valeat quod dos ſoluto † matrimonio non reſtituatur vxori: quia cogeret mulierem ad fornicandum, & remaneret indotata contra publicum fauorem Henr. Boich. in c. donatio nu. 7. de donat. inter uir. & vxo. Immo fortius conſuetudo non
98 poteſt tollere ius Hypothece † vxori competens Hoſt. c. ex literis nu. 2. de pign.

Infertur ſecundo non valere conſuetudinem quod Aduocati non debeant iura
99 re † de calumnia, nam ſi non valet conſuetudo quod partes non iurent de caiumnia
100 † vt dicetur infra, & voluit Rocch. d. c fin. nu. 107. & c. cæterum de Iur. Calum. multo minus valet qnod Aduocati non iurent: quia ipſi melius nouerunt calumniari quam partes iaquit Iacob. de Sancto Georg. in l. rem non nouam nu. 9. C. de Iudic.

Digitized by Google

dic. ubi licet Aduocatos mordere videntur, inquit contrarium de conſuetudine ſeruari,& paſſim receptum eſt in practica.

Infertur tertio non valere conſuetudi-
101 nem † confitendi peccata publice: quia detegerentur adulteria,& alia multa mala, ex quibus inimicitiæ, & multa deteſtanda orirentur, & peccata fierent Turr. Crem. in c. quanuis in princ. de pœnit.diſtinct. 1. & ibi ponit aliquas notabiles rationes, &
102 quod confeſſio, quæ publice fit † non eſt ſpecifica ſed generica ibi: quia peccaui nimis.

Infertur quarto ad Conſuetudinem,
103 quæ dicitur eſſe apud † ſaxones qua diſponebatur quod ſi in una manu ſub tunica tenebat for rem furatam,& cum alia paratus eſſet iurare quod nec ipſe habet nec ipſe ſcit, abſoluitur, & quod Iudex non audiuiſſet ſi dixiſſes Domine hic in alia manu tenet abſconditam rem quam peto Hoſt. c. ad noſtram nu. 5. de probat.

C Infertur quinto non ualere conſuetudi-
104 nem inducentem † Simoniam.c.abolendæ de ſepult. Abb.c. nou ſatis nu. 5. de ſimon. Rocch. d. c. ſin nu. 88. Rip. d. reſp. 1. ad fi.de Conſuet.Neuiz. conſ. 55 Legatum

factum

Digitized by Google

factum Fratribus num.9.

Subinfertur non ualere conſuetudinem
105 ut aliquid detur pro † Sacramentis & ſepultura ſi non habeat cauſam ſpecificam: quia ſoluatur, puta loco decimarum, cenſuum, Cathedratica, ſeu alicuius iuris aut ſit conuertendum ad diuinum cultũ: quia ad vtilitatem priuatam Clericorum non poteſt ab inuito exigi Præpoſ.c. dictum eſt 2. in princ. 1.q.1. & ibi quod Clericus prius debet officia impendere, & poſtea petere ſecundum prædictam conſuetudinem licitem, ſi nanq; prius ſe fundaret in conſuetudine ſuccumbere ut ibi, & per Modern. Repet. in d. l. de quibus nu. 90.
106 vbi quod curatus Eccleſię parochialis † nõ poteſt pro miniſtratiene ſacramenrorum quoruncunq; vt baptiſmi, extremæ vnctionis, pro benedictione nubentium & in ſtallatione in choro aliquid recipere niſi poſt tradila ſacramenta & huiuſmodi Expleta: quia tunc (inquiunt) poſſunt officio Iucicis compelli.

Infertur ſexto non ualere conſuetudi-
107 nem ludendi † Capell. Tholoſ. deciſ. 193. item fuit quæſitum nu. 7. & ibi an ſtante conſuetudine ſit mortale peccatum, Multo mi-

to minus autem videtur valere conſuetu-
108 do ludendi ad aleas † niſi ludens ſit homo ociofus, vel iaboribus faſtiditus, & ludat cauſa ſolatij, ſine fraudibus, & blaſfemijs: quia immo tunc euitabontur malæ cogitationes, & peccata Rocch.d.c.fin.nu.135. de hoc tamen non uidetur confidendum: quia poterit dari ludens uſq; ad finem ludi qui prædicta non incurrat maxime quã do ludus ipſi ualde aduerſetur, & colluſori àdmodum faueat.

Infertur ſeptimo ut non ualeat conſue-
109 tudo, ut Rector Eccleſiæ † qui tenetur diſpenſare redditus ipſius in pauperes non eroget Aym conſ.116. Homines, & Parochiani nu.4.lib.1.

Infertur octauo non ualere cònſuetu-
110 dinem vt liceat furari † & falſum dicore teſtimonium Ant.d.c.fin.nu.52. ubi etiam
111 ſi ſequeretur bonum præmiſſa † non licẽt, immo etiam ſi ſequeretur peccatum uenia
112 le nedum † mortale, Rocch.d.c.fin. num. 99. Aym.conſ.488. quæritur ſi ius fuit nu. 13. lib. 3. & conſ. 425. agitur poſſeſſorio nu. 3. eo.lib. 3. Alex. de neue conſ. 102. deleta mihi fuerunt nu. 15. & ibi quod non eſt licitum commictere peccatum minus

Digitized by Google

113 nus † ueniale ut quis a morte liberetur. c. ne quis arbitretur, & c. ſi quis ad te confugerit 22. q. 2. quod tamen male ſeruari videmus.

114 Quinto irrationabilis † dicitur conſuetudo ut electio fiat ut voluit Boer. deciſ. 1. hanc quæſtionem nu. 49,

115 Sexto non ualet conſuetudo † quæ permittit duellum Iaſ conſ. 144. Circa præfatum dubium nu. 24. libi 2. & ibi tollitur du-
116 bium de Dauid † qui pugnando ſingulari certamine cum Golia Gigante eum occidit, & pariter Sanſonem & quod illud fecit inſtinctu ſpiritus ſancti ut dicit etiam gloſ. in c. Monomachiam. 2. 9. 5. Dec. cõſ. 487. in quæſtione propoſita in princ. Grat. conſ. 3. uiſis informationibus nu. 5. & 7. lib. 3. Siluan. conſ. 15. in cauſa quæ uertitur nu 5. Alciat. reſp. 6. cum contentio num. 3. lib. 5 & reſp. 74. eſt tum ſubtiliter nu. 4. eo.
117 lib. 5. & omni iure eſſe prohibitam † Monomachiam voluit Alciat ubi ſupra, potiſſimeq; non ualet dicta conſuetudo: quia tendit contra præceptum Domini ſcilicet
118 non tentabis † Dominum Deum tuum, etiam ſi ſit immemorabilis Rocch. d. c. fin. nu. 117.

Digitized by Google

ſtes tamen dubitat & credit valere huiuſmodi conſuetudinem tanquam quod det materiam ad reperiendum veritatem, & relinquit hoc cogitandum, Verum quoniam daretur ante fabricandi potius falſum ſentio contrariam opi. fore veram, de quo tamen remicto me ad tradita per Ant.Gabr. concl. lib. 1.de teſtibus concl. 21. limit. 37.

74 Secundo irrationabilis † & ſic inualida dicitur conſuetudo quando eſt contra ſubſtantialia actus Felin. c cum m. Ferarienſis nu. 71 de Conſtit. & maxime quando innititur naturali rationi Curt. ſen. conſ. 49. memoriæ recoleudæ nu. 93.

75 Iuferiur primo † quod cum de ſubſtantialibus appellationis ſit de miuori ad maiorem appellare l. 1. §. ſi quis in appellatione ff. de Appell. gloſ. in c.2. de conſuet. lib. 6. Ruyn.conſ.144.Viſis his, quæ in Themate nu.16. lib. 4. non valebit conſuetudo vt de

76 maiori ad † minorem aut parem appelletur. Iuri.n.& equitati eſſet contraria, quæ ſuadent non debere impediri iuriſditionem ſuperioris Bal.c. dilecti nu. 3.de Appell. Natt. conſ.179.Viſo themate nu. 22. lib. 1. Aym. couſ. 771. in controuerſiam reuocantur col. 1. lib. 5.

Sub

Digitized by Google

Subinfertur non valere conſuetudinem vt
77 a Delegato Papæ † appelletur ad legatum de latere: legatus Papæ in cauſa ſibi commiſſa eſt maior legato de latere ita in conſuetudine de appellando a Conſeruatore ad legatũ reſpondit Anch. conſ. 132. in primo dubio pri-ma facie nu. 2. Ruyn. conſ. 3. circa illud de quo quæritur nu. 3. lib. 4.

Subinfertur ſecundo non valere conſuetu-
78 dinem vt a Vicario Epiſcopi † appelletur ad Eiſcopum ipſum Rocch. d. c fin. nu. 229. Turr. Crem. in c. cuncta nu. 4. 9. q. 3. Bal. in Rubr. de Conſuet. nu. 33. & ratio eſt in prõptu: quia Vicarij, & Epiſcopi idem tribunal eſt & Auditoriũ quoad cauſas, quæ deuoluitur vigore ordinarij iuriſditionis ipſius Epiſcopi non autem quoad eas; quæ aliunde proueniunt, ideoq; ſi cauſa ſit commiſſa Epi-
79 ſcopo Vicarius nõ poteſt cognoſcere † Socc. ſen. conſ. 39. Capio primum conſultationis articulum nu. 30. lib. 4. In caſu enim voluntariæ iuriſditionis ita voluit Abb. in c. fin. nu. 4. de Præcar. Dec. in c. referente nu. 10. de præben. &. c. dilecti 3. nu. 21. de Appel. Rol. a uall. conſ. 75. In iſto crimine hereſis nu. 17. lib. 3. Io. Piccard. inter cõſilia Menoch. conſ. 52. dubia ſemper quæſtio fuit nu. 18.

Digitized by Google

Pedem. deciſ. 131. Decreto Aſtenſi nu. 16.
Subinfertur tertio in ſententia lata ab Au-
80 ditore alicuius Gubernatoris † vt ab eius ſententia etiam vigore conſuetudinis non poſſit appellari ad ipſum Gubernatorem Bero. conſ. 80. circa dubia propoſita nu. 15. lib. 3. Io. Bapt. ferrett. conſ. 292. dum eſſem in Ciuitate Bononiæ nu. 3. lib. 2. & ibi loquitur etiam ſi appellatum fuiſſet tanquam ad locumtenentem licet ſententiam tulliſſet tanquam auditor: quia inquit eſſe eandem perſonam, & hæc non tantum procedunt de iure Canonico, verum etiam de Iure Ciuili in Vicario alicuius Domini nedum in Vicario Epiſcopi: quia pariter iure Ciuili riſpecto cenſetur idem Auditorium ipſius & Domini Bar. & Ang. in l. præcipimus. C. de
81 Appell quicquid dixerit † Bal. in l. a procõſulibus verſ. in textu ibi C. eo. tit. quem reprobat Dec. in c. dilecti ſub nu. 30. uerſ. & tenendo eo. tit. Didac. Couar. lib. Pract. quæſt. cap. 4. concl. 5. prope fi. verſ. quod vero.
82 Limtatur in Vicario foraneo † qui in aliqua parte alicuius dioceſis conſtitutus ſit, tunc. n. etiam ceſſante conſuetudine appellatur ab eo ad Epiſcopũ Io. Andr. poſt Inn

& Hoſt.

& Hoſt.in clem.2.in verſ.foraneo de Reſcript.& hanc magis cõmuné opi.firmat.Couar. vbi ſupra uerſ. eſt & ad idem Iacobin. in ſua Inueſtitura in uerſ. Vicarius.

Ampliatur dicta limitatio vt ſi ſit abſens
83 † Epiſcopus poſſit appellare, a dicto foraneo ad Vicarium Epiſcopi quando tamen abeſt in loco remoto ita in cauſa commiſſa per Epiſcopum vnico Canonico quod idem eſt: quia ambo Delegati voluit Petr. de Rauen.de Conſuet. nu. 239.

Limitatur ſecundo ceſſante ſimiliter con-
84 ſuetudine in Vicario Papæ † quia licet a ſententia Papæ qui Vicarium conſtituit non detur appellatio tamen a dicto Vicario ad Papam appellari poterit, & hoc valde not. reputat Dec. in d. c. dilecti ad fi. de Appell. Quód auté dictũ eſt de Papa intellige non
85 procedere † quando ferret ſententiam ex relatione alterius. & ita in quolibet a quo nõ appellatur regulariter Roman. conſ. 521. circa prepoſitam in princ Socc. ſen. conſ. 195. Circa primum Conſultationis articulum nu. 5.lib.2.vbi dicit ita obtinuiſſe in Ciuitate ſenarum Dec.c.intimacti col.fin.uerſ. ſed aduertendum eſt de Appell. Rip. in c. 1. nu. 14.de Reſcript.

Decla-

86 Declaratur † vt principalis hæc concluſio procedat niſi conſuetudo miuorem aut parem faceret maiorem: quia tunc valeret cõſoetudo vt de maiori ad minorem aut, parem appellaretur ſe in. in Rubr. de Appell. col. 1. uerſ. & dum Abbas dicit, vbi etiam Dec. nu 11. cum ſeq ibiq; etiam addit Gig. in uer. ſecus ſi ad maiorem ſequitur hanc declarationem, idem Dec. in c. referente nu. 13. de preben. vbi refert. conſuetudinem
87 Piſanam † vt ſcilicet de Capitaneo, qui habetur ibi maior appelletur ad Poteſtatem.

Supra dictum eſt de conſuetudine circa ſubſtantialia actus diſpouente quod non valet, ſed quid erit dicendum de conſuetudine aliquid inducente circa accidentalia ut
88 puta: quia non appelletur gradatim † ſed omiſſo medio contra. l. Imperatores de Appel. & c. Romana eo. tit. lib. 6. & quidem cenſuetudinem hanc valere dixit Abb. in Rubr. de Appell. nu. 2. Roech. d. c. fin. nu. 233. Socc. ſen. reg. 23. fallen. 6. vbi etiam ponit alias 13. fallentias ad d. c. romana & d. l. Imperatores felin. c. ſuper quæſtionum §. porrò ſub nu. 14. verſ. fallit niſi conſuetudo, & inibi etiam ipſe ponit quamplures limitationes de off. deleg. Murant. de ord.

Iudic.

Digitized by Google

Iudic.6.pa.2.actu princ.5.limit.in 374. ubi habentur aliæ limitationes Dec.c. referente nu.8.de præben.Bero. conſ.25. viſis & diligenter conſideratis nu.30.lib.3.

89 Tertio irrationabilis † diccitur conſuetudo,quæ remtttit ſolemnitates a iure Canonico requiſita in alienatione rei Eccleſiaſticæ ita poſt Inn. Abb. Roce. Curt. & Beninten. voluit Franciſ. Viui communium opi. lib.2.opi.76. conſuetudo non tenet cui addo Salyc.in Auth. hoc ius porrectum ad fin. C.de Sacros Eccleſ.Socc.ſen. conſ. 29. Viſo quodam inſtrumento nu.26.lib.1. Io. Bapt. Ferret. conſ. 248. In cauſa conceſſionis nu. 30 lib.2.ſed fortius dico quod immo neq;

90 † etiam dimminuere poteſt dictas ſolemnitates ne dum tollere poteſt Iacob.de Sancto Georg.in l.2.§. eam tranſactionem nu. 5. ff.

91 de Tranſact. ſecus in ſolemnitatibus † inductis per d. Auth. hoc ius porrectum Roc ch.d.c.fin.nu.468. Ideoq; ſtante conſuetu-

92 dine non requiritur ut res exponatur † venalis: quia eſt ſolemnitas iuris Ciuilis non tradita in c. ſine exceptione 12.q.2. ſed per alleg. Auth.hoc ius porrectum Iaſ. in d.l.de quibus nu. 62. vbi cõmunem opi. enunciat & ibi etiam ſub declarat in conſuetudine

indu-

Digitized by Google

inducta per Clericos non autem per laicos, & ante ipſum licet de eis mentionem non faciat tenuerunt hoc idem Abb. in c. nulli col.2.verſ. ad ſecundum dubium de reb. Eccleſ.alienan. & Bar. in d.Auth. hoc ius porrectum nu. 18.

93 Limitatur † pluribus modis ut per felin.in c.cum cauſa nu.11.vſq; ad nu.25. de re iud. Fabian. de Monte in tract. de Empt. & uendit. quinta q. princ.nu.116.uſq; ad fi.Ruin. conſ.156.primo uidendum eſt nu.7.lib. 4. Dec.conſ.124.placet mihi col.2.uerſ. quarto etiam. Nec tamen prætermiſerim quod obiter ſe, offert ad præſens ſcilicet quod & ſi in minoribus ut alienent requiratur decretum Iudicis, & aliàs non valeat alienatio, tamen conſuetudine induci poteſt ut

94 † alienatio abſq; decreto facta in his ualeat Ang. in l. diuturna ff. de legi Rocch. d. c. fin. nu. 469.

95 Quarto irrationabilis † dicitur conſuetudo,& ſic inualida qua quis inducitur ad peccandum Hoſt. c. extirpandæ nu. 9. de Præben.Turr.Crem. in c.mala 8. diſtinct. Abb. c.ex parte in princ.de Conſuet.Perr.de Rauen. de Conſuet. nu. 91. luc. de penn. in l. quoties nu.34.C.de dignit.lib.12. & ea etiã

quæ

Digitized by Google

quæ ſeruari non poteſt abſq; peccato mortali idem luc. de penn. in l. ſuper creandis nu.4.C. de Iui fiſc.lib. 10. & dicit Ant. in d. c. fin. nu. 8. qnod quando conſuetudo
96 non nutriat peccatum † poteſt eſſe contra ius naturale,& eſt valida, aliàs ſecus Card. Pariſ. conſ. 68. dubium exoritur nu. 52. lib. 4.

Infertur primo ad conſuetudinem ut
97 vt non valeat quod dos ſoluto † matrimonio non reſtituatur vxori:quia cogeret mulierem ad fornicandum; & remaneret indotata contra publicum fauorem Henr. Boich. in c. donatio nu. 7. de donat. inter uir.& vxo. Immo fortius conſuetudo non
98 poteſt tollere ius Hypothece † vxori competens Hoſt.c.ex literis nu.2. de pign.

Infertur ſecundo non valere conſuetudinem quod Aduocati non debeant iura
99 re † de calumnia, nam ſi non valet conſuetudo quod partes non iurent de caiumnia
100 † vt dicetur infra, & voluit Rocch. d.c fin. nu. 107. &. c. cæterum de Iur. Calumn. multo minus valet qnod Aduocati non iurent: quia ipſi melius nouerunt calumniari quam partes iaquit Iacob. de Sancto Georg. in l.rem non nouam nu.9.C.de Iudic.

Digitized by Google

dic. ubi licet Aduocatos mordere videntur, inquit contrarium de conſuetudine ſeruari,& paſſim receptum eſt in practica.

Infertur tertio non valere conſuetudi-
101 nem † confitendi peccata publice : quia detegerentur adulteria,& alia multa mala, ex quibus inimicitiæ, & multa deteſtanda orirentur, & peccata fierent Turr. Crem. in c. quanuis in princ. de pœnit.diſtinct. 1. & ibi ponit aliquas notabiles rationes, &
102 quod confeſſio, quæ publice fit † non eſt ſpecifica ſed generica ibi: quia peccaui nimis.

Infertur quarto ad Conſuetudinem,
103 quæ dicitur eſſe apud † ſaxones qua diſponebatur quod ſi in una manu ſub tunica tenebat for rem furatam,& cum alia paratus eſſet iurare quod nec ipſe habet nec ipſe ſcit, abſoluitur, & qnod Iudex non audiuiſſet ſi dixiſſes Domine hic in alia manu tenet abſconditam rem quam peto Hoſt. c. ad noſtram nu. 5. de probat.

C Infertur quinto non ualere conſuetudi-
104 nem inducentem † Simoniam. c. abolende de ſepult. Abb. c. nou ſatis nu. 5. de ſimon. Rocch. d. c. ſin nu. 88. Rip. d. reſp. 1. ad fi. de Conſuet. Neuiz. conſ. 55 Legatum

factum

Digitized by Google

factum Fratribus num. 9.

Subinfertur non ualere conſuetudinem
105 ut aliquid detur pro † Sacramentis & ſepultura ſi non habeat cauſam ſpecificam: quia ſoluatur, puta loco decimarum, cenſuum, Cathedratica, ſeu alicuius iuris aut ſit conuertendum ad diuinum cultũ: quia ad vtilitatem priuatam Clericorum non poteſt ab inuito exigi Præpoſ. c. dictum eſt 2. in princ. 1. q. 1. & ibi quod Clericus prius debet officia impendere, & poſtea petere ſecundum prædictam conſuetudinem licitam, ſi nanq; prius ſe fundaret in conſuetudine ſuccumbere ut ibi, & per Modern. Repet. in d. l. de quibus nu. 90.
106 vbi quod curatus Eccleſię parochialis † nõ poteſt pro miniſtratione ſacramentorum quoruncunq; vt baptiſmi, extremæ vnctionis, pro benedictione nubentium & inſtallatione in choro aliquid recipere niſi poſt tradita ſacramenta & huiuſmodi Expleta; quia tunc (inquiunt) poſſunt officio Iudicis compelli.

Infertur ſexto non ualere conſuetudi-
107 nem ludendi † Capell. Tholoſ. deciſ. 193. item fuit quæſitum nu. 7. & ibi an ſtante conſuetudine ſit mortale peccatum; Multo mi-

113 nus † ueniale ut quis a morte liberetur. c. ne quis arbitretur, & c. ſi quis ad te confugerit 22. q. 2. quod tamen male ſeruari videmus.

114 Quinto irrationabilis † dicitur conſuetudo ut electio fiat ut voluit Boer. deciſ. 1. hanc quæſtionem nu. 49.

115 Sexto non ualet conſuetudo † quæ permittit duellum Iaſ conſ. 144. Circa præfatum dubium nu. 24. lib. 2. & ibi tollitur du-
116 bium de Dauid † qui pugnando ſingulari certamine cum Golia Gigante eum occidit, & pariter Sanſonem & quod illud fecit inſtinctu ſpiritus ſancti ut dicit etiam gloſ. in c. Monomachiam. 2. 9. 5. Dec. cóſ. 487. in quæſtione propoſita in princ. Grat. conſ 3. uiſis informationibus nu. 5. & 7. lib. 3. Siluan. conſ. 15. in cauſa quæ uertitur nu 5. Alciat. reſp. 6. cum contentio num. 3. lib. 5 & reſp. 74. eſt tum ſubtiliter nu. 4. eo.
117 lib. 5. & omni iure eſſe prohibitam † Monomachiam voluit Alciat ubi ſupra, potiſſimeq; non ualet dicta conſuetudo: quia tendit contra præceptum Domini ſcilicet
118 non tentabis † Dominum Deum tuum, etiam ſi ſit immemorabilis Rocch. d. c. fin. nu. 117.

Digitized by Google

Septimo non ualet conſuetudo quod
119 diebus feſtiuis liceat mereari Abb.c.1. nu.
5.de ferijs, quas tamen conſuetudines un
diq; tunc vigentes innundinis quibus cele
brãdis occaſione alicuius ſancti optima ra
tione amauit e memoria numquam exci-
120 dendus Pius Papa † Quintus qui Sanctiſſi-
me Sanxit poſt feſtum immediate nundi-
nas celebrari poſſe.

121 Octaus non valet conſuetudo † contra
ius Diuinum Turr. Crem. in. c. 1. & eſt
Paleæ nu.4.11.diſtinct.& in c.uſus auctori
tatis ea: diſtint. Gemin.c.placuit nu.3.32.
diſtinct.Præpoſ.c. in his nu.5.11. diſtinct.
Ant.d.c.ſin.in princ.ubi etiam Imol. nu.3.
Hoſt.c.ex parte nu. 12. de Conſuet. & c.
quod ſuper de conſang.& affin.Brun.conſ.
43.circa.caſum mihi propoſitum nu. 20.
Natt.conſ.11.pulchra,& notabilis nu. 26.
Card. Put. diciſ. 365. In cauſa Toletana
nu. 2. lib. 1.

Infertur primo non valere conſuetudi-
nem quæ permictit uſuras Io. de Imol. in
l. ſi finita nu.94.ff.de dann. infe. Rocch d.
c.fin.nu.88.& nu.118.Bal in Rubr de Cõ-
ſuet. nu. 34. ubi quod neq; etiam in vno
122 nummo † poteſt hoc conſuetudo permi-
ctere,

Digitized by Google

ctere,& in conſuetudine Bononiæ de ſo-
123 luendo ſeptem pro † centenario quod ſit
uſura voluit Mar. Anguiſſol. conſ. 24. in
cauſa Dominici nu.61.niſi ſimus in alimẽ-
124 tis dotium † ſtante tamen matrimonio idẽ
Anguiſſol conſ. 25. quæritur a me nu. 31.
Iaſ.d.l.de quibus nu. 70.cum pulchra am-
pliatione de qua ibi, & conſ. 92. circa pri-
mum dubium nu. 15 lib.1.Grat. reſp. 49.
proponitur quendam nu. 5. lib. 2. Afflict.
deciſ. 91. iterum in cauſa Alexandri ſub.
nu.8.uerſ.non obſtat, & in mutuo quod
ſit contra ius Diuinum quo diſponitur mu
125 tuum date † nihil indeſperate Paul. Caſtr.
in l.eos qui §.ſuper uſurarum nu. 2. C. de
Vſur. Natt. conſ. 498. de duobus fuit nu.
126 24.lib.3.quodq; non liceat fœnerari † etiã
quòd reſultaret publica utilitas, uel pro-
pter erogandum elemoſinam pauperibus,
& neq; etiam pro redemptione captiuo-
rum uoluit Ant. d. c. fin. nu. 52. de
Conſuet.

Subinfertur propterea non ualere con-
ſuetudinem ſoluendi decem, octo, ſeptẽ,
127 quinq; uel quid etiam † minimum pro cẽ-
tenario donec dos ſoluatur, & reſtituatur
ſoluto matrimonio mulieri ab heredibus

Digitized by Google

uiri,licet alias fauorabilis ſit dos, Iac.Butr. Bal.& Paul.in l.1.C.de ſumm.trin.& fi. Cathol.Io.de lignan.Imel.& Card. in clem.1. de Vſur.Bar.l.inſulam § uſuras ſub num.3. uerſ. licet mulieri ff. ſol. matr. Anch. poſt Inn. Hoſt. & alios conſ. 150.in quæſtione quæ uertitur ſub nu.4.uerſ.bene tamen fa

128 teor,ubi quod licet marito † debeātur vſuræ magis tanquam intereſſe pro ſuſtinendis oneribus matrimonij quam ut uſuræ: quia paſſus fuit moram ratione,retardationis dotis, tamen mulieri paſſe moram in reſtiuenda ſibi dote ſoluto matrimonio nihil debetur ut intereſſe, nam inquit ipſe quod eſſet uſura, idem uoluit Dec. conſ. 39.Iuridicam eſſe arbitror nu.5.Bero.cōſ. 178.in cauſa mota nu.25.lib.1. Aym. cōſ. 189. quando fœmina col. 2. uerſ. ergo ſi ſtatutum, & col.4. uerſ. ego tamē crederē iſto caſu Viui. communium opi. lib.2.opi. 73. Conſuetudo ſeu ſtatutum Capic. deciſ. 65. in cauſa honorabilis ſub num. 12. uerſ.ultimo accedat ubi ita communiter Doct.tenere affirmat Rocch d. c. fin. nu. 90. & ſubdit ibi nu. ſeq. quod ſi heredes

129 † mariti dent mulieri fundum pignori fructus computantur in ſortem.

Contra-

Contrarium, & ſic pro ualiditate dictæ
130 † conſueiudinis tenuerunt Io. de Anan. in c ſalubriter de Vſur. Bal. l. fin. §. præterea ſub nu. 10. uerſ unde puto. C de Iu. dot. ubi loquitur de uſuris ad rationem decem pro centenario ſequitur fulgos in l. in inſulam. §. Vſuras ff ſol. matr. Paul. Caſtr. in l. Ticia ſub nu. 4. uerſ per ſtatuta tamen ff. de ſolut. Ang. d. conſ. 357. col. pen Anch. conſ. 383. primo & ante omnia ſub nu. 7. verſ item præſuppoſito, Alex. conſ. 63 ſtantibus his nu. 6. lib. 4. Corn. conſ ult. non ſeruato ordine ſub nu. 7. uerſ. tamen nõ uidetur lib. 2. Card. Pariſ. conſ. 60. conſului diebus decurtis nu. 35. lib. 1. & ibi loquitur de conſuetudine admictendi taxam ad rationem 6. 7. & 8. pro centenario Afflict. deciſ. 283. an ſoluto.

131 Conciliantur ſupradictæ † opiniones cõtriæ fœdere diſtinctionis, uidelicet, quod aut mulier habet unde aliunde ſe alat, & tunc procedat prima opi. quod. ſ. conſuetudo de qua ſupra non ualet, aut vero non habet, & tunc procedat ſecunda opi. ita Abb. in d. c. ſalubriter, Paul. Caſtr. in l. diuortio nu. 7. ff. ſol. matr. & hanc diſtinctionẽ ſatis æquum cenſuit Socc. ſen. conſ. 126.

diligēter puncti narratione ad fi. lib. 1. & cum ea pertranſire videtur Iaſ. in d. l. de quibus nu. 71. & conſ. 92. circa primum dubium nu. 29. & ſeq. lib. 1. Aym. conſ. 89. Antonius nu. 3. lib. 1.

Diſtinctio tamen ſupradicta non videtur
132 † tuta & ſic non ſubſiſtit: quia mulier facere debuit quicquid potuit pro dote conſequenda Socc. ſen. d. conſ. 126. ſub nu. 6. verſ. ſecundo dico, felin c. conſultationibus nu. 11. de off. deleg. Card. Pariſ. conſ. 64. mulier ſoluto matrimonio in princ. lib. 4. vbi quod ſi mulier non fuit in mora repetendi dotem, ſed non obſtante eius diligentia conſequi non potuit ab heredibus mariti dotem ſuam: qui quidem heredes vel in fraudem, vel quia non potuerunt dotem minime reſtituerunt, & ſtante quod mulier non habet aliunde vnde ſi alat poteſt quid annuum licite recipere ſtante maxime ſtatuto ſeu noua reformatione de qua ibi, quid poſtea dicendum ſtante conſuetudine, quæ maioris eſt valoris & potentiæ vt ſupra dictum eſt, & ſtantibus dictis qualitatibus communem teſtatur Pariſ. ibi nu. 2. Bero. d. conſ. 178. nu. 24. lib. 1. Rol. a vall. conſ. 55. ſiue conſideremus nu-

8. lib.

8. lib. 2. ubi in ſuper requirit perſonam recipientem intereſſe eſſe ſolitam mercari, & quod hoc debet articulari, & probari vt ibi nu. 8. idem Aym. d. conſ 89. ſub nu. 3. verſ. ſed quia vbi in caſu ſuo cum nō adeſſet mora heredem conſuluit pro interpellatione facienda quod inter alia eſt potiſſimum requiſitum idem tenuit Menoch. conſ 7. conſultationem hanc num. 18. lib. 1.

Infertur ſecundo non valere conſuetu-
133 dinem vt poſſit † condi teſtamentum coram vnico teſte Ang. & Paul. Caſtr. in l. 3. ff. de teſta. Iaſ. l. 1. nu. 82. C. de ſumm. trin.
134 & fi. Cathol. Iuſ. n. diuinum ſtatuit † ut in ore duorum vel tuum ſtet omne verbum Matthei Capit. 18. Ioannis Capit. 8. Deuteronom. capit. 19. ſicut e contra non cen-
135 ſeretur inualida conſuetudo † quæ diſponit, vt ſupra quod contra ius poſitiuum ſufficerent duo, aut tres teſtes ſpec. Cyn. Bar. Bal. Ang. Sayc. Falgoſ. Caſtr. & Alex. quos refert, & ſequitur Iaſ. in d. l. 1. nu. 8. Dec. c. ſicut nn. 72. de probat. quicquid in con-
136 trarium † ſenſerint Iac. de Aret. Io. Andr. Oldr. Ant. Imol. & Abb. relati per eundem Iaſ. vbi ſupra, & non minus etiam valebit

Digitized by Google

inducta per Clericos non autem per laicos, & ante ipſum licet de eis mentionem non faciat tenuerunt hoc idem Abb. in c. nulli col. 2. verſ. ad ſecundum dubium de reb. Eccleſ. alienan. & Bar. in d. Auth. hoc ius porrectum nu. 18.

93 Limitatur † pluribus modis ut per felin. in c. cum cauſa nu. 11. vſq; ad nu. 25. de re iud. Fabian. de Monte in tract. de Empt. & uendit. quinta q. princ. nu. 116. uſq; ad fi. Ruin. conſ. 156. primo uidendum eſt nu. 7. lib. 4. Dec. conſ. 124. placet mihi col. 2. uerſ. quarto etiam. Nec tamen prætermiſerim quod obiter ſe, offert ad præſens ſcilicet quod & ſi in minoribus ut alienent requiratur decretum Iudicis, & aliàs non valeat alienatio, tamen conſuetudine induci poteſt ut

94 † alienatio abſq; decreto facta in his ualeat Ang. in l. diuturna ff. de legi Rocch. d. c. fin. nu. 469.

95 Quatto irrationabilis † dicitur conſuetudo, & ſic inualida qua quis inducitur ad peccandum Hoſt. c. extirpandæ nu. 9. de Præben. Turr. Crem. in c. mala 8. diſtinct. Abb. c. ex parte in princ. de Conſuet. Perr. de Rauen. de Conſuet. nu. 91. luc. de penn. in l. quoties nu. 34. C. de dignit. lib. 12. & ea etiã

quæ

Digitized by Google

quæ ſeruari non poteſt abſq; peccato mortali idem luc. de penn. in l. ſuper creandis nu.4.C. de Iui fiſc.lib. 10. & dicit Ant. in d. c. fin. nu. 8. qnod quando conſuetudo
96 non nutriat peccatum † poteſt eſſe contra ius naturale,& eſt valida, aliàs ſecus Card. Pariſ. conſ. 68. dubium exoritur nu. 52. lib. 4.

Infertur primo ad conſuetudinem ut
97 vt non valeat quod dos ſoluto † matrimonio non reſtituatur vxori:quia cogeret mulierem ad fornicandum, & remaneret indotata contra publicum fauorem Henr. Boich. in c. donatio nu. 7. de donat. inter uir.& vxo. Immo fortius conſuetudo non
98 poteſt tollere ius Hypothece † vxori competens Hoſt.c.ex literis nu.2. de pign.

Infertur ſecundo non valere conſuetudinem quod Aduocati non debeant iura
99 re † de calumnia, nam ſi non valet conſuetudo quod partes non iurent de caiumnia
100 † vt dicetur infra, & voluit Rocch. d.c fin. nu. 107. &. c. cæterum de Iur. Calum. multo minus valet qnod Aduocati non iurent: quia ipſi melius nouerunt calumniari quam partes iaquit Iacob. de Sancto Georg. in l.rem non nouam nu.9.C.de Iudic.

dic. ubi licet Aduocatos mordere videntur, inquit contrarium de conſuetudine ſeruari,& paſſim receptum eſt in practica.

Infertur tertio non valere conſuetudi-
101 nem † confitendi peccata publice : quia detegerentur adulteria,& alia multa mala, ex quibus inimicitiæ, & multa deteſtanda orirentur, & peccata fierent Turr. Crem. in c. quanuis in princ. de pœnit.diſtinct. 1. & ibi ponit aliquas notabiles rationes, &
102 quod confeſſio, quæ publice fit † non eſt ſpecifica ſed generica ibi: quia peccaui nimis.

Infertur quarto ad Conſuetudinem,
103 quæ dicitur eſſe apud † ſaxones qua diſponebatur quod ſi in una manu ſub tunica tenebat for rem furatam,& cum alia paratus eſſet iurare quod nec ipſe habet nec ipſe ſcit, abſoluitur, & qnod Iudex non audiuiſſet ſi dixiſſes Domine hic in alia manu tenet abſconditam rem quam peto Hoſt. c. ad noſtram nu. 5. de probat.

C Infertur quinto non ualere conſuetudi-
104 nem inducentem † Simoniam. c. abolende de ſepult. Abb. c. nou ſatis nu. 5. de ſimon. Rocch. d. c. ſin nu. 88. Rip. d. reſp. 1. ad fi. de Conſuet. Neuiz. conſ. 55 Legatum factum

Digitized by Google

factum Fratribus num.9.

Subinfertur non ualere conſuetudinem
105 ut aliquid detur pro † Sacramentis & ſepultura ſi non habeat cauſam ſpecificam: quia ſoluatur, puta loco decimarum, cenſuum, Cathedratica, ſeu alicuius iuris aut ſit conuertendum ad diuinum cultũ: quia ad vtilitatem priuatam Clericorum non poteſt ab inuito exigi Præpoſ.c. dictum eſt 2. in princ. 1. q. 1. & ibi quod Clericus prius debet officia impendere, & poſtea petere ſecundum prædictam conſuetudinem licitam, ſi nanq; prius ſe fundaret in conſuetudine ſuccumbere ut ibi, & per Modern. Repet. in d. l. de quibus, nu. 90.
106 vbi quod curatus Eccleſię parochialis † nõ poteſt pro miniſtratione ſacramentorum quoruncunq; vt baptiſmi, extremæ vnctionis, pro benedictione nubentium & inſtallatione in choro aliquid recipere niſi poſt tradila ſacramenta & huiuſmodi Expleta; quia tunc (inquiunt) poſſunt officio Iudicis compelli.

Infertur ſexto non ualere conſuetudi-
107 nem ludendi † Capell. Tholoſ. deciſ. 193. item fuit quæſitum nu. 7. & ibi an ſtante conſuetudine ſit mortale peccatum, Multo mi-

113 nus † ueniale ut quis a morte liberetur. c. ne quis arbitretur, & c. ſi quis ad te confugerit 22. q. 2. quod tamen male ſeruari videmus.

114 Quinto irrationabilis † dicitur conſuetudo ut electio fiat ut voluit Boer. deciſ. 1. hanc quæſtionem nu.49.

115 Sexto non ualet conſuetudo † quæ permittit duellum Iaſ conſ. 144. Circa præfatum dubium nu.24. lib. 2. & ibi tollitur du-

116 bium de Dauid † qui pugnando ſingulari certamine cum Golia Gigante eum occidit, & pariter Sanſonem & quod illud fecit inſtinctu ſpiritus ſancti ut dicit etiam gloſ. in c. Monomachiam. 2. 9. 5. Dec. cōſ. 487. in quæſtione propoſita in princ. Grat. conſ. 3. uiſis informationibus nu. 5. & 7. lib. 3. Siluan. conſ. 15. in cauſa quæ uertitur nu 5. Alciat. reſp. 6. cum contentio num. 3. lib. 5 & reſp. 74. eſt tum ſubtiliter nu. 4. eo.

117 lib. 5. & omni iure eſſe prohibitam † Monomachiam voluit Alciat ubi ſupra, potiſſimeq; non ualet dicta conſuetudo: quia tendit contra præceptum Domini ſcilicet

118 non tentabis † Dominum Deum tuum, etiam ſi ſit immemorabilis Rocch. d. c. fin. nu. 117.

Digitized by Google

Septimo non ualet conſuetudo quod
119 diebus feſtiuis liceat mereari Abb.c.1. nu.
5.de ferijs, quas tamen conſuetudines un
diq; tunc vigentes innundinis quibus cele
brādis occaſione alicuius ſancti optima ra
tione amauit e memoria numquam exci-
120 dendus Pius Papa † Quintus qui Sanctiſſi-
me Sanxit poſt feſtum immediate nundi-
nas celebrari poſſe.

121 Octaus non valet conſuetudo † contra
ius Diuinum Turr. Crem. in. c. 1. & *eſt*
Paleæ nu.4.11.diſtinct.& in c.uſus auctori
tatis ea: diſtint. Gemin.c.placuit nu.3.32.
diſtinct.Præpoſ.c. in his nu.5.11. diſtinct.
Ant.d.c.ſin.in princ.ubi etiam Imol. nu.3.
Hoſt.c.ex parte nu. 12. de Conſuet. & c.
quod ſuper de conſang.& affin.Brun.conſ.
43.circa.caſum mihi propoſitum nu. 20.
Natt.conſ.11.pulchra,& notabilis nu. 26.
Card. Put. diciſ. 365. In cauſa Toletana
nu. 2. lib. 1.

Infertur primo non valere conſuetudi-
nem quæ permictit uſuras Io.'de Imol. in
l. ſi finita nu.94.ff.de dann. infe.Rocch d.
c.fin.nu.88.& nu.118.Bal in Rubr de Cō-
ſuet. nu. 34. ubi quod neq; etiam in vno
122 nummo † poteſt hoc conſuetudo permi-
ctere,

Digitized by Google

ctere,& in conſuetudine Bononiæ de ſo-
123 luendo ſeptem pro † centenario quod ſit
uſura voluit Mar. Anguiſſol. conſ. 24. in
cauſa Dominici nu.61.niſi ſimus in alimē-
124 tis dotium † ſtante tamen matrimonio idē
Anguiſſol conſ. 25. quæritur a me nu. 31.
Iaſ.d.l.de quibus nu. 70.cum pulchra am-
pliatione de qua ibi, & conſ. 92. circa pri-
mum dubium nu. 15 lib.1.Grat. reſp. 49.
proponitur quendam nu. 5. lib. 2. Afflict.
deciſ. 91. iterum in cauſa Alexandri ſub.
nu.8.uerſ.non obſtat, & in mutuo . quod
ſit contra ius Diuinum quo diſponitur mu
125 tuum date † nihil indeſperate Paul. Caſtr.
in l.eos qui §.ſuper uſurarum nu. 2. C. de
Vſur. Natt. conſ. 498. de duobus fuit nu.
126 24.lib.3.quodq; non liceat fœnerari † etiā
quòd reſultaret publica utilitas, uel pro-
pter erogandum elemoſinam pauperibus,
& neq; etiam pro redemptione captiuo-
rum uoluit Ant. d. c. fin. nu. 52. de
Conſuet.

Subinfertur propterea non ualere con-
ſuetudinem ſoluendi decem, octo, ſeptē,
127 quinq; uel quid etiam † minimum pro cē-
tenario donec dos ſoluatur, & reſtituatur
ſoluto matrimonio mulieri ab heredibus

uiri,licet alias fauorabilis ſit dos, Iac.Butr. Bal.& Paul.in l.1.C.de ſumm.trin.& fi. Cathol.Io.de lignan.Imel.& Card. in clem.1. de Vſur.Bar.l.inſulam § uſuras ſub num.3. uerſ. licet mulieri ff. ſol. matr. Anch. poſt Inn. Hoſt. & alios conſ. 150.in quæſtione quæ uertitur ſub nu.4.uerſ.bene tamen fa
128 teor,ubi quod licet marito † debeãtur vſuræ magis tanquam intereſſe pro ſuſtinendis oneribus matrimonij quam ut uſuræ: quia paſſus fuit moram ratione,retardationis dotis, tamen mulieri paſſe moram in reſtiuenda ſibi dote ſoluto matrimonio nihil debetur ut intereſſe, nam inquit ipſe quod eſſet uſura, idem uoluit Dec. conſ. 39.Iuridicam eſſe arbitror nu.5.Bero.cóſ. 178.in cauſa mota nu.25.lib.1. Aym. cóſ. 189. quando fœmina col. 2. uerſ. ergo ſi ſtatutum, & col.4. uerſ. ego tamẽ crederẽ iſto caſu Viui. communium opi. lib.2.opi. 73. Conſuetudo ſeu ſtatutum Capic. deciſ. 65. in cauſa honorabilis ſub num. 12. uerſ.ultimo accedat ubi ita communiter Doct.tenere affirmat Rocch d. c. fin. nu. 90. & ſubdit ibi nu. ſeq. quod ſi heredes
129 † mariti dent mulieri fundum pignori fructus computantur in ſortem.

Contra-

Contrarium, & ſic pro ualiditate dictæ
130 † conſueiudinis tenuerunt Io. de Anan. in c ſalubriter de Vſur. Bal. l. fin. §. prætere a ſub nu. 10. uerſ unde puto. C de Iu. dot. ubi loquitur de uſuris ad rationem decem pro centenario ſequitur fulgos in l. in inſulam. §. Vſuras ff ſol. matr. Paul. Caſtr. in l. Ticia ſub nu. 4. uerſ per ſtatuta tamen ff. de ſolut. Ang. d. conſ. 357. col. pen Anch. conſ. 383. primo & ante omnia ſub nu. 7. verſ item præſuppoſito, Alex. conſ. 63 ſtantibus his nu. 6. lib. 4. Corn. conſ ult. non ſeruato ordine ſub nu. 7. uerſ. tamen nõ uidetur lib. 2. Card. Pariſ. conſ. 60. conſului diebus decurtis nu. 35. lib. 1. & ibi loquitur de conſuetudine admictendi taxam ad rationem 6. 7. & 8. pro centenario Afflict. deciſ. 283. an ſoluto.

131 Conciliantur ſupradictæ † opiniones cõtriæ fœdere diſtinctionis, uidelicet, quod aut mulier habet unde aliunde ſe alat, & tunc procedat prima opi. quod. ſ. conſuetudo de qua ſupra non ualet, aut vero non habet, & tunc procedat ſecunda opi. ita Abb. in d. c. ſalubriter, Paul. Caſtr. in l. diuortio nu. 7. ff. ſol. matr. & hanc diſtinctionẽ ſatis æquum cenſuit Socc. ſen. conſ. 126.

Digitized by Google

8. lib. 2. ubi in ſuper requirit perſonam recipientem intereſſe eſſe ſolitam mercari, & quod hoc debet articulari, & probari vt ibi nu. 8. idem Aym. d. conſ 89. ſub nu. 3. verſ. ſed quia vbi in caſu ſuo cum nõ adeſſet mora heredem conſuluit pro interpellatione facienda quod inter alia eſt potiſſimum requiſitum idem tenuit Menoch. conſ 7. conſultationem hanc num. 18. lib. 1.

Infertur ſecundo non valere conſuetu-
193 dinem vt poſſit † condi teſtamentum coram vnico teſte Ang. & Paul. Caſtr. in l. 3. ff. de teſta. Iaſ. l. 1. nu. 82. C. de ſumm. trin.
134 & fi. Cathol. Iuſ. n. diuinum ſtatuit † ut in ore duorum vel tuum ſtet omne verbum Matthei Capit. 18. Ioannis Capit. 8. Deuteronom. capit. 19. ſicut e contra non cen-
135 ſeretur inualida conſuetudo † quæ diſponit, vt ſupra quod contra ius poſitiuum ſufficerent duo, aut tres teſtes ſpec. Cyn. Bar. Bal. Ang. Sayc. Falgoſ. Caſtr. & Alex. quos refert, & ſequitur Iaſ. in d. l. 1. nu. 8. Dec. c. ſicut nn. 72. de probat. quicquid in con-
136 trarium † ſenſerint Iac. de Aret. Io. Andr. Oldr. Ant. Imol. & Abb. relati per eundem Iaſ. vbi ſupra, & non minus etiam valebit

Digitized by Google

lin. in c. 1.nu.6.de Treg. & pa.

Infertur quinto non valere conſuetudi-
141 nem quod ſecundum matrimonium † ſequuta carnali copula prçualeat primo Roc ch. d.c.fin.nu.97.

Infertur ſexto vt non valeat conſuetudo
142 quod minor præcedat † maiorem,& in ipſum habeat iuriſditionem Petr. de Rauen. de Conſuet.nu.54.Dec.in c.delect.num.3. de Appell.præiudicare.n. inferior ſuperio-
143 ri † eiuſq; legem corrigere non poteſt Natt. conſ.179.Viſo themate nu.21.lib.1. Io. Ceph. conſ. 38. quæritur nunquid ho-
144 mines nu.4.lib.1.& poſteriori † non debet præferri niſi ratione dignitatis, aut officij accideret,alias.n.non valeret Henr. Boich. in c.ſtatuimus nu.5.de maior.& obed. & licet conſuetudo det iuriſditionem,vt dicetur infra,tamen hoc caſu irrtionabilis eſt
145 non valet quando dat † inferiori in ſuperiorem auctoritatem Gemin.in c inferior nu.
146 3 21.diſtinct. & ibi quod † non obſtat c. dilectis filiis de Appell. quia ibi conſuetudo non operatur ut inferior habeat iuriſditionem in ſuperiorem, ſed quod in pœnam ſuperioris propter iniuriam illatam in ſuperiorem, ipſe inferior poteſt inducere

inter-

Digitized by Google

interdictum in Eccleſia Præpoſ. d. c. inferior nu.3. & in terminis quod non valeat
147 conſuetudo † vt minor in dignitate præferatur maiori voluit Tiber.Decian.conſ.21. contendũt de nobilitate nu.4 lib. 1. quod eſt repetitum ad literam vt puto per errotem conſ. 7.lib.3.

Subinfertur quod non valebit conſue-
148 tudo vt Archidiaconus † præferatur Vicario Epiſcopi Petr. de Rauen. de Conſuet. nu 90. Iaſ. d. l. de quibus nu. 69. & cum
149 dicta † conſuetudo ſit contra ius diuinum Io. Bapt. ferett.conſ. 240. in materia Prælationis nu.24. lib.2 non mirum ſi nec cõ-
150 ſuetudine, nec † a Principe induci poteſt Grat. reſp.3.Viſis informationibus nu.12. lib. 2.

Intellige ſupradictam principalem conclusionem quando eſſet contra ius Diuinũ
151 morale conſiſtens in Præceptis † ſeu prohibitionibus, ſecus in iure Diuino Sacramẽtalia ſeu cerimonialia reſpiciente: quia tũc valeret contraria conſuetudo luc. de penn. in repet. d. l. Vni. nu. 10. C.de Collat.donat.lib.10. idem voluit Io. de Imol. in d. c. fin.uu. 30. vbi quod nec valuiſſet ante
152 Aduentum † Chriſti, Circa dicta Sacramẽtalia,

talia, & Cerimonialia licet hodie ſeu poſt ſuperueniente lege Euangelica ſecus ſit, Conſuetudo nanq; licet aliud ſeruet lex Euangelica non potuiſſet circa præceptum Circuncißionis vt ibi, qui etiam ponit exẽplum de non arando in boue, & Aſino ſimul, ſed hoc ſecundum mixtium intelle-
153 ctum intelligitur quod quis non debet † eſſe duplex habendo vnum in corde aliud in ore ſimulando more fallacium Alexandrinorum,& Megarenſium aliud ſentientium & aliud loquentium off. text. in cap. Populorum diuerſ. mores,quod etiam gloſ.licet falſo in l. obſeruandum ff. de off. Præſid. tribuit Bononienſibus quos forte ex alio oderat, ita dicta verba ſupra enarrata intelligit Imol. in c.cum cauſam in princ. de Elect.

Intellige ſecundo quando ſit irrationabilis: quia ſi eſſet rationabilis conſuetudo
154 valeret etiam in caſu † quem ponit Imol.d. c.fin.nu.45. de conſuet. ſubintelligendo ta
155 men quando non induceretur † mortale peccatum, tunc. n. etiam rationabilis non valeret Iofred. conſ.56 in cauſa ſereniſſimi nu. 25.

Ex ſupradicta declaratione infertur valere

lere conſuetudinem contra ius diuinum
156 diſponens † vt ſupra quod in ore duorum
vel trium ſtet omne verbum requirentem
plures teſtes in teſtamentis, & Codicillis:
quia videtur hoc fieri ea ratione ſcilicet ut
tollantur falſitates Præpoſ c. in his nu. 7.
11. diſtinct. ſimiliter contraria conſuetudo
valebit quæ diminuit in teſtamentis nume-
157 rum † teſtium a iure poſitiuo inductum,
poteſt. n. tolli per conſuetudinem ſecundū
Alciat reſp. 60. Reſpondi ſuperioribus die-
bus nu. 4. lib. 9. Conſuetudo egitur in teſta-
mentis requirens plures teſtes quam de iu-
158 re Diuino valet, tanquam augens † ſolemni
tatem Abb. c. licet nu. 3. de Teſti. Bal. d. l. de
quibus nu. 58. Socc. ſen. conſ. 92. In cau-
ſa Domini Antonij nu. 14. lib. 3. licet non
valeat conſuetudo quæ minuit ut ſupra di-
ctum eſt.

159 Limitatur ſi peccatum † non inducere-
tur vt in Iudeis qui fœnerari poſſunt cum
Chriſtianis quia curandum non eſt de his
qui foris ſunt Rocch. d. c. fin. nu. 120. &
nu. 184. vbi quod limitari poteſt ius Diui-
num quando non ad ſit peccatum, & qua
maxime quando ad ſit aliqua cauſa, idem
Rocch. d. c. fin. nu. 83.

Infer-

Digitized by Google

Infertur ſeptimo non valere conſuetu-
160 dinem vt decimæ † non ſoluantur: quia &
hoc eſt contra ius Diuinum ut legitur Exo-
di cap. 22.29. ibi Decimas ſuas, & primi-
tias tuas non tardabis reddere, item leuiti-
ci cap fin. 30. ibi omnes decimas ſiue de fru
gibus ſiue de pomis arborum Domini.
ſunt, & illi ſantificantur item numeri cap.
18. 21. ibi filijs autem leui dedi omnes de-
cimas Iſraelis pro miniſterio quo ſeruiunt
mihi in tabernaculo fœderis, item Deute-
ronomij cap. 14. 22. ibi decimam partem
ſeparabis de cuncti fugibus tuis quæ na-
ſcuntur in terra per annos ſingulos, & co-
medes in conſpectu Domini Dei tui in lo-
co quem elegerit vt nomen illius inuoce-
tur, decimam frumenti tui, vini, & olei,
& primogenita de armentis, & omibus
tuis, vt diſcas timere Dominum Deum tuũ
omni tempore, itẽ Paralipomenon 2. cap.
31. 4. ibi præcedit etiam Populo habitan-
tum Hieruſalem vt darent partes ſacerdo-
tibus & leuitis, vt poſſent uacare legi do-
mini, Item Eſdem. 20. cap 10. 37. ibi, &
primetias ciborum noſtrorum, & libami-
na noſtrorum, & poma omnia ligni, uinde-
miæ quoq; offeremus ſacerdotibus ad Ca-
zoſilacium

Digitized by Google

zofilacium Dei noſtri , & decimam partem terræ noſtræ leuitis, Item Malachiæ cap.3.7. ſuper quo Diuus Hieronimus vt legitur in c.Reuertimini. 16.q 1. & ita exclamat: quia mihi non dediſtis decimas,& primitias idcirco in penuria, & fame maledicti eſtis, & vos me ſupplantaſtis & defraudaſtis, ecce annus expletus eſt, & nihil in meos Theſauros, ſed in ueſtra horrea comportaſtis & pro decimis, & primitijs, quæ parua erant, ut a vobis darentur vbertatem poſſeſſionum veſtrarum, & omnem frugum abundantiam perdidictis, & in ſuper Diuus Auguſtinus in. c. Decima. d.16.q.1. ait,ſi decimam dederis non ſolū abundantiam frugum recipies, ſed etiam ſanitatem animæ & corporis conſequeris, & ſi tardius dare peccatum eſt quanto magis peius peccatum eſt non dediſſe, & in c. maiores d. 16. q. 1. etiam ex intentione eiuſdem dicitur maiores noſtri ideo copijs omnibus abundabant: quia decimas Deo dabant & Cenſum Cęſari reddebant modo autem quia diſceſſit deuotio Dei, acceſſit indictio fiſci, nolumus partiri cum Deo decimas, modo autem tollitur totum, hoc tollit ſiſcus quod non accipit Chriſtus, &

vltra

Digitized by Google

vltra prædictas auctoritates hoc idem tenuit Hoſt. c. cum contingat nu. 3. de decim. Viui. communium opi. lib. 2. opi. 74. conſuetudo non ſoluendi, & ſi per contra-
161 riam opi. Theologorum † hoc firmare nõ audeat prout neq; Benedict. Vad. in repet. felin in ver. decimarum ſolutiones, neq; etiam Pancirol conſ. 199. Reuerendiſſimus Epiſcopus nu. 7. lib. 1. vbi ſubſiſtit, Ego tamen cenſerem per ſupradictas auctoritates teneri poſſe opinionem Canoniſtarum contra Theologos Natt. conſ. 136. Reuerende Præſul per tot. lib. 1. vbi alleg. tex. in. c. 1. de decim. lib. 6. & Clement. cupientes de penit. Bero. conſ. 19. in cauſa ſuper primitiarum nu. 5. lib. 1. Burſat. conſ. 50. Triplici ut ex motiuis nu. 11. lib. 1. & fortius ob cenſuram Concil. Trident. ſeſſ. 25.
162 cap. 12. merito conſuetudo contra † Conſtitutionem Conciliarem non valet Hoſt. in ſumm de Conſuet. ſub nu. 3, uerſ. vel ſit contra Concilia, cum etiam quia repugnat
163 fini. æterno. qui n. decimas † retinent immemores ſunt ſalutis æternæ Aym. conſ. 206. in propoſito caſu nu. 17. conſuetudo
164 autem fini † æterno repugnans non valet ſecundum quod nott. in. c. irrefragabili de

off.

Digitized by Google

off. ordin. & alibi paſſim per Doct.

Intellige ſupradictam concluſionem in decimis prædialibus, ſecus in perſonali-
165 bus: quia hæ non ſunt de iure † Diuino Turr. Crem. in d. c. reuertimini nu. 13. & ſeq. 16. q. 1. & ibi etiam quod prædiales non poſſunt diminui per compoſitionem nedum per conſuetudinem, niſi eſſet per Papam approbata, ita de communi teſtatur Rocch. d. c. fin. nu. 94. & ſubdit ibi nu. ſeq. quod ſi laici requirantur, & ſint oſtina-
166 ti peccant mortaliter † licet ſecundum Di-
167 uum Thomam aliter teneat Theologi † in caſu quando Clerici non indigerent, & laici non haberent vltra ſua neceſſaria quo caſu quod benefacerent Clerici non petere, opinionem tamen Rocch. ſupradictam quæ fuit etiam Hoſt. in c. a nobis de Decim ſequitur Hypp. Riminal. conſ. 36. Proponitur homines Imolæ nu. 10. vbi quod hæc opi. eſt mitior & quod peccant mortaliter non ſoluentes poſtquam fuerunt moniti.

168 Intellige ſecundo quando † iu totum tolleret, ſecus ſi diminueret relinquendo aliquam quotam: quia tunc valeret Franc. Rip. reſp. 2. Prior Prioratus nu. 15. de decim

Digitized by Google

cim Card. Pariſ.conſ. 25. vidi conſilium
169 nu. 23. lib. 4. quicquid dixerint gloſ. † & Abb. in c. in aliquibus de decim, prout etiam valebit conſuetudo vt ruſticus non
170 teneatur deferre † eas in horrea Cleticorum, & Eccleſiarum vt alias tenetur de iure per d. c. reuertimini, ita Card. Pariſ. conſ. 6. Conſiderata tranſactione num. 6. lib. 4.

171 Nono non valet conſuetudo cõtra ius † naturale ſecundum Petr. de Rauen. de Conſuet.nu. 102. Turr.Crem.in c. 1. & eſt Paleæ nu. 3. & c. vſus auctoritatis 11. diſtinct. luc.de penn. in l. ſuper creandis nu. 4. C. de Iu. fiſc. lib. 10.

Infertur primo non valere conſuetudi-
172 nem, quæ tollit defenſionem † & ideo nulliter diſponeret ut reus poneretur ad torturam non data ſibi prius copia indiciorum Alex. de Neuo conſ. 86. Reuerendiſſimus D. Patriarca num 7. & ſubdit in fi. quod nec Deus voluit tollere defenſionem primis noſtris parentibus peccãtibus.

Infertur ſecundo nullam eſſe conſuetu-
173 dinẽ quæ diſponat † vt quis torqueatur ex teſtibus examinatis parte nõ citata: quia ẽt hæc conſuetudo videtur tollere defenſio-

nem Burſat. conſ. 201. pro dilucidatione nu.45.& 49.lib.2.

Infertur tertio non valere conſuetudi-
174 nem † auferentem ius piſcandi, & pariter uenandi Aym. conſ. 643. publice pronunciatum nu,4.lib.4.

Infertur quarto non valere conſuetudi-
175 nem tollentem interpretationem † quia eſt de iure naturali Aret.conſ. 144. licet ſtatuta Communis Senarum poſt princ. verſ.ſicut præſumitur.

Infertur quinto non valere conſuetudi-
176 nem fodiendi metalla † in ſolo alieno non ſcluto præcio Rol. a uall. conſ. 69. in cauſa præſenti nu. 48.lib.2.

Infertur ſexto non valere conſuetudi-
177 nem quæ denegat alimenta † ei cui debentur Aym.conſ.116. homines nu.2.Rocch. d.c.fin.nu.436.vbi quod non valet conſue
178 tudo quod filij a † parentibus: non alantur,& qui ita faciunt merentur more ca-
179 ſpiorum † includi in loco ſecreto, & fame necari ipſi antequam ad 70. annos perueniſſent,ſicut & Bactianis mos erat qui non dum ſenio, aut morbo confectos canibus deuorandos tradere ſolebant, vt per Textor vbi ſupra.

Infer-

180 Infertur ſeptimo † non valere conſuetudinem ut quis ad ſententiã non citetur Socc. inter conſilia Brun. conſ. 7. Reuerendi Pa-
181 tres nu. 14.eſt.n.iuris nuturalis † vt habetut in Clem. paſtoralis § cæterum de Appell.cum cõcord. per Marant. de ord.iud. 6.par.uerſ. recte concipiatur citatio nu. 3.
182 Limitatur primo † ſupradicta principalis concluſio non procedere in conſuetudine quæ repugnaret iuri naturali, quia niſi illa reperiatur expreſſe improbata a iure valeret ſecundum lap.alleg.101. in Ciuitate Flotentina uu.13.
183 Limitatur ſecundo † niſi ſit rationabilis: quia valeret etiam contra ius naturale Imol.d.c.fin.nu.45. de Conſuet. & in c.cũ in cunctis nu 30.de his quæ fiunt a maior.
104 par.Capit.& ideo ualeret cõſuetudo † quæ in totum tolleret legitimam Rocch.d.c.fin. nu.437. quando ſcilicet ad ſit rationabilis cauſa ut ſi diſponat, quod ſtantibus ma
185 ſcuiis filia † non ſuccedat,& hoc fit ut conſeruetur familia & agnatio, & non eat hereditas ad extraneam familiam ita Curt. iun,conſ.10. Viſa, ac diligenter conſidera
186 ta nu.7.ubi de conſuetudine † generali totius Italiæ,tamen quod filia præfata debet

137 conſuetudo ut duobus Notarijs † uocatis ſuper teſtamento fides adhibeatur ſine teſtibus & ſubſcriptionibus: quia duo notarij non poſſunt ita cito eſſe falſarij ſicut vnus qui poſſet confingere teſtes mortuos ſecundum Bellem deciſ. 645. conſuetudo
138 poteſt, non tamen † valeret conſuetudo vt teneat teſtamentum factum etiam corā duobus teſtibus niſi de conſenſu Principis, & e videnti vtilitate & neceſſitate ſuadente Io.de Imol.d.c.ſicut nu.8.

Infertur tertio non valere conſuetudi-
139 nem non remictendi † reos de uno Regno ad aliud reſpectu homicidij deliberato patrati: quia talis remicti debet etiam de iure Diuino exodi cap.21.ibi qui percuſſerit hominem volens occidere morte moriatur, qui autem non eſt inſidiatus ſed Deus illum tradidit in manus eius conſtituam ſibi laudi in quo fugere debeat, ergo a contrario ſenſu, qui occiderit animo deliberato non debet habere locum in hoc mundo, quod pluribus comprobat Plot conſ. 24. ſcire quæritur col. 1.& nu.6.

140 Infertur quarto † conſuetudine nō poſſe induci vt poſſit quis contrahere matrimoniū cum ſponſa fratris ſui ſecundum fe-

lin.

lin. in c. 1.nu.6.de Treg. & pa.

Infertur quinto non valere conſuetudi-
141 nem quod ſecundum matrimonium † ſe-
quuta carnali copula præualeat primo Roc
ch. d.c.fin.nu.97.

Infertur ſexto vt non valeat conſuetudo
142 quod minor præcedat † maiorem, & in ip-
ſum habeat iuriſditionem Petr. de Rauen.
de Conſuet.nu.54.Dec.in c.delect.num.3.
de Appell.præiudicare.n. inferior ſuperio-
143 ri † eiuſq; legem corrigere non poteſt
Natt. conſ.179.Viſo themate nu.21.lib.1.
Io. Ceph. conſ.38. quæritur nunquid ho-
144 mines nu.4.lib.1.& poſteriori † non debet
præferri niſi ratione dignitatis, aut officij
accideret,alias.n.non valeret Henr. Boich.
in c.ſtatuimus nu.5.de maior.& obed. & li
cet conſuetudo det iuriſditionem,vt dice-
tur infra,tamen hoc caſu irrrtionabilis eſt
145 non valet quando dat † inferiori in ſuperio
rem auctoritatem Gemin.in c inferior nu.
146 3 21.diſtinct. & ibi quod † non obſtat c.
dilectis filiis de Appell. quia ibi conſuetu-
do non operatur ut inferior habeat iuriſ-
ditionem in ſuperiorem, ſed quod in pœ-
nam ſuperioris propter iniuriam illatam in
ſuperiorem, ipſe inferior poteſt inducere
inter-

Digitized by Google

interdictum in Eccleſia Præpoſ. d. c. inferior nu.3. & in terminis quod non valeat
147 conſuetudo † vt minor in dignitate præferatur maiori voluit Tiber. Decian. conſ. 21. contendũt de nobilitate nu. 4 lib. 1. quod eſt repetitum ad literam vt puto per errotem conſ. 7. lib. 3.

Subinfertur quod non valebit conſue-
148 tudo vt Archidiaconus † præferatur Vicario Epiſcopi Petr. de Rauen. de Conſuet. nu. 90. Iaſ. d. l. de quibus nu. 69. & cum
149 dicta † conſuetudo ſit contra ius diuinum Io. Bapt. ferett. conſ. 240. in materia Prælationis nu. 24. lib. 2 non mirum ſi nec cõ-
150 ſuetudine, nec † a Principe induci poteſt Grat. reſp. 3. Viſis informationibus nu. 12. lib. 2.

Intellige ſupradictam principalem concluſionem quando eſſet contra ius Diuinũ
151 morale conſiſtens in Præceptis † ſeu prohibitionibus, ſecus in iure Diuino Sacramẽtalia ſeu cerimonialia reſpiciente: quia tũc valeret contraria conſuetudo luc. de penn. in repet. d. l. Vni. nu. 10. C. de Collat. donat. lib. 10. idem voluit Io. de Imol. in d. c. fin. nu. 30. vbi quod nec valuiſſet ante
152 Aduentum † Chriſti, Circa dicta Sacramẽ-

talia,

Digitized by Google

talia, & Cerimonialia licet hodie ſeu poſt ſuperueniente lege Euangelica ſecus ſit, Conſuetudo nanq; licet aliud ſeruet lex Euangelica non potuiſſet circa præceptum Circuncīſionis vt ibi, qui etiam ponit exẽplum de non arando in boue, & Aſino ſimul, ſed hoc ſecundum mixtium intelle-
153 ctum intelligitur quod quis non debet † eſſe duplex habendo vnum in corde aliud in ore ſimulando more fallacium Alexandrinorum, & Megarenſium aliud ſentientium & aliud loquentium off. text. in cap. Populorum diuerſ. mores, quod etiam gloſ. licet falſo in l. obſeruandum ff. de off. Præſid. tribuit Bononienſibus quos forte ex alio oderat, ita dicta verba ſupra enarrata intelligit Imol. in c. cum cauſam in princ. de Elect.

Intellige ſecundo quando ſit irrationabilis: quia ſi eſſet rationabilis conſuetudo
154 valeret etiam in caſu † quem ponit Imol. d. c. fin. nu. 45. de conſuet. ſubintelligendo ta
155 men quando non induceretur † mortale peccatum, tunc. n. etiam rationabilis non valeret Iofred. conſ. 56 in cauſa ſereniſſimi nu. 25.

Ex ſupradicta declaratione infertur va-

lere

lere conſuetudinem contra ius diuinum
156 diſponens † vt ſupra quod in ore duorum
vel trium ſtet omne verbum requirentem
plures teſtes in teſtamentis, & Codicillis:
quia videtur hoc fieri ea ratione ſcilicet ut
tollantur falſitates Præpoſ c. in his nu. 7.
11.diſtinct. ſimiliter contraria conſuetudo
valebit quæ diminuit in teſtamentis nume-
157 rum † teſtium a iure poſitiuo inductum,
poteſt. n. tolli per conſuetudinem ſecundũ
Alciat reſp.60.Reſpondi ſuperioribus die-
bus nu.4.lib.9.Conſuetudo egitur in teſta-
mentis requirens plures teſtes quam de iu-
158 re Diuino valet,tanquam augens † ſolemni
tatem Abb.c.licet nu.3.de Teſti. Bal.d.l.de
quibus nu. 58. Socc. ſen. conſ.92. In cau-
ſa Domini Antonij nu. 14. lib. 3. licet non
valeat conſuetudo quæ minuit ut ſupra di-
ctum eſt.

159 Limitatur ſi peccatum † non inducere-
tur vt in Iudeis qui fœnerari poſſunt cum
Chriſtianis quia curandum non eſt de his
qui foris ſunt Rocch. d. c. fin. nu. 120. &
nu.184. vbi quod limitari poteſt ius Diui-
num quando non ad ſit peccatum, & qua
maxime quando ad ſit aliqua cauſa, idem
Rocch.d.c.fin.nu.83.

Infer-

Infertur ſeptimo non valere conſuetu-
160 dinem vt decimæ † non ſoluantur: quia &
hoc eſt contra ius Diuinum ut legitur Exo-
di cap. 22.29. ibi Decimas ſuas, & primi-
tias tuas non tardabis reddere, item leuiti-
ci cap fin. 30. ibi omnes decimas ſiue de fru
gibus ſiue de pomis arborum Domini.
ſunt, & illi ſantificantur item numeri cap.
18. 21. ibi filijs autem leui dedi omnes de-
cimas Iſraelis pro miniſterio quo ſeruiunt
mihi in tabernaculo fœderis, item Deute-
ronomij cap. 14. 22. ibi decimam partem
ſeparabis de cuncti fugibus tuis quæ na-
ſcuntur in terra per annos ſingulos, & co-
medes in conſpectu Domini Dei tui in lo-
co quem elegerit vt nomen illius inuoce-
tur, decimam frumenti tui, vini, & olei,
& primogenita de armentis, & omibus
tuis, vt diſcas timere Dominum Deum tuũ
omni tempore, itẽ Paralipomenon 2. cap.
31. 4. ibi præcedit etiam Populo habitan-
tum Hieruſalem vt darent partes ſacerdo-
tibus & leuitis, vt poſſent uacare legi do-
mini, Item Eſdem. 20. cap. 10. 37. ibi, &
primetias ciborum noſtrorum, & libami-
na noſtrorum, & poma omnia ligni, uinde-
miæ quoq; offeremus ſacerdotibus ad Ca-
zoſilacium

Digitized by Google

zofilacium Dei noſtri , & decimam partem terræ noſtræ leuitis, Item Malachiæ cap.3.7. ſuper quo Diuus Hieronimus vt legitur in c.Reuertimini. 16.q 1. & ita exclamat: quia mihi non dediſtis decimas,& primitias idcirco in penuria, & fame maledicti eſtis, & vos me ſupplantaſtis & defraudaſtis, ecce annus explectus eſt, & nihil in meos Theſauros, ſed in ueſtra horrea comportaſtis & pro decimis, & primitijs, quæ parua erant, ut a vobis darentur vbertatem poſſeſſionum veſtrarum, & omnem frugum abundantiam perdidictis, & in ſuper Diuus Auguſtinus in. c. Decima. d.16.q.1. ait,ſi decimam dederis non ſolū abundantiam frugum recipies, ſed etiam ſanitatem animæ & corporis conſequeris, & ſi tardius dare peccatum eſt quanto magis peius peccatum eſt non dediſſe, & in c. maiores d. 16. q. 1. etiam ex intentione eiuſdem dicitur maiores noſtri ideo copijs omnibus abundabant: quia decimas Deo dabant & Cenſum Cęſari reddebant modo autem quia diſceſſit deuotio Dei, acceſſit indictio fiſci, nolumus partiri cum Deo decimas, modo autem tollitur totum, hoc tollit ſiſcus quod non accipit Chriſtus, &

vltra

Digitized by Google

vltra prædictas auctoritates hoc idem tenuit Hoſt. c. cum contingat nu. 3. de decim. Viui. communium opi. lib. 2. opi. 74. conſuetudo non ſoluendi, & ſi per contra-
161 riam opi. Theologorum † hoc firmare nõ audeat prout neq; Benedict. Vad. in repet. felin in ver. decimarum ſolutiones, neq; etiam Pancirol conſ. 199. Reuerendiſſimus Epiſcopus nu. 7. lib. 1. vbi ſubſiſtit, Ego tamen cenſerem per ſupradictas auctoritates teneri poſſe opinionem Canoniſtarum contra Theologos Natt. conſ. 136. Reuerende Præſul per tot. lib. 1. vbi alleg. tex. in. c. 1. de decim. lib. 6. & Clement. cupientes de penit. Bero. conſ. 19. in cauſa ſuper primitiarum nu. 5. lib. 1. Burſat. conſ. 50. Triplici ut ex motiuis nu. 11. lib. 1. & fortius ob cenſuram Concil. Trident. ſeſſ. 25.
162 cap. 12. merito conſuetudo contra † Conſtitutionem Conciliarem non valet Hoſt. in ſumm de Conſuet. ſub nu. 3. uerſ. vel ſit contra Concilia, cum etiam quia repugnat
163 fini. æterno. qui n. decimas † retinent immemores ſunt ſalutis æternæ Aym. conſ. 206. in propoſito caſu nu. 17. conſuetudo
164 autem fini † æterno repugnans non valet ſecundum quod nott. in. c. irrefragabili de

off.

Digitized by Google

off. ordin. & alibi paſſim per Doct.
Intellige ſupradictam concluſionem in
decimis prædialibus , ſecus in perſonali-
165 bus: quia hæ non ſunt de iure † Diuino
Turr. Crem.in d. c. reuertimini nu. 13. &
ſeq. 16. q.1. & ibi etiam quod prædiales
non poſſunt diminui per compoſitionem
nedum per conſuetudinem, niſi eſſet per
Papam approbata, ita de communi teſta-
tur Rocch.d.c.fin. nu. 94. & ſubdit ibi nu.
ſeq.quod ſi laici requirantur,& ſint oſtina-
166 ti peccant mortaliter † licet ſecundum Di-
167 uum Thomam aliter teneāt Theologi † in
caſu quando Clerici non indigerent,& lai-
ci non haberent vltra ſua neceſſaria quo
caſu quod benefacerent Clerici non pete-
re,opinionem tamen Rocch. ſupradictam
quæ fuit etiam Hoſt. in c. a nobis de De-
cim ſequitur Hypp.Riminal.conſ.36.Pro-
ponitur homines Imolæ nu. 10. vbi quod
hæc opi. eſt mitior & quod peccant mor-
taliter non ſoluentes poſtquam fuerunt
moniti.
168 Intellige ſecundo quando † iu totum tol-
leret, ſecus ſi diminueret relinquendo ali-
quam quotam : quia tunc valeret Franc.
Rip. reſp.2. Priôr Prioratus nu. 15. de de-
cim

cim Card. Pariſ.conſ. 25. vidi conſilium
169 nu. 23. lib. 4. quicquid dixerint gloſ. † & Abb. in c. in aliquibus de decim, prout etiam valebit conſuetudo vt ruſticus non
170 teneatur deferre † eas in horrea Cleticorum, & Eccleſiarum vt alias tenetur de iure per d. c. reuertimini, ita Card. Pariſ. conſ. 6. Conſiderata tranſactione num. 6. lib. 4.

171 Nono non valet conſuetudo cõtra ius † naturale ſecundum Petr. de Rauen. de Conſuet.nu. 102. Turr.Crem.in c. 1. & eſt Paleæ nu. 3. & c. vſus auctoritatis 11. diſtinct. luc.de penn. in l. ſuper creandis nu. 4. C. de Iu. fiſc. lib. 10.

Infertur primo non valere conſuetudi-
172 nem, quæ tollit defenſionem † & ideo nulliter diſponeret ut reus poneretur ad torturam non data ſibi prius copia indiciorum Alex. de Neuo conſ. 86. Reuerendiſſimus D. Patriarca num. 7. & ſubdit in fi. quod nec Deus voluit tollere defenſionem primis noſtris parentibus peccãtibus.

Infertur ſecundo nullam eſſe conſuetu-
173 dinẽ quæ diſponat † vt quis torqueatur ex teſtibus examinatis parte nõ citata: quia ẽt hæc conſuetudo videtur tollere defenſio-

180 Infertur ſeptimo † non valere conſuetudinem ut quis ad ſententiā non citetur Socc. inter conſilia Brun. conſ. 7. Reuerendi Pa-
181 tres nu. 14. eſt.n.iuris nuturalis † vt habetur in Clem. paſtoralis § cæterum de Appell.cum cõcord. per Marant. de ord.iud. 6.par.uerſ. recte concipiatur citatio nu. 3.
182 Limitatur primo † ſupradicta principalis concluſio non procedere in conſuetudine quæ repugnaret iuri naturali, quia niſi illa reperiatur expreſſe improbata a iure valeret ſecundum lap.alleg. 101. in Ciuitate Florentina uu. 13.
183 Limitatur ſecundo † niſi ſit rationabilis: quia valeret etiam contra ius naturale Imol.d.c.fin.nu.45. de Conſuet. & in c.cũ in cunctis nu 30.de his quæ fiunt a maior.
104 par.Capit.& ideo ualeret cõſuetudo † quæ in totum tolleret legitimam Rocch.d.c.fin. nu.437. quando ſcilicet ad ſit rationabilis cauſa ut ſi diſponat, quod ſtantibus ma
185 ſcuiis filia † non ſuccedat,& hoc fit ut conſeruetur familia & agnatio, & non eat hereditas ad extraneam familiam ita Curt. iun,conſ. 10. Viſa, ac diligenter conſidera
186 ta nu.7.ubi de conſuetudine † generali totius Italiæ,tamen quod filia præfata debet

iuri gentium ſi ſit generalis ſi autem ſpecialis in loco tantum Boich.d.c. fin.nu.10.

190 Vndecimo nō ualet conſuetudo † contra ſubſtantialia regulæ Bal. in Auth. niſi nu.5.C. ad 5.c. Trebell. ubi quod non poteſt tollere regulam poteſt tamen tollere conſtitutionem quæ eſt de diffinitione regulæ.

191 Infertur primo quod conſuetudo † generalis ordinis Prædicatorum poteſt derogare conſtitutionibus eorum in his quæ non ſunt de natura regulæ prohibita idem. Bal. in Auth. ſi qua mulier nu. 16. C. de Sacroſ. Eccleſ.ſed non regulæ conformia vt ſupra.

192 Infertur ſecundo quod Monachus † ſtāte ſic eius regula non poteſt teſtari idē Bal. in Auth.ingreſſi nu.5. C. eo. tit. ubi etiam Iaſ.nu.5.& Dec.nu.11.Socc. ſen. conſ.13. præſens conſultatio in princ.& col.2. uerſ. ſecundo probatur lib. 1. Gozz. conſ. 41. quæritur an Frater Dominicus nu.7.Aym. d.conſ. 96.ſub nu. 2. uerſ. tertio talis con-

193 ſuetudo, & ratio eſt quia Monachi † non poſſunt habere proprium,& bona imparticulari felin.c cum m. Ferarienſis ſub num. 26.uerſ.& iſta Limita de Conſtit. licet ipſe

194 credat in quibuſdam de quibus meminit ibi ſufficere tacitum conſenſum ſuperioris niſi expreſſum ſtante conſuetudine, & ſi concureret quod habetet animum dimictendi ad omne libitum ſuperioris idem Io. Ceph. cōſ.98.Dominus Bartolus nu. 2. lib.1. & parum diſſentire videtur Concil. Trident. ſeſſ. 25. de regular. cap. 2. ubi quod mobilium uſum ita ſuperiores permictant ut eorum ſuppellex ſtatui paupertatis quam profeſſi ſunt conueniat, & loqui uidetur tam inregularibus perſonis uirorum quam mulierum, quod tamen male alias ſeruatum uidimus per quaſdam Moniales quæ ut lucri facerent, etiam mercimonia de rebus ſuis quibus acquirēdis maxime inſudabant exercere faciebāt, & ſibi ipſis lucra appropriabant, immo etiam fructus poſſeſſionum percipiebant
195 contra dicti † Concilij diſpoſit, in morte etiam ipſarum in rebus mobilibus non monaſterium, ſed moniales ſociæ ſeu diſcipulæ nuncupate ſibi ſuperſtites ſuccedebant.

Sed aduertendum eſt quod etiam Mo-
196 nacus † ſtante diſpenatione Papæ poterit teſtari Socc.& Dec.vbi ſupra nu.12.Iaſ. nu.

11.&

11. & quia nulla regula diſponit quod fi-
197 lius fam. † non poſſit teſtari, ſed ſolam hoc iure poſitiuo prohibetur valebit conſuetudo quod teſtetur vt concludunt Doct. in
198 præfatis locis: tolleretur.n. hoc caſu † iue poſitiuum a conſuetudine Inn.in c.Raynucius deteſta: Bar. in l. ſi quæramus ff. eo. tit.& latius infra ſuo loco dicetur.

199 Tertio infertur quod non valet † conſuetudo vt moniales vel Monachi non deferant habitum congruentem relligioni Imol. quia ingredientibus nu. 4. de teſta.

200 Duodecimo non valet conſuetudo † cōtra bonum publicum Turr. Crem. in d. c. vſus auctoritatis 11 diſtinct. Petr. de Rauen.de conſuet. nu. 103. Henr. Rocch. d. c. fin.cui quidem maxim opere repugnare videtur conſuetudo quorūdam malorum officialium qui reſponſiones in bona quantitate pecuniarum recipiunt etiam menſtruas ab eorum Baroncellis, ſed peior illa quorundam Curtiſanorum certo tempore aliàs vigens, qui ut facerent conſequi alicui officiali Gubernium alicuius Ciuitatatis faciebant ſibi reſponderi, vnde de his non erubeſcentes uenalem faciebant iuſticiam, & pauperes Populi in debite graſ

Digitized by Google

uati ſunt, & hæc ſit prima illatio.

Infertur ſecundo non valere conſuetu-
201 dinem † quod offendens aliquem ponere ſe debeat in manibus inimici qui poſſit ei facere aliquod ſignum in manu, vel in vultu, aut aliquam aliam Cæſionem facere in corpore arbitrio ipſius inimici ita in conſuetudine Piſana Bar. in l. 1. §. uſq; adeo ff. de In iur. Lancell. Conrad. in templo omnium iudicum, lib. 1. cap. 1. concluſio 110. ad fi. & de conſuetudine hac vigente etiam in Vrbe quodq; non ſit ſeruanda tenuit Ang. in d §. vſq; adeo, hanc quoq; conſuetudinem eſſe apud longobardos & Hyſpanos commemorat Burdegal. deciſ. 262. & dico quod Ioannes Andreæ nu. 4. vbi etiam refellit eam: eſt. n. hæc conſuetudo contra bonum publicum, & oſtenditur: quia prebet materiam delinquendi contra c. eſt iniuſta. 23. q. 4. L. ita vulneratus §. fin. ff. ad leg. Aquil. l. locatio §. quod illicite ff. de Publican. & dicitur hæc ordioſa. legi naturæ, & ſacris moribus, & fauorabilis delinquenti Bal. c. ad noſtram de probat. Iaſ. in l. centeſimis §. 1. col. pen. ff. de verb. oblig. & ſecundum hanc, ita fuit practicatum Peruſiæ inter

Scola-

Digitized by Google

Scolares pro ſedandis certis rumoribus cō tra quendam birruarium qui fuit impune dimiſſus ſub præcedenti pactione cuius fuit mediator Nobilis D. ſcipio de ſtaffa, quem recolo pro bono pacis & vt totum ſtudentium cætum abire volentem retineneret tunc attemptaſſe huiuſmodi practicam Piſanam intentione non autem facto, & de hoc contenti fuerunt dicti ſcholares.

202 Infertur † tertio non valere conſuetudi nem quod quis poſſit vendicare de rancore, vindictæ ita eſſe conſuetudinem Florentiæ teſtatur Gemin. in c. conſuetudo nu. 13. 1. diſtinct.

203 Infertur † quarto non valere conſuetudinem vt liceat interficere interfectorem patris aut percutientem & in faciem Præpoſ. c. 1. nu. 2. 11. diſtinct. Ant. d. c. fin nu. 52. & ibi Rocch. nu. 193. & nu. 195. vbi quod non licet conſanguineis vindicare mortē
204 conſanguineorum, & quamuis † l. heredē ff. de his qui vt indign. & l. 1. C. eo. tit diſponant quod heres quando non vindicat mortem defuncti priuſquam adeat hereditatem fiſcus eam ab illo aufert tanquam ab indigno, tamē de conſuetudin illæ leges non ſeruantur: quia paſſim heredes faciunt

Digitized by Google

ciunt pacẽ occiſoribus defuncti Iul. Clar. in pratic.crim.§.fin.q.79.nu.7. ratio eſt q̃a tunc Deus amabat vindictam ideo dicebatur vltionum Deus vt pſalmus 93. & propterea lex imitabatur Deum, nunc autem & ſic, a tempore Aduentus Chriſti qui dicituur Rex Pacificus, & portatuit, ſecũ pacem conſuetudo ſe conformauit cum noua lege.

205 Infertur Quinto † vt nou valeat conſuetudo quod propter deformitatem ſuperuenientem vxori meæ licite teneam concoucubinam, vel ſi vxor non procuret filios ſimiliter liceret tenere concubinam Ant. d.c.fin. nu. 52. Præpoſ. d. c. 1. nu.2. 11. diſtinct. Petr. de Rauen, de Conſuet. nu. 30.

206 Infertur † ſexto vt non valeat illa conſuetudo quæ redderet longiorem inſtantiam appellationis contra ſtatutũ, illa nanquam eſſet contra publicam vtilitatem cui

207 expedit lites † breuiari Gozz. conſ 101. audio dubitari nu. 7. prout etiam non va-

208 leret ſi in totum tolleret appellationem. Rol. a uall.conſ.29.queritur nu.9. lib.1.

209 Infertur † ſeptimo minus ualere cõſuetudinẽ diſponentẽ vt pro homicidio aut fur-

furto imponatur pœna pecuniaria Ant. & Præpoſ. in locis præcitatis Hoſt. d. c. fin. nu. 9. Turr. Crem. c. in his ſub nu. 5. uerſ. ad hæc concordat 11. diſtinct. Atet. conſ. 58. diligenter cōſideratis ſub nu. 10. uerſ. quis autem non videt Nact. conſ. 575. ſub
210 tiliter, & acute nu. 20. lib. 3. Ratio † autem eſt: quia hoc nòn eſt aliud quam ho- mines venali exponere prætio, & alios excitare ad commictenda crimina Henr. Boich. d. c. fin. nu. 9. & facilitas ueniæ nocentium tribuit delinquendi. c. ut Clericorum de Vit. & honeſt. Cler. per quam etiam primo citatam rationem multo minus valeret conſuetudo qua delinquens
211 † præmiaretur Ant. c. ex parte nu. 13. 20. tit. de Conſuet.

212 Infertur † octauo vt nulla ſit conſuetudo quæ dictat minores 25. ann. ad decurionatum admicti poſſe: quia, & hoc eſt contra publicam vtilitatem ſecundum Rocch. d. c. fin. nu. 515.

213 Infertur † nono non valere cōſuetudinem vt poſt probatum delictum per teſtes idoneos liberetur delinquens ſi vellet probare per iuramentum aut leuem famam ſe non deliquiſſe Rocch. d. c. fin. nu. 202.

Deci-

Decimo tertio non valet conſuetudo
214 contra bonos mores † Hoſt.c. cnm cauſam in primo de Elect.Gemin c.fruſtra nu.10. 8. diſtinct.Turr. Crem.d.c.vſus auctoritatis. 11. diſtinct. Petr. de Rauen. de Conſuet. nu.25.Bar. l.omnes Populi 3.9.princ. ff.de Iuſt. & iu.Bal. in §. ius autem Ciuile nu. 49. Inſtit. de iu. natural. Iaſ in l. more nu. 5.ff.de Acq. hered. Rip.reſp.1. vt breuius quo fieri poſſit nu.26.de ſubſti. Card. Put. deciſ. 113.in vna Romana nu.2.lib.1. & in tantum hoc verum eſt,vt neq; conſen
215 ſus Principis † robur illi tribuat Petr. de Reuen. de Conſuet.nu.129.

216 Infertur † primo non valere conſuetudinem vt inter conſanguineos poſſit contrahi matrimonium ſecundum Abb. in c. quod ſuper ad fi. de Conſang. & affin.

217 Infertur † ſecundo non valere conſuetudinem quod filius ſpurius ſuccedat patri: quia eſſet conſuetudo cauſatiua multorum malorum Rocch.d.c.fin.nu.101.

218 Infertur † tertio non licere cuicumq; Clerico vigore conſuetudinis vagari licet
219 valeret † conſuetudo quod habens præbendam aliudq; breficium curam non habens annexam poſſit abeſſe ex iuſta cauſa licen-

tia

tia non obtempta veluti cauſa ſtudij, peregrinationes vel pro negotijs ſuis priuatis quam hæc non prodeſſent habentibus cu-
220 rata † benefitia, ſed requireretur in ſuper licentia Epiſcopi Gemin. c. ſacerdotibus nu. 2. 31 diſtinct. Henr. Boich. in c. cum omnes nu. 14. & nu. 16. de Conſtit. & quod
221 Canonici † licite vigore conſuetudinis recipiant fructus in abſentia voluit Ant. d. c. cum omnes nu. 2. tenendo tamen Vicariũ
222 † Hoſt. d. c. nu. 12. & in c. dudum nu. 62. de Elect. Præpoſ. d. c. Sacerdotibus nu. 8.
223 Bal. d. c. fin. nu. 18. Ratio † autem quare non ſic accidit in curatis eſt: quia natura curæ habet annexam reſidentiam cum ſit electa induſtria perſonæ niſi ſtante eſiguitate redituum Prepoſ. in loco præcitum.

224 Infertur † quarto nec etiam valere conſuetudinem vt Moniales tangant vaſa ſacra vel ponant Incenſum in Altari c. Sacratus vbi Doct. 29. diſtinct.

225 Infertur † quinto vt non valant conſuetudo quod teſtamentum cum auctoritate Epiſcopi ad pias cauſas poſſit reuocari, tam quam contra bouos mores ſecundum Bal. in c. 2 nu 3. de Conſuet.

226 Infertur † Sexto ad conſuetndinem vt quis

Digitized by Google

quis ſit Epiſcopus & Canonicus in eadem Eccleſia, quia eſſet eodem tempore pater, & filius quod eſſet abſurdum Rocch. d. c. fin. nu. nu. 221.

227 Iufertur † ſeptimo ad conſuetudinẽ ꝙ Clerici exerceant actus ex quibus rerum inhoneſtarum narrationes oriantur, nec vt in Eccleſia per eos ludi Theatralis more Hyſtrionum, & buffonum exerceantur c. cum decorem de Vit. & honeſt. Cleric. & ibi fortius poſt princ. tenet Abb. quod Clericus neq; etiam debet intereſſe iſtis ludis, & ſi ipſo exitente in menſa venit hiſtorio vel buffo, debet Clericus de menſa ſurgere, & potius recedere quam iſta uidere, & audire ne dum quod liceat laruis ſe tegere; quæ omnia prohibentur ex ſentẽtia Card. in Clem. 2. q. 3. de vit. & honeſt. Cler. ſed vtinam hiſce hodiernis temporibus potius non recederent a menſa, & occurrerent dictis Hyſtrionibus, & mimmis in locis publicis non ſine paruo Laicorum ſcandalo. & ideo: quia conſuetudo hæc non eſt honeſta, non valet ſecundum Abb. conſ. 41. viſo dubio nu. 4. lib. 1. Aym. conſ. 972. præcipua quæſtionum nu. 39. lib. 5. Rol. a vall. conſ. 98. viſo proceſſu nu. 28 lib. 4.

licet

Digitized by Google

228 licet aliàs conſuetudo etiam in honeſta † ſo
leat tolerari ratione ſcandali iminentis ſe-
cundum Rocch d.c.fin.nu.240.

229 Infertur † octauo ad conſuetudinem vt cum maritus diſipauerit eius bona poſſit alienare quæ ſunt eius vxoris & quod vxor
230 † quæ commiſit adulterium poſſit conſequi medietatem ſeu aliquod de bonis viri. c. ex parte de conſuet. rationem primi, & ſecundi dicti ponit ibi gloſ. fin. & dicit quod non admictitur compenſatio.

231 Infertur † nono ad Cõſuetudinem, quę diſponit vt pro docendi licentia aliquid exigatur Ant. c. 1.nu. 12. de Magiſtr. vbi quod eſt nulla iſta conſuetudo.

232 Infertur † decimo non valere conſuetudinem vt Canonicis detur prandium pro receptione Ant.c. Iacobus nu.4. di Simon. vbi quod ſi Clerici petant aliquid a Clericis ſpectans ad repletionem ventris male faciunt, ſecus ſi daretur paramentum vel aliquod ſpectans ad diuinum Cultum.

233 Infertur † vndecimo ad conſuetudinem vt non valeat contra iura tenentia obedientiam, vnionem, & Eccleſiaſticam diſciplinam Ant c. cum venerabilis nu. 21 de cõſuet. vbi hanc concluſionem comprobat.

Infer-

Digitized by Google

cauſa Illuſtris nu. 5. lib. 1. & vt ſcandala euitentur in quampluribus caſibus maxime in damnis datis ita ſeruari admictunt Domini ſuperiores.

239 Infertur † decimo quarto ad Conſuetudinem vt vir teneatur dorare vxorem: quia non valeret ſecundum Bal. in Rub. de Conſuet. nu. 3. & hanc fuiſſe conſuetudinem apud Germanos teſtatur Off. text vbi ſupra.

240 Infertur † decimo ſexto nõ valere conſtudincm ſecundum quam ſi remiſſio rei non ſieret delicta remanerent impunita: quia Clericus a iudice Laico detineretur iu carceribus, a quibus veniret relaxandus Iaſ. conſ. 121. Dominus Petrus de Canibus nu. 5. lib. 1.

241 Infeetur † decimo ſeptimo ad conſuetudinem vt ſolus Dominus eligat Iudicem in feudali cauſa contra vaſallum: quia eſt cauſatiua mali, & iniqui exempli, & ſic contra bonos mores Burſat. conſ. 225. ſecundum ea nu. 41. lib. 2.

242 Infertur † decimo octauo non ualere conſuetudinem.

quæ a pignoratione, & præceptis pœnalibus habuit originem, & ſic domini & poſ

ſeſſores annum dedere cenſum Aym.conſ. 861. furnum a municipe ſub nu.8.uerſ.tertio ad conſuetudinem lib. 5.

243 Infertur † decimo nono ad conſuetudinem quod Clerici ſuccedant in maioris, quæ vti homines retrahens a vita Clericali non valet Paul. caſtr.in conſ 164. in preſenti cauſa col. fin. uerſ. ſuper alio quæſito lib.2.& ibi quod ſecus eſt in feudis ibi ver. nec obſtat.

244 Infertur † uigeſimo non ualere conſuetudinem ut exigatur pecunia per Epiſcopum uiſitantem etiam ſi fuerit obſeruata per tantum tempus cuius initij non ſit memoria in contrarium.

246 Infertur † ad conſuetudinem quod Papa nõ agat ſine conſilio Cardinalium: quia dicitur nulla ſecundum Franc. Marc. decies. 12.q.7. quæritur an Papa nu. 6.

247 Infertur † uigeſimo ſecundo ad conſuetudinem quod ſoluatur uectigal pro his quæ quis portat ſui vſus cauſa Rol. a,uall. conſ.34.ſtante forma Capitulorum num. 19. lib.3.

248 Limitatur † niſi ſit rationabilis, & immemorabilis Plot. conſ.12. uiſo priuilegio nu. 13.

Infer-

249 Infertur † uigeſimo tertio ad Conſue-
ſuetudinem ut miſſus in poſſeſſionem ex
primo decreto lucretur fructus:quia non
ualet Abb. c. quoniam frequenter §. in a-
lijs nu. 17. ut lit. non conteſt. Rocch. d. c.
250 fin. nu. 89. ſed contrarium † uoluit Alex.
conſ. 31. uiſo themate nu. 9. lib. 6. ubi te-
ſtatur commune dictum gloſ. ſing. quam
dicit ſequi Bar. & Aug. quæ tamen hoc nõ
dicunt in libro meo, unde ſiç poterit dici
251 ſingularis iſta gloſ. ſed ad hoc † uide quod
diſtingueedo tenent Summ. Clauas in uerſ.
Vſuras §. 32. & Silueſt. iu ſumm. in nerſ.
Vſuta. 9. 30. additio ad Bar. in l. fulcinius
§. fin. quibus ex cauſ. in poſſ. & c.

252 Infertur † uigeſimo quarto non ualere
conſuetudinem, ut Dominus, Princeps,
etiam Imperatores faciat ſibi dari a ſubdi-
tis ligna, & paleas ad quæ non poſſunt per
quemcunq; ſubditi grauari neq; de iure,
neq; de Conſuetudine licet quidam Domi
cilli hæc ſibi præſtari quamdoq; petierint,
ita ſocc. iun. conſ. 98 cunſideratis his nu.
12. lib. 3. quid poſtea dicendum de conſue
253 tudine † modernorum officialium qui re-
gunt ruſticos ad carigia lignorum & quod
peius eſt faciunt hoc fieri diebus feriatis in

Digitized by Google

honorem Dei Beatæ Virginis , & Sanctorum cogitandum relinquo, & nihilominus pauperibus: qui ex cauſa neceſſitatis quid leue faciunt diebus feriatis etiam minus ſolemnibus non indulgent pœnam ob feſtũ non cnſtoditum cum tam ipſi officiales ex hoc pœnam perpetui exilij & confiſcationis bonorum mereantur iux tex. in l.2. C.ne ruſtican. ad ullum obſeq. lib. 11. & ſi p̃ vnirẽtur quoties iniuſticiam faciunt vtiq; non eſſet tanta officialium copia nec tánta oſſiciorum penuria pro peritis Iureconſultis quibus impedimentum præſtant imperiti quidam Doctores Doctorelle nũ-
254 cupat: qui ſi fuiſſent temporibus † Archiepiſcopi Capuani loco officiorum obtinuiſſent degradationem , & quidem merito, ut commemorat Bar. in l. ſed & reprobari in princ. ff. de excuſat. & ibi quod iterũ ille Dominus uoluit eos examinari unde ſic per peritos gubernarentur oppida Ciuitates, & Prouinciæ iuſticia mediante nõ autem per fantaſmata ignorantium.

255 Infertur † vigeſimo quinto non ualere conſuetudinem, ut notarius effectus Clericus poſſit exercere officium tabellionatus Rocch.d. c.fin. nu.111.

Decimo

256 Decimo quarto non ualet † couſuetudo quæ eſt in præiudicium Eccl. Eccleſiaſticarúq; perſonarũ Turr.Crem. in c.uſus auctoritatis. 11.diſtinct. Gemin. c. fruſtra nu. 4.de Iudic Imol.c. 1.in princ. de Conſuet. ubi etiam Abb. & Dec. Henr. Boich d. c. fin.nu.8.de Conſuet. & c. paſtoralis nu. 5. de donat. Bar in Auth. hoc ius porrectum nu. 18. C. de Sacraſ. Eccleſ. Bal. & ſalyc. in Auth. Caſſa. C.eo.tit.Alex.conſ. 149. in cauſa inquiſitionis nn.10.lib. 6. Alciat. reſp. 3.ex delict. nu. 3.lib.7.Iefred. conſ. 40. In preſenti cauſa nu. 44. Rot. Rom. deciſ. 3.nota quod non admictitur ad fi. de conſuet.in antiq. quod maxime procedit ſi in
257 præiudicium † Eccleſiæ ſit inducta Card. Pariſ. d.conſ. 27.nu. 42.lib. 1.& pariter in
258 conſuetudine laicorum † grauante Clericos Ant. d.c.1. in 2.lect.nu.4. de Conſuet. Quando tamen ſpecifice diſponeret de Eccleſijs Eccleſiaſticiſq; perſonis ſecus ſi gene
259 raliter † promiſcue ſit ſeruata a Clericis, & a Laicis: qnia tunc valeret , idem Ant.
260 in Eccleſia nu.20. de Conſtit.ſi tamen † ſit rationabilis etiam, Imol. c. cum ueniſſent nu.3.de eo qui mitt.in poſſ.cauſ. rei.ſeruã. vbi etiam Bal. nu. 6. Præpoſ. c. de accu-

ſationibus. 3.q.5. Iſtis autem qualitatibu
deficientibus conſuetudo dicitur grauoſa,
261 & ideo non ualet † & numquam præſcri-
bitur Hoſt.d.c.1.nu.7. &. c. tranſmiſſam
nu.8.de Elect luc. de penn.in l. ne quis nu.
5.C.ut ruſtic. lib. 11. & quod dictum eſt
262 de grauoſa non prouederet † in fauorabi-
li: quia tanc ualer et quo ad Clericos ſm̃
Imol.c.cõſtitutus nu. 6.de in integr. reſtit.
263 Limitatur † in conſuetudine quæ affer-
ret magnum præiudicium ſecus ſi paruum
& aliqua ratione fulceretur: quia tunc va-
ret Aym.conſ. 21. Homines ſanctæ Agne-
tis num. 13. lib. 1. Exemplum in Clericis
264 † qui tenentur dare in feſto Purificationis
Beatæ Mariæ Candelas Cera alba ſtante ſic
conſuetudine quæ ualet feder.de ſex.155.
queſtio an Laici Rocch.d.c.fin. num. 462.
ubi quod ualet conſuetudo quod detur a-
gnus & paſtus per Clericos, quod trahi
265 poteſt ad Cleticos † noſtrates qui ſingulis
annis conſueuerunt facere ientaculũ Ma-
giſtratui, & Parochianis in feſtis eorum
Eccleſiarum Collegiatarum; & quod alias
Clerici non poſſint donare de rebus Eccle-
266 ſiæ ultra modicũ eriã ſtante † conſuetudi-
ne uoluit Ant. in c. ad hæc nu. 7. de teſta:

In-

Digitized by Google

267 Infertur † primo non ualere conſuetudinem ut quis percipiat fructus beneficij in abſentia non relicto Vicario, quia Eccleſiæ præiudicalis Rocch.d.c.fin.nu.472.

268 Infertur † ſecundo ad conſuetudinem ut Princeps ſecularis deroget priuilegio Clericorum, & Eccleſiarum: quia non ualet Nar. Auguiſſol. conſ. 28. Reſpondendo quæſitis nu. 6.

269 Infertur † tertio ad cõſuetudinem quod Clericus ſoluat collectas etiam de bonis patrimonialibus nulla nanq; eſt Abb. c. Maſſana nu. 5.de Elect.

270 Infertur † quarto non ualere conſuetudinem adſtringentem Clericos ad ſoluendum gabellam Rol. a uall. conſ. 71. duo ſunt capita nu. 4 lib.4.

271 Infertur † quinro nec ualere conſuetuneın ut Clericus pro crimine & in cauſa etiam Cinili coram Iudice ſeculari conueniatur Rocch. d. c. fin. nu. 474. Dec. in c. Clerici nu. 58. de Iudic. unde ſubdit num.
272 62.non ualere † conſuetudinem Angliæ quod Rex habeat iuriſdictionem in Clericos ſequitur Rol. a uall. conſ. 4. in caſu inquiſitionis nu. 11.lib. 1.& conſ. 23. in caſa præſenti nu. 10.lib.2.& tibi nu. 14: ponit

nit pœnas quibus mulctatur laicus conue-
riens Clericum coram Iudice ſeculari.

273 Ampliatur † dicta illatio procedere etiã
in Clerico in minoribus ordinibus conſti-
tuto Dec. c. decernimus nu. 167. de Iudic.
& conſ. 150. dubitatur principaliter nu. 4,
274 & ſi in habitu Clericali † non incedat ſtan-
te conſuetudine Barth. Thaeg. in pract.
crim. par. 15. nu. 19. quamquam hoc cor-
275 rectam † apparet per Conc. Trident. ſeſſ.
23. de reformat. cap. 6. nullus prima tun-
ſura.

276 Infertur † ſexto non valere conſuetndi-
nem vt laicus in oratorijs recipiat oblatio-
nes niſi ad Eccleſię reparationem vel ad ali
quem honeſtum vſum Petr. Rebuff. de
Decim na 28.

277 Infertur † ſeptimo vt minus valeat con-
ſuetudo quod Prælatus poſſit res Eccleſiæ
alienare ſine conſilio, & conſenſu Capituli
Imol. c. quanto nu. 7. de his quæ fiunt, a
Prælat. ſine conſen. cap. & in c. quod in du
bijs nu. 35. de Renunciant. vbi quod ſecus
278 † ſi uigore conſuetudinis poſſit expedire
negocia ſine conſenſu Capituli quod ſcili-
279 cet ualeret ut ibi quicquid † in contrariũ
dixerit in Præpoſit. ſi miſſi num. 6. C. de

Exact.

Digitized by Google

Exact. trib. lib. 10. vbi quod Abbas vigore conſuetudinis res Monaſterij donare poteſt quod facere alias prohibitum eſt, c. cæterum de donat.

280 Infertur † octauo ad conſuetudinem Laicorum in alienandis rebus Eccleſiæ aut Hoſpitalis quia non valet Bal. c. cum cau-
281 ſa nu. 3. decre. iudic. vbi quod laici † non poſſunt derogare iuribus Clericorum & quod eos conſuetudo Laicorum non teneat, voluit Hoſt. c. 1. nu. 5. de Conſuet.

282 Infertur † nono non valere conſuetudinem arctantem iudicem Eccleſiaſticum in cauſis Eccleſiaſticis ad ſequendum conſilium Laicorum Imol. c. ad audientiam nu. 2. eo. tit.

283 Infertur † decimo ad conſuetudinem vt poſſit Clericus omnia bona mobilia et acquiſita intuitu Eccleſiæ relinquere conſanguineis quæ non valet Rocch d. fi. c. fin. nu. 473. ſed illa peſſima videtur conſuetudo ut Commiſſarij ſubſtitut.

284 Super ſpolijs † pro uiaticis reciperent bona conſanguineorum ipſius Clerici qui nulla reliquiſſet ſpolia ex quo talia non ſint quæ ſpolia faciāt pro maiori parte ut Cāc. & cappellani pro eorum Canonicatibus, & Cap-

& Cappellanis quæ ſunt beneficia uix ad victum ſufficientia ipſis.

285 Infertur vndecimo non ualere conſuetudinem tenendo plura beneficia titulata in una Eccleſia ſimul & potiſſime ſuprema,
286 & duplicia, bene tamen ualeret † cõſuetudo de tenendo Canonicatum & Præbenda cum dignitate perſonatũ ue in eadẽ
287 Eccleſia, immo niſi fieret mentio † ab impetrante de huiuſmodi conſuetudine, gratia redderetur nulla ut puta: quia dignitatem aliquam quis conſuetudine non poſſit obtinere niſi ſit Canonicus Henr. Boich. c. de multa nu. 6 de preben, & quod non
288 valeat † alias conſuetudo ſuper pluralirate beneficiorum curatorum ſeu alias incompaſibilium voluit Aut. c. literas nu. 9. de Conceſſ. preben. ubi quod quis obtineat plures præbendas maxime in una Eccleſia, & in damnum Eccleſiæ: quia quot ſunt prebendæ, & perſonatus tot debent in Eccleſia inſtitui, bene tamen quis poteſt duas
289 † præbendas in una Eccleſia habere ex diſpenſatione Papæ Bal. d. c. fin. ſub num. 18. uerſ. ſed nunquid de Conſuet. Non tamen
290 ex diſpenſatione † Epiſcopi Abb. c. extirpandæ §. qui uerò in repet. nu. 41. de præben.

Digitized by Google

291 ben. quia ſubtrahitur ibi † conſilium, & auxilium alterius Canonici, item quia non poteſt bis numerari, & adeſt fractio numeri vt ibi,& ſupradictam conſuetudinem eſſe contra rationem communem dicit Petr. de Rauen. de Conſuet. nu.64.

292 Infertur † duodecimo ad conſuetudinē Epiſcoporum Hyſpaniæ quos conſueuiſſe oſculari manus Regum cum tamē Reges Epiſcopis ſubiecti eſſe debeant teſtatur Gemin.c.2.96.diſtinct.& ibi quod Colla Regum, & Principum ſubmictuntur ſub genibus Sacerdotum, & quod Epiſcopis ēt Imperatores nedum Reges obedire debēt in ſpiritualibus niſi habeant feudalia a Regibus,quia tunc debent obedire in temporalibns huiuſmodi Regibus magiſq; ſuo Metopolitano.

295 Infertur † decimo tertio non valere cōſuetudinem quod prælatus ſine licentia ſuperioris poſſit dimictere Prælaturam Gemin. c. fruſtra nu. 10.8.diſtinct. Ant.Abb. & cæteri in c. cnm venerabilis iu princ. de Conſuet.

294 Infertur † decimo quarto ad Conſuetudinem ut nihil debeatur de Canonica pro funeralibus Eccleſiæ Parochiali, nam non

valet.

valet Ant. c. certificari nu. 19. de Sepult. Card. ſlorent. in Clem. dudum §. rerum nu.6. eo.tit.

295 Infertur † decimo quinto non valere conſuetudinem quod Clericus reſpondeat coram non ſuo dioceſano: quia Clericus quo ad ius fori non dicitur ſui iuris Bal. in Rubr. de Conſuet. nu. 24.

296 Infertur † decimo ſexto ad conſuetudinem vt habens plura beneficia conſequatur diſtributiones ſi intereſt Diuinis in altero ipſorum: quia non valet Card. Florent.c.2.§. ille verò nu.18. de ætat. & qua-

297 lit. & in eo qui fuit † prouiſus a Papa de duabus præbendis in eodem met Eccleſia quod non habeat beneficium percipiendi in abſentia vigore conſuetudinis diſtributiones voluit Bal in d.c.fin.18. de Cõſuet.

298 Decimoquinto † non valet conſuetudo contra ea quæ ſunt de honeſtate Rocch.d. c.fin.nu. 240. tex. in c. cum decorum, & c. cum ab omni de vit. & honeſt. Cleric. qualis eſt illa faciendi de veſtibus relligioſis, & ſacris vetuſtate conſumptis burſas, & commodare veſtes Eccleſiæ ad ornatum nuptiarum, aut e conuerſo quod de veſte alicuius Dominæ aut alterius mulieris etiã

honeſte

Digitized by Google

honeſte fiat caſula, vel pluuiale, aut aliud paramentum Eccleſiaſticum ſecundũ gloſ. de Conſecr. diſtinct. 1. c. nuptiarum, & per Abb. c. ad hæc nn. 5. de rellig. Dom. quicquid dicat ibi ſapia quem non ſequor, & erit loco primæ illationis.

299 Iufertur † ſecundo non valere conſuetudinem vt quis comparere teneatur in lupanari, nec Præceptum Domini inuitantis ſubditas ad tripudia Rocch. d. c. fin. nu. 109.

300 Infertur † tertio ut non valeat conſuetu do quod quis teneatur ſtare in communio ne perpetuo licet bene valeat ad tẽpus Io. Ceph. conſ. 507. in controuerſia num. 33. lib. 4.

301 Infertur † quarto non valere conſuetudinem vt quis teneatur ſequi conſilium indeliberatum etiam a ſapiente emanatum Imol. c. ad andientiam nn. 4. de conſuet.

302 Infertur † quinto ad conſuetudinẽ per quam quis poſſit bona ſua diſſipare, & cũ vitio conſumere, & ad aliena habere regreſſum illaq; vſurpare: quia non valet Ant. c. ex parte nu. 10. de Conſuet.

303 Infertur † ſexto ad cõſuetudinem quod in Eccleſijs non inſtituantur niſi Clerici cer

tæ

Digitized by Google

tæ nationis quando non valet. c. ad decorem de Inſtit.

304 Infertur † ſeptimo ad conſuetudinem, vt Clerici ignobiles, & non multæ ſcientię a Præbendis reppellãtur: quia non valet c. venerabilis de Præben. Rocch. d. c. fin. nu.475.

305 Infertur † octauo ad Conſuetudinem, vt Clericus recipiat modicum quid quod quidem non ſufficiat ad ſe, & ſuos ſuſtentandum a Rectore Eccleſiæ: quia nulla eſt. c. extirpandæ eo.tit.

306 Inferiur † nono non valere conſuetudinem vt adultero vxoris dentur certa bona Ant. Roſell. inter conſ.vltim.uolnnt. conſ. 144. Omnipotentis Troni.nu 41.

307 Decimo ſexto non valet † conſuetudo, quæ Canonicis obuiat inſtitutis. c. ad audientiam de Conſuet. Turr. Crem.in c. uſus auctoritatis. 11. diſtinct.

308 Infertur † primo ad Conſnetudinem vt Clericus etiam in ſacris Conſtitutus poſſit exercere ſpectantia ad Epiſcopum vt eſt ſacrameatum Confirmationis miniſtrare. c. quanto ubi Bal.eo. tit. vnde ibi Abb. in primo not. colligit regulam, quam di-

309 cit † menti tenendam quod ſcilicet ea quæ

ſunt

ſunt ordinis Epiſcopalis non poſſunt acquiri per inferiorem etiam Conſuetudine vetuſtiſſima quod etiam ante eum firmauit ibi Ant nu. 12.

310 Infertur † ſecundo minus ualere conſuetudinem ut in generali interdicto Ecclesia pulſet Campanas c. cum inter. de cõſuet. vbi etiam Ant. qui etiam tenet quod nec etiam in loco exempto fieri poteſt.

311 Ampliatur † proxime præcedens illatio vt minus celebrari poſſit vigore conſuetudinis ſubmiſſa uoce ſtante huiuſmodi interdicto Heur. Boich. in c. vt priuilegia §. ſuper eo. nu. 14. de Priuileg.

312 Infertur † tertio non valere conſuetudinem vt quis poſſit dimictere dignitatem abſq; ſuperioris licentia, & minus quando quis fuerit adeptus electus poſſit adminiſtrare abſq; confirmatione ſuperioris c. cũ venerabilis de Conſuet. & tenuit Petr. de Rauen. de Conſuet. nu. 88.

313 Declaratur † in beneficijs curatis, & maioribus in quibus ſine confirmatione Epiſcopi non poteſt electus adminiſtrare ſecus dicendũ in minoribus: quia tunc valet cõſuetudo quòd electus adminiſtrat abſq; confirmatione Imol. c. propoſuit ſub nu. 18.

Digitized by Google

18. verſ. an autem valeat de Conceſſ. præben. & ibi quod etiam abſq; inſtallatione poteſt quis adminiſtrare, & quod excuſe-
314 tur † confirmatione non obtempta adminiſtrans a priuatione beneficij voluit Roc. ch.d.c.fin nu.123. In huiuſmodiq: bene-
315 ficijs † minoribus plenum ius abſq: confirmatione conſequi aliquem poſſe voluit Franc. Marc. decis 1346. queritur an valeat nu. 2. & prædicta aptari poſſunt ad
316 Cappellam Sancti Fidelis † quæ eſt vna de Cappellis ruralibus in Patria mea, quæ propter tenues eius redditus non conſueuit confirmat. requirere cum ſufficiat ſola Prioris & Capituli electio licet in alijs, vltra electionem Confirmatio Epiſcopi requiratur.

317 ſl Decimoſeptimo non valet † conſuetudo vt in iudicio non præſtetur a partibus iuramentum calumniæ. c. cætetum de Iur. Calumn. c. conſtitutus de fideiuſſ. cum
318 nanq: tendat ad facultatem † veritatis indagan. tollendam non valet ſecundum Imol. in d.c. conſtitutus nu.2. Alex. & Iaſ. in l.ſi quis quempiam ff. ſi quis caut. & ibi
317 ſubdunt poſſe remicti per reſcriptum † cũ Clauſula non obſtante, ſicut etiam tacite

remi-

remicti poteſt perpartem c. 2. §. 1. de Iur. Calumn. lib. 6. Mattheſ. ſing. 65. Nota quod.

320 Decimo octauo non valet † conſuetudo quæ eſt cõtra ſalutem animarum Turr. Crem. in d.c. vſus auctoritatis 11. diſtinct. & in c. mala. 8. diſtinct.

321 Decimo nono non valet † conſuetudo contra ſtatuta Sanctorum Patrum inducta Gemin. c. hanc conſuetudinem 1. not. 10. q. 2.

322 Vigeſimo non valet conſuetudo † vt plene probationi non ſtetur Ant. c. 1. nu. 8. de probat. ſuperfluas. n. probationes admictẽs conſuetudo non valet Marc. Mant. conſ. 123. viſo magno proceſſu nu. 33.

323 Infertur † non valere conſuetudinem requirentem ultra plenam probationem etiam iuramentum Ant. c. 2. in princ. de probat. Imol. c. ſicut in princ. eod. tit. & ibi

324 quod eſt contra rationem † quod quis inducatur ad iurandum ſine cauſa quando ſcilicet aliter fuit probatum Bal. d. c. ſicut nu. 9. cum ſeqq. Barth. Caſſen. conſ. 19. Nobilis Dominus Antonius nu. 28.

325 Vigeſimo primo non valet † conſuetudo quod quis denominetur a genere ma-

terno Iacob. de Sancto Georg. in l. cum quædam puella nu. 11. in 1. lect. ff. de Iu-
326 riſd. onem. iud. bene tamen † materna progenies confert nobilitatem Rocch. d. c. fin. nu. 162.

327 Vigeſimo ſecundo non valet † conſuetudo ambitioſa ideo eſt caſſanda Io. Ceph. conſ. 26. deputati ad gubernium nu. 28. lib. 1.

328 Vigeſimo tertio vendere conſorti Rol. a vall. conſ. 22. quod Magnificus nu. 12. lib. 2.

329 Vigeſimo quarto non valet † conſuetudo contra legem præceptum continentem Henr. Boich. d.c.fin.nu.8. de Conſuet. ſe-
330 cus ſi conſilium † contineat, quia contraria
331 conſuetudo valeret, & ideo ſacerdos † ex Canone Conſilij poſt celebrationem Miſſę cibum ſtatim ſumere non debet ob reuerentiam c. tribus de Conſecr. diſtinct. 2. contraria conſuetudo valet, non incurritur peccatum ne quidem veniale Rocch.d. c. fin.nu.115.

332 Vigeſimo quinto non valet † conſuetudo vt laici fiant capaces ſpiritualium Abb. c.Maſſano nu. 4.de Elect.

333 Vigeſimo ſexto non valet † conſuetudo abſor-

abſorbens ius fiſcale Bombin. conſ.70.nul
li dubium nu. 10.

334 Vigeſimo ſeptimo non valet † conſuetu
do quæ venit contra legem habentem per-
petuam cauſam prohibitionis Imol. in
Rubr de Conſuet. nu. 11. vbi quod non
335 poteſt facere † conſuetudo vt cum ſponſa
fratris licitum ſit conrrahere vt ſupra di-
ctum eſt.

336 Vigeſimo octauo non valet † conſuetu-
do veniens ad diminutionem diuini cultus
ſecundum Petr. de Rauen. de conſuet.
nu. 31.

337 Vigeſimo nono minus † valet conſuetu-
do vt a malis moribus non reformentur
moniales Rocch.d. c.fin. nu. 113. quas in-
338 currere videmus † recipiendo pro ingreſſu
Monaſterij cuiuſq; futuræ monialis certam
pecuniarum quantitatem pro paſſu vt di-
cunt quod tam eſt illis prohibitum non mi
nus quam Clericis vt ſupra dictum eſt Ho
ſt. c.non ſatis nu. 3. de Simon.

339 Trigeſimo nulla eſt † conſuetudo quæ
generat ſcandalum ſecundum Præpoſ. c.ſu
per eo. nu. 5. decognat. ſpirit. qualis eſt il
la quorundam Gubernatorum Prouincia-
rum qui dant licentiam pro deferendis ar-

Digitized by Google

mis, & ſolui faciunt Paulum vnum, & illi hinc ad paucos menſes dictam licentiam reuocant non vt ſcandalis occurrant cum nunquam concedere debuiſſent, ſed ut totidem recipiant, & inde pro tot perſonis eliciunt plura centenaria ſcutorum dantes licentiam etiam diſcolis indifferenter, & quotidie ob delationem armorũ videmus pro quacunq; re minima homines occidi per deferentes maxime archibuſia.

340 Trigeſimo primo non valet † conſuetudo quæ ſolet excitare calumnis Bal. c. ceterũ nu. 4. de Inr. Calumn.

341 Trigeſimo ſecundo non valet † conſuetudo quæ eſt contra uotum & relligionem Hoſt. c. cum ad Monaſterium nu. 16. de ſta. Monach.

332 Trigeſimo tertio non valet † conſuetuquæ diminuit diſtributiones quartarum, quæ debent fieri de bonis Eccleſiæ Prępoſ. c. cognouimus in princ. 12. q 2.

343 Trigeſimo quarto non ualet † conſuetudo in his quæ contra iuſticiam vſurpantur Rol. a uall. conſ. 13. & ſi apud me num. 49. lib. 3.

344 Trigeſimo quinto non valet † conſuetudo ut Põtifices eligãtur per laicos cũ Canonicus.

nicus. c. Maſſana de Elect. ſuperfluum ta-
345 men eſt dicere hodie vt † iſta conſuetudo
amplius induci poſſit: quia tanta eſt po-
teſtas creantium Pontificem vt illi detrahi
non poſſit per prædictos.

Supradictæ autẽ Conſuetudines hiſq;
346 ſimiles tãquam irrationabiles † nunquam
præſcribuntur, & nunquam ligant Turr.
Crem. c. mala. 8. diſtinct. & ibi quod quã-
347 to plus † durant plus grauant animã eoq;
magis radicata difficultatem facit bene ope
randi, imo cum dicatur ut ſupra vltra natu
ra, & facit maximam difficultatem reſur-
348 gendi a peccato & quod praua † couſuetu-
do non derogat iuri communi voluit Ge-
min. in c. Sanctorum nu. 2. 10. q. 2. & ita
poſt Hoſt. Io. Andr. Ant. & Imol. tenuit
Carol. Ruyn. d. cõſ. 154. nu. 11. lib 4. Socc.
iun. d. conſ. 4. nu. 11. lib. 4. Raito autem
349 † eſt quia veſtimentum conſuetudinis eſt
ratio Bal. in c. ſicut ſub nu. 7. uerſ. item
350 nota de probat. & quando cõſuetudo † eſt
irrationabilis dicitnr non ueſtita ſed nuda,
& frigida, & merio abolẽda Turr. Crem. c.
fruſtra nu. 2. 8. diſtinct. cum enim pro ſui
351 forma † conſuetudines habere debeant ra
tionabilitatem amiſſa forma. non meren-

tor nomen conſuetndinis & dicuntur cor-
ruptelæ Ant . d.c. fin. ſub. nu. 49. verſ ex
352 his concluditur de Conſuet. dicũtur † etiã
leges mortis, & non valent etiam tempore
immemorabili Auth. vt nulli Iudic.§. nulli
vbi Bar. & Ang. noct. Bul. d. l. de quibus
nu. 23 in l. dudum nu. 6. C. de Contrah.
empt. in l. ſnper cretandiſ nu. 4. C. de Iu.
fiſci.lib. 10.& in l.mediteraneæ nu 2. C.de
Annon.& tribuit. eo.lib. 10. Aret.in §. ex
non ſcripto nu. 34. Inſtit. de iu. natnral.
Socc. iun.conſ. 110. Inſpectis puncto, &
ſcripturis nn. 9. lib. 2.& conſ 4. uiſo The-
mate nu. 12.lib.4 Aym.conſ. 137.magiſter
Robertus nu. 4 lib. 1. Rol. a vall. conſ.
69. in caſu. præſenti nu. 47. lib. 2. & conſ.
34.ſtante forma Capitulorum nu. 22. lib.
3.Colleg.Peruſ.inter conſ.Tob.d couſ 72.
nu. 24. Afflict. deciſ. 71. fuit dubitatum
353 ad fi.Quinimo eas † fore extirpandas vo
luit Gemin. d. c. mala in princ. 8. diſtinct.
12. tanquam iniquæ non valeret luc. de
penn.in l. 1. prope.fi, C. de Exact. lib. 12.
Bal.c.ſicut nu. 2.de probat. & inrer Con-
cil.generel. Thom. 2. in ſynodo Romana
ſub Nicolao primo in reſcript.tit. 2.fol.mi-
354 hi 767.malæ.n.cõſuetudines † non dicun-
tur

Digitized by Google

tur amplius conſuetudines Ant.d.c.fin.nn.
355 5. de Conſuet.licet ab impijs † quidem
priuilegia reputentur Hoſt. d. c. fin. nu. 9.
356 quam maxime † autem delendæ ſunt conſuetudines quæ ſeruari nou poſſunt ſine periculo animæ idem Hoſt. in c. extripandæ nu. 8. de preben. Vnde Princeps qui
357 eas † nõ tollit pari delicto inuoluitur Aym. conſ. 488. queritur ſi ius nu. 14.lib. 3. Hu
358 ius cemodiq; † conſuetudines augent non leuigant crimen ut eſt tex. in d. e. fin. & in c. ſciſma 24. q. 1. & dicuntur vſurpa-
359 tiones † & corruptelæ Præpoſ. c.in his nu. 10. 11. diſtinct. Io. Mar Rimin.conſ. 181. in præſenti difficultate nu. 6. lib. 1. itemq, abuſus Corn. conſ. 181.uiſa copia conſilij nu. 12. lib 3. & ideo uon valerent etiam
360 † immemorabiles Ruyn. conſ. 156. quia de iure Prelationis nu. 12. lib. 4. Rol a vall. conſ. 3. quod nobilibus florentiolæ nui 46.lib. 2.nec in ſpicitur quod ſit con-
361 ſuetudo introducta † in loco magis nobili,ex eo enim non dicitur bona, nec ideo mala quia in minus nobili loco ſecundum Turt. Crem.in c.nouit nu. 2. 12. diſtinct.
362 minus etiam faciet quod ſint dictæ † conſuetudines iuratæ Bambin. conſ. 70. nulli

dubium eſt nu.24. potiſſimum autem de-
363 teſtrnda eſt conſuetudo † quæ ſit contra
fidem Hoſt in ſumm. de Conſuet. quid ſit
conſuetudo nu.3.Gemin. c. nos conſuetu-
dinem in princ. 12. diſtinct. & in c. illud
2.not. ea. diſtinct vnde non valebit con-
364 conſuetudo baptizandi † ſub iſta forma
ego te baptizo in nomine Patris maioris,
filij minoris, & Spiritns ſancti, nec ſi di-
catur,Ego te Bantizo in nomine Patris, fi-
lij, Spiritus Sancti,& Diaboli Turr. Crem.
in c. conſuetudinem 11. diſtinct. & ibi ēt
Præpoſ.nu. 2. Petr.de Rauen de Conſuet.
nu 59.Rocch. d.c.fin. nu. 80. Iſtæ autem
365 conſuetudines non excuſant † a pœna tem
potali ne dum æterna licet alioqui conſue-
366 tudo † quantumcumq; praua, iniqua, te-
meraria, & iniuſta excuſet a pœna tempo-
rali,& ſic huius Mundi, licet non,ab æter-
na,& ſic gehennali gloſ. in c. cum venera-
bilis, & ibi Ant. & Abb. de Conſuet. & in
c.deniq; 4. diſtinct. Gemin. c. deniq; nu.
13. 5. diſtinct. &c. mala nu. 2. 8. diſtinct.
12. c. reperiuntue nu. 2. 1. q. 1 & c. quia
63. diſtinct. Turr. Crem. in c. Monoma-
chiam nu. 6. 2. q. 4. Henr. Boich. c. 1. nu. 5.
de temp. ordin. luc. de penn. in repet. l.
vni

vni. nu. 13. C.de Collat. donat. lib. 10. Iaccb. de Sancto Georg. in Auth. tria nauigia nu. 5. C.de furt. & per Bar. in l. ſi quis ſit fugitiuus §. apud labeonem ff. de edil. edi: Sebaſt. ſap. in addit ad Abb. in c. cum cauſa uerſ. diuturna de Elect. vbi quod li-
367 cet contractus ſapiat † vſurariam pauitatem ex conſuetudine, tamen reputantur vt ſupra quo ad pœnam temporalem licitus Iaſ. conſ. 78. Bernardinus Iacobi nu. 15. lib. 3. & ibi commemorat conſuetudi-
368 nem ſirmi † quia communiter putabatur licitum vendere ad tempus carius idem Aym. conſ. 366. Criminibus non paucis
369 nu. 25. lib. 3. vbi ſi in loco † exerceri conſuetum ſit vſura, contractus non reputatur fœneraticius Burſat. conſ. 214. diffuſe adeo nu. 15. lib. 2. Plot. conſ 19. caſus ſuper quo petitur conſilium num. 22. Brun. conſ 27. viſo proceſſu nu. 20. Marc. Mãt. conſ. 221. Guglielmus Petrinus nu. 18. & ante eos Præpoſ. in c. reperiunrur nu. 3. 1. q. 1. licet quidem nou excuſet a reſtitu-
370 tione † vſu rarum ſecundum Bero. conſue 167. poſt editum nu: 10. lib. 1. & quod
371 conſuetudo etiam praua † excuſet a pœna in uarijs caſibus elici poteſt vltra allegatos

tos

Digitized by Google

tos ex Card Florent. in Clem. 2. nu. 5. de regul. Hoſt. c. 2. nu. 8. de fi. inſtr. Abb. c. cum cauſam nu. 3. de Elect. felin. c. ex tenore nu. 12. de reſcript. Dec. c. nam concupiſcẽtia nu. 16. in 1. lect. & in 2. lect. nu 23. de Conſtir. franc. Rip. in Rubr. de Iudic. nu. 24. luc. de penn. in repet l. miſſi nu. 6. C. de Exactio. tribut. lib. 10. Iacob. de Sancto Geotg. in d. l de quibus nu. 54. Iaſ. in l. qui iuraſſe nur 7. ff. de Iureiur. in l. ſingularia nu. 49. ff. ſi cert. pet. & in l. 1. § hoc iudiciũ nu. 26. ff. ſi quis ius dicen. Petr: de Ancar. conſ. 51. Conſuetudo quæ habet ſub. nu. 4. uerſ. & ita dicit gloſ Roman conſ. 466. uidetur prima fonte nu. 2. Alex. conſ. 8. Præſupponitur quod quidam Hæbreus col. 2. ad fi. uerſ. confirmantur prædicta lib. 6. & conſ. 233. Ponderatis his nu. 13. & conſ. 240. præſpectis & ponderatis nu. 8. eo. lib. 6. Corn. conſ. 28. In hac conſultatione nu: 9. lib. 3. Socc. ſen. conſ. 209: licet nulla nu. 4: lib. 2: Grat. Reſp: 15. Magnificus, & Generoſus nu. 23. & reſp. 31: in cauſa ſocietatis nu. 37. lib: 1. & reſp: 3. uiſis informationibus nu. 11: lib. 2. & reſp. 39. viſis elegantiſſimis nu. 6. & reſp: 49: proponitur nu: 13: & nu. 15. & reſp. 97. quoniam eximius

mius nn. 5.& reſp. 115. Illuſtriſſ. ac Reuerendiſſ.nu.2.& reſp.151. In cauſa huius incarcerati nu. 23.eo.lib.2.Dec.cõſ. 9. & pro tenui facultate ſub nu. 4. uerſ. quinto ad propoſitum & conſ.373 queritur in effectu nu.8. Carol.Ruin conſ.151. quia proponitur nu. 11. lib. 1. & conſ. 159. Viſijs proceſſibus nu. 7. lib.4. & conſ.65.quamuis eleganter nu. 8. lib. 5.Card. Pariſ. conſ. 26. contra ipſum Dominum Iacobũ nu. 18.lib. 4.& conſ. 171. bona etiam generalia nu. 19. lib.eo. Neuizã.cõſ.51. circa primum uidetur nu.7.& conſ. 52. circa venditionem col. 1.in princ. & conſ. 75. in hac cauſa Celſ. Vgo. conſ. 81. Recolo me proxime elapſis diebus nu. 10. Io Franc. Purpur. conſ. 321.Illuſtriſſ. Princeps nu.21.& conſ.334. in cauſa Nobilis nu. 9. lib. 1. & conſ. 507. ad primum motiuum uu. 23. lib. 2. Aym. conſ.6.plura uidenda ſunt ſub nu. 103.uerſ. pro quo facit, & conſ. 366. Criminibus non paucis nu 28.lib.3 Socc. iun.conſ.39. in caſu ad me tranſmiſſo nu. 15.lib.3. & conſ.11.uiſo conſilio nu.6.lib. 4.& conſ. 27. ſequendo ordinem nu. 29. eo. lib. Plot.d. conſ 19.nu.22. Brun. conſ. 49. proceſſus inquiſitionalis nu. 2. Io. Ceph.

Digitized by Google

ph. conſ.721.cum cauſa nu.58 lib.5.Becc. conſ. 4. Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. nu. 17. Mazol.conſ.41.uaris medijs nu.38. & cōſ. 54. partem fiſci nu. 56. & conſ. 99. Premitto regulam nu.27. Rol a vall.conſ.96. viſo inſtrumēto nu.31.lib.2. Iac. Menoch. conſ.37.mirari ſatis nu.109. Pancirol.cōſ. 148. dicitut factum nu. 12. lib. 1. Burſat. conſ. 256.duplici ex capite nu.21.lib.2. & conſ. 216. facti ſpecies nu. 236. lib. eo. Frauc. Marc. deciſ. 521.quæritur an incen dium nu. 3. Gramm. decieſ. 50. Marcus Spatarius num. 3. cum ſeqq. Euerard. in cent.in loco ab vſitat. nu. 9. Hypp. Marſ. in tract.de fideiuſſ.nu.54.Roman.ſing.19. an conſuetudo & ſing. 384. fui interrogatus Crem.ſing. 150.Moſpuerorum, Petra· ſanct. ſing.83. tene menti num.4. Marſ. in pract. erim. §: quoniam nu: 98: cum ſeqq. Blanc. in pract. crim.§. ſecunda parſ: defen ſionis nu. 15.vſq; ad 21.fol m.141.Suarez. in Theſ. recep. ſent. uer. Conſuetudo nu. 287.quibus in locis eſt in ſpicere diuerſas conſuetudines inualidans,& maxime collu
372 ctantium puerorum † ſaxis prout eſt Bono niæ, Peruſiæ, & Senis,iu quibus locis com pertum eſt occiſos fuiſſe pueros, & tamen

occi-

occiſores fuiſſe defenſatos occaſione dictę
conſuetudinis etiam prauæ a manibus Cu-
riæ item conſuetudinem exercentium
373 † priuatum carcerem, mutuantium ſub
vſur.s ad rationem ſex pro centenario, cō-
mictētium per iurium, ſcribentium, & ſi-
gillantum ſub nomine alterius licet eo in-
ſcio, notariorum apponentium perſonam
præſentem quæ ſit abſens, mutuautium ar
ma, vendentium ad tempus carius, & ſic
aut aliter fœnerantium, & plures ſimiles
malas conſuetudines item accipiendi plu-
res vxores eodem tēporem vt per Io. Bapt.
ferett. conſ. 37. & primo aſpectu nu: 11. lib.
1. & ibi quod hæc conſuetudo excuſabit
374 etiam a peccato † licet falſo vt infra dice-
tur, inferens ita fuiſſe excuſatum Iacob qui
habuit (vt ipſe dicit) quattuor vxores, &
alias Patriarcas ſimiliter, melius autem cē
375 ſuiſſe videtur † Alciat reſp. 21. primo quæ-
ritur in princ. & nu. 6. lib. 1: vbi licet lega-
376 tur Iacob. habuiſſe quattuor vxores † vt
habetur Geneſ: cap. 29. tameu reſponden
do ex intentione Diui Ambroſij in c. dixit
ſarra 32. q. 4: dicit quod hoc eo tempore
peccatum non fuit: quia ante legem hoc
contigit, tamen poſt tam iure Ciuili quam

Ca-

Digitized by Google

Canonico,& Diuino dicit, non licet habere niſi vnicam vxorem nec aliam illa viuente ſuper inducere: quia inquit quod fruſtratoria eſſent illa verba & erunt duo in carne vna mirum itaq; eſt quod Ferett. ad iſta non aduerterit, Quo ad pœnam temporalem pariter excuſat conſuetudo a periurio vt per Rocch.d:c.fin.nu.125.vbi meminit de conſuetudine Doctorum præſen-
377 tantium Scholares † doctorandos iurantiũ pro quibuſcnnq; etiam indoctis, quia inquit quod non incurrunt periurium in foco contentioſo, hoc tamen periurium nũquam cenſetur in curriſſe D: Petrus Phi-
378 lippus † Mattheolus de Peruſio: qui indoctis Scholaribus ad doctoratum aſpirantibus non fauebat.

379 Ampliatur † vt non tantum conſuetudines malæ,& præſcriptæ liberent a pœna, & propterea a culpa licet non a peccato Burſat. conſ: 53. Nobilis Dominus nu. 9.
380 lib. 1. ſeſſ etiam ſi non ſint præſcriptæ † ſecundum Bal. conſ: 318. puuitur quod electio col: 2. circa fi: lib: 3: Aym: conſ: 353. Domini Cautre nu.6.lib:3.

381 Ampliatut † ſecundo etiam ſi conſuetudiues ſint reprobatæ, quia & hæ a pœna tem-

temportli excuſant Hoſt. c. ſane nu: 6. de temp: ordin. Io: Ceph. d. conſ: 721. num. 59. lib. 5.

382 Contrarium † quod imo quando conſuetudo eſt reprobata, & caſſata per legẽ non excuſet. modo aliquo voluit Petr. de Rauen: de Conſuet. num. 250. Rocch. d: c: fin: nu: 127. Iacob. de Saucto Georg: in l: certi condictio §. ſi nummos nu. 4. ff: ſi cert. pet. Card. Pariſ: conſ: 29: contra ipſum. Dominum Iacobum num. 18: lib. 4: Franc: Marc: deciſ: 889. quæritur de pœna nu: 20.

383 Concordarem † tamen quod licet non excuſet, concedit tamen faciliorem poteſtatem diſpenſandi, Ant: c: cum venerabilis nu: 13. & nu: 19: de Conſuet.

384 Limitatur † primo niſi conſuetudo ſit tyrannica, quia tunc non defendit a, culpa Hoſt: c. dilecto nu. 15. de off. Archid.

385 Limitatur † ſecundo in illis delictis quæ de directo fiunt contra naturam vt eſt delictum ſodomiæ Turr: Crem. in c. ſi quis prebendas nu: 4. 1. q. 3. Henr. Boich. in c. 2. nu. 2. de temp. ordin.

386 Limitatur † tertio in cõſuetudine ſingularis perſonæ: quia illa potius auget delictnm

ctum, idem Boich. in c. 1. in princ. eo. tit.

387 Limitatur † quanto & vltimo in Simoniaca prauitate vt nec etiam excuſet a pœna temporali c nō ſatis de Simon. Ant: c. veniens nu. 3. eo. tit. Turr. Crem. d. c. ſi quis præbendas nu. 4. Franc. Marc. deciſ. 544. quæritur de renunciatione nu. 4.

SMMARIVM.

1 *Populus vel eius maior pars poteſt inducere conſuetudinem.*

2 *Declaratur in legis conden. poteſtatem habente.*

3 *Populo inducente conſuetudinem comprehenduntur dementes, furioſi, infantes, minores 25. annis, forenſes, mulieres, & huiuſmodi, item nec Iudæi nu. 7.*

4 *Populi quotà pers non dicuntur mulieres.*

5 *Amazonum conſuetudo quæ;*

6 *Gallicarum mulierum conſuetudo.*

8 *fœminæ iuriſditionem babeutes inducunt conſuetudinem.*

9 *Fœminæ quæ ſunt de Collegio per eos adminiſtrato conſuetudinem pariter inducunt.*

10 *Fœminæ conſuetudinem inducunt inſpectā*

tibus

tibus ad earum artem.

11 *Excommunicati ſi non ſint declarati ſunt pars Populi conſuetudinem inducentis.*

12 *Populi pars an poſſit conſuetudinem inducere controuerſiæ opi.*

13 *Caſtra ſeu Villæ non poſſunt conſuetudinem inducere niſi Princeps approbet nu. 15. aut Ciuitas patiatur nu. 16.*

14 *Syndici ſeu Gualdaneij vt non teneantur denunciare maleficia Caſtri, ſeu Villæ etiam contenaria conſuetudo non valet.*

17 *Caſtra in defectum ſuæ conſuetudinis debent recuerrere ad conſuetudinem ſuæ Ciuitatis.*

18 *Opiniones contrariæ Petri de Rauen. & Iacob. de Sancto Georg. cum Bal concordantur.*

19 *Immemorabilis conſuetudc valet licet inducta per perſonas non habentes poteſtatem legis condendæ.*

20 *Caſtra & Villæ inducunt conſuetudinem non repugnantem conſuetudini Ciuitatis propriæ, aut legi.*

21 *Tolerantia eius qui legem condere poteſt facit valere conſuetudinem inductam ab eo qui tamen inducere non poteſt.*

22 *Notarij conſuetudinem iuducere non poſ-*

ſunt niſi accedat auctoritats eius qui habet poteſtatem legis cendende.

23 *Singularis perſona inducere poteſt conſuetudiuem.*

24 *Dantis conſuetudo inſpicitur.*

25 *Populi, ſeu eius maioris partis conſuetudo dicitur proprie conſuetudo non illa priuatæ perſonæ.*

26 *Aſſuefactio dicitur comſuetudo priuatæ perſonæ.*

27 *Populi pars poteſt facere quoad ſe conſuetudinem.*

28 *Poteſtatum Terrarum conſuetudo ius Prætorium cenſetur & ſic annalia remedia dicuntur, Populi, autem conſuetudo dicitur remedium perpettuum & dicitur ius Ciuile.*

29 *Poteſtates Terrarum conſuetudinem inducere non poſſunt.*

30 *Error Rocch. ex Auctoris intentione.*

QVE-

Digitized by Google

QVESTIO SEPTIMA.

QVÆRO nunc iuxta Seriemper me vt ſupra in diffinitione traditā per quas perſonas induci poſſit cōſuetudo in quo
1 reſp. quod † per Populum vel maiorem partem ipſius Gemin. in c. illud 3. not. 12. Diſtinct. Bar. l. 2. num. 11. C. quæ ſit long. Conſuet. Corn. conſ. 296. Circa primum conſultationis articulum nu. 5. lib. 4.

2 Declaratur † quod Populus talis eſſe debet vt legis condende poteſtatem habeat Bal. d. l. 2. in 1. & 3. opp. & in d. l. de quibus in §. inueterata ue.1ſ. Nota vbi etiā Modern. Repet. nu. 51. Petr. de Rauen. de Conſuet. nu. 96. Iaſ. in l. fin. nu. 10. C. de teſta: Alex. conſ. 173. viſo & diligenter conſiderato nu. 12. lib. 6. Socc. Sen. conſ. 7. nunc quæſitorum ſub. nu. 8. uerſ. ita etiam ille lib. 1. Bero. conſ. 28. in præſenti cauſa nu. 50. lib. 3. Natt. conſ. 431. circa ea ea quæ aliàs ſcripſi nu. 20. lib. 2. Aym. cōſ. 836. Plura indaganda nu. 6. & conſ. 952. quæſtio ſimplex nu. 13. & conſ. 972. præ-

Digitized by Google

cipua quæſtionum nu. 37. lib. 5. & in tract. de Antiq. temp. 4. par. nu. 13. uerſ. quinta differentia Petr. Santegn. de Aſſecurat. & ſponſ. Mercat. 3. par. nu. 3. Zaſ. d.l. de quibus col. 4. uerſ. ad ſecundum caput Silueſt. in Summa in uer. Conſuetu d q. 3. nu. 5.

3 Excluduntur † tamen dementes, furioſi, in fantes minores 25. annis, fore nſes, mulieres, & huſmodi Ant. d. c. fin. nu. 40. Præpoſ. c. fruſtra. 8. diſtinc. felin. c. quoniã nu. 4. de Teſti Bar. d. l. 2. nu. 13. C. quæ ſit lon. Couſuet. Abb. cons. 53. attingendo dicta dubia in princ. lib. 2. ſider. de Sen. d. conſ. 65. Socc. Sen. conſ. 7. nunc quæſitorum ſub nu. 8. uerſ: hinc eſt quod vſus lib. 1.

Ratio eſt quia pro parte non habent conſenſum, & pro parte non inducunt cõſuetudinem, quia non dicuntur quota
4 † pars Popnli vt per Doct. ſupra allegat, & quoad mulieres Zas. in l. iam & Demothenes col. 2. verſ. quod autem Doctores
5 ff. Delegi vbi Limitat † in Amazonibus quibus vltra eum ut ex hiſtoricis liquet teſte officina Texto. vbi ſupra mos erat interfectis maribus quos genuiſſent ſeruare

fœminas

fœminas earumq; infantiũ mammas dextras inurere ne impedimento eſſent ad pugnam vnde çelebrantur belli coſiſſimę quę magnam Aſiæ partem occupaſſe dicuntnr,
6 idem dico de Gallicis mulieribus † quæ ſuper bello, & pace conſultabant, & arbi-
7 træ ſedebanr, Item excluduntur † Iudæi ſecundum Bero.conſ. 28.in præſenti cauſa nu.31. & 33. lib.3.vbi ponit quibus conſuetudinibus & iuribus vti debeãt per eos.

8 Limitatur † ſecundo in fœminis quæ iuriſditionem habent Ant.d.c.fin. nu.44.

9 Limitatur † tertio in mulieribus quæ ſint de collegio per eas adminiſtrato Celſ. Vgo conſ. 64. eſt quoddam nu. 12.

10 Limitatur † quarto in mulieribus quæ aliquid conſuetndine induxerint in ſpectantibus ad earum artem puta ad artem obſtetricum Rocch. d. c.fin.nu.386. & ſeqq. & in his ſupradictis quatuor caſibus exceptis ẽt ex ſe ipſis abſq; Populo mulieres inducere poſſunt conſuetudinem.

11 Excommunicati † verò non declarati tamen non excluduntur quo minus concurrant ad inducen. conſuetudinem Bal. d.l. de quibus nu.65. & quamuis ſupradictum ſit conſuetudinem induci per Populum,

ſeu eius maiorem partem, nihilominus in
12 duci etiam poterit † per vnam partem Ciuitatis ſeu Populi, ita poſt Gugl. de cun. quem allegetenuit. Bar. in d. l. de quibus nu. 15, vbi etiam Aug. nu. 29. idem Bar. in d.l.2.nu.18.C.quæ ſit lon. conſuet.

Contrarium tamen tenuiſſe videtur ſalyc. in l.1. nu.28.C.eo tit.Ang. Aret. in §. ex non ſcripto nu. 23. Inſtit.de iu. natural. Socc.Sen.d.conſ.7.nu.8.lib. 1. de quo die vt declaraui ſupra. q. 5.

13 Quò verò ad Caſtrum † ſeu Villam non quidem per totum ne dum per partem induci poterit, vnde in Caſtro ſeu Villa non
14 poterit induci cõſuetudo vt ſyndicus † ſeu Gualdanins non teneatur denunciare maleficia licet aliàs teneretur ex quo lapſi sũt denunciata; Nam non habent poteſtatem conſuetudinem inducendi niſi Princeps il-
15 lam † approbet Petr. de Rauen. de Conſuet.nu. nu. 97. Iacob. de Sancto Georg. d.l.de quibus nu. 55.verſ. & ideo dicit Bal-
16 dus,aut etiam Ciuitas † pateretur Aug. d. l. de quibus nu. 30.

Contrarium tamen virtualiter videtur tenuiſſe Bal. in l. ſi certis annis ſub nu. 20.
17 uerſ. præteria C. de Pact. vbi Caſtra † in defectum

defectũ ſuæ cõſuetudinis debẽt recurrere ad cõſuet. Ciuitatis ego poſſunt habere ſuã conſuet. quod eſſentia prædicta.

18 Sed reſp. † quod opi. ſupradicta quæ aduerſari videtur opi. Bal loquatur in cõſuetudine quæ non ſit immemorabilis opi. autem Baldi in conſuetudine immemora-
19 bili quæ valet licet ſit inducta † per perſonas non habentes auctoritatẽ legis condendæ Ant. d.c.fin.ſub nu.39. uerſ. iuraq; exigunt Aym. conſ. 391. Venerabilis Dominus nu.21. lib.3.& conſ. 518. ad primum dubium nu.3.eo. lib. valebit etiam conſue-
20 tudo inducta ab oppidis, Caſtris, & Villis quæ eſſet non repugnans conſuetudini Ciuitatis propriæ aut legi qui tuuc ualeret Petr. de Rauen.de Conſuet nu. 165. ſimi-
21 milq; modo ſi ad ſit † tollerantia eius qui legem condere p teſt Silueſt. in ſumm. in verſ. cõſuetudo q.3.uerſ.& ibi loquitur in vniuerſum in conſuetudine inducta per nõ habentem poteſtatem legis condende nedum per Caſtrum.

22 Induci etiam poterit † conſuetudo accedente auctoritate eius qui habet poteſtatem legis condendæ per Notarios omictendi in inſtrumentis aliquam ſolemnitatem li-

Digitized by Google

cet notarij non poſſint ex ſe ipſis conſuetudinem inducere Natt. conſ. 75. ſubtiliter, & acuſe nu. 11.lib.3.

23 In facto tamen ſingulari induci poterit conſuetudo per vnum hominem & illa attendenda erit ſecundum Bal. in l. vel vniuerſorum in princ. ff.de pignor. act. vndo dici ſolet quod inſpicitur conſuetudo dan-
24 tis † ſecundom gloſ. in l.ſicut certo §. nunc videndum verſ. cuſtodiam in uer. eſt commodatus ff. Commod.

Dicas tamen quod hæc non eſt conſuetudo proprie: quia conſuetudo ea intelligitur quæ cauſetur a tacito Populi vel eius
25 maioris partis conſenſu † vt ſupra dictum eſt non autem a priuatis: qui nullam habent iuriſditionem Aym. conſ. 642. die quinto Februarij nu. 20. lib. 4. iſta nanq;
26 potius dicitur aſſuefactio † ſecundum Rol. a vall. conſ. 5.pulchra profecto nu.74. lib. 1.& propterea etiam non mirum ſi diuerſe poſſunt eſſe in Populo conſuetudines:
27 quia vt alias dixi quo ad ſe vna pars † Populi poteſt facere cõſuetndinem vt dixit Ant. in c. quoniam nu. 3.de off. ordinar.

Reperitur in ſuper alia conſnetudo: quę inducitur a Poteſtatibus Terrarum quæ potius

28 tius re vera cenſeri poteſt ius † Prætorium & ſic dicuntur remedia annalia, inducta autem a Populo conſuetudo dicitur ius Ciuile vnde remedium perpetuum nuncupatur Rocch in Rubr. de Conſuet.nu.2. ſed tamen ſubdit declarando ibi nu. 23. quod dicitur hæc conſuetudo induci a Poteſtatibus Terarum ob Populi conſenſum cum
29 tamen aliàs Poteſtates † non poſſint tamquam particulares perſonæ ueram conſuetudinem inducere vnde ratione prædicta & ex his quæ ſubijciam ſentio male loquu-
30 tuum † fuiſſe eundem Rocchum in loco proſſime alleg. & in d.c. fin. nu. 647. dum dixit conſuetudinem inductam a Poteſtatibus cenſeñ.ius prætorium & ſic annum non excedere, In conſuetudine namq; pręter ius quæ in ſtilum tendit non bene loquitur: quia illa ſemper & perpetuo allegari poteſt, vt dicam infra. q. 13. aut in conſuetudine contra ius, & tunc nec quidem anno nedũ perpetuo induci poteſt conſuetudo minuſq. durare vt pote quod legem abrogare non poſſint tanquam legis condendæ ‘ & deſtruendæ poteſtatem non habentes imo potius ad legum obſeruantiam obſtricti.

SVM-

SVMMARIVM.

1 Conſuetudo magnæ auctoritatis, immo maximæ nu. 2.

3 Conſuetudo ſemper habita in magna veneratione.

4 Mater quaſi dicitur conſuetudo, & vt tali adhibenda reuerentia.

5 Conſuetudo inducta ante ius ſcriptum a primordio ipſius, & poſt ius naturale quo tempore homines cœperunt ſimul viuere num 6.

7 Intellectus §. ex non ſcripto Inſtit. de iu. natural.

8 Conſuetudo dicitur iuris Ciuilis pars.

9 Cain fuit primus qui conſuetudinem iduxit quando Ciuitatem edificiauit.

10 Virtutem abrogandi habet conſoetudo.

11 Item quæritur §. qui impleto ff. locat, quando locum non habeat.

12 Tollere, & mutare ius poſitiuum poteſt cōſuetudo.

13 Publicum ius quoad omnes quos tangit facit conſuetudo.

14 Publicum ius auctoritate, & vtilitate ut tollatur requiritur tacitus conſenſus Papæ

Digitized by Google

pæ aut iuſta cauſa.

15 *Solemnitates requiſitas per ſtatutum in emptione & venditione poteſt tollere conſuetudo.*

16 *Generalis conſuetudo derogat iuri ſcripto.*

17 *Regionis conſuetudo ſecunda eſt.*

18 *Spetialis conſuetudo familiæ iuri derogari poteſt.*

19 *Localis conſuetudo derogat legi in illo loco.*

20 *Specialis conſuetudo ſi Efficiatur generalis omnes adſtringit.*

21 *Generalis conſuetudo omnes generaliter adſtringit.*

22 *Equitati derogare poteſt conſuetudo etiam ſi ſit ſcripta.*

23 *L. maximum vicium C. de lib. præter. & legis. 12. tab. equitatem tollere poteſt conſuetudo.*

24 *Legem quibus caſibus tollat conſuetudo:*

25 *Simile conſuetudinis vincit legem.*

26 *Virtutem addendi habet cooſuetudo.*

27 *Solemnitatem aliquam ad ius commune in alienalione rei Eccleſiaſticæ addeas conſuet. valet.*

28 *Virtutem alterandi legem habet conſuetodo.*

29 *Inhabilitare aliàs habilem poteſt conſuetudo.*

Licitum

Digitized by Google

30 *Licitum facit conſuetudo quod aliàs eſt illicitum.*

31 *Membrorũ, ſuorum licet nemo ſit dominus, tamen coutraria conſuetudo tenet.*

32 *Capitali pœnæ quis ſe adſtringere poteſt pro alio ſtant e conſuetudine.*

33 *Pecuniam vnus tollere poteſt pro alio ſtante conſuet.*

34 *Illicitum facit conſuetudo quod ſui natura eſt licitum.*

35 *Confeſſus delictum de quo aderant indicia poterit interrogari de alijs de quibus non ad ſunt indicia vt in furto de conſuetudine totius Italiæ.*

36 *Error Auguſtini ad Ang. de Maleſi. qui tamen defenſatur.*

37 *Delictum committere conſuetus non facit ſibi indicium ad torturam pro eo delicto quo non ad ſit indicium.*

38 *Vſurarium contractum ad reſcindẽdum non ſufficit probare quod contrahens erat vſurarius niſi ſpecifice probetur de illo contractu.*

39 *Delinquendi conſuetudo facit contra aliquẽ præſumi.*

40 *Conſuetudine in practica ſeruata nullatenus recedendum.*

Pecu-

Digitized by Google

41 *Pecuniaria pœna ſi quis pro aliquo delicto veniret. puniendus, ſi probetur quod aliàs ſit conſuetus delinquere, in illo poterit de conſuetudine capitaliter puniri.*

42 *Contrarium tamen de Conſuetudine Neapolitana & Mediolanen.*

43 *Gratiatus de primo delicto nihil agit ſi obtineat gratiam de ſecundo non facta mentione de primo: quia cēſetur ſubrepticia.*

44 *Formica quidam in Ciuitate Bononiæ fuit decapitatus: quia in ſecunda gratia non fecit mentionem de primo delicto de quo pariter, fuerat gratiatus.*

45 *Virtutem corroborandi habet conſuetudo unde dat fidem inſtrumento.*

46 *Priuatis inſtrumentis fides adhibetur conſuetudinem Interannenſi.*

47 *Cardinalis aſſertioni vt credatur etiam in præiudicium tertij conſuetudo facere poteſt.*

48 *Corroborare conſuetudo non poteſt rem irrationabilem.*

49 *Virtutem declarandi habet conſuetudo.*

50 *Doctorum opi. dubijs ſtantibus ſtandum eſt conſuetudini.*

51 *Virtutem derogandi habet conſuetudo.*

52 *Virtutem interpretandi ſimiliter.*

In:er-

53 *Interpres legnm etiam Diuinorum dicitur conſuetudo.*

54 *Interpretari debet conſuetudo dubia ſecundum ius commune non antem ſecundum ius ſtatutarium.*

55 *Verborum a mente reredendum non eſt.*

56 *Prodeſſe debet conſuetudo illis quibns Auctores conſuetudinis prouedere voluerũt non illis quibus noluerunt.*

57 *Interpretari non debet ſecundum ius commune conſuetudo ſi deroget iuri communi.*

58 *Interpres ſtatutorum eſt conſuetudo.*

59 *Interpretationibus ſtatutorum multum attendenda eſt conſuetudo.*

60 *Interpres Priuilegiorom eſt conſuetudo.*

61 *Interpretatur diſpoſitionem teſtatoris conſuetudo.*

62 *Calici legato intelligitur ſecundum conſuetudinem Eccleſiæ, et facultates teſtatoris:*

63 *Contrarium Bar. tenuit, & male ſecundum Auctorem qni opi. Bal. probat nu. 64.*

65 *Interpretatur conſuetudo conſtitutiones, & literas obſcuras.*

66 *Legatum incertum redditur certum ſtante conſuetudine teſtantis.*

67 *Interpraeatur conſuetudo in quibnſdam*

Sacram

Sacram paginam.

68 *Vnigenitus dicitur etiam ille qui habec aliũ fratrem ſecundum ſacram ſcriptnram.*
69 *Pater appellatur etiam aſcendens vſq; in infinitum & filius etiam deſccndens.*
70 *Interpretatur conſuetndo verba cõtractus.*
71 *Promittens ſe facturum ad quid teneatur.*
72 *Conſueta regionis in contractũ venire cenſentur.*
73 *Regionis ſecundum couſuetudinem partes contraxiſſe videntur.*
74 *Interpretatur conſuetudo verba ſtipulationum.*
75 *Interpretatur etiam rudes ſermones.*
76 *Interpretatur conſuetudo acta iudicij dubia.*
77 *Citatio dubia conſetur facta ad locum, & tempus conſuetum.*
78 *Interpretatur conſuetudo omnem diſpoſitionem.*
79 *Interpretandi conſuetudo ſicut habet naturam actiuam ita paſſiuam.*
80 *Virtutem ius alterius tollendi habet conſuetudo.*
81 *Lapides & ligna in alieno tollere licet ex conſuetudine.*
82 *Declaratur.*
83 *Metalla fodiendi non ſoluto præcio non*

valet conſuetudo.

84 Virtutem obligandi habet conſuetudo.

85 Minores ligat conſuetndo.

86 Pupillos ſimtliter.

87 Infantes pariter.

88 Error Gugl.

89 Minori duo competunt remedia in vēditione, Scilicet reſtitutio in integrum, & l. 2. C. de reſc. vendit.

90 Reſtitutionem in integrum minori auferre poteſt conſuetudo.

91 Minori an noceat reſtitutio in integrum.

92 Miuores non ligat conſuetudo, quando conſuetudo inducit delictum quod ſui natura nòn eſt delictum.

93 Peregrinos bene ligat conſuetudo ſiue veniāt ad locum animo permaneudi ſiue nō: quia tenentur ſeruare conſuetudinem loci ad quem declinant.

94 Cathalani exiſtentes in ſtudio Tholoſano peccant ſi iuxta conſuetudinem Cathaloloniæ comedunt carnes in Sabbato, & e contra quod Tholoſani non peccant ſi in Cathalonia iuxta conſuetudinem Patriæ comedunt carnes in Sabbato.

95 Aduenæ non habitantes ligantur conſuetudine tantum quo ad ordinem Iudicij

non

non autem quo ad illius deciſionem.

96 Subditus extra Territorium non ligatur conſuetudine loci vnde eſt oriundus.

97 Teſtamentum forenſes condere poſſunt ſecundum couſuctupinem loci in quo conditum eſt.

98 Intellige.

99 Clericos ligat conſuetudo quando eſt fauorabilis.

100 Bar: leges Canonicas non callebat vt ipſe dicit.

101 Clericos non ligat conſuetudo, quando habere ſe poteſt ad commodum, & ad incommodum.

102 Clericos ligat conſuetudo mixta laicorum, & Clericornm.

103 Moniales ligat conſuetudo.

104 Non natos ligat conſuetudo.

105 Furioſos ligat conſuetudo.

106 Iudeos pariter ſi habitent niſi lex Moſaica repugnaret, & niſi ſpecialis ſit conſuetudo inter eos.

107 Principem ligat cōſuetudo ſi ſit rationabilis.

108 Principem trahere dicitur conſuetudo ad obſeruantiam.

109 principe maior dicitur conſuetudo quando contra ipſum diſponit.

110 *Feudorum conſuetudo ſi dictet quod Imperator non poſſit priuare Duces niſi per pares curiæ iudicentur indigni Imperator non poteſt contra ſtatuere.*

111 *Rex non poteſt facere derogationem conſuetndinis vigentis inter Barones, & ibi ſimilis cõſuetudo Regis francorũ nũ.* 112.

113 *Princeps non poteſt ius conſuetudine quæſitum tollere.*

114 *Priccipis ſub poteſtate dicitur conſuetudo conſtituta, item ſub Principis manibus immo ſub pedibus nu.* 115. *& inutilis ea per quam Princeps ligasur nu.* 116:

117 *Princeps quando ſubſit, & quando præſit conſuetndini diſtinctio remiſſiue.*

118 *Papa indiſtincte non ligatur conſuetudine.*

119 *Eccleſias & earum bona non ligat conſuetudo niſi Papa velit,*

120 *Epiſcopum ligat conſuetudo.*

121 *Virtutem præſumendi habet conſuetudo.*

122 *Vſuram ſi quis commictere ſolitus ſit ſi pœnam ſtipulatur præſumitur actum in fraudem vſurarum.*

123 *Salutare ſi quis ſit ſolitus me, ſi me non ſalutat amplius præſumitur inimicus meus.*

124 *Virtutem prohibendi habet conſuetudo.*

125 *Diſponere quis de re propria prohiberi po-*

teſt

teſt vt in retractu, & alienatione in forenſem.

126 Virtutem tolerandi habet coneſuetudo.

127 Dubium probabile circa ius Diuinum conſuetudo conſtituere poteſt, & excuſare.

128 Virtutes plures conſuetudinis remiſſiue.

129 Implere pro parte ſua incumbentia debet quis, & illa probaɹe qui vult vti conſuetudine.

130 Iuriſditionis eſt conſuetndinem creare.

131 Iuriſditionem non habenti conſuetudo dare poteſt.

132 Scholaris ſi ſtante ſtatuto debet conueniri ſub Epiſcopo, & de conſuetudine quod contra eum ſcholarem cognoſcat Rector, per huiuſmodi ſtatutum non cenſetur derogatum iuriſditioni Rectoris.

133 Laicis in Clericos in minoribus ordinibus conſtitutos conſuetudo iuriſditionem dare poteſt.

134 Error Mars.

135 Sententia a, non ſuo Iudice lata non valet etiam ſtante conſuetudine.

136 Principis in præiudicium, iuriſditionem conſuetudo tribuere non poteſt.

137 Iuriſditionem conſuetudo dare poteſt non tantum perſonis, ſed etiam rebus & locis.

138 *Iuriſditionem dat conſnetudo etiam mere priuato.*

139 *Iudex quod quis ſit in cauſa propria conſuetudo facere poteſt.*

140 *Tutores dare poteſt priuatus de conſuetudine.*

141 *Iuriſditionem dare poteſt conſuetudo non tantum maſculis, ſed etiam fœminis.*

142 *Mulier ius dicere poteſt ſtante cenſuetudine.*

143 *Merum imperium tribuit conſuetudo ne dum iuriſditionem.*

144 *Error Ang.*

145 *Iuriſditionem tribuit conſuetudo non tantum in principali ſed in acceſſorio.*

146 *Immemorabilis conſuetudo dicitur habere vim tituli conſtituti, & huiuſmodi.*

147 *Immemorabilis consuetudo dicitur quæ eſt a centum annis.*

140 *Iuriſditio ſicut per conſuetudinem confertur ita etiam tollitur.*

149 *Iuriſditionem inferioribus de ponendi Clericos conſuetudo dare non poteſt,*

150 *Excommunicandi ius priuatæ perſonæ conſuetudo dare noe poteſt.*

151 *Declaratur.*

152 *Prælatus inferior Epiſcopo inſignia pontificalia ſicut Epiſcopalia conſ. quærit.*

Capa-

Digitized by Google

153 *Capacitas iuris quod quis acquirit requiritur per conſuetudinem in acquirente.*

154 *Delegatus ab inferiore a Principe poteſt de conſuetudine ſubdelegare licet de iure contra caueatur.*

155 *Altera natura dicitur conſuetudo*

156 *Innatum fere dicitur conſuetudo*

155 *Natura aduentico conſuetudo nuncupatur per Medicos.*

158 *Natura poſt ponenda conſuetudini ſecun. Philoſophum.*

159 *Mala vita præterita facit præſumi ad præſentem.*

160 *Altera lex dicitur conſuetudo.*

162 *Litem ſuam facit Iudex iudicando contra conſuetudinem, non ſecus ac ſi contra legem & qui tenetur ſecundum iura pronunciare debet conſuetudinem proſequi nu. 162.*

163 *Papa ſi approbet conſuetudinem, dicitur habere ea uires Conſtitutionis Canonicæ maxime quando eſt clauſa in corpore iuris nu. 164.*

165 *Lege maior dicitur conſuetudo quando illi derogat.*

166 *Veritatis iure fungitur conſuetudo.*

167 *Veritas proprie non eſt conſuetudo.*

Digitized by Google

168 *Veritas ipſa Deus eſt.*

169 *Actus praticus dicitur conſuetudo.*

170 *Expreſſum dicitur quod conſuetudine cauetur.*

171 *Recedendum a conſuetudine non eſt.*

172 *Lex aut ſtatutum ſi non ſint conſuetudine recepta non valent, & quod tempus exigatur.*

173 *Aduocati de calumnia quomodo debeant iurare & quod tolli non poteſt nu. 175.*

174 *Contrarium ſeruatur de conſuetudine quod non iurent, & an inobſeruantia liget in futurum nu. 176.*

177 *Neceſſarium dicitur quando aliquid eſt cõſuetum fieri non voluntarium.*

178 *Conſueta denegari non ſolent.*

179 *Notarij ſeruare debent formularia conſueta.*

180 *Conſuetum fieri dicitur notum.*

181 *Appetitus delectabilis dicitur conſuetudo.*

182 *Iuri conformis conſuetudo delectabilis, & fortior alia.*

183 *Imo fortior immemorabilis.*

184 *Immemorabilis conſuetudo omnimodo ſeruanda etiam ſi ſit irrationabilis nu. 185. & licet neceſſaria requiſita ad eam inducendam non reſeruauerint num. 186.*

Digitized by Google

187 *Decreti & iuſticiæ vim habere dicitur conſuet.*

188 *Ignorantiæ iuſtam cauſam tribuere dicitur conſuetudo.*

189 *formam futuris negocijs dare dicitur conſuetudo.*

190 *Cauſa iuſta præſumitur in conſuetudine.*

QVESTIO OCTAVA.

SEQVITVR modo vt videamus de viribus conſuetu dtnis quæ magnæ cenſetur
1 † auctoritatis per Doct. vt teſtatur Dec. in c.3.nu.155. de probat,& conſ. 48. mature ac diligen-
2 ter nu.2.& vim conſuetudinis etiam † maximam dixit Cic.de Amicit. dicitur in ſu-
3 per in magna veneratione † Catell. Cott. in memor. in ver.conſuetudo in princ. &
4 ſicut matri adhibendam eſſe † reuerentiã dixernnt Rocch. d. c fin. nu. 147. Rol. a vall.eouſ. 53. ſiue feudum nu. 19. lib. 3. Marc. Mant. conſ. 89. prima facie uidebatur,nu. 15. Ratione nanq; antiquitatis ſibi plurimum tribuendum eſt: fuit. n. in-
5 ducta † ante ius ſcriptum Ant.d.c. fin. ſub

nu.49. verſ. ſed quæ eſt differentia. Præpoſ. c. non eſt peccatum §. ius verò nu. 3. 6.diſtinct. fuitq; poſt ius naturale quando
6 cæperunt homines † ſimul viuere Rocch. de Conſuet. in Rubr.col. 1. verſ. & in hoc erant iuniores vbi poſt gloſ. reſpondet ad
7 d.§ ex non ſcripto † dum videtur facere contra ibi, in illis verbis legem imitatur,
8 q̃q̃ dicatur † iuris Ciuilis pars Natt.conſ. 512. fuit aliàs dictum nu. 10.lib.3.Primi-
9 tus q; fuit in ducta conſuetndo a Cain † eo tempore q. ciuitatem ædificauit Geneſ. cap.4. & not. in c. fin. 6. diſtinct.Modern. Repet. in d. l. de quibus num. 45. gloſ. & Doct. in c. non eſt † ius verò 6. diſtinct.

Vt autem facilius dignoſcatur qualis, & quanta ſit, & in quibus auctoritas conſiſtat ſubnecto.

10 Primo habere virtutem † ſeu uim abro gandi ſcilicer penitus tolleudi Io: Ceph. conſ. 549.omnia loca num.39. & 78.lib.4. Infertur ad conſuetudinem de renouando de quinquennio in quinquennium in Em-
11 phiteuſi † quod ex hac non habeat locum. l. itẽ quæritur §.qui impleto ff. locac.quod ſilicetcenſeatur facta reconductio niſi ſequuta ſit renouatio,& non dicitur emphy-

teutam

teutam poſſe continuare poſſeſſionem, & habere ius aliquod ſtante conſuetudine quæ dogare dicitur Bero.conſ.116.in cauſa Caducitatis un.7.lib.1.Aym. conſ. 518. ad primam dubium nu. 2. lib. 3.

12 Declaratur †vt poſſit obrogare,& mutare iuſmere poſitiuū Iaſ.d.l.de quibus nu.35. Pract Pap. in form. libell. in act. real. ad Euidentiam nu. 8. Bellem. deciſ.339. Cō-

13 ſuetudo non poteſt nu. 2. & faciat ius † publicum quo ad omnes quos tangit negocium Bal.d.l de quibus in addit.nu.4.Grat. reſp. 42. Viſis elegantiſſimis num. 4.lib. 1. Socc. iun. conſ. 80. poſtquam circa petitionem nu. 50.lib.3.& conſ. 33. uiſa contingentia nu. 3.lib. 4. & conſ. 92. duo diſtincte nu. 16. lib. eo.

14 Limitatur † in conſuetudine tollendi ius publicum auctoritate, & vtilitate: quia non valet niſi inducatur tacito conſenſu Papæ vel iuſta cauſa tacite interueniente Abb. cum ex offic j nu. 13. de præſcript.

15 Ampliatur † primo conſuetudinem poſſe abrogare & tollere certas ſolemnitates requiſitas qui ſtatutum in emptione, & venditione Corn. conſ.155. ex quo ſtatuta in princ.lib. 4.

Amplia-

16 Ampliatur † ſecundo vt non ſolum generalis, & quæ vbiq; ſeruatur deroget iuri communi, & ſcripto Paul. Caſtr. conſ. 29. ſtatuta Piſanna nu. 2. lib. 1. quia conſuetu-
17 do † regionis ſeruanda eſt l. Imperatores in fi: ff. de Contrah. empt. ſed etiam ſpecialis
18 † vnius familiæ iuri. derogare poteſt Ruyn. conſ. 34. in hac lite nu. 5. lib. 1. nedũ
19 quod particularis † in loco deroget legi in illo loco gloſ. ad fi. in d. l de quibus, & ſi
20 ſpecialis efficiatur generalis † omnes adſtringit Hoſt. c. cũ inhibitio nu 2. de Clan
21 deſt. deſponſ. aſſumit nanq; † naturam generalis conſuetudinis quæ generaliter derogare dicitur gloſ. in Auth. de Tabell. §. illud quoq; verſ. Prothocollum.

Ampliatur tertio vt conſuetudo non ſolum iuri derogare poſſit, verum etiam e-
22 quitati † licet ſit ſcripta laur. de Rodul. inter conſilia matrim conſ. 8. paucis me expediam nu. 7.

Infertur ex ſupra ditta Ampliatione cõ-
23 ſuetudinem poſſe † tollere equitatem. l. maximum vicium. C. de lib. præter. & legiſ. 12. tab. in ſuccedendo licet ſit generalis lap. alleg. 101. In Ciuitate Florentiæ ſub nu. 13. uerſ. & per hoc reſpondetur &

quando

Digitized by Google

quando etiam, & quibus caſibus conſue-
24 tudo tollat legem † habetur per gloſ. magnam in l. 2. C. quæ ſit lon. conſuet. Bar. d.l.de quibus nu. 5.& in Repet. nu.eo.Bal. nu 19. Iaſ. nu. 54. idem Bal.d.l.2. num.4. vbi atiam Salyc. ſub nu. 18. verſ. cum igitur quæritur Aret. Inſtit. de off. Iudic. in princ. nu. 9. quibus in locis afferuntur plures opi. & caſuum diſtinctiones poſitæ ſeriatim.

Non ſolum autem valet conſuetudo, ve-
25 rum etiam ſimile † conſuetudinis quod uincit legem vt per Iaſ.in d.l.de quibus nu. 22.vſq; ad nu. 41. & ante eum Ang. in d. l.de quibus nu.12.cum ſeq.

Secundo conſuetudo habet virtutem
26 † addendi, vnde Conſuetudo diſponens id quod ius commune videtur aliquid addere Abb. c. cum veniſſent nu. 3. de Inſtitut. & in repet. c. cum eſſes in princ. de teſta.

27 Infertur † conſuetudinem valere quæ addit ſolemnitatem aliquam ad ius commune in alienatione rei Eccleſiaſticæ Calder. conſ. 13. an valeat conſtitutio nu. 2. de Conſtit.

28 Tertio habet virtutem † alterandi legẽ

ſecun-

ſecundum Dionis. de Bariſan. de Peruſ. interconſilia vltim. volont. d. conſ. 42. nu. 18.

29 Infertur † primo vt poſſit inhabilitare alias habilem Præpoſ. in c. nos conſuetudinem nu. 2. 12. diſtinct. Io: Mar. Rimin. conſ. 268. viſa facti narratione nu. 8. lib. 2.

30 Infertur † ſecundo conſuetudinem facere licitum quod aliàs eſt illicitum gloſ. fin. in §. & iudicare Auth. de defenſ. Ciuit. gloſ. in c. tuam nobis de Simon. Archid. c. quia ſancta 63. diſtinct. Turr. Crem. c Saluatur nu. 12. v. q. 3. Abb. c. de eo nu. 12. de temp. ordin. Præpoſ. d. c. Saluator nu. 7. luc. de penn. in repet. l. vnì. nu. 7. C. de Collat. donat. lib. 10. Iaſ. in l. certi condictio §. ſi uummos nu. 27. ff. ſi cert. pet. Grat. reſp. 11. quæritur an Ex celleſ. nu. 7. lib. 2. Io: Franc. Purpur. conſ. 109. fruſtra tentat. nu. 8. lib. 1. Socc. iun. conſ. 68. magni ponderis nu. 102. lib. 3. Rol. a uall. conſ. 75. primo quidem aſpectu num 45. lib 1. & conſ. 13. aliàs conſulendo nu. 7. lib. 4. Burſat conſ. 204. Venerandum Monaſterium nu. 25. lib. 2. Nell. a Sanct. Gem. in tract de Banit. 1. par. 3. temp. q. 12. uerſ. item quia Catell. Cott. in memor. in uer. conſuetudo nu. 2. Alber. de ſtatut.

lib. 4.

Digitized by Google

lib. 4. q. 89. num. 5.

21 Subinfertur † quod licet de iure nemo. ſit dominus membrorum l.liber homo 1. in princ. ff. ad leg. Aquil. & per Doct. in c. ſi diligente de fo compet. tamen de cõ-
32 ſuetudine † ſecus fieri poteſt vnde valet conſuetudo quod quis ſe obliget pro alio ad pœnam Capitalem gloſ. c. cum homo. 23. q. 5. Petr.de Rauen.de Conſuet. num. 248. tanto fortius valebit conſuetudo vt
33 vnus ſoluat pecuniam † pro alio ſecundum Anth. & Io. de Anan. in c. 2. de delict. puer.

34 Et contra etiam facit illicitum † quod ſui natura eſt licitum vnde facit delictum quod non eſt delictum l. ſalutari § ſunt quædam ff. de Extraord.crim.

35 Subinfertur † quod ſi quis confeſſus ſit delictum de quo aderunt indicia poterit interrogari de alijs delictis de quibus non adſint indicia, vt in crimine furti, & hoc de conſuetudine totius Italiæ licet de iure ſecus ſit, ita poſt Ang. Mill. Gand. Marſ. Diaz. Burn.Gramm. Beluis Carrer.Roſell. Conrad. Snzz. Odofred. Ceppoll. Alber. Bal. Pariſ. de put. foller & Boſſ. uoluit Iul. Clar. in pract. crim. §.fin.q. 64.nu. 50. quic-

36 quicquid dixerit † Auguſt.ad Ang. de Ma-
leſ. in ver. fama publica num. 120. ibi
tu in hac materia vbi dicit hanc conſue-
tudinem non valere tanquam irratio-
nabilem , vt pote : quia non conſtat de
delicto prius vt debet conſtare , & vltra
eundem Auguſtinum dici poſſet quod ſi
37 aliquis † conſuetus eſſet committere ali-
quod delictum , non per hoc eſſet indiciũ
ad torturam pro alio de quo non eſſet in-
dicium , ſecundum Bal. in l. inter poſitas
ſub nu. 4. verſ. & eſt argumentum. C. de
tranſact. vbi quod ad reſcindendum con-
38 tractum tamquam vſurarium non ſufficit
probare , quod contrahens erat vſurarius ,
niſi ſpecifice probetur de illo contractu,
quod ſequitur etiam ibi Andr. Barbac. in
additione , & ita determinaſſe Iacob. de
Aret. & Cyn. dixit idem Bal: in l. 1. in
princ. uerſ. quærit hic. C.de probat. ideq;
voluit Salyc. in d.l. interpoſitas nu.2.Alex.
ad Bar.in l.3. in addit pen. prope fine de
frut. R. conſ. 419. inprimis ſciendum eſt
39 ad fin.licet faciat male † contra eum præ-
ſumi Bar. l. fin. ſub nu. 5. verſ.ſed ego da-
bo doctrinam ff. de Queſtion. Bal. in l.fin.
nu. 8 ff. de hered. inſtit. & prædicta intel
ligo

Digitized by Google

40 ligo iure communi † inſpecto ſecus de cō-
ſuetudine à qua tāquam in practica vbiq;
ſeruata non eſt recedendum facit etiam
conſuetudo ut illud, quod non eſt tantum
delictum ſit delictum ideoq; ſi quis pro
41 aliquo delicto veniret puniendus † aliqua
pœna pecuniaria, ſi probetur, quod aliàs
ſit conſuetus delinquere in illo, poterit ca-
pitaliter puniri de conſuetudine. Ang. in
addit. ad Bart. in l. Vni. C. de ſuper exact.
lib. 10. & pro not. Arnon·ſing. 64. tu ha-
bes Paul. mente. inter Conſilia criminalia
diuerſorum Conſ 90 illuminatio mea nu.
33. lib. 2. Matth. Brun. conſ. 105. ſacra-
tiſſime, atq; indiuidue nu 15. Gram. uo-
to. 9. Redemptoris gentium num. 26. &
ſeq.

42 Contrarium † tameu ſeruari de conſue-
tudine in Regno Neapolitano teſtatur idē
Gram. deciſ. 16. in cauſa appellationis nu.
7. & de conſuetudine Senatus Mediolani
teſtatur Iul. Clar. in pract. crimin. §. fin. q.
84. nu. 2

Illdd autem procul dubio conſuetudo
delinquendi operatur, vt ſi quis habeat
43 gratiam † de primo delicto non velet gra-
tia de ſecundo, niſi fiat menſio de primo,
quia

Digitized by Google

quia cenſetur gratia ſubreptia. Rocch. d. c.fin.nu 65.vbi ſubdit poſt Io. Andr.quod
44 quidam nomine formica † in Ciuitate Bononiæ propter deciſionem fuit decapitatur, & ibi nu. 67. vuod quis propter perſeuerantiam poteſt ſuſpendi.

45 Quarto conſoetudo habet virtutẽ † corroborandi vnde dat fidem Scripturæ priuatæ Imol. c. cum dilectus nu. 3. de ſi. inſtr. & ita vigere videtur vt ſæpius comperi in ciuitate Interrannenſi, qua priuatis
46 † ſcripturis fides Adhibetur?

Iufertur ſecundo ad conſuetudinem, vt
47 credatur eſſerctioni. Cardinalis † etiam in præiudicium tertij Aym. conſ. 725. in iudicio Soc. nu. 17. lib 4. Nec quidem mirum: quia rationabilia ſunt, non enim poſſet conſuetudo corroborare † rem in rationabilem. luc.de penn. in l.quicuuq; nu. 12. C.de re milit: lib. 12.

49 Quinto habet uim declarandi † vnde quæ fuerit voluntas contrahentium, conſuetudo declarare poteſt. Aym. conſ. 548. Nobilis Ludouicus nu.4.lib.5.

50 Infertut ſecundo † quod quando dubiũ aliquod eſt in iure inter Doct. tunc ſtandũ eſt conſuetudini Bal. l. nam Imperator ff.

de

de legi. Dec.c. at ſi Clerici num. 170. de Iudic.

51 Sexto habet vim † derogandi, ſilicet in parte tollendi. Luc.de penn. in repet. d.l. Vni. c. de collat. donat. lib. 10. Benedict. Capra conſ. 135. punctus quidam Domina Franciſca nu. 15. Aym. conſ. 773. ſub anno Domini nu. ij. lib.4.

52 Septimo habet virtutem interpretandi Bal.l.vxor nu.4.C. de his, qni accuſ. non poſ. dicitur enim conſuetudo optima legū interpreſ. c. cum dilectus, vbi Doct. de conſuet. c. certificari de ſepult. gloſ. in c. exparte de celebr. miſſ. gloſ. in c. ab eo de App.lib.6.Imol.c.dilectus nu. 4.de cōceſſ. preben. Hoſt. c. non nulli nu. 10. de reſcript. &. c. inter dilectos nu. 8. de fi. inſtrum. Abb. c. quod dilectio de conſang. & affin. Card. Zabar. in. c. fin. 2. not. de decim. l.ſi de intetpſetatione & l.minime. ff.de legi Ang.l.2.nu.7.ff.pe priuat. delict. Socc. ſen. in l. ciuibus nu. 6. ff. de rebus dubijs. Petr. de Rauen.de conſuet. nu. 89. Zaſ de legibus col. fin. verſ ad de quod Bal. conſ. 130. verba proprie lib.1. & cōſ. 48. ſuper vnitate lib. 3. Ang. conſ. 184.ex forma lib.1. Card. conſ.60. pro examina-

Digitized by Google

tione col. 4. Raph. fulg. conſ. 95. pro deci-
ſione nu. 2. Ang. inter conſilia matrimo-
nialia conſ. 44. viſa copia proceſſus nu. 62.
Andr. Barba. d. conſ. 34. lib. 4. Corn. conſ.
44. in hoc conſultatione nu. 4. lib. 2. & cõſ.
107. in hac conſultatione nu. 14. eo. lib. 2.
Socc. conſ. Sen. conſ. 209 licet nulla nu.
4. lib. 2. Gig. conſ. 48. factum tale eſt nu.
26. Grat. Reſp. 155. Illuſtriſſime, ac Re-
uerendiſſime nu. 28. lib. 2. Alciat. Reſp.
18. ſpecies facti nu. 13. lib. 9. Natt. conſ.
406. vertitur liſ. nu. 25. lib. 2. Socc. Iun.
conſ. 2. deceſſit Ioannes nu. 24. & conſ.
38. Magnifici num. 38. lib. 1. & conſ. 4.
Themate popoſite nu. 27. lib. 2 & conſ.
25. viſo Thomate nu. 11. eo. lib. 2. Io: Ce
ph. conſ. 204. Nobilis Dominus Antonius
nu. 38. lib. 2. Rol. a Vall. conſ. 4. quoniã
receptiſſimi iuris eſt nu. 21. lib. 3. Meno-
ch. conſ. 32. ardua. eſt nu. 44. lib. 1. Maz
zol. conſ. 44. Ciuem Regienſem nu. 9. Pa-
nirol. conſ. 21. Eliguntur ſingulis annis
nu. 9. lib. 1. Burſat. conſ. 128. Illuſtris & ge
neroſus. nu. 56. lib. 2. Io. de Deo in tract.
de doctr. Aduoc. lib. 5. cap. 22. num. 11.
Clauſulant. in rubr. an ſolennit. iu. renunc.
nu. 3. Euerard. in loco abuſitat ſeu a ſolit.
nu.

Digitized by Google

nu. 4. Ioannett. de emptio: & vendit. ſub pacto de retro ven. nu. 174. Capel. Tholoſ. q. 315. item fuit quæſitum nu. 4. Afflict. deciſ. 173, in cauſa Hectoris num. 3. Spec. in tit. de except. & replicat. uerſ. dicto de dilatorijs nu. 37. & in tit. de poſit. verſ. Tertio nu. 10. Quinimo, etiam dici-
53 tur Diuinarum † legum interpreſ. Rocch: d.c.fin.nu.187. idem Abb.c. 2.in princ.de ferijs, vbi commemorat conſuetudinem, quod ad obſeruantiam feſtorum & ibi quod ius diuinum interpretatur ac etiam ampliat.

E contrario autem quando conſuetudo
54 eſt dubia interpretari † debet ſecundum ius commune nõ autem ſecundum ius municipale. Marant. de ord. Indic. 3. par. princ. verſ. iudicij tela aggreditur ſub nu. 130. verſ. immo ſi aliquid dubij non rece-
55 dendum tamen à verborum † mẽte vt per Bellem. deciſ. 101. ſuppoſito quod Epiſcopus num. 3. de Preben. & vt proſit illis
56 † quibus authores cõſuetudinis prouidere voluerũt nõ illis quibus noluerũt. Aym. cõſ. 118. in hoc cauſa nu. 25. lib. 1. ſed ad prędicta adde quod ſi conſuetudo deroget iu-
57 ri communi, non debet interprætari † ſe-

Digitized by Google

cundum illud Natt. conſ. 154. dubium nu. 4.lib 1.

Ampliatur primo, vt non tantum ſit legum interpres conſuetudo, vt ſupra, ſed
58 etiam ſtatutorum † vt ſcilicet valeat contra ius licet aliàs conſuetodine ceſſante nõ valeret, vt poſt Ant. Bur. quos allegat voluit Socc. Sen. cenſ. 145. circa primum conſultationis articulum nu. 3. lib. 1. Io: Franc.Purpur. conſ. 211. viſa copia nu. 3. lib 1. & multum attendendum eſſe con-
59 ſuetudinem † in interprætationibus ſtatutorum uoluit idem Purpur. couſ. 137. viſis dubitationibus nu. 2. lib. 1. Grat. conſ. 45. vt video. nu. 12.lib.1. Io. Ceph. conſ. 51. Donna laſia nu.25.lib.1. Decian. conſ. 44. quia poſt redditum nu. 5. lib. 2. Domin. Sot. de Iuſt. & Iu: lib.1. q. 7. artic. 2. in princ.

60 Ampliatur ſecundo,vt ſit interpres † priuilegiorum, circa quorum interpretationẽ ſtatur eius declarationi Præpoſ.c. quod dilectio nu. 3.de conſang. & aſſin. Petr. de Anch. conſ. 433. poſtquam iſta Domina col. 1.

61 Ampliatur tertio † vt interpretetur diſpoſitionem teſtatoris,vnde ſi teſtator mãdet

det in vna Eccleſia emi vnum Calicem
62 † nec exprimit præcium, nec mateтiam, quod intelligitur de Calice honorabili ſecundum conſuetudinem illius Eccleſiæ, & facultates Teſtatoris. Bal. l. ſi non dum. nu. 9. C. de furt.

63 Contrarium videtur tenuiſſe † Bar. in l. Titia. §. ſeia nu. 2. ff. de aur. & arg. leg. vbi quod debet perſolui de argento.

Baldi tamen opinio, ni fallor, videtur
64 verior tex. enim, quo nititur Bar: † non facit ad Quæſtionem, quod ſcilicet Calix debeat eſſe argenteus eo legato, ideo enim in caſu: d: l: dicitur perſoluendum ſignum Dei ex Argento, quia in eo templo non aderant niſi ſigna ærea & argentea, & ideo dicit argentea deberi tamquam de materia magis præcioſa, & colligit ibi hoc idem Bart. ſed quando in dicta Aede ſacra fuiſſent, etiam dona aurea, vtiq; ſimiliter reſpõdiſſet Bar. aurea deberi, propterea dicitur ibi ſecundum ea, quæ proponenerentur ſi enim conſuetudo Eccleſiæ ita ſe habuiſſet, fuiſſet dandus Calix de auro, nam ſi Iuriſc de æde ſacra ante tẽpus aduẽtus Domini, vt dicit ibi gloſa, quæ non Crucem, ſed aliquam interpretatur immaginem do-

Digitized by Google

num Dei poſitum in teſt. offerri debea de præcioſiori materia, ſilicet magis argen ti, quam Aeris, & tamen ll. ff. fuerunt conditæ per annos 300. ante Aduentũ Chriſti ſecundum Marant. de ord. iud. 3. par. princ. nu. 20. multo magis hoc dicendum eſt a dicto tempere, & vſq; procedere, hæc autem quo ad conſuetudinem Eccleſiæ, quo vero ad facultates teſtatoris, dicendum eſt paciter bene loquutum fuiſſe Bal. quia de vna materia ſoluet pauper, ſeu perſona mediocris fortunæ de alia autem diues, & nobilis, poſſet enim eſſe maior impenſa pauperi facere de Argento, quam deuiti de Auro in ſpectis facultatibus. & huc exempla adduci poſſent, ſed vide quæ congerit Barbac. C. ex parte de cenſibus.

Ampliatur quarto, vt interprætetur
65 † conſuetudines, & literas obſcuras Burſat. conſ. 200. quidam Clariſſimus nu. 86. l. 2. etiam legatum incertum redditur cer-
66 tum ſtante † conſuetudine teſtantis Aym. conſ. 457. in anno 1550. nu. 4. lib. 3.

Ampliaiur Quinto quod interprætatur
67 † in quibuſdam Sacram paginam, & ideo
68 dicitur in ea † quod vnigenitus dicitur etiã

illc

ille qui habet alium fratrem vnde Salomõ dicit ſe vnigenitum licet habuerit alterum Fratrem maiorem Abb. c. 3. de Verb. ſigni
69 item vt pater † appelletur etiam aſcendẽs vſq; in infinitum, & filius etiam deſcendens, vnde Adam dicitur parens ſiue pater noſter, & Chriſtus filius Dauid vnde Abb. c. 2. ad fin. eo. tit.

70 Ampliatur ſexto † quod interprætetur verba contractus, & ideo illa verba quando quis premiſit † ſe facturum intelligun-
71 tur quod voluerit ſe præciſe obligare etiã ſi ille, cuius factũ promiſit requiſitus diligenter nollet facere. Iacob. Rimin. c. 322. circa iſtam difficultatem poſt princ. lib. 2. & quod ea, quæ ſunt de conſuetudine
72 † regionis iu dubio videantur venire in contractu, licet hoc expreſſe non ſit dictũ, voluit Io. de Imol. in l. ſi prius §. placuit nu. 5. ff. de aqua pluu. arcen. Iacob. de S. Georg. in l. fideiuſſor §. in fideiuſſorem nu. 12. ff. qui ſatiſd. cog. & in l. tranſlactionis nu. 3. C. de tranſact. quodq; ſecuudum eam cõ-
73 ſuetudinem videantur partes † contraxiſſe, voluit Alciat. reſp. 6. viſis pacti uerbis. nu. 11. lib. 8. Item verba ambigua † contractus, & ſtipulationum interprætatur Sil

Digitized by Google

uan. conſ. 65.de anno. 1533.nu.17.Aym. conſ. 436. Dominus Bernardus Spinola nu. 14. lib. 3.

Ampliatur ſeptimo, quod interprætetur
75 † rudes ſermones Bal.in d. c. fin.num. 29. de conſuet.

Ampliatur octauo, quod interprætetur
76 † acta iudicij dubia, vnde citatio quo ad
77 horam, & locum, quia cenſetur † facta ad locum, & tempus conſuetum, redditur clara per ipſam conſuetudinem, licet ſit dnbia. Aym. conſ. 457. In Anno 1550. nu. 4. lib. 3.

Ampliatur nono, quod interprætetur
78 † omnem diſpoſitionem. Inn. c. cum ſolum. de uerb.ſign. Abb.c. certificari de ſepult. Dec c. cum M. Ferrarien. nu. 23. de conſtit. Becc. conſ. 101. in propoſita facti ſpecie nu. 48. & in interprætatione uariarum rerum puta legum indulgẽtiarum, priuilegiorum, & huiuſmodi idem Abb. c. quod dilectio de conſang. & affin. Bal in l. ſi de interpræ tatione nu. 2. ff. de legi. Socc. Iun. conſ 25. uiſo themate nu. 13. lib. 2. Summ. Armill. in ver. conſuetudo num. 10.

Sicut autem conſuetudo, vt dixi, habet

naturam

79 naturam actiuam interprętandi † ita etiã paſſiuam, vt interprætationem patiatur, & hoc intelligitur fieri debere naturaliter, & ſecundum factum, non autem ſecundũ ius. Aym.conſ.118. in hac cauſa nu.26.lib. 1.vbi quod conſuetudo loquens de morte, intelligi debet de narurali, non autem Ciuili.

80 Octauo habet virtutem ius † alterius tollendi Io: Mar. Rimin. conſ. 302. viſa facti narratione nu.4.lib.2.

Infertur vt conſuetudine quis poſſit tol
81 lere † lapides, & ligna in alieno. l. venditor. §. ſi conſtat. ff. com. præd. Abb. c. dilecti nu.7.de arbitr. Bal. in Rubr. de conſuet.nu.29 Petrus de Rauen. de conſuet. nu. 146. Nauiz. conſ. 58. quia ſecundum platonem nu.3. Io: Ceph. conſ.595. diuiſa ſunt nu. 10. lib. 4.

82 Declaratur † prædicta niſi ligna lapides & huiuſmodi proficiant vtriſq; alias ſecus, quia tunc præfertur Dominus, etiam ſi conſuetudo eſſet, quod data certa pecuniarum quantitate, hoc concederet. Ant. d.c.dilecti nu.16. Imol. nu. 10. Hoſt. c. cũ omnes nu. 8. de conſtit. vbi quod conſuetudo tollendi lapides ex fundo alieno ſolu

Digitized by Google

to præcio, ſi lapides ſunt mihi neceſſarij, non poteſt facere, vt alias poſſit tollere me inuito & idem voluit Rocch.d.c.fin. num.
83 447. non tamen valet conſuetudo † fodiendi metalla non ſoluto præcio. Natt. conſ. 436. cum dudum nu. 30 lib.2.

84 Nono conſuetudo haber vim † obligandi. Imol. c. cæterum nu. 2. de donat. vbi obligat Eccleſias, & hæc ſit prima illatio, quæ intelligitur vt ibi, quando non obuiat Sacris Canonibus.

Infertur ſecundo, vt liget etiam mino-
85 res † intelligendo ut per Præpoſ. in c conſuetudines nu. 3. 11. diſtinct. Alex. conſ. 119. quoniam omne datum nu. 8.lib.6. & conſ.254. abunde ſatis nu.2.eo. lib.6. Nicol. Boer. deciſ. 140. ſed alia in ſuper nu.2.

86 Ampliarur quod liget etiá pupillos † ſecundum eundem Boer. deciſ. 63. & breuiter videtur nu. 12.

Ampliatur ſecundo, vt obliget etiam
87 infantes † ſecundum Bart. in l.2. nu.37 C. quæ ſit lon. conſuet. Bal. in l vacuatis nu. 7. C. de decurion. l. 10. & d. l. de quibus nu.67. & dum Bar. ſupra refert diſtinctio-
88 nem Gugl. eam non † cenſeo probabilem, & in primo capite ligare non dicitur, quia

eſt

Digitized by Google

eſt fauorabilis, & non debet propterea eſſe deterioris conditionis minor quam ſit maior in fauorabilibus, ſed potius melioris, quod colligitur, quia iura ipſis admodum fauent potius quam maioribus.

In Secundo autem capite dum exemplificat in co ſuetudine quod nullus poſſit petere venditionem rerum reſcindi occaſione minoris præcij dimidia iuſti quod. 5. minor tali conſuetudine non ligatur propter reſtitutionem in integrum, quia dico quod non mirum ſi dicta conſuetudo non ligat minorem, quia huiuſmodi conſuetudo non plane procedit ex quo minori
89 † competunt duo remedia, vnum ſcilicet tamquam minori, ſcilicet reſtitutio in integrum, alterum Silicet remedium. l. 2. C. de reſc. vendit. & conſuetudo hoc caſu
90 non prouidet. ſuper reſtitutione † in integrum, quo caſu ſi prouideret, vtique ligaret. Roch. d. c. fin. nu. 749. Modern. Repet. in d. l. de quibus nu. 94. ita in conſue-
91 tudine quod iſto reſpectu non noceat † minori voluit Alciat. reſp. 27. in vertente nu 18. lib. 5.

Alio etiam reſpectu conſuetudo non li-
92 gat minores, † quando ſilicet conſuetudo

indu-

Digitized by Google

inducit delictum quod aliàs iure communi inſpecto, non erat delictum, & ſic ſumus in pœnalibns, & odioſis. Petr.de Rauenn. de conſuetudine nu. 118. Rocch. d. c. fin.nu.751. Alex. conſ. 31. ponderatis his col. 1. lib.5. Plot. conſ. 13. multis de cauſis nu. 24.

93 Infertur tertio vt liget Peregrinos † ſiue veniant ad locum animo permanendi, ſiue non, quia adhuc tenentur ſeruare cõſuetudinem loci ad quem declinant. Præpoſ. c. illa nu. 6. 12. diſtinct. & ſubdit ibi nu. 7. ad hoc propoſitum quod Cathalani
94 † exiſtentes in ſtudio Tholoſano peccant ſi iuxta conſuetudinem Cataloniæ comedãt carnes in Sabbato & è contra quod nõ peccant Tholoſani ſi in Cathalonia inxta conſuetudinem patriæ comedãt carnes in Sabbato. idem Præpoſ. in d. c. quod dilectio nu. 4.de conſang. & affin. Imol. c. ex parte in princ. de Conſuet. Bal. Anth. omnes peregrini in princ C. coram de ſucceſſ.
95 non habitantes † autem inrellig. ligari cõſuetudine tantum quoad ordinationem iudicij non autem quoad deciſoria Bar. in l. 2. in princ. C qnæ ſir lox. conſuet. Brun. conſ. 20. Iequiſitus ſuper proceſſu nu. 7.

& ſic

98 & ſic non ligat iſto reſpectu † etiam ſubdi-
tos extra Territorinm Rocch.d. c. fin. nu.
97 729. vnde forenſes poſſunt condere † te-
ſtamentum ſecundum conſuetudinem lo-
ci in quo conditum eſt Bar. in d.l. de qui-
bus in repet. nu. 31.& cum diſtinctione in
reliquis de qua ibi Bar. & ſalyc. in l. 1. ſub
nu. 153. verſic quia attende, & ibi Iaſ. in
repet. nu. 85. C. de ſumm. trin. & fi: Ca-
thol.

Prædicta intellige in conſuetudine
98 † permiſſiua, ſecus in compulſiua aut pro-
hibitiua ſiue pœnali non tamen imme-
diate, ſed mediante aliquo facto vel deli-
cto intra Territorium commiſſo Modern.
ræpet.d.l.de quibrs nu. 95.

99 Infertur quarto ut liget † Clericos quã-
do ſit fauorabilis cum diſtinctione Bar. d.
l. de quibus in repet. nu. 30. licet ipſe di-
100 cat quod libenter † audiret Doct. Iuriſ.Ca
nonici inter quos vide felin. ni c. ad no-
ſtram nu. 3. de probat. Modern. Repet. d.
l. de quibus nu. 96. quando tamen poſſet
101 ſe habere † ad commodum, & incommo-
dum non ligaret, nec teneret Petr. de Ra-
uenn de Conſuet. nu. 24. Rocch. d.c.fin.
102 nu. 677.. & ſeqq. item niſi eſſet † mixta lai
corum

Digitized by Google

corum, & Clericorum idem Rocch. vbi ſupra nu. 667. & ſpecialiter in ſucceſſionibus Tiraq. in tract. le mort ſacſit leuif. 2. par. 8. declarat. num. 5. & in tract. de utroq; retract. §. 1. gloſ. 8. nu. 41. vbi in genere loquitur & infinitas prope auctoritates more ſuo allegat.

103 Infertur quinto vt liget Moniales † vnde valet conſuetudo vt nulla recipiatur in Monialem in aliquo Monaſterio ſi non fuerit degenere militari. Celſ. Vgo. conſ. 54. eſt quoddam nu. 2. & ibi tollit dubium Abb. in c. venerabilis de præben.

104 Infertur ſexto quod liget † non natos Petr. de Rauen. de Conſuet. nu. 118.

105 Infertur ſeptimo † quod liget etiam furioſos Roch. d. c. fin. nu. 746. & nu. 752.

106 & ſeqq. quod † etiã Iudeos ligat ſi ſint inhabitantes niſi lex Moſaica repugnet, & niſi etiam ſpecialis ſit conſuetudo inter Iudeos, & hæc ſit loco octauæ illationis.

Infertur nono quod conſuetudo ligat

107 † Principem ſi ſit rationabilis Rocch. met. in d. c. fin. nu. 651. Menoch. de Arb. Iud. q. 71. nu. 14. c. Principemq; ipſum ad ob-

108 ſeruantiam † trahit Aym. conſ. 349. Collatio Præbendæ nu. 10. lib. 3. dicitur etiam

maior

106 maior ipſo Principe † quando contra ipſum diſponit Tract. Crim. ſub incerto Anhore de Criminleſę maieſt. num. 11. Caſſan. conſ. 21 le Caſ. de Noble nu. 4. Campeg. inter conſ. Brun. conſ. 2. viſo temate nu 25. Vndeſi conſuetudo feudorum
110 † dictaret quod Imperator non poſſit priuare Duces niſi prius per patres Curiæ iudicentur indigni quod hoc caſu non poſſet contra conſuetndinem ſtatuere Imperator Iaſ. conſ. 1. præſupponitur in facto nu: 25. lib. 1. ſimiliter, & multo minus etiam di-
111 citur Regem † non poſſe facere derogationem conſuetudini vigenti inter Barones quoad omnes; quia pareret enormem & grauem læſionem Baronibus ſimiliter huc confert conſuetudo Bretanniæ quæ habet quod ſi quis conuenitur coram Comi-
112 te pro contractu vel delicto † poſſit aduocare Regem & illũ aduocando quod non poſſit conueniri corã Comite modo Rex francorum hanc conſuetudinem remiſit Comiti non vocatis Baronibus Britanniæ qui prætendebant intereſſe cum hominibus eorum concluditur quod Rex francorum non potuerit hoc facere in præiudicium illorum Baronum Iacob a S. Georg, in d.l.

Digitized by Google

in d.l. de quibus nu. 48.& ſeq. qui etiam Princeps non poteſt ius.conſuetudine quę
113 ſitum † tollere Aym. in Tract. de Antiq. temp. 4. par nu. 19. quia concluſio hæc videtur Brocardica quia alias dicitur cõſue
113 tudo ſub poteſtate Principis † conſtituta Rol. a vall. conſ. 67. Dominus Iacobus nu. 33. lib. 3. & quod ſit in manu, immo ſub
115 pedibus principis † quiq; eam pro libito
115 tollat vt inutilis ſit conſuetudo † per quam ligatur Principis manus Io. Ceph. conſ. 342. nundinæ per conſuetudinem nu 17. lib. 3. Aym. conſ 391. Venerabilis Dominus nu. 25. lib 3. & conſ. 749. verbis quidem nu. 18. lib. 5 Rol. a vall. conſ. 3. quod Nobilibus Florentiolæ nu. 12. lib. 2. Recurrendum eſt ad diſtinctionem eiuſdem
117 † Aym. in d. tract. de Antiq. temp. d. par. 4. nu. 40. indiſtincte tamen dicendum eſt
118 † non ligare Papam Henr. Boich. in d. c. Abbate nu. 11. & ſeq. de uerb. ſign item
119 nec Eccleſias † nec bona ea niſi Papa velit Campeg vbi ſupra nu. 34. licet be-
120 ne ligare poſſit Epiſcopum † ſecundum Boich. in loco præcitato Cum enim communis ſit conſuetudo neminem niſi ſupradictos excludit, & qtem libet comprehen-

dit

dit ſecundum Hoſt. in c. conquerente nu. 9. de offic. ordin.

121 Decimo habet vim præſumēdi † ideoq; præſumptionem contra delinquentem fa-
121 cit vt ſi quis conſuetus ſit fœnerari † ſi pœnam ſtipuletur, præſumitur id actum in fraudem vſurarum luc. de penn. in repet. l. miſſi nu. 6. C. de Exact. tribut. lib. 10.

Infertur etiam quod ſi quis ſit ſolitus
123 † me ſalutare ſi non ſalutat præſumitur inimicus meus Iacob.in. de S. Georg. l. 1. prima lect. nu. 10. ff. de Pact.

124 Vndecimo habet † virtutem prohibendi Bal. in Rubr. de Conſuet. nu. 16. & ibi quod eo ipſo quod imponit pœnam prohibere videtur, vnde prohibere poteſt vt
125 quis volens non diſponat † de re propria vt in retractu & alie natione prohibita in forenſem prout & quis neceſſitatur diſponere de re propria Burſat. conſ. 127. Illuſtris & generoſus nu. 75. lib. 2.

126 Duodecimo habet vim tolerandi † ea quæ fiunt contra ius Abb. c. 2. in princ. de temp. ordin. Imo etiam circa ius Diuinū
127 probabile dubium conſtituere poteſt, & ſic excuſare Couarru. ſuper 4. Decretal. 2. par. cap. 7. §. Tertius nu. 5.

T Non

Digitized by Google

128 Non nullas autem ex prædictis † virtutibus habere conſuetudinē meminit gloſ. 1, in l. fin. C. quæ ſit lon. conſuet. Hoſt. in ſumm. de conſuet. q. 11. in princ. & in c. cum dilectus nu. 8. eo. tit. Turr. Crem. c. in his nu. 611. diſtinct. Abb. c. de vxore nu. 3. de ſepult. Aym. conſ. 518. Ad primum dubium nu. 2. lib. 3. & qui in aliquo ex prædictis, & ſimilibus modis vult vti
129 conſuetudine debet prius impleuiſſe † pro parte ſua incumbentia ſecundum Bal. in l. venditor §. ſi conſtat in tertio not. ff. commun. Præd.

Vltra prædicta vero conſeetudo. poſt-
130 quam eam † creare eſt iuriſditionis ſecundum eundem Bal. in c. cum cauſa ſub nu. 2. verſ. & ſicut de re iudic. poteſt dare
131 † iuriſditionem non habenti Henr. Boich. c. cum ſpeciali nu. 4. de App. Imol. c. irrefragabili §. exceſſus in princ. de offic. Ordin. & c. ſi elericus in princ. de fo: compet. Hoſt. c. dilecto nu 8. de off. Archid. & c. dilecti nu. 9. de Arbitr. Archid. c. cōqueſtus q. 3. not. in c. fin. de off. Archid. & pariter in. c. quanto in c. dilectus de off. ordin. in c. cum quidam de except. lib. 6. in c. Romana in uer. Cōſuetudinc de App.

lib.

Digitized by Google

lib. 6. in c.cum in Eccleſijs de præben. eo. lib.6. in c. quoniam de Immun. Eccleſ.eo. lib. in c. 1. depæn. eo. lib. in c. ſeruitium 18. q. 2. in c. cum contingat vbi omnes Canon. de fo: cōpet. Inn. in c.nouit nu.6. de Iudic Abb.c.2.nu.4. ne prælat.vic.ſuas felin. c. ex parte nu. 6. de reſcript. Dec. c. referente nu. 12. de præben. Rip. c.decer nimus nu. 15. de Iud. gloſ. in l. fin. C. de Arbitr. in l. nulli ff quod cuiuſq; vniuerſ. nom. in l. fin. verſ. conſuetudine. C. de Emancipat. liber. in l. viros in l. probatorias. C. de diuerſ. offic. lib. 12. Bar. in l. fin. ff. de Aqua pluu Arcen. Bal. l. 1.in repet. nu. 9. C. de Emancipat. liber. Dec. in l. more num. 19. ff. de Iuriſd. omn. iudi luc. de penn. in repet. d. l. miſſi nu. 4. C. de Exact. tribut. lib. 10.Iacob. a S. Georg. in l. cum prætor. §. Iudicem dare nu. 5. ff. de Iudic. Roman. conſ. 300. in caſu propoſito poſt princ. uerſ. quoniam longa Alex. conſ. 240. perſpectis, & ponderatis in princ. lib. 6. Corn. conſ 322. conſulu it pro parte Galleſij nu. 8. lib. 1. & conſ. 259. Viſo puncto nu. 9. lib. 3. Chaſſen. conſ. 64. viſo proceſſu nu. 4. Rot. Rom. deciſ. per faſtol. cauſ. 3. num. 8. primum

Digitized by Google

an Prior Clauſtralis nu. 2. Franc. March. deciſ. 381. quæritur an licite nu. 2. Zoannet. de Empt. & vendit. ſub pacto de retrouend. nu. 175. Amanell. ſing. 180. nota quod conſuetudo Corſett. ſing. in ver. ſtatutum 16. & inibi etiam quod ſi ſtet ſta-
132 tutum quod ſcholaris † debeat tantum conueniri ſub Epiſcopo, & de conſuetudine quod contra eum ſcholarem cognoſcat Rector per huiuſmodi ſtatutum non dicitur derogatum iuriſditioni Rectoris qui habet facultatem ex cõſuetudine Marſ. ſing. 690. magni valoris & ibi ſubdit quod conſuetudo poteſt dare iuriſdictionem laicis in Cle-
133 ricos † in minoribus ordinibus conſtitutos, & auferre priuilegium Clericale dictis Clericis qui ſi dilinquant poſſunt puniri per Iudicem ſecularem ſtante conſuetudine, ſed de huiuſmodi dicto valde dubito
134 † per ea quæ ſupra dicta ſunt, etiamq; per id quod voluit Ant Capic. deciſ. 161. In cauſa Cruſconì nu. 3. vbi poſt Abb dicit quod conſuetudo dicitur tribuere iuriſditionem quando facit pro foro Eccleſiaſtico non autem quando eſt contra, & hoc ſeruit pro limitatione ſupradictœ concluſionis.

Limita-

Digitized by Google

Limitatur ſecundo vt non procedat in conſuetudine quæ dictaret vt valeret ſen-
135 tentia, a non ſuo Iudice † lata quia cum hæc conſuetudo ſit irrationabilis non tribuit iuriſditionem Abb. c. ad noſtram nu. 2. de conſuet.

Limitatur tertio vt dicta conſuetudo nõ det iuriſditionem in præiudicium Princi-
136 pis † ſed bene in præiudicium eorum in quos dicta iuriſditio eſt exercenda Henr. Boich. c. cum non liceat num. 4. de præſcript.

137 Ampliatur dicta Concluſio † vt non ſolum det iuriſditionem perſonis, ſed etiam rebus & locis Hoſt. c. quanto nu. 13. de offic. ordin. Bal. in Rubr. de Conſuet. num. 17. & 29.

138 Ampliatur ſecundo † vt etiam mere priuato det iuriſditionem Gemin. c. conqueſtus nu. 3. 9. q. 3. Imol. c. cum contingat nu. 3. de for. compet Hoſt. ibi nu. 3. Abb. nu. 5. Bal. l. Immo nu. 2. ff. de legi, & in l. ſed ea in addit eo. tit. Io: Iac. Leonard. inter conſilia Bruni conſ. 117. in hac cauſa Illuſtriſſ. nu. 144.

139 Subampliatur † quod quis in cauſa propria ſit Iudex Dec. l. qui iuriſditioni num.

 20.

20. ff. iuriſd. omn. iud.

140 Subampliatur † ſecundo vt priuatus per conſuetudinem poſſit dare tutores ita poſt Nicol. de Neapol. tenuit felin. d. c. cum contingat col. 1. uerſ. in gloſa in uer. Conſuetudine.

141 Ampliatur tertio † vt non ſolum det iuriſditionem maſculis, ſed etiam fœminis tex. eſt in c. dilecti de Arbitr. vbi Imol. nu. 7. Iaſ. in d. l. more nu. 43.

Subampliatur vt valeat conſuetudo quę dat iuriſditionem iuris dicendi mulieri

142 † ipſi Hoſt. c. cum dilectus nu. 7. de fi. inſtr. Petr. de Rauen. de conſuet. num. 189. Io. Franc. Purpur. conſ. 216. in hac cauſa nu. 3. lib. 1.

143 Ampliatur † quarto vt non tantum tribuat iuriſditionem ſed etiam merum imperium Bal. l. cum Prætor §. item hi qui ff. de Iudic. felin. c. ſuper quæſtionum §. quem verò nu. 19. de offic. deleg. Iaſ. d. l. more nu. 45. Marc. Mant. conſ. 74. caſus talis eſt nu. 6. quicquid in contrarium di-

144 xerit Ang. † in d. l. Imperium nu. 12.

145 Ampliatur quinto vt non tantum † tribuat iuriſditionem in principali ſed etiam in acceſſorio, Roman. conſ. 243. ad prædictorum

Digitized by Google

ctorum circa fi. Dec. c. præterea nu. 4. de off. de leg. Quod abſq; dubio procedit in
146 conſuetudine † immemorabili: quia dicitur habere vim tituli, conſtituti, conceſſionis ex certa ſcientia, priuilegij Imperialis, iuſſionis, Priuilegij Papalis, Regij aſſenſus, & veritati equipollet, & per hanc acquiruntur reſeruata Principi. c. contra morē 100. diſtinct. c. fin. 17 q. 2. c. ſuper quibuſdam §. Præterea de uerb. ſign. not. in c. 1. de præſcript. lib. 6. Inn. c. bone. 1. de poſtul Prælat. Hoſt. d.c. ſuper quibuſdam nu. 5. Abb. & cæteri in c. peruenit de Cenſib. Turr. Crem. in c. experientie nu. 6. 11. q. 1. Felin. c. cum nobis col. 1. in fi. & c. accedentes col. 5. de præſcript. Bar. in. 1. Conſt. C. §. hæc autem tria nu. 3. Bal. in repet. l. 1. in princ. C. de Emancipat liber. Paul. Caſtr. in d.l. Imperium nu. 7. qui in terminis de quibus ſupra poſt Ang. quem allegat tenuit non poſſe merum Imperium niſi aut ſenatus conſulto, aut lege, aut uſu immemorabilis temporis præſcribi aut acquiri Rip. in l. quo minus nu. 41. de fluminn. Bal. conſ. 49. in facto Abbatis Sanctę Chriſtinæ lib. 1. Cuman. conſ. 83. quia cauſa decimalis ad fi. Alex. conſ. 5. ſi uera

ſunt nu. 8. lib. 5. & conſ. 52. viſis his col. 2. in princ. & conſ. 110. admodum granis mihi cauſa eſt col. 5. uerſ. ad quartum argumentum lib. 6. Corn. conſ. 22. videtur in hac conſultatione in princ. & conſ. 322. Conſuluit pro parte Galleſij num. 8. lib. 1. & conſ. 283. Ioacchinus col. pen. lib. 3. & conſ. 268. In hac conſultatione col.pen. & fin. lib. 4. Anch. conſ. 51. cōſuetudo quæ habet nu. 2. Andr. Barbac. conſ. 35. ſapienter ſcribitur col. 4. lib. 2. Socc Sen.conſ. 7. ſuper quæſtione col. 1. lib: 3. Io.Franc Purpur. conſ. 315. difficultas cauſæ poſt princ. lib. 1. Alciat. reſp. 8. concluſio ſupraſcripta nu. 5. lib. 3. & reſp. 3. cum in hac cauſa nu. 3. lib. 4. & reſp. 39. eſt fundata intentio nu. 2. lib. 5. Natt. conſ. 283. ſi vera ſunt in princ. lib. 2. Iaſ. conſ. 46. Omiſſa vlteriori allegatione nu. 6 lib. 1. Dec. conſ 11. quoniam iudicantium reſponſa col. 8. & conſ. 85. & diligenter col. 2. Ruyn. conſ. 105. ſuper eo de quo quæritur nu. 5. lib. 5. Card. Pariſ. conſ. 27. in præſenti conſultatione num. 33. lib. 1. Socc.iun. conſ. 181. de duobus in præſenti nu. 59. lib. 2. & conſ. 74. viſis Literis nu. 3. Et conſ. 91. viſis puncto propo ſito, & ſcri-

pturis

Digitized by Google

pturis nu. 10. lib. 4. Io: Bapt. Ferret. conſ. 69. Caſus vt mihi narratur nu. 10. lib. 1. Io. Ceph. conſ. 26. deputati ad Guberniũ nu. 2. & 4 & conſ. 39. in hac cauſa nu. 12. lib. 1. & conſ. 342. nundinæ per conſuetudinem nu. 27. lib. 3. & conſ. 628. Cauſam quæ proponitur nu. 49. lib 5. Aym. conſ. 349. Collatio prebendæ nu. 7. lib. 3. & conſ. 972. præcipua quæſtionum in princ. lib. 5. Io. Mar. Rimin. conſ. 344 in cauſa præſenti nu. 8. Campeg. inter conſilia Bruni conſ. 2. viſo Themate nu 52. Plot. conſ. 49. mihi in facto præſupponitur nu. 3. Marc. Mant. conſ. 11. pulchra, & notabilis nu. 8. Pancirol. conſ. 119. cum Vallis Vneclæ nu. 74. lib. 1. Siluan. conſ. 1. quoniam in præſenti nu. 125. Menoch. conſ. 43. propoſitis duabus quæſtionibus nu. 7. lib. 1. Colleg. Bononienſe poſt conſilia Card. Zabarellæ conſ. incip. ad euidentiam nu. 34. Alberic. de ſtat. lib. 2. q. 2. nu. 43. Card. Put. deciſ. 466. Matthias Ferrettus nu. 4. lib. 2. Zoannettus in dicta repet l. 2. nu. 191. C. de pact. inter empt. & vendit.

147 Illa autem dicitur conſuetudo † immemorabilis, quæ eſt a centum annis Grat.

conſ.

conſ. 94. viſis facti ſpecie, & toto proceſſu nu. 47. lib. 2. Modern. Repet. in d.l. de quibus nu. 101.

Sciendum tamen eſt quod ſicut vt ſupra dictum eſt confertur per conſuetudi-
148 nem iuriſditio † ita etiam tollitur Bal. in repet. l. 1. iu princ. C. de mancipat liber Io: Mar. Rimin. conſ. 484. formata fuit inquiſitio nu. 2. lib. 3.

Declaratur ſupradicta concluſio & conſuetudo quo ad perſonas Eccleſiaſticas nõ poſſit niſi modicam iuriſditionem concedere vnde nõ poſſet concedere iuriſditio-
149 nem inferioribus deponendi † Clericos Io: de Turre Crem c. quis àliquando §. in leuitico nu. 45. de pœnit. diſtinct. 1. ſicut
150 nec priuatæ perſonæ † ex communicandi idem Turr. Crem. c. conqueſtus num. 3. 8. q. 3. intellige tamen quando non ſit
151 † Clericus alias ſecus Imol d. c. cum contingat nu. 6. de for. compet. Rocch. d. c. fin. nu. 165.

Poterunt tamen inſignia Pontificalia ſi-
152 cut Epália † quæri per Prælatum inferiorem Epiſcopo ſi tamen ſit immemorabilis Petr. de Rauen. de conſuet. nu. 245.

Ratio autem huius declarationis eſt

quia

Digitized by Google

quia acquirere intendens non eſt capax iu-
ris quod acquirit, & tamen in conſuetudi-
153 ne requiritur † vt ſit quis capax iuris quod
acquirit vt per Rocch. d. c. fin. nu. 359.

Infertur notabiliter ex ſupradicta con-
154 cluſione quod delegatus † ab inferiore,
a Principe poſſit ſubdelegare licet de iure
contrarium caueatur Iacob. de S. Georg.
in l. cum Prætor § Iudicem dare nu. 5. de
Iudic.

Et vltra prædicta conſuetudo dicitur
155 † altera natura Bal. l. 1. nu. 9. C. qui te-
ſta: fa. poſſ. Imol. l. ſi quis poſthumos nu.
2. & ibi Alex. nu. 5. ff. de lib. & poſth. & an-
te eos gloſ. in. l. actor in gloſ. pen. C. de
probat. Iacob. de S. Georg. in d. l. de qui-
bus nu. 60. Mazol. conſ. 44. Ciuem Re-
gienſem nu. 11. Menoch. conſ. 37. minori
ſatis nu. 22. quodq; conſuetudo vertatur
in naturam, & quod conſuetum eſt dicatur
156 veluti † innatum confert quod dixit ſalu-
ſt. in Bello Iugurtino vbi inquit mihi qui-
dem omnem ætatem in bonis artibus
egi bene facere iam ex conſuetudine,
& ita poſt eum quem refert luc. de penn.
in repet. d. l. miſſi nu. 5. verſ. generaliter
C. de exact. tribut. lib. 10. & idem Cic. de

finibus

finibus 5. ideo apud Phiſicos habet conſuetudo præcipuam in Medicina vim
157 ita vt a clariſſimis † Medicis natura aduenticia nuncupetur Galen. 7. Claſſ. de off. Medic. comment. 3. nu. 20. fi. mihi 217. & idem Galen. 2. Claſſ. de ſanit. tuen. lib. 5. cap. 11. ff. fol. mihi. 93. ibi quippe qui cui libet rei inſueſcunt magna ex parte naturæ ſuæ conuenientem conſuetudinem deligunt propterea quod ab his quæ non conueniunt ſubinde læſi ipſa repudient quinimo ſecundum Bal. in l. 1. §. beſtias ff. de poſtul. qui refert Philoſophũ dicit am
158 plius † debere inſpici cõſuetudinem quam naturam per illum tex, quod procedit etiã
159 in delinquendo, vnde ex mala vita † præterita præſumitur ad præſentem Io: Bapt. ferrett. conſ. 168. punctus eſt vtrum nu. 6. lib. 1.

160 Dicitur etiam altera lex † & vim legis habere Ant. d. c. fin. num. 51. de Conſuet. Imol. c. dilecti nu. 5. de Arbitr. Turr. Crem. c. conſuetudines 11. diſtinct. Abb c. de vxore nu. 3. de ſepult. Bar l 1. §. deniq; in princ. ff. de Aqu. pluu. arc. Bal. d. l. de quibus nu. 3. in 2. lect. & in l. 2. nu. 2. C. quæ ſit lon. conſuet. Imol. d. §. deniq; nu. 11.

Iaſ.

Iaſ. in l. præſcriptione num. 9. C. ſi cõtra
ius vel vtil. publ. iu Auth. iubemus nu. 2.
& ſeq. de Iudic. & in d.l. de quibus nu. 7.
161 vbi Iudex non ſecus facit † litem ſuam iu-
dicando contra conſuetudinem quam ſi
coutra legem Iacob. de S. Georg. in d. l.
de quibus nu. 2. Neuiz. conſ. 52. omni-
potens Deus in princ. Socc. iun. conſ. 53.
ex themate nu. 4. & conſ 55. circa præſen
tem nu. 5. & conſ. 58. in cauſa inquiſitionis
nu. 3. & conſ. 65. cum in præſenti nu. 30.
& conſ. 133. in præſenti cauſa nu. 23. lib.
1. & conſ: 54. viſo elegantiſſimo nu. 11. &
conſ. 60 videtur fortaſſe nu. 8. lib. 2. & d.
conſ. 68. nu. 98. & conſ. 80. poſtquam cir
ca nn. 51. & conſ. 98. conſideratis his nu.
5. lib 3. & conſ. 42. duo diſtincte nu. 14.
lib. 4. Io Ceph. conſ. 96. Piſtrinarij Ciui-
tatis nu. 14. lib 1. Rol. conſ. 52. quia cla-
riſſimi nu. 22. lib. 3. & conſ. 13. alias con-
ſulendo nu. 3. lib. 4. & conſ 70. deductum
nu. 4. lib. eo: Marc. Mant. conſ 231. ex
forma ſtatutorum nu. 34. Menoch. conſ.
34. non mediocri dubitatione nu. 8. lib. 1.
Burſat. conſ. 145. uictus appellans nu. 29.
lib. 2. Concil. general lib 2. Thom. 1.
poſt relat. ſynod. orient. contra Eccleſ. in
Rubr.

Digitized by Google

Rubr. Exemplar libell. verſ. ſancta, & venerabilis ſynodus fol. mihi 553. Marant. de ordin. Iudic. 3. par. nu. 111. ſumm. Armill. in ver. conſuetudo uerſ. arbiter. 8.
162 vbi quod qui tenetur pronunciare † ſecũdum iura poteſt conſuetudinem proſequi, quodq; in loco quo viget vincat legem voluit Card. Put. deciſ. 176. dubitauit Dominus Roſſanen. nu. 7. lib. 3: immo quando
163 conſuetudo eſt † approbatu per Papam habet vires Conſtitutionis Canonicæ Henr. Boich. c. 1. num. 5. de ſponſal. & maxime
164 quando eſt clauſa † in corpore iuris item
165 in caſu quo derogat legi dicitur † maior lege ipſa Aym. conſ. 969. Argute & copioſe nu. 3. lib: 5.

166 Habetur etiam conſuetudo pro † ueritate Bal. in prohem. ff. §. hæc autem nu. 2. & in l. Imo in addit. nu. 3. & in l. ſi de interpretatione in 2. addit. ff de legi. Rip. in l. quo minus nu. 41. de flumin. Alex. conſ. 6. viſo themate col. 1. verſ. & talis conſuetudo lib. 1. Dec. conſ. 586. in cauſa quæ Mantuæ nu. 3. Socc. iun. d. conſ. 68: num. 99: Aym. conſ. 238: Vicarius Taurini nu. 8. Rol. a vall. d. conſ. 13: nu. 5: lib. 4. licet
167 non ſit proprie † veritas vt c. ſi conſuetudinem

nem

nem 8. diſtinct. vbi quod Dominus dixit
168 ego ſum via, veritas † & vita non autem
dixit ego ſum conſuetudo ſed veritas.
169 Præterea dicitur actus † practicus Rol.
a vall. conſ. 32. uiſo proceſſu nu. 22. lib. 2.
170 item quod conſuetudine cauetur † pro
expreſſo habetur Bal. l. 1. num. 14. C. de
fruct. & lit. expenſ. & ab illa non eſſe rece-
171 dendum † voluit idem Bal. in §. in his nu.
12. Inſtit. de empt. & vendit. Socc. iun.
conſ. 20. in præſenti conſultatione num.
3. lib. 2.

Vlterius in tantum valet conſuetudo vt
ſi lex aut ſtatutum non ſint vſu aut conſue-
172 tudine recepta † ſufficit etenim ſi nunquã
fuerunt obſeruata lapſum eſſe decemniũ,
annos autem 40. ſi fuerint aliàs firmata, ni-
hilominus non valent Iaſ. in l. rem non no
uam nu. 9. & 46. C de Iudic. & inibi etiã
173 nu. 3. dicit quod licet Aduocati † de iure
debeant iurare quod non defendent niſi
cauſas quas iuſtas putauerint. d. l. rem nõ
nouam §. Patroni, & alias aderat Conſt.
Greg. Decimi in c. præperandum de po-
ſtul. & ibi etiam quod cauſam contra con-
ſcientiam non recipient, ſed quam citius
deſperatam ſenſerint deſerẽt, tamen quod
de

Digitized by Google

174 de conſuetudine † ſeruatur contrarium,& ita communiter tenere Doct. teſtatur ſpec. in tit. de Aduocat. verſ. vtriuſq; partis nu. 15. lib. 1: & ibi in addit. in uer. properandum dicitur dictam, Conſtitutionem fuiſſe reuocatam: quia non eſt in ſexto. bene tamen tenēt Doct: quod iſta for-
175 ma † præſtandi iuramentum ab Aduocatis tolli non poteſt Ant. c. cæterum nu. 8. de Iuram. columnn. vbi quod hæc conſuetudo non habetur licet modo Aduocati ſibi deferentes ſeruent hoc pro firmo, & licet effluxerint multi anni quibus non fuerit præſtitum, nec fuerit petitum quod Aduoca-
176 ti iurent † de calumnia, tamen per hoc nō eſt inducta conſuetudo vt in futurum iurare non teneantur idem Ant. d. c. fin. nu: 36. Iacob. de S. Georg. d. l. de quibus nu: 42. quando etiam aliquid conſuetum eſt fieri
177 † dicitur neceſſarium non voluntarium Bal. l. quicunq; nu. 20. C. de ſeru fugit. Pro-
178 pterea denegari non ſolent † ſecundum Burſat. conſ: 193. Gonduxit Dominus Io-
179 ſeph: nu: 37: lib: 2: ideoq; Notarij debent ſeruare formularia conſueta Bal: in Rubr: de Conſuet. num: 30. & quod conſuetum
180 eſt fieri † dicitur actum Aym. cōſ. 343. Ioānes

nes

Digitized by Google

nes Meifredi nu. 10. & conſ. 369. Pulchra videnda nu: 17. lib: 3:& conſ: 926: ad motiui nu. 10: lib. 5: Appellatur quoq; con-
181 ſuetudo delectabilis appetitus † poſt Ariſt. Luc. de penn. d.l. miſſi in repet. nu. 5. nul
182 la autem eſt magis † delectabilis & fortior quam ea quæ eſt conformis iuri communi gloſ. in c. ſopitæ de Cenſibus Marant. de ordin. Iudic. par. 3. verſ. Iudicij tela nu. 130. ſed immo multo fortior eſt conſuetudo
183 † immemorabilis quæ habet præſumptionem iuris & de iure pro ſe adeo quod contra eam non admictatur probatio in cõtrarium Aym. conſ. 21. Homines Sanctæ Agnetis nu. 12. & eam omnimodo ſeruan-
184 dam † eſſe dixit Imol. conſ. 68. in caſu pręmiſſo nu. 3. de locat. etiam ſi non ſit † ra-
185 tionabilis ſecundum Card. Pariſ. conſ. 27. in præſenti conſultatione nu. 52. lib. 1. & licet et am neceſſario requiſita ad eam
186 † inducendam non interuenerint ſecundũ Roman.. conſ. 512. quoad primum num. 15. ſequitur etiam Carol. Ruyn. conſ. 143. delictum de quo queritur num. 24. lib. 5. Conſuetudo etiam dicitur habere vim de-
187 creti † & iuſticiæ Socc. iun. conſ. 2. vt pręſentis nu. 10. lib. 4. iuſtamq; cauſam tri-

V buere

188 buere dicitur † ignorantiæ ſecũdum Aret. conſ. 11. Procedendum eſt breuiter ſnb nu. 5. verſ. quia conſuetudo, & conſ. 153. conſultatio propoſita nu. 3. futuris etiam
189 negocijs formam † dare dicitur Bal. l. ſi de interpretatione ff de legi & per Corn. cõſ. 22. in præſenti conſultatione nu. 30. lib.
190 3. & ſemper prǫſumitur quod a iuſta † cauſa ptoceſſerit Alex. conſ. 123. Circa primum dubium nu. 2. lib. 5.

SVMMARIVM.

1 *Legatornm interpretationibus ſeruanda eſt, conſuetudo loci vnde fuit teſtator qui fecit legatum.*

2 *Vulgaris conſuetudo loquendi loci in quo habitabat teſtator attendi debet.*

3 *Iudicij ordinatorijs ſeruabitur conſuetudo loci Iudicis in deciſorijs autem loci contractus limitatur primum nu. 13. Ampliatur nu. 14.*

4 *Ferijs obſeruandis iudicis conſuetudo attendi debet non autem actoris aut rei.*

5 *Loci contractus conſuetudo attenditur in deciſorijs quando eſt perſonalis in reali reſpiciente Territorium conſuetudo loci*

vbi

Digitized by Google

vbi res eſt ſita attenditur nu. 6. Exemplum nu. 7.

8 *Matrimonium contrahentes conſuetudinem loci contractus ſeruare tenentur etiam quoad bona alibi ſita.*

9 *Loci rei conſuetudo attenditur quando non ſumus in contractibus ſed circa deciſoria.*

10 *Loci Litigantium conſuetudo attendi debet quando diuerſæ ſunt conſuetndines litigantium, & Iudicis circa contractum.*

11 *Loci laicorum ſeruare debet conſuetudinem Epiſcopus in deciſorijs, in præparatorijs autem ipſius.*

12 *Clericus ſi litigaret in Curia ſeculari contra Laicum ſeruaretur conſuetudo curiæ ſecularis in procedendo in deciſorijs autem ſecus.*

15 *Iudex appellationis ſequi debet conſuetudinem primi fori ſuper rectitudine proceſſus.*

16 *Iudicis a quo conſuetudo in actis iam factis iudicis ad quem in faciendis ſeruari debet,*

17 *Iudex Delegatus ſequi tenetur conſuetudinem loci in quo habuit commiſſionem circa præparatoria & ita reperitur pra-*

ſticatum nu. 18.

19 Iudex in deciſorijs ſeruat conſuetudinem litigantium, & quid ſi cum laico concurrat Clericus nu. 20.

21 Compromiſſum fieri ſi mandet conſuetudo ligat etiam Clericum in foro ſeculari litigantem.

22 Feudulis cauſa determinari debet ſecundum conſuetudinem feudorum etiam in Curia Eccleſiaſtica niſi ius Canonicum aduerſetur.

23 Eccleſiaſtica cauſa finietur ſecundum ius Canonicum etiam in foro ſeculari etiamq; ſi Eccleſiæ non ſit in corporata.

24 Clericos non ligat conſuetudo generaliter loquens ſed dubium eſt hoc dictum nu. 25.

26 Clericus quando ligetur conſuetudine remiſſiue.

27 Leges contrariæ Canonibus ſeruari poſſunt in foro Canonico ita ſtante conſuetudine.

28 Dotali materia quæ conſuetudo attendatur & nu. 29. & nu. 32.

30 Error Angeli.

31 Locus contractus non attenditur vt alias fieri ſolet in lucro dotis.

33 Ieiunijs & vigilijs Sanctorum quæ conſuetudo

tudo ſeruanda ſit.

34 *Ambroſius* Romæ *Sabbatum ieiunabat Mediolani autem non.*

35 *Forenſes ligantur conſuetudine loci quo degunt in ieiunijs.*

36 *Cathalani in partibus noſtris carnes die Sabbati comedere nequeunt licet in eorum partibus vtantur.*

37 *Græcus in minoribus conſtitutus poteſt ſicut alij matrimonium contrahere tamen ad ſacros ordines nõ promoueretur niſi voueret continentiam.*

38 *Clericus coniugatus ſi veniret ad partes noſtras poteſt vti matrimonio.*

39 *Error Inn.*

40 *Forenſes poſſunt comedere carnes Mediolani tempore, quo ex priuilegio Sancti Ambroſii Mediolanenſes veſcuntur carnibus, non tamen Mediolanenſes alibi degentes.*

41 *Loci vbi contracta eſt venditio conſuetudo ſeruanda eſt.*

42 *Venditionis contractu facto aliquot iugerũ terræ ſitæ in aliquo alio loco in menſurando attendenda eſt conſuetudo loci contractus non autem vbi terræ ſitæ ſunt.*

43 *Interpretandis contrahentium verbis con-*

Digitized by Google

ſuetudo loci contractus attendenda eſt.

44 Solutione Facienda conſuetudo loci vbi ſolutio fieri debet attendenda eſt.

45 Reconuentionis cauſa conſuetudo loci, vbi ſit reconuentio ſeruanda eſt.

46 Teſtamento condendo conſnetudo loci in quo quis condit teſtamentum etiam quo ad bona quæ non ſunt in loco conditi teſtamenti attendi debet, licet in loco quo adſunt bona ſit diuerſa conſuetudo nu. 47.

48 Teſtamentum in Ciuitate Venetiarum condi poteſt ccram duobut teſtibus. & teſtamentum illud porrigetur etiam ad bona quæ ſint alibi ſita.

49 Teſtamentum marcatoris de Ancona conditum in Terris Soldani Babiloniæ ad quæ bona trahatur.

Error Rocch. ibi.

50 Teſtamentum conditum in loco vbi varia ſit conſuetudo ab eis quæ ſunt in locis vbi bona ſita ſunt quo effectum ſuum porriget,

51 **Teſtamento in condendo conſuetudo Angliæ, & quò ſe protendet.**

52 **Error oldrad.**

53 **Teſtamenti in ſolemnibus quæ conſuetudo ſeruanda ſit.**

Ciui-

Digitized by Google

54 *Ciuitatis conſuetudo an ligare poſſit extra ciuitatem homines illius, & quod robur probatorium etiam extra territorium habeat locum ne dum intra ciuitatem, & ſcriptura valida ſit nu. 55.*

56 *Fructus ſuperabundantes pupilli effici tutoris valet conſuetudo, & extenditur ad annuos redditus, etiam extra patriam exiſtentes.*

57 *Suburbijs ſi fiat teſtamentum Ciuitatis an extra ciuitatem conſuetudo vigens ſeruanda ſit.*

58 *Tributis exigen. conſuetudo Regionis ſeruanda eſt,*

59 *Feudorum materia conſuetudo loci vbi feudum ſit attendi debet.*

60 *Contractibus conſuetudo loci vbi celebratus eſt circa naturalia, & accidentalia attendi debet.*

61 *Verbis ſi ſit dubium conſuetudo loci proferentis attendi debet in vltimis voluntatibus.*

62 *Interpretatio fit contra eum pro quo profertur conſuetudo in contractibus.*

63 *Inſtrumentis conficiendis conſuetudo loci vbi conficiuntur ſeruanda.*

64 *Loci in quo quis delinquit conſuetudo attendi*

Digitized by Google

tendi debet licet ſit ex traneus delinquẽs.

65 *Loci vbi defunctus habebat domicilium in ſucceſſionibus attenditur conſuetudo, licet ſuccedere volens ſit forenſis.*

66 *Loci vbi exequutio fieri debet ſeruanda eſt conſuetudo in exequendo.*

QVESTIO NONA.

OCCASIONE etiam alterius particulæ in diffinitione appoſitæ ibi in loco, enucleandum eſt cuius loci conſuetudo attendatur in quocum quæ caſu dubitari contigerit & diſtinctè procedendo ſubijcio plura capita.

1 Primum eſt in interpretationibus † legatorum tunc.n. ſeruanda eſt conſuetudo loci vnde fuit teſtator qui fecit legatũ Corn. conſ. 244. videtur prima facie nu. 18. lib.

2 2. & quòd conſuetudo vulgaris † loquendi loci in quo teſtator habitabat attendi debeat voluit Card. Pariſ. conſ. 3. Videtur Dominum Diogenem nu. 51. lib. 3.

Secundum in cauſarum controuerſia,

3 † & tunc aut ſumus in litis ordinatorijs, & ſeruabitur conſuetudo loci Iudicis In deci•

ſorijs

ſorijs autem conſuetudo loci contractus quia ex contractu ius quæſitum eſt alteri Imol. in Rubr. de Conſuet. nu. 6. Hoſt. c. 1. nu. 3. eo tit. Abb. c. ex ſuſcepto nu. 14. de for. compet, & c. venerabilis nn. 2. de Iudic. &. c. Eccleſia Sanctæ Mariæ nu. 19. de Conſtit. &. c. conqueſtus nu. 3. de ferijs
4 vbi quod in ferijs ſeruandis † non debet attendi locus rei nec actoris ſed Iudicis, Gemin. c. conſuetudo. 1. diſtinct. Bar. d. l. de quibus in repet. nu. 27. & in l. teſtium §. teſtes de teſti. in l. ſemper in ſtipulationibus nu. 3 ff de reg. iu. Bal. in. l. 1. in princ. ff. de Vſur. & in d. l. teſtium §. quoad teſtes & l. 1. ſub nu. 8. verſ. item dicit gloſa. C. quæ ſit lon. Conſuet. Salyc in l. 2. in princ. C. quemadm. teſta. aper. Roman. conſ. 61. licet mihi magna nu. 3. & conſ. 367. Circa primum conſultationis articulum num. 11. & poſt Alex. Socc. ſen. Dec. & Curt. Iun. tenuit Rol. a valle conſ. 48. in preſenti cauſa nu. 2. lib. 3. Io. Mar. Rimin. conſ. 314. viſo themate nu 24. lib. 2. Celſ. Vgo conſ. 98. cum ſit iuſtitia nu. 4. Rocch. d. c fin. nu. 757. Modern. Repet. d l. de quibus nu. 97. Quod circa ſecundum caput ſupra factum abſq; difficultate precedit quando

5 qnando conſuetudo eſt perſonalis † quia attenditur in deciſorijs conſuetudo loci contractus cum reſpiciat perſonas & non Territorium Henr. Boich. c. cum veniſſent nu. 6. de eo qui mitt. in poſſeſſ. cauſ. rei
6 ſeruan. ſi. n. reſpiceret † non perſonas ſed Territorium & eſſemus pariter in deciſorijs inſpicitur conſuetudo loci vbi res eſt eſt ſita ſecundum eundem Boich. vbi ſupra nu. 1. 2. 3. 4. & 7. vbi ponit exemplum
7 † in Pariſienſi Dioceſi in qua dicit vigere conſuetudinem vt alter coniugum non poſſit alteri donare, neq; etiam ſibi inuicem nec inter viuos nec in vltima voluntate diſponere niſi donatio ſit mutua, & talis cõſuetudo reſpicit bona conſtituta in Dioceſi Pariſienſi ſi autem conſuetudo loci contractus non reſpiceret tantum perſonas vt ſupra, ſed etiam bona ſecus eſſet, & ideo nõ
8 mirum ſi conſuetudo loci contractus † attendenda eſt inter contrahentes matrimonium etiã quoad bona alibi ſita Cels Vgo conſ. 66. viſis puncto, & facti contingentia nn. 7. Quando tamen non adeſſet con-
9 tractus ſed verſaremur circa deciſoria, & tunc eſſet diuerſa conſuetudo litigantium inter quos non contigat dubitari ſuper cõ-

tractu

tractu & tunc attenditur conſuetudo rei
Imol..d.c.fin.nu. 33. Verum quando con-
10 ſuetudines Iudicis & † litigantium eſſent
diuerſæ, ea quæ eſt litigantium attendi de-
bet Hoſt. c. 1.nu. 4.de Conſuet. Vnde Epi
11 ſcopus † inter laicos in foro ſuo litigantes
debet ſeruare conſuetudinem Laicorum
etiam in deciſorijs, in præparatorijs autẽ il
lius conſuetudinem Petr.de Rauen. de.cõ-
ſuet. nu. 184. Paul. Caſtr. in l. ex ea de po
ſtul. & ibi e, contra ſi Clericus litigaret
12 † in Curia ſeculari contra laicum ſeruare-
tur conſuetudo Curiæ ſecularis in proce-
dendo, in deciſorijs autem ſecus.

Sed aduerte ad id quod ſupra dictum
eſt circa per præparatoria, qnod ſ. atten-
datur locus & conſuetudo Iudicis non pro
cedere quando conſuetudo illa induceret
13 peccatum † quia ſi reſeruaretur in fine li-
tis excommunicationis exceptio et quod
interim actor excommunicatus audiretur
non eſt attendenda talis conſuetudo Io.
Ceph. conſ. 754. regula eſt nu. 19.lib. 5.

14 Ampliatur † ſupradicta concluſio circa
præparatoria procedere ſiue iudicium aga
tur inter duos laicos, ſiue inter Clericum,
& laicum tunc.n. non concernit perſonam
quoad

Digitized by Google

quoad præparatoria ſed cauſam vnde attenditur conſuetudo Iudicis coram quo litigatur Luc. de penn. in repet. d. l. miſſi nu. 3.C.de Exact. tribut.lib. 10. Iacob. de S. Georg. in l. teſtium §. teſtes in princ. ff. de teſti. & per Rol, a vall. d.conſ.48.num. 3.lib. 3.

Declaratur quod quando ſumus in
15 quæſtione † ſuper rectitudine proceſſus, & agitur coram Iudice cauſæ principalis tunc Iudex ſequi debet cōnſuetudinem primi fori Rol d.conſ.48.ad ſi. verſ. vlterius textus Goz. conſ. 69. videtur prima faciè nu.24. & ſeq. vbi quod conſuetudo iudi-
16 cis † a quo attendi debet quando pronunciandum eſt ex actis iam factis, conſuetudo autem Iudicis ad quem in faciendis Petr. de Rauen. de Conſuet. nu. 154. Gemin. c. conſuetudo nu. 11. 1. diſtinct.

Declaratur ſecundo quod Iudex qui habet aliquam commiſſionem debet ſeruare
17 conſuetudinem loci † ni quo habet commiſſionem circa præparatoria Gugl. de Ludouic. in ſing. 37. lex allegatur, non autem conſuetudinem quæ eſt in foro delegantis ita poſt Io. Andr. & Alex. reiecta opi. Ang. tenuit Dec. in l. Solet nu. 10. ff. de Iuriſd.

omn.

omn. Iud. Attenditur náq; cõſuetudo loci inquo cauſa agitur,& in cauſa Cõmunis Pa
18 triæ meæ vertente ſuper Paludibus † cũ Il luſtribus DD.Io.Paulo & Rodulfo de Ballionibus ſuper examinibus faciendis corã Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. D. Petro Vrſino Epiſcopo Spoletano tunc temporis,& modo Auerſano meritiſſ. commiſſione DD. de Rot. Rom. ſuper quodam examine faciendo ad fauorem dictę communitatis de teſtibus ſine interprete, licet ſecus ſeruaretur in Vrbe,& ſic in foro delegantium poſt multas allegationes hinc inde factas tam coram, DD. delegantibus,quam etiam coram dicto D. delegato fuit reſolutum, & determinatum me etiam ita conſulente teſtes abſq; interprete examinari, & pro vt ſeruari ſolitum fuit in foro delegati, In deciſiuis autem indiſtincte iudex ſeruabit
19 † conſuetudinem litigantium Rocch. in Rubr. de conſuetudine nu. 61.

Dictum eſt autem ſupra quod quando
20 concurrit † Clericus in iudicio cum laico ſeruanda eſt conſuetudo Iudicis Secularis vbi cauſa agitur in præparatorijs, ſeu ordinatorijs iudicij quod etiam voluit Abb: c. quod Clericus nu. 14. de for. compet:

vnde

Digitized by Google

vnde ſi cõſuetudo dictet quod debeat fieri
21 compromiſſum † inter affines ligat etiam Clericum in foro Seculari litigantem Roch. d.c. fin. nu. 671.
22 In deciſorijs autem ſi cauſa † eſt feudalis determinabitur ſecundum conſuetudinem feudorum etiam in Curia Eccleſiaſtica niſi ius Canonicum aduerſetur Mazol. conſ. 114. Reuer. Domine nu. 67. ſi uero
23 ſit de alia re † quæ ſit Eccleſiaſtica finietur ſecundum ius Canonicum etiam in foro Seculari etiamq; ſi Eccleſiæ non ſit adhuc incorporata vt in legato aut hæreditate quæ peterentur Abb. vbi ſupra nu. 15. & quod ſupra dictum eſt de conſuetudine laicorum intellige quando generaliter non loqueretur quia tunc conſuetudo generali-
24 ter † loquens non legaret Clericos Abb. vbi ſupra nu. 2. quod etiam dictum non
25 firmo † quia immo quando generaliter loquitur valet conſuetudo prout ſtatutum ſecundum Doct. in c. Eccleſia Sanctæ Mariç de Conſtit. in reliquis, autem capitibus
26 Clericum † concernentibus proſequere ut per Abb vbi ſupra, & per felin. & Dec. in d. c. Eccleſiæ Sanctæ Mariæ quibus addo limitanda eſſe prædicta niſi adeſſet conſue

tudo

Digitized by Google

tudo quod leges contrariæ Canonibus
27 † ſeruarentur in foro Canonico ſecundum Gemin. c. de accuſationibus poſt princ. 3. q. 5.

Tertium eſt caput quando ſumus in ma
28 teria dotali † vt in lucro dotis ſi ſcilicet ad ſit conſuetudo in Ciuitate originis vxoris quod muliere præmoriente ſine liberis uir lucretur dimidiam partem dotis, & in Ciuitate mariti ad ſit alia cõſuetudo quod Lucretur ſolum tertiam vel nihil, ſi mulier decedat ſine liberis ſeruabitur conſuetudo Ciuitatis viri Bal. in Rubr. de Conſuet. nu. 9. Socc. iun. conſ. 14. In præſenti conſultatione nu. 7. lib. 1. Franc March. deciſ. 66. qnæritur an in lucris in princ.

29 Ampliatur hæc concluſio licet † in Ciuitate uxoris fuerit celebratus contractus & alias conſuetudo loci contractus ſeruari debeat Bar. Bal. & Paul. Caſtr. in l. exigere
30 dotem ff. de Iudic. quicquid dixerit † ibi Ang. in fi. dum ſenſit attendi conſuetudinem domicilij vxoris quando contractus eſt celebratus in domicilio vxoris &
31 ratio eſt † quare non attendatur hoc caſu locus contractus prout regulariter in alijs ſecundum Bal. vbi ſupra: quia vxor ad

aliud

aliud domicilium trahitur ui matrimonij
32 hoc tamen non procedit † ſi in alio loco mortua ſit vxor in quo ſibi domicilium conſtituiſſet maritus quia locus domicilij quod habebat maritus tẽpore mortis vxoris conſiderari debet Salyc. in l. 1. nu. 6. & ibi Iaſ. nu. 26. C. de Summ. trin. & fi. Cathol. Alex. conſ. 100. ex inſpectione nu, 8. lib. 3.

33 Quartum quando ſumus in † ieiunijs, & vigilijs Sanctorum ſeruandis: quia tunc ſeruari debet conſuetudo lnci vbi quis in dicto tẽpore reperitur, & propterea Diuus
34 Ambroſius † dicebat cum Romam venio Sabbatum ieiuno, cum Mediolani ſum non ieiuno, iuxta illud cum fueris Romæ Romano uiuito more, & ſi ſis alibi viuito ſicut ibi. c. illa autem vbi etiam gloſ. 12. diſtinct. Vnde non attenditur conſuetudo lo
35 ci vbi quis eſt natus & ideo aduenæ † & peregrini tenentur ad obſeruantiam ieiuniorum, & abſtinere a carnibus in loco quo uiget conſuetudo vbi degunr Abb. c. 2. nu. 6. de obſeruat. ieiun. & ibi loquitur
36 de Cathalanis † qui comedunt in iſtis partibus carnes die Sabbati qui quidem licet in eorum partibus vtantur tamen in partibus

bus noſtris carnes comedentes peccarent prout etiam ſi non ſeruarentur ieiunia inducta per Eccleſiam Rocch. in d. c.fin. nu.
37 nu. 82. poteſt etiam poni exemplum † in Græco, & Græca qui ſi reperiuntur apud Latinos ſi Græcus eſſet in minoribus ordinibus conſtitutus ſicut alij poteſt contrahere matrimonium tamen ad Sacros ordines non promoueretur niſi voueret continentiam ſecundum Imol.c. cum olim nu. 7.de
38 Cleric. cõiug.& ibi quod ſi Clericus † cõiugatus veniſſet ad partes noſtras poſſet vti matrimonio cum vxore niſi aliud habeat conſuetudo,& hoc videtur approbare etiã Hoſt. in c. cum ſecundum nu. 2. de temp. ordinat. quod etiam refert.Abb.quicquid
39 dixerit † Inn.quod ſcilicet propter ſcandalum tolerandum non ſit: quia Hoſt. durũ eſſe (inquit) quod matrimonium licet cõtractum propter ſcandalum ſeparari debeat cum Græci matrimonio poſſint vti.c. vt Clericorum de vit. & honeſt. Cleric. & ſic quod veniant ad partes noſtras non eſt ſeparandum niſi contrarium habeat conſuetudo, in oppoſitum autem eius quod dictum eſt confert quod voluit Porc. Inſtit. de iu. natural. §. ſed & quod Principi

in fi.verſ.ex quibus infertur vbi quod forẽ
40 ſes † poterũt comedere carnes Mediolani tẽpore quo ex priuilegio S. Ambroſij Mediolanenſes veſcuntur carnibus quod tamẽ facere non poterit Scholaris Mediolanenſis exiſtens extra Mediolanum in ſtudio, & merito exaggerat contra Scholares Mediolanenſes Rocch. d. c. fin. nu. 737. vbi quod male faciunt comedẽdo carnes poſt carnis priuium Romanum in Ciuitate Papienſi Patria dicti Rocch.

41 Quintum in venditione † & illius implemento; quia tunc ſeruanda eſt conſuetudo loci vbi contracta eſt venditio & ideo ſi
42 fiat contractus venditionis † aliquot iugerum terræ ſitæ in aliquo alio loco in menſurando attendenda eſt conſuetudo loci cõtractus, non autem loci vbi terræ ſitæ ſunt Rol. a vall. conſ. vlt in propoſita quæſtione nu. 7. lib. 3. & nu. 14. ibi & conſ. 13. aliàs conſulendo in princ. lib. 4. Pedem. deciſ. 114. quæſitum fuit nu. 3. licet idem Pedem. in fi. dicat quod maior Dominorum pars contrariam ſententiam ſequuti
43 ſunt Ratio eſt quia † in interpretandis cõtrahentium verbis attendi debet conſuetudo loci contractus Natt. conſ. 192. lata

fuit

Digitized by Google

fuit olim nu. 2.lib. 1. ſed quantum ad ſo-
44 lutionem faciendam eſt attendenda † con-
ſuetudo loci vbi ſolutio fieri debet Rayn.
de monte Vbia inter conſilia vlt. volunt.
conſ. 14. In Ciuitate Lucana nu. 20.

Sextum caput eſt quando ſumus in ca-
45 ſu † reconuentionis: quia tunc ſeruanda
eſt conſuetudo loci ſeu fori vbi fit recon-
uentio Abb. ſecundum opi: vltimo loco a
ſe relatam in c. quod. Clericis num. 24. de
for. compet.

46 Septimo in teſtando, quia † attenditur
conſuetudo loci in quo quis condit teſta-
mentum etiam quoad bona quæ non ſunt
in loco conditi teſtamenti, & propterea ſi
47 ſint † conſuetudines diuerſæ in duobus lo-
cis in quibus bona poſſideat teſtator, & fa-
ciat teſtamentum ſecundum conſuetudiné
vnius loci teſtamentum operabitur effectũ
ſuum etiam quoad bona exiſtentia in alte-
ro loco vbi diuerſa ſit conſuetudo Bar. l.
cunctos Populos nu. 34. Bal. nu. 85. Salyc.
nu. 12. vbi cõmunem teſtatur C. de ſumm.
trin. & fi. Cathol. Iaſ. in l. ſi arrogator nu.
40. ff. de adopt. Alex. conſ. 128. Conſide
ratis verbis nu. 2. lib. 1. vnde infertur ad
48 conſuetudinem Ciuitatis † Venetarium

Digitized by Google

quæ habet quod teſtamentum coram duobus teſtibus conditum valeat ſi Venetus qui teſtari non poterit extra territorium etiam cum duobus teſtibus faciat teſtamentum Venetijs vtiq; habebit locum teſtamẽtum etiam quoad bona alibi ſita Imol. c. cum olim nu. 11. de Cleric. coniug. Petr. de Rauen. de Conſuet. nu. 204. & ſubdit ibi nu. ſeq. de quodam mercatore d Anco-
49 na † qui fecerat teſtamentum in Terris ſoldani Babiloniæ licet Rocch. in. d. c. fin. nu. 717. hoc videatur reſtringere ad bona ſita in loco conſuetudinis, & non bene per prædicta.

50 Itemq; infertur ad Aliam † conſuetudinem Tholoſæ quæ habet quod pariter teſtamẽtnm valeat coram duobus teſtibus conditum, in Cathalonia autem requirũtur ſeptem, in Nauarra quod non valet teſtamentum niſi coram Epiſcopo ſeu eius Vicario, & quidam Cathalanus habens bona in Nauarra, Tholoſa, & Cathalonia condidit teſtamentum Tholoſæ cum duobus teſtibus dicitur quod valet & trahitur tam ad bona ſita in Tholoſa vbi condidit teſtamentum quam etiam ad bona quæ habebat in Nauarra, & Cathalonia poſtquam

hæc

Digitized by Google

hæc ordinem & ſolemnitatem teſtamenti non autem ipſius ſubſtantialia reſpiciunt Card. Florent. in clem. ſæpe §. & quia nu. 12. de verb. ſign. vbi etiam ponit exemplũ circa ſubſtantialia teſtamenti eſt. n. conſue
51 tudo in Anglia †quod vxor ſuccedat in tertia parte bonorum mariti & in Italia quod in nullo ſuccedat, ſi Italicus habens uxorem in Anglia, & bona vtrobiq; decedat in Italia, & nihil legat vxori valet teſtamentũ quoad bona Italica nõ autem quoad bona Anglicana Propterea conſuetudo loci in bonorum ſucceſſione attenditur in bonis ibi ſitis Io: Calder. cõſ. 17. ſtatuto Ciuitatis cauetur nu. 2. de Conſtit. ex quibus
52 cenſeo † male conſuluiſſe Oldrad. conſ. 248. Præſuppoſita conſuetudine col. 1. uerſ. ſed contrarium credo ubi quod conſuetudo ſuper dimidia lucri applicãda vxori ſuperſtiti ſecundum conſuetudinem Pariſienſem non ligat extraneũ a dicta Ciuitate ibi teſtamenrum condentem, circa ſolemnia verò teſtamenti adhuc negat ſeruã-
53 dam conſuetudinem Patriæ † in qua quis condit teſtamentum cum tam falſum hoc ſit vt per doct. ſupra alleg. facit in ſimili quod alias dicebat Bal. in l. Mediterraneæ

in primo not. C. de Annon. & trib. lib. 10.
54 vbi quod conſuetudo vnius † Ciuitatis po teſt ligare homines illius etiam extra Ciui tatẽ & quod etiam voluit Iaſ. in l. ſi non ſpeciali nu. 3. C. de Teſta: vbi quod con-
55 ſuetudo quæ dat † robur probatorium ſcri pturæ facit quod illud robur probandi habeat locum non ſolum intra Territorium, ſed etiam extra vt ibi, & ad idẽ facit quod voluit Paul. Caſtr. in conſ. 374. ſuper iſtis dubijs in primo quæſito lib. 2. vbi quod
56 Conſuetudo diſponens fructus † ſuper abundantes pupilli effici tutoris extẽditur ad annuos redditus etiam extra Patriam exiſtentes, & quod talis eſt conſuetudo vigens in Cauodiſtria, & tamen extenditur ad bona quæ pupillus habet Venetijs.

Sed hic cadit dubium. adeſt conſuetudo in Ciuitate teſtandi vno modo alia autẽ extra Ciuitatem, & fieri contingit teſta-
57 mentum in ſuburbijs † quæ nam conſuetudo ſeruanda ſit, & quidem Bal. in l. 2. nu. 2. uerſ. ſecũdo quæro C. quemad. teſt. aper. determinat quod ſeruanda eſt Conſuetudo Ciuitatis.

58 Octauum eſt in tributis exigẽdis † quia ſeruabitur conſuetudo regionis Bal. l. miſſi

nu. 2.

nu. 2. C de Exact. tribut. lib. 10.

59 Nonum in materia feudorum † in qua conſuetudo loci vbi feudum ſitum eſt attendi debet in deciſione feudalium cauſarum Card. Pariſ. conſ. 21. diſpoſuere iura nu. 14. lib. 1. & conſ. 13. attingendo articulum nu. 18. lib. eo.

60 Decimum in contractibus † in quibus circa naturalia, & accidentalia diſpoſitionis attenditur conſuetudo loci vbi celebra
61 tus eſt contractus ſi autem ſit dubium † ſuper verbis attenditur conſuetudo loci ſeu regionis proferentis, ſi tamẽ ſimus in vltimis voluntatibus, in contractibus autem
63 fiet † interpretatio contra cum pro quo profertur Bar. l. nummis ad fi: ff. de leg. 3.

Vndecimum in inſtrumentis conficien-
63 dis † quia erit ſeruanda conſuetudo loci vbi conficiuntur Bal. in Rubr. C. de fi. inſtr. nu. 150. Petr. de Rauen. de Conſuet. nu. 153.

64 Duodecimum in materia † delicti quia attenditur cõſuetudo loci in quo quis deliquit licet ſit extraneus delinquens idem Petr. de Rauen. nu. 153. vbi ſupra.

65 Decimũ tertium in ſucceſſionibus † quia attenditur conſuetudo loci vbi defunctus

habebat domicilium licet volens ſuccedere ſit forenſis Rocch. d. c. fin. nu. 724.

66 Decimum quartum in materia † exequutionis, in exequendo.n. ſeruanda eſt conſuetudo loci vbi exequutio fieri debet idem Rocch. d. c. fin. nu. 783.

SVMMARIVM.

1 *Probanda eſt conſuetudo per allegantem de neceſſitate.*

2 *Probatio conſuetudinis eſt difficilis, & fere impoſſibilis.*

3 *Obſeruanda eſt conſuetudo antequam examinetur vt dum ſtat dubia.*

4 *Immemorabilis conſuetudo probatur per ſolam famam, item ſi teſtes deponant quod communis opi: eſt memoriam non eſſe in contrarium, & vidiſſe obſeruari ſuis temporibus & a ſuis maioribus audiuiſſe ſic obſeruatum nec vidiſſe nec audiuiſſe quẽquam qui aliàs viderit obſeruare præter id quod teneatur dicere actus nu. 5.*

6 *Probatione plena indiget conſuetudo regulariter.*

7 *Probanda conſuetudine quomodo teſtes debeant deponere:*

Pro-

Digitized by Google

8 *Probatiq conſuetudinis non fit per auditum. & per dues teſtes fit probatio nu. 10.*

9 *Intellige.*

11 *Probari conſuetudo poteſt in litis ordinatorijs ſummarie, & ſine ſcriptis, & Iudex poteſt ſeſe informare ab Aduocatis & procuratoribus etiam parte abſente, & teſtibus non iuratis.*

12 *Probatio conſuetudinis in ordinatorijs leuis præiudicij, ideoq; leuioribus probationibus contenta eſt.*

13 *Felin. declaratur.*

14 *Probatio conſuetudinis per inſtrumenta facilis eſt pluribus tamen inſtrumentis probari neceſſe eſt nu. 15.*

16 *Notoria dicitur conſuetudo per inſtrumenta probata & alia non requiritur probatio nu 17.*

18 *Notoriam conſuetudinem aliter quam pro inſtrumenta quomodo probent teſtes.*

19 *Notoriæ conſuetudines etiam in tota Prouincia non ita exacte probandæ ſunt.*

20 *Notoriam conſuetudinem probans releuatur ab onere probandi particularem.*

21 *Notoria conſuetudo particularis probatur per teſtes non iuratos & abſente parte receptos.*

Proba-

Digitized by Google

22 *Probatio conſuetudinis quæ fit per priuilegia facilis eſt.*

23 *Libri officij probant conſuetudinem, ſed non ita ſimpliciter nu. 24.*

25 *Inuentarij ſolemnitatis diminutiua conſuetudo non probatur quod ita alias ſunt facta niſi etiam quod iſtis ſic confectis fides dabatur.*

26 *Librorum per inſpectionem probatur conſuetudo non ſcribendi.*

27 *Notoria dicitur conſuetudo negatiua non ſcribendi.*

28 *Clauſula codicillaris quia de generali conſuetudine apponitur in teſtamentis non eget probatione.*

29 *Clauſulæ canſuetæ apponi habentur pro appoſitis.*

30 *Generales conſuetudines ignorare non licet & vide exempla nu. 31.*

32 *Allegare opus eſt generales conſuetudines, ſed contrarium num. 33. ſecus tamen nu. 49.*

34 *Declaratur.*

35 *Notoria conſuetudine reſultante ex actis ſupplet Iudex etiam quod non allegetur.*

36 *Calumnia vbi eſt euidens Iudex poteſt repellere partem.*

Libel-

Digitized by Google

37 *Libellus quo petitur concubina reijciendus, & lacerandus eſt etiam nemine inſtante per Iudicem cum contineat peccatum.*

38 *Relaxari debet captus in Eccleſia nemine inſtante per Iudicem.*

39 *Actione carens per Iudicem etiam nemine opponente repelli debet.*

40 *Teſtem conſaguineum Iudex repellere debet nemine etiam inſtante.*

41 *Probari poteſt conſuetudo poſt concluſum in cauſa, ſaltem per beneficium reſtitutionis in integrum ex clauſula generali ſi qua mihi iuſta cauſa præſtito iuramento quod hoc malitioſe non petatur vel ſaltim ex officio Iudicis.*

42 *Articulus ſuper conſuetudine quomodo formandus.*

45 *Teſtes deponentes per eundem præmeditatumq; ſermonem probant conſuetudinem licet alias ſecus.*

43 *Teſtes concordare debent in actibus conſuetudinis.*

45 *Teſtes non debent eſſe ſingulares in probanda conſuetudine limitatur tamen in generali conſuetudine quæ ſit in tota Diæceſi nn. 46.*

47 *Error Tiber. Decian.*

Gene-

48 *Generalem conſuetudinem non eſt opus probare.*

50 *Teſtes quos tangit negocium & in conſequẽquentiam ſentiunt vtile conſuetudinem probant.*

51 *Probatur conſuetudo non ſoluendi quartam Epiſcopo per Clericos, & Rectores Eccleſiarum illius loci deponendo de ſuo facto negatiuo ad commodum eorum etiam teſtes ſingulares quando tendunt ad eundem rei finem.*

52 *Teſtes deponere debent ſuper conſuetudine de viſu actus cuius conſuetudo allegatur.*

53 *Teſtes non probant eſſe conſuetudinem ita niſi deponant de actibus, & tempore quibus conſuetudo inducitur.*

54 *Articuli generales ſuper conſuetudine probanda non ſunt admictendi niſi actus in ſpecie exprimantur ſuper quibus conſuetudo inducta eſt.*

55 *Probanda eſt conſuetudo non generaliter ſed ſpecialiter in caſu de quo agitur nu. 69.*

56 *Probationes factas pro conſuetudine ſi quis vult reijcere probari debet quod intra idem tempus fuerit contrarium aliquando ſeruatum.*

DO-

Digitized by Google

57 *Doctorum ex atteſtationibus probatur conſuetudo ſed contra nu. 60.*
Conciliantur opi nu. 61.

58 *Ang. fuit Eccellens, & Practicus Doctor.*

59 *Error Soarez.*

62 *Doctori creditur ad faciendam præſumptionem quando atteſtatur de conſuetudine.*

63 *Extimi libro deſcribi non ſolent merces & mobilia in Italia, nec in Pedemente.*

64 *Doctori atteſtanti de conſuetudine creditur in ea Curia qua quis verſatus eſt Doctor.*

65 *Doctoribus de conſuetudine atteſtantibus nõ creditur in conſuetudine contra ius commune.*

66 *Verba iſta ſi filius meus deceſſerit volo quod bona mea deueniant ad Titium ſecundum communem vſum intelligendi habent iſtã ſignificationem ſcilicet ſi deceſſerit ſine liberis.*

67 *Articulus quomodo formetur in probando communi vſu intelligendi verbi, & quomodo teſtis in cauſa ſcientiæ interogatus reſpondere debeat nu. 68.*

70 *Fœminæ ſi proponantur per conſuetudinem à maſculis à ſucceſſione excluſæ ſatis probatio non erit eas excluſas à maſculis, niſi doceatur in teſtato per parentes ſublatas,*

ſi qui-

ſi quidem ex alia cauſa puta per teſtamẽtum excludi potuerunt.

71 *Fœudo fœminas licet habilitet conſuetudo probari debet quod habilitet quando etiã eſt præſtitum iuramentum fidelitatis.*

72 *Fœudis etiam non ſufficit generalem conſuetudinem probare, ſed ſpecialis probanda eſt, & in alienatione feudorum quod probari debet ſpecialiter facta inuitis ſubditis nu. 73.*

74 *Probatur conſuetudo per confeſſionem partis, & hæc facilioris probationis quam aliqua alia.*

75 *Ignorantia conſuetudinis an præſumatur.*

76 *Error Rol.*

77 *Ignorantia ſtatutorum non præſumitur, ſed ſcientia.*

QVESTIO DECIMA.

QVERO nunc conſuetu
dinis probationem quæ
1 per allegantem † pro-
banda eſt tamquam fa-
cti. Hoſt: in ſumm: de
conſuet: nu. 9. & in c.
cum delectus nu. 22. de conſuet. Ant. c.
cum

cum veniſſent nu. 8. de eo qui mitt. in poſ ſeſſ. cauſ. rei ſeruan. Bar. d. l. de quibus nu. 7. Bal. d. l. 1. nu. 3. C quæ ſit lon, conſuet. & ibi etiam ſalyc nu. 11 & 23. idem Bal. conſ. 169. quidam nomine col 2. circa medium lib. 1 Alex. conſ. 167. in cauſa, & lite col. 1. uerſ. & quamuis ſi apparet lib. 7. Aret. conſ. 159. longa eſt iſta conſultatio ſub nu. 18. uerſ hec autem conſuetudo Corn. conſ. 174. in præſenti conſultatione nu. 5. lib. 2. & conſ. 33. circa primum Conſultationis articulum nu. 13. lib. 4. Socc. ſen. conſ. 39. capio primum conſultationis articulum nu 27. lib. 4. Dec. conſ. 402. in cauſa Illuſtriſſimi nu. 11. & conſ. 420. quæritur an ad Archidiaconum nu. 8. & conſ. 538. viſo puncto nu. 8. Grat. reſp. 53. Ex themate præſentis conſultationis nu 23. & conſ. 100. & ſi in deciſiuis nu. 28. lib. 1. & conſ. 41. viſis dubijs in princ. & conſ. 123. contra Dominos Canonicos lib. 2. Alciat. reſp. 5. multæ oppoſitiones nu. 28. lib. 7. & reſp. 38. facti præſens ſpecies nu. 26. lib. 9. Gig. conſ. 50. circa primum nu. 23. Io: Franc. Purpur. conſ. 253. quamuis dubia num. 18. lib. 1. Hypp. Rimin. conſ. 51. dubitatur an conuentio

Digitized by Google

uentio nu. 25. Io: Mar. Rimin. conſ. 307. viſis ſubtiliſſimis nu. 16. lib. 2. Card. Pariſ. conſ. 27. in præſenti conſultatione nu. 35. & conſ 47. intentiò duorum nu. 67. lib. 1. & conſ. 86. ſecundum ea quæ in facto pro ponuntur nu. 11. lib. 4. Siluan conſ. 45. prætermiſſo arguendi nu. 52. & conſ. 83. non poſſunt Magnifici. nu. 15. & conſ. 95. pro reſolutione eorum nu. 6. Neuiz. conſ. 18. in cauſa Nobilis Cauſidici nu. 23. Socc. iun. conſ. 65. cum in præſenti caſu nu. 36. lib. 1. & conſ. 68. maximi ponderis eſt nu. 106. lib. 3. Curt. iun. conſ. 184. præſupponitur in facto ſub nu. 9. verſ. nec obſtant quædam Aym. conſ. 234. ex datione in ſolutum ſub nu. 2. verſ. ex conſuet. lib. 2. & conſ. 642. die quarto Februarij nu. 15. lib. 4. & conſ. 979. non inargute nu. 10. lib. 5. Lofred. conſ. 42. in cauſa vertente nu. 8. Io. Ceph. conſ. 708. in cauſa Bernardini nu. 57. lib. 5. Rol. conſ. 81. uiſo proceſſu nu. 20. lib. 1. & conſ. 32. uiſo proceſſu cauſæ nu. 23. & conſ. 40. quod inſtrumentum exhibitum nu. 43. & conſ. 53. quod legitime iudicatum num. 31. & conſ. 94. ſententia lata in cauſa nu. 15. lib. 2. & conſ. 13. aliàs conſulendo nu. 8. lib.

4. Becc.

Digitized by Google

4. Becc. conſ. 2. Ladimium ſeu malis nu. 12. & conſ.7. quæritur an inſtrumentum nu. 26. & conſ.73. quæſtio propoſita nu. 12. Anguiſſol. conſ. 14. videtur prima facie nu. 6. & eo maxime probanda eſt quando eſt contra ius commune idem Anguiſſol. conſ. 6. in præſenti controuerſia num. 13. Menoch. conſ. 8. duæ adhuc proponũtur nu. 16 & conſ. 32. ardua eſt, & ſi egregia nu. 65. & conſ. 37. mirari ſatis nu. 92. & conſ. 55. in controuerſa cauſa nu. 36. & conſ. 75 hæc iam diu controuerſia nu. 60. lib. 1. Petr. Santern. de ſponſ. mercat. 3. par. nu. 6. Card. Put deciſ. 306. die 11. Aprilis. 1542. nu. 2. lib. 1. Beninten deciſ. 65. in deciſione nu. 13.

Quantumcunq; autem conſuetudinem
2 † probare difficile ſit, & quaſi impoſſibilis res videatur, ſecundum Io: Franc. Purpur. conſ. 66. omiſſo articulo nu. 11. lib. 1. Card. Pariſ. conſ. 25. primo aſpectu num. 20. lib. 1. Paſeth. conſ. 28. quoniam probe nu. 7. Neuiz. conſ. 43. vtar breuitate nu. 9. Curt. Iun. d. conſ. 184. ſub d. nu. 9. Aym. conſ. 325. Plura mouentur dubia in princ. lib. 2. & conſ. 683. ſcripſi pro Domina Iuchina nu. 5 lib. 4. & conſ. 886. argu-

in primo not.C.de Annon. & trib. lib. 10.
54 vbi quod conſuetudo vnius † Ciuitatis poteſt ligare homines illius etiam extra Ciuitatē & quod etiam voluit Iaſ. in l. ſi non ſpeciali nu.3. C. de Teſta: vbi quod con-
55 ſuetudo quæ dat † robur probatorium ſcripturæ facit quod illud robur probandi habeat locum non ſolum intra Territorium, ſed etiam extra vt ibi, & ad idē facit quod voluit Paul. Caſtr. in conſ. 374. ſuper iſtis dubijs in primo quæſito lib. 2. vbi quod
56 Conſuetudo diſponens fructus † ſuper abundantes pupilli effici tutoris extēditur ad annuos redditus etiam extra Patriam exiſtentes, & quod talis eſt conſuetudo vigens in Cauodiſtria, & tamen extenditur ad bona quæ pupillus habet Venetijs.

Sed hic cadit dubium. adeſt conſuetudo in Ciuitate teſtandi vno modo alia autē extra Ciuitatem, & fieri contingit teſta-
57 mentum in ſuburbijs † quæ nam conſuetudo ſeruanda ſit, & quidem Bal. in l. 2. nu. 2. uerſ. ſecūdo quæro C. quemad. teſt. aper. determinat quod ſeruanda eſt Conſuetudo Ciuitatis.

58 Octauum eſt in tributis exigēdis † quia ſeruabitur conſuetudo regionis Bal. l. miſſi

nu. 2.

nu. 2. C de Exact. tribut. lib. 10.

59 Nonum in materia feudorum † in qua conſuetudo loci vbi feudum ſitum eſt attendi debet in deciſione feudalium cauſarum Card. Pariſ. conſ. 21. diſpoſuere iura nu. 14. lib. 1. & conſ. 13. attingendo articulum nu. 18. lib. eo.

60 Decimum in contractibus † in quibus circa naturalia, & accidentalia diſpoſitionis attenditur conſuetudo loci vbi celebra

61 tus eſt contractus ſi autem ſit dubium † ſuper verbis attenditur conſuetudo loci ſeu regionis proferentis, ſi tamẽ ſimus in vltimis voluntatibus, in contractibus autem

63 fiet † interprætatio contra cum pro quo profertur Bar. l. nummis ad fi: ff. de leg. 3.

Vndecimum in inſtrumentis conficien-

63 dis † quia erit ſeruanda conſuetudo loci vbi conficiuntvr Bal. in Rubr. C. de fi. inſtr. nu. 150. Petr. de Rauen. de Conſuet. nu. 153.

64 Duodecimum in materia † delicti quia attenditur cõſuetudo loci in quo quis deliquit licet ſit extraneus delinquens idem Petr. de Rauen. nu. 153. vbi ſupra.

65 Decimũ tertium in ſucceſſionibus † quia attenditur conſuetudo loci vbi defunctus

habebat domicilium licet volens ſuccedere ſit forenſis Rocch. d. c. fin. nu. 724.

66 Decimum quartum in materia † exequutionis, in exequendo.n. ſeruanda eſt conſuetudo loci vbi exequutio fieri debet idem Rocch. d. c. fin. nu. 783.

SVMMARIVM.

1 *Probanda eſt conſuetudo per allegantem de neceſſitate.*

2 *Probatio conſuetudinis eſt difficilis, & fere impoſſibilis.*

3 *Obſeruanda eſt conſuetudo antequam examinetur vt dum ſtat dubia.*

4 *Immemorabilis conſuetudo probatur per ſolam famam, item ſi teſtes de ponant quod communis opi: eſt memoriam non eſſe in contrarium, & vidiſſe obſeruari ſuis temporibus & a ſuis maioribus audiuiſſe ſic obſeruatum nec vidiſſe nec audiuiſſe quẽquam qui aliàs viderit obſeruare præter id quod teneatur dicere actus nu.5.*

6 *Probatione plena indiget conſuetudo regulariter.*

7 *Probanda conſuetudine quomodo teſtes debeant deponere:*

Pro-

Digitized by Google

8 *Probatiọ conſuetudinis non fit per auditum. & per dues teſtes fit probatio nu. 10.*

9 *Intellige.*

11 *Probari conſuetudo poteſt in litis ordinatorijs ſummarie, & ſine ſcriptis, & Iudex poteſt ſeſe informare ab Aduocatis & procuratoribus etiam parte abſente, & teſtibus non iuratis.*

12 *Probatio conſuetudinis in ordinatorijs leuis præiudicij, ideoq; leuioribus probationibus contenta eſt.*

13 *Felin. declaratur.*

14 *Probatio conſuetudinis per inſtrumenta facilis eſt pluribus tamen inſtrumentis probari neceſſe eſt nu. 15.*

16 *Notoria dicitur conſuetudo per inſtrumenta probata & alia non requiritur probatio nu 17.*

18 *Notoriam conſuetudinem aliter quam pro inſtrumenta quomodo probent teſtes.*

19 *Notoriæ conſuetudines etiam in tota Prouincia non ita exacte probandæ ſunt.*

20 *Notoriam conſuetudinem probans releuatur ab onere probandi particularem.*

21 *Notoria conſuetudo particularis probatur per teſtes non iuratos & abſente parte receptos.*

Proba-

Digitized by Google

22 *Probatio conſuetudinis quæ fit per priuilegia facilis eſt.*

23 *Libri officij probant conſuetudinem, ſed non ita ſimpliciter nu. 24.*

25 *Inuentarij ſolemnitatis diminutiua conſuetudo non probatur quod ita alias ſunt facta niſi etiam quod iſtis ſic confectis fides dabatur.*

26 *Librorum per inſpectionem probatur conſuetudo non ſcribendi.*

27 *Notoria dicitur conſuetudo negatiua non ſcribendi.*

28 *Clauſula codicillaris quia de generali conſuetudine apponitur in teſtamentis non eget probatione.*

29 *Clauſulæ canſuetæ apponi habentur pro appoſitis.*

30 *Generales conſuetudines ignorare non licet & vide exempla nu. 31.*

32 *Allegare opus eſt generales conſuetudines, ſed contrarium num. 33. ſecus tamen nu. 49.*

34 *Declaratur.*

35 *Notoria conſuetudine reſultante ex actis ſupplet Iudex etiam quod non allegetur.*

36 *Calumnia vbi eſt euidens Iudex poteſt repellere partem.*

Libel-

Digitized by Google

37 *Libellus quo petitur concubina reijciendus, & lacerandus eſt etiam nemine inſtante per Iudicem cum contineat peccatum.*

38 *Relaxari debet captus in Eccleſia nemine inſtante per Iudicem.*

39 *Actione carens per Iudicem etiam nemine opponente repelli debet.*

40 *Teſtem conſaguineum Iudex repellere debet nemine etiam inſtante.*

41 *Probari poteſt conſuetudo poſt concluſum in cauſa, ſaltem per beneficium reſtitutionis in integrum ex clauſula generali ſi qua mihi iuſta cauſa præſtito iuramento quod hoc malitioſe non petatur vel ſaltim ex officio Iudicis.*

42 *Articulus ſuper conſuetudine quomodo formandus.*

45 *Teſtes deponentes per eundem præmeditatumq; ſermonem probant conſuetudinem licet alias ſecus.*

43 *Teſtes concordare debent in actibus conſuetudinis.*

45 *Teſtes non debent eſſe ſingulares in probanda conſuetudine limitatur tamen in generali conſuetudine quæ ſit in tota Dioceſi nn. 46.*

47 Error Tiber. Decian.

Gene-

48 *Generalem conſuetudinem non eſt opus probare.*

50 *Teſtes quos tangit negocium & in conſequequentiam ſentiunt vtile conſuetudinem probant.*

51 *Probatur conſuetudo non ſoluendi quartam Epiſcopo per Clericos, & Rectores Eccleſiarum illius loci deponendo de ſuo facto negatiuo ad commodum eorum etiam teſtes ſingulares quando tendunt ad eundem rei finem.*

52 *Teſtes deponere debent ſuper conſuetudine de viſu actus cuius conſuetudo allegatur.*

53 *Teſtes non probant eſſe conſuetudinem ita niſi deponant de actibus, & tempore quibus conſuetudo inducitur.*

54 *Articuli generales ſuper conſuetudine probanda non ſunt admictendi niſi actus in ſpecie exprimantur ſuper quibus conſuetudo inducta eſt.*

55 *Probanda eſt conſuetudo non generaliter ſed ſpecialiter in caſu de quo agitur nu. 69.*

56 *Probationes factas pro conſuetudine ſi quis vult reijcere probari debet quod intra idem tempus fuerit contrarium aliquando ſeruatum.*

DO-

Digitized by Google

57 *Doctorum ex atteſtationibus probatur conſuetudo ſed contra nu. 60.*
Conciliantur opi nu. 61.

58 *Ang. fuit Eccellens, & Practicus Doctor.*

59 *Error Soarez.*

62 *Doctori creditur ad faciendam præſumptionem quando atteſtatur de conſuetudine.*

63 *Extimi libro deſcribi non ſolent merces & mobilia in Italia, nec in Pedemente.*

64 *Doctori atteſtanti de conſuetudine creditur in ea Curia qua quis verſatus eſt Doctor.*

65 *Doctoribus de conſuetudine atteſtantibus nõ creditur in conſuetudine contra ius commune.*

66 *Verba iſta ſi filius meus deceſſerit volo quod bona mea deueniant ad Titium ſecundum communem vſum intelligendi habent iſtã ſignificationem ſcilicet ſi deceſſerit ſine liberis.*

67 *Articulus quomodo formetur in probando communi vſu intelligendi verbi, & quomodo teſtis in cauſa ſcientiæ interogatus reſpondere debeat nu. 68.*

70 *Fœminæ ſi proponantur per conſuetudinem à maſculis à ſucceſſione excluſæ ſatis probatio non erit eas excluſas à maſculis, niſi doceatur in teſtato per parentes ſublatas,*

ſi qui-

ſi quidem ex alia cauſa puta per teſtamẽtum excludi potuerunt.

71 *Fœudo fœminas licet habilitet conſuetudo probari debet quod habilitet quando etiã eſt præſtitum iuramentum fidelitatis.*

72 *Fœudis etiam non ſufficit generalem conſuetudinem probare, ſed ſpecialis probanda eſt, & in alienatione feudorum quod probari debet ſpecialiter facta inuitis ſubditis nu. 73.*

74 *Probatur conſuetudo per confeſſionem partis, & hæc facilioris probationis quam aliqua alia.*

75 *Ignorantia conſuetudinis an præſumatur.*

76 *Error Rol.*

77 *Ignorantia ſtatutorum non præſumitur, ſed ſcientia.*

QVESTIO DECIMA.

QVERO nunc conſuetudinis probationem quæ
1 per allegantem † probanda eſt tamquam facti. Hoſt: in ſumm: de conſuet: nu. 9. & in c. cum delectus nu. 22. de conſuet. Ant. c. cum

Digitized by Google

cum veniſſent nu 8. de eo qui mitt. in poſ ſeſſ.cauſ.rei ſeruan. Bar.d.l. de quibus nu. 7. Bal.d.l.1.nu.3. C quæ ſit lon, conſuet. & ibi etiam ſalyc nu. 11 & 23. idem Bal. conſ. 169. quidam nomine col 2. circa medium lib. 1 Alex. conſ. 167. in cauſa, & lite col. 1. uerſ. & quamuis ſi apparet lib.7. Aret. conſ. 159. longa eſt iſta conſultatio ſub nu. 18. uerſ hec autem conſuetudo Corn. conſ. 174. in præſenti conſultatione nu. 5. lib. 2. & conſ. 33. circa primum Conſultationis articulum nu. 13. lib. 4. Socc. ſen. conſ. 39. capio primum conſultationis articulum nu 27.lib.4. Dec. conſ. 402. in cauſa Illuſtriſſimi nu. 11. & conſ.420. quæritur an ad Archidiaconum nu. 8. & conſ. 538.viſo puncto nu.8.Grat. reſp.53.Ex themate præſentis conſultationis nu 23. & conſ. 100. & ſi in deciſiuis nu. 28. lib. 1. & conſ. 41. viſis dubijs in princ. & conſ. 123. contra Dominos Canonicos lib.2.Alciat. reſp. 5. multæ oppoſitiones nu. 28. lib.7.& reſp. 38. facti præſens ſpecies nu. 26. lib. 9. Gig. conſ. 50. circa primum nu. 23. Io: Franc. Purpur. conſ. 253. quamuis dubia num. 18. lib. 1. Hypp. Rimin. conſ. 51. dubitatur an conuentio

4. Becc. conſ. 2. Ladimium ſeu malis nu. 12. & conſ.7. quæritur an inſtrumentum nu.26. & conſ.73. quæſtio propoſita nu. 12. Anguiſſol. conſ.14. videtur prima facie nu. 6.& eo maxime probanda eſt quando eſt contra ius commune idem Anguiſſol. conſ. 6. in præſenti controuerſia num. 13. Menoch. conſ.8 duæ adhuc proponũtur nu. 16 & conſ.32. ardua eſt, & ſi egregia nu. 65. & conſ. 37. mirari ſatis nu. 92. & conſ. 55. in controuerſa cauſa nu. 36. & conſ. 75 hæc iam diu controuerſia nu. 60. lib. 1. Petr. Santern. de ſponſ. mercat. 3. par. nu. 6. Card.Put deciſ. 306. die 11. Aprilis. 1542. nu.2. lib.1. Beninten deciſ. 65. in deciſione nu. 13.

Quantumcunq; autem conſuetudinem
2 † probare difficile ſit, & quaſi impoſſibilis res videatur, ſecundum Io: Franc. Purpur. conſ. 66.omiſſo articulo nu. 11. lib. 1. Card. Pariſ. conſ. 25. primo aſpectu num. 20. lib. 1. Paſeth. conſ. 28. quoniam probe nu. 7. Neuiz. conſ. 43. vtar breuitate nu. 9. Curt. Iun. d.conſ. 184. ſub d. nu.9. Aym. conſ. 325. Plura mouentur dubia in princ. lib.2. & conſ.683. ſcripſi pro Domina Iuchina nu. 5 lib. 4.& conſ.886. argu-

te magis nu. 15.lib. 5. Rol.a vall.d.conſ. 53.
3 nu. 33.Interimq; tanquam dubia † ſcilicet
antequam examinetur non ſit obſeruanda
Turr. Crem. c.in his num. 5. 11. diſtinct.
Nihilominus præter immemorabilem quę
4 † probatur per ſolam famam ſecundum
Ant.in repet.d.c.fin.nu.67.& per Modern.
Repet. in d. l. de quibus nu. 126. proba-
5 tur † nanq; ſi teſtes deponant quod com-
munis opinio eſt memoriam non eſſe in
contrarium & vidiſſe obſeruari ſuis tempo
ribus, & a ſuis maioribus audiuiſſe ſic ob-
ſeruatum, nec vidiſſe, nec audiuiſſe quem
quam qui alias viderit obſeruari præter id
quod de ponat de actibus Petr. de Rauen.
de Conſuet. nu. 151. & 196. Rocch. d. c.
fin.nu.368.& 645. Natt. conſ. 154. du-
bium in præſenti nu. 5. lib. 1. Rol. a vall.
conſ. 2. in cauſa præſenti nu. 122. lib. 1.
6 Indiget. plena † probatione Bar.d. l. 2. nu.
31. C. quæ ſit lon. conſuet. Iaſ. in l. cum
prolatis num. 6. ff. de Iudic. Aym. d. conſ.
325. in princ. & quod formiter probandá
ſit voluit Rol. a Vall d.conſ. 13 num. 10.
7 lib. 4. Probabitur † autem conſuetudo ſi
teſtes deponant de vſu Populi, frequentia
actuum, & temporis diuturnitate Bombin.
conſ.

Digitized by Google

conſ. 87. non eſt dubitandum nu. 3. Pur-
pur. conſ. 109. In hac cauſa nu. 12. lib. 1.
& ſupra latiſſime traditum eſt, Non tamen
8 probabunt ſi teſtificētur † de auditu Aym.
conſ. 814. menſes ſupra quatuor num. 15.
lib. 5. Intelligendo tamen prędicta in litis
9 † deciſorijs Purpur. conſ. 205. In hac cau-
ſa nu. 6. lib. 1. Aym. conſ. 624. Dubitatio
10 duplex nu. 13. lib. 4. & ſufficit hanc † pro
bari per duos teſtes ſaltim Bar. d. l. 2. num.
30. C. quæ ſit lon. conſuet. Siluan. conſ.
57. in cauſa magnifici D. Auguſtini nu. 38.
11 ſecus autē † in litis ordinatorijs Rip. reſp.
1. valet conſuetudo nu. 6. de iu: emphit.
namq; in his quæ reſpiciunt ordinem iudi-
cij ſufficit conſuetudinem probari ſumma-
rie, & ſine ſcriptis, & Iudex poteſt ſe ſe in
formare ab aduocatis, & procuratoribus
etiam parte abſente. & teſtibus non iuratis
Ludo: Gozz. conſ. 101. audio dubitari
12 nu. 27. & ratio eſt quia † eſt modici præiu
dicij, ideo leuioribus probationibus eſt cō-
tenta talis conſuet. Petr. de Rauen. de cō-
ſuet. nu. 194. & idem dicendum eſt loquu-
13 tum fuiſſe † Felin. in c tuis nu. 2. de teſti-
bus, & prout hæc facilis eſt probationis,
ita etiam & illa quæ fit per inſtrumenta

14 † Aym. conſ. 134. ſcripſi alias num. 9. lib.
1. Rol. conſ. 40. conſideratis dictis nu. 15.
lib. 1. Mazzol. cōſ. 114. Reuerendiſſ. Dn̄e.
nu. 41. Menoch. d. conſ. 37. nu. 94. eáq;
15 † pluribus inſtrumentis probari & doceri
voluit Aym. conſ. 369. plura videnda ſunt
nu. 16. lib. 3. & conſ. 476. in cauſa Ronco-
rum nu. 4 l. 3. Nec mirum, quia iſta con-
ſuet. quæ probatur per inſtrumenta, dici-
16 tur † notoria Bar. lib. 1. nu. 8 ff. de no: op.
nunciat. Bal. qui hoc dicit menti tenendū,
in l. 1. nu. 12. C. ad ſ. c. Velleia. Card. Pa-
riſ. conſ. 13. attingendo articulum nu. 34.
17 lib. 1 aliaq; probatione in hoc † opus non
eſſe dixit Cur. iun. conſ. 106. habita dili-
genti conſideratione ſub nu. 5. verſ. confir
mantur præmiſſa, dicitur etiam talis con
18 ſuet. priuilegiata ſi ſit † notoria etiam quod
non probetur per inſtrumenta, eam nāq;
probant teſtes etiam non iurati, & abſente
parte recepti. & Iudex poteſt procedere
per modum in formationis. Ant. in repet.
d. c. fin. nu. 67. de conſuet. Repet. d. l. de
quibus nu. 124. aliaq; probatione non in-
digere voluit Io: Mar. Rimin. conſ. 596.
contra capturam nu. 5. lib. 3. Io: Franc.
Purpur. conſ. 250. ad primum dubium nu.

7. lib.

Digitized by Google

7. lib. 1. Iaſ. conſ. 192. extra eſt glorioſa nu. 32. lib. 2. Aym: conſ. 850 quoniam a titulorum ſub nu. 5. verſ. & cum notiſſimi lib. 5. & quod notoriæ conſuetudines etiã
19 in tota Prouincia † non ſint ita exacte probande voluit Tiber Decian. conſ. 124. poſt abſolutũ cõſiliũ nu. 21. lib. 3. & ſi iſta pro-
20 betur † releuatur quis ab onere probandi particularem in loco ſecundum Imol. in c. in Geneſi nu. 8. de Elect. quæ tamen par-
21 ticularis notoria † probabitur per teſtes nõ iuratos, & abſente parte receptos Iaſ. in repet. l. admonendi nu. 232. ff. de Iureiur. cum adductis per ipſum, Item faci-
22 lis eſt probatio † conſuetudinis quæ fit per priuilegia enunciantia ipſam conſuetudinem Aret conſ. 162. diligenter, & mature ſub nu. 10. verſ. venio ad tertium, item &
23 ea quæ probatur per libros † officij Socc. ſen. conſ. 94 præſtantiſſimi, & iuſtiſſimi nu. 7. lib. 1. vbi reſpondit in conſuetudine librorum in quibus fideiuſſores fuerunt recepti abſq; teſtibus quod tamẽ nõ ſufficit niſi pariter probetur quod talibus libris fides adhibita ſit non. n. ſufficit ſcripturas
24 officij produci in quibus apparet fideiuſſores receptos ſine teſtibus Abb. conſ. 53. at

Digitized by Google

tingendo dicta dubia col. 1. prope. finem & conſ. 73. circa primum dubium col. 4. verſ. quamquam proponitur lib. 2. vbi cõ-
25 ſuetudo diminutiua ſolemnitatis † inuentarij non probatur quod ita aliàs ſint confecta niſi etiam quod iſtis ſic cõfectis fides daretur Aym. de antiq temp: 4. parte ſect. materia iſta nu. 41. quodq; talis conſuetudo & ſimilis negatiua ſ non ſoluendi pro-
26 betur per inſpectionem librorum † voluit idem Aym. conſ. 497. quod mercatores
27 nu. 19. lib. 3. & hanc pariter notoriã † dixit idem Aym. d tract. de antiq. temp. 1. par. verſ. ampliatur nu. 16. quando vero
28 eſt conſuetudo generalis † vt apponatur aliqua clauſula in in inſtrumento, vt puta in teſtamentis clauſula codicillaris probatione ſimilis conſuetudo non indiget. Dec. c. cum m. Ferrarienſis nu. 25. de cõſtit. Hypp. Rimin. conſ. 35. Prætendunt Reuerendi Monaci nu. 21. Rol. conſ. 7. queſtio quæ proponitnr nu. 3. lib. 4. Clauſulæ namq;
29 conſuetæ † apponi in inſtrumentis, habentur pro appoſitis, & in hoc. non requiritur vt ſit conſuetudo præſcripta, ſed ſufficiunt aliqui actus. Rocch. Cnrt. de conſuet. in Rubr. nu. 30.

Conſue-

Conſuetudines etiam iſtas generales
30 † ignorare licitum non eſt. Neuiz. conſ. 45. in cauſa Domini magiſtri num. 39. & poteſt etiam poni exemplum in conſuetudine, quæ prohibet extrahi frumentum
31 † & vult ſolui gabellam, cnius ignorantia allegari non poteſt, ſaltem ad totalem excuſationem, licet in aliquo ſit minuenda pœna, vt alias dixi de conſuetudine prohibente deferri arma, quæ generaliter viget per totam Italiam Petr de Rauenn. de cõſuet. nu. 262. Has autem generales conſue-
32 tudines † debemus allegare ſecundum Bar. in l. 1. C. qui & aduerſus quos Bal. l. emptorem nu. 8. ff. de Act. empti & Auth. iubemus. C. de Iudic. Alex. in l. Vni. nu. 4. vt quæ de ſunt Aduoc. Iaſ. in l ſi vnus §. pactus ne peteret num. 42. ff. de Pact. Alex. conſ. 67. in cauſa & lite nu. 2. lib. 7. Dec. conſ. 447. in donatione facta nu. 12. Grat. conſ. 135. Magnifice Iudex num 9. lib. 2. Siluan. conſ. 96. prima fronte dubitandũ nu. 14. Natt. conſ. 218. licet de iure nu. 5. lib. 1. Card. Pariſ. conſ. 13. attingendo articulum nu. 32. lib. 1. Socc. Iun. conſ. 67. pro reſolutione nu. 11 lib. 1. Io. Ceph. cõſ. 108. licet regulariter nu. 15. lib. 1. Mant.

Digitized by Google

conſ. 197. non debebat profecto nu. 7. Petr. de Rauenna. de conſuet. nu. 150. Tiraq. de retract. §. 32. gloſ. vni num. 98. Franc. Marc. deciſ. 467. quæritur an aduerſus nu. 2.

33 Contrarium quod ſ. minus † requiratur allegatio illius tenuerunt Aret. conſ. 195. longa eſt iſta conſuet. ſub nu. 18. uerſ. de conſuet. notoria. Neuiz. d. conſ. 45. nu. 38. Dec. conſ. 655. Viſo eleganti conſilio num. 26. Socc. iun. conſ. 65. cum in præſenti nu. 40. lib. 1. Curt. iun. conſ. 173. habita diligenti conſideratione nu. 7. Aym. conſ. 137. Magiſter Robertus nu. 5. lib. 1.

34 Declaratur vt conſuetudo † notoria ſeu quid aliud notorium quando proponitur ad finem proſequendi in iudicio, tunc requiritur allegatio, ſecus ſi ad effectum notificandi, quia tunc non requiritur at allegetur, felin. poſt Imol. in c. dilecti in princ. de iudic. Rip. in l. 4. §. hoc autem iudiciū nu. 35. ff. de dann. infe.

Limitatur vt non procedat in notorio
35 † quod reſultat ex actis ſi. n. conſuetudo conſtet ex actis poteſt Iudex ſupplere ex off. ſuo etiam nemine allegante. Dec. c. ex inſinuatione nu. 23. de Appell. item extra

caſum

Digitized by Google

caſum conſuet. vbi calumnia eſt euidens,
36 poteſt Iudex † repellere partem gloſ. fin.
in. l. qui cum §. ſi patris de bon. libert.
quam ſequitur felin. d. c. dilecti in princ.
vbi etiam poſt Inn. ſubdit quod libellus
37 † quo petitur concubina reijciendus & la-
cerãdus eſt per Iudicem nemine etiam in-
ſtante cum contineat peccatum Item Iu-
38 dex qui† per acta ſcit aliquem captũ in Ec-
cleſia, debet facere eum relaxari licet non
ſit oppoſitum Roman. conſ 227. ſpecta-
bilis Domine poſt num. 3.uerſ. nec obſtat:
ſimiliter Iudex repellere debet actorem
39 † carentem actione etiam nemine oppo-
nente Iaſ in l. vbi pactum num. 19. C. de
tranſact. Vlterius Iudex repellere debet te-
40 ſtem conſanguineum † etiam nemine in-
ſtante. Ant c. cum dilectus col. 7. de con-
ſuet. ſed circa hoc occurrit dubitari quod
idem Ant. dicit vt refert felin in c. cum
ordinem ſub nu. 11. verſ. ſed aduerte, de
reſcript. dum loquitur de teſte proxeneta,
& procuratore; licet autem probatio
conſuetudinis extra dictos & his ſimiles.
caſus dificilis ſit vt ſupra dictum eſt
tamen eſt fuorabilis quia deduci, &
probari poteſt etiam poſt concluſum
in

41 † in cauſa ſaltim per beneficium reſtitutio nis in integrum ex clauſula generali ſi qua mihi iuſta cauſa præſtito iuramento quod hoc maliciofe non petatur vel ſaltim ex officio Iudicis Io: Bapt. ferrett. conſ. 252. quando conſuetudo nu. 3. lib. 2.

Prædicta autem locum habent quando probatio fit aliter quam per ſcripturas, & hic inuigilandum eſt quia vltra alia requiſita conſuetudinis de quibus ſupradictum
42 eſt requiritur quoad † eam articulãdam ap poni ante dictionem citra copulatiuam & Ant. c. Abbate nu. 4. de Verb. ſign. & non
43 refert quod teſtes de ponentes illam † probent per eundem præmeditatumq; ſermo nem licet aliàs probatio iſta non recipiatur Rocch. d. c. fin. nu. 625. dum tamen con-
44 cordes † ſint in actibus, non enim probarent ſi vnus deponeret de vno actu alius de alio Rip. in l. admonendi nu. 208. ff. de Iureiur. Dec. conſ. 275. in cauſa quæ lucæ agitatur ſub nu. 10. verſ. item aduertendum Pedem deciſ 99. Reuerendus Rector nu. 8. Soarez in Theſ. recept. Senten. in uerſ. Cõſuetudo nu. 288. iteq; neq; ſi alias
45 teſtes † eſſent ſingulares Bal. d. l. de quibus nu. 119. vbi exemplificat in omnibus præ-

dica-

Digitized by Google

dicamentis ſeriatim,& quod teſtes debeāt eſſe conteſtes etiam in tempore voluit Alex. in terminis conſuetudinis conſ. 131. in cauſa vertente nu. 9. lib. 2. & d conſ. 173. ſub nu. 7. verſ. immo vt dicit lib. 6. & in perſonis quibus præſentibus fuerint viſi actus quod debeant teſtes concordare voluit Petr. de Rauen. de Conſuet. nu. 151. Niſi tamē ſimus in generali conſuetudine
46 quæ ſit in tota dioceſi † quia tunc teſtes ſingulares ſufficiunt ad eam probādam Alex. conſ. 172. viſis, & opportune diſcuſſis nu. 10. lib. 2. Card. Pariſ. conſ. 25. vidi conſilium ad finem lib. 4. Dec. conſ. 586. In cauſa quæ Mantuæ agitatur ſub nu. 2. verſ. in probanda, licet ad aliud propoſitum al-
47 leget † eos Tiber. Decian. d. conſ. 44. quia poteſt redditum nu. 30. ſcilicet quod teſtes ſingulares ſufficiunt ad probandam conſuetudinem immemorabilem, cum tamen ſupradicti Doct. tantum loquantur quando agitur de probanda conſuetudine generali non autem immemorabili, Nec minus Oldrad. per eundem Decian allegatus de hoc quicquam dicit in libro meo immo quod conſuetudinem iſtam gene-
48 ralem † non ſit opus probare dicit Guid.

Pan-

Digitized by Google

41 † in cauſa ſaltim per beneficium reſtitutionis in integrum ex clauſula generali ſi qua mihi iuſta cauſa præſtito iuramento quod hoc malicioſe non petatur vel ſaltim ex officio Iudicis Io: Bapt. ferrett. conſ. 252. quando conſuetudo nu. 3 .lib. 2.

Prædicta autem locum habent quando probatio fit aliter quam per ſcripturas, & hic inuigilandum eſt quia vltra alia requiſita conſuetudinis de quibus ſupradictum
42 eſt requiritur quoad † eam articulãdam apponi ante dictionem citra copulatiuam & Ant. c. Abbate nu.4: de Verb. ſign.& non
43 refert quod teſtes de ponentes illam † probent per eundem præmeditatumq; ſermonem licet aliàs probatio iſta non recipiatur Rocch. d. c. fin. nu. 625. dum tamen con-
44 cordes † ſint in actibus, non enim probarent ſi vnus deponeret de vno actu alius de alio Rip. in l. admonendi nu. 208. ff.de Iureiur. Dec. conſ.275. in cauſa quæ lucæ agitatur ſub nu. 10. verſ. item aduertendum Pedem deciſ 99.Reuerendus Rector nu. 8. Soarez in Theſ. recept. Senten. in uerſ. Cõſuetudo nu. 288.itẽq; neq; ſi alias
45 teſtes † eſſent ſingulares Bal. d l. de quibus nu.119.vbi exemplificat in omnibus prædica-

dicamentis ſeriatim, & quod teſtes debeāt eſſe conteſtes etiam in tempore voluit Alex. in terminis conſuetudinis conſ. 131. in cauſa vertente nu. 9. lib. 2. & d conſ. 173. ſub nu. 7. verſ. immo vt dicit lib. 6. & in perſonis quibus præſentibus fuerint viſi actus quod debeant teſtes concordare voluit Petr. de Rauen. de Conſuet. nu. 151. Niſi tamē ſimus in generali conſuetudine
46 quæ ſit in tota dioceſi † quia tunc teſtes ſingulares ſufficiunt ad eam probādam Alex. conſ. 172. viſis, & opportune diſcuſſis nu. 10. lib. 2. Card. Pariſ. conſ. 25. vidi conſilium ad finem lib. 4. Dec. conſ. 586. In cauſa quæ Mantuæ agitatur ſub nu. 2. verſ. in probanda, licet ad aliud propoſitum al-
47 leget † eos Tiber. Decian. d. conſ. 44. quia poteſt redditum nu. 30. ſcilicet quod teſtes ſingulares ſufficiunt ad probandam conſuetudinem immemorabilem, cum tamen ſupradicti Doct. tantum loquantur quando agitur de probanda conſuetudine generali non autem immemorabili, Nec minus Oldrad. per eundem Decian allegatus de hoc quicquam dicit in libro meo immo quod conſuetudinem iſtam gene-
48 ralem † non ſit opus probare dicit Guid.

Pan-

Digitized by Google

Pancirol. conſ. 96. in cauſa quæ vertitur
49 nu 42. lib. 1. quodq; eam ſufficiat † alle-
gare voluit Purpur. conſ. 398. ſententia
magni conſilij nu. 4 lib. 1. vnde non mi-
rum ſi eam probant teſtes quos tangit ne-
50 gocium, & in conſequentiam † ſentiunt
vtile Alex. conſ. 137. viſo proceſſu accu-
ſationum nu. 6. lib 7. vbi quod conſuetu-
do de non ſoluendo quartam Epiſcopo po
51 terit probari per Clericos † & Rectores Ec
cleſiarum illius loci deponentes de ſuo fa-
cto negatiuo ad commodum eorum & pa
riter probant teſtes ſingulares quando ſci-
licet concludunt in eundem rei finem Bal.
c. cum dilectus nu. 8. de conſuet, de pone-
52 re etiam debent teſtes, de uiſu † actus cu-
ius conſuetudo allegatur Dec. conſ. 538. ui
ſo puncto nu. 9. Card. Pariſ. conſ. 27. in
præſenti conſultatione nu. 37. lib. 1. & la-
te ſupra declaratum eſt, vnde non valebit
53 probatio teſtium deponentium † conſue-
tudinem eſſe niſi etiam deponant de acti-
bus, & tempore ex quibus conſuetudo in-
54 ducitur, ideoq; neq; articuli † generales ſu
per probanda conſuetudine ſunt admictē-
di niſi actus in ſpecie exprimantur ſuper
quibus conſuetudo inducta eſt Dec. d. cōſ.
275.

Digitized by Google

275.nu.10. Aym d. conſ. 134.nu. 6. Tob. conſ. 48. cum Ludouicus num. 16. prout
55 etiam probanda † eſt non generaliter ſed ſpecialiter in caſu de quo agitur Siluan cōſ. 56. Magnificus Dominus Iacobus num. 9. Aym.d.conſ. 96. nu.4.Rol.a Vall.conſ.69. in præſenti conſultatione nu.24 lib. 3.Col leg.Peruſ.inrer conſilia Tob.d.conſ.72.nu.
56 19. & qui vult probationes † factas pro conſuetudine reijcere oportet probare qđ intra idem tempus fuerit contrarium aliquando ſeruatum Natt. conſ. 521. ſcripſi aliàs nu. 5. lib.3.

Sed abſq; dictis requiſitis probatur cōſuetudo ex dictis, & atteſtationibus Doct.
57 † ſiue etiam vnius Doctoris excellētis Bar. d.l.de quibus in repet nu. 21. Bal d.c.cum dilectus col. 2.de Conſuet. Iaſ. in l. filius a patre nu. 27. ff.de lib. & poſth. Socc. ſen. conſ. 118. viſa narrati puncti petitione nu. 2.lib. 1. & conſ. 275. in cauſa fratrū nu.
58 4.lib. 2. vbi loquitur de Angelo † quem vocat Excellentem, & practicum Doct. Dec. conſ. 540. quæritur in effectu num. 9. Io. Bapt. ferrett. conſ. 102. ſuper caſu decimarum num. 6. lib.1.Bero. conſ.163. primam ex propoſitis nu. 42.lib.2. Soarez

in

in Theſ. recept. ſenten. in uer. conſuetudo
59 nu. 291. quamq̃ errore † labitur allegando in hanc ſententiam Alex. in l. poſt dotem ff. ſol. matr. quia contrarium tenuit vt ibi, Alex. de Neuo conſ. 14. circa illud quod quæritur nu. 7. & conſ. 84. quidam Nobilis uir. nu. 19. Marc. Mant. conſ. 89. prima facie nu. 10.

60 Contrarium quod ſcilicet Doctori † atteſtanti de Conſuetudine non credatur cũ ſit facti, & Doctores debeant ſuper his quæ in iure conſiſtunt reſpondere tenuit Bal. in l. Conſentaneum in. 5. opp. C. quo mo. & quan. Iud. Alex. in d. l. poſt dotem nu. 29. Iaſ. in d. l. de quibus num. 89. & ibi etiam Modern. Repet. nu. 120. Petr. de Rauen. de Conſuet. nu. 227. Aret. conſ. 172. in cauſa quæ vertitur ſub nu. 2. uerſ. ſed tamen his Corn. conſ. 83. circa primũ conſultationis articulum nu. 14. lib. 4. Dec. conſ. 472. teſtator legauit ſub nu. 16. uerſ. ſecundo reſpõderi poteſt Hier. Grat. reſp. 25. in præſenti cauſa nu. 4. lib. 1. Io. Bapt. ferrett. d. conſ. 223. uiſo tenore num. 12. Neuiz. conſ. 45. In cauſa Domini Magiſtri nu. 7. Carol. Ruyn. conſ. 86. viſa occaſione nu. 10. lib. 4. Card. Pariſ. conſ. 158. ſi

ius

Digitized by Google

ius commune num. 21. lib. 1. Io. Mar. Rimin. conſ. 292. viſo Themate nu. 103. lib. 2. Andr. Alciat reſp. 24. In cauſa Reuerendorum nu. 4. lib. 5. Gig. conſ. 57. Chriſti nomine inuocato nu. 17. Io. Ceph. conſ. 300. Magnificus, & Excellens nu. 22. lib. 2. Becc. conſ. 7. quæritur an iuramentum nu. 29. & conſ. 73. quæſtio propoſita nu. 13. Burſat. conſ. 16. multum magnificus nu. 37. lib. 1. Tob. conſ. 45. viſis ac diligenter nu. 11. Pedem. deciſ. 141. in hac cauſa nu. 16.

61 Conciliantur ſupradictæ opi. † vt prima procedat donec probetur contrarium, alias ſecus, & ita procedat ſecunda opinio ita Bar. in d. l. de quibus in repet. ſub nu. 21. uerſ. & vltra credo, Andr. Barbac. inter conſilia Alex. conſ. 55. perſpectis his nu. 22. lib. 4. Grat. reſp. 12. contra quam plures nu. 58. & reſp. 4. dubitatur an Illuſtris nu. 30. lib. 1. & reſp. 111. caſus talis eſt nu. 52. lib. 2. Ludo. Gozz conſ. 59. quidam teſtator ſub nu. 18. uerſ. & Doctori, Dec. conſ. 559. in cauſa Venerabilis ſub nu. 6. verſ. ſed tamen, & conſ. 694. pro reſolutione nu. 4. Natt. conſ. 218. licet de iure nu. 4. lib. 1. Siluan. conſ. 9. in hac quæ-

ſtione nu. 10. Card. Pariſ. conſ. 105. in cauſa ſubſidij nu.7.lib.4.licet hoc ibi reputet dubitabile Socc. iun. conſ. 1. licet ex prædicta nu 88.lib. 4. Curt. Iun. conſ.60. caſus in facto nu. 5. uerſ. & ideo ſuccedit Aym. conſ.166. licet plurimi nu. 9 lib. 1. & conſ. 325. plura mouentur col. 1. uerſ. nam reſpondetur lib. 2. Io.Ceph.cõſ.560. Inueſtitura medietatis nu. 19 lib.4. Rol. a vall. conſ.71. viſo proceſſu nu. 22. & cõſ. 87. non inſiſtendo nu. 12. lib. 1. Menoch. conſ. 1. conſultatio hæc num. 164. & conſ. 92. habet non leues nu. 54. Viui communium opi. lib. 1. opi. 88. Doctori famoſo Beninten. decis. 65. in deciſione num: 13. verſ. an Doctori, & quod tantum credatur
62 † ad faciendum præſumptionem voluit Aym. conſ. 462. Magnificus Dominus nu. 10.lib.3.& cõſ.497.quod mercatores nu. 7. lib. 3. vbi quod merces & mobilia ad librum
63 † extimi deſcribi non ſolent nec in Pedemente nec in Italia.

64 Declaratur dicta Conciliatio † vt procedat in ea Curia qua quis verſatus eſt Doctor, ita poſt Io: Lup. & Io. Dilect. tenuit Rol. conſ. 57. quia omni iure num. 27. & conſ.94.ſi iudicantis nu. 22. & cons. 98.ui ſo pro-

ſo proceſſu num. 23. lib. 4. Becc. d. conſ. 7.nu. 29. vbi ſubdit procedere quatenus crederetur ſed quod credatur relinquit ſub dubio, Aym.d.conſ. 462.num.9.lib. 3. Burſa.conſ. 201. pro dilucidatione num. 47. lib. 2. Menoch. conſ. 54. in controuerſa cauſa nu. 5. & in tract. de Arb. Iud.lib.2. Cent. 4.caſu. 360. nu 94.Ant. Gabr.concl.lib. 1.de probat concl. 4. nu. 2.

65 Limitatur in conſuetudine † contra ius commune in qua non ſtatur Doctoribus de communi atteſtantibus, ſed debet aliter probari Bal. l. ſi is qui bona § 1 in lect. antiq. verſ. tamen illa Conſuetudo ff. de Pignor. Siluan.d.conſ.9.ſub nu.27. verſ.& fortius quando Io. Ceph. conſ. 709. dotẽ non ſolutam nu. 31.lib. 5. Burſat. d. conſ. 201 num. 47. lib. 2.Hypp. Marſ. in pract. crim.§. Conſtante nu. 15. & ſing. 678. ſiũt paſſim ad finem Thom.Gram. voto. 13. in cauſa Terragnoli nu. 3.

Sed aduertendum eſt quod conſuetudo de communi vſu intelligendi ſic probatur ſi enim volo probare quod verba iſta ſi fi-
66 lius † meus deceſſerit volo quod bona mea deueniant puta ad Ticium, hæc verba ſecundum communem vſum intelligẽdi ha-

bent iſtam ſignificationem ſi deceſſerit ſi-
67 ne liberis, ideoq; formabitur ita † articulus, quod, a decem annis, & citra & per ipſum tempus quod communis vſus intelligendi fuit quod talia verba ſi filius meus deceſſerit intellecta ſunt ſi deceſſerit ſine liberis, & ſi teſtis ſuper eo deponat inter-
68 rogabitur † quomodo ſcit, dicet quia per totum dictum tempus in dicta Ciuitate audiuit ab omnibus loquentibus de hoc, & quod hæc verba ſic intelligebantur Ant.d. c.fin. in repet. in finalibus verbis Debetq; conſuetudo ſpecialiter, & in caſu de quo agitur probari, & non ſufficit quod gene-
69 raliter probetur † Natt. conſ. 554. quod sereniſſimus nu. 26. lib. 3.& conſ. 600.viſo themate nu.20. eo. lib.3. Becc. cōſ. 96. viſo proceſſu nu. 7. Aym. d. conſ. 373. de eo primum nu.27. & d.conſ.462. num. 9. & conſ. 545. Nobilis Franciſcus nu. 5. lib. 3. & conſ. 592. Pudor non erit num.87. & conſ. 683. ſcripſi pro Domina Luchina nu. 3 lib.4. & conſ.900. & ſi leges nu. 32. lib. 5.vbi ſi proponitur conſuetudo per maſculos a ſucceſſione legitima fœminas ſub
70 moueri ſatis probatio non erit † a maſculis fœminas excluſas niſi doceatur inteſtato

per

Digitized by Google

per parentes ſublatas, ſiquidem excludi per teſtamenta potuerunt Aym.conſ. 337. ex tempore.ſciendum eſt nu. 12 & d. conſ. 462.nu. 11. lib. 3. & conſ.855. diſceptatio vertitur nu.6.& conſ.952.quæſtio triplex nu. 14.& conſ. 971. quia poſt reſponſum nu.9. lib. 5. facit etiam in ſimili quod voluit Rol. a vall. conſ. 38. Magnificus Dominus nu. 40. lib. 4. vbi quod licet conſue tudo habilitet fœminas in feudo quod de-
71 bet probari quod habilitet † quando etiã eſt præſtitum iuramentum fidelitatis, item nec ſufficit conſuetudo generalis alienandi loca Principatus ſed conſuetudo ſpecialis
71 † ſpectanda eſt & pariter probanda non autem ſufficit ſi probetur generalis ſcilicet quod Princeps dicti loci alienare ſolitus eſt non obſtantibus quibuſcunq; confirmationibus conuentionibus, & priuilegijs Aym conſ.241. Princeps Illuſtriſſimus ſub num. 20. verſ. ad tertium de conſuetudine Rol. a vall. conſ 80. circa primum articulum nu. 12.lib. 1. & neq; etiam hoc ſufficit niſi probetur factam fuiſſe alienationem in vi-
73 tis † Subditis vt ibi per eundem vbi ſupra & conſ. 53. quod legitime iudicatum nu. 40.lib.2. Probatur etiam alio modo con-

Digitized by Google

ſuetudo ſcilicet per confeſſionem partis
74 quæ eſt facilioris probationis quam ſit aliqua alia probatio conſuetudinis ſecundum Modern. Repet. in d. l. de quibus nu. 121.

Sed quero ſi conſuetudo non ſit probata
75 † vt alicubi vigeat, non præſumatur eius ignorantia & ſi ſumus in eo qui ſæpe conuerſatus eſt, & tunc ignorantia non præſumitur Gemini c. quis neſciat nu. 6. 11. diſtinct. in habi atore autem per longiſſimũ tempus non poterit præſumi veriſimilis ignorantia conſuetudinis ſecundum Alciat reſp. 5. uiſo Chirographo nu. 22. lib. 8. quic
76 quid dexerit † Rol. a vall. conſ. 79. in præſenti conſultatione nu. 72. lib. 3 qui tamen allegat vulg. l. verius ff. de probat. quæ ad hoc nihil facere videtur vnde in fallor male conſuluit , ſicut quis præſumitur
79 † ſcire ſtatuta ita & conſuetudines Io:Mar. Rimin. conſ. 102. aſſumendo primam difficultatem nu. 31. lib. 1.

S V M M A R I V M.

1 *Nomina reorum de conſuetudine Vrbis ſolentlde ſcribi abbreuiate.*

2 *Alteri ꝑ alterũ acquiri põt de cõſuetudine.*

Libello

Digitized by Google

3 Libello proponenda eſt conſuetndo ſiue factum ex quo reſultat conſuetudo nu.4.

5 Libellus ineptus eſt, & ſic libellans cadit a cauſa ſi proponitur conſuetudo & eſt ſtatutum.

6 Clauſula ius, & iuſtitiam miniſtrari eſt ſalutaris.

7 Libellus quo intentatur ius commune ſeu ſtatutum, & probetur de conſuetudine eſt nullus, & actor debet ſuccumbere reſeruato ſibi iure iterum agendi.

8 Libellum contra conſuetudinem formatum Iudex poteſt ſpernere ſicut ſi contra ius.

9 Libello accuſationis dici c nſuetum eſt quare petoreum puniri iuxta formam iuris, et ſtatutorum.

10 Vti qui vult conſuetudine in præiudicium tertij primo debet offerre quod eſt conſuetudine ſulitum offerri.

11 Superioris conſenſus quod non requiratur in alienationibus rerum Eccleſiaſticarum immobilium conſuetudo facere poteſt ſecundum quoſdam.

12 Eccleſiaſtica bona vt ſub certa alia forma vendantur quam ſit in iure expreſſum conſuetudine effici poteſt.

13 Formidoloſorum actus non derogant conſuetudini

tudini qui cautelis ſuperfluis vti volunt.

14 *Appellationibus attenditur conſuetndo.*

15 *Appellationis tempus conſuetudo augere, & minuere poteſt.*

16 *Anriſodinis attenditur conſuetudo.*

17 *Baptizatus quis dicitur etiam ſi dicatur loco filij in nomine Chriſti.*

19 *Benedictionibus attenditur conſuetudo.*

20 *Secundas nuptias benedicens licet incurrat pœnas tamẽ conſuetudo poteſt modificare.*

21 *Benedicere rem aliquam nullus ſacerdos minor audere debet non innuente aliquo Sacerdote maiore.*

22 *Benedicuntur ſponſus, & ſponſa ante conſumationem matrimonij ante valuas Eccleſiæ, tamen de conſuetudinc poſſunt benedici ante altare.*

23 *Beneficijs attenditur conſuetudo.*

24 *Profeſſis etiam beneficia conferri poſſunt non habito reſpectu ad caracterem Clericalem, & tonſuram.*

25 *Fructus beneficij vacantis per aliquod tempus quod ad defunctum eiuſq; heredes pertineant conſuetudo facere poteſt.*

26 *Beneficium an ſit electiuum vel ne cognoſcere nos facit conſuetudo.*

Bene-

Digitized by Google

27 *Beneficiorum collatio ad Epiſcopum, & Capitulum ſimul ſpectat conſuetudo tamen facere poteſt vt ad alterum ſpectet.*

28 *Canonicorum receptio ad ſolum Capitulum pertinere poteſt.*

29 *Collatio Cappellarum in Patria Authoris ſpectat ad Capitulum Sanctæ Mariæ Maioris.*

30 *Reges habent poteſtatem conferendi præbendas in Regnis ſuis.*

31 *Epiſcopus pro ſuo iucundo aduentu poteſt creare nouum Canonicum.*

32 *Conferre poteſt ſtante conſuetudine Prior præbendã in Eccleſia collegiata vacantem Canonico Antiquiori volenti dimictere ſuam præbendam.*

33 *Teſtari poſſunt Clerici de bonis quæ adepti ſunt ex redditibus Eccleſiarum, itẽ quod inteſtati decedentes ſucceſſores habeant ſibi coniunctos.*

34 *Capturis attenditur conſuetudo.*

35 *Scholaris ex publicis ſcholis pro delicto extrahi non poteſt, licet dicatur contrarium ſeruatum.*

36 *Cardinalium Palatijs capi quis non poteſt, ſed difformiter ſeruari hoc videtur.*

37 *Carcerari poteſt quis pro debito.*

38 *Carnes non edimus in Sabbato de conſuetudine quia hoc ius non prohibet nu. 39.*
40 *C. fin. de obſeruat ieiun. quomodo procedat.*
41 *Annus is 82. renouatus.*
42 *Cathalani comedunt carnes die Sabbati.*
43 *Cathedratico præſtando conſuetudo ſpectanda.*
44 *Cauſis decidendis attenditur conſuetudo.*
45 *Miſſarum celebratione conſuetudo inſpicienda vnde cum cantatur Euangelium debet ſtare vt Diaconus.*
46 *Manipulum quem portat Subdiaconus in manu ſiniſtra eſt de conſuetudine deferendum.*
47 *Ceſſionibus conſuetudo attendi debet.*
48 *Cedendi bonis variæ conſuetudines.*
49 *Cedendi bonis opproprioſæ conſuetudines nullæ.*
50 *Cedentes bonis refrenandi.*
51 *Biretum viride geſtare tenentur cedentes bonis.*
52 *Mot. propr. Pij Papæ quinti in cedentes bonis non receptus in obſeruantia.*
53 *Citationibus attenditur conſuetudo.*
54 *Citari vt quis poſſit die feriata in honorem Dei pro alia die non feriata conſuetudo facere poteſt.*

55 *Citatio requiritur in abſolutione a iuramento tamen contrarium fieri poteſt conſuetudine.*

56 *Citatio redditur nulla non præcedente commiſſione Iudicis de qua in actis apparere debet, tamen de conſuetudine poteſt ſeruari contrarium, Intellige nu. 57.*

58 *Iudici vt citet aliquem in Territorio alterius conſuetudo iuriſditionem dare poteſt.*

59 *Citationibus vt inſeratur tenor accuſationis, ſeu inquiſitionis conſuetum eſt in Ciuitate Peruſij ſed hodie contrarium ſeruatur nu. 60.*

61 *Collectis ſoluendis conſuetudo attenditur.*

62 *Forenſes ad collectas ſoluendas conſuetudo adſtringere poteſt licet de iure non teneantur.*

63 *Collectas non ſoluendi attenditur conſuetudo.*

64 *Immunitatem, à collectis dare & tollere poteſt conſuetudo.*

65 *Principis reſcripto præualet conſuetudo in materia collectarum.*

66 *Forenſis pro rata bonorum quæ poſſidet in loco conſuetudinis ſoluit collectas.*

67 *Forenſes de conſuetudine obligari poſſunt ad*

omnia

omnia perſonalia vt cuſtodiæ portarum.
68 *Superioris conſenſus non requiritur in conſuetudine collectando aut munera perſonalia inponendi forenſibus.*
69 *Collectas ſoluere tenentur de conſuetudine Domini prædiorum ſeu vſufructuarij aut Empbiteutæ non autem coloni.*
70 *Bart. locus declaratur.*
71 *Ruſtici quod collectentur ad Ciuium exonerationem æquitati repugnat.*
72 *Vnum pro altero obligans conſuetudo non valet.*
73 *Compatres plures quis habere non debet in baptiſmo, tamen de conſuetudine fieri poteſt vt liceat nu. 74. ſed contra ſtante Conc. Trident. nu. 75.*
76 *Compenſationibus attenditur conſuetudo.*
77 *Compenſatio expenſarum fieri poteſt inter fiſcum & priuatum per conſuetudinem.*
78 *Condemnationibus attenditur conſuetudo.*
79 *Condemnatio ſequi poteſt licet pro parte tantum probatum ſit delictum virtute clauſulæ quare petit pro prædictis, & quolibet eornm &c.*
80 *Cautela pro Iudicibus.*
81 *Cardinalem Epiſcopum ad condemnandum licet de iure 72. teſtes, Cardinalem Preſbiterum*

Digitized by Google

biterum 44. & Cardinalem Diaconum. 28. teſtes requirantur, tamen de Conſuetudlne ſeruatur contrarium.

82 *Conductores ſi de conſuetudine debent certum quid ſoluere cenſetur in contractu deductum.*

83 *Ducis Ferrariæ laus, & quid ſeruet in confirmationibus.*

84 *Confiſcationibus conſuetudo attenditur.*

84 *Conſecratio in pane azimo eſt de conſuetudine & quid notet.*

86 *Græci ſunt referti Hæreticis & Hereſiarchis.*

87 *Inſtrumentum cum clauſulis ſolitis facere quis tenetur obligatus ad faciendum inſtrumentum.*

88 *Notarius cenſetur rogatus apponere clauſulas ſolitas, & conſuetas.*

89 *Conſuetum videtur conuenire.*

90 *Conſuetum dicitur factum.*

91 *Contractum tacite in format conſuetudo.*

92 *Contractu quod geſtum ſit conſuetudo attenditur.*

93 *Inſtrumento apponi conſueto veniunt licet non reperiantur appoſita immo poſſunt addi licet non diceretur quod poſſint extendi ad ſenſum ſapientis nu. 94*

Inſtru-

95 *Inſtrumenta recipiunt ſuppletionem a conſuetodine.*
96 *Conſuetum fieri dicitur neceſſarium non voluntarium.*
97 *Conſueta fieri qui non obſeruat dicitur in culpa.*
98 *Cuſtodes carcerum qua diligentia vti debent.*
99 *Conſueta apponi in inſtrumento qualificant diſpotionem licet non ſint appoſita.*
100 *Criminalibus attenditur conſuetudo.*
191 *Tormentorum in loco diffamati examinari poſſunt ſtante conſuetudine,*
102 *Clericorum delinquentium bona mobilia Epiſcopis, immobilia autem Dominis tẽporalibus quod applicentur conſuetudine fieri poteſt.*
103 *Curatoribus attenditur conſuetudo.*
104 *Curator vt abſq; iudicis confirmatione adminiſtret bona minoris conſuetudo facit.*
105 *Tutorem, & curatorem excuſat conſuetudo.*
106 *Minores 25 annis quod tutores, & curatores eſſe poſſint facere poteſt conſuetudo.*
107 *Temporis curſu attenditur conſuetudo.*
108 *Tempus vt ignoranti currat facere poteſt conſuetudo.*
109 *Annus ſecundum varias conſuetudines.*

Damnis

110 *Damnis datis attenditur conſuetudo.*
111 *Damnum paſſi teſtimonio vt credatur conſuetudo facere poteſt.*
112 *Decimis ſoluendis attenditur conſuetudo.*
113 *Decimæ quomodo licite non ſoluantur, ſed contra nu. 114.*
115 *Decimæ quotam minuens conſuetudo valet debet tamen eſſe immemorabilis, & requiritur tacitus conſenſus Papæ nu. 116.*
117 *Error Ant.*
118 *Decimæ de iure Diuino.*
119 *Decimis quod ſoluantur certæ menſuræ ſiue coloni recolligant ſiue non conſuetudo valet.*
120 *Decimæ titulo pro vno ſtario frumenti poſſunt ſolui duo ſtaria bladi per conſuetudinem.*
121 *Decimæ debentur etiam de porris ſtante conſuetudine.*
122 *Deciſionibus cauſarum attenditur conſuetudo.*
123 *Delictis puniendis ſpectanda conſuetudo.*
124 *Delictum aggrauare dicitur conſuetudo delinquendi.*
125 *Deponi non debet Clericus pro ſimplici percuſſione ſed aliter corripi ſi tamen aſſumat percuſſionem in conſuetudinem deponen-*

ponendus eſt.

126 *Dignitatibus plurimum valet conſuetudo & nu. 129.*

127 *Dignitas vt ſit officium conſuetudo facere poteſt.*

128 *Canonici non dicuntur habere dignitatem tamen ſecus de conſuetudine.*

130 *Diſtributionibus attenditur conſuetudo.*

131 *Canonicus lite pendente debet habere diſtributiones*

132 *Quotidianæ diſtributiones quibus debeãtur.*

133 *Quotidianæ diſtributiones non debentur regulariter niſi intereſſentibus Diuinis.*

134 *Canonicus ſoluere debens tale quid quod diſtribuatur inter omnes an debeat, & poſſit participare in diſtributione facienda.*

135 *Diuiſionibus attenditur conſuetudo.*

136 *Diuiſionibus ſocietatũ dimidium lucri tribuitur pecuniæ, & dimidium labori.*

137 *Diuidantur ut æqualiter acquiſita ꝑ cõiuges ccnſuetudo facere poteſt, & an poſſit per alterum renunciari nu. 138.*

139 *Donationibus attenditur conſuetudo.*

140 *Maritus vt teneatur donare vxori & facere contra dotem facere poteſt conſuetudo vt dicit tex in Anth. dos data. C. de donat ante nupt.*

Doti

141 *Doti vt ſit æqualis donatio propter nuptias in vſu non eſt.*
142 *Auth. dos data vſu non recepta.*
143 *Dotem non vxor marito, ſed maritus vxori dat apud Germanos.*
143 Iocalia, & veſtes ſericæ miſſæ per maritum vxori ad domum vt cenſeantur donata conſuetudo facere non poteſt Contrarium tamen nu. 145.
146 *Dote attenditur conſuetudo.*
146 *Dos tranſcendere poteſt legitimam ſtante conſuetudine.*
148 *Dotem lucrandam ſoluto matrimonio conſuetudo facere poteſt.*
149 *Duellis conſuetudo attenditur.*
150 *Duellandi conſuetudo reprobata etiam quod ſit immemorabilis nu. 151.*
152 *Eccleſiaſticis ritibus valet conſuetudo.*
153 *Præcepti vim habet conſuetudo in Eccleſiaſticis ritibus.*
154 *Confeſſio peccatorum ab initio Eccleſiæ iure Diuino introducta ſeruata eſt.*
155 *Numerus etiam in Eccleſia iuratus augeri poteſt.*
156 *Fabrica, & reparatione Eccleſiæ attenditur conſuetudo,*
157 *Originem habuiſſe præſumuntur conſuetudines*

Digitized by Google

nes generales Eccleſiæ ex traditionibus Apoſtolorum aut Concilijs generalibus.

158 Horas poſt Canonicas conſuetum dici quilibet dicere tenetur.

159 Patriæ conſuetudo quoad Clericos dicentes Officium Beatæ Mariæ Virginis.

160 Electionibus attenditur conſuetudo.

161 Electione officialiũ conſuetudo ſeruanda eſt.

162 Electus vt nõ confirmetur cõſuetudo valet.

163 Monaſterij conſuetudo vt vnus de alio Monaſterio eligatur ualet.

164 Ineligibilem aliquando facere poteſt conſuetudo eligibilem.

165 Eligendi facultatem reſtringere poteſt conſuetudo.

166 Cardinalium electio libera de Papa.

167 Papa ſolet eligi de Cardinalibus Italis.

168 Electionem quod non faciant Clerici niſi morte Prælati prius Regi nunciata valet conſuetudo quæ tamen non comprehendit Papam qui prouidet Eccleſijs Cathedralibus & non tenetur requirere aſſenſum Regis in illis locis in quibus erat conſuetudo.

169 Emphiteuſi attenditur conſuetudo.

170 Emphiteuta nõ ſoluent debitũ canonẽ quod non cadat a iure ſuo conſuetudo facit.

Emphi-

171 *Emphiteutæ ad domum quod dominus dire-
ctus ire teneatur pro ſolutione facienda
conſuetudo facere poteſt licet de iure con
trarium caueatur Intellige nu. 172.*

173 *Emphiteutæ vt dominus petat canonem ſi
eſt conſuetudo, excuſatur emphiteuta ſi
dominus non petijt.*

174 *Emphiteuta non cadit ob canonem non ſolu-
tum quando pœna adeſt non ſoluendi.*

275 *Emphiteuſi pater non poteſt præiudicare
filijs, & alijs nominatis iure inſpecto, ta-
men contraria conſuetudo tenet.*

176 *Emphiteuſis ad Eccleſiam reuerſa poteſt de
conſuetudine pro vno nummo dari.*

177 *Epiſcopi receptione attenditur conſue-
tudo.*

178 *Epiſcopo viſitanti, Monaſteria contribue
re tenentur tamen ſecus de conſuetudine.*

179 *Epiſcopus a ſæpe viſitando abſtineat.*

180 *Euictionibus attenditur conſuetudo.*

181 *Exactione redditúum attenditur cõſuetudo.*

182 *Exemplationibus non requiritur de conſue-
tudine citatio, licet ſecus ſit de iure.*

183 *Ferijs attenditur conſuetudo,*

184 *Ferias vigentes in loco ſeruare tenetur
Præſes.*

185 *Ferias in honorem Dei, & alicuius Sancti*

Digitized by Google

inducere poteſt conſuetudo licet ille Sanctus non ſit ſcriptus in Cathalogo & nu. 186. ibi de Beato Andrea.

187 Quadrageſimalibus diebus non licet procedere in criminalibus, tamen de conſuetudine contrarium in practica ſeruatur.

188 Feudalibus in cauſis leges vincit conſuetudo.

189 Correctoriæ iuris communis requiruntur conſuetudines in feudalibus.

190 Feudales conſuetudines ſeruandæ etiam in foro Eccleſiaſtico.

191 Feudum alienari non poteſt in extraneos in præiudicinm agnatorum, etiam cum conſenſu Domini directi ſecus de conſuetudine nu. 192. etiam ſine domini conſenſu nu. 193.

194 Vaſallus poteſt alienare ius ſuum irrequiſito domino.

195 Corrigiæ domus nobilis conſuetudo, contraria tamen nu. 196.

197 Feudum alienari poteſt in præiudicium feudorum Eccleſiaſticorum.

198 Feuda in præiudicium agnatorum etiam ſi ſint Eccleſiæ ipſis agnatis inſcijs, & inuitis vendi poſſunt ſtante conſuetudine, & aliter alienari p̄ cōſuetudinē nu. 207.

Feudum

Digitized by Google

199 *Feudum nouum alienari poteſt.*

200 *Infeudari niſi ſolita ſint bona Eccleſiæ non poſſunt in feudum concedi per prælatum,*

201 *Feudales conſuetudines ligant Eccleſias, Eccleſiaſticas quæ perſonas.*

202 *Feudorum Eccleſiæ pro alienatione, valebit conſuetudo Eccleſiæ ſoluendi decem pro centenario, & quomõ probetur nu. 203.*

204 *Ius quæſitum ex inueſtitura an tollatur, & quomodo? nu. 205.*

206 *Feudum quod ſimpliciter poſſit alienari intelligitur ſine præiudicio agnatorum quibus eſt ius quæſitum.*

208 *Feudalibus de rebus quod quis teſtetur conſuetudo valet.*

209 *Feudum alienari poteſt per conſuetudinem diſponentem vt impetrata licentia, a Principe & facta prius oblatione agnatis liceat.*

210 *Ducatus Marchionatus, & Comitatus vt non diuidantur ſed primogenito deferantur conſuetudo facere poteſt.*

211 *Feuda vt diuidantur conſuetudo valet ſicut quod non diuidantur.*

212 *Feudales conſuetudines dicuntur, iuris poſitiui.*

213 *Generatio vt incipiat a receptore conſuetudo facere poteſt*

214 *Filia vt in Baronia non ſuccedat fieri poteſt conſuetudine.*

215 *Feuda tranſmitti poſſunt ad fœminas per cōſuetudinem excluſis maſculis.*

216 *Fœmina vt indiſtincte non ſuccedat in feudo conſuetudo inducere poteſt.*

217 *Fœmina vt ſuccedat in feudis, & dignitatibus Regalibus conſuetudo facit.*

218 *Fœminæ vt admittantur deficientibus agnatis maſculis conſuetudo valet.*

219 *Fœminis poteſt deuolui feudum per conſuetudinem licet in ipſa inueſtitura non fuerit facta mentio de fœmina, ordine tamen ſucceſſiuo poſt maſculos num.* 220

221 *Error Alex.*

222 *Tollit vna conſuetudo aliam.*

223 *Fœmina ſuccedere poteſt ſtante conſuetudine etiam ſtantibus maſculis, & ſic non ordine ſucceſſiuo vt ſupra.*

224 *fœudis immemorabilis conſuetudo operatur vt debita requiſita omittantur.*

225 *Primogenitum præferens conſuetudo in hereditate nocet ſecundo genito.*

226 *Statutum excludens fœminas dicitur excludere*

Digitized by Google

dere etiam quæ ingreſſa eſt Monaſterium propter vinculum ſibi iniunctum ante profeſſionem.

227 *Primogenitus de conſuetudine ſuccedit in Regno & minoribus dignitatibus, & primogenitus quod ſuccedat vt ſupra eſt de iure Diuino.*

228 *Rex ſi habet filium naturalem tantum primo genitum & ſecundo genitum legitimum, & naturalem ſi legitimari faciat filium naturalem filius legitimus & naturalis ſecundo genitus ſuccedit excluſo legitimato licet primogenito.*

229 *Limitatur.*

230 *Rex ſi habeat duos filios ex eodem vtero natos & neſcitur quis ſit prior vel poſterior quis ſuccedit in Regno.*

231 *Regi in Regno an ſuccedit filius primogeniti an ſecundo genitus, pro filio primogeniti prima opi: pro ſecundo genito autem alia opi. nu. 232. Declaratur nu. 233.*

234 *Feudo vt non ſuccedat mancus ſtante cõſuetudine an procedat in aliter debilitato.*

235 *Regno quod primogenitus ſuccedat intelligitur in habili ad regnandum.*

236 *Primogenito ſtulto aut demente exiſtente ſecundogenitus erit Rex ſi vicium eſt na-*

turale, & perpetuum, ſecus ſi ex accidenti efficitur demens: quia tunc dabitur ei curator.

237 *Legitimatus quod ſuccedat in feudis conſuetudine fieri poteſt.*

138 *Feudum concedentis, & ſuorum maiorum conſuetudo inſpicienda eſt.*

239 *Mandatarij conſuetudo inſpicienda eſt.*

240 *Infeudandi conſuetudine ſtante ſubditi etiā inuiti poterunt in feudum dari.*

241 *feudorum conſuetudo etiam extra iudicium induci poteſt.*

242 *feudorum ſpecialis conſuetudo valet vt dominus poſt mortem vnius vaſalli poſſit feudum ſuum concedere.*

353 *Succeſſio quod non cadat in certis feudis valet conſuetudo, & e contrario.*

244 *Feudali in materia conſuetudo attendenda eſt.*

245 *Primogenitus in quibus bonis ſuccedat, & quomodo ſi alibi bona habeat.*

246 *Iuramentum fidelitatis vt originarij non habitantes in Terra domini vtilis præſtare nõ teneantur conſuetudo facere poteſt.*

247 *Fideiuſſoribus attenditur conſuetudo.*

248 *Fideiubens obligat bona ſua.*

249 *Fideiuſſoribus relaxãdus eſt reus vbi agitur*

de

de pœna vitæ, & mutilationis membrorũ ſtante conſuetudine, & in caſu quo liquet de Innocentia nu. 253. & nu. 254.

250 Officialium malorum ſtilus peſſimus, & peſſimus etiam maiorum nu. 251.

252 Bannitorum numerus vnde emanauit.

255 Pœna in fideiuſſione de non offendendo, & præcepto ſi non dicatur cui ſit applicanda de Conſuetudine applicatur Cameræ Apoſtolicæ, ſed videtur ad eſſe diuerſitatis ratio, inter fideiuſſionem, & præceptum nu. 256.

257 Fluminibus attenditur conſuetudo.

258 Fructibus præcipiendis attenditur pariter conſuetudo.

259 Canonici poſſunt fructus beneficiorum in abſentia percipere ſtante conſuetudine, & nu. 261.

260 Limitatur in quotidianis diſtributionibus.

262 Abſens cauſa ſtudiorum præuia diſpenſatione Epiſcopi fructns in abſentia percipit.

263 Canonicus ſi vnus moriatur ſi Canonici lucrentur per conſuetudinem fructus primi anni ſi bis eodem anno vacauerit præbenda propter obitum duorum Canxnicorum quos fructus babere debeat?

Digitized by Google

264 Beneficiorum de redditibus vt liceat Clericis ita in vltima voluntate diſponere ſicut poterant inter viuos conſuetudine induci poteſt.

265 ſtCanonicus quod poſſit teſtari de redditibus percipiendis anno ſequenti poſt mortem, & per hoc præiudicare Canonico ſucceſſori conſuetudine induci poteſt.

266 Furtis attenditur conſnetudo, & nu. 267.

268 Fur quis præſumitur ex conſuetudine furandi.

269 Gabellis attenditur cooſuetudo.

270 Gabella de quibus rebus ſoluatur vel non attenditur conſuetudo.

271 Gabella ſoluenda in aquis, & Pontibus conſuetudo attenditur.

272 Gabellam quis ſoluere non tenetur pro his quæ portat ſui vſus cauſa.

273 Contraria tamen oonſuetudo tenet rationabili cauſa ſuadente.

274 Gabella ſi erit ſoluenda de conſuetudine ſcilicet ſolidorum duorum pro quolibet animali, erit ſoluenda etiã pro vitulo quẽ edidit Vacca. in eodẽ Territorio, & nõ ſoluitur pro gallinis, & anſeribus nu. 275.

275 Gabellis imponendis Ciuitates Italiæ habent iura Imperatoris.

Apo-

277 *Apodiſſa communis ſi requiritur in molere volente, ſi quis portat duas ſalmas, & tã tum accipit vnam apodiſſam pro vna ſal ma, vtraq; ſalma amictitur.*

278 *Contrarium.*

279 *Licitum an confiſcetur propter illicitum quando res licita non eſt portantis.*

180 *Archibuſium ad rotam ſi quis deferat, & ſuum non ſit facta captura confiſcatur, & birruarius lucratus eſt illud ſtante conſue tudine, eaq; ceſſante tenetur amictens qui portauit ad eſtimationem birruario.*

281 *Pupillus poteſt hereditatem adire abſq; tuto ris auctoritate ſtante conſuetudine, & abſq; eo aliter obligari.*

282 *Honoribus deferendis attenditur conſue- tudo.*

283 *Hoſpitijs attenditur conſuetudo.*

284 *Immunitatibus attenditur conſuetudo, & quas vires habere dicatur in hac materia conſuetudo nu. 285.*

286 *Immunitas collectarum debet intelligi reſpe- ctu Ciuium & habitantium non autem fo renſium ratio quæ ſit nu. 287.*

288 *Collectas ſoluere tenetur quis ſtante cõſuetu dine licet de iure obligatus non ſit.*

289 *Ingreſſibus attenditur conſuetudo.*

In-

Digitized by Google

290 *Ingreſſus Proconſulis, & Præſidis Prouinciæ eſt per eam partem per quam ſit conſuetudo.*

291 *Ingreſſu cuiuſlibet officialis ſeruanda eſt conſuetudo.*

292 *Ingreſſum Reuerendiſſ. DD. Epiſcopi Spoletani, Legati, & Gubernatores Peruſiæ, ac Illuſtres DD. de Ballionibus facere cõſueuerunt per Portam Romanam nuncupatam Porta Chiuſa quæ eſt Porta Terzerij Authoris.*

293 *Domini de Ballionibus ſunt extra Gubernium perpetuum quod habebant Hyſpelli Menſe Septembris 1583. propter obitũ Illuſtriſſ D Guidi Ballionis ibi Laudati.*

294 *Geneuræ Saluiatæ laudes.*

295 *Inſtrumentis attenditur conſuetudo.*

296 *Sapientis dicto ſtatur ex conſuetudine in eo quod dixerit inſtrumento eſſe addendum.*

297 *Inſtrumentum inſufficiens facere poteſt conſuetudo quod aliàs eſſet ſufficiens,*

298 *Notariorum conſuetudo dum aſſerunt adhibitam cauſæ cognitionem in inſtrumento an fidem faciat, & nu 299.*

300 *Inſtrumenta conficiendi facultatem conſuetudo dare poteſt non habenti.*

301 *Inſtrumento Notarij ſine teſtium ſubſcriptione*

ptione

ptione vt credatur cõſuetudo facere põt.
302 *Inſtrumento robur probationis tollere poteſt conſuetudo & ſic quod legitimatio non probetur per inſtrumentum publicũ.*
303 *Teſtamento Mediolani ex diſpoſitione ſtatuti tres Notarij rogati eſſe debent.*
304 *Decij in Mediolanenſes inuectiua.*
305 *Mediolanenſium laus.*
306 *Cardinalis Alciati laus.*
307 *Notarij conſueuerunt deſumere inſtrumenta ex quodam eorum ſummario quod poſteà extinguitur, & deletur.*
308 *Inuentarijs conficiendis attenditur conſuetudo.*
309 *Iudicijs attenditur conſuetudo.*
310 *Iudex in iudicando a conſuetudine recedere non debet.*
311 *Mulier licet officio iudicandi fungi non poſſit, tamen ſecus de conſuetudine.*
312 *Libellus vt non detur in Iudicijs conſuetudo valet, requiritur tamen vt fiat petitio apud acta nu. 313.*
314 *Breuiare terminũ conſuetudo fori poteſt.*
315 *Iudicium vt quis non poſſit per procuratorem mouere niſi habeat priuilegium ſtante conſuetudine, ſufficit quod tempore quo procurator agit ipſe conſtitu-*

tus

tus habeat priuilegium.

316 Iudex quis eſſe poteſt in cauſa propria ſtante conſuetudine.

317 Emenda debetur de conſuetudine ab illo qui ſuccubuit in iudicio niſi faſſus ſit quia debuit præcedere denunciatio.

318 Probatio inperfecta de iure per conſuetudinem poteſt haberi pro plena, & perfecta.

319 Probationem validam inualidam facere poteſt conſuetudo.

320 Iuramentum exigens vltra plenam probationem, conſuetudo nulla eſt legitima cauſa non ſubſiſtente.

321 Clericus vt coram Iudice laico reconueniatur conſuetudo valet, & tenet.

322 Peremptorium poſt terminum ſi placet Iudici vt expectetur pars per aliquot dies conſuetudo valet.

323 Actor non ſequitur forum rei ſtante conſuetudine.

324 Copia libelli an actoris vel rei ſumptibus danda ſit, conſuetudo inſpicitur.

325 Iuramentis conſuetudo attenditur.

326 Iuramentis nouam formam conſuetudo dare poteſt.

327 Iurans de conſuetudine eſt quod tangat ſcripturas; & ſecus non valebit iuramen-

tum

Digitized by Google

tum verbo interpoſitum.

328 Iuriſditionibus attenditur conſuetudo.

329 Iuriſditionem in alieno Territorio quis ſtante conſuetudine exercere poteſt, itemq; merum imperium, & habere poteſtatem in ſanguine hominis nu. 330.

331 Prælatus poteſt iuriſditionem exercere ſtante conſuetudine ſine conſilio Capituli.

332 Iuriſditionem laicis in Clericos conſuetudo nullo iure tribuit.

333 Clericus quod coram ſuo Iudice conueniat laicum valet conſuetudo.

334 Laudemijs ſoluendis valet conſuetudo.

335 Laudemia de conſuetudine Regni Franciæ debentur domino cenſuali quando res venditur.

336 Emphiteuticæ rei in iudicio diuiſorio licet tota res poſſit vni aſſignari dando equiualentiam alteri domino irrequiſito, tamen quia continetur in eo alienatio, debet ſolui ipſi domino laudemium.

337 Licentijs præſtandis attenditur conſuetudo.

338 Locationibus attenditur conſuetudo.

339 Locare quando ſolita eſt Eccleſia conſuetudo attenditur.

340 Communis domus inter fratres locari poteſt etiam altero nolente.

Loquendi

341 *Loquendi conſuetudo attenditur.*
342 *Mandatis attenditur conſuetudo.*
343 *Mandata cenſetur conſueta.*
344 *Matrimonijs attenditur conſuetudo.*
345 *Matrimonijs ſi conſuetudo Patriæ omiſſa ſit matrimonium non per hoc viciatur.*
346 *Matrimonium impediri poteſt per conſuetudinem, ſi ſequatur diſcordia, & tumultus in Ciuitate.*
347 *Matrimonium dicitur contrahi per anuli immiſſionem.*
348 *Matrimonium tempore feriato non contrahendi non valet conſuetudo.*
349 *Matrimonium vt contrahi non poſſit in quinto gradu conſuetudo an valeat.*
350 *Matrimonium vltra quartum gradum contrahi non prohibetur.*
351 *Matrimonium diuerſis gradibus reperitur per antiqnos canones prohibitum fuiſſe.*
352 *Matrimonium aliàs fuit prohibitum in tertio gradu contrahi.*
353 *Numeri quaternarij ſignificatio.*
354 *Matrimonio in contrahendo ſi conſuetudo ſit vt tradatur anulus cum certa ſolemnitate, ſi probatur anuli traditio cum illa ſolemnitate ſatis probatur matrimonium contractum.*

Matri-

355 *Matrimonium non dicitur nullum, nec inualidum, quia ſolemnitas conſuetudinis non fuerit ſeruata.*

356 *Matrimonium ſupra contrahentes quod ſuperponatur pallium non valet.*

357 *Matrimonio vt de conſuetudine contrahentes bibant, & oſculentur eſt vanum.*

358 *Matrimonium impediri poteſt inter aliquos de conſuetudine mixta laicorum, & Clericorum quamuis ſit permiſſum.*

359 *Clericus in minoribus ordinibus conſtitutus vt non contrahat matrimonium conſuetudo valet.*

360 *Compatrum duorum filij an matrimonium inuicem contrahere poſſint.*

361 *Matrimonium ſpirituale non poteſt impediri conſuetudine, & ſic quis inhabilitari ad illud, quia generaret ſcandalum num. 362.*

363 *Matrimonij, vſum conſuetudo impedire non poteſt.*

364 *Matrimonium contrahendum, & in aliquo caſu contractum dirimit conſuetudo approbata per Papam.*

365 *Quos Deus coniunxit homo non ſeparet.*

366 *Matrimonij ſuper accidentalibus valet conſuetudo, et ſuper donatione pp nuptias.*

Ma-

367 *Matrimonium ad contrahendum inhabiles conſuetudo habilitare non poteſt.*

368 *Publicæ honeſtatis impedimentum conſuetu tudo tollere non poteſt.*

369 *Matrimonium vt cum ſponſa fratris licitum ſit contrahere conſuetudo non valet.*

370 *Mercatorum actibus conſuetudo attenditur.*

371 *Metallis fodiendis cõſuetudo inſpicitur quæ quomodo intelligatur.*

372 *Monachos excuſat conſuetudo ſi meliori panno vtantur in vna Prouincia quam alia in vno Monaſterio magis quam in alio.*

373 *Habitus Sancti Franciſci de obſeruantia Viē nenſis Prouinciæ.*

374 *Monetis attenditur conſuetudo.*

375 *Scuta auri quomodo intelligantur.*

376 *Muneribus, & oneribus attenditur conſuetudo.*

377 *Muris attenditur conſuetudo.*

378 *Muris Ciuitatum vt quis poſſit ſuperponere edificium conſuetudo facere poteſt.*

379 *Domum iuxta domum publicam ſi quis edificat non dimiſſo ſpacio quindecim pedum eius domus fiſco applicatur.*

380 *L. pen. C. de edif. priuat. de conſuetudine non ſeruatur.*

381 *Mutuo attenditur conſuetudo.*

Nobilita-

Digitized by Google

382 *Nobilitatibus attenditur conſuetudo.*
383 *Spurij an poſſint habere bonores conſuetudo inſpicitur.*
384 *Nuptui ante traduntur maiores quam minores.*
385 *Oblationibus attenditur conſuetudo.*
386 *Oblationes diſtribuendæ inter Archepreſbiterum, & Sacriſtam Sancti Laurentij de Peruſia in q. propoſita.*
387 *Laici de conſuetudine poſſunt habere adminiſtrationem, & curam oblationum factarum Eccleſiis.*
388 *Limitatur.*
389 *Obligationibus attenditur conſuetudo.*
390 *Obligatione quacunq; cenſetur reſeruata conſuetudo.*
391 *Martini conſuetudo habebit nihilominus locum ſi pater ſtipulatur ſimpliciter reddi dotem in omnem caſum reſtituendæ dotis.*
392 *Minor vt ſtante conſuetudine abſq; tutoris auctoritate poſſit obligari, fieri poteſt.*
393 *Iudex ſtante conſuetudine ſcribit acta cauſæ, & ei fides datur.*
394 *Oneroſis attenditur conſuetudo.*
395 *Oneroſa Eccleſiæ conſuetudo valet ſi ſit immemorabilis.*

396 Iuri priuatorum derogare poteſt conſuetudo ſi ſit generalis.
397 Intellige.
398 Onera imponendi conſuetudo valet.
399 Inequalis conſuetudo non valet in oneribus.
400 Oneribus aliquem eximens conſuetudo valet.
401 Fabrica Eccleſiæ cuius ſumptibus facienda.
402 Coloni vt teneantur ad onera plauſtrorum conſuetudo facere poteſt.
403 Clericos, & Laicos ſimul ligat conſuetudo, ſi tamen ſit rationabilis non tamen ſi ſit oneroſa Clericis.
404 Operarius manens in domo ad exercitium de conſuetudine Bononiæ debet habere expenſas die nocteq; a conducente.
405 Doctorum opinionibus attenditur conſuetudo.
406 Doctorum contra communem opi: valet conſuetudo.
407 Martini conſuetudo contra communem opi: quomodo ſe habeat.
408 Intellige primo Intellige, ſecundo 410. Intellige, tertio nu. 411.
409 Doctores iuuenes aduertere debent.
412 Bulgari conſuetudo, & quomodo ſe habeat nu.m 413. & an ſit correctoria nu. 417.

vbi

vbi quod non.

414 *Ampliatur primo.*
415 *Infertur.*
416 *Ampliatur ſecundo.*
418 *Ampliatur tertio.*
419 *Reſtringitur.*
420 Limitatur opi: Bulg. 1.
421 Limitatur 2.
422 Limitatur 3.
423 Limitatur 4.
424 Limitatur 5.
425 Limitatur 6.
426 Bulgari conſuetudine ex quibus in contrarium voluntas defuncti colligitur.
427 Limitatur 7.
428 Declaratur 1. Declaratur 2. nu. 432.
429 *Auctoritate propria an poſſint percipi quæ reſoluuntur ex vſufructu, & quæ etiam non reſoluuntur.*
430 Error Alex.
431 *Alimenta percipi debent de manu heredis.*
433 *Oppreſſis attenditur conſuetudo.*
434 *Optando attenditur conſuetudo.*
435 *Optandi præbendas licet ſint ſpecialiter per Papam reſeruatæ conſuetudo.*
436 *Portionem pinguiorem vt antiquior habeat conſuetudo facere poteſt.*

Digitized by Google

437 *Pactis attenditur conſuetudo.*
438 *Pactum nudum conſuetudine habeat ſtipulationis vigorem.*
739 *Pacto vt vnus ſtare debeat, & alter non, cõſuetudine induci poteſt.*
440 *Diſpoſitum in vno ex correlatiuis conſetur dipoſitum in alio.*
441 *Pactum de ſuccedendo conſuetudine validari poteſt.*
442 *Contrarium.*
443 *Reſolutio remiſſiue.*
444 *Pactum informat conſuetudo.*
445 *Pactum vbi valet a fortiori conſuetudo.*
446 *Inquilinus ſicut per pactum tenetur ſoluere penſionem domus a ſe conductæ domino, etiam pro tempore quo fuit peſtis, ita pariter valet conſuetudo.*
447 *Paſcuis attenditur conſuetudo.*
448 *Paſcuandi in alieno Territorio valet conſuetudo, & quanto tempore nu. 449.*
450 *Domino rei ſuæ priuans aliquem conſuetudo non valet niſi ſoluto precio.*
451 *Via vel ſtrata fienda nõ debet ſolui præcium domino de conſuetudine.*
452 *Cardinalis Riarij laus.*
453 *Initium voluntarium habere debet conſuetudo.*

Pa-

454 *Paſcuis animalia ſine custode dimictendi conſuetudo excuſat famulum & pariter commodatarium nu. 455.*
456 *Paupertate attenditur conſuetudo.*
457 *Pauper litem habens cum Rege, quid conſequatur.*
458 *Paupertatis a prodeſſe liberet nos Dominus.*
449 *Peccati materia attenditur conſuetndo.*
460 *Peccatum ſui natura veniale de conſuetudine ſit mortale.*
461 *Peccato an excuſet conſuetudo, & quid in caſu nu. 462.*
463 *Pœnis attenditur conſuetudo.*
464 *Emers blada cauſa reuendendi quam pœnam incurrat & quid de conſuetudine.*
465 *Mater ob non petitum tutorem priuari non debet ſucceſſione stante conſuetudine.*
466 *Locis varijs variæ cōſuetudines reperiūtur.*
467 *Pœnæ ſecundam conſuetudinem non autem iuris diſpoſitionem imponi debent.*
468 *Delicta grauius & leuius puniri poſſunt de conſuetudine.*
469 *Pœnam conſuetudinis ſequi Iudex non tenetur cauſa ſuadente.*
470 *Notarij excuſantur a pœna falſi ſtante conſuetudine, & nu. 472.*
471 *Prælati nomine ſi ſit conſuetudo vt contra-*

ctus ſcribatur & ſigilletur per ſuos deputatos valebit licet ipſe nihil ſciat.
473 Notarius e manibus Curiæ a falſo per Authorem defenſatus vigore conſuetudinis.
474 Mortis pœnam ex cauſa inducere poteſt conſuetudo.
475 Tranſgreſſor conſuetudinis punitur ſicut tranſgreſſor legis, & quod ſi ſint conſuetudines Eccleſiaſticæ punitur ſicut tranſgreſſor Diuinarum, legum. nu. 476.
477 Pœnis tantum poteſt conſuetudo quātū lex.
478 Litem ſuam facit Iudex iudicando contra cōſuetudinem ſicut ſi cōtra ius iudicaret.
479 Amplia in Arbitris.
480 Limitatur.
481 Confederata Ciuitate puniri quis poteſt ſtante conſuetudine.
482 Principis ad ſtatuam confugientes licet de iure ſint ſecuri, tamē ſecus de cōſuetudine
483 Penſionibus attenditur conſuetudo.
484 Penſiones vt ſoluantur poſt fructus perceptos conſuetudo Bononiæ habet.
485 Penſiones ſolui debent tempore guerræ domino directo Veronæ de conſuetudine.
486 Piam in cauſam vt quilibet conferre teneatur conſuetudo valet.
487 Piſcari vt quis non poſſit in flumine conſuetudine

Digitized by Google

tudine fieri poteſt.

488 Plantandi conſuetudo in nucibus, & aliis magnis arboribus non dimiſſo ſpacio, & quid ſi quis poſſedet abſq; conſuetudine per 40. annos nu. 489.

490 Portionibus dandis attenditur conſuetudo.

491 Poſſeſſionibus acquirendis attenditur conſuetudo.

492 Poſſeſſio vt acquiratur abſq; aliqua apprehenſione per conſuetudinem, licet ſecus de iure nu. 493. & an ſtante conſuetudine aliquod ſignum requiratur nu. 494.

495 Inſtallatione in certa ſede facta videtur acquiſita poſſeſſio illius dignitatis, & beneficij ſtante conſuetudine quæ dicitur generalis ratio eſt nu 496.

497 Defuncti poſſeſſio vt continuetur in heredem conſuetudine fieri poteſt.

498 Poſſeſſionem totius ratione partis conſuetudo transferre poteſt.

499 Præbendas alicui dans videtur ſibi dare licentiam poſſidendi ſtante conſuetudine.

500 Præcedentiis attenditur conſuetudo.

501 Prælatus inferior in ſua Parochia præcedere Debet Epiſcopum.

502 Præcedendi conſuetudo ſolet habere locum inter pares.

503 *Magiſtratibus qui ſint præponendi.*
504 *Rectores vt in Parochijs inſtituantur gratis Populo abſq; iure patronatus conſuetudine fieri poteſt.*
505 *Præſentandi ius ad Primogenitum per conſuetudinem ſpectare poteſt licet ſecus de iure ſit quia heredes conueniunt inſimul in præſentando nu. 506.*
507 *Præſumitur quilibet generare, & quod filios ſuſcipiat.*
508 *Probationibus attenditur conſuetudo.*
509 *Notarijs duobus quod credatur ſuper teſtamento facto ad alias cauſas quam pias diſponere poteſt conſuetudo.*
510 *Priuata ſcriptura ſecretorum virorum quod plene probet conſuetudo facere poteſt.*
511 *Scripturæ alias inualidæ conſuetudo probationem tribuere poteſt ſicut, e contra probationem validam inualidare poteſt nu. 512.*
513 *Proteſtationibus attenditur conſuetudo.*
514 *Proteſtatio locorum maritimorum.*
515 *Protocollis apponi ſolet ſignum notarij.*
516 *Epiſcopus vt prouideat de Prælato omnibus Eccleſiis etiam collegiatis conſuetudo facere poteſt.*
517 *Publicis rebus diſtrahendis attenditur con-*

ſuetudo.

518 *Quartis attenditur conſuetudo de quibus rebus ſit detrahenda legitima vel trebellianica.*

519 *Rationibus reddendis attenditur conſuetudo.*

520 *Libri rationum vt plenam fidem faciant conſuetudo facere poteſt.*

521 *Libris mercatorum vt fides adhibeatur conſuetudine fieri poteſt.*

522 *Regalibus attenditur conſuetudo.*

523 *Regulis relligioſorum attenditur cõſuetudo.*

524 *Intellige.*

525 *Remiſſionibus reorum attẽditur conſuetudo.*

526 *Renunciationibus beneficiorum ad mulierum fauorem introductorum conſuetudo inſpicitur, & an cum iuramento Auth. ſi qua mulier renunciari poſſit.*

627 *Reſcriptis attenditur conſuetudo.*

528 *Principis conſuetudo attenditur ad cognoſcendum ſubreptionem in reſcriptis.*

529 *Reſcripto Principis requiritur ſubſcriptio ipſius, ſecus de conſuetudine.*

530 *Reſidentijs attenditur conſuetudo.*

531 *Reſidentia omitti poteſt de conſuetudine.*

532 *Reſidere continue quis non tenetur ſtante conſuetudine; & alternatim deſeruire poteſt.*

Reſi-

Digitized by Google

503 *Magiſtratibus qui ſint præponendi.*
504 *Rectores vt in Parochijs inſtituantur grati Populo abſq; iure patronatus conſuetudine fieri poteſt.*
505 *Præſentandi ius ad Primogenitum per conſuetudinem ſpectare poteſt licet ſecus de iure ſit quia heredes conueniunt inſimul in præſentando nu. 506.*
507 *Præſumitur quilibet generare, & quod filios ſuſcipiat.*
508 *Probationibus attenditur conſuetudo.*
509 *Notarijs duobus quod credatur ſuper teſtamento facto ad alias cauſas quam pias diſponere poteſt conſuetudo.*
510 *Priuata ſcriptura ſecretorum virorum quod plene probet conſuetudo facere poteſt.*
511 *Scripturæ alias inualidæ conſuetudo probationem tribuere poteſt ſicut, e contra probationem validam inualidare poteſt nu. 512.*
513 *Proteſtationibus attenditur conſuetudo.*
514 *Proteſtatio locorum maritimorum.*
515 *Protocollis apponi ſolet ſignum notarij.*
516 *Epiſcopus vt prouideat de Prælato omnibus Eccleſiis etiam collegiatis conſuetudo facere poteſt.*
517 *Publicis rebus diſtrahendis attenditur conſue-*

ſuetudo.

518 *Quartis attenditur conſuetudo de quibus rebus ſit detrahenda legitima vel trebellianica.*

519 *Rationibus reddendis attenditur conſuetudo.*

520 *Libri rationum vt plenam fidem faciant conſuetudo facere poteſt.*

521 *Libris mercatorum vt fides adhibeatur conſuetudine fieri poteſt.*

522 *Regalibus attenditur conſuetudo.*

523 *Regulis relligioſorum attenditur cõſuetudo.*

524 *Intellige.*

525 *Remiſſionibus reorum attẽditur conſuetudo.*

526 *Renunciationibus beneficiorum ad mulierum fauorem introductorum conſuetudo inſpicitur, & an cum iuramento Auth. ſi qua mulier renunciari poſſit.*

627 *Reſcriptis attenditur conſuetudo.*

528 *Principis conſuetudo attenditur ad cognoſcendum ſubreptionem in reſcriptis.*

529 *Reſcripto Principis requiritur ſubſcriptio ipſius, ſecus de conſuetudine.*

530 *Reſidentijs attenditur conſuetudo.*

531 *Reſidentia omitti poteſt de conſuetudine.*

532 *Reſidere continue quis non tenetur ſtante conſuetudine; & alternatim deſeruire poteſt.*

Reſi-

Digitized by Google

533 *Reſidere, an quis ſtante couſuetudine renuo re poſſit ĩ Canonicatu nõ tenẽdo Vicariũ.*

534 *Simplicibus in beneficijs vt non ſit opus reſidere per conſuetudinem.*

535 *Sacramentis miniſtrandis attenditur conſuetudo.*

536 *Hoſpitalium Sacerdotes quid facere valeãt, quoad ſacramenta ſtante conſuetudine.*

537 *Salarium officialibus Terrarum quo tempore debeatur, & quomodo hodie nu.* 538.

539 *Scripturis attenditur conſuetudo.*

540 *Scribentis conſuetudo attendenda eſt.*

541 *Scripturæ priuatæ alicuius vt ſtante conſuetudine credatur, quod quomodo procedat nu.* 542.

543 *Libris Capitulorum Eccleſiarum fides adhiberi poteſt abſq; teſtibus ſtante conſuetudine, & quando nu.* 545.

544 *Libris Canonicorum fides adhiberi poteſt conſuetudine.*

546 *Literæ cum ſigillo probant abſq; teſtibus ſtãte conſuetudine.*

547 *Ampliatur vt ſoli ſigillo credatur abſq; ſcriptura, & probat extra diuceſim num.* 548.

549 *Sententia vt recitetur per alium dummodo Iudex proferat verbum condemno vel*

abſoluo

abſoluo conſuetudine fieri poteſt.
550 *Sepulturis mortuorum attenditur cõſuetudo.*
551 *Sepulturam vt pater filiis impuberibus eligere poſſit conſuetudo facere poteſt.*
552 *Sepulturæ locus in Ciuitate edificatus licet de iure confiſcetur, ſecus tamen ſtante conſuetudine.*
553 *Sepulchrorum cura per Athenienſes.*
554 *Sepulturam qui deſpexerunt.*
555 *Signo crucis attenditur conſuetudo quæ eſt Chriſtianorum, & quomodo debeat terminari nu. 556.*
557 *Sindicatibus attenditur cõſuetudo vt ſi quis ſindicatui ſtare non teneatur nu. 558.*
559 *Societas poteſt eſſe inter virum & vxorem.*
560 *Intellige.*
561 *Solemnitatibus attenditur conſuetudo.*
562 *Solemnitati c. fin. de elect. conſuetudo derogare poteſt.*
563 *Solemnitati inſtrumenti conſuetudo pariter derogat.*
564 *Soccidis animalium attenditur conſuetudo.*
565 *Solutionibus conſuetudo attenditur.*
566 *Soluendi aliquid pro ſpiritualibus conſuetudo an valeat.*

Eccle-

Digitized by Google

567 *Eccleſiæ aliquid præſtandi conſuetudo èſt cauſa ſufficiẽs ad ſoluendum in futurum.*
568 *Sportulis dandis attenditur conſuetudo, & quod Iudices aliqui percipiant nu. 569.*
570 *Intellige.*
571 *Statutis attenditur conſuetudo.*
572 *Limitatur.*
573 *Stipulationibus attenditur conſuetudo.*
574 *Subſtitutionibus attenditur conſuetudo.*
575 *Subſtitui poteſt directo poſt pupillaram ætatem ſtante conſuetudine.*
576 *Succeſſionibus attenditur conſuetudo.*
577 Relligioſi, & *relligioſæ ſuccedunt parentibus.*
578 L. *Deo nobis C. de Epiſc & Cler. in Regno Franciæ non ſeruatur.*
579 *Fœminæ vt non ſuccedant ſtantibus maſculis in Comitatibus conſuetudine fieri poteſt, & ſimiliter in alijs dignitatibus habentibus adminiſtrationem, & poteſt etiã indiſtincte excludere nu. 580.*
571 *Fœminæ etiam a legitima excluduntur per maſculos de conſuetudine.*
582 *Mater quo iure a ſucceſſione excludebatur.*
583 *Familiæ vt certo modo teſtetur conſuetudo.*
584 *Vxor vt ſuccedat marito conſuetudine fieri poteſt, licet in omnibus bonis.*

Fœmi-

Digitized by Google

585 *Fœminæ ut non ſuccedant in certis bonis cõſuetudo facere poteſt, etiam ſi ſit ſpecialis familiæ nu. 586. dum tamen haberet iuriſditionem nu. 588.*

587 *Familia Illuſtriſſima Picorum certo modo ſucceditur eorum conſuetudine.*

589 *Error Iaſ ſed ſe correxit nu. 590.*

591 *Socc. iun. in conſtantia.*

592 *Primogenitus vt ſuccedat etiam in allodialibus conſuetudo facere poteſt.*

593 *Epiſcopus vt ſuccedat in bonis presbiteri dioceſani ab inteſtato mortui conſuetudo facere poteſt.*

594 *Sacerdos vt mortuo Parochiano habeat tale quid conſuetudo.*

595 *Baro quod certo caſu poſſit bona defunctorũ occupare.*

596 *Epiſcopus filius familias non dicitur in patris proteſtate niſi in fauorabilibus vtputa in ſucceſſionibus quando excluderẽtur a ſucceſſione quia non eſſet in patris poteſtate.*

597 *Taxatione expenſarum attenditur conſuetudo.*

598 *Teſtamentis attenditur conſuetudo.*

599 *Teſtamentum conſuetudine validatur.*

600 *Teſtamenti ſolemnitati conſuetudo derogare*

re poteſt.

601 Teſtamento curatorem adulto vt pater relinquere poſſit etiam vſq; ad. 18. ann. conſuetudo facere poteſt.

602 Beneficiorũ de fructibus vt Clerici poſſint teſtari conſuetudine fieri poteſt.

603 Teſtamentum vt alius pro alio faciat conſuetudo facere poteſt.

604 Teſtamenti in apertura conſuetudo ſpectanda.

605 Hebrei legis Hebreæ periti vt faciant teſtamenta valet conſuetudo.

606 Teſtantis attenditur conſuetudo magis quam regionis nu. 607.

608 Ampliatur.

609 Teſtator vt certam quotam relinquere teneatur ad pias cauſas conſuetudo valet.

610 Teſtari vt nullus poſſit conſuetudo facere poteſt.

611 Teſtatus & inteſtatus vt quis pro parte decedere poſſit conſuetudo valet.

612 Hereditas quod detur codicillis conſuetudine fieri poteſt licet de iure ſecus ſit.

613 Ius tertij tolli poteſt conſuetudine.

614 Tortura inferri poteſt pro vno indicio de conſuetudine.

615 Tributis ſoluendis attenditur conſuetudo.

Ven-

Digitized by Google

616 *Venditionibus attenditur conſuetudo.*
617 *Retrahere vt poſſit proximior rem venditã a proximiore fieri poteſt cõſuetudine.*
618 *Fructus a redimente rem venditam quo tempore debeantur.*
619 *Vſusfructus quãdo ſolidetur cũ proprietate.*
620 *Semel heres non poteſt in eternum deſinere eſſe heres.*
621 *Victualia vt alibi quam in certis locis non vendantur conſuetudo facere poteſt.*
622 *Vendere conſuetudine quis cogitur, & quidem viliori precio nu. 623. ſed ſi nolit quid agendum nu. 624. & nu. 625.*
626 *Equo vendito an debeatur ſella.*
627 *Verborũ ſignificatione attẽditur cõſuetudo.*
628 *Vocabuli propriæ ſignificationi præſertur conſuetudo.*
629 *Fructus an dicantur deductis expenſis.*
630 *Coniugato dicere tu es bonus homo eſt iniuria de conſuetudine, quia inferri videtur quod vxor eius ſit adultera.*
631 *Heredes ſimpliciter filios appellamus de conſuetudine.*
632 *Primogenitus quomodo intelligatur de conſuetudine Diuinarum ſcripturarum.*
633 *Veſtimentis attenditur conſuetudo.*
634 *Defuncti tota familia de iure ff. veſti-*

bus

bus lugubribus indui conſueuerat.
635 Heredes immunes ſunt nouem diebus quibus lugebitur defunctus vt in ius vocari non poſſit.
636 Veſtimenta vidualia vt non debeantur vxori mortuo marito per heredes conſuetudo facere poteſt licet de iure ſecus ſit, & talis conſuetudo per heredes probanda eſt nu. 637.
638 Vigiliis ſeruandis conſuetudo attenditur.
639 Vigilia omnium Sanctorum in Francia non ſeruatur propter feſtum Sancti Quintini.
640 Vigilia Pentecoſtes neceſſario ſeruanda, & ieiunanda ratione generalis conſuetudinis.
641 Viſitare quando Epiſcopus non poteſt, alteri committere valet prout ipſe habet conſuetudo.
642 Vſuris attenditur conſuetudo.
643 Vſuras recipientis conſuetudo ſpectanda in probandis vſuris.
644 Vſurarius quis præſumitur ex conſuetudine fœnerandi.
645 Diſpoſitione quacunq; attenditur conſuetudo.

QVE-

Digitized by Google

QVESTIO VNDECIMA.

CONSVETVDO autem quia dicitur res cõmunis quero in quibus attendatur, & quidem materia videtur vniuerſalis,& ſpecifice in quãplurimis quæ ſubijcio attendi videtur.

In primis.n. attenditur in Abbreuiaturis ideo conſuetudo Romanæ Curiæ † habet vt nomina reorum poſſint deſcribi abbreuiate Io: Franc.Rip. in c.cum m. Ferrarienſis nu. 4. de Conſtit.

1

Secundo in acquiſitionibus diminiorũ, vnde valet conſuetudo vt alteri † per alterum acquiratur Dec. l. certi condictio §. ſi nummos nu. 3.ff. ſi cert. pet.

2

Tertio in agendo, vnde ſemper commemoranda eſt conſuetudo in agendo † & in libello eſt proponenda Io: Fabr. in §. ex non ſcripto nu. 12.Inſtit.de iu.natural.Modern. Repet. in d.l.de quibus nu. 115. Alber. de ſtatut. lib. 1. q. 142. num. 3. Bal. §. omne autem ius nu. 47. Inſtit.de iu. natural. vbi quod ſufficit commemorare factũ † ex quo reſultat conſuetudo.

3

4

Digitized by Google

Aduertendum tamen eſt quod ſi formetur libellus ſuper conſuetudine , & re vera non erat conſuetudo ſed ſtatutum li-
5 bellus non valet † tanquam quod poſuerit ineptam actionem , & ſic cadit a cauſa ſi probet de ſtatuto Bar. d. l. de quibus in fi. quem ſequitur Aret.in d. § ex non ſcripto. in princ. Inſtit. de iu. natural. Ant. in repet. d. c. fin. ſub nu. 65. verſ. ſed eſt dubium de Conſuet. vbi etiam Rocch. num. 563. Modern. Repet.d. l. de quibus num.
6 117. & ibi quod abſoluitur reus † ab inepta petitione niſi adſit clauſula ius & iuſticiam miniſtrari, & ibi etiam quod quidam Aduocatus in Ciuitati Remenſi ex hoc fuit deriſus, vnde aduertendũ ne ſimus de illis idem Petr. de Rauenn.de Conſuet.nu.
7 152.E contra etiam ſi quis † intentauit ius commune vel ſtatutum , & probauit de conſuetudine idem dicendum eſt, ſcilicet quod reus conuentus debet abſolui , & actor ſuccumbere reſeruato ſibi iure iterũ agendi iux. l. Bebius ff. de Pact. dotal. ita Ang.d.l.de quibus nu.37.ſimiliq; modo Iu
8 dex poteſt ſpernere libellum † formatum contra cõſuetudinem ſicut contra ius Rocch. d. c.fin.nu.144.In criminalibus autem

talis

Digitized by Google

talis inoleuit conſuetudo vt dicatur in li-
9 bello accuſationis † Quare peto reum puniri iuxta formam iuris, & ſtatutorum, & ita eſſe de conſuetudine teſtatur Iul. Clar. in pract. crim. §. fin. q. 12. nu. 23.

Illud autem ſciendum eſt quod qui vult
10 vti conſuetudine † in præiudicium tertij primo debet offerre quod eſt conſuetudine ſolitum offerri Ang. l. venditor §. ſi conſtat in princ. ff. commun. præd. vbi exemplificat in conſuetudine ſodalium capientium victualia in Territorijs per quæ tranſeunt ex pacto licito ſoluto præcio iuſto: quia denegari poteſt eis tranſitus ſi ea ſoluere nolunt, & facit etiam diſpoſitio d. §. ſi conſtat vbi in lapidicinis de ſolo alieno excidendis quia ſtante ſic conſuetudine ſoluendum eſt domino præcium.

Quarto in alienationibus.

Primo infertur quod valet conſuetudo quod in alienationibus rerum Eccleſiaſticarum immobilium non requiritur cõſen-
11 ſus † ſuperioris Iaſ. d. l. de quibus num. 61. Card. Patiſ. conſ. 13. attingam articulum nu. 24. lib. 1. quemadmodum etiam fieri
12 poteſt vt per † conſuetudinem res Eccleſiaſticæ ſub certa alia forma vẽdantur quã

ſit in iure expreſſum ſecundum Rot.Rom. deciſ. 1. in princ.de conſuet. in antiquis. Secundo infertur quod conſuetudo vt certæ alienationes ſimpliciter factæ valeant,
13 non immutatur ex eo quod aliqui † formimidoloſi fortaſſe pro talium alienationum robore faciant illas ſibi a Principe remicti, & confirmari Socc. Sen. conſ 61. ſuper queſtine de qua queritur ſub num. 4. verſ. item actus petendi lib. 3. Socc. iun. conſ. 65 cum in præſenti caſu nu. 42 lib. 1.

14 Quinto Attenditur conſuetudo † in appellationibus.

15 Infertur ad Conſuetudinem † quæ augere poteſt dies & tempus ad appellandum.c. venientes de Iureiur. Petr. de Rauen. de conſuet.nu. 11. Bal. in Rubr. de Conſuet. nu. 5.Ang. in l diuturna nu. 5.ff. de legi.

16 Sexto in Aurifodinis † Afflict.deciſ. 321. in Regia Cam. nu. 3.

Septimo Attenditur conſuetudo in Ba-
17 ptiſmo † vnde conſuetudo valet ſi dictet ego te baptizo in nomine Chriſti, Patris, &
18 Spiritus Sancti † Abb. poſt Inn. in c. 1. de baptiſm. vbi quod ita ſit in Calabria.

19 Octauo in Benedictionibus †

Primo infertur ad conſuetudinem vt li-

cet

Digitized by Google

20 cet † benedicens ſecundas nuptias incurrat pœnas de quibus in c. 1. de ſecun. nupt. tamen conſuetudo poſſet facere pœnam arbitrariam, & modificare Abb. d. c. 1. num. 5.

Secundo infertur ad conſuetudinem inter Clericos vt nullus, Sacerdos minor au-
21 deat benedicere † rem aliquam non innuente aliquo Sacerdote ſuo maiore Thom. 2. Concil. in Synod. Roman. ſub Nicol. 1. in reſcript. tit 2.

22 Tertio infertur quod licet ſponſus † & ſponſa ante conſumationem matrimonij benedicantur ante valuas Eccleſiæ tamen ſtante conſuetudine poterunt benedici ante Altare, & hanc eſſe ſeruandam voluit Abb: c. conſultationi nu. 2. de ſponſal.

Nono Attenditur conſuetudo in bene-
23 ficijs † Hoſt. c. auaritiæ nu. 3. de preben.

Primo infertur ad conſuetudinem Sancti Antonij Viennenſis quæ habet vt beneficia eius ordinis conferantur profeſſis il-
24 lam regulam † non habito reſpectu ad tonſuram & caracterem Clericalem Pariſ. cõſ. 125. An collatio nu. 19. lib. 4.

Secundo infertur ad conſuetudinē qua
25 induci † poteſt vt fructus beneficij vacan-

tis per aliquod tempus ad defunctum pertineant, eiuſq; heredes Didac. Conarr. c. cum in officijs ſub nu. 9. verſ. eſt & egregius de teſta.

Tertiò infertur conſuetudinem facere
26 nos † cognoſcere naturam beneficij an ſit electiuum vel ne Rip. reſp. 5. Iulius Papa nu. 2. de Reſcript.

Quarto infertur quod licet de iure communi poteſtas conferendì beneficia parti-
27 cularia ſpectet de Epiſcopum, & † Capitulum ſimul. & ſic copulatiue ita vt non poſſit vnus ſine altero, tamen contraria conſuetudo facere poteſt vt ſpectet aut ad Epiſcopum tantum, aut ſolum ad Capitulum pro quo facit. c cum Eccleſia Vulterana in fi. de Elect. c. cum venerabilis de cõſuet. c. tuarum de Auth. & vſu Pall. & Ant. in c. fin. circa fi. de ſuppl. negl. Prælat. Abb. conſ. 67. condeſcendendo nu. 3. lib. 1. vbi quòd conſuetudine poteſt ad ſolum Capi-
28 tulum † pertinere receptio Canonicorum quod trahi poteſt ad conſuetudinem Eccle
29 ſiæ S. Mariæ Maioris † Patriæ meæ quæ habet conſuetudinem conferendi Capellas, & in dicto loco non reperitur alia Eccleſia quæ iſta iura Epiſcopalia habeat quæ

etiam

etiam competebant in Collationibus Prioratuum. vltra Canonicatus, ſed tamen adeſt reg. Canc. reſeruatoria circa dignitatem.

Quinto infertur ad conſuetudinem quę viget in Vngaria, Anglia, Apulia, & Francia vt Reges † habeant poteſtatem conferendi in Regnis ſuis præbendas quia hoc poſſunt facere ſtante conſuetudine immemorabili Andr. Barba inter conſilia Alex. conſ.74. viſo puncto nu. 10. lib. 4. Socc. iun. conſ.65. cum in præſenti nu. 32. lib. 1.

30

Sexto infertur ad cõſuetudinem vt Epiſcopus pro iucundo aduentu † poſſit creare nouum Canonicum etiam ſi numerus ſit taxatus & iuratus ſi præbendæ non ſint diſtinctæ Rot. Ron. deciſ. 11. vtrum valeat conſuetudo quod Epiſcopus per tot. de conſuet. in antiq. felin. c. conſtitutus nu. 23. de reſcript. licet corrupte legatur in lib. meo Rot. deciſ. 2.

31

Septimo infertur ad conſuetudinem vt vacante † præbenda in Eccleſia Collegiata Prior eam conferat Canonico antiquiori volenti dimictere ſuam præbendam etiam ſi exiſtant expectantes Apoſtolici, Oldrad. conſ. 285. allegationes col. 1.

32

Decimo in bonis Clericorum, vnde cõ-

Digitized by Google

ſuetudo facere poteſt vt clerici de bonis
33 quæ adepti † ſunt ex redditibus Eccleſiarum libere teſtentur, in vltimaq; voluntate diſponant, & diſtribuant, & vt in eiſdē inteſtati decedentes ſucceſſores habeant ſibi coniunctos Couarr. clem. in officijs nu. 2. de teſta. vbi maxime locum habere dicit ſi ſit immemorabilis, licet contrarium tenuerit Rocch. quem ibi citat.

Vndecimop attenditur conſuetudo in
34 capturis † ideoq; non licet Scholares pro aliquo delicto in ſcholis capere & extrahere vt poſt Doct. quos allegat eſſe de conſuetudine teſtatur Iul. Clar. in pract. crim. §.
35 fin. q. 30. nu. 26. ſed contrarium † ſeruatum eſt in Curia Peruſina vt ſupra dixi
36 q. 1. quoò verò ad Palatia † Cardinalium dum idem Clar. teſtatur de conſuetudine nu. 27. vbi ſupra forte difformis reperitur conſuetudo.

Duodecimo In carcerando vnde conſue
37 tudò facere † poteſt vt debitor poſſit pro debito in carcerem detrudi Rip. l. obligatione nu. 21. de pignor.

Decimotertio In eſu carnium faciēdo, & non faciendo certo tempore vnde conſue-
38 tudo facit nos abſtinere † debere ab eſu car

nium

39 nium die Sabbati ſub præcepto.n.alias † ca
nones non prohibebant dicta die eſum car
nium vt not. in c. de eſu carnium de con
ſecr. diſtinct. 3.&c. quia dies de conſecrat.
diſtinct. 5. & ideo non immerito dicitur
in c. fin. de obſeruat. ieiun. quod tantum
40 † ſexta feria quæ eſt dies veneris ſi feſtum
Natiuitatis Domini in ea occurrerit licitũ
eſt comedere carnes non etiam dicit de die
Sabbati, quia ſi licet in die Veneris multo
magis die Sabbati licet non dicatur quia
aliàs non erat prohibitum,& ideo non ob-
ſtante conſuetudine in iſto magno feſto vi-
demus die Sabbati comedi carnes ſicut in
ſexta feria, & contigit de anno 1582. qui
41 fuit renouatus †& indiſtincte apud Catha-
42 lanos comeduntur † dicto die Sabbati (ſi
credimus doct.) carnes vt dixi ſupra, ex
quo apud eos non adeſt talis conſuetudo
43 Decimoquarto in Cathedratico † præ-
ſtando Epiſcopo c. fin. de off. Archid. & c.
ſeruitium 18. q. 2.
44 Decimoquinto in cauſis decidẽdis† luc.
de penn. in repet. l. miſſi nu. 3. C. de exact.
tribut. lib. 10.
Decimoſexto In celebratione miſſarum
45 † vnde quando ſacerdos cantat Euangeliũ
debet

Digitized by Google

debet ſtare in apparatu diaconali niſi conſuetudo diſponat contrarium gloſ. in c. Eccleſiaſtiea. 23. diſtinct. & ibi dicunt
46 Canoniſtæ quod Manipulus † quem geſtat Subdiaconus in manu ſiniſtra eſt de conſuetudine ita Petr. de Rauen. de conſuet. nu. 249.

Decimoſeptimo attenditur conſuetudo
47 in ceſſionibus † bonorum vnde diuerſæ reperiuntur in diuerſis locis conſuetudines ſuper cedendo bonis, & præſertim in Vr-
48 be † in Ciuitatibus Auenionenſi, Papienſi, Laudenſi, Melitenſi, Ariminenſi, & alijs partibus Italiæ quarum varios ritus, & qui dē ignominioſos obbrobrioſoſq; cōmemorat Matth. Brun. in tract. de ceſſion. bon.
94 q. 6. princ. nu. 6. quas non valere † ibi annuit, & clarius hoc firmat Rol. a valle cōſ. 7. quod beneficium num. 12. lib. 2. Aym. de Antiq. temp. 4. par. §. videamus nu. 42.
50 ad refrenandum † autem eos qui in facultatibus aliquorum anhelant, per mot. proprium fœl. mem. Pij PP. iiij. vltra alia pro-
51 uiſa biretum viride † deferre tenentur, & plenius prouiſum apparet per bo. me. Pij PP. v. cum tamen ad modum illa rigoroſa
52 † prouiſo viſa ſit, nunquam vidi eam in

practica

Digitized by Google

practica receptam, & ſi inſpiciatur optima menſ. illius Sancti Patris non eſt cenſenda illa prouiſo iniqua ſi in caſu quo loquitur intelligatur; forte. n. non nulli abſtinuiſſent a ſimilibus.

53 Decimooctauo in citationibus †

Primo infertur sd conſuetudinem quæ
54 indiſtincte ſeruat quod quis poſſit † citari die feriata in honorem Dei pro alia die non feriata Grat. reſp. 78. viſo caſu ad fi. lib. 2.

Secundo infertur quod licet in abſolutione a iuramento non requiratur partis ci-
55 tatio † contrarium tamen fieri poteſt conſuetudine idem Grat. reſp. 23. video in præſenti cauſa nu. 11. lib. 2. Mar. Anguiſſol conſ. 42. in controuerſia vertente nu. 85. vbi teſtatur de Conſuetudine Epiſcopi Placentiæ.

Tertio infertur quod licet de iure cita-
56 tio † reddatur nulla non præcedente commiſione iudicis de qua in actis apparere debet. tamen de conſuetudine poteſt ſeruari, & ſeruatur cōtrarium Rol. a vall. conſ. 32. primo quidem aſpectu num. 20. lib. 1. & ibi nu. ſeq ſubdit vnum hoc dictum ſcilicet quod conſuetudo iſta debet intelligi

quando

Digitized by Google

57 qñ citatio fit in foro citantis † non aũt quã-
do requirendus eſt iudex alterius Territo-
rij per literas ſubſidiales vt citetur quis exi
ſtens, & domicilium habens in ſua iuriſdi-
tione , quia tunc dicta conſuetudo non
proficeret .

Quarto infertur vt conſuetudo poſſit
58 dare † iuriſditionem iudici vt citet aliquẽ
in Territorio alterius Petr. de Rauen. de
conſuet. nu. 249 · Bal. l. teſtium §. fin. per
illum tex. ff. de teſti.

Quinto infertur ad Conſuetudinem vt
59 in citationibus inſeratur † tenor accuſa-
tionis ſeu inquiſitionis , & hanc conſuetu-
dinem vigere in Ciuitate Peruſiæ teſtatur
Bar. in l. inter accuſatorem ſub nu. 6.uerſ.
contrarium ff. de public. iudic. ſed ſi Bart.
60 hodie † rediret contrarium in eadem cu
ria ſeruari videret : Nunc.n. non inſeritur
amplius iſte tenor , & forte eſt melius in
odium delinquentium, qui ſic non poſſunt
addiſcere Thema eorum examinis ab Ad-
uocatis ſicut prius faciebant, innocẽtes ve-
rò pertimeſcere non debent dicere verita-
tem quæ verborum adminicula non de-
ſiderat .

61 Decimonono In collectis † ſoluendis

Marc.

Marc. Mant. conſ. 40. certe in præſenti cauſa in princ. Burſat conſ. 161. dum Magnificus nu. 19. lib. 2. Socc. iun. conſ. 49. quoniam ex facto nu. 26. lib. 1. vbi quod
62 † poteſt adſtringere forenſes ad eas ſoluendas licet aliàs de iure non teneantur idem Soc. cõſ. 98. cõſideratis his nu. 6. lib. 3. Rol. a vall. d. conſ. 79. nu. 8. lib. 3. ita pariter
63 attenditur † in collectis non ſoluendis ſiluan. conſ. 60. conſiderato tenore nu. 13. & conſ. 88. Amicus Plato nu. 31. vbi quod
64 conſuetudo poteſt dare, & tollere † immunitatem a collectis, & ꝙ in hoc plus opera-
65 tur conſuetudo quam Reſcriptum † Principis, vt voluit idem Siluan. conſ. 59 ſuper queſtione ſub nu. 17. verſ. tamen dicta conſuetudo.

Primo infertur ad conſuetudinem vt
66 forenſis † pro rata bonorum quæ poſſidet in loco conſuetudinis ſoluat collectas, Alex. d conſ 68. nu. 12 lib. 2. Carol. Ruyn. conſ. 116. uiſa ac bene intellecta nu. 3. lib. 4. pariterq; valet conſuetudo vt teneatur
67 ad munera perſonalia † vt eſt onus cuſtodiæ portarum ſecundum Rocch. d. c. fin. nu. 170. Petr. de Rauen. de conſuet. nu. 233. & quidem ſufficit vt ſupra dicta conſuetu-

68 ſuetudo inducatur ſine voluntate † ſuperioris etiam ſuis officialibus non vocatis Card. Pariſ.conſ.25.primo aſpectu nu.57. lib.1. ſecundo infertur ad conſuetudinem
69 generalem † quæ habet vt coloni non teneantur ad collectas ſed domini Prædiorũ ſeu vſufructuarij vel emphiteutæ Rol. cõſ. 79. & ſi vnuſquiſq; num. 14. & 16. lib. 4. quod inquit ibi eſſe etiam de iure, & ita alias de facto conſultus reſpondi noſtrati Doctori mihi tanquam fratri maiori Hoñ, & doctrina alias celebri qui aliud ſentiebat in ſua cauſa cum certo ſuo colono ſeu coptumatario quod ſ. teneretur ipſe ad collectas tamquam quod fructus omnium ſuarum poſſeſſionem perciperet. & equiuocatio illius erat in hoc, quod fundabat
70 ſe in autoritate Bart. † in l.1.C.de Annon. & tribut. lib.10.qui loquitur iu tributis,& ſic impoſitionibus quæ ſunt reales quæ ex diſpoſitione legis præſtantur ex corpore ipſorum fructuum vt quinquageſima pars frumenti nati ex fundo,& ita declarat Carol. Ruyn. conſ.77. de duobus principaliter nu. 6. lib. 1. & ita dictus Doctor acquieuit.

71 Limitatur in conſuetudine † quæ repugnaret

gnaret

gnaret naturali equitati ideoq; iniqua cenſeretur conſuet. etiam antiqua yt ruſtici teneantur ſoluere id ad quod ciues tenentur, & ſic ſi collectarentur ad Ciuium exo nerationẽ Ruyn.d. cõſ.1 16.nu.9.lib.4 pro ut faciunt quædam loca conuicina Patriæ
72 meę Non.n.valet cõſuetudo.obligans † vnũ pro altero Aret. conſ. 29. diligenter & ma ture nu. 17.
73 Vigeſimo, in compatribus † faciendis vnde licet ius diſponat quod quis non capiat plures compatres in baptiſmo c.fin.de cogn. ſpirit. lib. 6. tamen contratria con-
74 ſuetudo † tenet Rocch. d. c. fin num. 154.
75 ſed hodie non poſſet induci † talis conſue tudo nec inducta valeret cum ſit in contrarium diſpoſitio Conc. Tridentini Seſſ. 24. de reformat.cap. 2.quæ ad ſummum admi ctit vnum, & vnam.

Vigeſimoprimo, attenditur in compen-
76 ſationibus † vnde conſuetud. facere poteſt quod in quibuſcunq; cauſis inter fiſcum
77 † & priuatum expenſæ compenſentur ſed hoc intelligitur in magiſtratibus Ducalibus non autem in alijs extraneis magiſtratibus quia ſuccumbens in cauſa tenetur reficere omnimodo expenſas Pedem deciſ.

29.&

Digitized by Google

ſit in iure expreſſum ſecundum Rot.Rom. deciſ. 1. in princ.de conſuet. in antiquis.
Secundo infertur quod conſuetudo vt cer tæ alienationes ſimpliciter factæ valeant,
13 non immutatur ex eo quod aliqui † formi midoloſi fortaſſe pro talium alienationum robore faciant illas ſibi a Principe remicti, & confirmari Socc. Sen. conſ 61. ſuper queſtine de qua queritur ſub num. 4. verſ. item actus petendi lib. 3. Socc. iun. conſ. 65 cum in præſenti caſu nu. 42 lib.1.

14 Quinto Attenditur conſuetudo † in appellationibus.

15 Infertur ad Conſuetudinem † quæ augere poteſt dies & tempus ad appellandum.c. venientes de Iureiur. Petr. de Rauen. de conſuet.nu. 11. Bal. in Rubr. de Conſuet. nu. 5.Ang. in l diuturna nu.5.ff. de legi.

16 Sexto in Aurifodinis † Afflict.deciſ.321. in Regia Cam. nu. 3.

Septimo Attenditur conſuetudo in Ba-
17 ptiſmo † vnde conſuetudo valet ſi dictet ego te baptizo in nomine Chriſti,Patris,&
18 Spiritus Sancti † Abb. poſt Inn. in c. 1. de baptiſm. vbi quod ita fit in Calabria.

19 Octauo in Benedictionibus †

Primo infertur ad conſuetudinem vt li-

cet

Digitized by Google

20 cet † benedicens ſecundas nuptias incurrat pœnas de quibus in c. 1. de ſecun. nupt. tamen conſuetudo poſſet facere pœnam arbitrariam, & modificare Abb. d. c. 1. num. 5.

Secundo infertur ad conſuetudinem inter Clericos vt nullus, Sacerdos minor au
21 deat benedicere † rem aliquam non innuente aliquo Sacerdote ſuo maiore Thom. 2. Concil. in Synod. Roman. ſub Nicol. 1. in reſcript. tit 2.

22 Tertio infertur quod licet ſponſus † & ſponſa ante conſumationem matrimonij benedicantur ante valuas Eccleſiæ tamen ſtante conſuetudine poterunt benedici ante Altare, & hanc eſſe ſeruandam voluit Abb: c. conſultationi nu. 2. de ſponſal.

Nono Attenditur conſuetudo in bene-
23 ficijs † Hoſt. c. auaritiæ nu. 3. de preben.

Primo infertur ad conſuetudinem Sancti Antonij Viennenſis quæ habet vt beneficia eius ordinis conferantur profeſſis il-
24 lam regulam † non habito reſpectu ad tonſuram & caracterem Clericalem Pariſ. cõſ. 125. An collatio nu. 19. lib. 4.

Secundo infertur ad conſuetudinẽ qua
25 induci † poteſt vt fructus beneficij vacan-

Digitized by Google

tis per aliquod tempus ad defunctum pertineant, eiuſq; heredes Didac. Conarr. c. cum in officijs ſub nu. 9. verſ. eſt & egregius de teſta.

Tertiò infertur conſuetudinem facere
25 nos † cognoſcere naturam beneficij an ſit electiuum vel ne Rip. reſp. 5. Iulius Papa nu. 2. de Reſcript.

Quarto infertur quod licet de iure communi poteſtas conferendi beneficia parti-
27 cularia ſpectet de Epiſcopum, & † Capitulum ſimul. & ſic copulatiue ita vt non poſſit vnus ſine altero, tamen contraria conſuetudo facere poteſt vt ſpectet aut ad Epiſcopum tantum, aut ſolum ad Capitulum pro quo facit. c cum Eccleſia Vulterana in fi. de Elect. c. cum venerabilis de cōſuet. c. tuarum de Auth. & vſu Pall. & Ant. in c. fin. circa fi. de ſuppl. negl. Prælat. Abb. conſ. 67. condeſcendendo nu. 3. lib. 1. vbi quòd conſuetudine poteſt ad ſolum Capi-
28 tulum † pertinere receptio Canonicorum quod trahi poteſt ad conſuetudinem Eccle
29 ſiæ S. Mariæ Maioris † Patriæ meæ quæ habet conſuetudinem conferendi Capellas, & in dicto loco non reperitur alia Eccleſia quæ iſta iura Epiſcopalia habeat quæ

etiam

etiam competebant in Collationibus Prioratuum. vltra Canonicatus, ſed tamen adeſt reg. Canc. reſeruatoria circa dignitatem.

Quinto infertur ad conſuetudinem quę viget in Vngaria, Anglia, Apulia, & Francia vt Reges † habeant poteſtatem conferendi in Regnis ſuis præbendas quia hoc poſſunt facere ſtante conſuetudine immemorabili Andr. Barba inter conſilia Alex. conſ.74. viſo puncto nu. 10. lib. 4. Socc. iun. conſ.65.cum in præſenti nu. 32.lib.1.

30

Sexto infertur ad cõſuetudinem vt Epiſcopus pro iucundo aduentu † poſſit creare nouum Canonicum etiam ſi numerus ſit taxatus & iuratus ſi præbendæ non ſint diſtinctæ Rot. Ron. deciſ. 11. vtrum valeat conſuetudo quod Epiſcopus per tot. de conſuet. in antiq. felin. c. conſtitutus nu.23. de reſcript. licet corrupte legatur in lib. meo Rot. deciſ. 2.

31

Septimo infertur ad conſuetudinem vt vacante † præbenda in Eccleſia Collegiata Prior eam conferat Canonico antiquiori volenti dimictere ſuam præbendam etiam ſi exiſtant expectantes Apoſtolici, Oldrad. conſ. 285. allegationes col. 1.

32

Decimo in bonis Clericorum, vnde cõ-

Digitized by Google

ſuetudo facere poteſt vt clerici de bonis
33 quæ adepti † ſunt ex redditibus Eccleſia-
rum libere teſtentur, in vltimaq; volunta-
te diſponant, & diſtribuant, & vt in eiſdẽ
inteſtati decedentes ſucceſſores habeant
ſibi coniunctos Couarr.clem.in officijs nu.
2.de teſta.vbi maxime locum habere dicit
ſi ſit immemorabilis, licet contrarium te-
nuerit Rocch. quem ibi citat.

Vndecimop attenditur conſuetudo in
34 capturis † ideoq; non licet Scholares pro
aliquo delicto in ſcholis capere & extrahe
re vt poſt Doct. quos allegat eſſe de conſue
tudine teſtatur Iul. Clar. in pract. crim. §.
35 fin.q. 30. nu. 26. ſed contrarium † ſerua-
tum eſt in Curia Peruſina vt ſupra dixi
36 q. 1. quoò verò ad Palatia † Cardinalium
dum idem Clar. teſtatur de conſuetudine
nu. 27. vbi ſupra forte difformis reperitur
conſuetudo.

Duodecimo In carcerando vnde conſue
37 tudò facere†poteſt vt debitor poſſit pro de
bito in carcerem detrudi Rip. l.obligatio-
ne nu. 21. depignor.

Decimotertio In eſu carnium faciẽdo, &
non faciendo certo tempore vnde conſue-
38 tudo facit nos abſtinere † debere ab eſu car

nium

Digitized by Google

39 nium die Sabbati ſub præcepto.n.alias † ca
nones non prohibebant dicta die eſum car
nium vt not. in c. de eſu carnium de con
ſecr. diſtinct. 3.&c. quia dies de conſecrat.
diſtinct. 5. & ideo non immerito dicitur
in c. fin. de obſeruat. ieiun. quod tantum
40 † ſexta feria quæ eſt dies veneris ſi feſtum
Natiuitatis Domini in ea occurrerit licitũ
eſt comedere carnes non etiam dicit de die
Sabbati, quia ſi licet in die Veneris multo
magis die Sabbati licet non dicatur quia
aliàs non erat prohibitum,& ideo non ob-
ſtante conſuetudine in iſto magno feſto vi-
demus die Sabbati comedi carnes ſicut in
ſexta feria, & contigit de anno 1582. qui
41 fuit renouatus †& indiſtincte apud Catha-
42 lanos comeduntur † dicto die Sabbati (ſi
credimus doct.) carnes vt dixi ſupra, ex
quo apud eos non adeſt talis conſuetudo

43 Decimoquarto in Cathedratico † præ-
ſtando Epiſcopo c. fin. de off. Archid. & c.
ſeruitium 18. q. 2.

44 Decimoquinto in cauſis decidẽdis† luc.
de penn. in repet. l. miſſi nu. 3. C. de exact.
tribut. lib. 10.

Decimoſexto In celebratione miſſarum
45 † vnde quando ſacerdos cantat Euangeliũ
debet

debet ſtare in apparatu diaconali niſi conſuetudo diſponat contrarium gloſ. in c. Eccleſiaſtiea. 23. diſtinct. & ibi dicunt
46 Canoniſtæ quod Manipulus † quem geſtat Subdiaconus in manu ſiniſtra eſt de conſuetudine ita Petr. de Rauen. de conſuet. nu. 249.

Decimoſeptimo attenditur conſuetudo
47 in ceſſionibus † bonorum vnde diuerſæ reperiuntur in diuerſis locis conſuetudines ſuper cedendo bonis, & præſertim in Vr-
48 be † in Ciuitatibus Auenionenſi, Papienſi, Laudenſi, Melitenſi, Ariminenſi, & alijs partibus Italiæ quarum varios ritus, & qui dē ignominioſos obbrobrioſoſq; cōmemorat Matth. Brun. in tract. de ceſſion. bon.
94 q. 6. princ. nū. 6. quas non valere † ibi annuit, & clarius hoc firmat Rol. a valle cōſ. 7. quod beneficium num. 12. lib. 2. Aym. de Antiq. temp. 4. par. §. videamus nu. 42.
50 ad refrenandum † autem eos qui in facultatibus aliquorum anhelant, per mot. proprium fœl. mem. Pij PP. iiij. vltra alia pro-
51 uiſa biretum viride † deferre tenentur, & plenius prouiſum apparet per bo. me. Pij PP. v. cum tamen ad modum illa rigoroſa
52 † prouiſo viſa ſit, nunquam vidi eam in

practica

practica receptam, & ſi inſpiciatur optima menſ. illius Sancti Patris non eſt cenſenda illa prouiſo iniqua ſi in caſu quo loquitur intelligatur, forte. n. non nulli abſtinuiſſent a ſimilibus.

53 Decimooctauo in citationibus †

Primo infertur sd conſuetudinem quæ
54 indiſtincte ſeruat quod quis poſſit † citari die feriata in honorem Dei pro alia die non feriata Grat. reſp. 78. viſo caſu ad fi. lib. 2.

Secundo infertur quod licet in abſolutione a iuramento non requiratur partis ci
55 tatio † contrarium tamen fieri poteſt conſuetudine idem Grat. reſp. 23. video in præſenti cauſa nu. 11. lib. 2. Mar. Anguiſſol conſ. 42. in controuerſia vertente nu. 85. vbi teſtatur de Conſuetudine Epiſcopi Placentiæ.

Tertio infertur quod licet de iure cita-
56 tio † reddatur nulla non præcedente commiſione iudicis de qua in actis apparere debet tamen de conſuetudine poteſt ſeruari, & ſeruatur cōtrarium Rol. a vall. conſ. 32. primo quidem aſpectu num. 20. lib. 1. & ibi nu. ſeq. ſubdit vnum hoc dictum ſcilicet quod conſuetudo iſta debet intelligi

quando

Digitized by Google

57 qn̄ citatio fit in foro citantis† non aūt quā-
do requirendus eſt iudex alterius Territo-
rij per literas ſubſidiales vt citetur quis exi
ſtens, & domicilium habens in ſua iuriſdi-
tione , quia tunc dicta conſuetudo non
proficeret .

Quarto infertur vt conſuetudo poſſit
58 dare † iuriſditionem iudici vt citet aliquē
in Territorio alterius Petr. de Rauen. de
conſuet. nu. 249. Bal. l. teſtium §. fin. per
illum tex. ff. de teſti.

Quinto infertur ad Conſuetudinem vt
59 in citationibus inſeratur † tenor accuſa-
tionis ſeu inquiſitionis , & hanc conſuetu-
dinem vigere in Ciuitate Peruſiæ teſtatur
Bar. in l. inter accuſatorem ſub nu. 6.uerſ.
contrarium ff. de public. iudic. ſed ſi Bart.
60 hodie † rediret contrarium in eadem cu
ria ſeruari videret : Nunc.n. non inſeritur
amplius iſte tenor , & forte eſt melius in
odium delinquentium, qui ſic non poſſunt
addiſcere Thema eorum examinis ab Ad-
uocatis ſicut prius faciebant, innocētes ve-
rò pertimeſcere non debent dicere verita-
tem quæ verborum adminicula non de-
ſiderat .

61 Decimonono In collectis † ſoluendis

Marc.

Marc. Mant. conſ. 40. certe in præſenti cauſa in princ. Burſat conſ. 161. dum Magnificus nu. 19. lib. 2. Socc. iun. conſ. 49. quoniam ex facto nu. 26. lib. 1. vbi quod
62 † poteſt adſtringere forenſes ad eas ſoluendas licet aliàs de iure non teneantur idem Soc. cōſ. 98. cōſideratis his nu. 6. lib. 3. Rol. a vall. d. conſ. 79. nu. 8. lib. 3. ita pariter
63 attenditur † in collectis non ſoluendis ſiluan. conſ. 60. conſiderato tenore nu. 13. & conſ. 88. Amicus Plato nu. 31. vbi quod
64 conſuetudo poteſt dare, & tollere † immunitatem a collectis, & ꝙ in hoc plus opera-
65 tur conſuetudo quam Reſcriptum † Principis, vt voluit idem Siluan. conſ. 59 ſuper queſtione ſub nu. 17. verſ. tamen dicta conſuetudo.

Primo infertur ad conſuetudinem vt
66 forenſis † pro rata bonorum quæ poſſidet in loco conſuetudinis ſoluat collectas, Alex. d conſ 68. nu. 12 lib. 2. Carol. Ruyn. conſ. 116. uiſa ac bene intellecta nu. 3. lib. 4. pariterq; valet conſuetudo vt teneatur
67 ad munera perſonalia † vt eſt onus cuſtodiæ portarum ſecundum Rocch. d. c. fin. nu. 170. Petr. de Rauen. de conſuet. nu. 233. & quidem ſufficit vt ſupra dicta conſuetu-

ſuetu.

gnaret naturali equitati ideoq; iniqua cenſeretur conſuet. etiam antiqua ut ruſtici teneantur ſoluere id ad quod ciues tenentur, & ſic ſi collectarentur ad Ciuium exo nerationẽ Ruyn.d. cõſ. 116.nu.9.lib.4 pro ut faciunt quædam loca conuicina Patriæ
72 meę Non.n.valet cõſuetudo.obligans † vnũ pro altero Aret. conſ. 29. diligenter & ma ture nu. 17.

73 Vigeſimo, in compatribus † faciendis vnde licet ius diſponat quod quis non capiat plures compatres in baptiſmo c.fin.de cogn. ſpirit. lib. 6. tamen contratria con-
74 ſuetudo † tenet Rocch. d. c. fin num. 154.
75 ſed hodie non poſſet induci † talis conſue tudo nec inducta valeret cum ſit in contrarium diſpoſitio Conc. Tridentini Seſſ. 24. de reformat.cap. 2.quæ ad ſummum admi ctit vnum, & vnam.

Vigeſimoprimo, attenditur in compen-
76 ſationibus † vnde conſuetud. facere poteſt quod in quibuſcunq; cauſis inter fiſcum
77 † & priuatum expenſæ compenſentur ſed hoc intelligitur in magiſtratibus Ducalibus non autem in alijs extraneis magiſtratibus quia ſuccumbens in cauſa tenetur reficere omnimodo expenſas Pedem deciſ.

29.&

Digitized by Google

29. & ſi num. 15.

78 Vigeſimoſecũdo, in cõdemnationibus †

79 Primo infertur ad conſuetudinem † vt cõdemnatio ſequi poſſit licet pro parte tãtum probatum ſit delictum, & pro alia non quia procedit condemnatio pro ea parte pro qua eſt probatum & hoc quia in querelis dici ſolet Quare petit pro prædictis & quolibet eorũ & cætera: in libello aũt inquiſitionis apponi faciunt cauti Iu-

80 dices † ſuper quibus omnibus & ſingulis &c. Clar. in pract. crim. §. fin. q. 66. ſub nu. 5. verſ. ſcias tamen. Secundo infer-

81 tur quod licet ad condemnandum † Cardinalem Epiſcopum de iure requirantur, 72. teſtes, Cardinalem Presbiterum 44. & Cardinalem Diaconum 28. teſtes tamen de conſuetudine contrarium ſeruatur Clar. vbi ſupra nu. 6.

82 Vigeſimotertio, in conductionibus † vnde infertur ad conſuetudinem quæ habet quod conductores deberent certum quid ſoluere hoc enim caſu conſuetudo ligaret quoſcunq; conductores ad ſoluendum illud per inde ac ſi expreſſe in contractu deductum eſſet Alex. conſ. 190. mature digeſtis nu. 10. lib. 2.

Vige-

Digitized by Google

Vigeſimoquarto, in cõfirmationibus,&
83 ideo eſt conſuetudo † Ducis Ferrariæ Prin cipisoĩ laude digniſſimi qui non conſueuit cõfirmationẽ cócedere niſi impetrationis tẽpore ambæ partes conſentiant ſecundũ Io. Ceph. conſ. 91. ſupplicauit. Illuſtriſ. in princ. lib. 1.

Vigeſimoquinto, in confiſcationibus
84 † Alex. conſ. 13. conſideratis his num. 18. lib. 6. vbi quod conſuetudo dat ius confiſcandi.

Vigeſimoſexto, in conſecrando, vnde infertur ad conſuetudinẽ conſecrandi de
85 pane Azimo † vt eſt conſuetudo apud latinos ex pluribus quidem rationibus inducta primo propter inſtitutum Chriſti qui hoc Sacramentum inſtituit primo die Azimorum Matth. cap. 26. Marc. 9. & Luc. 22., ſecundo quia panis eſt proprie Sacramentum Corporis Chriſti quod ſine corruptione conceptum eſt, tertio, quia Magis competit ſinceritati fidelium 1. ad Corinth. ibi Paſca noſtrum imolatus eſt Chriſtus itaq; epulemur in azimis ſenceritatis, & veritatis, quarto quia eſt ritus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ quæ fundata eſt ſuper petram Apoſtolicæ fidei non autem

86 per Græcos † apud quos Hæretici & Hereſiarchæ producuntur ita Turr. Crem. c. in Sacramento nu. 8. de conſecrat. diſtinct. 2.

Vigeſimoſeptimo, in contractibus vnde ſi quis mihi tenetur facere inſtrumen-
87 tum ſuper certo contractu † obligatur ad faciendũ cum clauſulis conſuetis & ſic ſecundum conſuetum loci Alex. in l ſi finita
88 nu. 2. ff. de dann. in fe: & Notarius † cenſetur rogatus apponere clauſulas ſolitas & conſuetas, vt poſt Bal. Alex Iaſ. Dec. Rip. & Pariſ. voluit Menoch. d. conſ. 37. num. 70. lib. 1. Nam quod eſt conſue-
89 tum videtur conuenire † Gloſ. in l. ſi fundus §. in commiſſoria in ver. exigat ff. de
90 leg. Commiſſ. & factum præſumitur † quod conſuetum eſt fieri Bal. in l neq; 1. C. de Nupt. & Socc. iun. conſ. 61. in ſpectis & diligenter conſideratis nu. 34. lib. 2. & quòd conſuetudo tacite informet
91 † contractum, voluit idem Bal. in l. quod ſi nolit §. ſi plures in antiq. lect. nu. 3. ff. de edil. edi. late per Dec. in l. ſemper nu. 7. de reg. iu: vbi ſi non apparet quid in
92 contractu geſtum † ſit conſuetudo attendi tur, veniunt nanq; conſueta apponi in inſtrumento licet non repetiantur apposita

Iaſ.

93 Iaſ. conſ. 20. in preſenti conſultatione nu. 236. lib. 1. immo fortius conſueta apponi
94 † poſſunt addi licet non diceretur in inſtru mento quod poſſit extendi ad ſenſum ſapientis Socc. Sen. conſ. 101. viſis duobus teſtamentis nu. 2. lib. 3. Euerar. in centur. in loco ab Vſitat nu. 3. vbi ſubdit quod in-
95 ſtrumenta † recipiunt ſuppletionem a cõſuetudine Abb. c. cum m. Ferrarieñ. num. 5. de conſtit. Rot. Rom. per Faſtol. cauſ. 24. deciſ. 46. nu. 6. Ant. Capic. deciſ. 159. in cauſa Magnificarum nu. 38. & ſeq. Vnde et dicitur quod quando quid eſt conſuetum
96 † non eſt arbitrarium ſed neceſſarium Bal. l. quicumq; nu. 20. C. de ſeru. fugit. & per Alex. qui hoc ſapienter dictum teſtatur conſ. 135. & quidem viſo puncto nu. 11 & ſi Andr. Barbac. aſcribi videatur lib. 4. Soc. iun. conſ. 124. viſis omnibus ſcripturis nu. 42 lib. 1. Ang. de Malefic. uerſ. quas ſi non ſoluerit nu. 10. & ille qui non
97 obſeruat † conſueta fieri dicitur in culpa ut poſt Bar. Bal. & Salyc. voluit Aret. conſ. 38. Conſultiſſime Domine col. 2. verſ. ſecundo reſpondetur, & ibi loquitur de conſue
98 ta diligentia quæ fit antequam † carcerati aufugiant de carceribus & conſ. 164. Ma-

Digitized by Google

gnifici & excelſi Domini ſub nu. 2. uerſ. Præterea, vbi quod conſueta fieri qualifi-
99 cant † diſpoſitionem etiam quod non ſint appoſita vt etiam voluit Ant. Rube. conſ. 17. Præſuponitur nu. 4.

100 Vigeſimooctauo, in criminalibus †

Primo infertur ad conſuetudinem vt
101 diffamati † examinentur in loco tormentorum Rocch d.c.fin.nu. 218.

Secundo infertur quod conſuetudo facere poteſt vt bona mobilia Clericorum
102 delinquentiũ applicẽtur † Epiſcopis immo bilia verò Dominis temporalibus ita de conſuetudine Regni Franciæ teſtatur Oldrad. conſ. 17. Thema tale eſt nu. 5.

103 Vigeſimonono, in curatoribus †

Primo infertur ad conſuetudinem, vt
104 curator † abſq; Iudicis confirmatione adminiſtret bona minoris Siluan. conſ. 13. viſo inſtrumento nu. 5. tutorem namq;
105 † & curatorem excuſat conſuetudo ſecundum Hoſt. in c. qualiter num 6 de elect. Secundo infertur vt conſuetudine induci poſſit quod minores 25. ann. tutores, &
106 curatores eſſe poſſint † vt alias dixi in meo tract. de tut. & cur. q. 3. nu. 11.

107 Trigeſimo, in curſu temporis †

Primo

Primo infertur ad conſuetudinem quæ
108 diſponere poteſt † vt ignoranti tempus cur
rat ſecundum Dec. in repet. l. quicunq; in
princ. C. qui Admiſſ.

Secundo infertur vt conſuetudo faciat
109 incipere † annum quandoq; a Natiuitate,
aliquando ab incarnatione Domini Hier.
Grat. reſp. 131. Nobilis vir nu. 4. lib. 1.

D.

Trigeſimoprimo, Attenditur in dannis
110 datis † vnde conſuetudo facere poteſt vt
111 credatur teſtimonio † damnũ paſſi, & va-
lebit talis conſuetudo Dec. c. ſicut nu. 46.
de probat. & ita ſeruari de cõſuetudine in
pluribus locis teſtatur Socc. Sen. conſ. 28.
circa primum nu. 12. lib. 1.

112 Trigeſimoſecundo, in decimis ſoluen-
dis vel non †

Primo infertur ad conſuetudinem vt
non ſoluantur decimæ, quia valet quando
113 fuit tranſactionis titulo † aut Papę priuile-
gio approbata Franc. Rip. reſp. 2. Prior
Prioratus nu. 6. de decim. quod tamen ex-
114 preſſe reprobat † Petr. Rebuff. in tract. de
decim. q. 13. nu. 51. vbi quod non valet
conſuetudo nihil ſoluendi pro decima ſi-
ue tacite ſiue expreſſe conſenſerit Papa.

Secundo infertur ad conſuetudinem, vt
115 ſi minuat † quotam decimæ valeat Hoſt. c.
cum contigat nu. 3. de decim. Card. Pariſ.
conſ. 25 vidi conſiliũ nu. 21. lib. 4. & hæc
116 quidẽ debet eſſe immemorabilis † & ſuffi-
cit tacitus conſenſus Papæ Rebuff. vbi ſu-
117 pra nu. 54. quicquid dixerit † Ant. in c. in
quibuſdam nu. 4. de decim. vbi quod non
valet conſuetudo ſaltim in predialibus
118 quæ diminuit † decimas quia de iure diui-
no: Nam videmus ius Diuinum aliquando
limitari vt alias dixi, quemadmõdum etiã
valet conſuetudo vt pro decimis ſoluantur
119 † certe menſuræ ſiue coloni recolligant,
ſiue non, quia Eccleſia poſſet ita damnũ
ſicut lucrũ ſentire, & hãc eſſe cõſuetudinẽ
apud Theutonicos teſtatur Ant. d. c in
quibuſdam ſub nu. 4. uerſ. vel loquitur de
decim Io: Franc. Purpur. in conſ. 475. trã-
ſactio ſuper decimis nu. 11. lib. 2. ſicut ẽt
120 valet conſuetudo vt tit. † deeimæ pro vno
ſtario frumenti ſolui poſſuit duo ſtaria bla-
di Bal. in. Rub. de conſuet. nu. 26. nam
in decimarum perceptione attenditur cõ-
ſuetudo Alciat reſp. 29. breuiter agendo
nu. 6. lib. 1.

121 Tertio infertur † ad conſuetudinem vt
de-

debeantur etiam porri quorum decima tam debebitur in loco quo ſunt ſeminati quam vbi ſunt plantati etiam ſi in alia Parochia fuerint plantati Ant. c. cum non ſit nu. 5. de decim.

122 Trigeſimotertio, in deciſionibus † cauſarum ſecundum Laurent. de Rodulf. inter conſ. matrim conſ. 8. paucis me expediam nu. 2.

123 Trigeſimoquarto in delictis † puniendis Luc. de penn. in repet l. miſſi num. 3. C. de exact. trib. lib. 10. illa tamen ſemper fuit viſa reprobanda, & tollenda, vt libri 5. maleficiorum ſint penes Communitates quia ſic poſſunt delinquentes diſſimulare delicta, vel ſaltim inſtrui, & non minus praua, vt officiales per eas ſindicentur, quia temidi quidam per horreſcunt miniſtrare iuſticiam.

124 Item infertur ad conſuetudinem † in delinquendo quæ aggrauare dicitur pœnam gloſ in l. fin. C. de Commeat lib. 12. Abb. c. 1. primo not. de Cleric. percuſſ vbi quod pro ſimplici percuſſione non debet
125 Clericus † deponi, ſed aliter corripi ſi autẽ aſſumat percuſſionem in conſuetudinem deponendus eſt.

Trigeſimoquinto, in dignitatibus in
126 quibus † maxime pollere dicitur conſuetu
do Thom. Gramm. deciſ. 64. orta lite
nu. 17 vnde conſuetudo facere poteſt qđ
127 officium ſit dignitas & ſic † quod Theſau-
raria, Præcentoria, & Cantoria ſint digni-
tates Gemin. conſ 140. dubium primo in
princ.& poteſt etiam trahi ad Canonicos
128 qui † licet de iure non dicantur habere di-
gnitatem ſecundum felin. in c. paſtoralis
nu 12. de off. deleg. tamen de conſuetu-
dine vt notum eſt dicuntur in dignitate
conſtituti.

Limitatur prediɛta concluſio niſi ad ſit
ſuper hoc ius commune certo modo diſpo
129 nens, & dubitatur † de noua dignitate
ereɛta in aliqua Ciuitate, an regi debeat
ſecundum conſuetudinem diuerſimode
alibi vigentem, quia tunc recurrendum
eſt potius ad ius commune ſecūdum quod
diſponit in honoribus illis quā ad cōſuetu-
dinem Abb. c. cum olim ſub.nu. 7. verſ.
pone exemplum de conſuet.

130 Trigeſimoſexto in diſtributionibus †

131 Primo infertur ad conſuetudinem † ut
Canonicus lite pendente habeat diſtribu-
tiones Nicol. Boer. deciſ 340. & videtur
ſub

ſub nu. 2. verſ. & ſic videtur.

Secundo infertur ad conſuetudinem, vt
132 diſtributiones † quotidianæ debeantur abſentibus ab Eccleſia, quo tamen ad illos quos magna infirmitas, & corporis rationabilis neceſſitas tenet, aut euidens Eccleſiæ vtilitas excuſat Henr. Boich. c. cum omnes nu. 19. de conſtit. alias autem non va-
133 leret † vt deberentur non intereſſentibus diuinis ſecundum Rocch. d c. fin nu. 132.

Tertio infertur ad conſuetudinem quæ
134 dictat † vt Canonicus receptus nouiter ſoluat tale quid & illud diſtribuatur inter oēs & dubitetur an is qui recipitur de nouo debeat habere partē dictarū diſtributionū faciendarum & ſic poſſit retinere, diſtingui ſolet quod aut onus dandi iniungitur anteqnam ſit Canonicus, & quod nullus recipiatur niſi ſoluat tantum, & tunc non debet habere partem, aut poſtquam eſt factus Canonicus onus iniungitur vt puta vt factus Canonicus ſeu receptus in Canonicum debeat ſoluere tantum, & tunc poteſt, & debet habere partem, & ipſe concurrere cum alijs in diſtributionibus, & ſic poterit retinere ſecundum Paul. caſtr. in l. qui heredi §. Plautius ff. de con-

dit.

dit. & demonſtr.

Trigeſimoſeptimo, In diuiſionibus
135 † Menoch. de Arb. iud. lib. 2. cent. 2. caſu 123. nu. 5.

Primo infertur communem conſuetudinem ſeruare vt in diuiſionibus ſocietatū
136 dimidium lucri † tribuatur pecuniæ & dimidium induſtriæ & labori perſonæ Socc. iun. conſ. 74. Hieronymus nu. 9. lib. 2. cū declarationibus vt ibi.

137 Secundo infertur † ad conſuetudinem, vt acquiſita per coniuges equaliter diuidantur Rot. Rom. deciſ. 12. de conſuet.
138 in antiq. & ibi an poſſit per alterum † renunciari.

Trigeſimooctauo, in donationibus
139 † Vnde infertur ad conſuetudinem, vt ma
140 ritus non teneatur † donare vxori & facere contradotem vt dicit tex. in Auth. dos data C. de donat ante nupt. & ibi tenent hoc Bal. & Salyc. Bal. in l ex morte in princ. & Salyc. in Auth. equalitas C de pact. cōuent. Card. Pariſ. conſ. 95. vidi proceſſum nu. 35. lib 2. Io. Ceph. conſ. 598. Magnificus ac Generoſus nu. 43. lib. 4: vbi qnod in vſu non ſunt conſuetudines, vt donatio
141 propter nuptias † ſit equalis doti, & ſupra-

citatam

142 citatam Auth. dos data † non eſſe hodie amplius in vſu voluit etiam poſt citatos per eum Clar. in pract. ciui. in § donatio.q.11. verſ. ſcias ergo: Non omitto ta-
143 men quod apud Germanos † adeſſe dicitur conſuetudo vt dotem non vxor marito ſed maritus vxori daret offic. Textor vbi ſupra de cuius validitate alias dictum eſt,& ſi hodie talis conſuetudo in partibus noſtris vigeret non ita odioſæ eſſent fœminæ propter magnas dotes quæ hodie præſtantur & per hoc depauperantur domus etiam magnorum diuitum.

Limitatur non valere conſuetudinem
144 † vt cenſeantur donata iocalia,& veſtes ſericæ miſſæ per maritum vxori ad domum Afflict. deciſ. 315. vt Plurimum nu. 10. cum ſeq. vbi dubitatiue loquitur quia non fuerit diſcuſſum in Concilio Contrarium
145 tamen clare † conſuluit Io. Ceph. d. conſ. 598. nu 60. vbi quod conſuetudo ſpectatur ad cognoſcendũ an maritus voluerit donare veſtes & iocalia.

146 Trigeſimonono in dote †

147 Primo infertur ad conſuetudinem † vt dos trans cendat legitimam,& de hac atteſtatur Mazol. conſ. 39. ſanxit lex nu. 63.

Secundo

148 Secundo infertur † ad conſuetudinem de dote lucranda ſoluto matrimonio, quæ valere dicitur ſecundum Abb. c. fin. nn.6. de donat inter virum & vxo.

149 Quadrageſimo, In duellis † & hanc eſſe conſuetudinem generalem teſtatur Siluan. conſ. 51. in cauſa quæ vertitur num. 3. ſed ipſe met. nu. 5. reprobat huiuſmodi
150 conſuetudinem vti peccati † nutritiuam quæ non valet vt alias dictum eſt & ibi etiam refert propter duo duellum reprobati, & hanc conſuetudinem etiam imme
151 morabilem † deteſtatur Concil. Trident. ſeſſ. 25. de reformat, cap. 19.

E.

Quadrigeſimoprimo, Attenditur con-
152 ſuetudo in Eccleſiaſticis † ritibus: Nam in
153 his obligat generalis conſuetudo † ſicut præceptum Abb. c. cum eſſes num. 6. de teſta:

Primo infertur ad conſuetudinem con
154 fitendi peccata † quæ ab initio Eccleſiæ vt pote iure diuino introducta ſeruata eſt ita poſt Sozzomen. & Diuũ Auguſtin. tenuit Couarr. in c. Alma mater §. 1. ſub.num. 8. verſ. hanc autem conſuetudinem de ſententia ex commun. lib. 6.

Secundo

Secundo infertur vt poſſit augere numerum in Eccleſia licet in contra-
155 rium † adſit ſtatutum, & quidem iuratū, ac confirmatum per Papam Dec. c. cum acceſſiſſent nu. 37. de Conſtit.

156 Tertio infertur vt pariter † conſuetudo attendenda ſit in reparatione, & fabrica Eccleſiæ Abb. q. 3. nu. 49.

157 Quarto infertur ad conſuetudines † generales Eccleſiæ quæ præſumuntur habuiſſe originem ex traditionibus Apoſtolorum vel a, Concilijs Generalibus: & non præſumitur error Præpoſ. c. illa in princ. 12. diſtinct. & ibi poſt Cardin. in clem. 1. q. 8. de celebr. miſſ. dicit quod ex quo
158 vltra horas † Canonicas conſueuerunt omnes Eccleſiæ dicere ſuffragia in Mattutinis & Veſperis Beatæ Mariæ & pro defunctis quilibet Clericus tenetnr illa in horis dicere, & ex hoc infert ad conſuetudinem vniuerſalem in Eccleſijs collegiatis prout eſt in dicta Eccleſia Sanctæ Mariæ Maioris in
159 dicta patria mea † quod dicitur omni die officium Virginis Mariæ, illud ordinarie dici debet ſicut officium Domini, niſi vbi ex conſuetndine omittitur & hoc etiam debet procedere (vt dicit) ſicut in Priuatis.

Quadra-

Quadrageſimoſecundo, in electioni-
160 bus† Inn.c.coram de elect.Hoſt.c.cũ Vene
rabilis nu. 5. de conſuet. Rot. Rom.de-
ciſ. 11. vtrum valeat nu. 2. de conſuet. in
antiq. Franc.. Marc. deciſ. 559. quæritur
de loco nu. 3.

Primo infertur ad conſuetudinem eli-
161 gendi † officiales quæ ſeruanda eſt Bar.
Bal. & Ang. in l. ſuper creandis in princ.
C. de iu: fiſc lib. 10. Card. Pariſ. conſ. 97.
ſatis ex informatione nu. 30. lib. 4.

Secundo infertur ad conſuetudinem,
162 † vt electus non confirmetur Dec. in Ru-
br. de Elect. nu. 4. &. c. poſtquam nu. 11.
eo: tit. vbi ſubdit ſtatim quod ſecus eſt in
Collegijs Eccleſiaſticis per rationem quam
ponit Abb. in d.c. nu. 3. & ibi quod ius tri-
buat electio idem Abb. c. nihil nu. 10. de
Elect. declarando vt ibi & per felin. c. ſu-
per his col. 1. de Accuſ. Roman. ſing.
19. an conſuetudo nu. 2. unde concor-
dant dicta ſupra in materia electionis Ec-
cleſiaſt.

Tertio infertur ad conſuetudinẽ vnius
163 Monaſterij † vt vnus de alio Monaſterio,
eligatur Abbas, Ant. & Panorm. in c. cum
dilectus in princ. de conſuet.

Quar-

164 Quarto infertur † ad conſuetudinem quæ poteſt alias ineligibilem facere aliquando eligibilem gloſ. marginalis in l. nõ tantum ff. de decurion. Hoſt. d. c. fin. nu. 9. de conſuet.

165 Quinto iufertur † ad conſuetudinẽ quæ poteſt reſtringere facultatem eligẽdi Dec. c. licet de vitanda nu. 46. de Elect. & ibi quòd electio Papæ non valeret quando
166 † Cardinales ſunt coacti eligere vnum de Italia nam diceretur facta electio per metum, non ſic ceſſante conſuetudine hac prout hodie quia ſemper eliguntur in Pa-
167 pam Cardinales † Itali.

Sexto infertur vt valeat conſuetudo qđ Eccleſia vacante Clerici non veniant ad
168 electionem † niſi prius morte Prælati Regi nunciata, quod tamen non babet locum in Papa qui hodie prouidet Eccleſijs in illis locis in quibus erat conſuetudo ita Petr. de Rauen. de conſuet. nu. 81.

Quadrageſimotertio, in Emphiteuſi
169 † Socc. Sen. conſ. 25. Dominus Franciſcus nu. 8. lib. 1. Siluan. conſ. 87. dico quod conceſſo. nu. 7. lib. 2.

Primo infertur ad conſuetudinem. vt

cm. hi-

emphiteuta non ſoluens debitum Cano-
170 nem non cadat † aliquo tempore, a iure ſuo, & ſic dicta conſuetudo, illum excuſat a pœna caducitatis Dec. c. 1. nu. 6. de cōſuet. Rip. d. reſp. 1. in princ. de Iu: emphit.

171 Secundo infertur † ad conſuetudinem quæ habet vt dominus directus teneatur ire ad domum emphiteutæ pro ſolutione recipienda, licet de iure communi contrarium habeatur ita Rip. vbi ſupra poſt princ. vbi ſubdit quod conſuetudo ita non
172 excuſat a pœna niſi emphiteuta † proteſtatus ſit die ſolutionis faciendæ quod per ipſum non ſtabit quo minus ſolueret ſi eſſet qui reciperet, & de hoc debet fidem facere n emphiteuta alioquin non releuaretur a pœna ſecundum Bar. Bal. & Iaſ. quos allegat.

173 Tertio infertur ad conſuetudinem † ꝙ dominus petat canonem ab emphiteuta quia excuſatur emphiteuta ſi non petijt dominus, Alciat. reſp. 11. Interrogatus nu. 12. lib. 6.

174 Quarto infertur quod non cadit † emphiteuta a iure ſuo ſi in loco adſit conſuetudo quod emphiteuta debito tempore ca

nonem

nonem non ſoluens teneatur ad duplum, tunc propter non ſolutationem tãtum agi poterit ad dictam pœnam non autem vt declaretur cecidiſſe a iure ſuo Ruyn. conſ. 151. quia proponitur nu. 8. lib. 1.

Quinto infertur quod licet de iure com
175 muni pater † non poſſit præiudicare filijs, & agnatis in alienãdo & diſponẽdo de bonis in præiudiciũ nominatorũ nihilominus cõtraria conſuetudo valet vt poſt Bar. Bal. Corn. & alios quos allegat tenuit Ludo. Goz. conſ. 75. prima facie nu. 15.

176 Sexto infertur † quod conſuetudo poteſt rem Eccleſiæ in emphiteuſim conceſſam pro maiori redditu ſi reuertatur ad Eccleſiam ipſam per vno numero concedere ſecundum Afflict. deciſ. 305. in cauſa Martoni nu. 17.

Quadrageſimoquarto, in Epiſcopi re-
177 ceptione † quando vadit ad faciendum
178 viſitam, licet.n. Monaſteria † de iure teneantur contribuere Epiſcopo quando vadit ad aliquem locum pro viſitanda Diocen. & vtilitate omnium Abb. c. 1. nu. 6. de ſtat. Monach. tamen conſuetudo valet, vt per doct. ibi & talis viget in Patria mea qua Monaſteria non contribuunt ſed tan-

tum altera Eccleſia ex collegiatis præcedēs eo anno quo uiſitari contigerit ſumptus Epiſcopo ſuggerit, conſuetudo autem iſta intelligitur valere quando Epiſcopo ſplendide non procuratur alias tanquam grauoſa Eccleſiæ non valeret & maxime ſi Epi-
179 ſcopus ſepe † viſitaret a quo tamen Epiſcopi caueant Rocch. d.c fin.nu. 460.

Quadrageſimoquinto, in euictionibus
180 † Bal. l. ſi pignore §. ſi creditor ff. de pignor act. vbi quod in promiſſione de euictione attenditur conſuetudo.

181 Quadrageſimoſexto, in exactione † redditiuum Luc. de penn. in d. repet. l. miſſi poſt princ. C. de exact. tribut. lib. 10.

Quadrageſimoſeptimo, in exempla-
182 tionibus † vnde valet conſuetudo, vt in exemplatione inſtrumēti facienda non requiratur citatio, licet de iure alias reqratur vna cū mandato Iudicis qui inſpiciat, & auscultet an cum originali concordet Bal. in Auth. ſi quis in aliquo nu. 21. verſ. tu dic. C. de edendo Card. Zabar. conſ. 72. ſigillatim ad ſingula nu. 6. Carol. Ruyn. conſ. 150. gratiſſimum fuit num. 4. lib. 5. Rol. conſ. 69. in preſenti nu. 57. lib. 3.

Qua-

F.

Quadrageſimooctauo, attenditur con-
183 ſuetudo in ferijs †

Primo infertur quod Præſes tenetur
184 † ſeruare conſuetudines vigentes in loco
quoad ferias l. ſi in aliqua de off. Proconſ.
185 Secũdo infertur † quod cõſuetudo põt
inducere ferias inhonorẽ Dei, & alicuius
Sãcti Ang. in l. p̃ſides nu. 2. ff. de ferijs, & ibi
186 ꝙ procedat licet ſanctus † ille nõ ſit ſcri-
ptus in Cathalogo prout viget in dicta Pa-
tria mea cõſuetudo celebrãdi fectũ Beati
Andreæ licet nõ ſit in Cathalogo vt audio.
187 Tertio infertur quod licet tẽpore † qua
drageſimalium dies in criminalibus cauſis
procedi non poſſit. l. quadraginta C. de
ferijs, tamen de conſuetudine ſeruatur
contrarium ita Gloſ. Bar. Bal. Ang. Salyc.
& Paul. in d. l. quadraginta, & paſſim ita
ſeruari videmus abſq; alijs auctoritatibus
& tamen iſtæ feriæ ſunt a lege inductæ in-
honorem Dei.
188 Quadrageſimonono, in feudalibus † in
qua materia etiam leges vincit conſuetudo
gloſ. 2. in princ. de feud. cogen. Burſat. cõſ.
171. dubitatur quod feudum nu. 11. lib. 2.
vnde reperiuntur & in hac materia conſue

189 tudines † correctoriæ iuris communis De-
cian. conſ. 58 Illuſtriſſimus Dominus nu.
37. lib. 2. vbi loquitur in conſuetudine feu
dorum excludente fœminas, quam dicit
exorbitantem, & correctoriam iuris cō-
munis & tales conſuetudines feudales ſer-
190 uandas † eſſe etiam in foris Eccleſiaſticis
voluit idem Decian. conſ. 90. quod con-
ſuetudines in princ. lib. 3. & licet in hac
materia adſit liber feudorum tales conſue-
tudines commemorans ita vt nō videatur
opus aliquas illationes facere, tamen non
nullas bene quidem notabiles ſubnectam,
& quidem breuiter,
191 Primo infertur † ad conſuetudinem feu
dalem vt vaſallus non poſſit alienare feu-
dum in extraneos in preiuditium agnato-
rum etiam cum conſenſu Domini directi
Card. Pariſ. conſ. 13. attingendo articulū
nu. 25. lib. 1. & ibi quod conſuetudo par-
ticularis loci poteſt inducere quod feuda
192 alienentur etiam in extraneos † etiamq; in
preiuditium agnatorum. & quod iſta eſſet
præferenda quodq; hæc conſuetudo va-
193 leat † licet non interueniente conſenſu Do
mini voluit Ruyn. conſ. 72 primo videtur
nu. 7. lib. 5 Rol. conſ. 2. in cauſa preſen-
tis

Digitized by Google

tis nu. 18. & conſ. 42. uiſa ſerie nu. 25. lib. 1. Rip. reſp. 10. fendalibus conſtitutionibus nu. 17. de diuerſ. reſcript. vbi poſt Io: Bal. Ruyn. Rocch. & Curt. iun. conſuluit
194 valere conſuetudinem † vt vaſallus poſſit alienare ius ſuum irrequiſito Domino, idē voluit Brun. conſ. 80. circa primum conſultationis articulum nu. 9. Becc. conſ. 18. queſtio eſt nu. 9. & conſ. 88. cum feudum nu 31. & hanc magis communem opi: poſt præalleg. Curt. Rol. Capic. Socc. iun. Alciat. Rimin. & cæteros teſtatur Burſat. conſ. 127. Illuſtris & Generoſus num. 59. lib. 2. & conſ. 40 Dominus Io: Maria in princ. lib. 1. vbi huiuſmodi eſſe Mantuæ conſuetudinem meminit, talem etiam eſſe conſuetudinem inter Nobiles Dominos
195 de Domo Corrigia dicit Carol. Ruyn. cōſ. 103. viſa ac bene intellecta num. 8. lib. 2. quem & ſi citet licet non in numero conſiliorum Ludo. Goz. conſ. 26. in cauſa Illu
196 ſtris nu. 21. tamen contra † Ruyn. tenet quoad eoſdem Nobiles ac Illuſtres Dominos de Corrigia domo ibi nu. 59. licet non quoad eos de Gallia, & ita etiam idē Goz. conſ. 8. in hac cauſa Illuſtriſſimi nu. 41. & Pariſ. vbi 7. mentionem facit poſt Io: Fa-

br. eiuſdem conſuetudinis Galliæ, & Dec. conſ. 188. viſo puncto nu. 16. & conſ. 614. in cauſa feudali nu. 9. Rol. conſ. 42. viſa ſerie nu. 26. lib. 1. Iul. Clar. in §. feudum q. 31. verſ. quero nunc, & quod etiã in præiudiciũ feudorũ Eccleſiaſticorũ poſſit alie-
197 nari † feudum voluit Goz. d. conſ. 8. nu. 10. Siluan. conſ. 15. ſubtilia ſunt num. 42. Rol. conſ. 48. Magnificus Dominus num.
198 13. & ſeq. lib. 4. vbi quod poſſunt † vendi feuda in preiudicium agnatorum etiam ſi ſint Eccleſiæ ipſis agnatis inſcijs & inuitis: ita. n. reducitur per conſuetudinẽ ad qua-
199 litatem feudi noui, ideoq; non mirum † ſi poteſt alienari Pariſ. conſ. 14. deciſum & iudicatum nu. 7. lib. 1. ſed tamen iſta conſuetudo in feudãdi bona Eccleſiæ nõ poteſt per Prælatum alterari, & ideo niſi bo-
200 na † Eccleſiæ ſint ſolita in feudari non poſſunt cõcedi in feudum per ipſum Iul. Clar. vbi ſupra q. 13. Nec quidẽ mirũ quia con-
201 ſuetudines feudales † ligant Eccleſias, Eccleſiaſticaſq; perſonas Curt. iun. conſ. 177. Habita diligenti nu. 10. valebitq; propte-
202 rea conſuetudo ſoluendi decem † pro centenario per alienatione feudorum Eccleſię Alex. conſ. 5. ſi uera ſunt nu. 8. lib. 5. & ta-

lis

lis conſuetudo probatur quando alienatio-
203 nes fuerunt frequentatæ † publice preſen-
tibus & ſcientibus omnibus. conſortibus
ſeu maiori parte eorum . & teſtes concor-
dant in tempore,& identitate actuũ Brun.
conſ. 36. caſus nu. 8. limitatur ſupradicta
particularis cõcluſio vt non procedat ſi ex
204 inueſtituris & contractu fuiſſet † ius que-
ſitum , quia eſſet facta ſtipulatio filijs &
heredibus poſt ſtipulantem quia tunc pro
agnatis tantum valebit, non etiam pro ex-
traneis Dec. conſ.208.ad Clariorem nu.7.
vbi quod licet tollatur ius feudorum , &
205 conſuetudo non tamen † videtur tolli pro-
uiſio hominis qui in inueſtitura contine-
tur Io: Bapt. Ferret. & conſ. 178. Redem-
ptoris noſtri nu. 15. lib.1. Socc. iun. conſ.
101. Inſpectis puncto & ſcripturis nu. 8.
lib. 2.& quando ſimpliciter dictat conſue
206 tudo quod feudum poſſit † alienari intelli
gitur ſine præiudicio agnatorum quibus,
eſt ius quæſitum ita in conſuetudine Gal-
liæ Socc. iun. vbi ſup. item alias etiã indu-
207 citur conſuetudo † vt feuda Eccleſiaſtica
etiam inuitis agnatis poſſint alienari d. cõſ.
8. nu. 10.

208 Ampliatur valere conſuetudinem † vt

Digitized by Google

quis de fundalibus teſtetur Pariſ. vbi ſupra nu. 22.

Secundo infertur ad conſuetudinem vt
209 impetrata † licētia a Principe & facta prius oblatione agnatis alienetur feudum Rol. conſ. 55. ſiue feudum nu. 23.lib. 3.

210 Tertio infertur ad conſuetudinem † vt Ducatus Marchionatus & Comitatus nō diuidātur ſed primogenito deferātur Aym. conſ. 135. verba decreti ad fi: & hanc cōſuetudinem validam, & rationabilem dixit Io: Ceph. conſ. 617. dimidium feudi nu. 18. lib 5. & ſolam conſuetudinem hoc induxiſſe, dixit Purpur conſ. 353. ex themate nu 8. lib. 1. Becc. conſ. 56 in cauſa nu. 32 valet etiam contraria conſuetudo
211 vt feuda † diuidantur Io: Mar. Rimin. cōſ. 292. viſo themate nu. 40. lib. 2 & ita ſeruari in partibus Italiæ & certis locis Alemanniæ teſtatur Andr. Barbac inter conſilia, Alex. conſ. 55. illud afferam in mediū nu. 18. lib. 4. & ita ſeruari etiam in partibus Lombardiæ poſt Andr. de Iſern. tenuit Socc. Sen. conſ. 68. viſis multis inueſtituris nu. 27. lib. 1. Goz. conſ. 84. prima faciē videtur ſub nu. 16. verſ. nec obſtat ſi dicatur: Nec quidem abſurdum videtur

quod

Digitized by Google

quod dictæ cõſuetudines alterẽtur: ſunt. n.
212 iuris poſitiui † ita poſt Dec. Ruyn. & Curt. vin. Rol. vbi ſupra.

Quarto infertur ad conſuetudinem Ec-
213 cleſiæ quæ habet vt generatio † incipiat à receptore Io: Ceph. conſ. 582. concluſio ſupra firmata nu. 10. lib. 4.

Quinto infertur ad conſuetudinem, vt
214 in Baronia † filia non ſuccedat & quis habeat filium ſecundo genitum, & filiam primogeniti mortui, & quod filia primogeniti ſuccedat & habeat Baroniam ita poſt Petr. de bella pertica voluit Lofred. conſ. 39. quidam Baro nu. 28. operatur nanq;
215 conſuetudo, vt feuda tranſmittantur † ad fæminas excluſis maſculis remotioribus Panciról. conſ. 216. in hac cauſa num. 2. lib. 1.

Sexto infertur ad conſuetudinem vt in-
316 diſtincte † fœmina non ſuccedat in feudo c. 1. §. hoc autem notandum de his quis feud. da: poſſunt Alciat reſp. 1. hic caſus nu. 33. lib. 8. licet ſit contra ius commune Socc. iun. conſ. 15. conſideratis nu. 3. lib. 1. & tamen etiam conſuetudine particula-
217 ri † induci poteſt vt fęmina ſuccedat in feudis, & dignitatibus Regalibus, Rocch. d.

c. fin.

c. fin. nu. 219. & hæc præponitur inſtitutioni feudali Card. Pariſ. d. conſ. 13. num. 21 lib. 1. Io: Bapt. ferrett. d. conſ. 178. nu. 4. lib. 1. Rol. conſ. 2. in caſu præſentis nu. 15. & conſ. 42. viſa ſerie nu. 22. lib. 1. & conſ. 52. quia Clariſſimi nu. 26. lib. 3. Burſat. conſ. 150. Næc eſt mea quidem ſententia nu. 51. lib. 2. & in conſuetudine
218 quod deficientibus agnatis maſculis † admictantur fœminæ poſtquam non ad ſunt maſculi reſpõdit Socc. iun. conſ. 76. cũ diebus elapſis nu. 124. lib. 1. Quinimo fortius conſuetudine induci poteſt vt feudum
219 ad fœminas † pertineat etiam ſi de fœminis non fuerit facta mentio in inueſtitura Purpur. conſ. 103. in preſenti cauſa nu. 5. lib. 1. Campeg. inter conſ. Brun. conſ. 2. viſo themate num. 53. Rol. conſ. 16. viſo themate num. 18. lib. 3. & conſ. 48. Magnificus Dominus nu. 12. lib. 4. Intelli-
220 gendo tamen vt dicantur † habilitaræ ad ſucceſſionẽ defeciẽtibus agnatis maſculis, & nõ principaliter ipſis extãtibus ſicut qñ ſunt comprehenſæ in inueſtitutra cum maſculis quia etiam hoc caſu veniunt ad ſucceſſionem in defectum maſculorum tantum, & non aliter Io. Bapt. ferret conſ.

40. Dominus illuminet nu. 10. & d. conſ. 178. nu. 16. quicquid in contrarium ſen-
221 ſerit † Alex. conſ. 29. quoniam abunde num. 2. lib. 1. & vtramq; ex ſupradictis conſuetudinibus valere, & vnam con-
222 ria † tolli voluit Rol. d. conſ. 48. num. 26.
223 lib. 4. & quod etiam ſuccedat † fœmina ſtantibus maſculis ita ſpecialiter diſponente conſuetudine voluit Alex. vbi ſupra.

224 Septimo infertur † ad conſuetudinem quæ ſi ſit immemorabilis facit vt in feudis omictātur debita requiſita, & ſolemnitates Pariſ. cōſ. 101. bona de quibus nu. 30. lib. 1.

225 Octauo infertur † quod cōſuetudo quæ præfert primogenitum in hereditate nocet 2. genito Clerico Alex. conſ. 9. ponderatis his nu. 3. lib. 5. & ita poſt Io: Andr. Ant. Imol. & Abb. quos allegat tenuit felin. in c. Eccleſia Sanctæ Mariæ num. 101. de conſtit. vbi ſubdit queſtionem de ſtatu-
226 to † excludente fęminam quod dicitur excludere eā quæ ingreſſa eſt Monaſterium propter vinculum ſibi inuictum ante profeſſionem quod etiam in vtroq; caſu tenuit Rocch. in d. c. fin. nu. 688. & ſeq. rationem ponit Alex. vbi ſupra.

Nono infertur ad conſuetudinem quæ

dictat

227 dictat † vt primogenitus ſuccedat in Regno, & huiuſmodi ſicut ſupra dictum eſt de alijs minoribus dignitatibus, & hanc conſuetudinem generalem poſt Hoſt. Abb. Bal. & Martin. Lauden. reſpondit Dec. conſ. 225. in cauſa nu. 2. idem Dec. conſ. 389 viſa longa ſerie nu. 7. vbi quod talis eſt conſuetudo in Ducatu Færrariæ iſtaq; conſuetudo eſt a iure diuino Geneſ. cap. 25. item de iu: Canonico vt in c. licet de uot. itē de iure cōſuetudinario feudorū c. imperialem §. preterea de prohibit. feud. alienat. per foeder. qua ſtante oritur dubi-
228 tatio ſi Rex † habet filium primogenitum naturalem tantum, habet etiam 2. genitū legitimum, & naturalem ſi faciat legitimari filium naturalem, an filius 2. genitus legitimus, & naturalis ſuccedat, & quidem Doct. vno ore concorditer tenent quod ſic excluſo primogenito naturali legitimato, ita Iac. Butr. Bal. Paul. Salyc. & Iaſ. in l. quoties. C. de rei vendic. Limitatur ta-
229 men præcedens † dictum ſecundum eundem Salyc. vbi ſupra niſi naturalis fuiſſet iam legitimatus ante natiuitatem, ſecundo geniti quam etiam opi: ſequitur Iaſ. ibi. Retenta etiam dicta conſuetudine quid dicendum

230 cendū † ſi duo ex eodem vtero nati ſunt & neſcitur quis ſit prior vel proterior, vter ipſorum ſuccedat, & Bal. in l. in qnibus nu. 5. C. de ſecun. nupt. tenet quod pater poterit eligere quis illorum debeat regere Carol. Ruyn. tamen conſ. 186. ponderatis diligenter nu. 10. lib. 1. dicit quod nemo admictitur propter incertitudinem, vt potè quia neſcitur quis ſit primogenitus: prædicta etiam conſuetudine attenta, maxima inter Doct. reſultat contrarietas

231 an ſi contingat † quod Primogenitus decedat, ſecundo genitus & ſic patruus, an nepos & ſic filius primogeniti debent ſuccedere in Regno, & quidem ad fauorem Nepotis tenuerunt Io. Andr. Oldrad. Cyn. Bal. Paul. Anch. & Abb. relati per Iaſ. in l. maximum vitium in 3. not. C. de liber preter.

232 Contrarium & ſic † pro patruo tenuerunt Gemin Bar. Aret. Imol. Andr. de Iſern. & Alex. quos citat idem Iaſ. vbi ſupra, & in l. is poteſt nu. 34. ff. de Acq. hered. vbi quod ita fuit determinatum in clem. paſtoralis de re iud. Socc. Sen. conſ. 252. viſis. inſtrumentis ſub nu: 18. verſ. ex quibus ſunt ſublata lib. 2. Hanc etiam

opi:

opi: tenuit Bero conſ. 71. dubitatur ſtante conceſſione nu. 35 lib. 1. & hoc proce-
233 dit quando nepos † natus eſt poſt patruum licet has opi: eſſe dubias teſtetur Dilect. de art. teſtan. lib. 3. de lib. inſtit. caut. 8. in princ. & vt plenius harum opi: veritas appareat, remicto ad Modern. ad Alex. conſ. 4. ponderatis verbis lib. 4. & ad Dec. conſ. 443. in caſu ad me tranſmiſſo, & ibi allegantur recentiores cumulentes auctoritates potiſſime Andr. Tiraq.

Decimo infertur quod conſuetudine di-
234 ctante † quod mancus non ſuccedat in feudo vt in princ. an mut. uel alias inperfectus feudum retin. in vſib. feud. ſi contingat vaſallum non eſſe mancum ſed alias debilitatum ita vt domino ſeruire non poſſit dicitur quod non ſuccedit ita Bal. in l. 1. nu. 8. C. quæ ſit lon. conſuet. Conſuetudo
235 nanq; quod primogenitus ſuccedat † in Regno intelligi debet de eo qui eſt habilis ad Regnandum ita in feudo Socc. Sen. cõſ. 47. facti narratione nu. 2. lib. 3. vbi quan-
236 do Primogenitus eſt ſtultus aut demens quod ſecundo genitus erit Rex quando vitium eſt naturale, & perpetuum, ſecus ſi ex accidenti efficitur demens: quia tunc da-

bitur

Digitized by Google

bitur ei Curator tanquam in eius perſona ſit radicatum ius Regiæ Poteſtatis.

Vndecimo infertur quod conſuetudine
237 † induci poteſt vt legitimatus ſuccedat in feudis Card. Pariſ. conſ. 1. Redemptoris noſtri nu. 132. lib. 2.

238 Duodecimo. infertur † quod attendenda eſt conſuetudo concedentis feudum & maiorũ ipſius in conceſſione feudali alias obſeruata pro declaratione inueſtituræ Grat. reſp. 2. rurſus in cauſa nu. 63. lib. 1.

Decimotertio infertur quod conſuetu-
239 do † mandatarij inſpicienda eſt, & quid agere ſolitus eſſet, & quæ acta a Domino approbari conſueuerint, & quæ reprobari ad cognoſcendũ an potuerit remictere feudatario caducitatẽ Grat. vbi ſupra nu. 90.

240 Decimoquarto † infertur quod ſtante conſuetudine infeudandi ſubditi poſſunt in feudum iterum dari licet inuiti & contradicentes Card. Pariſ. conſ. 23. prima in huiuſcemodi nu. 101. lib. 1.

241 Decimoquinto † infertur conſuetudinem feudorum poſſe introduci etiam extra iudicium ſecundum Socc. Iun. conſ. 92. duo diſtincte nu. 15. lib. 4.

242 Decimoſexto infertur † quod conſue-

tudo

Digitized by Google

tudo ſpecialis feudorum valet vt dominus poſt mortem vnius Vaſalli poſſit feudum ſuum concedere Rol. d. conſ. 2. num. 45. lib. 1.

243 Decimoſeptimo † infertur quod feudalis conſuetudo valet pro vt dictat in feudis Marchiæ, Comit. Ducat. & aliarum dignitatum non cadat ſucceſſio, & etiam contraria conſuetudo tenet Rol conſ. 42. viſa ſerie nu. 23. lib. 1. Conſuetudo nanq; 244 attendenda eſt † in materia feudali, nec recurrendũ eſt ad coniecturas ſecundum Socc. Sen. conſ. 68. viſis inueſtituris num. 23. & 28. lib. 1.

245 Decimooctauo † infertur quod ſtante conſuetudine de qua ſupra quod Primogenitus ſuecedat in omnibus bonis, & iſta ſit in aliqua regione ſi deceſſerit quidam qui habeat bona in illa regione, & etiam extra, & dubitatur an ſuccedat in omnibus bonis, reſolutio eſt quod ſi ſtatutum loquitur in perſonam, & ſuccedens non ſit de illa regione, & ſi ibi haberet poſſeſſiones non ligatur illa conſuetudine, aut eſt de illa regione, & tunc primogenitus ſuccedet in bonis quæ ſunt in illa regione, & in alijs ſuccedet ſecundum ius commune, aut verò

Digitized by Google

rò conſuetudo loquitur circa res, & tunc conſuetudo afficit res & bona vbi ſita ſunt Bar. in l. cunctos Populos num. 42. C. de ſumm. trin. & fi: Cthol. Alex. conſ. 44. videretur 1. facie nu. 4. lib. 5.

246 Decimonono † infertur valere conſuetudinem vt originarij non habitantes in Terra Domini vtilis teneantur præſtare iuramentum fidelitatis ſecundum formã c. 1. de nou. form. fidel. Rol. conſ. 52. quia Clariſſimi nu. 19 lib. 3.

247 Quinquageſimo, in fideiuſſoribus †

248 Primo infertur ad conſuetudinem † ꝙ qui fideiubet obligat bona ſua ſecundum Bar. in l. Prætoriæ 3. nu. 2. ff. de Prætor. ſtipul.

249 Secundo infertur † vt vbi agitur de pęna vitæ, & mutilationis membrorum reus ſit fideiuſſoribus relaxandus ſtante conſuetudine Dec. c. ſicut nu. 56. de Probat Cepoll conſ. crim. 39. Lucius nu. 56. Marſ. in pract. crim. §. attingam nu. 9. Pignol. ad Roman. ſing 129. tu ſcis, ſed hoc non

250 practicatur a malis officialibus † qui non ſolum non relaxant in caſibus præmiſſis, verum potius pauperes reos faciunt dicere ius in carceribus, etiam ob cauſam ob

quam non iminet niſi pęna pecuniaria, & illos non relaxant vt pleniores ſportulas extorqueant in caſu abſolutionis quas dicti carcerati ſufferunt ſoluere vt ſeſe a manibus Curiæ eximant & prædictam ob cauſam ceſſante dicta conſuetudinę ſolent ma
251 iores † officiales & in capite exiſtentes pro quo libet etiam minimo delicto per bannimenta imponere pœnam corporalem vt eos non teneantur relaxare ante latam ſententiam; & cauſam finitam quæ tamen noua practica exoriri fecit annis retroactis
252 infinitum prope bannitorum † numerum, vt opus fuerit in ipſis Gubernijs ad tenendas Prouincias Pacatas prouidere de Cardinalibus legatis, & minus etiam certo tempore ſatis fuerit, ſed aduertendũ eſt quod huiuſmodi conſuetudo iudicio meo (ni fallor) probari debet quod fuerit ob-
253 tempta† extra caſum quo liqueret de innocentia. Nã ſi eſſemus in caſu quo de innocentia appareret quis etiam de iure huiuſmodi criminibus capitalibus detentus fide
254 iuſſoribus † relaxandus eſſet abſq; alia conſuetudine Boſſ. in Pract. Crim. de Carcer fideiuſſ. commict. nu. 15.

Tertio infertur quod ſi cantet fideiuſſio

ſio de non offendendo aliquem ſub certa pœna , & non dicatur cui debeat appli-
255 cari † licet de iure applicaretur parti offenſæ,de conſuetudine tamen applicatur Cameræ Apoſtolicæ in Terris Papæ Franc. Hercul. de caut. de non offend. cap. 10. nu 8. & ſubdit nu. ſeq. idem eſſe in præcepto in quo ſi non dicitur cui ſit pœna applicanda de conſuetudine tamen fiſco
256 † applicatur licet hæc valde diuerſa videãtur vt mea fert ſententia quia in præcepto non habet intereſſe aliquis alius quam fiſcus, ſecus in cautione de non offendendo quia adeſt intereſſe partis.

Quinquageſimoprimo, in fluminibus
257 † Alex. l. 1. ſub. nu. 51. verſ. & in quantum ff. ſol. matr.

Quinquageſimoſecũdo,in fructibus pcipiẽdis
258 † Salyc.l.excepto 2.opp.C.de locat.

Primo infertur ad conſuetudinem vt Canonici percipiant fructus beneficiorũ
259 ſiue præbendarum † non reſidendo Dec. c. cum omnes 1. lect. in princ. & 2. lect. nu. 5. de Conſtit. & inibi etiam limitat in
260 quotidianis † diſtributionibus & beneficijs curatis, & de conſuetudine vigente Florentiæ in terminis ſupradictæ illationis

liceat Clericis de redditibus beneficiorum ita in vltima voluntate deſponere ſicut poterant in actu inter uiuos Couarr. c relatum 2. ſub nu. 2. ad fi. de teſta: Quinimo fortius valet conſuetudo quod Canonicus
265 poſſit teſtari de redditibus percipiēdis † anno ſequenti poſt mortem, & poterit præiudicare ex hoc Canonico ſucceſſori Abb. c cum in officijs ſub nu. 5. verſ. valet tamen conſuetudo de teſta: vbi ita poſt Io: Andr. reſidere videtur, idem voluit Turr. Crem. c. 1. nu. 12. 12. q. 5

266 Quinquageſimotertio in furtis, †

Primo infertur attendi conſuetudiem
267 in furto † magis qnam ipſum furtum Rol. conſ. 51. Iudicantem oportet ad fi. lib. 1.

Secundo infertur ex conſuetudine fu-
268 randi † quem furem præſumi Roman. conſ. 167. Antonius nu. 8. G.

Quinquageſimoquarto, attenditur cō-
269 ſuetudo in Gabellis † l. licitatio §. earum ff. de publican. Io. de Imol. in l. ſi publicanus §. in omnibus nu. 7. ff. de Publican. & conſ. 79. uiſo quodam inſtrumento in princ. de locat. & publicat. Signor. de Homod. conſ. 108. in queſtione in 4. dubio, Ang. conſ. 9. item quod quicunq; nu.

mali, erit ſoluenda gabella pro vitulo quē edidit Vacca in eodē Territorio, Modern. Repet d. l de quibus nu 143. & ibi quod ſtante hac conſuetudine non ſoluetur ga-
275 bella pro gallinis † & anſeribus quia ponū tur vt ſpecies diuerſæ ſ. quia aues ſunt non autem animalia & ſic conſuetudo ceſſare dicitur in his, vt per eoſdem.

Tertio infertur ad conſuetudinem Generalem totius Italiæ vt poſſint Ciuitates
276 in ſuis locis exequi † mandare, & efficere quod Imperator poſſet in imponendo Gabellas ſecundum Burſat. conſ. 138. Illuſtriſſimus Dominus nu. 3. lib. 2.

Quarto infertur ad conſuetudinem vt
277 quis molere † non poſſit ſine apodiſſa communis: ſi: n. accipit apodiſſam pro vna ſalma grani, & portat duas vtraq; ſalma amittitur, & ſic etiam licitum propter illicitum tenuit Bar. in l. cum proponas 1. lect. nu. 2. & Paul. ibi nu. 3. C. de naut. fœnor.

278 Contrarium tenuit Bar. † ipſe in l. Cotem §. dominus in princ. ff. de publican. & hanc dixit eſſe veritatem Bal. in d. l. cum proponas nu. 19. Ang. in d. §. Dominus vbi reſpondet ad illum tex. ſ. quod non mi

ſet alterius, tamen quia dominus fuit ſciens, & ſtante etiam potiſſime conſuetudine in loco non tenebatur dictus Birruarius reſtituere Archibuſium ablatum, ſed amittebatur, & efficiebatur Curiæ. & ſupradicta etiam conſuetudine & ſcientia ceſſantibus iſte tenebatur ad extimationem iſti birruario ita poſt Iac. butr. in l. 1. ad fi: C. vt nemo priuat. tenuit felin. in c. ſignificauit nu. 6. de Iudic. Rocch. d. c. fin. nu. 220.

H.

Quinquageſimoquinto, attenditur cõſuetudo in hereditatis aditione, vnde conſuetudo facere poteſt quod hereditatem
281 pupillus poſſit adire abſq; tutoris † auctoritate Ang. & Alex. in l. more in princ. ff. de Acq. hered. pro vt ẽt alias obligari põt abſq; dicto tutore Rocch. d. c. fin. nu. 170.

Quinquageſimoſexto, in honoribus
282 † deferendis Panciorol. conſ. 6. non ſolum inter ſeculares nu. 42. lib. 1. Franc March. deciſ. 36. queritur nu. 6.

Quinquageſimoſeptimo, in hoſpitijs
282 † Alciat reſp. 19. queritur nu. 11. lib. 5.

I.

Quinquageſimooctauo, attenditur cõſue-

284 ſuetudo † in immunitatibus luc. de penn. in repet. d. l. miſſi nu. 3. C. de exact. tribut. lib. 10.

Primo infertur quod conſuetudo in ma
284 teria † immunitatis dicitur comparari iuri naturali quod eſt immutabile ſecundum Siluan. conſ. 61. conſiderato tenore num. 16. Rol d. conſ. 55. nu. 21 lib. 3.

Secundo infertur ꝙ cõſuetudo circa im munitates collectarum debet intelligi re-
286 ſpectu Ciuium † & habitantium non autẽ forenſium Io. Mar. Rimin conſ. 415. intentio ſpectabilis nu. 27. lib. 3. vbi quod hoc prouenit quia de iure eſt quod colle-
287 ctæ non imponuntur † forenſibus etiam pro bonis in eo territorio exiſtentibus l. reſcripto §. fin. ff. de muner. & honor. l. forma §. 1. ff. de cenſibus, & Rimin. vbi ſupra nu. 28. ſed contra & melius (ni fallor) per Io. Franc. Purpur. conſ. 315. difficultas cauſæ nu. 11. lib 1. & conſ. 442. licet Alexander nu. 2. lib. 2. Ratio eſt
288 quia conſuetudo facit † vt non obligatus etiam de iu: communi ad collectas teneatur ſtante conſuetudine ad illas vt per eundem Purpur. in d. conſ. 315. vbi ſupra citat. & conſuetudine generali inductum

eſſe

eſſe vt collectæ forenſibus in loco quo prę
dia poſſident imponantur vltra alios quos
ſupra allegaui latius voluit Becc conſ. 73.
queſtio propoſita nu. 11. & quidem hanc
fuiſſe immemorabilem ſubdit ibi nu. 12.

Quinquageſimonono, in ingreſſibus
289 † vnde attenditur conſuetudo in ingreſſu
290 Proconſulis, & Præſidis Pruinciæ † vt in-
grediatur eam per illam partem per quam
ſit consuetudo l. obſeruare §. ingreſſus ff.
de off. Proconſ. & quod in ingreſſu cuius li
291 bet officialis † ſeruari debeat conſuetudo
voluit Bal. in Rubr. de conſuet. num. 32.
quod poteſt trahi ad Patriam meā in quo
viget conſuetudo vt tam Reuerendiſſ. DD.
Epi Spoletani ſub quorum Dioceſi reperi-
tur, faciunt ingreſſus per noſtram portam
292 † nuncupatom Porta chiuſa, quam etiam
Illuſtriſſimi DD. Legati, & Gubernatores
Prouinciæ, & Illuſtres DD. de Ballionibus
antequam deſijſſent eſſe Gubernatores di-
ctæ Terræ pro vt de Menſe Septembris
293 † anni 1583. deſierunt per obitum ſtre-
nui, ac Generoſi D. Guidi in bello Flan-
driæ non ſine magna totius Populi diſpli-
centia immatura morte præuenti, & quam
maxime quia ceſſauit iuſtum Gubernium

Nobi-

294 Nobiliſſime & Prudentiſſimæ D. † Geneuræ Saluiatæ eius genitricis.

295 Sexageſimo, in inſtrumentis, †

296 Primo infertur † ad conſuetudinem, vt ſtetur dicto ſapientis in eo quod dixerit inſtrumento eſſe addendū Socc. iun. conſ. 143. in facto proponitur nu. 15. lib. 1.

Secundo infertur conſuetudinem poſſe facere inſtrumentum inſufficiens quod
297 alias eſſet ſufficiens † de iure communi Oldrad. conſ. 105. videtur dicendū in princ. & e, contra facere ſufficiens & validum quod alias eſſet in ſufficiens, & inualidum Alex. conſ. 170. viſis ſtatutis in princ lib. 7.

Subinfertur ad conſuetudinem nota-
298 tariorum † aſſerentium adhibitam fuiſſe cauſæ cognitionem, verba n. illa licet de iure non probent ſuper cauſæ cognitione quia illa inueſtigatio fieri non potuit tempore inſtrumenti confecti, ſed requirebatur tēporis interuallum ideo notarius non
299 potuit eſſe rogatus tamen iſta † conſuetudo valet, & hanc conſuetudinem eſſe in Ciuitate Ticinenſi teſtatur Rocch. illius bonus alumnus in d. c. fin. nu. 470.

300 Tertio infertur conſuetudinem † poſſe in conficiendis inſtrumentis dare faculta-

tem

Digitized by Google

tem ea conficiendi alias non habenti Abb.
c. ſicut nu. 15. ne Cler. vel monac.

301. Quarto infertur † valere cõſuetudinem vt credatur inſtruméto notarij ſine teſtiũ ſubſcriptione Abb c. cũ delectus nu.6 de fi:inſtr.Challen conſ. 21. le cas de Nob le nu.7.Petr. de Rauenn.de cõſuet nu. 161.

302 Quinto infertur † conſuetudinem poſſe tollere robur probantionis inſtrumento & ſic quod legitimatio non probetur per inſtrumentum publicum ita poſt Oldrad. quem allegat tenuit Dec. in c. ſicut num. 29. de probat. & inibi equiperat conſuetu dinem & ſtatutum, & infert ad ſtatutum

303 Mediolani quo dicit caueri † quod in teſtamento debent eſſe rogati tres notarij,

304 ſed voluiſſem † illum tacere iſta induci iuſta cauſa quando ſ. in loco eſſent mali & de prauati homines, & ſic inferre tacite videtur contra ſuos Mediolanenſes, quoniã quales ſint Mediolanenſes curia Romana

305 † teſtis eſt in qua ex Prælatis, Cardinalibus & Pontificibus innumeri pene reperti ſunt probatiſſime vitæ inter quos Il-

306 luſtriſſimus D. Cardinalis Alciatus † D.M. Bo. mem. admodum ſapientia, & integritate f[illegible] de cuius laudibus Menoch in

tract.

Digitized by Google

tract. de recuper. poſſeſſ. remed. 15. nu. 442.

307 Sexto infertur † ad conſuetudinem nota riorum deſumentium inſtrumenta ex quo dam eorum ſummario quod poſtea extin guitur, & deletur Mazol. conſ. 99. Præmiſſo regulam nu. 25.

308 Sexageſimoprimo, in inuentarijs † conficiendis Ant. Capic. deciſ. 101. in cauſa Andreæ nu. 5.

309 Sexageſimoſecundo, in iudicijs † Ang. l. fin. nu. 5. C. de Iniur.

Primo infertur quod Iudex a conſuetu-
310 dine † recedere non debet in iudicando Dec. c. 1. nu. 83. de conſtit.

Secundo infertur quod licet de iure
311 † fungi non poſſit mulier officio iudicandi, poterit tamẽ de conſuetudine habilitari idem Dec. in Rubr. de App. nu. 14. & l. fœminæ nu. 4. de reg. iur.

Tertio infertur vt valeat conſuetudo
312 quod non detur libellus † in iudicijs Abb. c. 1. nu. 16. de libell. oblat. & ibi ſubdit hoc procedere vt non detur petitio per
313 modum libelli ſed non quod petitio † non fiat apud acta, nec quod litis conteſtatio nec alius ordo iudiciarius ... ratur qui ſit

ſit a iure poſitiuo inductus Rocch. d. c. fin. nu. 149.

314 Quarto infertur † quod conſuetudo fori poteſt abbreuiare terminū Lanfranc. in c. quoniam contra cap. 2. nu. 19. de Probat.

Quinto infdrtur vt ſi ſit conſuetudo vt

315 quis non † poſſit mouere iudicium per procuratorem niſi habeat priuilegium, ſufficit quod tempore quo procurator agit ipſe conſtituens habeat priuilegium ſecundum Card. Pariſ. conſ. 43. Sextadecima num. 7. lib. 4. Gig conſ. 154 vt deſiderio num. 7.

316 Sexto infertur † ad conſuetudinem vt quis poſſit eſſe Iudex in cauſa propria Natt. conſ. 294. duæ dubitationes nu. 2. lib. 2

317 Septimo infertur † vt ſi quis voeatur ad iudicium de conſuetudine debetur emenda ab illo qui ſuccubuit ſi alicui vocato ad iudiciū fuerunt ꝑ me petita decem, & confiteatur, non debetur emenda quia debuit præcedere denunciatio Io: Fabr. §. Appellamus nu. 3. Inſtit. de Actio.

318 Octauo infertur † vt conſuetudo ex iuſta cauſa poſſit facere vt probatio imperfecta

de

de iu:communi habeatur pro plena & per fecta Dec. d. c. ſicut nu. 42.& 48. de prob. ſi tamen ſit immemorabilis felin. c.cũ delectus nu. 36. de probat. attenditur.n. in his conſuetudo Bar in l. admonendi
319 nu 29. de Iureiur. ſicut etiam e † contra validam probationem inualidã facere poteſt Abb. d. c. ſicut nu. 3. & ibi in uerſ. & ex prædictis dicit quod non valet conſuetu
320 do exigens † ſine cauſa iuramentum vltra plenam probationem ſecus ſi legitima. & rationabilis cauſa ſubſiſtat vt ibi qui late pro ſequitur materiam.
321 Nono infertur † vt valeat cõſuetudo qđ Clericus reconueniatur coram Iudice ſecu lari etiam quod contrarium iure communi caueatur Dec d c.at ſi Clerici nu. 166. idem Capell, Tholoſ. q. 95.item fuit queſitum nu 3.
322 Decimo infertur † ad conſuetudinem vt poſt peremptorium terminum ſi placet Iudici expectetur pars per aliquot dies Bar. l & poſt 2. opp.de Iudic.
323 Vndecimo infertur † ad cõſuetudinem, vt actor non ſequaur forum rei Rocch. d. c. fin. nu. 152.
324 Duodecimo infertur vt in danda copia libelli

libelli an expenſis actoris aut rei conſuetudo inſpicienda ſit Capell. Tholoſ. q. 91. item fuit queſitum nu 3.

325 Sexageſimotertio, in iurametis † eorũq; præſtationibus ſecundum Rol. conſ. 52. quia Clariſſimi nu 20. lib. 3.

326 Primo infertur † quod conſuetudo poteſt dare nouam formam iuramentis Natt. conſ. 480. conſultus alias reſpondi nu. 4. lib. 3.

327 Secundo infertur † quod cum ſtet generalis conſuetudo, vt qui iurat tangat ſcripturas gloſ. in c. vt circa in ver. corporali de Elect. lib. 6. non valebit iuramentum verbo interpoſitum abſq; tactu ſcripturæ Iaſ. in l. 1. ſub nu. 18. verſ. ſecundo ad idem de lib. & poſthu.

328 Sexageſimoquarto, in iuriſditionibus †

329 Primo infertur † quod vigore conſuetudinis poteſt quis in alieno territorio iuriſditionem exercere Iaſ. in l. fin. nu. 18. ff. de

330 Iuriſd. omnium iud. item merum † imperium, & habere poteſtatem in ſanguine hominis idem Iaſ. in l. more nu. 47. ff. eo: tit. Roman. conſ. 344. in cauſa propoſitæ conſultationis nu. 6.

331 Secũdo infertur † Prælatum poſſe exer

cere iuriſditionem ſine conſilio Capituli ſtante conſuetudine contra tex. in c. nouit de his quæ fiunt a Prælat. ſine conſen. capit. & ita habetur in c. non eſt de conſuet. lib. 6. Abb. d. c. nouit nu. 5.

Limitatur ſupradicta concluſio non procedere in conſuetudine tribuente iuriſdi-
332 tionem Laicis contra clericos † tam in Ciuilibus quam in criminalibus, quia hæc non valet ita in conſuetudine Anglicana qua Rex Angliæ vtebatur determinauit Rot. Rom. deciſ. 10. vtrum valeat de conſuet. in antiq. per rationes de quibus ibi Rocch. d. c. fin. nu. 164. bene tamen valeret conſuetudo quod Clericus coram
333 † ſuo iudice conueniret laicum contra diſpoſitionem tex. in l. 2. C. de Iuriſd. omnium iud. vbi quod actor ſequitur forum rei & ſupradictum eſt, & a ſpec. in tit. de compet. iud. adit in princ. verſ. poteſt.n. reus. vbi talem teſtatur eſſe conſuetudinem in Ciuitate Aretij vt per Paul. in d. l. 2. nu. 2. ſicut etiam quod Clericus reconueniatur coram ſeculari vt ſupra dictum, & comprobatum eſt.

L.

Sexageſimo quinto, attenditur conſuetudo

334 tudo in laudemijs † ſoluendis vel non Burſat conſ. 165. quamuis in cauſa num. 61. lib. 2.

335 Primo infertur † ad conſuetudinem Regni Franciæ quo loco debentur laudemia ſiue uente alibi nuncupatæ Dño Cenſuali quando res conſualis venditur Io: Fabr. in princ Inſtit. de empt. & vendit.

336 Secundo infertur † quod licet in iudicio diuiſorio rei emphiteuticæ poſſit tota res vni aſſignari dando equiualentiam alteri domino irrequiſito tamen quia continetur in eo alienatio debet ſolij ipſi domino laudemium pro dimidia ex opi: Thom. Ferrar. vt refert Tiraq. in tract. de vtroq; retract. §. 1. gloſ. 14. nu. 77. Socc. iun. cóſ. 70. nu. 13. lib. 3. Contraria tamen conſuetudo viget in certis alijs locis & præcipue in Patria mea.

Sexageſimoſexto, in licentijs præſtan-
337 dis † Burſat conſ. 165. In cauſam num. 61. lib. 2.

Sexageſimoſeptimo, in locationibus
338 † Silvian. conſ. 76. dico quod conceſſo num 70.

339 Primo infertur † ad conſuetudinem Eccleſiæ quæ attendenda eſt quando ſolita

eſt locare Alex. conſ. 179. viſo & mature diſcuſſo nu. 18. lib. 2.

340 Secundo infertur † ad conſuetudinem de locando domum communem inter fratres quæ facit vt qui vult locare ei qui non vult præferatur Purpur conſ. 512. circa primum nu 36. lib. 2.

341 Sexageſimooctauo, in loquendo † quæ tamē debet eſſe generalis Bal. in l. ſi ſeruus §. ſi numerus nu. 3. ff. de leg. 1.

M.

Sexageſimonono, attenditur conſuetu

342 do in mandatis † vnde propter conſuetudinem in generali mandato venit quod requirebat ſpeciale mādatum Grat. reſp. 104 primam difficultatem num. 21. lib. 2. &

343 quod conſueta † cenſeantur mandata voluit Mazol. cōſ. 16. p̄ſens cōſultatio nu. 56.

344 Septuageſimo, in matrimonijs † Dec. c. iurauit nu. 11. de probat. quod quomodo procedat declarat Abb. c. ſuper eo nu. 4. de cognat. ſpirit. & ibi quod ſi conſuetudo

345 patriæ † in matrimonijs omiſſa ſit matrimonium per hoc non vitiatur. c. 1. & ibi Abb. & felin. de ſponſal.

346 Primo infertur † quod conſuetudo poteſt apponere pœnam rei licite ſi ſequatur illici-

illicitum, vt impedire matrimonium ſi ſequatur diſcordia, & tumultus in Ciuitate ita poſt Bal. Curt. iun. conſ. 27. Magnificus vir nu. 6.

347 Secundo infertur † ad conſuetudinem quæ eſt quod antequam ducatur ſpōſa per verba de preſenti, per anuli immiſſionem contrahatur matrimonium quam eſſe conſuetudinem generalem dixit Bal. in l. cum in te num. 4. C. de don. ante nupt. & ſic quando datur fides vt cum noſtratibus loquar, non tamē valebit cōſuetudo nō contrahendi matrimonium tempore feriato
348 † ſecundum Lancell. Conrad. in templ. omnium iud. lib. 2. cap. 1. verſ. tertio num. 33.

349 Tertio infertur † quod valebit conſuetudo quod matrimonium contrahi non poſſit in quinto gradu quia concurrit cum iure antiquo Petr. de Rauenn. de conſuet. nu. 77. Abb. c. quod ſuper ſubnu. 4. uerſ. ſi vero habeat de conſang. & affin. licet de
350 iure matrimonium vltra 4. gradum † contrahi non prohibeatur c. non debet & ibi
351 idem Abb eo: tit licet antiquis † canonibus varie ſeruatum fuiſſe commemoret Didac. Couarr. Epith. 4. decretal. 2. par.

cap. 6. nu. 9. vbi quod alias fuit prohibi-
352 tum † contrahi in 3. gradu, & poſtea in 7. inibiq; comprobat vltra rationem adductã in d. c. non debet quomodo numerus iſte
353 quaternarius † applicetur ad ſimilitudinẽ humani corporis compacti, & vltra hoc comprobatur perfectio dicti numeri Geneſ. cap. 210. ibi & egrediebatur fluuius de loco voluptatis ad irrigãdũ paradiſum, qui inde diuiditur in quttuor capita, & Hierem. cap. 43. 36. inducam ſuper Aelã quattuor ventos a quattuor plagis cœli, & ventilabo eos in omines ventos iſtos & nõ erit gens ad quam non perueniant profugi Aelam, & Sapien. cap. 18. 24. & parentum magnalia in quattuor ordinibus lapidum erant ſculpta & Ezechiel. cap. 1. 15. cumq; aſpicerem animalia apparuit Rota vna ſuper terram iux. animalia, habens quattuor facies & in 17. per quattuor partes euntes ibant & non reuertebantur cum ambularent.

354 Quarto infertur † quod ſi conſuetudo, ſit vt in matrimonio cõtrahendo tradatur anulus cum certa ſolemnitate ſi probatur anulus traditus cum illa ſolemnitate ſatis probatur matrimonium contractum Abb.

c. fin.

Digitized by Google

c. fin. nu. 7. verſ. aut conſtat de deſponſ. impub. tanta eſt uis conſuetudinis.

Dicerē tamen quod ſi non fuiſſet ſeruatam ad vnguē illa ſolemnitas propter hoc
355 matrimonium non diceretur nullum † aut inualidum, & ad hoc allego tradita per Henr. Boich. in. c. 1. nu. 2. de ſponſal. inquit. n. conſuetudinem eſſe in Francia de
356 ponendo † pallium ſupra contrahentes & quod iſta conſuetudo non valet, & quod quidam francus acceſſit in ſaxoniam, & contraxit matrimonium cum quadam ſine pallio, quia ibi illa conſuetudo de pallij ſuperpoſitione non ſeruatur, videnſq; francus quod ſua conſuetudo non fuerat ſeruata dimiſit illam & aliam ſuperduxit fuit deffinitum quod illa conſuetudo non poteſt circa ſubſtantiam matrimonij aliquid innouare neq; ad impediendū neq; ad dirimendū, vt vbi per eum, licet talis conſuetudo fuiſſet in loco, ſufficit nanq; apparere de conſenſu partium licet conſuetudo, non ſeruetur maxime ſi ſit vana vt eſt con-
357 ſuetudo † de bibendo, & oſculando ſecundum Petr. de Rauenn. de conſuet. nu. 69. Rocch. d. c. fin. nu. 96.

358 Quinto infertur † quod conſuetudo

mixta clericorum & laicorum poſſit inducere vt matrimonium inter aliquos contrahi non poſſit quamuis illi lege Canonica legitimi forent ad nuptias Couarr. ſuper 4. decretal. 2. par. cap. 6. §. Decimus nu. 18. de quo dicto licet dubitet ipſi, illud confirmo auctoritate Turr. Crem. in c. placuit nu. 9. 32. diſtinct. vbi infert. ad conſuetu
359 dinem quod lector † ſeu Accolithus non contrahant matrimonium, quia valebit, licet ſi contraxerint ratum erit quamq; ab officij adminiſtratione ceſſabit, & Eccleſię ſtipendijs carebit, idemq; tenuit Præpoſ. ibi nu. 2 qui quidem loquitur in quolibet in minoribus ordinibus conſtituto quod non poſſit ſtante conſuetudine matrimonium contrehere tantaeq; potentiæ eſt conſuetudo, in hoc vt non tantum poſſit inhabilitare perſonas ad matrimonium cõtrahendũ & ſic impedimentum inducere Gemin. c. fruſtra nu. 5. 8. diſtinct. Abb. in c. 1. in 2. not. de Cognat. ſpirit. & c. quod dilectio de conſang. & affin; ſed etiam diſſoluere Concil. Lateranenſe ſub Alex. 3. par. 50. & vltima cap. 28. folio m. 935. Sed aduertendũ eſt quod hoc nõ eſt ſemp verum, nã conſuetudo inhabilitans alias habi-

360 habiles vt in filijs duorum † compatrum per quorum neutrum deuentum eſt ad cognationem, valet vt impediat non autem vt dirimat Præpoſ. d. c. ſuper eo. nu. 4. de Cognat. ſpirit; & idem in caſu propoſito clerici in minoribus vt ſupra valeat quoad non contractum, & ſic vt impediat, non autem vt dirimat iam contractum Petr. de Rauenn. de conſuet. nu. 44. Hoc tamen
361 non valeret in matrimonio ſpirituali † licet alias equiperentur; non.n. valeret conſuetudo quæ inhabilitaret aliquem ad ma-
362 trimonium ſpirituale † tanquam quod generaret ſcandalum Præpoſ. vbi ſupra quod etiam in matrimonio carnali impediret & illo ceſſante poſſet creare nouum impedimentum habile etiam ad dirimēdum Ant. c. 1. nu. 6. de Cognat. ſpirit. ſicut etiam
363 impedire poteſt vſum † matrimonij Hoſt. c. cum olim nu. 2. de Cler. coniug. quod abſq; difficultate procedit in conſuetudine approbata per Papam quæ impedit con-
364 trahendū † & iam contractum etiam, dum modo non fiat in preiudicium legis diuinę
365 in eo.ſ. quos Deus coniunxit homo non ſeparet Turr. Crem. d. c. placuit num. 13. Hoſt. c. 1. nu. 3. de ſponſal. vbi quod ſi conſuetu-

ſuetudo quæ irritaret matrimonium legitimũ nõ ſit approbata per Papã non valet
366 † ſecus circa accidentalia matrimonij vt eſt donatio propter nuptias, quia abſq; alio valeret & quod conſuetudo valet ſuper matrimonio contrahendo cum diſtinctione de qua ſupra non autem ſuper contracto voluit Turr. Crem.d. c. placuit nu. 12.

Verſa etiam vice non poteſt habilitare
367 alias inhabiles ad contrahendũ matrimonium contra ius Canonicum ſ. vt in 3.gradu poſſit contrahi matrimonium vel quod frater poſſit contrahere cum ſorore ſpirituali nõ.n. valeret tãquã irrationabilis Præpoſ. d. c. ſuper eo. nu. 4. & ibi quod non poteſt tollere impedimentum publicæ
368 † honeſtatis quicquid dixerit idẽ Præpoſ. in c. tuas dudum in princ. de ſponſ. duorũ & dixi ſupra ex auctoritate Abb. in d.c.ſuper eo. nu.6. idem Abb. in c. quod ſuper nu. 4. de conſang. & affin. & propterea
369 conſuetudo † facere non poteſt vt cum ſpõſa fratris licitum ſit contrahere matrimonium propter perpetuam cauſam prohibitionis quæ ineſt Imol. in Rubr. de conſuet. nu. 11. & ſupra dictum eſt.

Septuageſimoprimo, in mercatorum,

actibus

Digitized by Google

370 actibus Grat. reſp. 53. ex themate nu. 55. & 67. lib. 1. Socc. iun. conſ. 27. & ſi præſens conſultatio nu. 22. lib. 2.

371 Septuageſimoſecundo, in metallis † fodiendis quæ valet etiam in alieno ſolo, & intelligitur ſoluto præcio, & non ſecus Afflict. deciſ. 321. in Regia Camera nu. 16.

Septuageſimotertio, in Monacis, vnde conſuetudo excuſat Monacos ſi meliori
372 panno vtantur † in vna Prouincia quam in alia, in vno Monaſterio magis quam in alio Abb. Clem. 1. nu. 8. de ſtatu Monach. &
373 ideo Fratres Sancti Franciſci de † obſeruantia Viennenſis Prouinciæ ſi ipſis credẽdum eſt, vidi deferre habitus diuerſos ab his quos deferunt noſtrates, quia illi ſunt ſubclari, & magis hilares, quibus autem vtuntur noſtrates ſunt ſuboſcuri quæ obſcuritas & nigredo habitus in ſignum mortificationis carnis & vitiorum fuit inuenta ſed dixerim cum eodem Abb. vbi ſupra quod vtinam hodie deficientibus meritis non ſignificet in quibuſdam morum & virtutũ obfuſcationẽ magiſquã vitiorũ.

374 Septuageſimoquarto, in Monetis † vnde conſuetudo inducere poteſt vt pro auro moneta ſolui poſſit, hæc tamen conſue-

tudo

tudo ceſſabit quoties partes conuenerunt vt omnino aurum ſoluatur niſi & in hoc adſit cõtraria conſuetudo vt in Patria mea
375 in qua ſcutum auri † intelligitur de Paulis ij.argenteis non autem de ſcuto, & ſic moneta aurea, ſed vt intelligatur ita dicitur pro mitto tibi (exempli gratia) Scutum vnũ auri in auro, ita etiam Io: Ceph. conſ. 13. Agentes nu. 12. lib.1.

Septuageſimoquinto, in muneribus
376 † pariterq; oneribus luc. de penn. in repet. d. l. miſſi nu. 3. C.de exact. tribut lib. 10. Io: Ceph. conſ. 568. queſtionem in quaſitione nu. 8. lib. 4.

277 Septuageſimoſexto, in muris †

378 Primo infertur † valere conſuetudinem vt priuatus poſſit habere edificium ſupra muros, ſeu menia Ciuitatis Rocch. d. c. fin. nu. 515. Corn. conſ. 33. viſa inquiſitione nu. 4. lib 4.

379 Secundo infertur † quod licet edificãs domum iuxta domum publicam vel priuatam non dimiſſo ſpacio. 15. pedum faciat contra legem, & eius domus fiſco applicetur l. pen. C.de edif. priuat.tamen de con-
380 ſuetudine illa lex non ſeruatur † Iul. Clar. in pract. crim. §. fin. q. 79. nu. 4.

Septua-

Digitized by Google

381 Septuageſimoſeptimo, in mutuo † Bellon. in Rubr. Inſtit. quibus mod re cõtrah. oblig. nu. 12. Dec. l. 2. §. mutui datio 2. lect. nu. 17. ff. ſi cert. pet.

N.

382 Septuageſimooctauo, attenditur † conſuetudo in nobilitatibus Rip. reſp. 14. videtur reſpondẽdũ nu. 9. de diuerſ. reſcript. vbi quod magis inſpicienda eſt conſuetu-
383 do quam lex in † nobilitatibus & ideo an ſpurij poſſint habere honores conſuetudinem attendendam eſſe teſtatur Card. Paleott. de Noth. cap. 5. nu. 9.

Septuageſimonono, in nubendo vnde ſtat conſuetudo, generalis vt ante tradan-
384 tur nuptui † maiores quam minores, & talem fuiſſe conſuetudinem apud Iudeos habetur Geneſ. cap. 29. 26. ibi profectus ergo Iacob.

O.

Octuageſimo, attenditur conſuetudo,
385 in oblationibus †

Primo infertur ad conſuetudinem Peruſiæ de qua per Bar. in l. fin. in princ. ff. de
386 off. Proconſ. qua quidem cauetur † vt in Eccleſia Sancti Laurentij Archipresbiter habeat oblationes Dominicales, & Sacriſta eas quæ fiunt in feſto Diui Laurentij, ſi con-

ſi contingat feſtum Diui Laurentij venire die Dominico rejecta opi: Bar. ibi qui tenuit pro Archipresbitero, communis Doct. reſolutio eſt vt diuidi debeant dictæ oblationes factæ in feſto Diui Laurentij, & Die Dominico inter Archipresbiterum, & Sacriſtam ita Bal. in d. l. fin. Ang. in l. dies feſtos ſub nu. 4. verſ. ſequitur in tex. C. de ferijs, Iaſ l. ſi quis poſthumos nu. 5. ff. de lib. & poſthu. in l. ſi eadem ad fi. ff. de off. Aſſeſſ. vbi de communi, & in l. ſi arrogator nu. 50. de Adopt. hanc opi. dicit meliorem, & ita de facto, & publice determinatum fuiſſe in Ciuitate ſenarum teſtatur poſt Cyn. & Imol. quos allegat ibi.

387 Secundo infertur † ad conſuetudinem, quod laici habeant adminiſtrationem, & curam oblationum factarum Eccleſijs nec non eorum fructuum, & reddituum ad hoc vt pro fabricis ipſarum Eccleſiarum conſeruentur, & diſtribuantur ita de conſuetudine vigente per totam Italiam & ſpecifice in Ciuitate Venetiarum, & Tuſcia poſt Abb. & Dec. quos allegat teſtatur Io: Bapt. Ferret. conſ. 141. vertitur dubium nu 5. lib. 1. vbi etiam addit hoc procedere etiam laicis non patronis, dum tamen

eas

388 eas conuertant ad vtilitatem † Eccleſiæ nõ autem ſuam propriam aut ſuorum: quia tunc non valeret vt ibi & iſta etiam conſuetudo vigere videtur apud noſtrates apud quos laici iſti qui ſic adminiſtrant, vulgo nuncupantur Santeſi.

Octuageſimoprimo, in obligationi-
389 bus †

390 Primo infertur † vt in omni obligatione cenſeatur reſeruata conſuetudo Carol. Ruyn. conſi 4. quoniam proponitur num. 11. lib. 2. & ibi reſpondit quod ſi pater
391 † ſtipuletur ſimpliciter reddi dotem in omnem caſum reſtituende dotis habebit locum conſuetudo Martini ſtantibus filijs & non ius commune.

392 Secundo infertur † vt minor poſſit ſtante conſuetudine obligari abſq; auctoritate tutoris ſecundum Petr. de Rauenn. de conſuet. nu. 189.

393 Octuageſimoſecundo, in Officijs † adminiſtrandis, vnde ſtante conſuetudine iudex ſcribit acta cauſæ, & ei fides adhibetur idem Petr. de Rauenn. vbi ſupra num. 161. Rocch. d.c. fin. nu. 149. Abb. c. cum dilectus nu. 2. de conſuet.

394 Octuageſimotertio, in onerosis † Rol. conſ.

conſ. 1. in preſenti conſultatione nu. 188. lib. 2. Plot. conſ. 36. bona omnia nu. 5.

395 Primo infertur † conſuetudinem oneroſam Eccleſiæ valere ſi ſit immemorabilis Dec. c. 1. nu. 5. de conſuetud. quod tamen non indiſtincte recipitur vtſupra dixi.

396 Secundo infertur † ad conſuetudinem quæ ſi ſit generalis, poteſt derogare iuri priuatorum Ruyn. conſ. 4. primo videndum nu. 4. lib. 1. intelligendo † in ea conſuetudine quæ ſit inducta ex cauſa Socc. Iun. d. conſ. 4. nu. 20 lib. 4.

398 Tertio infertur † ad conſuetudinem imponendi onera quæ valet Ruyn. cōſ. 202. videtur quod iſtis Ciuibus nu. 8. lib. 1. Rol. conſ. 79. & ſi vnuſquiſq; nu. 17. lib. 4.

399 Intellige † ſi ſit equalis quia inequalis non valeret Aym. conſ. 972. præcipua queſtionum num. 36. lib 5. ſicut e contra valet

400 † conſuetudo quæ eximit aliquem ab oneribus Purpur. conſ. 156. viſo priuilegio nu. 6. lib. 1.

401 Quarto infertur † ad conſuetudinem quæ excuſat Epiſcopos & alios Prælatos ab impenſa reparendi Eccleſiam ſi Eccleſiæ prouiſum ſit de redditibus ſufficientibus ad fabricam alias non Io: Bapt. ferret. conſ. 368.

Digitized by Google

368. in propoſita nu. 15. lib. 2.

402 Quinto infertur † ad conſuetudinem, vt coloni teneantur ad onera plauſtrorum, & ad ſimilia ſecundum conſuetudinem Socc. Iun. conſ. 75. viſa informatione nu. 15. lib. 4. & apud nos coloni tenentur ad caregia.

403 Sexto infertur † ad cõſuetudinem, quæ ſi ſit generalis & ſpecialiter non tangat priuilegia, & perſonas Clericorum & ſic ſi ſit rationabilis ligat Clericos, & Laicos ſimul ſecus ſi ſit oneroſa tansum Clericis Io: Bapt. Ferrett. d. conſ. 252. poſt princ. lib. 2.

Octuageſimoquarto, in operarijs vnde ſtat Conſuetudo Bononiæ, qua cauetur

404 vt operarius † manens in domo ad exercitium diu noctuq; debeat habere expenſas a conducente Grat. reſp. 27. in preſenti cauſa nu. 16. lib. 2.

Octuageſimoquinto, in opinionibus

405 Doctorum †

406 Primo infertur † valere conſuetudinẽ contra communem opi. Doct. Abb. c. 1. nu. 8. de decim. Dec. c. at ſi Clerici num. 172. de Iudic Socc. Sen. conſ. 169. circa primum nu. 13. lib. 2. vbi quod præualere debet conſuetudo communi opi: Doct.

Digitized by Google

407 Secundo infertur † ad conſuetudinem quæ reſultauit ex opi: Martini Antiqui gloſatoris quæ ſe habet contra communem opi: Doct. dictans quod dos a patre profecta debeat ad patrem redire mortua filia ſiue extent filij ex ea ſiue non, & tamen contra communem opi: ſeruatur de conſuetudine opi, Martini vt per Doct. in l. dos, a patre C. ſol matr. & dicit etiam Ang. in l. pater nu. 5. ff. de Euict. quod de iure eſt vera communis opi: ſicut euangelium, & tamen non ſeruatur de conſuetudine.

408 Intellige † vt ſupra dicta conſuetudo procedat quando mulier decedit in matrimonio ſuperſtitibus liberis & patre non autem quando matrimonium fuiſſet diſſolutum pro mortem mariti, & poſtea decedat mulier vidua ſuperſtitibus ex ea liberis, & fratre ipſius mulieris quia ad iſtum caſum non porrigitur conſuetudo Martini ita poſt Bar. Bal. fulgos. Anch. & Alex tenet Iaſ. in l. poſt dotem nu. 102. ff. ſol. ma
409 tr & ad hoc per Doctores † iuuenes fore aduertendum admonet idem Alex. in d. l. poſt dotem.

410 Intellige † 2. dictam conſnetudinem

Marti-

Martini quando ſuperfuiſſent liberi ex illo marito ideo ſi habens liberos ex primo viro ſecundo nupſit, & deceſſit cum filijs ibi ex primo non autem ex ſecundo nõ remanebit penes illum maritum ſed redibit ad patrem Caſtr. in l. cum uir. vxori ff. de condit & demonſtr.

411 Intellige † 3. dictam conſuetudinem in dote data non autem in dote promiſſa nõ ſoluta Socc. Sen. conſ. 32. in preſenti conſultatione num. 7. lib. 3. Socc Iun. conſ. 114. non eſt dubium nu. 17. cum ſeq. lib. 3. Rol. conſ. 69. in preſenti conſultatione nu. 35. & ſeq. lib. 3. Gugl. Pont. Peruſinus conſ. incip. præſuppnnitur poſt princ. ꝙ habeo manu ſcriptũ eiq; ſubſcripſerunt Cõſtantius Florens, Arrigucius de Arreguc. Philipp. Vbald. Io: Danzett. ſequuti poſtmodũ ſunt hanc opi: Marc. Ant. Eugen. Io Paul. Lancell. Tob. Non. omnes ſolemnes Doct Peruſini, ex quibus conſilijs reperitur hodie impreſſum cõſ. Tob in ordine conſiliorum 48. cum Ludouicus per totum, & ita etiam ipſe de facto conſultus reſpondi conſiliumq; meum fuit ſubſcriptum per eoſdem Eugen. & Lancelott. nec non per D. Gentilem de Gentilibus de ful-

gineo alioſq; eximios Doct. illius Ciuitatis & ita fuit obtemptum , Nouiſſime etiam reperi ita tenuiſſe Io: Ceph. d. conſ. 709. per totum lib. 5. licet ſecus inquit ibi eſſe in dote ſoluta pro maiori parte quicquid dixerit Io: Mar. Rimin. conſ. 83. viſa nu. 14. lib. 1.

412 Tertio infertur † ad conſuetudinem Bulgari qui fuit Vicarius Imperatoris in Nobiliſſima Ciuitate Bononiæ ſecundum Salyc. in Auth. hoc locum ſub nu. 3. verſ. ſed de conſuetudine C. ſi ſecun. nupſ. mul. Socc. Sen. conſ. 1. circa primam queſtio-
413 nem nu. 7. lib. 4 quæ † quidem conſuetudo habet quod ſi vxor relinquatur a viro Domina Maſſaria & vſufructuaria ſtantibus filijs vſusfructus reſoluitur in alimenta ex coniecturata mente teſtatoris quam Bulgarus interpretatus eſt ita gloſ. magna circa medium in d. Auth. & ibi Bar. nu. 2. 3. & 8. Bal. nu. 5. Ang ſub nu. 1. verſ. in ea gloſ. ibi debet habere alimenta Salyc. ſub nu. 3. verſ. ſed de cõſuetudine, & quod ita ſeruetur in omnes partes Italiæ teſtatur Bar. in l. Ticia §. fin. ante nu. 4. & ibi Bal. poſt princ. verſ. quero ergo de leg. 2. Ang. vbi ſupra Bal. in l. fin. num. 5. cum ſeq. C.

de

Digitized by Google

de indi. uid. toll. Bar. conſ. 9. ſuper eo per tot. lib. 1. Roman. conſ. 516. in caſu propoſitæ conſultationis num 2 Marc. Mant. conſ. 163. in preſenti caſu in princ. vbi quod iſta conſuetudo Bulgari communiter ſeruatur.

414 Ampliatur ſupra dicta concluſio procedere ſiue extent filij primi matrimonij ſiue non, & ſic alterius Ruyn. conſ. 41. de iure communi nu. 9. lib. 3. ſed tamen contrarium videtur verius vt per Dec. conſ. 526. in caſu occurrenti nu. 10. vbi quod conſuetudo, quæ procedit in matre in terminis de quibus agitur non procederet in
415 nouerca † quia non fieret reſolutio in alimenta etiam ſtantibus filijs qui eſſent alterius matrimonij quod pro ſingulari tenuit. Cremen. ſing. 8. quid ſi maritus ad fi:

416 Ampliatur † 2. procedere non tantum quando vir facit vſufructuariam &c. vxoré ſed etiam ſi vxor facit vſufructuarium &c. maritum Bal. d. Auth. hoc locum ad fi: Iaſ. conſ. 112. noua affertur dubitatio nu. 14. lib. 1. & inter cõſilia Siluan idem Iaſ. conſ. 31. Noua affertur dubitatio nu. 10. Carol. Ruyn. conſ. 174. conſideratis nu. 6. lib. 1. Curt. iun. conſ. 6. circa has quat-

tuor nu. 4. & ſub nu. 18. verſ. conſuetudo verò Ant. Gabr. cõmunium concluſionum lib. 5. de Vſufr. concl. 2. nu. 6. Aym. de Antiq. temp. 4. par. nu. 71. Boer. deciſ. 61. & præſuppono nu. 2. & ſeq. Ratio eſt ſecundum Curt. vbi ſupra quia conſuetu-
417 do iſta Bulgari non eſt correctoria † propterea non videtur prohibita extenſio de vxore ad maritum propter eandem rationem, quæ militat tam in vno quam in altero.

418 Ampliatur † 3. vt procedat dicta concluſio etiam ſi fiat tale legatum vxori ſuperſtite matre licet non ſuperſtitibus filijs quia iſta conſuetudo extenditur habere locum non minus quam in caſu exiſtentiæ filiorum ita Petr. de Anch. conſ. 237. quia in primo queſito col. 2. verſ contrarium ſentio, ſed quicquid dixerit Petr. contrarium voluit Io; de Imol. in d. l. Ticia §. fin. Alex. conſ. 57. ponderatis verbis nu. 2. lib. 3. vbi ita poſt Io. de Imol. & Ang reſidet Corn. conſ. 5. In hac cõſultatione ſub nu. 2. verſ. illa itaq; conſuetudo lib. 1. Rol. d. conſ. 74. nu. 8. & conſ. 39 quattuor ſunt nu. 19. lib. 3. vbi generaliter loquitur de aſcendentibus, & ſubdit quod multo minus

nus

419 nus trahetur ad fratres † & ſorores alioſq; tranſuerſales teſtatoris vt ibi per eum.

420 Limitatur † dicta concluſio vt non habeat locum, & ſic multo minus quam ſupra extraneis inſtitutis vel ſubſtitutis Bene dicit. Capr. conſ. 25. quidam Petrus Vitalis nu. 5. immo neq; etiam ſi pia cauſa fuerit ſubſtituta Dec. conſ. 476. concluſionem ſuperius firmatam nu. 4. Mazol. cõſ. 17. conſultus fui nu. 13

Aduertendũ tamẽ eſt quod ſi extraneus inſtitutus ſit heres cum filijs, in portione filijs tangente mater habebit alimenta, in portione autem extranei habebit vſum fructum Bar. d. l. titia §. fin. Salyc. in d. Auth. hoc locum nu. 4. Corn. d. conſ. 5. poſt princ. lib. 1. Rol. conſ. 74. quia de pluribus nu. 6. lib. 2. Bero. conſ. 35. viſis & diligenter conſideratis nu. 12. lib. 2.

421 Limitatur 2. non procedere ſi filius repudit hereditatem Marc. Mant. conſ. 163. in preſenti caſu nu. 7.

422 Limitatur † 3. niſi relinquatur vſusfructus certe rei quia tunc non reſoluitur in alimenta Carol. Ruin. conſ. 50. caſus de quo agitur nu. 8. lib. 2.

423 Limitatur † 4. filijs extantibus nam ſi

filijs ſublatis ſuccedet extraneus conſuetudo illa amplius non procedet ; ſed vxor incipit habere plenum vſumfructum Soc. iun. cõſ. 185. non mediocris eſt dubitatio nu. 21. lib. 1. & huic ſubſcripſit Dec. conſ. ſeq. ibi in ordine 86. num. 4. & 5. &
424 in caſu quo filius † præ deceſſit, & remãſit heres ab inteſtato quod debeatur vſusfructus voluit Alex. conſ. 42. viſo proceſſu ad fi: lib. 2.

425 Limitatur † 5. quando conſtaret de cõiecturata mente teſtatoris, quia tunc ceſſabit conſuetudo, quæ ex coniecturata teſtatoris mente inducta videtur Socc. ſen d. conſ. 1. ſub nu. 7. verſ. nec mirum lib. 4. Socc. Iun. d. conſ. 85. nu. 20. lib. 1. ex quibus autem voluntas teſtatoris in contrariũ
426 colligatur † ponit Caſtr. conſ. 218. quod vxor Domini Riſtori col. 1. lib. 1. Alex. cõſ. 56. per lectis erbis ſub num. 2. verſ. & in indiuiduo lib. 3. Corn. d. conſ. 5. num. 2. Socc. Sen. d. conſ. 1. nu. 11. lib. 4. Dec. conſ. 454. Iuridicas eſſe arbitror col. 1. poſt princ. Mazol. conſ. 28. teſtamento vir legauit nu. 15. Aym. conſ 32. teſtator reliquit ſub nu. 2. verſ. per hoc & verſ. ſed tamen, Bero conſ. 34. viſis ac diligenter cõſide-

Digitized by Google

ſideratis nu. 7.cum ſeqq. lib. 2.Grat.reſp. 117. iam video ſub nu. 4. verſ. his ſic præmiſſis lib. 2. & latiſſime Goza. conſ. 47. primo queritur in princ. vſq; ad nu. 13.

427 Limitatur † 6. niſi ſolum ſit relicta vſufructuaria abſq, alio cum filijs, quia tunc ſumus extra caſum conſuetudinis, & verba ad inuicem non implicant, vt eſt in caſu formali conſuetudinis Aret. conſ. 40. præſupponitur in facto col. 1. verſ. circa primum, & hanc contra Bar. eſſe communẽ opi: ex Nicol. de Mattarell. Odofr. ſpec. Io. Andr. Bal. & Salyc. quos refert conſtituit Bero.d.conſ. 34. nu. 13. lib. 2.

428 Declaratur † quod in caſu quo legatum vſusfructus reſoluitur in alimenta; eſt priuilegiata perſona in perceptione iſtorum quia iſta ſic relicta ratione alicuius preeminentiæ datæ à teſtatore poterit alimẽta iſta propria auctoritate percipere Aret. d. cõſ. 40. ſub nu. 2.verſ.fatendum tamen Ludo. Goz. conſ. 95.prima facie nu. 11. & quod vſusfluctus ſiue reſoluatur in alimenta ſiue

429 non poſſit † propria auctoritate percipi voluit Rol. d. conſ.74. nu. 20. cum ſeqq. lib. 2. quicquid in contrarium, & mali di-

420 xerit † Alex.in d.conſ.51.qui dubitãdo de

hoc

hoc dicit tutius eſſe capere de manu heredis, & vltra Rol. pro eius opi: allegari poteſt Ang. in l. 1. verſ. cui adde quod tunc ff. rerum amot. Dec. conſ. 418. viſa, & iterum lecta nu. 3 .idē Dec. inter conſilia Soc. iun. conſ. 86. diuino implorato nu. 7. lib. 1. Card. Pariſ. conſ. 21. viſo teſtamēto nu. 27. lib. 2. vbi quod hoc ſaltim important iſta verba, quod tamen non eſſet in relicto
431 † ſimplici alimentorum quia eſſet percipiendū de manu heredis Ang. d. l. 1. Io. And. in addit. ad ſpec. qui fil. ſint legit: verſ. ſed cum ſecundum.

432 Declaratur 2. quod in caſu quo conſtat de mente quod vſufructuaria dicatur relicta vna cum filio equaliter debet fieri diuiſo vſusfructus detracta prius legitima Bero d. conſ. 34. & conſ. 35. viſis & diligenter nu 10 lib. 2.

433 Octuageſimoſexto, in oppreſſis † quorum conſuetudo, eſt vt Clament ſuccurrite Bar. l. prohibitum num. 4. C. de iu. fiſc lib. 10.

534 Octuageſimoſeptimo, in optando †

435 Primo infertur † ad conſuetudinem optandi prædendas licet ſint ſpecialiter per Papam reſeruatæ Calder. conſ. 3. an valeat

leat conſuetudo in prine. de conſuet.

436 Secundo infertur † ad conſuetudinem aliquorum vt antiquior habeatportionem pinguiorem Bellem. deciſ. 229. primo quòd ex conſuetudine.

P.

Octuageſimooctauo, attenditur conſue
437 tudo in pactis † ſecundum Bal. in l. ſi finita nu. 2. ff. de dann. infe.

438 Primo infertur † ad conſuetudinem, vt pactum nudum habeat ſtipulationis uigorem Bal d l. de quibus nu. 97. vbi etiam quod non valeret conſuetudo quod vnus
439 contrahentium deberet ſtare † pacto, & alter non, quia implicaret contradictiones in correlatiuis,poſtquam diſpoſitum
440 in vno ex correlatiuis cẽſetur † diſpoſitum & in alio Euerar. in centur. in loco a Correlatiuis.

441 Secundo infertur † conſuetudine poſſe validari pactum de ſuccedendo Bal l. cum archimedoram nu. 17.C.de falſ.cauſ.adie.
442 ſed contrarium † tenuit adem Bal. in l. 2. nu. 5. C. quæ ſit lon.conſuet. Bar. & Ang. relati per Alex. in l. pactum quod dotali ſub nu. 4. verſ. ſed contrarium C.de pact,
443 videatur † ad hoc Franc.Marc. deciſ. 148. queri-

queritur vtrum per verba nu. 4.

444 Tertio infertur † quod conſuetudo informat pactum l. licet C. locat Bal. l. ſi cũ dotem nu. 7. ff. ſol. matr & alias dici ſolet quod conſuetudo habet vim pacti imo quòd eſt fortior pacto, & quod vbi valet
445 pactum a fortiori valere † debet conſuetudo ita poſt Bal. & Dec. voluit Aym. conſ. 4. præſupponitur conſuetudo nu. 13. lib. 1. Afflict. deciſ. 258 poſtquam ceſſauit nu. 2. vbi quod ſicut valet pactum quod in
446 quilinus † teneatur ſoluere penſionem domus a ſe conductæ domino etiam pro tempore quo fuit peſtis ita pariter valet conſuetudo.

447 Octuageſimonono, in paſcuis. †

448 Primo infertur † ad conſuetudinem paſcuãdi in alieno Territorio, quæ valet Neuiz. conſ. conſ. 58. quia ſecundum Platonem num. 3. Dec. conſ. 550. Iuridicam eſſe arbitror in princ. Aym. d. conſ. 4.
449 num. 4. & ibi quanto † tempore introducatur Paris conſ. 27. in preſenti num. 30. lib. 1.

Intellige hanc conſuetudinem, & ſimilem. ſ. vt in alieno liceat caedere lapides vt ſupra dictum eſt, & per luc. de penn. in re-

pet.

Digitized by Google

450 pet. d. l. miſſi nu. 4. procedere † ſoluto præcio, quia alias conſuetudo priuans aliquem dominio rei ſuæ nõ valet niſi ſoluto precio Paul. l. venditor §. ſi conſtat num. 3, ff. communia pred. Rocch. d. c. fin. num. 449. & inibi infert male loqui gloſ. in l. ſi locus §. fin. ff. quemadm. ſeruit. amitt. quæ
451 dicit quod † de conſuetudine non ſoluitur preciũ his qui priuantur agris ſuis pro via, vel ſtrata fienda, & in iſta gloſ. pro vt loquitur de iu: communi annis proxime tranſactis quibus ſtrata eſt via apud nos verſus fulgineum ſub Illuſtriſſimo D. Cardinali Ria-
452 rio tunc legato † Peruſiæ, & Vmbriæ Integerrimo fundauit ſe quidam qui fuit reiectus, nec fuit ſibi ſeruata iſta iuris communis diſpoſitio.

453 Intellige † 2. procedere quando dicta conſuetudo habuit initium voluntarium, ſecus ſi violentum vt alias dictum eſt, & voluit Abb. c. dilecti num. 7. de Arbitr. cum alijs concord. per Pariſ. de conſ. 27. nu. 41.

454 Secundo infertur † ad conſuetudinẽ dimictendi animalia in paſcuis ſine cuſtode: quia valet ad excuſandũ famulum qui dimiſit animal in paſcuis quod lupus comedit

dit

dit, vel fures abegeruut ſiluan. conſ. 29. fui interrogatus nn. 6. Aym. conſ 353. Domini Camere nu. 7 lib. 3. ſicut excuſatur
455 dimictens † equum ſibi commodatum in paſcuis ſi fuit a lupis interfectus quando dominus equi facere ita ſolebat licet non alij ſecundum Rocch. d. c. fin. num. 122.

456 Nonageſimo, in paupertate † & ideo conſuetudo eſt in Francia vt ſi aliquis pau-
557 per habet litem † cum Rege, & non habeat vnde faciat expenſas litis quod Rex adminiſtrat ſibi Aduocatum vt veritas cauſe eruatur Bal. l. magis puto §. in primis nu. 2. ff. de rebus eorum, ſed in hoc & alijs priuilegijs paupertatis de quibus per Benincaſ. in ſuo fertili Tract. Paupert. etſi maxime polleat paupertas, tamen cum
458 Aret. † in §. ſed noſtra Inſtit. de ſucceſſi. libert. dixerim quod ab iſto prodeſſe liberet nos Dominus.

Nonageſimoprimo, in peccati ma-
459 teria †

460 Primo infertur † quod conſuetudo peccatũ quod ſui natura eſt veniale facit mortale. c. vnum orarium ante fi: 25. diſtinct. Alberic in Diction. in uer. cõſuetudo Rocch.

ch. d. c. fin. num. 64.

461 Secundo infertur † quod conſuetudo, excuſat a peccato Socc. iun. conſ. 68. maximi ponderis nu. 104. lib. 3. & ideo quando ea obſeruatur apud omnes, etiam ſupe-
462 riores de facto pro iuſta haberi debet, & iudex inferior eam ſequi tenetur Aym. d. conſ. 137. nu 9. non tamen in foro poli ut per eos & ſupra dictum eſt.

463 Nonageſimoſecundo, in pœnis † Marant. de ord. iudic. 4. par. 2. dictinct. nu. 10. Burſat. d. conſ. 200. nu. 90. lib. 2.

464 Primo infertur † quod licet blada emens cauſa reuendendi vt penuria ſequatur, puniatur in 20. aureis l. 2. ff. ad leg. Iul. de Anno. de conſuetudine autē ſecus in Burgundia ſeruari teſtatur Clar. d. §. fin. q. 80. nu. 2.

465 Secundo infeetur † ad conſuetudinem, vt pater propter non petitum tutorem nō priuetur ſucceſſione Socc. Iun. conſ. 16. viſo themate nu. 34. lib. 2. & ibi etiam ponuntur alij caſus quibus mater excuſari poteſt.

466 Tertio infertur † quod cum variæ reperiantur in pęnis cōſuetudines in diuerſis locis, in vnoquoque ſeruāda eſt conſuetudo,

ibi

Digitized by Google

ibi vigens ſpec. in tit. de pæn. temer. litig.
467 lib. 2 par. 3. nu. 4. & ſecundum † dictam conſuetudinem non ſecũdum diſpoſitionẽ iuris imponi debet Aym. d. cõſ. 137. nu. 6.
468 lib. 1. & in his conſuetudo valet † vt leuius & grauius crimina puniantur Natt. conſ. 240. reddidi alias conſilium ad fi. lib. 2.

469 Limitatur † niſi ex cauſa Iudex velit recedere a pena conſuetudinis, quia poteſt Dec. c. de cauſis nu. 95. de off. deleg.

470 Quarto infertur ad conſuetudinem, vt excuſet notarios, & alios ſcribentes a pena falſi Iaſ. d. l. de quibus nu. 9. Alex. conſ. 132. viſa facti narratione num. 3. lib. 1.
471 vbi ſi ſit conſuetudo † quod contractus ſcribatur & ſigilletur nomine Prælati per ſuos deputatos valebit licet ipſe nihil ſciat, quod hiſce temporibus exemplificatur in Vicarijs Epiſcoporum, & Locatenentibus. Gubernatorum qui vtuntur ſigillis Dominorum, & ipſi neſciunt immo abſunt per multa milliaria ſiluan. conſ. 7. viſa inquiſitione num. 19. Rol. conſ. 58. reuocatur nu. 20. lib. 4. Petr. de Rauenn. de conſuet. num. 170. vbi de conſeruatoribus tribus monetæ in Ciuitate Peruſiæ, excuſat etiam notarium ponentem in inſtrumento nomina

mina

Digitized by Google

472 mina † abſentium Franc. Marc.deciſ. 117. quæritur an gratia nu. 15. per quam de-
473 ciſionem defendi a manibus Curie † tabellionem noſtratem qui in actis, & reſponſione rei fecerat comparitionem pro eo qui tempore actus reperiebatur in Ciuitate Peruſij & ſic per 15. milliaria abſens, quia, n. ante actum, & libellum productum ab actore ipſe citatus dixerat Notario actuario preterito quod rpſpouſum faceret ſuo nomine in actis & peteret copiã libelli, ſtante ſic conſuetudine fuit a moleſtijs curiæ liberatus.

474 Quinto infertur † ad couſuetudinem, vt poſſit ex cauſa inducere pęnam mortis Dec. in. c. ficut nu. 57 de probat, & ibi nu. ſeq. quod conſuetudo habeat poteſtatem iu ſanguine hominis.

475 Sexto infertur † quod tranſgreſſor conſuetudinis punitur ſicut tranſgreſſor legis Hoſt. c. queſtioni in princ. de App. & in c. ex literis nu. 6. de conſuet. Abb. c. cum conſuetudinis nu. 3. eo: tit. luc. depenn. in l. Vni. nu. 3. C. de priuileg. Vrb. Conſtantinop. lib. 11. Aym. conſ. 494. Municeps Caballarij nu. 11. lib. 3. Anguiſſol. conſ. 9. viſo & vt decet examinato nu. 4. & ſine

Digitized by Google

476 conſuetudines Eccleſiæ † illarum tranſgreſ ſores puniendo ſunt tranſgreſſores diuinarum legum Prepoſ. c. in his nu. 8. 11. diſtinct. & in pęnis tantum poteſt conſuetu-
477 do † quantum lex ſecundum felin. c. interceteras nu. 11. de reſcript. cum ſimilibus,
478 vnde Iudex iudicans contra † conſuetudinem facit litem ſiam ſicut ſi contra ius iudicaret Aret. in princ. Inſtit. de oblig. quæ ex quaſi delict. idemq; etiam in arbitris:
479 quia ſi factum ſit compromiſſum † expreſ ſe de iure, adhuc intelligitur ſecundum cõmunem opi: quod pronunciet ſecundum conſuetudinem Rocch. in Rubr. de conſuet. nu 50. & tanto magis ſi ſit conſuetudo generalis ibi nu. 54. & nu.. 58. & 59. limitat niſi de iure communi intelligendo
480 cauſa † citius expediretur, & niſi in compromiſſo dicatur de iure communi expreſſe.

481 Septimo infertur † quod ſtante conſuetudine poſſit quis puniri in Ciuitate confederata Petr. de Rauenn. dc conſuet. num. 248.

482 Octauo infertur † quod licet confugientes ad ſtatuam Principis ſint ſecuri ne ob aliquod delictum auelli poſſint l. vni: C. de

his

his qui ad ſtat. confug. tamen de conſuetudine contrarium ſeruatur Reſtatur. d. Im perat. q. 96.

383 Nonageſimotertio, in penſionibus †

484 Primo infertur † ad conſuetudinem Bo noniæ quæ habet vt penſiones ſoluantur poſt fructus perceptos ſecundum Hier. Grat. conſ. 31. Nobilis vir nu. 13. lib. 1.

485 Secundo infertur † ad conſuetudinem Veronæ, quæ habet ut penſiones ſolui debeant domino directo tempore guerræ Hypp. Rimin. conſ. 49. Illuſtris nu. 13.

486 Nonageſimoquarto in pijs cauſis † vnde poteſt conſuetudo inducere vt quilibet in piam cauſam aliquid conferre teneatur Rip. tract. de peſte §. deuenio nu. 18. & inibi §. accedo nu. 111. dicit hanc laudabilem conſuetudinem.

485 Nonageſimoquinto, in piſcationibus † & ideo conſuetudine quis poteſt acquirere ne alius poſſit piſcari in flumine quando il le ſolus fuit pluribus annis, & alios prohi buerit ſciente, & non contradicente Popu lo Rol. conſ. 5. pulchra profecti nu. 68. lib. 1.

487 Nonageſimoſexto, in plantando † vnde infertur ad conſuetudinem plantandi nu-

Digitized by Google

ces & alias magnas arbores ne dum minores non dimiſſo aliquo magno ſpacio, immo contiguas agro vicini, ita in in conſuetudine vigente Magnani reſpondit Neuiz. d. conſ. 58. num. 2. & ſubdit num. 4.
489 ceſſante † conſuetudine ſi probetur quod quis vultra. 40. annnos poſſedit pacifice aliquam arborem quod dicitur præſcripta Seruitus ſuper dicta arbore, & ſic ſuper ea dicitur eſſe ius quiſitam.

Nonageſimoſeptimo, in portionibus
490 dandis † Alberic. in diction. in ver. conſuetudo. 14. vbi quod maxime attenditur in portionibus Eccleſiarum.

Nonageſimooctauo, in poſſeſſionibus
491 acquirendo †
492 Primo infertur † ad conſuetudinem, vt poſſeſſio transferatur ſine aliqua apprehẽſione ſeu traditione Petr. de Rauenn. de conſuet. nu. 82. Abb. c. 2. nu. 3. de con-
493 ſuet. vbi quod de iure poſſeſſio † non poteſt acquiri niſi interueniat aliquis actus corporalis, licet acquiſita ſolo animo retineri poſſit, idem Abb. c. cum veniſſent num. 14. de reſtit. ſpol. in c. cum ſuper nu. 17. de cauſ. poſſeſſ. & propr. Bal. in Rubr. de conſuet. nu. 20. vbi quod con-

ſuetu-

Digitized by Google

ſuetudo poteſt transferre poſſeſſionem ip ſo facto , præſertim interueniente ali-
494 quo ſigno extrinſeco vt inueſtitura † tali- quali Rocch. d. c. fin. nn. 167. Rip. reſp. 3. pro reſolutioue nu. 71. de iu. naturali Rol. conſ. 70. quoniam quodammodo nu. 17. lib. 3. vbi quod conſuetudo poteſt inducere modum , ſeu ſolemnitatem ex qua tranferatur poſſeſſio rei in aliquem ſi- ne apprehenſione corporali, inducere etiã poteſt conſuetudo contrarium ſecundum eundem Abb. d.c. 2, nu. 16. vbi circa præ-
495 miſſa infert quod hodie † per generalem conſuetudinem ex inſtallatione facta in certa ſede videtur acquiſita poſſeſſio illius dignitatis & beneficij declarando hoc qđ non transferatur poſſeſſio quando in alia ſede inſtallaretur & non mirum ſi illo ca- ſu acquiritur poſſeſſio quia concurrit ficta
496 traditio , quæ ficto † cauſatur ſtante con- ſuetudine tranſlationem poſſeſſionis alias non Bal. l. 1. poſt princ. C. communia de legat.

497 Secundo infertur † ad conſuetudinem vt continuetur poſſeſſio defuncti in here- dem , & illius vigore competit heredi re- medium recuperande poſſeſſionis Rip.

vbi ſupra num 75.

498 Tertio infertur † ad conſuetudinem quæ poteſt transferre poſſeſſionem totius ratione partis ſecundum Afflict. deciſ. 239. alia conſuetudo nu. 4.

499 Nonageſimimonono, in præbendis † vnde conſuetudo quæ dat alicui præbendam videtur ſibi dare licentiam poſſidendi Bal. in Margarit Inn. in verſ. conſuetudo.

500 Centeſimo, in Præcedentijs † Dec. in l. cum quid in vltima lect. nu. 39. ff. ſi cert. pet. Iaſ. conſ. 192. extra eſt glorioſa num. 13. lib. 2. Gig. conſ. 70. & ſi ſepius num. 56. Ruyn. conſ. 155. quia de iure num. 4. & 18. lib. 4. & conſ. 16. in hac controuerſia nu. 6. lib. 1. vbi quod eſt conſuetudo in Tuſcia quod fratres Minores vadant ante prædicatores, quia ibi eſt conſuetudo, quod dignores ſequantur Rip. reſp. 5. Arelaten. num. 5. da conſtit. Decian. conſ. 21. contendunt de Nobilitate nu. 6. lib. 1. Io. Piccard. inter conſ. Menoch. conſ. 52. dubia ſemper nu. 144. & ibi nu. 172. infert ad validitatem conſuetudinis vt Præla-
501 tus inferior † in ſua Parochia præcedat Epiſcopum, & ſi conſuetndo præcedendo ſo-
502 let † habere locum inter pares ut. ſ. qui

prior

prior eſt tempore in dignitate præcedat poſteriorem habentem plures qualitates, aut honores, non tamen ſi habeat plures dignitates, aut habeat iuriſditionem, ita poſt Alex. & Dec. Panciorol. conſ. 162. orta eſt contentio nn. 19. lib. 1. & inferri po
503 teſt † ad Priores qui prius in magiſtratu eorum Communitatis aſciti ſunt nam ſi poſt eos ſint creati alij licet caſatæ magis honoratæ, ad huc præcedere debent creati primo loco licet non tam magnæ familiæ & ita ſuper hoc conſultus alias reſpondi in Patria mea.

Centeſimo primo, in præſentationibus.
504 Primo infertur † ad conſuetudinem, vt ad petitionem Parochianorum iuſtituantur Rectores in Parochijs qui ſint grati Populo abſq; iure patronatus prout vigere in Ciuitatibus Mediolani, & Venetiarum dicit Io: Bapt. Ferrett. conſ. 33. in propoſita queſtiune nu. 5. lib. 1.
505 Secundo infertur † ad conſuetudinem, vt ius præſentandi ſpectet ad primogenitũ
507 licet de iure † ſecus ſit quando illo inſpecto heredes concurrunt in præſentando Roman. conſ. 368. præſens conſultatio num. 4. cum ſeqq. & ibi ſubdit quæ

non ad hoc requirantur.

Centeſimoſecundo, iu præſumptionibus vnde de generali conſuetudine quili
507 bet præſumitur generare † & quod filios ſuſcipiat Carol. Ruyn. conſ. 98. viſo themate nu. 25. lib. 2.

Centeſimo tertio, in probationibus
508 Natt. conſ. 62. ſocietas nu. 7. lib. 1.

509 Primo infertur † ad conſuetudinem vt poſſit inducere quod duobus notarijs vocatis ſuper teſtamento facto ad alias cauſas quam pias, credatur ſine teſtibus, & ſubſcriptione valet. n. conſuetudo detrahens formæ teſtandi in modo probando ſecundum Bellem. deciſ. 645. conſuetudo in princ.

510 Secundo infertur † quod conſuetudo poteſt facere vt priuata ſcriptura ſecretorum virorum plene probet Bal. in Rubr. de conſuetud. nu: 19. Iaſ. in l. ad monendi in repetit nu. 45. ff. de Iureiur. vbi hanc conſuetudinem vigere Venetijs teſtatur Card. Pariſ. conſ. 68. Contra & aduerſus
511 nu. 19. libib. 5. & quod couſuetodo † ſcripturæ alias inualidæ poſſit probationem, roburq; concedere voluit Hoſt. c. 2. nu. 7. de fi. inſtr. Abb. c. 2. num. 4. de probat.

Imol.

Imol. c. ſicnt ſub. nu. 9. verſ. ſed attendendum eo: tit. felin. c. cum dilectus nu. 35. de fid: inſtr. & ibi nu. 36. cũ ſeqq. ſubijcit tres not. declarationes Roman conſ. 204. pro diſcutiendo nu. 8. Anch. conſ. 44. primo de viribus nu. 6. Card. Zabar. conſ. 72. ſigillatim ad ſingula nu. 8. Socc. Sen conſ. 277. viſis primo inſtrumento, & libro nu. 4. lib. 2. Purpur conſ. 6. præſens cauſa num. 15. lib. 1. Franc. Marc. deciſ. 396. quæritur an valeat in princ. & deciſ. 455. quæritur an per priuilegium nu. 4.

Similiter etiam & conuerſo probatio-
512 nem † aliàs validam improbare poteſt con
ſuetudo Socc. Sen. conſ. 92. in cauſa domi
ni Antonij nu. 13. lib. 3.

Centeſimo quarto, in proteſtationibus
513 † vnde eſt conſuetudo in locis maritimis vt
514 fiat poteſtatio † quod propter impedimen
tum maris non poteſt tranſire licet ibi ſit
cauſa tranſeundi ſiñ Iaſ. in l. non exigimus
§. quod diximus num. 2. ff. ſi quis caut.

515 Cẽteſimo quinto, in prothocollis † vn-
de in illis de conſuetudine ſolet apponi ſi-
gnum notarij Menoch. conſ. 42. iuris ele-
gans queſtio nu. 10.

516 Centeſimo ſexto, in prouiſionibus † vn
de

de valet conſuetudo vt Epiſcopis prouideat de Prælato omnibus Eccleſijs etiam collegiatis Iaſ. l. ſi vnus §. pactus ne peterat nu. 10. ff. de Pact.

Ceuteſimo ſeptimo, in publicis rebus
517 † detrahendis luc. de penn. in repet. d. l. miſſi nu. 3. C. de exact. tribut. lib. 10.

Q.

Centeſimo octauo, attenditur conſue-
518 todo in Quartis † vnde cõſuetudine induci poteſt de quibus detralatur legitima vel trebellianica Ant. c. Raynucius nu. 19. de teſta:

R.

Centeſimo nono, attenditur conſuetu-
519 do, in rationibus reddendis †
420 Primo infertur † conſuetudine induci poſſe vt libri rationum plenam fidem faciant Iaſ. l. 1. nu. 23. C. de ſumm. trin. & fi: Cath.
521 Secundo infertur † quod valet conſuetudo, vt detur fides libris mercatorũ Dec. c. ſicut nu. 44. de Iudic. intelligendo tamen ſecundum quod ſupra declaratũ eſt.

Cente-

Digitized by Google

522 Centeſimo decimo, in Regalibus † & in eis quæ Regalia cenſentur Mar. Anguiſſol. conſ. 59. in cauſa Illuſtri Domini nu. 33. lib. 1.

523 Centeſimo vndecimo, in Regullis † Religioſorum vnde de conſuetudine quiſquis promittit obedientiam in relligione, quæ quidem conſuetudo intelligenda eſt
524 † vt non cenſeatur profeſſus, quia per hoc non dicitur promiſiſſe caſtitatem, & paupertatem vt dicit regula ſpec. tit. de ſta: Monach. verſ. qualiter concipiet nu. 42.

Centeſimo duodecimo, in remiſſioni-
525 bus reorum † quæ de conſuetudine fieri non ſolent Iul. Clar. in pract. crim. §. fin. q. 38. nu. 20.

Centeſſimo decimotertio, in Renun-
526 ciationibus beneficiorum † introductis ad fauorem mulierum maxime, vt in renunciatione, Beneficio Valleriani conſuetudinem eſſe refert Ang. in l. generaliter poſt princ. verſ. in ea gloſa ibi item ſi renuncies C. ad Senat. Vellea, idem videmus quotidie fieri in inſtrumentis dum renunciatur etiam Auth. ſi qua mulier. C. eo. tit. & licet gloſ. Cyn. Iac. de Aret. & Salyc. dicant quod cum lex illa ſit pro libitoria eidẽ

non

nõ poſſit renunciari etiam cũ iuramento, tamen de iu: Canonico valet dicta renunciatio, & ea ratione anima cunctis rebus præcioſior bonis fortunæ poſtponatur, ita Bar. Aug. & Paul. in d. Auth. ſi qua mulier & Canoniſtæ maxime Abb. c. cum cõtingat nu. 4. de Iureiur.

527 Centeſimo decimquarto, in Reſcriptis †

528 Primo infertur † ad conſuetudinem, Principis quæ ſufficit ad recognoſcendum ſubreptionem in Reſcriptis ſecundum Rol. conſ. 57. quoniam præſens conſultatio nu. 32. lib. 3.

529 Secundo infertur † quod licet in Reſcripto Principis requiratur de iure ſubſcriptio ipſius l. Sacri affatus C. de diuerſ. reſcript. de conſuetudine tamen ſeruari contrarium teſtatur ſpec. in tit. de reſcript. præſent. §. primum igitur ſub nu. 7. verſ. item quod non eſt ibi ſubſcriptum lib. 2. cui ſe remictit Bar. in Auth. vt Diuin. Iuſſion. in princ. nu. 2. idem Bar. Paul. Salyc. Iaſ. & cæteri Doct. in d. l. ſacri affatus.

Centeſimo decimoquinto, in reſiden-

530 tijs faciendo vel non †

531 Primo infertur † valere conſuetudinem de non reſidendo Rip. d. reſp. 1.

num.

Digitized by Google

num. 29. de conſuet.

532 Secundo infertur † ad conſuetudinem vt quis in Eccleſia non teneatur continue reſidere, ſed alternatim deſeruiat Gemin. c. tenere nu. 3. 31. diſtinct.

533 Tertio infertur † ad conſuetudinem, vt Clericus non teneatur facere reſidentiam in Ecvleſia quæ requirit, Afflict. deciſ. 289. ſereniſſimus Rex nu. 11.

Quarto infertur † ad conſuetudinem, vt quis non reſideat in Canonicatu etiam non tenendo Vicarium Abb. conſ. 67. cõdeſcendendo in princ. lib. 1. & ibi intelligit niſi Eccleſia indigeret ſeruitio: quia tunc poſſet ſaltim compelli tenere Vicariũ vt ibi, id quod apparet prohibitum per Sacroſanctum Concilium Tridentinum, de reforr. ſeſſ. 24.

534 Quinto infertur † ad conſuetudinem, vt in ſimplicibus beneficijs non ſit opus reſidere, idem Abb. c. iam dudum nu. 8. de preben. intelligendo tamen vt per eundẽ Abb. in. c. extirpandæ §. qui verò in repet. nu. 31. de præbendo.

S.

Centeſimo decimoſexto, attenditur con-

535 conſuetudo in ſacramentis † miniſtrandis
ynde conſuetudo facere poteſt vt ſacerdo-
536 tes † Hospitalium poſſint ſuis familiari-
bus, & pauperibus in Hoſpitali degenti-
bus Sacramēta miniſtrare, ſi tamen nomi
ne Hoſpitalis hoc faciant Abb,clem. 1.nu.
3. de priuileg. vt plurimum pollere con-
ſuetudinem in Sacramentis. & officijs Ec-
cleſiaſtici dixit ſpec. tit. de diſpenſat. verſ.
juxta propoſitionis ordinem nu. 34.

Centeſimo decimoſeptimo, in ſalarijs
537 † vnde licet ſalarium debeat ſolui Rectori-
bus Terrarum in princ.officij pro toto tē-
pore Aſſeſſori autem in fine officij, Pauli
Caſtr. l. diem functo nu. 3. ff. de off. Aſ-
ſeſſ. tamen de conſuetudine non ſeruatur
ſecundum eundem ibi, quia hodie fiunt
538 diſtributiones vel mēſtruæ † vel bimeſtres
ſecundum vnam quamq; Terram, Ciuita-
tem, & ſimilia loca quæ talia ſalaria præ-
ſtant officialibus.

Centeſimo decimooctauo, in ſcriptu-
539 ris † Io. Mar. Rimin. conſ. 287. in cauſa
nu. 18. lib 1.

540 Primo infertur † attendendā eſſe con-
ſuetndinem ſcribentis Dec. c. 1. nu. 116.
de probat.

Secun-

541 Secundo infertur † ad coſiſuetudinem, vt credatur priuatæ ſcripturæ alicuius Alex. conſ. 113. Viſo & diligenter conſiderato nu. 6. lib. 4. Felin. c. 2. nu. 13. de fi: inſtru. Dec. c. 1 nu. 6. eo. tit. & c. ſicut nu. 47. de probat. vbi ſubdit hoc maxime procedere quoniam eſſet ſcriptura † iam facta, non autem facienda Iaſ. in repet. l. admonendi nu. 98. ff. de Iureiur. & in con ſuetudinem de adhiben fidem libris Capi-
543 tolorum † Eccleſiarum abſq; teſtibus & alijs ſolemnitatibus tenuit Alex. conſ. 124. Conſideratis his nu. 2. lib. 5. Rocch. d. c. fin. num. 171. & quod conſuetudo poſſit hoc inducere voluit Grat. conſ. 123. contra dominus nu. 8. lib. 2. vbi quod conſuetudine poteſt adhiberi fides libris Canoni-
544 corum † licet etenim ſint ſcripti a notarijs alias de iure communi fidem non facerent deficientibus teſtibus, loco, nomine Papæ & huiuſmodi quamquam ſi mortuus eſſet fidem ſemiplenam facerent Alex. cõſ. 187. uiſa copia ſcripturæ in princ. lib. 7. & ſubdit quod libri Epiſcoporum Eccle-
545 ſiarum † Ciuitatum & aliorum quando non ſunt in forma pubilca non probant exactionem reddituum, locationes, eſtimationes,

eſtimationes, & canonum ſolutiones, niſi quando interpublicas ſcripturas in loco publico ad hoc deputato per officiales publicos ad id adſcriptos cuſtodirentur, & pro publicis tales libri haberentur ita vt iudices & aliæ perſonæ indifferenter pro publicis vterentur, & hoc non tantum ſi in iudicio, ſed etiam exrra ſicut de qualibet ſcriptura non Authentica reſpondit Natt. conſ. 575. ſubtiliter nu. 10. lib. 3.

546 Tertio infertur † quod literæ cum ſigillo probant abſq; teſtibus ſtante conſuetudine Dec. c. poſt ceſſionem nu. 41. de probat. Alciat. reſp. 1. hic caſas nu. 26. lib. 8. vbi loquitur in literis Principis, & dicit etiam Dec. vbi ſupra nu. 42. vnum not. dictum quod immo conſuetudo facere poteſt quod ſoli † ſigillo credatur ſine ſcriptu- 547 ra inferendo ad conſuetudinem, quæ viget Senis. ſ. vt ſufficiat hominibus Caſtrorum veniant, & oſtendant ſigillum Communitatis propter conſuetudinem.n. creditur eis venientibus cum ſigillo quod procuratores ſint, & hoc quidem ſigillum faceret 548 † fidem etiam extra dioceſſim ſtante conſuetudine ſecundum Henr. Boich.d.c.poſt ceſſionem nu. 4.

Centeſimo

Digitized by Google

Centeſſimo decimonono, in ſententijs
549 † vnde valet conſuetudo vt recitetur ſententia per alium dummodo Iudex proferat verbum condemno vel abſoluo ſecundum Rocch. d. c. fin. nu. 150. & hanc conſuetudinem magni facere, & notare deberent pro ipſi indocti officiales qui ſtant ſemper taciturni.

Centeſimo vigeſimo, in ſepulturis mor
550 tuorum † Hier. Grat. conſ. 110. Themate eſt nu. 7. iib. 1.

551 Primo infertur † ad conſuetudinem vt pater poſſit filijs impuberibus eligere ſepulturam vt habetur. c. de vxore §. vtrum de ſepult. & talis conſuetudo viget in Patria mea & iſti filij vulgo dicunaur iudicati per patrem.

552 Secundo infertur † quod licet locus in quo quis ſepulturā in Ciuitatē edificat confiſcetur. l. Prætor ait §. Diuus ff. de ſepulch. viol. tñ in illa lex de conſuetudine non ſeruatur Clar. in pract. crim. §. fin. q. 79. nu. 5.

553 Tertio infertur † Athenienſes tantnm habuiſſe ſepulchrorū curā vt perēptos bello ſi quis dux honeſtare ſepulchro neglexiſſet capite plecteretur, & apud Hebreos lege cauebatur ne hoſtem quidem inſe-

pultum relinquerent ; & apud Macedones nullum fuit tam ſolemne militiæ munus quam ſuos ſepelire , contra tamen
554 † Albani qui curam mortuorum agere nefas eſſe arbitrabantur,& Nabathei qui defuncta fato corpora ſtercoris loco ĕtRegis cadauer in ſterquiliniū deijciebāt vt hos & ſimiles ritus cōemorat offiic. Text.vbi ſ̃.

Centeſimo vigeſimoprimo , in ſigno
555 crucis † : hoc.n. ſignum fit ex conſuetutudine Chriſtianorum & Eccleſiæ : debet autem ſecundum aliquos terminari † in ſiniſtro latere primo, quia Iudei in primis crucifixerunt manum dextram quam ſiniſtrā, vt habetur in Epiſtola Pauli Apoſtoli ſuper ver. quæ ſit latitudo, longitudo ſublimitas, & profundum, 2. quia quando quis capitur ab hoſtibus & ligatur , primo ligatur manus dextra quam ſiniſtra quia fortior eſt homo in illa vnde homo qui debet ſe ſignare primo debet incipere a ſuperiori parte Capitis deſcēdendo ad inferiorem poſtea redire ad partem dextram & demum ad ſiniſtram ſecundum Hier tamen ſecundum Gemin. qui , ita refert. in c. Eccleſiaſticarum nu. 3. 11. diſtinct. diceri eſt quod crux debet in cipi in capite

cum

cũ nomine Patris in dextra continuando cũ nomine filij quoniam filius ſedet ad dextram patris & finire in ſiniſtram cũ nomine Spiritus ſancti diſignando quod Spiritus ſanctus procedit ab vtroq; quod tamen ſignum tribus digitis apprehendit molem Terræ, & ita determinant & tenẽt Gemin. Inn. & Archid. ſed Turr. Crem. in d. c. Eccleſiaſticarum nu. 5. ſentit quod ſignum Crucis debet fieri forma quadrangulari quia Crux Chriſti quattuor Corrona creditur habuiſſe 2. quia a quattuor mundi partibus homines ad fidem congregantur Ioann. cap. 12. ibi ego ſi exaltatus fuero, a Terra, omnia traham ad me, 3. quod quattuor mundi partes ſenſibiles per eam reuocantur, 4. quia Chriſtus in carcere exhibet patientiam commodat humilitatem, implet obedientiam & perficit charitatem, ſecundum Bernard. & ſic per frontem Pater deſignatur per deſcenſum inferius deſignatur filius quia vero ſanctus procedit ab vtroq; proceditur a ſiniſtra in dextram quæ melius deſignatur, & hæc opi: communiter in practica tenetur licet ipſemet Turr. Crem. ibi in princ. verſ ad primum videatur fa-

cere fundamentum in rationibns d. Gemin. aquibus tamen recedit, quia ſubdit per ſiniſtram deſignari temporalia, per dextram ſpiritualia, ſed ſpiritualia præferenda ſunt temporalibus, & ideo finiri debet in dextra.

Centeſimo vigeſimoſecundo, in ſyndi-
557 catibus † vnde valet conſuetudo vt quis
558 non teneatur ſe ſubijcere ſyndicatui † quæ
tamen non procedit ad fauorem eorum qui per dolum vel latam culpam iniquas ferunt ſententias ſecundũ Ceſar. Contard. in l. Vni. C. ſi de moment. poſſeſſ. limit. 11. nu 16.

Centeſimo vigeſimotertio, in Societa-
559 tibus † vnde conſuetudo facere poteſt q̃d
etiam inter virum & vxorem poſſit eſſe ſo
cietas, quæ intelligitur ſi ſimul cohabitent
560 † ſecus ſi ſeparatim quia ceſſaret diſp. l.
quintus ff. de donat. inter ui: & vxo. Celſ. Vgo conſ. 33. ſupponitur mihi in facto nu. 3. & ibi quod tales ſunt conſuetudines Franciæ & Burgundiæ.

Centeſimo vigeſimoquarto, in ſolemni
561 tatibus † quibus etiam conſuetodo dero-
gare poteſt Bal. l. ſed ea. nu. 3. ff. de legibus.

Primo

562 Primo infertur † quod conſuetudo poterit derogare ſolemnitati c. fin. de Elect. ita Aym. conſ. 63. primum dubium num. 2. lib. 1.

563 Secundo infertur † ꝙ conſuetudo derogare poterit ſolemnitati inſtrumẽti Inn. c. 1 ſub nu. 9. verſ. ſi vero de fi: inſtr.

Centeſimo vigeſimoquinto, in Soccidis † animalium ſecundum Franc Marc. decif. 888. queritur ſuper diffinitione nu. 6.

564

Centeſimo vigeſimoſexto, in ſolutionibus †

565

566 Primo infertur † ad conſuetudinem ſoluendi pro ſpiritualibus quæ valet quinq; tamen concurrentibus de quibus ſeriatim & late per Pauli Caſtr. in conſ. 764. circa primum queſitum col. 1. lib. 1.

567 Secundo infertur † quod ſola conſuetudo præſtandi aliquid Eccleſiæ videtur cauſa ſufficiens ad ſoluendũ in futurum Eelın. c. veniens nu. 3. de teſtibus.

Centeſimo vigeſimoſeptimo, in ſportulis † dandis Rol. conſ. 87. in propoſita queſtione nu. 3. lib. 2. Spec. in tit. de ſalar. Iudic. nu. 13. vbi quod valet conſuetudo † quod percipiatur aliquid a Iudici-

568

569

bus pro ſportulis.

Centeſimo vigeſimoſeptimo, in ſpor-
568 tulis † dandis Rol. conſ. 87. in propoſita queſtione nu. 3. lib. 2. ſpec in tit. de Salar. Iudic. nu. 13. vbi quod valet conſuetu-
569 do † quod percipiatur aliquid a Iudicibus pro ſportulis.

570 Intellige † prædicta procedere inſpecto iure Ciuili non autem Iure Canonico quo nullus Iudex nec ordinarius, nec delegatus poſt accipere ſportulas Abb. c. cum ab omni nu. 10. de vit. & honeſt. Cler. Anch. conſ. 218. iuxtum ordinem nu. 2.

Centeſimo vigeſimooctauo, in ſtatutis
571 † Grat. conſ. 41. viſis dubijs nu. 2. lib. 2. Roman. ſing. 422. communis doctrina, & ibi limitat niſi ſtatuto aliter caueretur, ſtatuti ſ. verba intelligi nullo extrinſeco
572 † addito vel diminuto, quomodo tunc ſecundum iuris interpretationem intelligitur.

Centeſimo vigeſimonono in ſtipulatio-
573 nibus † Alex. l. poſt dotem nu. 26. ff. ſol. matr. vnde conſuetudo inducere poteſt vt quis valeat alteri ſtipulari Iaſ. d. l. de quibus nu. 74. & l. ſtipulatio iſta habere § alteri nu. 2. de Ver. oblig.

Cen-

Digitized by Google

Centeſimo trigeſimo, in ſubſtitutioni-
574 bus † vnde conſuetudo facere poteſt. vt
575 etiam poſt pupillarem etatem † poſſit alteri directo ſubſtitui etiamq; poſt aditam hereditatem licet de iure contrarium caueatur. l verbis de Vulg. & pupill. ita Alex. in l. moribus nou 2. eo. tit & ibi etiam nu. 3. ſubdit valere etiam conſuetudinem vt pater nequeat pupillariter ſubſtituere.

Centeſimo trigeſimo primo, in ſucceſ-
576 ſionibus †

577 Primo infertur † quod quamuis Monaci vel alij relligioſi cuiuſcunq; ordinis ſuccedant parentibus licet etiam ſit fœmina relligioſa, l. Deo nobis. C. de Epiſcopis & Cler. tamen de conſuetudine Regni Franciæ non ſuccedunt, & ſic ibi non ſeruatur
578 † d. l. Deo nobis ita poſt Maſſuer. Benedict. & Stefan. Aufer. voluit Nicol. Boer. de Author. magni conſilij ad finem.

579 Secundo infertur † ad conſuetudinem, vt fœminæ non ſuccedant ſtantibus maſculis in Comitatibus, & Dignitatibus habentibus adminiſtrationem ſecundum Dec. conſ. 655. viſo eleganti conſilio nu. 25.

580 Tertio infertur † ad conſuetudinem excludentem indiſtincte ne dũ in Comi-

tatibus,& Dignitatibus vt ſupra fœminas à ſucceſſione ſtantibus maſculis licet ſit mixta fauore, & odio ſecundũ Io:Ludo.de Lambert. inter conſilia vlt. volunt. 75. caſus ſuper quo petitur conſilium nu. 15. & teta Italia pro conſuetudine generali ſeruat, vt fœminæ excludantur per maſcu-
581 los † etiam à legitima, vt diſponebat lex 12. tabularum, quæ etiam excludebat ma-
582 trem † & agnatis hereditatem deferebat Iofred.conſ. 14. in cauſa Magnificæ num. 19. Gramm. deciſ. 57. Iacobus num. 29.
583 itemq; vnam familiam certo † modo teſtando Menoch. poſt multos quas allegat conſ. 2. magni ponderis nu. 282. lib. 1.

584 Quarto infertur † ad conſuetudinem, vt vxor marito habenti bona mobilia, & immobilia ſuccedat in omnibus bonis mobilibus, debitis & creditis etiam liberis exiſtentibus Rot. Rom. deciſ. 7. nota conſuetudo de conſnet. in antiq. & in deciſ. 1. fuit dubitatum in princ. eo. tit. in nouis.

585 Quinto infertur † ad conſuetudinem, vt fœminæ non ſuccedunt in certis bonis Socc. iun. conſ. 62. diligenter profecto nu. 2. lib. 2. Card. Pariſ. conſ. 26. ex tenore nu. 98. lib. 2. vbi quod valet con-

ſue-

Digitized by Google

ſuetudo admittẽs, & adimẽdo ſucceſſionẽ.

585 Ampliatur † vt non tantum valeat iſta conſuetudo, ſi ſit generalis, ſed etiam ſi ſit ſpecialis alcuius familiæ vt in l. liberto ff. de Ann. leg. Ruyn. conſ. 38. quoniam de pluribus nu. 6. & conſ. 40 pro euidentia nu. 11. lib. 1. Socc. iun. d. conſ 62. col. 1. verſ. circa tertium lib. 2. Panciroli conſ. 1. cum ſigiſmundus nu. 100. lib. 1. vbi exemplificat in Illuſtriſſima familia Pi
587 corum † quæ habet vt ſtantibns fratribus fœminæ a parentum, & fratrum ſucceſſione repellantur.

588 Intellige † tamen hoc procedere in ea familia quæ habet iuriſditionem ſtatuendi in loco Ang. in l 3. in princ. ff. de teſta: & in l. fin. ſub nu. 4. uerſ & ego ibi addendo queſiui. C. eo: tit. Alex. in l. ſi non ſpeciali ſub nu. 5. verſ. niſi ſecundum Angelum. C eo: Carol. Ruyn. d. conſ. 38. nu. 9. & conſ. 108. viſa ac bene intellecta nu. 9. lib. 2. quicquid in contrarium (ma-
589 le ni fallor) † voluerit Iaſ. in l. omnes Populi in repet. ſub nu. 42. verſ. ſed eorum fundamentũ de Iuſt. & iu: cũ quo pertianſire videtur ſoc. iun. d. conſ. 62. col. 1. uerſ. ſed eſt ſi talẽ nixus tm̃ auctoritate Iaſ vbi

ſupra,

590 ſupra, ſed & ipſe met Iaſ. † melius ſentiendo tenuit cum Ang. & ſequacibus in l. ſi quis a filio §. ſi parti ſub nu. 4. uerſ. niſi ſecnndum eos de leg 1. & idem tenuit conſulendo conſ. 46. omiſſa vlteriori allegatione nu. 5. lib. 1. idem Socc. iun. ſibi
591 parum † conſtans etiam ipſe mutauit ſententiam in conſ. 65. cum in preſenti nu. 34. lib. 1. vbi loquens in Illuſtriſſima lantgrauiorum familia dicit quod cum ea haberet iuriſditionem potuit conſuetudinē inducere citando ibi ad hoc Alex. & ita in Comitibus Baronibus Potentatibuſq; Nobilibus merum, & mixtum Imperium habentibus voluit Zaſ. in d. l. ſi quis a filio §. fin. col. fin. verſ. conſequenter.

592 Sexto infertur † ad conſuetudinem, vt primogenitus ſuccedat in ſolidum etiam in bonis allodialibus quia valet Iacob. de S. Georg. in l. cum antiquioribus nu. 18. C. de iure de lib.

593 Septimo infertur † ad conſuetudinem vt Epiſcopus ſuccedat in bonnis presbiteri dioceſani ab inteſtato mortui Purpur conſ. 178. Reuerendiſſimus Auguſtanenſis nu. 4. lib. 2.

594 Octauo infertur † ad conſuetudinem,

vt

vt mortuo Parochiano Sacerdos Parochiæ debeat habere illius veſtes, quæ quidem conſuetudo intelligitur in veſtibus Altari non pignoratis ſi nanq; eſſent pignoratæ heres defuncti non teneretur eas luere ad commodum dicti Sacerdotis Iaſ. l. ſi res obligata nu. 25 de leg. 1.

595 Nono infertur † vt ſi ad ſit conſuetudo vt viget in multis partibus quod ſi pater deceſſerit,& aliquem filium mortis tempore in poteſtate non habuerit quod Curia vel Baro poſſit omnia bona ſua occupare ſi aliquis deceſſerit, & nullum filium mortis tempore habuerit in poteſtate ſed ſolum Clericum poſitum in dignitate Epiſcopali non dicitur prædicta conſuetudo obſtare dicto filio Epiſcopo quia licet non ſit
596 in poteſtate † poteſt tamen ſuccedere & reputatur exiuiſſe de Patria poteſtate in his quæ facerent contra eum ſed in fauorabilibus reputaretur in poteſtate Bar. in l. itē in poteſtate ad fi: ff. de his qui ſui ſunt vel alie. iu: Io. Fabr. in princ Inſtit qui bus mo: ius patr. pot. ſol. vbi hanc dicit fuiſſe opi: Io. & Petr.

T.

Centeſimo trigeſimoſecundo; attenditur

597 ditur conſuetudo in taxis † vnde in taxatione expenſarum maxime attenditur Anguiſſol. conſ. 144. in cauſa nu. 11. lib. 1.

Centeſimo trigeſimotertio, in teſta-
598 mentis Socc. iun. conſ. 59. circa primam dubitationem nu. 22. lib. 3. Mandell. cōſ. 6. præſupponitur in facto num. 2. Neuiz. conſ. 64. Emitte temporum nu 16. vbi ꝙ
599 per conſuetudinem teſtamentum † validatur & generaliter in vltima voluntate lac. de penn. vbi ſupra.

600 Primo infertur † quod derogare poteſt ſolemnitati teſtamenti Curt. inn. conſ. 162. habita diligenti nu. 3. vbi infert ad conſuetudinem Venetorum.

601 Secundo infertur † quod conſuetudo facere poteſt vt pater adulto poſſit relinquere teſtamento curatorem, & dare etiā illum vſq; ad 18. ann. Bal. l. moribus nu. 2. ff. de Vulg. & pup.

602 Tertio infertur † ad conſuetudinem, ut poſſit concedere facultatem clericis vt poſſint teſtari de fructibus beneficiorum Viui: communium opi: lib. 1. opi: 41. Clericus.

603 Quarto infertur † ad conſuetudinem, vt alius pro alio teſtetur Nicol. Bellon. in

princ.

princ. nu. 29. Inſtit. de pupill. ſubſt.

604 Quinto infertur † ad conſuetudinem in apertura teſtamenti Iacob. de S. Georg. in l. teſtamenti in princ. C. quemad. teſt. aper.

605 Sexto infertur † quod valet conſuetudo quod Hebrei legis Hebreæ periti faciant teſtamenta & eis fides adhibeatur plena Io: Calder. conſ. 2. conſuetudo quæ habet de conſuet. Hypp. Rimin. inter conſ. vlt. volunt. conſ. 165. queritur nu. 14.

606 Septimo infertur † vt attendatur conſuetudo in teſtante ſecundum Card. Pariſ. conſ. 3. videtur Dominum Diogenem nu. 50. lib. 3.

607 Ampliatur † vt tantam habeat vim, & potentiam conſuetudo teſtatoris quod ſi vno modo ſe habet conſuetudo illius, & alio modo conſuetudo, Regionis, potius attendenda eſt conſuetudo illius quam regionis. l. ſi ſeruus plurium §. fin. ibi ante omnia ipſius Patrisfam. conſuetudo dein de regionis in qua verſatur ex quiréda eſt

608 ff. de leg. 1. quod ad materiam † emphiteuticam traxit Ang. in l. 2 ſub num. 10. verſ. ſed tamen C de ui: Emphit Nicol. euerar in centuria in loco ab ordine ſub

nu.

nu. 7. verſ. ante omnia, Dilect. de arte teſtando tit. 6. caut. 66. ſub nu. 2. verſ. prius tamen inſpicitur, & iſta dicitur conſuetudo priuata Dec. c. 1. nu. 117. d. probat.

609 Octauo infertur † ad conſuetudinem, vt teſtatores teneantur relinquere certam quotam ad pias cauſas Gemin. conſ. 139. in cauſa Reuerendi Patris nu. 4. & in Patria mea in omnibus teſtamenais conſueuit mentio fieri de Eccleſia Sancti Claudij cui relinquuntur quinq; ſolidi.

610 Nono infertur † ad conſuetudinem, vt nullus poſſit teſtari quia tendit ad fauoram cõiunctorum proximorum qui abſq; teſtamento ſuccedunt de iure communi Aym. conſ. 118. in hac cauſa nu. 7.

611 Decimo infertur † ad conſuetudinem, vt qnis decedat pro parte teſtatus, & pro parte inteſtatus Imol. in l. moribus in princ. ff. de Vulg. & pupill. item quod quis decedat cum pluribus teſtamentis, itemq; quod detur hereditas in cordicillis
612 † licet alias ſit prohibitum de iure Petr. de Rauenn. de conſuet. nu. 18. Rocch. d. c. fin. nu. 169.

Centeſimo vigeſimoquarto, in tollen-
613 do iure tertij † quod fieri poteſt per conſuetu-

Digitized by Google

ſuetudinem cum iuſta cauſa Bar. in l. 1 .nu. 2. ff. de his qui ſunt ſui uel alie. iu Aret.in §. ex non ſcripto nu. 38. Inſtit. de iu: natur. Gozz. conſ. 90. in cauſa Mantuana nu. 19.

Centeſimo vigeſimoquinto, in tortu-
614 ra † vnde per vnum indicium de conſuetu dine deuenire poteſt ad torturam Clar. d. §. fin.q. 64. nu 15.

Centeſimo vigeſimoſexto, in tributis
615 † ſoluendis Bar. l. miſſi nu. 14.C.de exact. tribut. lib. 10. vbi etiam luc. de penn. in repet. nu. 3. Socc. iun. conſ. 49. quoniam ex facto num. 16. & 26. lib. 1. Rol. conſ. 79. in preſenti conſultatione nu. 84. lib. 3. Franc. Marc. deciſ. 420. queritur ad quam rationem nu. 2.

V.

Centeſimo vigeſimoſeptimo, attendi-
616 tur conſuetudo in venditionibus †
617 Primo infertur † ad conſuetudinem, vt proximior poſſit retrahere rem venditam a proximiore Rol. conſ. 27.num. 4.lib. 2. cuius quidem cõſuetudinis vigore de duobus occurrit dubitare primo a quo tem-

repo

pore debeantur rei vendite fructus a redi-
618 mente † & quidem communis eſt conclu-
ſio vt non debeantut niſi a tempore litis
conteſtate non obſtante oblatione, &
conſignatione facta Tiraq. de retract. §. 15.
conſuet. 2. nu. 4. ſecundo, ſi quis habens
vſumfructum emerit proprietatem,
619 † proximiore de genere retrahente intra
tempus a conſuetudine præſtitutum poſ-
ſet fieri retentio vſusfructus, per prædictũ
qui emit proprietatem, & recepta videtur
Doct. ſent ntia vt vſusfructus facto retra-
ctu reuiuiſcat, ita indiſtincte tenuerunt
Ang. & Caſtr. in l. ſi maritus ad fi: C. de in
off. teſta: & omiſſis diſtinctionibus Iac. de
Aret. Bal. Salyc. & aliornm in d.l. ita reſi-
dere videtur Tiraq. in d. Tract. de Retract.
§. 1. gloſ. 7 nu. 62 vſq; ad 72. & ad leges
quæ inibi in cõtrarium allegantur pro Gu
gl. de cun dicas quod alleg. l. dominus in
princ. de Vſufr fuit in oppoſitum eius ad
quod allegatur, quia vſufructus ibi reui-
uiſcit in perſona vſufructuarij qui agnito
per ipſum legato proprietatis ſuper quo
prius habebat vſufrnctum per querelam
inofficioſi teſtamẽti coactus eſt relinquere
proprietatem vſusfructus remaneet, &
quod

quod faciat in oppoſitum voluit Bal. in præalleg. l. ad tex. verò in l. ſi tibi C. qui mo. vſusfru. amitt. reſp. ex intentione Ang. in d. l. ſi maritus quod ſ. non mirum ſi ibi vſusfructus non reuiuiſcit quia a princ. legatarius proprietatem habebat con ſolidatus eſt vſusfrnctus merito ſemel interẽptus nunquam reuiuiſcit ſed in queſtione de qua agitur proximior agnatus retrahens alienata nihil iuris habet in re, verum hæc reſp. Ang. videtur procedere quando vſusfructus fuiſſet interemptus irreuocabiliter, ſecus ſi reuocabiliter quemadmodum contingit in caſu propoſito, & non in pignore: quia extinguitur quando res pignorata efficitur creditoris, & tamen non procedit, quando nó omnino efficitur creditoris ſed reuocabiliter ita Aym. d. conſ. 202. ſub nu. 43. verſ. idem probatur qui poſt Bar. & Socc. iun. conſ. allegat ita reſidere videtur, & præſens ratio ſufficit etiã ad reſponſum tex. in d. §. dominus, vbi nó mirum ſi vſusfructus non reuiuiſcit, quia irreuocabiliter fuit conſolidatus cũ nãq;
620 ſemel heres non poſſit in eternum † deſinere eſſe heres l. ei qui ſoluendo ff. de hered. neſtit. non mirum ſi ibi adeundo he-

ditatem tenetur præſtante legatum fundi factum per defunctum nullo reſeruato vſu fructu licet illum priuſq; eſſet heres habe-ret vnde per hanc rationem ſaluatur quod dicitur in. d. l. dominus, & in d. §. domi-nus in quibus haberi videtur totum con-trarium.

621 Secundo infertur † quod ex conſuetu-dine poteſt alicui competere vt victualia non vendantur alibi quam in certis locis ita Rol. conſ. 5. pulchra profecto nu. 70.
622 lib. 1. ſicut etiam conſuetudine cogi † quis poteſt ad vendendũ Bar. l. ũenditor §. ſi conſtat ff. communia præd. & quidem vi-
623 liori precio † non tamen in Principis fauo-rem faciendo aliquid extra iuris ordinem Natt. conſ. 435. iam dudum Illuſtriſſimi
624 nu. 29. lib. 2. & quando nolit † poteſt agi contra eum condictione ex conſuetudine, & ſic perſonali actione Modern. Ræpet. in d l. de quibus nu. 113. & ibi quod etiam
625 ex conſuetudine agi poteſt † actione reali off. iudicis, & per modum exceptionis.

626 Tertio infertur † quod ſtante conſuetu dine vendito equo debetur ſella licet etiã non ſtante conſuetudine ſi ita fuit oſtenſus & ferebat eam per duos dies antequam vende-

venderetur, item etiam ornamenta cum quibus eum monſtrauit deferre,& tradere tenetur Petr. de Rauenn. de conſuet. nu. 206.

Centeſimo trigeſimooctauo, in verbo-
627 rum ſignificatione † Bar. l. vxorem §. legauerat nu. 4. de leg. 3. Bal. l. ſi ſeruus plurium §. ſi numerus nu. 3. ff. de leg. 1. vbi ſubdit eſſe recurrendo ad conſuetudinem,
628 generalem † quam propriæ ſignificationi vocabuli præferri dicit tex. in l.labeo ff. de ſuppell. leg. felin. c. cum M. Ferrarenſis ſub nu. 5. uerſ. & adde Innocentium de conſtit. Dec. c. dilecti il primo nu. 26. vbi vltra Inn. innitetur Auctoritate Abb. de App. Abb. conſ. 47. illud de iure queritur nu. 4. lib. 2. Bal. §. vnum nu. 3. Inſtit. de hered. inſtit. Petr. de Rauenn. de conſuet. nu. 248.

629 Primo infertur † ad conſuetudinem, vt locans fundum reſeruata ſibi tertia parte fructuum non debeat deducere ſumptus factos per laboratorem de conſuetudine: quia operas videtur pro illa parte fructuũ ponere Franc. Marc deciſ. 888. nu. 5. licet de iure ſecus ſit, quia fructus dicuntur deductis ſumptibus vt per eum.

Digitized by Google

630 Secundo infertur † ad conſuetudinem, vt non liceat dicere coniugato tu es bonus homo, quia agi poteſt actione iniuriarum cum notetur quod vxor eius ſit adultera Petr. de Rauenn. de conſuet. nu. 125.

631 Tertio infertur † ad conſuetudinem, vt heredes ſimpliciter filios appellemus Alciat reſp. 43. qoamuis nu. 10. lib. 9.

632 Quarto infertur † ad id quod dicitur in c. Ioſeph. de verb. ſign. vbi dicit diuus Hieronimus quod licet dicatur quod Ioſeph. non cognouit Matiam donec peperit filium ſuum primogenitum non eſt ſuſpicandũ vt quidam peruerſiſſime, (inquit) fecerunt quod Diua Maria alios filios habuerit, cum mos diuinarum ſcripturarum ſit vt primogenitum non vocent quem fratres ſequuntur ſed eum qui primo natus eſt cum quo dictotranſeunt Canoniſte.

633 Centeſimo vigeſimonono, in canoniſte.

633 tis † faciendis Bal. Rubr. de conſuet. nu. 32.

634 Primo infertur † ad conſuetudinem tempore ff. vt tota familia defuncti oret induta veſtibus lugubribus gloſ. in l. ſi ex re §. fin. in gloſ. vltima ff. deſtipul. ſeru. vbi quod etiam per nonem dies lugere debebant

Digitized by Google

bant defunctum cum herede, cui adde quod ita erat conſuetudo ſpiritualis Etnicorum, ideoq; nonuemdialium ſacrorum dicebatur conſuetudo, vt patet ex hiſtoricis ita referente offic. Texto. vbi ſupra, &

635 & iſtis quidem nouem diebus † erant immunes heredes vt dicto tempore in ius vocari non poſſent Auth. ſed neq; C. de ſepulchr. viol.

636 Secundo infertur † quod conſuetudo, facere poteſt vt veſtimenta vidualia non debeantur vxori mortuo marito, licet alias ſecus ſit ſ. quod debeantur per heredes,

637 & hanc conſuetudinem probandam † eſſe per heredes teſtatur Ant. Capic. deciſ. 26. In cauſa Vincentij Pappalardæ per tot. Modern. Clauſul. in cap. an iuri aliment. renunc poſſ. nu. 152. cum ſeq.

Centeſimo quadrageſimo, in vigilijs

638 † ſeruandis vel non.

639 Primo infertur † ad conſuetudinem vigentem in Francia. ſ. vt Vigilia omnium Sanctorum non ſeruetur propter feſtum Sancti Quintini illa die occurrẽtis ſed fuit tranſmutata ad tertiam diem præcedentẽ ſecundum Præpoſ. in c. deniq; ſub nu. 23. verſ. ita dicunt 4. diſtinct.

640 Secundo infertur † quod Vigilia Pente coſtes neceſſario eſt ieiunandū ratione generalis conſuetudinis idem Prepoſ· c. ſcire debet § neceſſario. 76· diſtinct.

Centeſimo quadrageſimo primo, in vi
641 ſitationibus † vnde quando Epiſcopus nō valet viſitare, poteſt commictere illi pro vt ſe habet conſuetudo, idem Præpoſ· c. Epiſcopum nu. 6. 10. q. 1.

Centeſimo quadrageſimo ſecundo, in
642 vſuris †

643 Primo infertur † ad cōſuetudinem creditoris vſuras recipientis quæ attenditur in uſuris probandis ſecundum Afflict. deciſ. 91. iterum in cauſa nu. 8.

644 Secundo infertur. † quod ex conſuetudine fœnerandi quis præſumitur uſurarius Roman. conſ. 167. Antonius nu. 8. licet Bal. in l. Rogaſti §. ſi tibi nu. 10. ff. ſi cert. pet. diſtinguat quod aut ſumus in contractibus pęnarum appoſitis dutioni quantitatis, & tunc præſumitur, aut non adeſt niſi principale, & tunc ſecus.

Centeſimo quadrageſimo tertio, & ultimo conſuetudo, attenditur in quacūq;
645 † diſpoſitione Io: Ceph. conſ. 451. multæ excitantur nu. 254. lib. 4.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Stricti iuris dicitur conſuetuda, & tantum habere de potentia & effectu quantum de vſu vt proprios facti terminos non excedere, & vbi ea non diſponit nec nos diſponere debere.*

2 *Extenſio conſuetudinis difficilior eſt quam pacti.*

3 *Conſuetudo eatenus procedit quatb. continet.*

4 *Conſuetudo tenenda eſt in ſuis terminis.*

5 *Conſuetudo intelligenda eſt ſecundum diſpoſitionem iuris communis.*

6 *Frumentum aſportari probibens conſuetudo intelligitur ſecundum ius vt non trabatur ad ea quæ quis portat ſuis vſibus pro vt de alijs ſimilibus.*

7 *Inſtrumentum notarij abſq; ſigno admicti poteſt a conſuetudine niſi penes teſtitum reperiretur inſtrumentum, & non conſtat. quod fuit rogatus notarius.*

8 *Repreſaliæ ſi concedantur Peruſinis contra florentinos non trabitus contra Florentinos Peruſii habitantes, & habitare conſuetos.*

9 *Bona priorum decendentium ſi per conſuetu*

dinem debeantur Abbati, non habebit locum in bonis tranſlati.

10 *Emphiteutica res ſi exponitur venditioni, non debet præiudicari directo Domino qui eſt præferendus ſi velit habere ob conſuetudinem quod proximor de genere ſiue parentela admictatur ad emendum rem intra annum & diem poſtquam res eſt expoſita venalis.*

11 *Cedi ius redimendi alteri non poteſt in retractu.*

12 *Ad aquam proximam vſq; ſi quis teneatur Comitem ſequi ſi ſolitus alueus mutatus ſit, & deſiccatus ſic, conſuetudo non erit intelligenda quod teneatur ſequi ad aquam remotiorem.*

13 *Sumptus a Comite habere debet in Francia ſequens ipſum vltra aquam vigore conſuetudinis.*

14 *Vxorem habere non debere queſitorum per maritum portionem ſtante conſuetudine quando ad eſt prohibitio quod illi minime acquirantur.*

15 *Vxor quod habeat ex conſuetudine Anglie partem bonorum mariti mortui, & alibi non ſit huiuſmodi conſuetudo habebit illam portionem vxor ſi uir decedat in*

Anglia, de alijs autem non habebit.

16 *Forenſis decedens in loco quo adeſt certa cõſuetudo circa bona ſucceſſoribus deuoluta non ligatur illa conſuetudine ſi alibi alia bona habeat etiam nomina debitorum quæ legantur vbi facienda eſt ſolutio.*

17 *Succeſſione parentum filium priuans conſuetudo eſt odioſa & ſic reſtringenda.*

18 *Mercatorum libris quod credatur per conſuetudinem intelligitur in his quæ pertinent ad mercantiam.*

19 *Feudales conſuetudines non poſſunt allegari in alia materia quam feudorum.*

20 *Permutatio quod ex rebus hinc inde traditis reſultet per conſuetudinem non intelligitur quando habeo rem venalem, & tu das aliam rem eſtimatam quia potius dicitur venditio quam permutatio.*

21 *Venditionis caſum ponens conſuetudo, non habet locum in datione in ſolutum.*

22 *Literæ Papæ ſi certo modo ſe habeant per conſuetudinem non trahantur ad literas aliorum Principum.*

23 *Contractum ponens conſuetudo, non comprehendit renunciationem.*

24 *Conſuetudo contra ius ad vnguem obſeruari debet.*

Ex-

Digitized by Google

25 *Extendenda non eſt conſuetudo contra ius etiam ex identitate rationis.*
26 *Martini conſuetudo, non extenditur ad viduam morientem.*
27 *Extendenda non eſt conſuetudo, contra ius etiam ex maioritate rationis.*
28 *Odioſa dicitur conſuetudo contra ius item oneroſa nu. 29. item rigoroſa nu 30 & magis ſtricte quam fieri poſſit interpretari debet nu. 31. & quæ ſit ratio nu. 32.*
33 *Extendi non debet conſuetudo iuris tertij ablatiua ſed in caſu quo apparet ſeruata intelligi debet.*
34 *Amplia 1.*
35 *Amplia 2. & nu. 36*
37 *Extendi non debet conſuetudo exorbitans etiam ex identitate rationis num. 39. & 40.*
38 *Fœminas excludens in feudis conſuetudo eſt exorbitans.*
41 *Extendi non debet conſuetudo exorbitans etiam ex maioritate rationis.*
42 *Extenſio conſuetudinis non fit de loco ad locum Ratio nu. 43.*
42 *Ius ciuile vniuerſaliter quoad omnes non facit conſuetudo.*
44 *Extenſio conſuetudiuis non fit extra Patriã*

vbi

Digitized by Google

vbi viget.
46 *Statutum tacitum Populi dicitur conſuetudo, & preiudicat omnibus legibus & conſuetudinibus nu. 47.*
48 *Extendere conſuetudinem vnius loci per Vniuerſum orbem temerarium eſt.*
49 *Extendi conſuetudo Patriæ ad loca omnia Regionis non debet niſi ſit genernlis.*
50 *Subditos extra Territorium contrahentes non ligat conſuetudo, licet loquatur de bonis, quoniam adhuc non extenditur ad ea quæ ſunt extra diſtrictum nu. 51.*
52 *Legem contrariam in loco non autem in alio tollit conſuetudo.*
53 *Reſtringitur conſuetudo, diuidendo feuda in locis vbi veget.*
54 *Quadrageſimam quando incipiant Mediolanenſes in quibus etiam ſit intelligenda, & an trahatur ad loca ſtatus Mediolani.*
55 *Libris mercatorum vt detur fides intelligitur in loco quo liber ſcriptus ſit.*
56 *Filiam quod pater non poſſit priuare in certa parte hereditatis nec poſſit relinquere fratrem ſuum heredem vt diſponit conſuetudo, Angliæ non trahitur extra Territorium.*
57 *Primogenitus vt ſuccedat in bonis defuncti con-*

conſuetudo intelligitur in Territorio tan tum.
58 Succedendi conſuetudo intelligitur in loco tantum non autem extra Territorium, & potiſſime quando diſponit de bonis num. 59. Exemplem num. 60 ſed quid ſi loquatur in perſonam nu. 61. & ſi in rem an liget forenſem nu. 63.
62 Error Anch.
64 Inſtallatio fieri in certo loco vigore conſue tudinis an intelligitur de ſimili loco.
65 Vendere vt libere poſſint immobilia de conſuetudine, vt faciunt Veneti vbi habeat locum.
66 Caſtris extenditur conſuetudo.
67 Intellige.
68 Capitis uis ad membra diffundi debet.
69 Extenditur conſuetudo ad loca adiuncta Ciuitati ſiue Imperio.
70 Declara, exemplum nu 71. & 72.
73 Conuicinis locis extenditur conſuetudo.
74 Limita.
75 Prouinciæ generalis conſuetudo, vbi ſeruanda.
76 Extendi non debet conſuetudo, onerosa & contra ius ad locum conuicinum, ſed attenditur ius commune.

Ex-

Digitized by Google

77 *Extendi non debet conſuetudo, generalis contra ius ad locum, in quo non dum caſus euenit exemplum nu. 78.*

79 *Error Gloſæ.*

80 *Futura reſpicit conſuetudo ſicut lex non autem preterita retro. n. fuigit.*

81 *Peſtiferum ad tempus non trahitur conſuetudo.*

82 *Extendi non debet conſuetudo, de vno caſu ad alium non expreſſum.*

83 *Granum vt non poſſit extrahi de Territorio de conſuetudine non ligatur qui habet predium in loco conſuetudinis ex quo habet granum quia per iſtum poterit extrahi.*

84 *Contractus ad correſpectiuos non trahitur conſuetudo.*

85 *Fiſco ſi deuoluantur bona alibi natorum non obſtante quo libet ipſorum teſtamento valebit tamen donatio nec cenſebitur facta fraus fiſco.*

86 *Feminæ vt per Maſculos excludantur conſuetudo, non extenditur ad alium caſum.*

87 *Feudis non extenditur conſuetudo, vltra caſum in ea expreſſum.*

88 *Vacatione vera loquens conſuetudo, non extenditur ad quaſi vacationem.*

Caſu

89 *Caſu ſimplici loquens conſuetudo, non extenditur ad mixtum item nec ad caſum fictum nu. 90.*

91 *Diuidi vt feudum poſſit per patrem conſuetudo, non poterit prælegari licet prælegatum ſit quædam diuiſio Ratio nu. 92.*

93 *Error Hypp. Rimin.*

94 *Similes ad caſus non extenditur conſuetudo, & nu. 106.*

95 *Martini conſuetudo habet vt filia in dote profectitia ſi moriatnr habeat heredes filios ſuos non autem patrem vt ius commune diſponit.*

96 *Reſtringitur vt procedat quando ipſa decedit conſtante matrimonio & ſuperſtite marito, quia tunc filij ſuccedunt & non pater mulieris, non habet tamen locum quando ipſa præmortuo marito deceſſit, quia tunc ad patrem reuertitur.*

97 *Familiam non egreditur conſuetudo.*

98 *Teſtamento obſeruari conſuetudo non habet locum ab inteſtato.*

99 *Romanæ Eccleſiæ conſuetudo non extenditur ad alias Eccleſias.*

100 *Limitatur 1.*

101 *Limitatur 2. Limitatur 3. nu. 104.*

102 *Feſtum diui Barth. quando colendum.*

Fe-

103 *Feſtum Beatæ Margheritæ quando celebrandum.*

105 *Perſona de vna ad aliam conſuetudo, non extenditur.*

107 *Primogenitus quod ſuccedat in Regno non intelligitur in fœmina ſtante maſculo, itemq; in primogenito qui ſit legitb. tempore Natiuitatis non autem alio num. 108.*

109 *Collectandi forenſes conſuetudo reſtringi debet ad eos qui ſoluerunt.*

110 *Fratrum, & filiorum fratrum conſuetudo, non extenditur ad ulteriores, quando eſt minor ratio coniunctionis, & affectionis.*

111 *Perſonas non nominatas infeudis non comprehendit conſuetudo.*

112 *Maſculos infeudandi conſuetudo, non extenditur ad fœminas.*

113 *Feudis dignitatum heredem admictens conſuetudo, ad heredes maſculos venit reſtringenda.*

114 *Filios cõprehẽdens conſuetudo, non extenditur ad filios filiorum.*

115 *Fœminæ quæ ad feuda inuitari ſolent conſuetudine, ſtricte ea vti poſſunt.*

116 *Perſonas non egreditur conſuetudo, contra ius,*

ius, & oneroſa.

117 *Limita.*

118 *Bona ſita extra Territorium, non complectitur conſuetudo.*

119 *Exemplum.*

120 *Bonis patris loquens conſuetudo, non extenditur ad bona matris.*

121 *Alienatio quæ fit vno modo per conſuetudinem non trahitur ad alium.*

122 *Amplia.*

123 *Tortura inferri non poteſt vel ad condemnationem, deueniri ſtante conſuetudine procedendi ſine ſtrepitu & figura Iudicij.*

124 *Inſtallatio fienda de conſuetedine vno modo non extenditur ad alium modum.*

125 *Optandi conſuetudo, non habet locum in beneficio vacante ex cauſa permutationis, item nec in beneficijs rerſeruatis nu. 126. item nec in Apoſtolicis impetrationibus nu. 127. Amplia ſtante clauſula non obſtante nu. 128.*

129 *Optandi conſuetudo qnomodo tollatur.*

130 *Pijs vſibus factam diſpoſitionem conſuetudo, non comprehendit.*

131 *Epiſcopus quod debeat habere bona omnium decedentium ab inteſtato, non habebit bona eius qui deceſſit inteſtabilis niſi probetur*

betur de communi vſu loquendo in contrarium.

132 *Extenſio conſuetudinis fieri debet, quando niſi fieret diſpoſitio redderetur eluſoria.*

133 *Extenſio conſuetudinis fieri debet circa ea, quæ veniunt per modum antecedentis neceſſarij.*

134 *Extemditur conſuetudo, etiam exorbitans, a iure communi quando eſt fauorabilis.*

135 *Dotata femina ſi excludatur inlligitur a ſucceſſione dotantis.*

136 *Dotata ſi conſuetudine ſuccedere non debet ſed a patre, matre, auo, pro auo fratre, ſorore anunculo, patruo & huiuſmodi dotata ſit, intelligitur etiam excluſa ab hereditate aliorum quantancunq; ab vno ipſorum ſit dotata.*

137 *Extenditur conſuetudo puniens delicta tanquam fauorabilis.*

138 *Limitatur.*

139 *Clericos etiam ligat conſuetudo, quando eſt communis clericis & laicis.*

140 *Clericorum bona patrimonialia regulariter non comprehendit conſuetudo.*

141 *Eccleſiæ res ligat conſuetudo, licet ſit laicorum.*

142 *Limita.*

143 *Equiperatorum in vno ſi diſponat conſuetudo, extenditur ad alterum licet ſit correctoria iuris communis.*

144 *Extenditur conſuetudo ad caſum qui ſub lata ſignificatione vocabuli comprehenditur.*

145 *Filia ſi conſuetudine excluditur per maſculum excludetur etiam neptis ex filia.*

146 *Extenditur conſuetudo, ſuper re quæ pari paſſu ambulat.*

147 *Acceſſoria extenditur conſuetudo.*

148 *Iuriſditionem tribuens conſuetudo tribuere etiam dicitur in cauſa recuſationis.*

149 *Honeſtatis ſeruandæ cauſa conſuetudo de caſu proprio ad improprium extenditur.*

150 *Equiperatis per legem antiquam extenditur conſuetudo, in pœnalibus.*

151 *Gradatim duo quando inuicem ſe habent conſuetudo extenditur.*

152 *Ius vniuerſale ſi acquiratur conſuetudine, fit extenſio ad omnes alios actus de eadem ſpecie.*

153 *Extenſio fit conſuetudinis quando aliquid per ſimilitudinem videtur includi.*

154 *Curcerandi pro debito conſuetudo ligat etiã debitores fiſcales.*

155 *Dotata dicitur etiam ea cui fuit dos inteſtamento relicta.*

Bul-

Digitized by Google

156 Bulgari conſuetudo, loquens in marito habet locum in vxore.
157 Collectādi forenſes in aliqua ſpecie conſuetudo, an trahatur extra dictam ſpeciem?
158 Decimas percipiendi conſuetudo, quo ſe extendat.
159 Oppugnatur tamen hæc opi.
160 Extenditur conſuetudo, ex identitate rationis in not. caſu, licet ſecus regulariter nu. 161.
162 Extenditur conſuetudo, ex maioritate rationis.
163 Alienandi conſuetudo, trahitur ad alienationem factam etiam in vltima voluntate.
164 Romæ conſuetudo, an extendatur ad alias Prouincias, & num. 167. & 168. & 171.
165 Reſeruata non comprehendit conſuetudo, exemplum nu. 166.
169 Clerici babboti ignauia.
170 Baptizandis apud Mediolanum prius lauantur pedes, & valet hec conſuetudo.
172 Vicinorum locorum conſuetudo, in negocijs dubijs magni effectus.
173 Romæ conſuetudo vbi ſeruāda ſecundum diſtinctionem, per Eccleſias, & quid per iudices nu. 174.

175 *Romæ degentes Curtiſanum & Nebulones per Zaſ. appellantur.*

176 *Zaſ. fuit Hyſpanus, & male loquitur cõn Romæ degentes.*

177 *Roma nemini probo ingrata.*

178 *Prouinciæ generalis conſuetudo, vbi ſeruanda, & eodem nomine quæ viget per vniuerſum Orbem nuncupari ſolet nu. 179.*

180 *Iuuentor conſuetudinum, Laude dignarum in Eccleſia quis fuerit?*

181 *Clericum primogenitum comprehendit conſuetudo, præferens ſimpliciter primogenitum.*

182 *Ciuis mentionem faciens conſuetudo, quem comprehendat.*

183 *Amplia.*

184 *Extenditur conſuetudo, a ratione, ad ſimilia & nu. 185.*

186 *Ratio vnica quando reddi poteſt fit conſuetudinis extenſio.*

187 *Conductor qui intelligatur in conſuetudine.*

188 *Caſu expreſſo ad tacitum extenditur conſuetudo.*

189 *Nouus caſus & ſuperueniens in ratione ſui comprehenditur in conſuetudine.*

190 *Probatorum robur dat conſuetudo, extra terri-*

territorium.

191 *Caſus quando comprehenditur ſub alio ſecundum communem vſum loquendi fit extenſio conſuetudinis ad illum caſum.*

192 *Maior ratio quando extat in caſu ad quem trahitur, quam in caſu conſuetudinis fit extenſio, & conſuetudo, trahitur ad illum caſum.*

193 *Bannilus ſi conſuetudine, poteſt impune interfici ex maioritate rationis poterit vulnerari.*

194 *Filia ſi excludatur a ſucceſſione, per conſuetudinem, excludentur etiam filij.*

195 *Maior ratio vbi eſt trahitur conſuetudo, ad alias perſonas, licet ſit conſuetudo, negatiua probata inter certas perſonas.*

196 *Præſumptum ad caſum trahitur conſuttudo.*

197 *Dotem præſumptam comprehendit conſuetudo, loquens de dote.*

QVESTIO DVODECIMA.

QVERITVR modo an conſuetudo, ſit reſtringenda vel extendenda in qua queſtione quæ primo aſpectu videtur brocardica propter diuerſorum caſuum quidem varietates, conſtituto in primis regulam videlicet.

1 Conſuetudinem eſſe ſtricti iuris † & tantum de habere de potentia, & effectu quantũ de vſu,& proprios facti termi nos non excedere, & vbi ea non diſponit nec nos diſponere debere Bar. in Auth. qui rem nu. 8. vbi etiam Iaſ. nu. 21. C. de Sacros Eccleſ. Bal. l. fin. ſub num. 9. verſ. vnum aliud quæritur. C. cõmunia vtriuſq; iud. Rip. in l. Centurio nu. 91. ff. de Vulg. & pupill. Alex. conſ. 110. adeo grauis nu. 4. & 15. lib. 6. Aret. conſ. 53. diligenter diſcuſſis nu. 4. verſ. præterea illa conſilia illorum doctorum, Grat. reſp. 1. hæc eſt facti ſpecies nu. 13. lib. 1. & conſ. 3. viſis informationibus nu. 28. lib. 2. & conſ. 75. quamuis ſaepius nu. 14. eo lib. 2. Natt. cõſ. 554. quod ſereniſſimus nu. 27. lib. 3. Curt.

Sen.

Sen. conſ. 15. ſepe conſului nu. 2. Curt. iun. conſ. 55. pro habenda clara reſolutione re. ſ. & conſ. 171. materia præſentis conſultationis nu. 11. & ſeq. & d. conſ. 6. nu. 17. Socc. iun. conſ. 54. viſo elegantiſſimo nu. 9. & conſ. 101. inſpectis puncto & ſcripturis nu. 14. & ſeq. lib. 2. & conſ. 4. viſo themate nu. 36. lib. 4. Neuiz. conſ. 9. in cauſa magnifici Domini nu. 32. Siluan. conſ. 59. quod iure Ponticellus num. 14. Io: Mar. Rimin. conſ. 339. vltra ſubtiliſſime adducta nu. 38. lib. 2. Iacob. Rimin. conſ. 330. viſis conſilijs nu. 9. lib. 2. Gig. conſ. 57. Chriſti noſtri inuocato nu. 20. Alciat. reſp. 154. mihi ſemper placuit nu. 3. lib. 9. Iaſ. conſ. 112. noua offertur dubitatio nu. 13. lib. 1. & conſ. 133. prima conſideratione nu. 3. eo. lib. & conſ. 163. in iſto paſſu num. 10. lib. 2. & conſ. 185. in iſta conſultatione nu. 10. & conſ. 192. extra eſt glorioſa nu. 33. eo. lib. 2. & conſ. 81. Ciuitas Boſchi num. 14. lib. 3. Aym. conſ. 121. ſcripſi alias nu. 8. lib. 1. & conſ. 170. proponitur in facto nu. 4. lib. 2. Io: Ceph. conſ. 709. dotem non ſolutã nu. 13. lib. 5. & d. conſ. 338. nu. 25. lib. 3. Anguiſſol. cõſ. 117. motiuatur contra nu.

22. & d. conſ. 9. nu. 8. Rol. conſ. 69. in preſenti conſultatione nu. 31. lib. 3. Tob. conſ. 11. viſis ac diligenter lectis num. 4. Petr. Seritern. de ſponſ. mercat. 3. par. nu. 8. Franc. Marc. deciſ. 101. quæritur an Nobilis nu. 4. Pedem. deciſ. 29. & ſi Iu-
2 ſtinianus nu. 16. Difficiliorq; eſt extenſio conſuetudinis quam pacti Aym. conſ. 373. de eo primum nu. 29. lib. 3. conſuetudo,
3 nanq; eatenus procedit quatenus continet Io: Ceph. conſ. 26. deputati ad Guber
4 nium nu. 17. & 22. lib. 1. tenendaq; † eſt in ſuis terminis Rellem. deciſ. 625. ſuppo ſitis tam de iure in princ. intelligendaq;
5 † eſt ſecundum diſpoſitionem iuris communis Dec. conſ. 96. Viſo proceſſu nu. 8. vbi quod licet ad ſit conſuetudo prohibẽs
6 aſportari † frumentum & huiuſmodi intel ligitur ſecundum ius vt non trahatur ad ea quæ quis portat ſuis vſibus Purpur. conſ. 27. prius cauſa nu. 10. & conſ. 101. viſo themate nu. 9. lib. 1. Recipit nanq; conſuetudo, licet clara interpretationem a iure communi ſicut in conſuetudine admi-
7 ctendi inſtrumentum † notarij abſq; ſigno quod non procedit quando penes tertium reperitur inſtrumentum, & quando non con-

conſtat quod fuit rogatus notarius Ruyn. conſ. 11. de vltima voluntare nu. 24. lib. 3. abſq; conſuetudine nanq; & maxime quando alias conſuetum eſt apponi ſignũ, non valeret inſtrumentum ſi appoſitum non fuiſſet Marant. de ord. iud. 6. par. 8. actu nu. 40. Aym. conſ. 216. comparatio literarum nu. 3. lib. 2. Confert. etiam prę- dictis quod dixit Bal. in l. 1. §. beſtias in princ. ff. de poſtul. vbi quod licet repreſa
8 liæ † concedantur Peruſinis contra Florentinos non trahetur contra Florentinos Pernſij habitantes, & habitare conſuetos: quia iſta qualitas importata per iſtam dictionem Florentinos eſt ſub mota per diuerſam conſuetudinem. Illud etiam facit in materia reſtrictionis conſuetudinis vt ſi diſponat quod bona Priorum decedentiũ
9 pertineant ad Abbatem non habebit locum in bonis tranſlati Oldrad. conſ. 284. in quodam nu. 3. de conſuet. & de traſlat.

10 Pimo infertur † notabiliter ad conſuetudinem, quod proximior de genere ſiue parentela admictatur ad emendum rem intra annum & diem poſtquam eſt expoſita venalis, quia talis conſuetndo, non extenditur quando res emphiteutica expo-

nitur

nitúr venditioni , quia talis conſuetudo non debet præiudicare Domino diecto, qui eſt præferendus ſi velit habere Iacob. a S. Georg. in l. Imperator nu. 4. ff. de Pact. & ibi quod ſi proximior de parentela non
11 velit rem redimere quod non poterit † ius redimendi alteri cedere.

12 Secundo infertur † ad conſuetudinem, Comitatus vt ſi habeat quod Prouinciales teneantur ſequi Comitem vſq; ad aquam proximam ſi ſolitus alueus ſit deſiccatus quia mutauerit alueum non intelligitur dicta conſuetudo ſeſe extendere vſq; ad nouum alueum magis remotum , ita in conſuetudine Comitis Regis francorum determinauit in flumine Rhodani idem Iacob. a S. Greg. in d. l. de quibus nu 56. & ibi nu. 57. ſubdit declarando aliam partem conſuetudinis quæ habet vltra aquam
13 † non teneatur niſi ſumptibus Comitis intelligi etiam Prouinciales ſequi debere comitẽ vltra aquã dũmodo faciat expẽſas, cũ illa dictio niſi ponat non autẽ priuet vti bi.

14 Tertio infertur † ad conſuetudinem Burgundiæ qua cauetur quod acquiſita per maritum acquirantur vxori pro dimidia quod non procedit quando quis alienauit

bona

Digitized by Google

bona mariti cũ pacto q, vxori nẽ, acquirantur Plot. conſ 16 ſtat ſtatutum nu. 25.

15 Quarto infertur † ad conſuetudinem Angliæ qua cauetur quod poſt mortem mariti habeat vxor dimidiam bonorum eius in Francia verò cənſuetudo ſit quod nihil habeat, ſi uir decedat bona vtrobiq; habens uxor eius de bonis Angliæ habebit medietatem, de alijs autem non Henr. Boich. c. 2. nu. 8. de ferijs, Brun. ſtant. ma ſc. artic. 15. nu. 35. qui tamen dicit conſuetudinem eſſe in Anglia de tertia partẽ bonorum mariti non autem de dimidiã vt ſupra ſed hoc non refert ſat eſt quod cõcordent in effectu, & caſu de quo agitur & quota pars ſit relinquo Anglicanis qui melius nouerunt ſuas conſuetudines. Petr. de Rauuen. de conſuet. nu. 159. vbi quod

16 Forenſis † habebat vxorem, & domiciliũ in Anglia deceſſit hic uir condito teſtamento in quo vxori nihil legabat, heres agebat contra debitores qui dicebãt quod non tenebantur ſoluere quia poſſent iterum conueniri in Anglia ab vxore cum ibi ſit conſuetudo, quod vxor in certa parte ſuccedat marito, dicit quod conſuetudo Angliæ procedet quo ad bona Anglicana non

Digitized by Google

non quoad ea quæ alibi erant licet. n. eſſent Nomina debitorum, intelliguntur tamen pertinere ad illud Territorium vbi facienda eſt ſolutio, & vbi debitores poſſunt eonueniri.

17 Quinto infertur † minus extendi debere conſuetudinem priuantem filiam ſucceſſione parentum eſt nanq; odioſa, & ſic reſtringenda Claſſen. conſ. 5. an ex hoc num. 9.

18 Sexto infertur † ad conſuetudinem, quod credatur libris mercatorum in caſibus tamen a iure conceſſis quia reſtringitur in his quæ pertinent ad cauſam mercantiæ Aym. de Antiq. temp. 4. par. ſect. videamus nu. 8.

19 Septimo infertur † quod conſuetudines feudalis cum non ſint regulæ nec rationes a iure communi traditæ non ſunt allegabiles ad deciſionem cauſarum in alia materia quam feudorum, quia cum ſit ius conſuetudinarium, non ſunt trahende ad conſequentias Curt. iun. conſ. 26. Hieronymus nu. 11. & conſ. 171. in materia preſentis conſultationis nn. 13.

20 Octauo infertur † ad conſuetudinem Regni Franciæ qua diſponitur vt ex rebus hinc

Digitized by Google

hinc inde traditis reſultet per mutatio quod intelligitur uon habere locum quando habeo rem venalem, & tu das aliam rẽ eſtimatam, quia iſte dicitur contractus emptionis & venditionis adeo quod diſpoſitio loquens de venditione comprehendit iſtum caſum & non permutationis Bologn. conſ. 25. in Ampliſſimo nu. 4. ſimiliter conſuetudinem loquentem in uendi-
21 tione non habere locum in datione in ſolutum dixit Pariſ. conſ. 13. attingendo aliũ nu. 38. lib. 1.

22 Nono infertur † ad conſuetudinẽ quæ certo modo ſe habet in literis Papæ vel alicuius Principis vt non trahatur ad literas aliorum Principum Aym. conſ. 121. ſcripſi alias nu. 8. lib. 1.

23 Decimo infertur † quod conſuetudo, loquens de contractu non habet locum in renunciatione, & ideo Gabella ſoluenda de contractu non petetur de renunciatione ſecundum Purpur. conſ. 114. uiſo tenore nu. 3. lib. 1.

24 Prædicta autem abſq; difficultate † procedunt in conſuetudine quæ ſit contra ius quia illa ad unguem teneri debet Dec. cõſ. 483. pro reſolutione litis nu. 21. & ſeq.

Hier.

Digitized by Google

Hier. de Canolin. inter conſ. vtriuſq; Rimin. conſ. 18. præſupponitur in Ciuitate nu. 4. & 16. lib. 1. & quod hæc non exten
25 datur † etiam ex maioritate rationis voluit Io: Mar. Rimin. conſ. 167. ſentio in cauſa nu. 15. lib. 1. vbi quod conſuetudo
26 Martiniana † non extenditur ad uiduam morientem, & quod conſuetudo, minus
27 veniat extendenda † ex maioritate rationis voluit Imol. d. c. fin. nu. 27. de conſuet. ubi affert 14. limitationes quas uide Ratio eſt ultra allegatas quia conſue-
28 tudo † contra ius dicitur odioſa Aym. de Antiq. temp. 4. par. princ. nu. 42. pari-
29 terq; oneroſa † Inn. c. dilecto num. 6. de off. Archid. Abb. c. cum inter nu. 5. de Elect. &. c. quod tranſlationem nu. 5. ubi multum not. illum tex. ad hoc de off. legat. Rol. conſ. 35. Illuſtriſimæ & Eccellentiſſime nu. 30. lib. 3. item dicitur rigoro-
30 ſa † meritoq; non extendenda Præpoſ. c. fruſtra nu. 5. 8. diſtinct. imo interpretari
31 debet magis ſtricte quã fieri † poſſit Grat. reſp. 4. conſultus a nuncio nu. 13. lib. 2. Dec. c. 1. nu. 114. de probat. & hoc fit
32 vt ledatur † ius commune minus quam fieri poſſit, Rip. reſp. 71. valet conſuetu-

do

Digitized by Google

do nu. 3. de Iu: emphit. Socc. iun. conſ. 114. non eſt dubium nu. 21. lib. 3. Aym. conſ. 118. in hac cauſa nu. 6. lib. 1. Gram. deciſ. 92. in cauſa honeſtæ nu. 8. Idem in
33 conſuetudine iuris tertij ablatiua † quæ in caſu quo apparet ſeruata debet intelligi luc. de penn. in l. Vni. nu. 2. C. de priuileg. Vrb. Conſtantinop. lib. 11. Socc. iun. conſ. 4. uiſo themate nu. 35. lib. 4. imo
34 fortius etiam quod ſit † præter ius quando tamen eſt præiudicialis tertio extendi non debet vnde infertur ad conſuetudinē
35 Eccleſiæ † Parochialis quæ ſi ſit præiudicalis non extenditur ad alium locum etiam ſi ſit præter ius Card. Put. deciſ. 176. Dubitauit Dominus Roſſanen. num. 3. lib. 3. tanto minus eſt extendenda conſuetu-
36 do, iuri contraria † & Eccleſijs onerosa vt non cōprehendat alias Eccleſias perſonaſq, Hoſt. c. dilecto nu. 26. de off. Archid.
37 Non abſimilie † dicendū in conſuetudine, exorbitanti Corn. conſ. 322. Clariſſimum eſt nu. 10. lib. 1. Gozz. conſ. 8. in hac cauſa Illuſtriſſimi nu. 27. vbi quod conſuetu-
38 do feudorum excludēs feminas † eſt exorbitans adeo vt in caſu proprio intelligenda ſit idem uoluit Socc. Sen. conſ. 123. ſu

pra-

Digitized by Google

praſcripti Præſtantiſſimi nu. 5. lib. 1. In tantum etiam prædicta vera ſunt vt & ſi
39 vigeret † eadem ratio (prout de conſuetudine iuri contraria, ſupra dictum eſt) non ſit extendenda Tob. conſ. 48. cum Ludouicus nu. 22. & ſeq. vbi quod nec extendi
40 tur ad terminos † eiuſdem materiæ vt habetur per Colleg. Peruſ. inter conſ. eiuſdem Tot. conſ. 72. quamuis legatur nu.
41 20. item nec † ex maioritate rationis nec iſta extendi meretur Card. Pariſ. d. conſ. 13. ſub nu. 38. verſ. tamen: quia ſumus lib. 1. Natt. conſ. 435. Iam dudum Illuſtriſſimi nu. 22. lib. 2. Rocch. d. c. fin. num. 312.

Prædicta autem quoad reſtrictionem ratione materie faciẽdã ſeruiant, ſecundo principaliter contingere poteſt reſtrictio
42 ratione loci, de loco. n. ad locum † non extenditur conſuetudo, quando dicitur eſſe localis Imol. c. ad noſtram in princ. de confir. util. vel inutil. Luc. de penn. in l. Vni: non 4. C. de priuileg. Vrb. Conſtantinop. lib. 11. Purpur. conſ. 109. in hac cauſa nu. 19. lib. 1. & conſ. 522. Solutio annuæ penſionis nu. 11. lib. 2. Alciat reſp. 5. in cauſa vertente nu. 17. lib. 3. vt

Digitized by Google

reſp. 32. reſpondi ſuperioribus diebus nn. 4. lib. 6. & reſp. 38. facti preſens ſpecies nu. 27. lib. 9. Rip. Reſp. 10. id in effectu nu. 18. de diuerſ. reſcript. Hypp. Rimin. conſ. 51. dubitatur an conuentio nu. 25. Martiares, conſ. 32. Saluatoris noſtri nu. 16. lib. 1. Becc. conſ. 73. queſtio propoſita nu. 5. Menoch. de Recup. poſſ. remed. 15. num. 563. Non. n. conſuetudo
43 vnius loci † eſt neceſſaria, obſſeruare, in in alio loco niſi reducatur ad ius commuee ab habente auctoritatem & poteſtatem Abb. c. fin. nu. 2. de Clandeſt. deſponſ vn
44 de non inducit ius Ciuile † vniuerſale quo ad oẽs Alex. l. moribus nu. 9. ff. de Vulg. & pupill. ſed tantum quoad illam Patriam
45 † vbi viget non autem extra Turr. Crem. c. ordinationes iu addit. 9. q. 1. Bal. l. cum appellatio. C. de App. Corn. conſ. 83. circa primum conſultationis articulum num. 15. lib. 4. Siluan. conſ. 9. in hac queſtione nu. 26. Aym. conſ. 30. in contractu ma trimonij num. 5. lib. 1. Io: Piccard. inter oonſ: Menoch. conſ. 52. dubia ſemper queſtio nu. 190. Menoch. ipſe conſ. 1. Con ſultatio hæc nu. 132. & conſ. 75. hæc iam diu controuerſia nu. 81. lib. 1. Petr. San-

tern. d. tract. de ſponſ. mercat. 3. par. nu. 7. Templ. Iud. in cap de duello concl. 13. nu. 3. & tanti eſt effectus in loco vt dica-
46 tur † ſtatutum tacitum Populi §. ex non ſcripto Inſtit. de iu: natur: & preiudicat
47 † omnibus legiqus & cõſuetudinibus Mazzol. conſ. 114. Reuerendiſſime Domini,
48 nu. 40. & temerariũ † eſſe conſuetudinem loci vnius per vniuerſum orbem velle extendere dixit Io: Ceph. conſ. 709. dotem non ſolutam nu. 27. lib. 5. & niſi ſit gene-
49 ralis conſuetudo Patriæ † ad loca omnia regionis non trahitur Aym. conſ. 497. quod mercatores nu. 8. lib. 3. Intantum autem eſt localis vt non liget neq; etiam ſubditos
50 † extra Teritorium contrahentes Aym. ipſe d. conſ. 30. lib. 6. lib. 1. licet etiam lo-
51 quatur de bonis † non extenditur ad ea quæ ſunt extra diſtrictum Purpur. conſ. 334. in cauſa Nobilis nu, 17. lib. 1. Gambar. de leon. inter conſ. Martianes conſ. 70. quib preſens cauſa nu. 15. lib. 1. Mazol. conſ. 36. voluiſſem cauſam nu. 15. di-
52 citurq; conſuetudo, tollere legem † contrariam in illo loco nõ autem in alio Corn. d. conſ. 293. ſub nu. 4. uerſ. nec tunc obſtat lib. 1. Aret. d. conſ. 44. col. 1. Natt.

conſ.

Digitized by Google

conſ. 408. quod Princeps nu. 24. lib. 2.

53 Primc infertur † quod conſuetudo, diuiden feuda reſtringitur in locis vbi viget Ludo· Goza. conſ. 84. prima facit videtur ſub nu. 16. uerſ. & quia dico.

54 Secundo infertur † ad conſuetudinem Mediolani qua cauetur quod Mediolanēſi non incipiunt Quadrageſimam niſi primo die lunæ poſt primam Dominicam Quadrageſimæ quod non extenditur ad alias Ciuitates ſtatus Mediolani Mar. Anguiſol. conſ 223. quod feudatarius nu. 3. lib. 1. vbi dicit quod illa conſuetudo, non ligat alias Ciuitates, ſed credo quod ſi hoc ſolum eſſet commiſſum voluntati eorum, aliqui ex eis ſinerent ſe ligari tanto magis quia non nulli de his Ciuitatibus conuicinis cōcurrere ſolebant (vt audiui) ad dictam Ciuitatem Mediolani licet dicta conſuetudo ſi male non intellexi, videatur ſublata per Illuſtriſſimum D. Archiepiſcopum tunc Cardinalem Borromeum.

55 Tertio infertur † quod conſuetudo, vt fides detur libris mercatorum non extenditur extra locum conſuetudinis in quo liber Scriptus ſit & ſic extra Territorium Aym. de Antiq. temp. 4. par. ſect. 4. li-

mitatur num. 9.

56 Quinto infertur † ad conſuetudinem, Anglicanam diſponentem quod pater nō poſſit priuare filiam in certa parte hereditatis, nec poſſit relinquere fratrem ſuum heredem, quia non extenditur extra Territorium lap. alleg. 91. caſus eſt talis nu. 7. ſequitur Curt. iun. conſ. 110. pro habenda clara reſolutione nu. 9.

57 Quinto infertur † ſimiliter ad aliam conſuetudibem Anglicanam dequa per Bar. inil cunctos populos ſub nu. 42. verſ. mihi videtur C. de ſumm. tri. & fi: cathol. de ſuccedendo ſ. in bonis defuncti per primogenitum vt nullatenus extendatur extra Territorium Angliæ Brun.ſtant. Maſc. artic. 15. nu. 37. Henr. Boich. c. 2. nu. 8. de ferijs Iaſ. conſ. 169. in queſtione quę vertitur nu. 8. lib. 2. Iacob de S. Georg. d.l. de quibus nu. 22. vbi in fert ad conſuetudinem Franciæ quod primogenitus ſuccedat ſi quidam Bnro habens bona, & Ca-
58 ſtra in Francia & plura alia bona † in Lombardia vbi viget ius commune & deceſſetit ille Baro inteſtatus, concluditur quod primogenitus obtinebit bona quæ ſunt in Francia, in bonis autem ſituatis in Lom-

bar-

bardia ſuccedet primogenitus & alij ſui fratres equaliter, nec tenebitur primogenitus conferre fratribus ſuis bona Franciæ, tem ad aliam cõſuetudinem Franciæ quod vxor ſuperuiuens lucretur certam partem
59 † bonorum mariti ex quo.n.diſponit de bonis non porrigetur ad bona extra Territorium Gallicanum Natt. conſ 514. tria nu. 15. lib. 3. item ad aliam conſuetudinem, quam ponit Iacob. de S. Georg. in d. l. de quibus nu. 47. qua in Ciuitate Bononiæ
60 cauetur vt Epiſcopus habeat † bona omnium Clericorum inteſtatum quæ ipſi habent in Ciuitate prefata, ſi quidam ſcolaris Clericus exiſtens in Ciuitate Bononiæ habens vnum nomen debitoris in Ciuitate Florentiæ, deceſſit inteſtatus q̃d Epiſcopus Bononiæ non habebit nomeu illud debitoris, & prædicta procedunt ſiue loquatur in rem ſiue in perſonam Ant. Gabr. concl. lib. 6. de ſtatut. concl. 9. ex prædictis nu. 5. ſnppoſito tamen in terminis de quibus ſupra per Bar. quod tam defunctus quam heres ſint de Anglia, & per Gabr. vbiſupra nu. 6. qui ita firmat poſt ſignorol. Caſtr. Ruyn. Bero. & Tiraq. ſi verò illorũ alter uel nullus interminis de quibus ſupra

61 erat Anglicur † ſi conſuetudo, loquatur
in perſonam nullibi ipſum ligabit tanquã
non ſubditum ex receptiori Doct. ſenten-
tia de qua per Gabr. vbi ſupra nu. 11. cui
addo Rol. rem ipſam plene diſcutientem
in conſ. 24. quia veritas proprie ſi: lib. 3.
& Bero. conſ. 60. in hac conſultatione nu.
nu. 31. & ſeq. lib. 2. quicquid dixerit An-
62 ch. † & ſequaces relati per d. Rol. d. conſ.
24. nu. 14. qui tenuerunt quod ſiue con-
ſuetudo, loquatur iu perſonam ſiue in rem
ligat quoad bona ſita in territorio vbi vi
get conſuetudo, ſi verò loquatur in rem
63 † ligat dicta conſuetudo, etiam forenſem
quoad bona ſita in Territorio, Gabr. vbi
ſupra nu. 2. Ratio eſt quia quando conſue
tudo, loquitur circa remi attenditur locus
vbi res eſt ſita Gemin. c. conſuetudo num.
11. 1. diſtinct. ſecus ſi loquatur in perſò-
nam quia vt ſupra non trahitur ad bona,
& per Chaſſen. conſ. 19. Nobilis Domi-
nus Antonius nu. 70.

64 Sexto infertur † ad conſuetudinem, fa-
ciendo inſtallationem, in certo loco vt non
extendatur ad alium locum ſimilem Curt.
iun. conſ. 6. circa has quattuor nu. 17.

65 *Septimo* infertur † ad conſuetudinem
Venetorum,

Digitized by Google

Venetorum, vt ſupra, Veneti libere poſſint vendere immobilia abſq; eo quod propinqui poſſint offerre vt non extendatur ad alia loca extra Confines Venetiarum, vt ad Triuiſium ita Caſtr. conſ. 349. conſuetudo, Venetiarum per tot. lib. 2. & cóſ. 132. in cauſa quæ vertitur nu. 4. & conſ. 311. in inſtrumento dotali nu. 2. lib. 1.

66 Limitatur † vt quod ſupra, dictum eſt de reſtrictione conſuetudinis ut non extédatur extra locum in quo viget, non procedere circa Caſtra ſubdita, quia ad ea extenditur conſuetudo, Paulo Caſtr. in l. ex ea nu. 3. ff. de poſtul. Rocch. d.c. fin. nu. 341. Amanell. ſing. 235. nota quod conſuetudo,

67 Intellige † quando loca ſubiecta non haberent ſpecialem, conſuetudinem in contrarium Ant. in repet. d. c. ſin. nu. 63. de conſuet, gloſ. & Bar. in d.l. ex ea. Bar. in d. l. 2. nu. 41. C. quæ ſit lon. conſuetudo, Pariſ. conſ. 25. vidi conſilium nu. 42. lib. 4. Burſat. conſ. 161. dum Magnificus nu.
68 60. lib. 2. Viſ.n. † capitis ad membra diffundi debet, ita conſuetudo, Ciuitatis ad loca Ciuitatis Imperio ſeruiétia Aym. cóſ. 566. fratres nu. 29. lib. 4.

69 Subintellige † quod dicta conſuetudo Ciuitatis porrigatur etiam ad alia loca adiuncta Ciuitati ſiue Imperio Ang in d.l.de quibus nu 31. Caſtr. conſ. 373. quantum ad illam partem ante nu. 3. lib. 1. Alciat. reſp. 154. queritur laudemia nu. 8. lib. 5.
70 quod tamen † declaratur vt per Ant. in repet. d. c. fin. ſub nu. 63. verſ. ſed eſt dubium de conſuet. Aym. de Antiq. temp. 4. par. princ. nu. 55. quando. ſ. vnus locus vniretur alteri per modum acceſſorij, ſecus ſi eque principaliter, quia tunc locus equæ principaliter vnitus non ſubijcitur conſuetudini loci cui vnitur, & ponitur
71 exemplum in Delfinatu † qui fuit vnitus Curiæ Franciæ, & tamen quod adhuc retinet nomen ſuum & propterea non viuitur iure conſuetudinario prout exemplum
72 in Indicta & Nobiliſſima Ciuitate † Senarum quæ eſt vnita Ducatui Florentiæ eque principaliter non erit ſeruanda, conſuetudo in dicta Ciuitate Senarum quæ viget Florentiæ.

73 Ampliatur † dicta limitatio, etiam procedere in locis non ſubiectis ſed conuicinis vt ſupra ad illa extendatnr cōſuetudo, Abb. c. cum olim. nu. 1. 4. & 7. de cōſuet.

Recc.

Digitized by Google

Recc. conſ. 27. queſtio propoſita nu. 12. Bocr. deciſ. 263. & videtur quod de iure nu. 9. Intelligendo tamen quando ille lo-
74 cus conuicinus non haberet ſpecialẽ † con ſuetudinem, & ſi illa ſit conformis iuri communi, hoc n. caſu non tanquam conſuetudo, ſed vt ius ſeruanda eſt Gemin. c. illud nu. 4. 12. diſtinct. Imo hoc obtinet etiam in onerosis Aym. conſ. 94. Venerabilis Dominus Vgo nu. 5. & in oneratis ac etiam in conſuetudine, contra ius, & circa interpretationem, & declarationem, actus voluit idem Aym. conſ. 118. in hac cauſa nu. 3. lib. 1. Intelligendo tamen vt ibi in verſ. iſtud tamen; & verſ. ſed tamen & ante eum Aret. conſ. 132. in cauſa quæ vertitur col. 2. uerſ. Remanet igitur dubiũ; Menoch. conſ. 9. interrogatus ſum num. 22. qui tamen intelligunt dummodo ſit rationabilis vt per eos, Imo ſi ſit generalis
75 in Prouincia extenditur ad alia loca † particularia dum tamen non ſit contra ius & onerosa c. cum Eccleſia Vulterana num. 6. de Elect. Rol. conſ. 52. quia Clariſſimi nu.
76 24. lib. 3. quia tunc attenditur † ius commune non autem conſuetudo loci conuicini Abb. d. cum olim. adfi. de conſuetudo

Amplia-

77 Ampliatur ſupra † dicta principalis conclu
ſio, vt procedat etiam ſi conſuetudo, eſſet
generalis contra ius quia non extenditur
ad locum in quo non dum caſus euenit
Abb. d. c. cum clim. nu. 8. vbi ponit exem
plum & dicit hoc not. dictum quod ſi ho-
78 die erigeretur † ſtudium generale in ali-
quo loco deberet illa Vniuerſitas habere
integra priuilegia Auth. habita. C. ne fil.
pro patr. vl ſupra etiam in Criminalibus
79 ſcolares haberent proprios † Iudices non
obſtante quod ibi gloſ. & Doct. dicant de
conſuetudine, hoc non ſeruari, vnde dicit
quod conſuetudo, tantum nocet in illis lo-
cis vbi viget, ſed ex quo in preſſenti caſu
ſtudium erigitur de nouo debet haberi re-
curſus ad ius commune. Tertio fit reſtri-
ctio conſuetudinis ratione temporis,

80 Primo infertur † quod conſuetudo, ſi-
cut lex tantum ſe extendit ad futura, & nō
fingit retro ſicut ratiſicatio Corn. conſ.
179. ex pacto nu. 2. lib. 3.

81 Secundo infertui † quod conſuetudo,
reſtringitur, & non trahitur ad tēpus peſti
ferum idem Corn. conſ. 109. primo aſpe-
ctu num 13. lib. 2. Quarto fit reſtrictio
conſuetudinis ratione caſuum.

Primo

Digitized by Google

82 Primo infertur † ad conſuetudinem, vt non extendatur de vno caſu ad alium non expreſſum Aret. d. §. ex non ſcripto num. 37. Inſtit. de iu: natur. Io. Mar. Rimin. conſ. 456. in cauſa quæ vertitur num. 10. lib. 3. Rurpur. conſ. 158. Reſpondendo breuiter nu. 6. lib. 1. Natt. conſ. 46. Magnifice Affinis nu. 2. lib. 1. Gig. conſ. 57. Chriſti nomine inuocato nu. 14. Alciat. reſp. 38. ſuperioribus diebus num. 6. lib. 5. & conſ. 1. Sic caſus num. 34. lib. 8. Iaſ. conſ. 163. in queſtione quæ vertitur nu. 14. lib. 2. Card. Pariſ. conſ. 13. attingendo articulum nu. 39. lib. 1. Aym. cōſ. 462. Magnificus Dominus nu. 8. lib. 3.

83 Secundo infertur † ad conſuetudinem, vt non poſſit extrahi granum de Territorio, vt non ligat eum qui habet prædium in loco conſuetudinis ex quo predio habet granum quia per iſtum poterit extrahi ſecundum Modern. Repet. d. l. de gloſ. num. 98.

84 Tertio infertur † ad conſuetudinem, quæ habeat vt tribuatur actio pacto nudo in foro mercatorum vt non trahatur ad contractus correſpectiuos quia ante perfectum implementum ſunt debiliores pactis

ſecun-

ſecundum Alciat. reſp. 69. accedo etiam nu. 7. lib. 8.

85 Quarto infertur † ad conſuetudinem, vt ſi bona alibi natorum deuoluat ad fiſcũ non obſtante quolibet ipſorum teſtamẽto valebit tamen donatio, nec cenſebitur facta fraus fiſco. idem Alciat. reſp. 54. conuentionis verba nu. 23. lib. 8.

86 Quinto infertur † vt conſuetudo, admictens maſculos excluſis fęminis non extendatur ad aliũ caſum de quo per Gozad. conſ. 26. in cauſa Illuſtrum nu. 34.

87 Sexto infertor † qund conſuetudo, non eſt extendendo in feudis vltra caſum expreſſum Socc. Sen. conſ. 73. ſuper contro uerſia nu. 4. lib. 3.

88 Septimo infertur † quod conſuetudo, loquens in vera vacatione non extenditur ad quaſ. vacationem Alex. conſ. 110. adeo grauis mihi uiſa eſt num. 4. lib. 6. Ratio
89 eſt † quia conſuetudo, loquens in caſu ſim pliçi non extenditur ad caſum mixtum Io. Ceph. conſ. 25. deputati ad Gubernium nu. 4. lib. 1. & in conſuetudine, contra ius
90 qnod de caſu vero non extendatur † ad ca ſum fictum voluit Aret. conſ. 162. diligenter & mature ſub nu. 3. verſ. cõfirmatur iſta.

Octauo

91 Octauo infertur † ad conſuetudinem, vt feudum poſſit inter liberos per patrem diuidi quod lex hoc non poterit prælegando licet prælegatum ſit quædam diuiſio Oldrad conſ. 237. perlectis & diligenter at-
92 tentis nu. 3. & inibi 4. affertur † ratio quia prælegatum vnius non facit includi voluntatem alterius, in diuiſione autem voluntaria ſecus ſequitur Curt. iun. conſ. 6. circa has quattuor num. 18. Socc. iun. conſ. 101. inſpectis puncto, & ſcripturis nu. 18. lib. 2. Io. Ceph. d. conſ. 26. nu. 18. lib. 1. Lofred. conſ. 7. dubitatur an in Regno nu. 41. Rocch. d. c. fin. nu. 329. qui omnes ſequuntur communiter Oldrad. licet
93 eum reprehendere auſus fuerit † Hypp. Rimin. conſ. 9. onus non leue nu. 101. tenendo tamen contra eum qui vocatur per Doct. pater legum, & eo magis quia cum eo ſtat communis opi: cenſeo quod errauerit eius venia dicatur, & quod conſuetu-
98 do neq; etiam ad ſimiles caſus † extendatur voluit Roman. conſ. 516. in caſu propoſito nu. 11. Aym. inter conſ. ſiluan. cõſ. 56. Magnificus D. Iacobus nu. 6. & ſeq. Neuiz. conſ. 45. in cauſa domini Magiſtri nu. 9. Socc. iun. d. conſ. 101. nu. 13. lib.

2. Roz.

Digitized by Google

2. Rolan. conſ. 94. ſententia lata nu. 19. lib. 2. & ante eos Alex. conſ. 68. & viſo & dudum diſcuſſo ſub nu. 5. verſ. cum prædicta conſuetudo lib. 2. & conſ. 110. adeo grauis nu. 9. lib. 2. Gozz. conſ. 90. in cauſa Mantuana nu. 3. & ibi infert ad conſuetudinem Martini quæ habet quod filia in dote profecticia ſi moriatur habeat here-
95 des † filios ſuos non autem patrem quæ eſt contra ius commune tamen ſeruatur gene
96 rali conſuetudine † reſtringitur vt procedat tantum in caſu ſuo. ſ. quando ipſa decedit conſtante matrimonio, & ſuperſtite marito, vt tunc filij ſuccedant & non pater quod non habet locum quando ipſa præmortuo marito deceſſit quia tunc ad patrẽ reuertitur, & pluribus argumentis non obſtantibus hoc idem cum Bar. tenet, & q̃d ita conſuleret, & iudicaret Iaſ. vt clare dicit in l. poſt dotem nu. 107. ff. ſol. mart.

Quinto contingere poteſt reſtrictio cõſuetudinis ratione familiæ quæ vltra eam
97 † non extenditur ſicut nec conſuetudo, Populi Ruyn. conſ. 144. proponitur in facto nu. 3. liſi. 2. vnde conſuetudo vnius fami-
98 liæ obſeruata ex teſtamento † non habet locum ab inteſto idem Ruyn. conſ. 208. præmit-

mittendum eſt ſub nu. 2. verſ. quia illud lib. 1.

Sexto fit reſtrictio ratione Eccleſiæ, vnde infertur ad conſuetudinem Romanæ Eccleſiæ vt non extendatur ad alias Eccle-
99 ſias † Aym. de Antiq. temp. 4. par. princ. nu. 52. quod intelligit in conſuetudine cōtra ius, & idem per Ruyn. conſ. 160. videndum eſt nu. 14. lib. 1.

100 Limitatur primo, † quando Eccleſiæ inferiores non haberent ſpecialem conſuetudinem, quia tunc conſuetudo Romanæ Eccleſiæ ad alias inferiores traheretur Bal. d. l. de quibus 2. lect. nu. 7.

101 Limitatur ſecundo, † quoad articulos ſidei, & niſi conſuetudo, mandet quod ita debeamus ſequi Abb. d. c. 2. nu. 6. de ferijs, c. fin. 1. not. de reg. iu: & c. bonæ ſub nu. 12. uerſ. præterea in his de poſtul.
102 prælat. & ibi quod in † colendo feſto Diui Barth. ſeruanda eſt conſuetudo, Regionis, & ſic apud nos ſueruatur conſuetudo Romana quæ die 25. Auguſti celebrat eius feſtum licet alibi vt in Tuſcia die 24. dicti menſis & ſic die quo fuit excoriatus quæ diuerſitas prouenit quia vna die fuit excoriatens qua vixit alia deceſſit, idem Abb.

c. d.

c. 2. in primo de obſer. ieiun. & ibi de fe-
103 ſto Beatæ † Margheritæ quæ propter di-
uerſa martiria, varie in diuerſis locis coli
tur ſubdens ibi quod Io: Andr. vidit in lib.
Auth. quod debet coli die 20. Iulij nam
die mortis ſolent ſanctorum feſta honora-
ri ſecundum alleg. per Alberic. in dictio-
nar. in verſ. feſtiuitates.

104 Limitatur tertio, † quando in locis non
ſunt tales conſuetudines, vel ius commu-
ne caſum illum non decidit Aret. §. ſi verò
reus in princ. Inſtit. de ſatiſdat. Siluan. d.
conſ. 59. nu. 22. Aym. d. conſ. 121. nu. 8.

Septimo fit reſtrictio ratione perſonæ,
conſuetudo. n. non extenditur de vna per-
105 ſona † ad aliam Aret. conſ. 132. In cauſa
quæ vertitur nu. 4. Siluan. conſ. 66. quæ-
ritur au Magnifici nu. 3. Rip. reſp. 10. id
in effectu nu. 18. de diuerſ. reſcript. Bec.
conſ. 73. queſtio propoſita nu. 14. Aym.
conſ. 972. precipua queſtionum num. 15.
lib. 5. Euerar. in centuria in loco ab vſita-
106 to num. 15. & neq; etiam trahitur ad † ca-
ſus ſimiles Ceph. d. conſ. 26. nu. 21. lib. 1.

107 Primo infertur † ad conſuetudinem,
vt primogenitus ſuccedat in Regno, quia
non intelligitur in fœmina ſtante maſculo

Bal.

Bal.l. in multis 1. lect. in princ.de ſtat. homin.quodq; dicta conſuetudo procedat in
108 primogenito † qui ſit legitimus tẽpore natiuitatis non autem in alio dictum eſt ſupra, & voluit Io. Ceph. conſ. 364. pro Magnifico nu. 27. lib. 3.

109 Secundo infertur † ad conſuetudinem collectãdi forenſes vt reſtringi debeat ad eos qui ſoluerunt tantum; Aym. conſ. 111. ſpectabilis I. C. D. Aymo nu. 15. lib. 1.

110 Tertio infertur † ad conſuetudinẽ inter fratres & filios fratrum exiſtentem, vt non extendatur ad vlteriores quando eſt minor ratio coniunctionis & affectionis Io: Mar. Rimin. conſ. 95. quoad primam num. 82. lib. 1.

111 Quarto infertur † vt conſuetudo, non debeat extendi extra perſonas nominatas infeudis Socc. Sen. conſ.73. ſuper contro-
112 uerſia nu. 4. lib.3. ideoq; conſuetudo † de infeudando maſculos non extenditur ad fœminas Purpur. conſ. 368. ſi filius poſthumus nu. 5. lib. 1. & quod conſuetudo, per quam ad feuda dignitatum heres ad
114 mictatur † ad heredes maſculos veniat reſtringenda voluit Aym. conſ. 828.de anno 1291. ſub nu. 18. verſ. inde fit lib. 5. ſi ve-

Digitized by Google

rò conſuetudo, in terminis de quibus ſu-
ra comprehendat certas fœminas puta ſi-
114 lias,non extenditur † ad filios filiorum Pur
pur. conſ. 101. viſo themate nnm. 10. &
conſ. 253. quamuis dubia nu. 19. lib. 1.
Conſuetudo, nanq; ſtricte interpretari de-
115 bet qua † ad feuda fœminæ inuitari ſolent
Aym. d. conſ. 828. nu. 18. Aluarott. inter
conſ. Brun. conſ. 57. in cauſa, & queſtio-
ne nu. 4.

116 Ampliatur † vt fortius procedat dicta
concluſio in conſuetudine contra ius &
oneroſa vt ſ. non debeat extendi ad alias
perſonas Ruyn. conſ. 116. in cauſa & licet
nu. 6. lib. 4.

117 Limitatur † non procedere quando in
ſimili ratione perſonæ verſantur Natt. cōſ.
100. in cauſa & queſtione nu. 23. lib. 1.
Octauo fit reſtrictio ratione bonorum.

118 Primo infertur † vt conſuetudo, non
extendatur extra Territorium quoad bo-
na ibi ſita Aym. conſ. 30. in contractu ma-
trimonij nu. 4. & 5. lib. 1. & ibi reſpon-
dit ſuper conſuetndinem, Patriæ Bourbo-
nexij quæ habet quod acquiſita conſtante
119 matrimonio † intet virum & vxorem ſint
communia non exnendatur ad bona ſita

extra

extra Territorium Bourbonexij.

120 Secundo infertur † ad conſuetudinem, loquentem in bonis patris vt non extendatur ad bona matris Bal. in l. diuturna in 1. lect. nu. 3. ff. de legibus.

Nono fit reſtrictio ratione modi.

121 Primo infertur † ad conſuetudinem alienando vtile dominium Eccleſiæ certo modo vt nõ extendatur ad alium modum Io: Ceph. d. coof. 26. nu. 20. lib. 1.

122 Ampliatur † etiam quòd ille modus ad quem fieret extenſio eſſet in aliqua parte vtilior Eccleſiæ Iacob. Rimin. conſ. 330. viſis conſilijs nu. 11. lib. 2. & ita poſt Calder. felin. Bar. Bal. & Alex. voluit Curt. iun. conſ. 158. præſupponitur in facto nu. 11.

123 Secundo infertur † ad conſuetudinem, procedendi ſine ſtrepitu, & figura Iudicij vt nn extendatur ad torturam, vel ad condemnandum, Burſat. conſ. 201. pro dilucidatione, nu. 125. lib. 2.

124 Tertio infertur † ad conſuetudinem faciendi inſtallationem, certo modo vt non extendatur ad alium ſimilem modũ Curt. iun. d. conſ. 6. nu. 17.

125 Quarto iufertur † ad conſuetudinem,

de optando vt non habeat locum in beneficio vacante ex cauſa permutationis Io: Bapt. Ferrett. conſ. 211. in cauſa Iuriſpatronatus nu. 14. lib. 1. item nec in bene-
126 ficijs † reſeruatis idem ferrett. conſ. 227. ſtante gratia nu. 4.lib. 2. item nec in Apo-
125 ſtolicis † impetrationibus Rot. Rom. deciſ. 2. nota quod ſecundum de conſuet. in
128 antiq. maxime † ſtante clauſula nõ obſtãte eadem Rot Rom. deciſ. 5. ſi mandetur de conſuet in nouis vbi conſuetudo de optan
129 do † in Eccleſia in qua ſunt maiores vel minores prebendæ tollitur per clauſuas derogatorias in literis Apoſtolicis poſitas.

130 Quinto infertur † ad conſuetudinem, vt non comprehendat diſpoſitionem, in pios vſus factam ſecundum Carol. Ruyn. conſ. 71. quamuis circa primum nu. 25. lib. 3.

131 Sexto infertur † ad conſuetudinem, diſponentem quod Epiſcopus debeat habere bona omninm decedentium ab inteſtato quod ſ. non vendicabit ſibi locum in eo qui decedit inteſtabilis niſi probetur de cõmuni vſu loqueudi ſecundum Alex. conſ. 115. circa dubitationem de qua queritur nu. 4. lib. 2.

Supra

Digitized by Google

Supra dicta Principalis concluſio pluribus modis not. limitatur,

132 Limitatur primo † quando niſi fieret extenſio conſuetudinis redderetur cluſoria Aym. de Antiq. temp. 4. par. ſect. videamus nu. 8.

133 Limitatur ſecundo † in conſuetudine circa ea quæ veniunt per modum antecedentis neceſſarij Roman. conſ. 242. ad prę dictorum in fi: vbi quod conſuetudo, quæ confert iuriſditionem Curiæ in actuali exequutione Laudorum cenſetur etiam contuliſſe vt actualis fiat exequutio cõnexa n. hæc ſunt, & de connexis idem eſt iudiciũ Dec. c. quanto 3. not. de Iudic.

134 Limitatur tertio † in conſuetudine, etiã a iure communi exorbitanti uerſ. extendatur quando eſt fauorabilis Aym. d. 4. par. in princ. nu. 78. potiſſime qnando conſtat de mente licet alias ſimpliciter loquendo non fieret extenſio, vnde infertur quod ſi

135 dictat conſuetudo, vt fœmina dotata † non ſuccedat illa ſic ſimpliciter loquens intelligitur tantum a ſucceſſione dotantis excludere ſecundum gloſ. Bal. & Paul. in l. 1. C. de legit. hered. Quando tamen conſuetu-

136 do, dictaret quod † non ſuccedat dotata,

à parre, matre, auo, pro auo, fratre, ſororе, auunculo, patruo, & huioſmodi, tunc intelligitur excluſa etiam ab hereditate aliarum quantuncunq; ab vno ipſorum ſit dotata Paul. conſ. 91. preſuppoſito quod dictum nu. 2. & ſeq. lib. 2. Roman. conſ. 485. in cauſa propoſitæ conſultationis nu. 2. Alex. conſ. 29. quoniam abunde nu. 6. lib. 1. Corn. conſ. 323. in preſenti conſultatione nu. 6. lib. 3. Grat. reſp. 43. tria in facto præſupponuntur, ad fi. lib. 1. Dec. conſ. 379. requiſitus pro conſilio num. 8. Cur. Iun. conſ. 10. viſa ac diligenter conſiderata nu. 6. Caſſeri. conſ. 55. ſtante cõſuetudine nu. 16. Iaſ conſ. 140. nodoſa admodum nu. 34. lib. 2.

137 Limitatur quarto † quando agitur de puniendis delictis, nam tunc conſuetudo, tanquam fauorabilis extenditur Aym. vbi ſupra d. 4. par ſect. videamus nu. 1. & 6.

138 intelligendo † tamen niſi ſit valde præiudicialis tertio Aym. alleg. 4. par princ. num. 48. de Antiq. temp.

139 Limitatur quinto † ſi ſit conſuetudo, vnius loci ſuper aliquo quia ligabit etiam Clericum quando eſt communis Clericis, & Laicis Abb. c. cum veniſſent nu. 3. de

eo

eo qui mitt. in poſſeſſ. cauſ. rei Seruan. Rocch.d. c. fin. in ij. q. princ. & ſi regula-
140 riter conſuetudo, ad bona † patrimonialia Clericorum non protendatur Abb. c. 1. nu. 2. de conſuet. felin. & Dec. in c. Eccleſia Sanctæ Mariæ in gloſ. 2 de conſtit. &
141 quod etiam ad res Eccleſiæ † conſuetudo, ſi ſit bona extendatur licet ſit laicorum voluit Imol. c. cum cauſa nu. 7. de re iud. ſe-
142 cus ſi conſuetudo, ſit † inducta a laicis & in bonis Eccleſiarum diſponat quia non valet in foro Eccleſiaſtico, ſi autem in foro ſeculari, & in præparatorijs, ſeruanda eſt, in deciſorijs autem ſecus: In Patrimonialibus autem bonis Clericorum pariter quoad preparatoria iudicij Clericos in foro ſeculari niſi ſpecialiter tractaret. de Clericis quia tunc eos ligaret, ſi autem circa deciſoria & tunc ſi iniecerit vinculanũante Clericatũ & ligat Clericos quattenus tractãdũ eſt coram Eccleſiaſtico alias non, exemplũ in conſuetudine, quod primogentus ſuccedat in hereditate. quia ſi ante conſuetudinem, 2. genitus iam ſit Clericus non ligat illum conſuetudo ſecus ſi præuenit, item poteſt poni aliud exeemplum in Relligioſa, ſi autem non iniecit vinculum an-

Digitized by Google

te Clericatum ſi non habuit originem de facto Clerici, & tunc iudicabitur ſecundũ ius Canonicum etiam ih foro ſeculari, ſi autem a facto Clerici habuit originem, ſi Clericus conuenitur in foro Eccleſiaſtico ſeruabitur canon, ſi in foro ſeculari, ſeruabitur fori ſeculari conſuetudo, ita diſtinguendo mageſtraliter determinat Ant.d.c. Eccleſiæ S Mariæ nu 20. de conſtit.

143 Limitatur ſexto † in conſuetudine correctio iuris communis quæ ſi diſponat ſuper vno ei equiperato extenditur ad alterum Pariſ. d. conſ. nu. 51 lib. 2.

144 Limitatur ſeptimo † in conſuetudine quæ extenditur ad caſum qui ſublata ſignificatione vocabuli comprenditur, etiam quod ſit contra ius aut exorbitans a iure Aym. d. 4. par. in princ.nu. 81. vbi ponit exemplum in conſuetudine, quod ma-
145 ſculus † excludat fęminam & quidem filiã certe extenditur ad neptem ex filia quoniã filij appellatione, nepos comprehenditur cõtra Rocch. quem comprehendit idem tenuit Vini: commun opi: lib.1. opi: 315. ſtatutum uerſ comprobatur.

146 Limitatur octauo † in conſuetudine, etiam correctoria quæ diſponit ſuper vno

quod

quod extenditur ad alterum puta gradus affinitatis menſuratur ad inſtar graduum conſanguinitatis, ſi corrigatur gradus in conſanguinitate, cenſetur correctus in affinitate etiam Aym. vbi ſupra 4. par. in princ. nu. 145.

146 Limitatur nono † in acceſſorijs ad quæ conſuetudo extenditur Aym. præcitatus nu. 67. Iaſ. conſ. 185. in cauſa, & lite ver tente nu. 12. lib. 2. vnde infertur ad con-

148 ſuetudinem tribuentem † iuriſditionem, in cauſa appellationis, quod extenditur ad cauſam recuſationis ſecundum Imol. c. licet nu. 6. de for. compet.

149 Limitatur decimo † in conſuetudine, quæ propter cauſam honeſtatis ſeruandæ de caſu proprio ad improprium extēditur Aym. d. ſect. videamus nu. 39.

150 Limitatur vndecimo † in conſuetudine pęnali quæ ſi loquatur in vno extenditur ad alterum quando duo ſunt equiperata per legem antiquam Pariſ. d. conſ. 13.

151 Limitartur duodecimo † vt conſuetudo ſi ſi extendat quando duo inuicem ſe gradatim habent, vnde ſi ſit conſuetudo quod ordines ſubdiaconatus & Diaconatus habeant inuicem ordinationem vt certum tē

pus

pus habeant inuicem ſinguli ſi tempus mũ tetur in vno mutatum intelligitur in alio Aym. vbi ſupra np. 38.

152 Limitatur decimotertio † ſi ſit conſuetũ do, qua acquiratur ius vniuerſale, quod extenditur ad omnes alios actus ſimiles de eadem ſpecie Aym. d. 4. par princ. nu. 60.

153 Limitatur decimoquarto † in conſuetu dine quæ extenditur ſi loquatur circa vnũ actum, etiam contra ius ad alium actum & quodammodo per ſimilitndinem videtur includi ſub priori, ſeu includatur tanquã pars ſub toto Abb. c. dilecti nu. 5. de Ar-

154 bitr. vnde infertur † ad conſuetudinem vt homines incarcerentur pro debito quia li gat etiam debitores fiſcales, ideoq; poterunt per exactores incarcerari Luc. de pẽn. in repet. d. l. miſſi nu. 6. C. de exact. trib. lib. 10. Infertur etiam ad conſuetudinem,

155 excludentem † dotatam quod intelligatur de ea cui fuit dos in teſtamẽto relicta Bal. in Rubr. de conſuet. nu. 4. cum concord. per Ant. Gabr. concl. lib. 1. de præſumpt. con cl. 12. nu 7.

155 Limitatur decimoquinto † in conſuetu dine Bulgari quæ loquitur in marito quod habeat locum etiam in vxore Bal. Auth.

hoc

hoc locum C. ſi ſecun. nupſ. mul. Iaſ. inter conſ. Siluan. conſ. 31. noua. aſſertur nu. 9. & ibi quod licet conſuetudo, ſit ſtricti iuris tamen hoc caſu extenditur ex identitate rationis.

157 Limitatur decimoſexto † in conſuetudine collectãdi foreẽſes in aliqua ſpecie quod habebit locom in alijs caſibus occurrentibus extra dictam ſpeciem Siluan. conſ.60. conſiderato tenore nu. 45. Non nihil etiá
158 facit † quia conſuetudo percipiendi decimas in aliqua parte agri culti iuuat quando alia pars redigeretur ad culturam in ea etiam parte Pariſ. conſ.25. vide conſilium nu. 36. lib. 4.

Dubium tamen videtur circa prefatam
159 limitationem † quia qui exigit vectigal, ſiue colrectas pro aliquibus rebus & non pro alijs, non poterit exigere pro iſtis alijs Corn. conſ. 268. in hac conſultatione nu. 19. verſ. & ſi probatur quod exegit lib. 4. Natt. conſ. 520. perſtringendo pauca nu. 25. lib. 3. Card. Pariſ. in d. conſ. 25. num. 25. & ſeq. 85. & ſeqq. & 102. lib. 1. di conſilium Corn. quoad perſonas ſequitur Aym. d. conſ. 111. nu. 15. Reſp. tamen quod conſuetudo in primo caſu eſt generalis

Digitized by Google

ralis quia comprehendit rem cum contingerit venire ad certum terminum, in 2. autem diſponit ſpecialiter a princ. quando potuit inſpici quo caſu loquatur.

160 Limitatur decimoſeptimo † vt conſuetudo, etiam contra ius extendatur ex identitate rationis ſicut lex ſcripta quando lato ſumpto voc. comprehēditur ſub expreſſo Gozz. conſ. 90. in cauſa Mantuana nu. 11.

161 ſimpliter autem non poſſe † extendi conſuetudinem correctam etiam ex identitate rationis dixit Tob. d. conſ. 48. num. 22. licet bene extendatur ſi non ſit correctoria prepoſ. c. conſuetudo, in princ. 12. diſtinct. vbi quod ex identitate rationis. imo

162 & multo magis † extendenda eſt propter maioritatem rationis Anguiſſol. conſ. 9. viſo & vt decet examinato nu. 7.

163 Limitatur decimooctauo † in conſuetudine de alienando vt trahatur ad alienationem factam etiam in vltima voluntate Gozz. d. conſ. 90. ſub num. 21. verſ. ad quartum dico.

164 Limitatur decimonono † in cōſuet. Romana quæ debet extendi ad alias Prouincias Dec. c auaritie nu. 14. de prebend. Card. Pariſ. d. conſ. 25. nu. 43. lib. 4.

Subli-

165 Sublimitatur † ſi diſponat ſuper illis quæ ſunt ſibi reſeruata, quia non ſeruabitur ab alijs Eccleſijs, exemplum quia ordi-
166 net † ad ſacros ordines qualibet die Dominica, quia hoc eſt priuilegium, & non trahitur ad alias Eccleſias Gemin. c. nolite nu. 4. 11. diſtinct.
167 Intellige † prædictam limitationem in Iudicijs, ſacramentis, ieiunijs, ſolemnibus quia omnes ſeruare tenentur conſuetudinem Romanam in his Rocch. d. c. fin. nu. 543. præterquam ſi in Sacramentis aliud
168 † mandet Papa, aut ex certa cauſa ſuſtineat, quo verò ad officia celebranda & dignitates in primis ſeruatur conſuetudo, Eccleſiæ ſpecialis qua deficiente, ſeruabitur cōſuetudo Metropolitana, & in defectum illius conſuetudo, vicinarum Eccleſiarum quæ ſi ſint diuerſæ ſeruabitur non præiudicialis, vltimo ad conſuetudinem Romanæ Eccleſiæ recurrendo eſt Henr. Boich. c. cū olim in princ. de conſuet. & c. 2. nu. 3. de ferijs vbi etiam Hoſt. nu 10. & ibi memi-
169 nit de quodam Clerico † Babboto qui cōſueuerat tarde ſurgere, & cum quæreretur ab eo ſi diceret officium, & horas Canonicas, reſpondebat quod tamen contentus

ţus erat officio Trinitatis, vnde quando ſurgebat dicebat ſepties in nomine Patris & c. ſepties Deus in adiutorium & c. & per totidem vices gloria patri & c. & hæc erant ſeptem horę Canonicæ quas dicebat. Quod tamen ſupradictum eſt de Sacramentis ſibintellige quoad formam Sacramentorum, ſecus in alijs quæ non ſunt de forma, quia Eccleſia ſpecialis aliquid vl
170 tra formam adderet ſicut Eccleſia † Mediolanenſis quæ prius dicitur lauare pedes Baptizandorum ſecundum Præpoſ. c. ſuper eo nu. 5. de Cognat. ſpirit.

Seruabitur etiam conſuetudo, Ciuitatis Romanæ in Prouincijs ubi defecit ius
171 † Scriptum Io: Mar. Rimin. d. conſ. 9. col. 1. lib. 1. & ibi nu. 2. magni facit in nego-
172 cijs dubijs conſuetudinem locorum † vicinorum ſi tamen non ſit contra ius alias nõ attenditur idem Rimin. conſ. 181. in preſenti deſſiculrate nu. 27. lib. 1.

173 Sed dicas latius † quod in primis attenditur conſuetudo ſpecialis, 2. Diocesis, 3. Prouinciæ, 4. Regni, velvicinarum Prouinciarum 5. & vltimo, Romæ, Io: Andr. & Io: de Anan. in Rubr. de Cenſibus Petr. de Rauenn. de conſuet. nu. 156. Rocch.

d. c.

d. c. fin. nu. 540. Burſat. conſ. 161. dum Magniſicus nu. 62. lib. 2. & ibi num. 63. ſubdit intelligendo quando ius non reſiſtit alias ſecus Sed tamen circa conſuetu-
174 dinem ſeruandā per Indices † dic quod Index Eccleſiaſticus deficiente iure Canonico iudicabit ſecundum ius ciuile non autē ſecundum conſuetudinem, nec particularem, nec generalem, niſi eſſet mixta laicorum, & Clericorum Rocch. d. c. fin. nu. 320. & quod dictum eſt ſupra de Vrbe Roma licet inſpecta. l. de quibus hoc verum eſſet tamen quia Imperium eſt hodie apud Germanos Zaſ. in d. l. de quibus in princ. non tenet in diſtincte, ſed ita demum ſi ſimus in materia Eccleſiaſtica Quo verò ad ſecularia in Iudicali attendi conſuetudinē Cameræ Imperij, in extraiudiciali autem pariter non videt quod ſeruāda ſit conſue-
175 tudo Vrbis, & ibi degentes † appellat Curtiſanos & Nebulones quibus dicit refertā Vrbem ſed puto Zaſ. deceptum eſſe quia eandem auctoritatem imo maiorem habet Papa quam Imperator & ſicut ſtatuit, ita & conſuetudinem inducere poteſt, & tolrare cum non differant lex & conſuetudo
176 niſi tanquam tacitum, & † minor eſt quod

Zaſ.

Zaſ. qui fuit tantus homo tam audacter loquutus fuit, & cenſeo potius quod ipſe voluiſſet eſſe vnus de iſtis nebulonibus ſed quod non potuit ex quo non deficiunt ex vniuerſo orbe uiri ſapientiſſimi qui ad Vrbem confluant, & quod non eſt Patria
177 † cuiq; ingrata niſi nebulonibus de quibus non curat Curia.

178 Limitatur Vigeſimo † vt conſuetudo generalis Prouinciæ debeat obſeruari in locis particularibus in quibus etiam non ſit conſuetudo Ruyn. conſ. 29. plura proponuntur nu. 9. lib. 5. & iſta non dicitur ſpecialis, ſed generalis vt ſupra, ſicut & il-
179 la viget † per Vniuerſnm orbem quia dicitur ius commnne non ſcriptum, & non ſpeciale alicuius loci Iaſ. in l. poſt dotem nu. 192. ff. ſol. matr. quæ ideo ſeruanda eſt ſi ſuper rebus Eccleſiaſticis diſponat, quia
180 licet non ſint † in canone Scriptæ, tamen a Chriſto & Apoſtolis traditæ 2. propter reuerentiam auctoritatis Eccleſiæ quæ eas vniuerſaliter obſeruat Turr. Crem. c. Eccleſiaſticarum nu. 8. 11. diſtinct.

181 Limitatur Vigeſimoprimo † in conſuetudine præferente primogenitum in ſucceſſione vt habeat locum in primogenito

clerico

clerico Carol. Ruyn. conſ. 195. exthemate nu. nu. 3. lib. 2.

182 Limitatur Vigeſimoſecundo † in conſuetudine loquente de Ciue vt extendatur etiam ad Cium ,ex priuilegio Alex. conſ. 148. viſis quæ in themate continentur nu.

183 6. lib. 6 & ibi Subdit † procedere etiam ſi loqueretur in Ciue origine.

184 Limitatur vigeſimotertio † in conſuetudine a ratione ad ſimilia quando extenditur Iaſ. in l. non dubium nu. 30. C. de legibus, Rip. reſp. 5. agitur Ioannina de Rugnonibus nu. 18. de In: Gent. licet.n. conſuetudo, ſit ſtricti iuris vt ſupra latiſſime

185 dictum eſt, tamẽ proceditur † de ſimilibus 1. lect. nu. 5. & 33. & in 2. lect. nu. 6. & in l. 1. nu. 6 C. quæ ſit Lon. conſuet. ſit nanq; extenſio de vno caſu ad alium † quã do vnica tantum ratio reddi poteſt ſecundum Decian. conſ. 51. Reuocatur in dubium nu. 123. lib. 2.

187 Limitatur vigeſimoquarto † in conſuetudine Ciuitatis quæ habeat quod quilibet conductor in feſto Natiuitatis Domini teneatur dare vnum par Caponum quia comprehendit etiam conductorem qui conduxit prædium pro præſtatione fru-

Digitized by Google

menti Bar. in l. domini Prediorũ in princ. C. de Agric. & cenſit. lib. 10.

188 Limitatur vigeſimoquinto † in conſuetudine, quæ extenditur de caſu expreſſe ad tacitum Bal. l. 1. in princ. C. quæ ſit lon. conſuet.

189 Limitatur vigeſimoſexto † vt conſuetudo recipiat extẽſionem ad caſum nouum, & ſuperuenientem in ratione ſui Bal. l. non poſſunt 2. lect. nu. 3. ff. de legibus.

190 Limitatur vigeſimoſeptimo † vt conſuetudo, det robur probatorium etiam extra Territorium in quo viget edem Bal. l. exẽplo nu. 5. C. de probat. vbi reprehendit Nicol. de Mattarell.

191 Limitatur vigeſimooctauo † quod vnus caſus comprehenditur ſub alio ſecundum communem vſum loquendi, quia tunc conſuetudo, extenditur ad alium caſum Aym. d. 4. par. in princ. num. 8. de Antiq. temp.

192 Limitatur vigeſimono † niſi ex ter maior ratio in caſu ad quem trahitur, quam in caſu conſuetudinis exemplum in cõſue-
193 tudine † quod bannitus poſſit impune interfeci quod ex maioritate rationis poterit vulnerari, ſimiliter in conſuetudine,

quæ

194 quæ excludit filiam a ſucceſſione † quod pariter excludet eius liberos Io. fabr. d. §. ex non ſcripto num. 15. Repet. in d. l. de quibus nu. 104. & in conſuetudine, ne-
195 gatiua prolata inter certas perſonas † quod trahatur ad alias in quibus ſit maior ratio vt in conſuetudine vetante filijs maſculis extantibus filiam dotatam ſuccedere patri, licet.n. de nepote nihil diſponat, nihilhominus neptis dotata ſuccedere auo & ipſa prohibetur ita poſt Cyn. Iacob. de Aret. Nicol. de Mattarell. & Bal. voluit Curt, Sen. conſ. 34. tenor conſuetudinis nu, 10.

196 Limitatur Trigeſimo † niſi ſimus in caſu præſumpto quia cõſuetudo etiam exorbitans trahitur ad illum Aym. de Antiq. temp. 4. par. ſect. videamus num. 43. vbi infert ad conſuetudinem quod vxore decedente in matiimonio maritus lucretur
197 dotem quod talis conſuetudo † extenditur ad dotem præſumptam, & ſic quod habet locum in dote ſoluta habeat locum in præſumpta non dum ſoluta circa tale lucrum.

SVMMARIVM.

1 *Stilus eſt conſuetudo, quæ reſpicit ordinatio nem loquendi, ſcribendi, & procedendo.*

2 *Iuramentum reo de ſtilo deferri ſolet tam in inquiſitione quam in accuſatione.*

3 *Stilus Iudicum in criminali procedentium contra reum eſt quod faciant ſibi dari licentiam a reo procedendi vſque ad ſententiam ſingulis diebus & horis eo non citato.*

4 *Stilus dicitur etiam in dictando,*

5 *Stilus ponitur pro conſuetudine, vel in ſcri ptis redacta vel redigẽda alicuius Curiæ.*

6 *Stilus pro ſtrnctura orationis ponitur.*

7 *Stilus dicitur in verbis oratio autem in ſenſu.*

8 *Stilus dicitur ab inſtrumento æneo ſtilo nũcupatus quo in albo i. ceratis tabulis antiquitus ſcribebatur at nunc in codicillis.*

9 *Stilus dicitur particularis perſonæ aut officij.*

10 *Stilus eſt cooſuetudo, quæ reſpicit conſuetndinem Iudicis vel tribunalis conſuetudo autem Populi.*

11 *Stilus dicitur etiam Principis aliquid conce dentis.*

Aret.

12 Aret. declaratio.

13 Stilus eſt ius non ſcriptum ab vnius Iudicis voluntate ſæpius ſtillatum.

14 Stilus ſecundum alios eſt ius non ſcriptum vſibus introductum ab vno Iudice.

15 Stilus ſecundum alios dicitur forma recte ſcribendi, a conſuetudine Romanæ Eccleſiæ approbata.

16 Error Bal.

17 Stilus vſurpatus pro vſu particularis perſonæ.

18 Stilus dicitur a ſtilo ferreo quo ſcribitur in cera ſeu tabulis cuius firmitatem imitatur.

19 Stilus valet per viam declarationis non autem contra ius.

20 Libellus ſi lege cauente debet dari in ſcriptis niſi in cauſis breuioribus, & non reperitur expreſſe determinatum quæ ſint iſtæ cauſæ bruiores niſi ſecundum quod Index determinauerit, pone quod in Curia Poteſtatis ipſe hunc ſtilum ſequutus eſt quod in cauſis 20. ſolidorum non detur libellus in ſcriptis ſtilus hic in poſteſterum ſeruandus eſt.

21 Ferijs meſſium & vindemiarum attenditur ſtilus.

22 *Conſuetudo tollit legem debitis requiſitis interuenientibus.*
23 *Stilus (quando in contrarium ius reperitur) non poteſt allegari ad deciſionem cauſarum.*
24 *Eror Rocch. ſed melius nu. 25.*
26 *Stilus non poteſt eſſe contra ius gentium, & ſic non poteſt tollere citationem.*
27 *Stilus attenditur in ambiguo.*
28 *Stilus & couſuetudo videntur differre ſicut genus & ſpecies.*
29 *Stilus dicitur in duci ex actu extraordinario & vnico.*
30 *Stilus reſpicit ordinem, & ſerioſitatem.*
31 *Stilus & conſuetueo, inuicem ſe habent tanquam excedentia & exceſſa.*
32 *Stilus inducitur ex actibus iudiciarijs conſuetudo, autem ex iudiciarijs & extraiudiciarijs.*
33 *Stilum qui iudex inducere poſſit.*
34 *Stitus dicitur a ſtilando quaſi ſit vſus ſtillatos a Curia,*
35 *Stilum Curiæ Epiſcopalis Poteſtas ſequi nō tenetur niſi ſit generalis omnium Curiarum nu. 36.*
37 *Remiſſoriæ literæ ad teſtes extra Curiam examinandos quando dantur ſtilus eſt vt fiant,*

Digitized by Google

ſiant, & conſtituatur noui procuratores ad tale negocium expediendum.

38 *Stilus debet eſſe præſcriptus, Contrarium nu 39.*

40 *Error Rocch.*

41 *Stilus Curiæ ſeruandus eſt.*

42 *Vniuerſitatum cauſæ non determinantur de ſtilo niſi in publico conſiſtorio Cardinalium.*

43 *Vrbani Papæ V. reſponſum emanatum Baldo Ambaſiatori Peruſiæ.*

44 *Caroli Imperatoris reſponſum ſimile Papæ Vrbani.*

45 *Vrbanitas Papæ Vrbani facta fratribus Minoribus.*

46 *Literæ ſcriptæ contra ſtilum ſunt ſuſpectæ de falſo & nullæ nu. 47.*

48 *Stilus quoties infringitur non valet quod agitur.*

49 *Literæ Ducis Venetorum ſi non ſunt plumbate ſunt de falſo ſuſpectæ quia de ſtilo vtitur plumbo vt Papa.*

50 *Literæ Imperatoris quomodo ſignentur.*

51 *L. Sacri affatus. C. de diuerſ. reſcript. de ccnſuetudine, non ſeruatur.*

52 *Stilns ſi non ſeruetur in inſtrumentis inſtrumenta præſumuntur ſalſa.*

Digitized by Google

53 *Inſtrumentis clauſulæ conſuetæ apponi debent.*
54 *Stilus dicitur etiam Notariornm.*
55 *Clauſula non conſueta & exceſſiua inducit præſumptionem fraudis.*
56 *Stilus ſi eſt difformis, quid ſeruandum.*
57 *Romanæ Curiæ ſtilus eſt volubilis.*
58 *Stilus ponitur etiam pro ordine.*
59 *Stilus per conſuetudine, qoando doq; abſolute ponitur.*
60 *Stilus & conſuetudo ambo dicuntur facti vnde probande ſunt nu. 61.*
62 *Stilus quomodo probetur.*
63 *Stilus babet poteſtatem interpretandi in Curia ante ſtatutum Eccleſiaſticum & ius Canonicum.*
94 *Gradus ſi à ſtatuto nominetur debet conputari ſecundum ius Ciuile.*
65 *Ritus dicitur quidam modus actui ordinando ſolemnitatem præſtans.*
66 *Ritus eſt conſuetudo, in adminiſtrando ſacrificijs, item pro diuerſo actu & quidem illicito ponitur nu. 67.*
68 *Ritus datur etiam in beſtijs.*
69 *Vſus dicitur conſuetudinis cauſa & ſic ſonat in factum conſuetudo autem in ius & ſic tanquam cauſatum.*

Vſus

Digitized by Google

70 *Vſus dicuntur ipſi actus informes conſuetudinis ſicut dicitur de corio quoad Calceum nu 71.*

72 *Vſus & conſuetudo, quandoq; pro vno vſurpantur.*

73 *Mores minus communes ſunt quam conſuetudo.*

74 *Mores accipientur pro bonis & malis. Error Turr. Crem. ibi.*

75 *Mores accipiuntur pro habitu ex frequentia ſimilium actuum genito.*

76 *Philoſophia moralis quare dicatur.*

77 *Mores boni etiam reperiuntur.*

78 *Mores boni diuitijs præferuntur.*

79 *Mores intribus aut quattuor conſuetudo, autem in duabus vicibus verificatur, & ſonant infactum.*

80 *Aſſuetudo dicitur quaſi aſſiduus actus ex quo inducitur conſuetudo,*

81 *Conſuetudo dicitur quaſi communis aſſuetudo.*

82 *Aſſuetudo, vnius hominis conſuetudo.*

83 *Deſuetudo dicitur qu aſi nulla conſuetudo.*

84 *Deſuetudo reſpicit non factum.*

85 *Deſuetudo aliquando vſurpatur pro contraria conſuetudine.*

86 *Deſuetudo eodem tempore inductur quo con-*

conſuetudo.

87 *Præſcriptio in pluribus differt a conſuetudine remiſſiue.*

88 *Statuto, & conſuetudine, valet argumentum negatiue.*

89 *Statutum & conſuetudo paris potentiæ.*

90 *Statutum & conſuetudinem ius venit iuris appellatione.*

91 *Statuto fortius operari conſuetudinem.*

92 *Statuto fortior conſuetudo.*

93 *Statutum licet habeat clauſulam derogatoriam ad futura, tamen conſuetudo, contraria habens clauſulam derogatoriã preualet.*

94 *Statuto quando contraria eſt conſuetudo, & reuertitur ad ius commune, præualet ſtatuto etiam habenti clauſulam derogatiuam.*

95 *Clerici non poſſunt ſtatuere cõn canones, & tamen poſſunt conſuetudinem contra inducere.*

96 *Error Decij.*

QVE-

QVESTIO DECIMA. TERTIA.

RESTAT videre in quo differant ſtilus ritus, vſus mores, aſſuetudo deſuetudo perſcriptio ſtatutum & ſolitum a conſuetudine.

1 Circa primum dicas quod ſtilus † eſt couſuetudo, quæ reſpicit ordinationem, loquendi, ſcribendi, & procedendi, conſuetudo, autẽ reſpicit deciſionem Petr. de Rauenn. de conſuet. nu. 224. Iacob. deſ. Georg. in: d. l. de quibus nu. 23. Bar. in d. l. de quibus in repet. nu. 10. qui in ſingulis exemplificat, idem quoad ſcribendũ voluit poſt Ant. Bal. & Alberic. Deciſ. conſ. 11. & pro tenui facultate num. 11. Natt. conſ. 575. ſubtiliter & acute nu. 32. lib. 3. & habetur Iſaiæ cap. 8. a 1. ibi ſume tibi librum grandem & ſcribe in eo ſtilo hominis, & quod reſpiciat Scripturam voluit Io. Andr. in d c. fin. de conſuet. Socc. Sen. in Rubr. de conſuet. nu. 3. adfi: exemplũ
2 in deferendo iuramentum † principali reo tam in inquiſitione, quam in accuſatione deueritate dicẽda quia cum vltra communem

nem opi: magiſq; receptam neceſſarium ſit iuramentum publicum talis adeſt conſuetudo, quæ magis dicitur ſtilus quod colligitur ex libris exſcripturis Clar. in pract. crim. modeſtiam noſtram etiam ſtilus fuerit præſſus dimiſſuſq; & Cic. 1. de orat. appellat ſtilum etiam in dicendo dum dicit ſtilus optimus & præſtantiſſimus dicendi effector, & magiſter, ſed hoc quidem vt puto minus proprie licet hoc dicat
8 Cic. tantus vir quia ſtilus dicitur † ab inſtrumento æneo ſtilo nuncupato quo in albo. 1. ceratis tabulis antiquitus ſcribebatur, at nunc in Codicillis Plaut in Bacchid. 15. effer cito p. quid? c. ſtilum, ceram, tabellas, & linum, & idem Cic. 4. Verr. vertit ſtilũ in tabulis ſuis quo facto cauſam omnem
9 euertit ſuam, & in ſumma ſtilus † regulariter dicitur particularis perſonæ vel officij reſpiciens vt ſupra ordinem, conſuetudo autem eſt generalis Dec. in Rubr. de conſuet. nu. 14. Ant. d. c. fin. nu. 45. eo: tit.
10 vbi quod conſuetudo, † eſt Populi ſtilus autem vnius iudicis vel tribunalis, quandoq;
11 tamen dicitur † ſtilus Principis aliquid concedentis quod referendum eſt ad probabilem coniecturam vel communem aliarum

rum

Digitized by Google

rum gratiarum obſeruantiam, ſeu vſum ita poſt felin. Dec. Afflict. Barbac. Socc. lap. & Mandoſ. voluit Burſat. conſ. 177. profecto Dominus num. 13. & ſeq. lib. 2.
12 quibus non repugnat quod dixit † Aret. in d. §. ex non ſcripto ſub nu. 6. uerſ. ex his patet, Salyc. in l. 2. num. 23. C. quæ ſit lon. conſuet. vbi quod ſi ſtilus eſſet redactus in ſcriptis diceretur ſtatutum quia aliud eſt quid redigi in ſcriptis hoc.n. dicitur expreſſum & ſic ſtatutū aliud eſt quod ex non ſcriptis colligatur quia illud dicitur tacitum non ſecus ac ſi dicatur legem facere ad propoſitum alicuius caſus expreſſe, aut in argumentum, propterea merito dicebant Petr. & Cyn. in l. 2. C. quæ ſit lon. conſuet. quod ſtilus eſt ius non ſcri-
13 ptum † ab vnius iudicis voluntate ſepius ſtillatum, quod approbat ad ditio ad Io: fabr. in præcitato §. in ver. ſtilo a quibus non diſſentit Bal. in §. omne autem ius nu. 12. Inſtit. de iu: natur. idem videtur voluiſſe Ant. d. c. fin. nu. 46. de conſuet. dum dif
14 ſiniendo ſtilum † dicit eſſe ius non ſcriptū vſibus introductum ab vno Iudice Natt. conſ. 575. ſubtiliter & acute nu. 31. lib. 3.
15 item ſtilus alibi † diffinitur quod ſit forma

ma recte ſcribendi a conſuetudine Roma
næ Eccleſiæ approbata Bal.in Rubr. de Re
ſcript. felin. in c.2.nu. 18. eo. tit. Sed hæc
16 quidem diffinitio † conuenire non vide-
tur quia reperitur ſtilus alterius Curię quā
Romanæ ſecundum Paul. in l. 1. nu. 2. C.
de ſacros Eccleſ. & hoc veriſſimum eſt, &
alia probatione non indiget, vſurpatur
17 † etiam ſtilus pre vſu particulari perſonæ li
cet non ſit Iudex ſicut dicitur de conſuetu
dine ideoq; in Galeni vita dicitur librum
quidem de venæ ſectione aduerſus Eraſi-
ſtrateis humiliori ſtilo a ſe ſcriptnm con-
18 queritur & dicitur ſtilus † a ſtilo ferreo quo
vt ſupra ſcribitur in cera ſeu tabulis cuius
firmitatem imitatur felin. d. c. 2.nu.18.de
quo etiam 4. Reg. cap. 21 c. 13. & ducā
crebrins ſtilum ſuper faciem eius & Iob
cap. 19.d. 24. quis mihi det ,vt exarentur
in libro ſtilo ferreo & Ierem. cap. 17. in
princ. peccatum Iudæ ſcriptum eſt ſtilo fer
19 reo inducitur autem ſtilus † vt valeat per
viam declarationis non autem contra ius,
exemplum ponit Bal.vbi ſupra & ſequitur
Alex. conſ. 36. viſo themate num. 9. cum
20 ſeqq. lib. 2. † lege inquiunt cautum eſt
vt in cauſis iudicialibus producatur libellus

in

in ſcriptis niſi in cauſis breuioribus, & non reperitur expceſſe determinatum quæ ſint iſtæ cauſe breuiores niſi ſecundum quod Iudex arbitratus fuerit, pone quod in Curia Poteſtatis ipſe hunc ſtilum ſequutus eſt ſ. quod in cauſis. 20. ſolidorum non detur libellus in ſcriptis certe dicunt Bal. & Alex. citati quod hic ſtilus in poſterum ſeruandus eſt idem Petr. de Rauenn. de conſuet. nu. 130. pro vt etiam quia lex dicit ferias
21 meſſium † & vindemiarum ſeruandas eſſe, & non determinat tempus, certe ſtabitur ſtilo Ant. d. c. fin. ſub nu. 47. uerſ habet ſecundo vbi etiam alia ſimilia exempla ſubijcit quæ non ſunt contra legem ſed veniunt ad declarationem, ſecus eſt in conſue
22 tudine quæ † tollit legem quando apparet debita requiſita per me tacta interueniſſe Dec. in Rubr. de conſuet. nu. 16. Rip. in c. ex parte nu. 37. de reſcript. & propte-
23 rea ſtilus non poteſt allegari † ad deciſſionem cauſarum quando ius in contrarium reperitur Abb. c. ex cæteris nu. 6. de conſtit. Curt. ad Caſtr. in d. l. 1. gloſ. 1. C. de Sacreſ. Eccleſ. Bero. conſ. 40. quod in ſummarijs nu. 6. lib. 1. quicquid in contrariũ
24 † dixerit Rocch. de conſuet. in Rubr. nu.

25.

25. vbi ſupponit ſtilum dari contra ius cō-
mune dum dicit requiri quod ſit præſcri-
25 ptus contra ius, ſed melius † loquutas eſt
nu. 31. vbi dicit ſtilum non valere contra
ius ſed tantum ad declarādā mentem Iudi-
26 cis, & tanto minns quidem valeret † ſtilus
qui eſſet contra ius genitum vt ſi tolleret
citationem Rip. reſp. 2. quod iudicatum
nu. 5. de ſenten. & re iud. & quod non at
27 tendatur ſtilus niſi in ambiguo † & in arbi
trarijs non autem vbi ſtatutorum corre-
ctio reſultaret voluit Bero. conſ. 36. in hac
cauſa nu. 9. lib. 3. ut ſic videntur differre
28 conſuetudo † & ſtilus ſicut genus & ſpe-
cies vt dicunt Paul. & alij in d. l. 1. Salyc.
d. l. 2. ſub nu. 23. verſ. dicunt. n. vbi ſub-
29 dit quod ſtilus † dicitur induci ex actu ex-
traordinario & quidem vnico quando Iu-
dex ita ſemel declarauit Rocch. d. Rubr.
de conſuct. nu. 32. & ideo dicitur reſpice
30 re † ordinem, & ſerioritatem quod etiam
videtur ante cum ſentiſſe Bar. in d. l. 1. nu.
5. dum dicit ſtilum appellari circa ordinem
31 & habēt ſe tanquam† excedentia & ex ceſ-
ſa ſtilus & conſuetudo: quia hec ex actibus
iudiciarijs & extraiudiciarijs inducitur ſti-
32 lus autem tantum ex iudiciarijs † ſecun-
dum

Digitized by Google

dum Modern. Repet. d. l. de quibus nu. 26.

Secundum requiſitum eſt vt valeat ſtilus quod Iudex qui illum inducit habeat
33 poteſtatem † & ſit de maioribua poteſtatem ſtilum inducendi habentibus vel niſi voluntate Populi ſtilus eſſet confirmatus Salyc. vbi ſupra nu. 23. ſtilus autem dici-
34 tur † a ſtillando quaſi vſus ſtillatus a Curia Bal. vbi ſupra nu. 12. extra quam Curiam ſolet extendi ſicut nec conſuetudo, vt dictum eſt regulariter non extenditur: Nam
35 dominus Poteſtas † non tenetur ſequi ſtilum Curiæ Epiſcopalis Bal. in l. certum nu. 15. C. vnde legit. Iacob. de S. Georg.
36 in d. l. de quibus nu. 26. niſi ſit † ſtilus generalis omnium Curiarum, veluti quando
37 dantur literæ † remiſſoriæ ad teſtes extra Curiam examinandos, ſtilus eſt vt fiant & conſtituantur noui procuratores ad tale negocium Expediendum Bero. conſ. 24. Reuerendi Domini nu. 7. lib. 3.

38 Tertio requiritur vt ſtilus † ſit præſcriptus Bal. poſt Cyn in l. ſi qui intra in princ.
39 C. de bon. dannat. Contrarium † ſ. quod non requiratur tempus decem annorum in ſtilo ſicut in conſuetudine, tenuerunt

Digitized by Google

Rocch. Rubr. de conſuet. num. 25. & ibi Dec. nu. 14. licet fruſtratorie dicere videatur ibi nu. 15. quod non requiratur temporis curſus quando ſumus in ſtilo inducto ab eo qui non habet poteſtatem legis condę quia tunc dicit non requiri temporis
40 curſum, & non arctare, ſed ſi † non arctat ad quid ſeruit quod requiratur vel non tẽporis curſus niſi quod fruſtra expectatur conditio cuius nihil operatur euentus. l. ali quãdo §. fin. vbi Bar. ff. ad Sen. cõſ. Velleiu.
41 In tantum † autem ſtilum curiæ ſeruare debemus. l. obſeruandum & ibi not. ff. de Iudic. Doct. c. cum olim de re iud. c. quamquam de crim falſ c. 2. de reſcript. Bar. in l. Iuriſperitos in princ. nu. 4. ff. de execuſ. tut. Bero. conſ. 116. pendente appellatio-
42 ne nu. 8. lib. 3. vt cum ſit de ſtilo † quod cauſæ vniuerſitatum nõ determinẽtur niſi in publico conſiſtorio Cardinalium reſpon
43 dit Vrbanus † Papa V. Baldo cum eſſet Am baſſiator Peruſiæ ad factum quod ſibi pro poſuerat quod cauſa erat conſiſtorialis, & quod Summi Pontifices non conſueuerant tales cauſas expedire niſi in publico Conſiſtorio ita Balmet, & Paul. qui refert in l. Vniuerſa in princ. de diuerſ. reſcript. felin.

c. 2.

Digitized by Google

c. 2 ſub. nu. 17. uerſ. & dicunt de reſcript. & inibi etiam prefati Doct. referunt idē
44 dixiſſe Imperatorem † Carolum in Ciuitate Lucana cum veniſſet ad recipiendum coronam in partibus Italiæ: Nec vero dicēdum eſt hoc ſumum Pontificem dixiſſe per Vrbanitatem vt fecit forte idem Vrba-
45 nus Papa promictens † fratribus minoribus quod ex tribus per eos nominādis vnū crearet Cardinalem, & tres nominaſſent non recto ordine ſed in figura, ſpherica ne videlicet poſſet cognoſci quis nam eorum eſſet dignior quod reſpondit Vrbanus, ordinem peruertiſtis patres, & ego ordinem peruertam, & neminem ex illis tribus creauit Cardinalem, ſed Generalem ordinis vt poſt Aug. refert felin. in c. cum dilecta ſub nu. 4. verſ. per iſtam regulam de reſcript. Euerar. in centuria, in loco ab ordine nu. 7. Item etiam tantæ potentię eſt ſtilus vt ſi
46 reperiantur literæ † ſcriptæ contra ſtilum curiæ ſunt ſuſpectæ de falſo c. porrecta de confir. vtil. vel inutil. gloſ. communiter approbata per Doct. in c. cauſam quæ in ver. rationis de teſtibus Ant. & Abb. in c. quod ſuper de fi: inſtr. idem Abb. c. ad hæc nu. 2. de ſententia excōm. Roman. conſ.

Digitized by Google

376. queſtio eſt nu. 12. & propterea cen-
47 ſentur nullæ † tanquam contra ſtilū Imol.
c. ad noſtram nu. 2. de Confir. vbil. vel
48 inutil. quoties.n. ſtilus † infringitur non
valet quod agitur Bal. d. l. de quibus nu.
49 59. ideoq; literæ Ducis Venetornm † ſi
non plumbatæ ſunt ſuſpectæ de falſo quia
de ſtilo vtitur plumbo ſicut Papa pro vt ſe-
pius vidi & teſtatur Bal. vbi ſupra nu. 58.
verſ. ecce aliud exemplum felin. d.c. 2 ſub
nu. 17. verſ. vnde dixit Bal. de reſcript. Pe-
tr. de Rauenn. de conſuet. nu. 130. Mo-
dern. Repet. d. l. de qbus nu. 66. & ſignarē
50 tur † literæ Imperatoris alijs quam literis
aureis quæ ſunt ſubrogate in defectu atra-
menti Imperialis quod olim conficiebatur
muricie, & concchilio vt in. l. Sacri affatus
51 † C. diuerſ. reſcript. quæ tamen vt ſupra
non eſt in obſeruantia ſecundum Aug. in
bene a Zenone col. 1. verſ. in textu ibi epi-
ſtalmate. C. de quadr. præſcript. & quod
dictum eſt in literis procedit etiam in in-
52 ſtrumentis † in quibus ſi non ſit ſeruatus
ſtilus reſultat quod præſumantur falſſa
Aym. conſ. 494. Municeps Caballarij nu.
12. lib. 3. Clauſulæ nanq; conſuetæ debēt
53 apponi † in inſtrumenti, & ad eas appo-
nendas

nendas notarius tenetur Petr. de Rauenn. de conſuet. nu. 247. & ſic etiam notarij
54 † videntur inducere ſtilum & conſuetudinem preter ius Rocch. d. c. fin. nu. 383.
55 alias clauſula non conſueta † & ſolemnitas exceſſiua inducit præſumptionem fraudis Imol. in l ſi prius §. placuit nu. 5 ff. de Aqua pluu. arc. ſi autem ſtilus ſit. † diffor-
56 mis & varius quis nam ſit attendendus arbitrium eſt iudicis Socc. Sen. in l. Gallus §. idem credendum nu. 17. ff. de lib. & poſthu. iſta autem difformitas facile contingit in Curia Romana, vnde non debemus dicere ita ſeruat Curia Romana niſi illa obſeruantia ſit firmata conſtitutione Apoſtolica quia vt inquit poſt Alberic. Iaſ. in l 1. nu. 53 C. de ſumm trin. & fi: Cathol. ſti-
57 lus Curiæ † Romanæ eſt volubilis, & mutabilis ad mutationem, Iudicum faciles ſunt in mutando inſtituta Prædeceſſorum imo ipſe expertus ſum quod qui ſignauerit mihi quandam Commiſſionem cuius exemplum penes me retinueram, ea amiſſa, aliam copiari feci de verbo ad verbum, & 2 vice licet nihil fuiſſet in mutatum nō potui obtinere ab eodem mihi ſignari de quo admodum ſtomachatus ſum Ponitur

58 etiam ſtilus † vltra modum de quo ſupra pro ordine l. ſi quando C. de bon. vacan. lib. 10. aliquando pro ſententia l. ſi quis intra C. de bonis dannat. & quandoq; pro
59 conſuetudine † abſolute. c. quam graui de crim. falſ. Dec. in Rubr. de conſuet. nu. 13. conformitatem tamen in hoc habent
60 quia ambo † dicuntur facti, & ſicut vt alias dictum eſt conſuetudo probatione indiget, ita etiam ſtilus quem qui allegat pro-
61 bare † tenetur Bero. conſ. 145. in cauſa Nobilis viri nu. 50 lib. 3. ſed tamen non exigitur talis probatio vt in conſuetudine,
62 quia † ſuper ſtilo poteſt ſumere informationes etiam in Camera nemine citato vt alias dictum eſt de conſuetudine, concernente præparatoria iudicij & voluit Iacob. de S. Georg. d. l. de quibus num. 25. ipſe
63 autem † ſtilus habet poteſtatem interpretandi in curia ante ſtatutum Eccleſiaſticũ, & ius Canonicum, ſecus in interpretatione iuris Ciuilis quia tunc ad ipſum ius ciuile pro illius interpretatione recurrimus non autem ad ſtilum Curiæ Abb. c. ex literis nu. 5. de Conſtit. idem Bal. quoad ius Ciuile in l. 2. nu. 7 C. de ſucceſſo edi: vbi ſi ſtatuto cauetur quod nullus eligat

officia-

64 † officialem ſibi coniunctum vſq; ad, tertium gradum, vel quod non eligatur Rector Ciuitatis qui habeat ibi propinquum vel affinem vſq; ad certum gradum, vel ſi in contractu emphiteutico vel alio continetur quod non alienet in aliquem ſibi cõiunctum vſq; ad, quartum gradum quod intelligitur gradus ſecundum computationem iuris Ciuilis quia cum ſtatutum dicatur ius Ciuile in loco debet intelligi ſecundum cõputationem iuris Ciuilis quod habet interpretari verba iuris Ciuilis & ita hanc. q. per Iacob Butrig. fuiſſe determinatam ibi teſtatur, de ſtilo etiam pro vt eſt particularis perſonæ ad ſunt quam plura loca quæ in pono, apud. Petrarcam in diuerſis illius Cantionibus.

)(*Del vario ſtil'in ch'io piangò & ragiono,*
)(*Ch'io mora affatto è, n'cio ſegue ſuo ſtile,*
)(*Ch'à, mio nome li poſe in man'lo ſtile,*
)(*Ch'ingegno ò, ſtil non fia mai ch'chi deſcriua,*
)(*Naurian'poſt'è lo ſtil'coll'altro miſto,*
)(*Nel'mio ſtil frale aſſai poco ribomba,*
)(*Piacciami almen' d'hauer'cambiato ſtile,*
)(*Et ſe contra ſuo ſtil'ella ſoſtiene,*
)(*Perſo lo ſtil' ch'hor'prender'mi biſogna,*

)(Tengan' dunq; ver'me l'vſato ſtile,
)(Pero s'oltra ſuo ſtil'ella s'auuenta,
)(Vi è'l parlar' che nullo ſtil agguaglia,
)(Parrà fors' ad alcun'ch'in lodar' quella,
)(Ch'ador'in terra, errante ſuil'mio ſtile,
((In numero più ſpeſſe in ſtil'più rare;
)(Ne dir' d'amor in ſtili alti & ornati,
)(E'ſgombrar' d'ogni nebbia oſcura, & vile,
)(Et alzaua l'mio ſtile;
)(Con' ſtil'canuto haurei fatto parlando,
)(Mai non potra volar' penna d'ingegno,
)(Non che ſtil graue, ò lingua oue natura,
)(Volo eſſend'il'imo dolce ritegno,
)(Ne col'mio ſtile il ſuo bel vis'incarno,
)(Ch'ogni ſtil'vince, & poi ſoſpiri adunq;
)(Beati gl'occhi che la vider' viua,
)(E i ſoaui ſoſpir' è'l dolce ſtile,
)(E'l mio duro martir' vinc'ogni ſtile,
)(Ou'è condott'l'mio amoroſo ſtile,
)(Che condia di'dolcezza ogn'agro ſtile,
)(Ond'io vò col'penſier cagnando ſtile,
)(Non ha l'Regno d'Amor' ſi vario ſtile,
)(E doppiando il dolor' doppia lo ſtile,
)(Amor' alzando l'mio debile ſtile,
)(Hor'haueſs'io vn' ſi pietoſo ſtile,
)(Mio graue danno in doloroſo ſtile,
)(Ben'reconoſcera l'mutato ſtile,

Muti

Digitized by Google

)(*Muti vna volta quel ſuo antico ſtile,*
)(*E'n aſpro ſtile, è n'angoſcioſe rime,*
)(*Che ſtil oltre l'ingegno non ſi ſtende,*
)(*Amor & à lo ſtil ſtanco & frale,*
)(*Al tuo nome e pinſieri e'ngegno, è ſtile,*
)(*Ch'allo ſtil onde morte dipartille.*
)(*Tra lo ſtil de Moderni l'ſermon priſco,*
)(*E tu memoria il mio ſtile accompagni,*
)(*Ma l'ſtil voſtro di alta eloquenza,*
)(*Ou'è l'mio ſtil quas'al mar picciol fiume,*
)(*Et hauen' vn ſuo ſtil leggiadr' & raro,*
)(*Come fortuna và cangiando ſtile,*
)(*E ſemp' vn ſtile ouunq; fuſſe tennè,*
)(*Seguir ſuo volo non che lingua ò ſtile,*

Secundo differt ritus a conſuetudine,
65 quia ritus † dicitur quidammodus actui ordinando ſolemnitatẽ præſtans Abb. c.cũ ſecundum in princ.de temp.ordin.Rocch. in Rubr. de conſuetud. nu. 37. Rip. c. ex parte nu. 37. de reſcript. ideo dicitur ex od. 12. a 5. uixta quem ritum tolletis, & hedum, & ibi 17. c. cuſtoditis diem iſtum in generationes ritu perpetuo, & 18. c. 20. oſtendeſq; Populo cerimonies, & ritum colendi, & 29. f. 41. alterum verò agnum offeres ad Veſperas iux. ritum Matutinæ obla

oblationes & leuitic. 8. q. 33. de hoſtio quoq; tabernaculi non exibitis ſeptem diebus uſq; ad diem quo complebitur tēpus conſecrationis uſtræ, ſeptem enim diebus finitur conſecratio ſicut in poſentiarum factum eſt vt ritus ſacrificij compleretur, & 12. b. 5. ſin autem fœminam pepererit minuenda erit duabus hebdomadibus extra ritum fluxus menſtrui, ſed dices addendo ad propoſitum quod hic non prebet ſolemnitatem ſed vſurpatur pro aſſuetudine, mulieris & 14. 2. hic eſt ritus leproſi quādo mundandus eſt, & 23. f. 37. ſolocauſta & libamenta iuxta ritum vnius cuiuſq; diei & 24. a 3. cultu rituq; perpetuo ingenerationibus noſtris, & Num. 3. c. 26. Tentrium quoq; quod appenditur in introitu atrij tabernaculi, & quicquid ad ritum altaris pertinet funes tabernaculi, & omnia vtenſilia eius & 8. a 6. tolle leuitas ex medio filiorum Iſrael, & purificabis eos iuxta hunc ritum, & 9. b. 12. omnem ritum Phaſem obſernabunt, & 15. 6. 12. tam indigenæ quam peregrini eodem ritu offerent ſacrificia & Reg. 3. 18. e 28. clamabant ego voce magna, & incidebant ſe iuxta ritum ſuum cultris, & linteolis donec

per-

Digitized by Google

perfunderentur ſanguine, & 1. Paralipom. 23. b. 13. ſeparatuſq; eſt Aaron vt miniſtraret in Sancto Sanctorum, & adoleret incertum Domino ſecundum Ritum ſuũ, & ibi. d. 32. cuſtodiant obſeruationes tabernaculi federis & ritum Sanctuarij, & 2. Paralipom. 28. a 3. luſtrauit filios ſuos in igne iuxta ritum gentium & 29. g. 34. Leuitæ quippe facilius ritu Santificantur quã Sacerdotes & 1. exod. 6. b 9. quod ſi neceſſe fuerit, & vitulos, & agnos & hedos in Holocauſtum Deo Cęli frumentum, ſal, vinum & oleum ſecundum ritum Sacerdotum qui ſunt in Hieruſalem detur eis per ſingulos dies ne ſit in aliquo querimonia, & Iudic. 14. b. 6. tunc Achior videns virtutem qua fecit Deus Iſrael relicto gentilitatis ritu credidit Deo, & circumcidit car-
66 nem præputij ſui: Ritumq; † eſſe conſuetudinem in adminiſtrandis ſacrificijs voluit Burſat. conſ. 152. quia enixis præcibus nu. 2. lib. 2. quamquam ſynonima appellet lato ſumpto vocabulo Ant. in repet. d. c. fin. nu. 19. de conſuet. ponitur etiam
67 alias pro actu † omnino a præmiſſis diuerſo & ſic etiam pro actu illicito, vnde Lucan. lib. 1. Barbarici ritus, Tacit. lib. 2.

pro-

profani ritus, Ouid. Metamorph. 10. Magico ritu Cic. 2. Philippic. latronum ritu, item ritus non ſolum ad homiues ſed etiã
68 ad beſtias † refertur unde lucret. lib. 4. quadrupedum ritu.

Tertio differunt vſus & conſuetudo,
69 quia vſus † dicitur cauſa conſuetudinis, & & ſic ſonat in factum cõſuetudo, autem in ius, & ſic tanquam cauſatum Petr. de Rauenn de conſuet. nu. 130. Imol. c. cum conſuetudinis in princ. de conſuet. Salyc. in l. 2. nu. 3. C. quæ ſit lon. conſuet. Tob. conſ. 11. viſis & diligenter lectis num.
70 12. & vſus dicuntnr † ipſi actus informes conſuetudo, autem formis quæ ex vſibus
71 erumpit ſicut corium † eſt informe quoad calceum calceus verò quoddam formatum Zaſ. d. l. de quibus col. 3. verſ. quia ergo diximus licet pro vno vſurpari conſuetudi
72 nem † & vſum voluerit Prepoſ. c. 1. num. 3. 11. diſtinct. Modern. Repet. d. l. de quibus nu. 25. & tunc ambo dicuntur facti Petr. de Rauenn. de conſuet. nu. 222. prout etiam mores de quibus in ſtatim ſubijcio qui requirantur de neceſſitate in cõſuetudine inducendo Rocch. in Rubr. de conſuet. num. 17. & ſimiliter de vſu

Pe-

Digitized by Google

Petrarch. in quam pluribus locis.

)(*Già per antica vſanza odia, & diſprezza,*
)(*Dentro & di fuor ſenza l'vſata nebbia,*
)(*Ch'all'vſato ſogiorno,*
)(*Torni la fera bella e manſueta,*
)(*Drizzaſi in piede & coll'vſata verga,*
)(*E lor' dell' vſato' arm' ambeduo ſcoſſe?*
)(*Delle mie colpe, & dell'vſanza ria,*
)(*Ch' l'vſato tributo a gl'occhi chiede,*
)(*Et ella nell'vſata ſua figura,*
)(*Vſato diſuiarrun à mezza il corſo,*
)(*L'vſata vita a chi condotto m'hai,*
)(*Depoſt' hauea luſata leggiadria.*
)(*Vſa ſopr'il mio cor' afflitto tanto,*
)(*Vn' piacer per vſanza in me ſi forte,*
)(*Ou'anchor' per vſanza amor'mi mena,*
)(*Ben'riconoſco in voi l'vſate forme,*
)(*Secca è la vena dell'vſato ingegno,*
)(*Le tuoe bellezz' à ſuoi vſati ſoggiorni,*
)(*Speſs' à me torna coll'vſato affetto,*
)(*Strale onde morte piacqu'oltra noſtr'vſo,*
)(*E' l'ſuono vſato alle mie roche Rime.*
)(*O vſato di mia vita ſoſtegno,*
)(*Tutt' il'viuer vſato ho meſſo in bando,*

Quarto differunt nos & conſuetudo.

quia

73 quia mores † minus communes ſunt quã
conſuctudo: quia hæc ſe habet ad bona &
ad mala mores autem tantũ ad bona Turr.
Crem. in c. mos eſt nu. 3. 1. diſtinct. &
ibi etiam diſtinguit quod conſuetudo, eſt
vinculum trahens ex præcedentibus acti-
bus ad aliquid ſed mores dicuntur actus ex
quibus inducitur conſuetudo, Aduerten-
dum tamen eſt quod in quantum Turr.
Crem. ſupra conſtituit differentiam inter
conſuetudinem, & mores non recte † ſen-
74 tit, quia frequentius apud bonos Auctores
& quibus proprie loquendi vſus eſt, re-
peritur mores accipi etiam pro malis
vnde Cic. pro Roſc. Amerin. feros mo-
res immanem alicuius naturam oſten-
dere item Quintil. in prolem lib. 1. non
enim virtute ac ſtudijs vt haberentur Phi-
loſophi laborabant ſed vultum & triſti-
tiam, & diſſentientem a cæteris habitum
peſſimis moribus prætendebant vides er-
go ſi reperiuntur mali poſtquam reperiun
tur peſſimi, Aduertendo etiam eſt quod
75 hoc caſu † accipiuntur mores pro habitu
ex frequẽtia ſimilium actuum genito quę-
madmodum dicimus de homine bene vel
male morigerato Domin. Sot. de Iuſt. &
iu.

Digitized by Google

iu: lib. 1. q. 7. art. 2. poſt princ. verſ. notato ergo, & ibi quod duobus alijs modis accipiuntur mores primo 5. pro ſingulari actu libero, actiones. n. Brutorum non niſi per Metaphoram mores dicuntur, & ab
76 hac acceptione dicitur Philoſophia † Moralis ideſt humanorũ actuum altero vt idẽ ſint quod conſuetudo, & hoc modo nihil aliud ſunt preter frequentiam longi tempus ſimilium actuum in Republica aliqua. Reperiuntur etiam & appellantur mores
77 † boni vt dixit Turr. Crem. vbi ſupra & Horat. lib. 2. Epiſtoralum primo res Italas armis tuteris moribus ornes, & in diffinitione, Quintil. lib. 6. cap. 2. perlucent mores, & quodammodo mores agnoſcũtur ex ratione dicẽtis & ad id ꝙ dictũ eſt ſupra de
78 bouis † moribus infert Alex. in l. ſi quis ſtipulatus §. fin. & ibi etiam Ang. ante eum ff. de Verb. oblig. vbi quod boni mores adeo ſunt in conſideratione, apud homines vt diuitijs præferantur, & ideo ſubijcit Ang. illos verſus, Nobilitas morum plus confert quam genitorum Nobilitas animi ſola eſt quæ moribus ornat.

Secunda eſt differentia quia conſuetudo verificatur in duabus vicibus mores autem

Digitized by Google

79 Item † in tribus aut quattuor Gemin. d. c. moſ. eſt nu. 6.

Tertia differentia eſt quia mores ſonāt in factum conſuetudo, autem in ius & habent ſe ſicut cauſa & cauſatum veluti vſus Paul. Caſtr. d l. de quibus nu. 5. de quibus Petrarch.

)(*Non fia in voi ſcoglio homai che ꝑ coſtume,*
)(*Che mi fece cangiar vita & coſtume,*
((*Sua dolce forza & ſuo ſanto coſtume,*
)(*Ogni bellezza ogni real'coſtume,*
)(*I'è l'bel tacer & quei ſanti coſtumi,*
)(*Tornar' il mal'coſtume oltre la ſpinge,*
)(*Cangiauan' gli coſtum'onde ſoſpetto,*
)(*Qual'io l'dolce coſtume,*
)(*Dure genti e coſtumi.*

Quinto differunt aſſuetudo deſuetudo,
80 & conſuetudo, quia † aſſuetudo dicitur quaſi actus aſſiduus ex quo cum alijs requiſitis inducitur conſuetudo, Monoſillaba enim con auget. & dicitur conſuetudo,
81 quaſi communis † aſſuetudo, Gemin. c. cōſuetudo nu. 4 1. diſtinct. dicitur n cōſue-
82 tudo † vnius hominis aſſuetudo Rol. cōſ. 5. pulchra profectò nu. 75. lib. 1. Petrarca,

Laſſai

)(*Laſſai q̃l ch'io più bramo & hò ſi auuezza,*
)(*Simpli citta farfalla al'lume auuezza.*

83 Deſuotudo autem dicitur † quaſi nulla conſuetudo, quia monoſillaba de totaliter diminuit,& priuat,& dicuntur cõtraria deſuetudo, & cõſuetudoquia cõſuetudo,reſpicit factum & cõunem vſum deſuetudo, au-
84 tem contrarium. ſ. non factum, & non ſum & ſic nihil ponit Guid. Pap. deciſ. 631 in quadam cauſa nu. 11. cum ſeqq. Petr. de Rauenn. de conſuet. nu. 192. Rocch. in Rubr. eo: tit. nu. 39. licet deſuetu-
85 do, quandoq; † vſurpatur pro contraria cõſuetudine Ant. c. accedentibus nu. 10. de priuileg. vbi quod conſuetudo eo tempo-
86 pore quo eſt inducta † eodem tempore deſuetudo, & non minori quidem.
87 Sexto differunt conſuetudo † & preſcriptio in pluribus quæ ponit ſeriatim Aym. de Antiq. temp. 4. q. in princ. vſq; ad nu. 41 vbi ponit. 13.differentias,& per Hoſt. in ſumm. de conſuet. §. fin. quarum tamẽ non nullas reprobat Imol. d. c. fin. col. 6. & ſeq. & alias etiam ponit Alberic. in diſtin. in ver. conſuetudo, 12. Pariſ. d. conſ. 27. nu. 26. lib. 1. Bal. d. l. de quibus nu.

Digitized by Google

17. & felin. c. auditis num. 22. de præſumpt.

Septimo differunt conſuetudo, & ſtatutum non tantum in cortice verborum ſed etiam ſubſtantia, nihilhominus non debt operari plus vnum quam alterum, & maxime conſuetudo, quæ dicitur quid tacitum quam ſtatutum quod dicitur quid expreſſum & valet inuicem argumentum
88 † negatiue quod in his quæ ſtatuto fieri non poſſunt minus conſuetudine, poſſit induci ita Aym. conſ. 137. magiſter Ro-
89 bertus nu. 3. lib. 1. ſed eſſe † paris potentiæ voluit Curt. iun. d. conſ. 6. nu. 4. Socc. iun. conſ. 65. cum in preſenti caſu nu. 29. lib. 1. vbi quod valet affirmatiue etiam argumentum, & hæc eſſe paris potentiæ voluit Dec. in l. fœminæ nu. 5. ff. de reg. iur:
90 & iuris † appellatione non tantum ſtatutarium ſed etiam conſuetudinarium ius venire voluit Iaſ. in l. præſcriptione nu. 14. vſq; ed nu. 20. C. ſi contra ius vel vtil. publ. vbi ad plures queſtiones infert, & communem hanc ſirmat item q; conſuetudinẽ & ſtatutum non differre niſi tanquam tacitum & expreſſum voluit Io: Fabr. d. §. ex non ſcripto nu. 3. Inſtit. de Iure natur.

Sed

Sed imo quod cõtrarium verius ſit ope
91 rari ſ. fortius † conſuetudinem quam ſtatu
tum facit quoniã conſuetudo trahitur ad
caſus ſimiles ſtatutum autem non Alex.cõſ.
119. quoniam omne datum nu. 10. lib.6.
Dec.conſ. 694. pro reſolutione nu. 8. &
92 fortiorem † ſtatuto dixit Rol. conſ. 67.
Dominus Iacobus nu. 34. & conſ. 69. in
preſenti conſultatione nu 62. lib. 3. facit
93 etiam quia licet ſtatutum † habens clau-
ſulam derogatoriam ad futura,tamen con-
traria conſuetudo habens clauſulam dero-
gatoriam præualet Ludo: Gozz.conſ.101.
in Chriſti noſtri nu. 23. & ſubdit ibi nu.
94 ſeq. quod quando conſuetudo eſt † con-
tra ſtatutum etiam habenti clauſulam de-
rogatoriam, item quia qoandoq; valet cõ-
ſuetudo,licet non ſtatutum, exemplum in
95 Clericis † qui non poſſunt ſtatuere contra
canones. c. quod ſuper de maior. & obed.
& tamen conſuetudo ab eis contra cano-
nes induci poteſt d. c. fin. de conſuet.Dec.
c. quæ in Eccleſiarum nu. 42. de Conſtit.
Abb. c. venerabilis nu. 4. de prebẽn. & d.
c. fin. nu. 9. in illa q. quare valeat conſue-
tudo contra Canones, & non ſtatututum,
& quare ſecularibus etiam eſt indultum fa

ciendi legem contra legem Imperatoris non aute ſic uiris Eccleſiaſticis, vbi ponit rationem quia ius Canonicum intendit dirigere hominem in Deum vnde ſtatutum contrarium videtur temerarium, & fini æterno contrarinm, ideo Papa non poteſt dare poteſtatem Clericis ſtatuendi contra canones, ſed conſnetudo (inquit) quod toleratur coutra ſurgit extacito conſenſu Populi & non præſumitur tanta ambitio, & quia oritur ſcandalum ex conſuetu-
96 dinis reprobatione, ſed pace tanti † viri non videtur, bona ratio iſta, quia ſi ſtatutum vt ſupra fini æterno repugnat & ſic non valet, quare valere debeat conſuetudo, quæ fini æterno repugnans non dicitur valere vt ſupra dictum eſt. Quò verò ad ſcandalum non ne peius eſt amoueri a Deo quam tollere conſuetudinem? Imo neceſſarium, eſt eam tollere, non tamen dixerim quod id quod ſupra principaliter dtctum eſt, non ſit verum, ſed dico quod non per has rationes, vide tamen ad hoc Modern. ad Abb. vbi ſupra in lr̃a. c.

97 Octauo differunt conſuetudo † & ſolitum quia illa verificatur in duabus vicibus, ſolitum autem in vna vice Aret. in d.

§. ex

§. ex non ſcripto nu. 39. Inſtit. de Iur: natur. Paul. Caſtr. in l. nemo nu. 8. c. de Epiſcopali audien & de communi Rocch. d. Rubr. de conſuet. nu. 43. & de hoc ſolito idem Petrarca meminit in illis verſibus.

)(*Il mio aduerſario in cui veder' ſolete,*
)(*Non come ſoglio de folgorar' pauento,*
)(*Ardomi & ſtruggo ancor' com'io ſolia,*
)(*Come tal'hor' al caldo tempo ſole,*
)(*Ma par' come ſuol'far' tra dui mi tiene,*
)(*Ch'vn' dì cacciando ſi come ſolea,*
)(*Gl'occhi ſoaui ond' io ſoglio hauer' vita,*
)(*Et fortuna, & amor' pur' come ſuole,*
)(*Al tempo nuouo ſuol' mouer' i fiori,*
)(*Homin' e Dei ſolea vincer' per forza,*
)(*Son' importun' aſſai più che non ſolgio,*
)(*Solea lontano in ſonno conſolarmi,*
)(*A d'altro lagrimar' ch'io non ſoleua,*
)(*Soleaſi nel mio cuor' ſtar' bella & viua,*
)(*Et doue gl'occhi tuoi ſolean' far' giorno,*
)(*Che ſolean' far' in terra vn' Paradiſo,*
)(*Quel viuo lauoro oue ſolean' far' nido,*
)(*Oue ſolea ſeder la bella donna,*
)(*Quand' hauer' ſuol' amor in noi più forza,*
)(*Ch'almen' di notte ſuol' tornar' colei,*
)(*Io mi ſoglio accuſar' & hor mi ſcuſo,*

)(Solea dalla fontana di mia vita,
)(Nell'occhi ou' habitar' ſolea l'mio cuore,
)(Et ſe pietà ancor' può quant' ella ſuole,
)(Ch'ancor' ſento tornar' pur' come ſoglio,
)(Dolce mio lauro ou'habitar' ſolea,
)(Che più nol'ſento, & è non men'che ſuole,
)(E far' qual'io mi ſoglio in viſta fare,
((Io che gioir' di tal vita non ſoglio,
)(Sperando la vittoria ond'eſſer ſuole,
)(Si che come ſolea più non s'affrette,
)(Paſs' il penſier' ſi come ſole in vetro.

SVMMARIVM.

1 Renunciatione tollitur conſuetudo,
2 Maritus & vxor renunciare poſſunt conſuetudini quod acquiſita per coniuges diuidantur.
3 Renunciari poteſt beneficio conſuetudinit nõ tantum expreſſe ſed tacite
4 Statuto contrario conſuetudo tollitur,
5 Canonici tollere poſſunt ex cauſa conſuetudinem, Eccleſiæ etiam iuratam.
6 Reuocari poteſt diſpoſitio etiam iurata non obſtante iuramẽto de non reuocando,
7 Iurans contrahere matrimonium cum Berta vel contrahere cum Seia & per conſequens

Digitized by Google

quens non cum Berta ſi cum Berta contrahit matrimonium tenet, licet ſit periurus,

8 *Iurans certam relligigionem ingredi, & aliam eſt ingreſſus tenet tamen ingreſſus.*

9 *Iurans non vendere alicui librum & vendit tenet veuditio.*

10 *Iurans non condere teſtamentum & condidit, tenet teſtamentum.*

11 *Iurans non fideiubere pro aliquo ſi fideiubet tenet fideiuſſio.*

12 *Canonici poſſunt augere numerum Canonicorum taxatum, & iuratum.*

13 *Statutum tollit non ſolum conſuetudines inductas ſed etiam futuras quando habet clauſulas dero gatorias.*

14 *Statutnm dicitur tollere conſuetudinem ſiue faciat mentionem ſeu non.*

15 *Statutum poſtea ſuperueniens non dicitur tollere conſuetudinem. de qua ſtatuentes noticiam veriſimiliter non habuerunt.*

16 *Error Dec.*

17 *Ciues præſumuntur ſcire ſuam conſuetudinem.*

18 *Papa præſumitur igniorare conſuetudines,*

19 *Statutum facientes Ciues contra ſuam conſuetudinem dicuntur illam tollere, licet de*

ea non ſaciant mentionem.

20 Edicti ſeu banni quod non deferantur arma an præſumatur ignorantia.

21 Notarutij quidam reprebenduntur.

12 Laus Baldi ſoſſini foroſempronienſis,

23 Particularis conſuetudo, tollit diſpoſitionẽ, in eo quod conſuetudo, obtinuit.

24 Statuti præcedentis generalitati derogat conſuetudo,

25 Legem tollit conſuetudo.

26 Notarij conſuetudinem, inducere non poſſunt.

27 Statutum non videtur tollere conſuetudinẽ immemorabilem,

28 Priucipis reſcriptum tollit conſuetudinem.

29 Papa poteſt tollere conſuetudines in Terris ſuis in quibus fuiſſet quæſitum per eas merum imperium vt ſilicet poſſit mittere Rectores.

30 Papæ benefaciunt mittere Rectores & Pretores propter abuſus ciuium.

31 Eccleſiæ conſuetudines tolluntur per generales non obſtantias.

32 Clauſula generali habet vim ſpecialitatis ad derogandum conſuetudini.

33 Papa ſi conceſſit priuilegium Papiæ ſtudentibus percipiẽdi fructus in abſentia non

ob-

obſtantibus conſuetudinibus, Eccleſiæ ſuæ, ſi non fecit ſpecialem mentionem de conſuetudine, Eccleſiæ quæ dictat quod nulli poſſint percipere fructus beneficiorum in abſentia niſi ſaltim per annum fecerint reſidentiam adhuc dictæ conſuetudini dicitur derogatum.

34 *Clauſula non obſtantibus ſtatutis, prouiſionibus, ordinationibus aut aliquibus alijs tollit conſuetudinem.*

35 *Tolli poteſt ius reſultans ex conſuetudine, etiam immemorabili etiamq; priuilegium.*

36 *Papæ noua conſtitutio non dicitur tollere conſuetudinem, non facta conſuetudinis mentione exemqlum nu. 37.*

38 *Surreptio opponi poteſt ſi conſuetudini, Eccleſiæ non derogetur.*

39 *Clauſula nõ obſtãte ſine cõſuetudinis ſpeciali mentione an valeat ad tollendam eam.*

40 *Papæ collatio an valeal ſi conſuetudine alicui beneficium debetur.*

41 *Prælatus vt per Monaſterium de gremio alterius Eccleſiæ eligatur de conſuetudine, an cenſeatur illi derogatum per Clem. 1. de elect.*

42 *Amplia.*

43 *Lex generalis non tollit conſuetudinem cer-*

certi loci.

44 Limita.

45 Clauſula generalis non tollit conſuetudinem iuramento firmatam.

46 Canonici quo caſu venire poſſunt contra cõſuetudinem iuratam.

47 Clauſula generalis non tollit particulares cõſuetudines.

48 Papa ſi aliquid mandat fieri non obſtante conſuetudine, per hoc ſolum tollitur conſnetudo, quæ reſpicit omnes vniuerſaliter nõ aũt quæ alteri ſpecifice dat priuilegiũ ius enim cõſuetudine quæſitũ nõ tollitur.

49 Clauſula non obſtantibus non tollit conſuetudines immemorabiles, & quod cenſetur rationabilis conſuetudo antiquiſſima nec ſublata cenſetur conſuetudine remota nu. 50. limita nu. 51. limita nu. 52.

53 Tolli non poteſt conſuetudo qnando tranſiuit in tacitum quaſi contractum.

64 Amplia.

55 Habitare qui voluerit in Territorio quod babet immunitatem ſi diſponat lex quia dicitur illa tranſire in quaſi contractum non poteſt reuocari poſtquam venerunt.

56 Legatus de latere an poſſit tollere conſuetudinem.

Præ-

57 *Prælatus quo caſu poteſt præudicare Eccleſiæ.*

58 *Legatus de latere quo caſu poteſt lollere ius patronatus quæſitum conſuetudine.*

59 *Epiſcopus non poteſt diſpenſare ſuper conſuetudine; quod habens præbendam teneatur reſidere.*

60 *Epiſcopus diſpenſat in Canonia non autem in præbenda.*

61 *Epiſcopus conſuetudinem laudabilem tollere non poteſt.*

62 *Iudex inferior conſuetudinem non tollit.*

63 *Immemorabilis conſuetudo tolli non poteſt per iudicem imo nulla nu. 64.*

65 *Tollit conſuetudo contraria conſuetudinem.*

66 *Subſtitutio pupillaris fuit inducta conſuetudine.*

67 *Vltima conſuetudo, attenditur & poſteriori relatio facta cenſetur nu. 69.*

68 *Epiſcopi viſitatio priuilegiata vt non tollatur.*

70 *Patroni vltima conſuetudo ſpectauda.*

71 *Variabilis eſt conſuetudo,*

72 *Conſuetudinem antiquam deſerimus cauſa noua ſubſiſtente.*

73 *Specialis vltima conſuetudo, derogat generali.*

Iuriſ-

74 *Iuriſconformis conſuetudo, attenditur ſtante duplici conſuetudine.*
75 *Conſenſus ſeu voluntas in actu difformi non colligitur.*
76 *Limita.*
77 *Conſuetudo poſterior non valet, nec tollit primam quando conſuetudo, prior ad ſit quæ dictet vt non valeat conſuetudo,*
78 *Futura etiam conſuetudo, dannata videtur, dannata conſuetudine.*
79 *Reprobata conſuetudine, non poteſt iterum induci alia limita nu. 82. 84. 85. & 86.*
80 *Capitaneus etiam vincendo meretur pœnam ſi prælietur cum hoſtibus contra probibitionem.*
81 *Intellige & nu. 83.*
87 *Dannata conſuetudine an cenſeatur de præterita tantum aut de futura.*
88 *Reprobata conſuetudine ratione in tollerabilis iniquitatis non poteſt iterum induci,*
89 *Tollitur conſuetndine contraria tanto tempore conſuetudo, quanto fuit inducta prior.*
90 *Tollitur conſuetudo quadragenaria alia conſuetndine 40. ann.*
91 *Contrarium.*
92 *Felin ſaluatur.*

Inter-

93 *Interrumpatur quando conſuetudo.*

94 *Canonicorum nu. vt non recipiatur quis cõſuetudine niſi ſit in ſacris conſtitutus ſi ſemel fuit facta receptio Canonici in ſacris minime conſtituti per hoc non cenſetur ſublata prior conſuetudo, quæ niſi per aliam legitimam non tollitur ſed hoc eſt dubitabile apud Auctorem ibi.*

95 *Canonicorum numero ſi quis recipitur vltra nu. conſuetum, vnica receptione dicitur ſublata conſuetudo.*

96 *Optandi conſuetudo, ſi eſſet in Eccleſia, & vno mortuo omnes Canonici contradicerent volenti optare non eſt dubium quod vnico actu contrario tollitur conſuetudo optandi.*

97 *Interrumpi nou poteſt vno actu contrario conſuetudo.*

98 *Limita.*

99 *Vnico actu ſicut conſuetudo, non inducitur ita nec interrumpitur ſi iam ſit in eſſe deducta.*

100 *Tollere dicitur conſuetudo, decennalis contrariam conſuetudinem.*

101 *Interruptio inducitur ante annos decem lite ſequuta ſicut & per facti moleſtiam.*

102 *Collegialiter ſi fiat actus ſat eſt vnicus contra*

Digitized by Google

tra conſuetudinem.

103 *Vltimus ſtatus attenditur in conſuetudine patrisfam.*

104 *Præſcriptam conſuetudinem, quod tollat non præſcripta in cauſa poſſeſſionis.*

105 *Vnicus actus contrarius tollit conſuetudinẽ non præſcriptam.*

106 *Interrumpi non dicitur conſuetudo per vnicum actum violentum.*

107 *Variabilis conſuetudo, & non vniformis non attendenda.*

108 *Ratione ceſſante ceſſat conſuetudo.*

109 *Rebellione cõn Principẽ tollitur conſuetndo priuilegiata.*

110 *Lege noua contraria, an tollatur conſuetudo.*

111 *Populum totum errare veriſimile nõn eſt.*

112 *Legem ſi ſequatur conſuctudo, & conſuetudo ſeruatur.*

113 *Lex noua non tollit conſuetodinem quando concusſum habet cum iure communi.*

114 *Compatrum filij an poſſint matrimonio coniungi.*

115 *Iure ſublato an cenſeatur ſublata conſuetudo.*

1116 *Limita.*

QVE-

QVESTIO DECIMA QVARTA.

POSTREMO pro cō-
plemento operis reſt-
ſtat videre quot modis
tollatur conſuetudo, &
quidem pluribus modis
contingit.

1 Imprimis quidem renuuciatione † & ſic
per pactum dum tamen conſuetudo non
ſit prohibitiua apoſtill. ad Gloſ. in l. Impe-
ratoris ff. de contrah. empt. vnde infertur
2 † ad conſuetudinem quod acquiſita per
coniuges equaliter diuidantur quia & al-
ter eorum poterit renunciare Brun. ſtant.
maſc. artic. 5. nu. 6. verſ. renunciare.
3 Ampliatur vt † non tantum expreſſe
ſed etiam tacite beneficio illius renunciari
poſſit Bal. l. ſi finita in princ. nu. 4. ff. de
dann. in fe:

Secundo tollitur per contrarium ſtatu-
4 tum † nam eius eſt tollere cuius eſt conde-
re l. nihil tam naturale ff. de reg. iu: l. ſi
quis in princ. teſtamenti de leg 3. l. hu-
manum C. de legibus Dec. c. cum omnes
1. lect. nu. 8. de Conſtit. Abb. c. 1. nu. 7. de
his

)(Solea dalla fontana di mia vita,
)(Nell'occhi ou' habitar' ſolea l'mio cuore,
)(Et ſe pietà ancor' può quant' ella ſuole,
)(Ch'ancor' ſento tornar' pur' come ſoglio,
)(Dolce mio lauro ou'habitar' ſolea,
)(Che più nol'ſento, & è non men'che ſuole,
)(E far' qual'io mi ſoglio in viſta fare,
((Io che gioir' di tal vita non ſoglio,
)(Sperando la vittoria ond'eſſer ſuole,
)(Si che come ſolea più non s'affrette,
)(Paſs' il penſier' ſi come ſole in vetro.

SVMMARIVM.

1 Renunciatione tollitur conſuetudo,
2 Maritus & vxor renunciare poſſunt conſuetudini quod acquiſita per coniuges diuidantur.
3 Renunciari poteſt beneficio conſuetudinit nō tantum expreſſe ſed tacite
4 Statuto contrario conſuetudo tollitur,
5 Canonici tollere poſſunt ex cauſa conſuetudinem, Eccleſiæ etiam iuratam.
6 Reuocari poteſt diſpoſitio etiam iurata non obſtante iuramēto de non reuocando,
7 Iurans contrahere matrimonium cum Berta vel contrahere cum ſeia & per conſequens

quens non cum Berta ſi cum Berta contrahit matrimonium tenet, licet ſit periurus,

8 *Iurans certam relligigionem ingredi, & aliam eſt ingreſſus tenet tamen ingreſſus.*

9 *Iurans non vendere alicui librum & vendit tenet veuditio.*

10 *Iurans non condere teſtamentum & condidit, tenet teſtamentum.*

11 *Iurans non fideiubere pro aliquo ſi fideiubet tenet fideiuſſio.*

12 *Canonici poſſunt augere numerum Canonicorum taxatum, & iuratum.*

13 *Statutum tollit non ſolum conſuetudines inductas ſed etiam futuras quando habet clauſulas derogatorias.*

14 *Statutnm dicitur tollere conſuetudinem ſiue faciat mentionem ſeu non.*

15 *Statutum poſtea ſuperueniens non dicitur tollere conſuetudinem. de qua ſtatuentes noticiam veriſimiliter non habuerunt.*

16 *Error Dec.*

17 *Ciues præſumuntur ſcire ſuam conſuetudinem.*

18 *Papa præſumitur igniorare conſuetudines,*

19 *Statutum facientes Ciues contra ſuam conſuetudinem dicuntur illam tollere, licet de*

ea non faciant mentionem.

20 Edicti ſeu banni quod non deferantur arma an præſumatur ignorantia.

21 Notarutij quidam reprehenduntur.

12 Laus Baldi ſoſſini foroſempronienſis,

23 Particularis conſuetudo, tollit diſpoſitionē, in eo quod conſuetudo, obtinuit.

24 Statuti præcedentis generalitati derogat conſuetudo,

25 Legem tollit conſuetudo.

26 Notarij conſuetudinem, inducere non poſſunt.

27 Statutum non videtur tollere conſuetudinē immemorabilem,

28 Priucipis reſcriptum tollit conſuetudinem.

29 Papa poteſt tollere conſuetudines in Terris ſuis in quibus fuiſſet quæſitum per eas merum imperium vt ſilicet poſſit mittere Rectores.

30 Papæ benefaciunt mittere Rectores & Pretores propter abuſus ciuium.

31 Eccleſiæ conſuetudines tolluntur per generales non obſtantias.

32 Clauſula generali habet vim ſpecialitatis ad derogandum conſuetudini.

33 Papa ſi conceſſit priuilegium Papiæ ſtudentibus percipiēdi fructus in abſentia non

ob-

obſtantibus conſuetudinibus, Eccleſiæ ſuæ, ſi non fecit ſpecialem mentionem de conſuetudine, Eccleſiæ quæ dictat quod nulli poſſint percipere fructus beneficiorum in abſentia niſi ſaltim per annum fecerint reſidentiam adhuc dictæ conſuetudini dicitur derogatum.

34 *Clauſula non obſtantibus ſtatutis, prouiſionibus, ordinationibus aut aliquibus alijs tollit conſuetudinem.*

35 *Tolli poteſt ius reſultans ex conſuetudine, etiam immemorabili etiamq; priuilegium.*

36 *Papæ noua conſtitutio non dicitur tollere conſuetudinem, non facta conſuetudinis mentione exemqlum nu. 37.*

38 *Surreptio opponi poteſt ſi conſuetudini, Eccleſiæ non derogetur.*

39 *Clauſula nõ obſtãte ſine cõſuetudinis ſpeciali mentione an valeat ad tollendam eam.*

40 *Papæ collatio an valeal ſi conſuetudine alicui beneficium debetur.*

41 *Prælatus vt per Monaſterium de gremio alterius Eccleſiæ eligatur de conſuetudine, an cenſeatur illi derogatum per Clem. 1. de elect.*

42 *Amplia.*

43 **Lex generalis non tollit conſuetudinem**

cer-

certi loci.

44 Limita.

45 Clauſula generalis non tollit conſuetudinem iuramento firmatam.

46 Canonici quo caſu venire poſſunt contra cõſuetudinem iuratam.

47 Clauſula generalis non tollit particulares cõſuetudines.

48 Papa ſi aliquid mandat fieri non obſtante conſuetudine, per hoc ſolum tollitur conſnetudo, quæ reſpicit omnes vniuerſaliter nõ aũt quæ alteri ſpecifice dat priuilegiũ ius enim cõſuetudine quæſitũ nõ tollitur.

49 Clauſula non obſtantibus non tollit conſuetu dines immemorabiles, & quod cenſetur rationabilis conſuetudo antiquiſſima nec ſublata cenſetur conſuetudine remota nu. 50. limita nu. 51. limita nu. 52.

53 Tolli non poteſt conſuetudo qnando tranſiuit in tacitum quaſi contractum.

64 Amplia.

55 Habitare qui voluerit in Territorio quod babet immunitatem ſi diſponat lex quia dicitur illa tranſire in quaſi contractum non poteſt reuocari poſtquam venerunt.

56 Legatus de latere an poſſit tollere conſuetudinem.

Præ-

Digitized by Google

57 Prælatus quo caſu poteſt præudicare Eccleſiæ.

58 Legatus de latere quo caſu poteſt lollere ius patronatus quæſitum conſuetudine.

59 Epiſcopus non poteſt diſpenſare ſuper conſuetudine; quod habens præbendam teneatur reſidere.

60 Epiſcopus diſpenſat in Canonia non autem in præbenda.

61 Epiſcopus conſuetudinem laudabilem tollere non poteſt.

62 Iudex inferior conſuetudinem non tollit.

63 Immemorabilis conſuetudo tolli non poteſt per iudicem imo nulla nu. 64.

65 Tollit conſuetudo contraria conſuetudinem.

66 Subſtitutio pupillaris fuit inducta conſuetudine.

67 Vltima conſuetudo, attenditur & poſteriori relatio facta cenſetur nu. 69.

68 Epiſcopi viſitatio priuilegiata vt non tollatur.

70 Patroni vltima conſuetudo ſpectauda.

71 Variabilis eſt conſuetudo,

72 Conſuetudinem antiquam deſerimus cauſa noua ſubſiſtente.

73 Specialis vltima conſuetudo, derogat generali.

Iuriſ-

74 *Iuriſconformis conſuetudo, attenditur ſtante duplici conſuetudine.*

75 *Conſenſus ſeu voluntas in actu difformi non colligitur.*

76 *Limita.*

77 *Conſuetudo poſterior non valet, nec tollit primam quando conſuetudo, prior ad ſit quæ dictet vt non valeat conſuetudo,*

78 *Futura etiam conſuetudo, dannata videtur, dannata conſuetudine.*

79 *Reprobata conſuetudine, non poteſt iterum induci alia limita nu.* 82. 84. 85 *&* 86.

80 *Capitaneus etiam vincendo meretur pœnam ſi prælietur cum hoſtibus contra probibitionem.*

81 *Intellige & nu.* 83.

87 *Dannata conſuetudine an cenſeatur de præterita tantum aut de futura.*

88 *Reprobata conſuetudine ratione in tollerabilis iniquitatis non poteſt iterum induci,*

89 *Tollitur conſuetndine contraria tanto tempore conſuetudo, quanto fuit inducta prior.*

90 *Tollitur conſuetudo quadragenaria alia conſuetndine* 40. *ann.*

91 *Contrarium.*

92 *Felin ſaluatur.*

Inter-

93 *Interrumpatur quando conſuetudo.*

94 *Canonicorum nu. vt non recipiatur quis cō-ſuetudine niſi ſit in ſacris conſtitutus ſi ſemel fuit facta receptio Canonici in ſacris minime conſtituti per hoc non cenſetur ſublata prior conſuetudo, quæ niſi per aliam legitimam non tollitur ſed hoc eſt dubitabile apud Auctorem ibi.*

95 *Canonicorum numero ſi quis recipitur vltra nu. conſuetum, vnica receptione dicitur ſublata conſuetudo.*

96 *Optandi conſuetudo, ſi eſſet in Eccleſia, & vno mortuo omnes Canonici contradicerent volenti optare non eſt dubium quod vnico actu contrario tollitur conſuetudo optandi.*

97 *Interrumpi nou poteſt vno actu contrario conſuetudo.*

98 *Limita.*

99 *Vnico actu ſicut conſuetudo, non inducitur ita nec interrumpitur ſi iam ſit in eſſe deducta.*

100 *Tollere dicitur conſuetudo, decennalis contrariam conſuetudinem.*

101 *Interruptio inducitur ante annos decem lite ſequuta ſicut & per facti moleſtiam.*

102 *Collegiáliter ſi fiat actus ſát eſt vnicus con-*

tra

tra conſuetudinem.

103 *Vltimus ſtatus attenditur in conſuetudine patrisfam.*

104 *Præſcriptam conſuetudinem, quod tollat non præſcripta in cauſa poſſeſſionis.*

105 *Vnicus actus contrarius tollit conſuetudinẽ non præſcriptam.*

106 *Interrumpi non dicitur conſuetudo per vnicum actum violentum.*

107 *Variabilis conſuetudo, & non vniformis non attendenda.*

108 *Ratione ceſſante ceſſat conſuetudo.*

109 *Rebellione cõn Principẽ tollitur conſuetndo priuilegiata.*

110 *Lege noua contraria, an tollatur conſuetudo.*

111 *Populum totum errare veriſimile non eſt.*

112 *Legem ſi ſequatur conſuctudo, & conſuetudo ſeruatur.*

113 *Lex noua non tollit conſuetodinem quando concusſum habet cum iure communi.*

114 *Compatrum filÿ an poſſint matrimonio coniungi.*

115 *Iure ſublato an cenſeatur ſublata conſuetudo.*

1116 *Limita.*

QVE-

QVESTIO DECIMA QVARTA.

POSTREMO pro cō-
plemento operis reſtat
ſtat videre quot modis
tollatur conſuetudo, &
quidem pluribus modis
contingit.

1 Imprimis quidē renunciatione † & ſic
per pactum dum tamen conſuetudo non
ſit prohibitiua apoſtill. ad Gloſ. in l. Impe-
ratoris ff. de contrah. empt. vnde infertur
2 † ad conſuetudinem quod acquiſita per
coniuges equaliter diuidantur quia & al-
ter eorum poterit renunciare Brun. ſtant.
maſc. artic. 5. nu. 6. verſ. renunciare.

3 Ampliatur vt † non tantum expreſſe
ſed etiam tacite beneficio illius renunciari
poſſit Bal. l. ſi finita in princ. nu. 4. ff. de
dann. in fe:

Secundo tollitur per contrarium ſtatu-
4 tum † nam eius eſt tollere cuius eſt conde-
re l. nihil tam naturale ff. de reg. iu: l. ſi
quis in princ. teſtamenti de leg 3. l. hu-
manum C. de legibus Dec. c. cum omnes
1. lect. nu. 8. de Conſtit. Abb. c. 1. nu. 7 de

his

his quæ ſiunt a maior. par. Capit. vbi am-
5 plius dicit quod Canonici † poſſunt ex cau
ſa tollere conſuetudinem, Eccleſiæ etiam
iuratam quinimo fortius etiam ſemoto ca
6 ſu conſuetudinis ex cauſa poterit † non
obſtante iuramento reuocari diſpoſitio
quam quis iurauit non reuocare vt ſi quis
7 iurauit † contrahere matrimonium cum
Berta vel contrahere cum ſeia & per con-
ſequens non cum Berta omni caſu, ſi cum
Berta contrahit, matrimonium tenet, li-
cet ſit imponenda pænitentia de periurio
Paul. caſtr. conſ. 340. dico non obſtante
in priuc. lib. 1. & ibi ponit de eo qui iura-
8 uit † certam relligionem ingredi & aliam
ingreſſus eſt item de eo qui iurauit librum
9 non vendere † alicui & ei uendidit, & pa-
riter de eo qui iurauit aliud teſtamentum
10 non condere, † & condidit, item hæc &
alia exempla ponit Alex. dicti Pauli diſci-
pulus, & niſi ſupra magiſtrum non infe-
rior illo in conſ. 18. viſis Capitolis col. 1.
verſ. & primo quia lib. 2. & conſ. 16. pon
deratis narratis nu. 3. lib. 3. vbi mouet nō
nulla argumenta contra, poſtmodum illis
mirabiliter reſpondit, & plura alia not.
digna affert. Dec. in l. pacta nouiſſima nu.

9. C.

Digitized by Google

9. C. de pact. Iaſ. in l. duobus §. fin. nu. 10. & ſeq. de Iure iur. Abb. conſ. 41. in queſtione quæ vertitur col. 2. verſ. nec obſtat lib. 2. Marſil. ſing. 379. iuramentum ſem-
11 per vbi de eo qui † iurauit pro aliquo non fideiubere felin. in c. cum acceſſiſſent, nu.
12 11. de cōſtit. vbi quod Canonici † poſſunt angere num. Canonicorum taxatum, & iuratum per præcedens ſtatutum.

Ampliatur vt ſtatutum non tantum tollat cōſuetudinē hactenus inductam ſed ēt
13 futuras † conſuetudines quando habeat clauſulas derogatorias Gozz. conſ. 101. audio dubitari nu. 22.

Ampliatur 2. vt cenſeatur per ſtatutum
14 ſublata conſuetudo ſi de ea fiat mentio † ſiue etiam non, ſi autem tollatur ius commune, & illi ſit conformis conſuetudo, ſublato iure communi cenſetur derogatum con ſuetudini gloſ. in c. 1. in uer. facti de conſtit. lib. 6. Bar. & Alex. in l. 1. ff. ad leg. falcid. felin. in c. 1. nu. 16. vbi de communi de reſcript. & ibi etiam ad hanc ampliationem dat. 12. Limitationes ſed inter alia not.

15 Limitatur quia † particularis conſuetudo, non tollitur nec illi derogatur a ſtatuto

ſuperueniente de qua ſtatuentes veriſimi liter noticiam non habuerunt Dec. conſ. 496. in cauſa Domini nu. 9. ſed imo Abb. quem ibi Dec. ad hoc allegat dicit totum
16 contrarium in lib. meo, qudd imo tollitur conſuetudo per contrarium ſtatutum licet de ea non faciat mentionem quia Ciues
17 † præſumuntur ſcire ſuam cõſuetudinem ſumm. Silueſtr. in ver. conſuetudo q. 6:
18 nu. 11. ſecus eſt in Papa † c. 1. de Conſtit. lib. 6. vnde Dec. male allegaſſe videtur Abb. qui totum contrarium dicit, & hic idem inueni dixiſſe Petr. de Rauenn. de conſuet. nu. 106. vbi quod ſi Ciues faciãt
19 ſtatutum † contra ſuam conſuetudinem di citur tolli conſuetudo, licet de ea non faciant mentiooem quia Ciues præſumuntur ſcire ſuam conſuetudinem, quam (ẽt ſi ſit generalis) tenentur ſcire forenſes ideoq; infertur ad queſtionem, Pretor no
20 uus † venit, & fecit edictum ſiue bennimẽ tum quod nemo deferret arma ſub certa pœna quidam qui venit nouiter ad illum locum fuit inuentus cum armis, & ab officiali fuit captus & ductus ad carceres, dicitur quod licet de nouo venerit & poſſet allegare ignorantiam edicti, tamen ſtan-

te

te generali conſuetudine, Italiæ qua generaliter eſt prohibitum deferri arma non excuſatur allegando ignorantiam, & tenetur ſoluere penam idem Petr. d. Tract. nu. 202. & ſubdit quod ita ipſe reſpondit coram Prætore exiſtẽte in Territorio Paduano cõtra quẽdam procuratorem qui ſuſceperat partes carcerati a quo receperat vnũ florenum & ſic mordet ipſum, ſed melius
21 morderi poſſunt quidam noſtrates † Notarutij qui ingerunt ſe ſe in omnibus ſpectantibus ad Aduocatos vt Iuriſconſultos & male ducunt cauſas vt in fine inſpicitur, ſed ignorantes officiales eos admictũt eo quod terminorum ſunt inexpertes, non ita tamen tempore quo fuit noſter Prætor
22 eccellens Practicus D. Baldus † ſoffinus I. C. foro ſemproniendo: quia tunc ob erubeſcentiam ipſius qui eorum errores detegebat, ab huiuſmodi munere abſtinebant: Sicut autem ſtatuto tolli poteſt conſuetudo, ita conſuetudine ſtatutum, Conſuetudo, nanq; particularis tollit deſpoſitio-
23 nem † in eo in quo conſuetudo, obtinuit Blanc. in pract. crim. verſ. poſtquam vidimus nu. 66. folio mihi 72. derogatq; ge-
24 neralitati ſtatuti † præcedentis Iaſ. conſ.

182. vertitur queſtio nu.8.lib. 2. pariterq;
25 tollit † legem vt dictum eſt ſupra vt voluit
Marc. Mant. conſ. 231. ex forma ſtatuto-
rum nu.43. Domin. de Sāct. Gemin. conſ.
139. in cauſa Reuerendi Patris nu. 3. Præ-
dicta tamen de ſtatuto intelliguntur con-
cludenter, non tamen ſi ſeruatum fuerit
in Populo apud aliquos, quod cenſeatur
derogatum ſtatuto in contrarium exiſten-
26 ti,vt ſi notarij facere † conſueuerunt inſtru
menta certo modo non per hoc illi poſſunt
inducere conſuetudinem concernentem
totum Populum Abb. conſ. 53. in prædi-
cta cauſa col. 1. verſ. item notarij lib. 2.Pa
riſ. conſ. 96. circa preſentem conſultatio-
nem nu. 81. & ſeq. lib. 1.

Concluſionem ſupra ſumatam limita
27 † in conſuetudine immemorabili quæ non
intelligitur ſublata per ſtatutum ſecundū
Natt. conſ. 154. dubium in preſenti num.
7. lib. 1.

Tertio tollitur conſuetudo per Princi-
28 pis † reſcriptum ſecundum Rol. conſ. 66.
quoniam veritas nu. 16.lib. 2. & conſ.16.
viſo teſtamento nu. 19. lib. 3. vbi loqui-
tur in Principe ſupremo, idem de Papa
quod poſſit tollere conſuetudines quaſ-

cunq;

29 cunq; in Terris ſuis † etiam in eis quæ acquiſiuiſſent merum Imperium vt ipſe poſſit mittere Bectores voluit Matt.conſ.640. maximi ponderis nu. 32. lib. 4. ſubdens quod fungi dicuntur Ciuitates vice Principis quatenus, tolerantur a Principe, vn-
30 de † benefaciunt Papæ mittere Rectores, & Prætores abſq; q̀ eligantur per comunitates: quia niſi annuarent uotis Ciuium, & conſiliariorũ recipiunt in refirma faciẽda (vt cum vulgaribus loquar) caſſiam in debite & in iuſte vltra quod retrahuntur a miniſtranda iuſticia, Quodq; etiam conſuetudines Eccleſiæ tollantur pergenerales
31 † non obſtantias voluit Caluſulan. in clauſula non obſtantibus in princ. fol. mihi 13. & quod Clauſula generalis habeat vim
32 ſpecialitatis † ad derogandũ conſuetudini, voluit Bal in c. cum omnes nu 48. de Conſtit. vbi infert ad conſuetudinem Eccleſiæ quod nulli poſſint percipere fructus bene
33 ficiorum † in abſentia niſi ſaltem per annum fecerint reſidentiam, quod ſi Papa conceſſit priuilegium Papiæ ſtudentibus percipiendi fructus in abſentia non obſtantibus conſuetudinibus Eccleſiæ ſuæ nec faciat ſpecialem mentionem de conſue

tudine, quod cenſetur derogatum ſpecialiter, item intelligitur ſublata, & probata
35 per iſta verba † non obſtantibus ſtatutis, prouiſionibus ordinationibus aut aliquibus alijs Paul. Caſtr. in Auth. Nauigia nu. 3. C. de furt. Io. Mar. Rimin conſ. 443. Domine nu. 10. lib. 3. ſicut etiam tolli po-
35 teſt ius reſultans † ex conſuetudine etiam immemorabili etiamq; priuilegium Natt. conſ. 512. fuit alias dictum nu. 12. lib. 3.
36 Limitatur primo † in conſuetudinibus Eccleſiarum, quia non cenſetur eis derogatum per nouam conſtitutionem Papæ non facta conſuetudinis ſpetiali mentione. c. 1. de conſtit. lib. 6. & poterit poni exem-
37 pli in Bulla † officij maioris Pij Papæ V. Sanctæ memoriæ, quæ tamen fuit Clarius accommodata circa dicendum officium Beatæ Mariæ in Eccleſijs vbi erat conſuetudo, & generaliter poteſt poni exemplum in qualibet conſuetudine Eccleſię contra quã
38 ſi non opponatur † & ſi ei non derogetur poteſt obijci de ſubreptione contra impetrantem a Sede Apoſtolica non facta conſuetudinis Eccleſiæ ſpeciali mẽtione Turr. Crem. c. 1. nu. 4. 60. diſtinct. quæ conſuetudo vt tollatur per gratiã non ſufficit † clau-

ſula

ſula generalis non obſtante aliqua conſue
tudine ſed requiritur ſpecialis mentio di-
ctæ conſuetudinis Io. Mar. Rimin. conſ.
73. viſo priuilegio nu. 32. l.b. 1. Infertur
etiam ad aliud exemplum. Beneficium per
40 conſuetudinem alicui debetur † adeſt col-
latio Papalis, dicitur quod illa non dero-
gat huic conſuetudini, & illam non tollit
Card. Put. deciſ. 235. ſtatutum eſt in Ci-
uitate Placentina nu. 4. lib. 2. Item iufer-
41 tur † quod conſuetudini quam obtemptũ
eſt quod vnum Monaſterium de gremio
alterius religionis eligeret ſibi Prælatum
quod non cenſetur d-rogatum per Clem.
1. de elect. ex quo de illa non fit mentio
Card. Florent. in d clem. ſub nu. 15. verſ.
decimo nono quero quod dubio procul
procedere in conſuetudine iuri conformi
42 † voluit poſt Mil.felin. & Natt. Burſat.cõſ.
161 dum Magnificus nu. 66 lib. 2. prout
43 etiam quia † conſuetudo, certi loci non tol
litur per legem genealem Bal. d.l. de qui-
bus nu. 17.hoc tamen ſublimitatur niſi fie
44 ret † mentio de irrationabilitate, aut irra-
tionabili modo conſuetudinis quia etiam
tunc non facta eius mentione tolleretur
idem Bal. in Rubr. de conſuet. nu.23.

45 Limitatur ſecundo † quod iſta clauſula generalis non obſtantibus conſuetudinibus non derogat quando illæ ſunt iuramento firmatæ gloſ. not. & communiter approbata in Clem. dudum alias incipit ſuper Cathedram in fi: de ſepult. Iacob. de S. Geor. in d. Auth. Nauigia nu. 3. & l. certi condictio §. ſi nummos num. 4 ff. ſi cert. pet. ſed obiter aduertendũ eſt quod licet conſuetudines iuratæ ſint maximæ poten-
46 tentiæ, tamen Canonici † ad huc venire poſſunt contra conſuetudinem etiam iuratam iuſta cauſa ſubſiſtente Præpoſ. c. in his nu. 11. 2. diſtinct

47 Limitatur tertia † vt clauſula generalis non tollat particulares conſuetudines Ant. c. irrefragabili nu. 12. de off. Ordin. & ibi etiam Imol. in §. exceſſus nu. 6. vbi plus
48 ſubdit quod ſi Papa mandat † aliquid fieri non obſtante conſuetudine quod per hoc ſolum tollitur conſuetudo, quæ vniuerſaliter reſpicit omnes non autem quæ alteri ſpecifice dat priuilegium ius. n. conſuetudine queſitum non tollitur Aym. cōſ. 353. Domini Cameræ nu. 9. lib. 3.

49 Limitatur quarto † vt dicta clauſula generalis non obſtantibus non tollat conſue-

tudines

Digitized by Google

tudines immemorabiles Io: Ceph. conſ. 628. cauſam quæ proponitur nu. 71. lib. 5. Aym. conſ. 932. quamuis abunde nu. 10 lib. 5. & in tract. de Antiq. temp. 4. par. nu 186. & conſ. 21. homines Sanctæ Agnetis nu. 12 vbi quod conſuetudo antiquiſſima cenſetur rationabilis, nec vide-
50 tur ſublata † conſuetudine ſemota Ang. & Alex. in l. nemo poteſt ff. de leg. 1. Ruyn. conſ. 12. videtur fortaſſis in fi: lib. 2. Nat. d. conſ. 154. nu. 7.

51 Sublimitatur primo † quando conſuetudo eſſet dannata propter irrationabilitatem, quia tunc etiam immemorabilis, cenſetur ſublata Petr. de Rauenn. de conſuet. nu. 55.

52 Sublimatur ſecundo † quando conſuetudo eſſet expreſſe reprobata in aliquo caſu particulari quia tunc reprobata dicitur etiam immemorabilis Card. in Clem. 2. q. 8. de rebus Eccleſ. non aliend. ſequitur Dec. in. c. 1. ſub nu. 5. verſ. & idem tenet de conſuet. Card. Pariſ. d. conſ. 72. num. 53. lib. 1.

53 Limitatur quinto † quando conſuetudo tranſiuit in tacitum quaſi contractum quia tunc non poteſt tolli l. quod ſemel vbi Bal-

ff. de

ff. de decret. ab ordin. faciendo, & maxime,
54 me,† quando tranſit in contractum ſeu qua
ſi contractum non ſubditi Corn. conſ. 268.
in hac conſultatione nu. 18. lib. 4. & ibi
ſubdit quod ſimile contingit ſi fiat lex
55 † quod qui venerit ad habitandũ in Territorio habeat immunitatem, quia illa dicitur tranſire in quaſi contractum vnde poſtquam venerunt non poteſt reuocari.

Circa prædictam tamen concluſionem dubitari contingit an per Reſcriptum
56 etiam legati de latere poſſit † tolli conſuetudo & quidem concludendũ eſt quod nõ ſed quidem quod poterit limitari Aym. conſ. 96. Dominus Iasfredus nu. 9. & ibi etiam quod Prælatus poteſt præiudicare
57 † Eccleſiæ quando per hoc reditur ad ius commune.

Illud tamen prætereundum non cenſeo
58 poſſe legatum † de latere tollere ius patronatus queſitum conſuetudine c. dilectus de off. legat. c. cum dilectus de iu: patron. Bero. conſ. 12. in cauſa Comini Bartholomei nu 11. lib. 1.

Epiſcopus autem non poteſt abſolute
59 tollere conſuetudinem † vnde infertur ad conſuetudinem quod habens prætendam

teneatur

Digitized by Google

teneatur reſidere quia illa non poterit tolli, nec ſuper ea diſpenſari per Epiſcopũ Henr. Boich. c. de multa ſub nu. 20. verſ. dicebat Petrus de preben. & ibi ceſſante conſuetudine quando tamen non reſidens
60 † fructus non percipit diſpenſat Epiſcopus in canonia non autem in Præbenda multoq; minus poteſt Epiſcopus tollere con-
61 ſuetudinem laudabilem Eccleſiæ † quia veniret ſtatim reuocãda per ſuperiorem et vno inſtante, & contradicente, Petr. de Rauenn. de conſuet. nu. 60.

Multoq; minus poterit conſuetudo tol-
62 li per † Iudicem inferiorem Aym. conſ. 349. collatio præbendæ nu. 11. lib. 3. ma-
63 ximeq; † ſi ſit immemorabilis Panciról. conſ. 119. cum Vallis Vneclæ num. 74. lib. 1. Imo nec poteſt tollere conſuetudi-
64 nem nullam † ne dum validam quando à ſuperiore toleratur Aym. d. conſ. 137. nu. 8. Hypp. Rimin. conſ. 55. Egregie ſcripſi nu. 12. Rol. conſ. 3. quod nobilibus nu. 13. lib. 2.

65 Quarto tollitur conſuetudine † contraria Iaſ. d. l. de quibus nu. 79. & in l. more nu. 3. ff de Acquir. hered. vbi quod conſuetudine fuit inducta ſubſtitutio pu-

pilla-

66 pillaris † ita & contraria conſuetudine tolli poteſt, vt firmat poſt Bal. & Alex. Dec. c. queſtioni nu. 3. de App. & ſemper vlti-
67 ma conſuetudo † attenditur Iaſ. in l. in are na nu. 5. C. de inoff. teſta: Rocch. d.c fin. nu. 406. Purpur. co nſ. 582. Communitas Altercellæ nu. 43. lib. 2. Io. Ceph. conſ. 644. In Inclita ciuitate nu. 13. lib. 5. Rip. reſp. 15. Nobilis Dominus nu. 9. de Iu: gent. Pariſ. conſ. 13. attingendo articulum nu. 20. & conſ. 21. diſponere iura nu. 17 lib. 1. Rol conſ. 66. quoniam veritas nu. 19. lib. 2. Preterquam in procuratio-
68 ne debita Epiſcopo ratione † viſitationis, quia eſt priuilegiata vt non tollatur Abb. c. cum ex officij nu. 17. de præſcript. vbi quod eſt conſuetudo quæ contraria non tollitur, ſecus in alijs procurationibus quæ deberentur Epiſcopo conſuetudine, vel ratione pacti, alias enim conſuetudini quando quis ſe refert ſtante duplici con-
69 ſuetudine, ad poſteriorem † ſe referre dicitur Socc. Sen conſ. 9. Proſequendo ordinem nu. 20. lib. 1. Gozz. conſ. 8. in hac cauſa Illuſtriſſimi nu. 41. Boer. deciſ. 263. quid ſi per pactum nu. 8. Rip. vbi ſupra Purpur conſ. 473. quia dominus Titius

nu.

Digitized by Google

nu. 22. lib. 2. vbi quod conſuetudo, vlti-
70 ma patroni † ſpectanda eſt quæ immedia-
te præceſſit, conſuetudo namque eſt va-
71 riabilis quia variatur † ſecundum Populi
volũtatem tacitam vel expreſſam Mar. An
guiſſol. conſ. 6. in preſſenti controuerſia
nu. 15. & conſ. 223. quod feudatarius nu.
72 7. Recedimus enim ab antiqua † conſue-
tudine cauſa noua accedente Aym. conſ.
478. in Valle Maioranæ in princ. lib. 3. &
maxime ſi ſit vltima conſuetudo, ſpecialis
73 † quia derogat generali idem Aym. conſ.
462. Magnificus Dominus nu. 13. lib. 3.
& conſ. 530. quæritur ius nu. 2. & conſ.
545. Nobilis franciſcus nu. 7 lib. eo. Pro-
74 bataq; † duplici conſuetudine debet iudi
cari ſecundum eam quæ ſit conformis iuri
communi Afflict. deciſ. 28. quondam Ioã-
nes nu 9. Purpur. conſ. 115. pronuncian
dũ eſt nu. 8. lib. 1. & alias reccurritur ad
ius commune vt per eundem Purpur. cõſ.
522. ſolutio annuæ penſionis nu. 14. lib.
2. Becc. conſ. 7. quæritur an iuramentum
nu. 27. Anguiſſol. conſ. 14. videtur prima
facie nu. 7. Burſat. conſ. 127. Illuſtris &
generoſus nu. 58. lib. 2. Aym. conſ 683.
ſcripſi pro Domina luchina nu. 2. verſ. ſed
enim

Digitized by Google

enim conſuetudo lib. 4. & conſ. 861. furnum a municipe num. 5. lib. 5. vbi quod
75 conſenſus † ſeu voluntas in actu difformi colligi non poteſt Purpur. conſ. 315. difficultas cauſæ nu. 10. lib. 1. Decian. conſ. 9. duo ſunt principaliter nu. 84. lib. 2. & conſ. 52. reuocatur in dubium nu. 77. eo: lib. niſi tamen vna † conſuetudo ſit frequẽtius obſeruata quam alia Iaſ. conſ. 149. preſens queſtio nu. 33. lib. 2. Becc. conſ. 101. in propoſita facti ſpecie nu. 51.

77 Limitatur ſupra † dicta concluſio niſi ad ſit prior conſuetudo, quæ dictet vt non valeat conſuetudo, Bal. d. l. de quibus nu. 92. qui licet intelligat hoc procedere de-
78 preterito non autem de futuro † tamen in contrarium ſe habet communis opi: vt ſupra intelligatur reprobare etiam conſuetudinem de futuro gloſ. in clem. fin. in ver. decernimus de rebus Ecleſ. non alien. &.c. uni. de Cler. egrot. Præpoſ. c. ſcit ſanta nn. 3. 12. diſtinct. Imol. d.c. fin. nu. 17. & ibi etiam Rocch. nu. 521. Bar. l. ſi mihi & tibi §. ſin. & ibi etiam Alex. ff. de leg. 1. Bal. in l. 2. col. 2. C. quæ ſit lon. conſuet. Iaſ. in l. cunctos Populos 1. lect. nu. 35. & in repet. nu. 54. C de sũm. trin. & fi. Cathol.

& in

& in d. l. de quibus nu. 55. Dec. in reper. L. quicunq; nu. 2. C. qui admict. felin. c. 2. nu. 11. de probat. Alex. conſ. 196. viſo teſtamento nu. 13. lib. 2. & conſ. 134. etiã aduerſis nu. 33. lib. 6 cum enim iuſta ra-
79 tione reprobata † dici poſſit, etiam per legem non poteſt iterum induci Petr. de Rauenn. de conſuet. nu. 244. Rocch. d. c. fin. nu. 520. Ruyn. d. conſ. 109. nu. 4. lib. 1. Viui communium opi. lib. 1. opi. 52. conſuetudo, Soarez. in Thes recept. ſenten. verſ. conſuetudo nu. 285. & facit ad
80 hoc ſimile Capitanei † vt non prælietur cum hoſtibus quia ſi contra faciat licet vincat debet decapitari l. 3. §. in bello ff. de re milit. proſequitur etiam Valer. Max. lib. 2. cap. 2. de diſcipl. milit. de poſthumio Tiburto & Tito Manilio Torquato qui eorum filios occidi iuſſerunt eo quod contra ius belli dimicaſſent, licet hoſtes fudiſſent
81 & victoriam reportaſſent quod tamen † intelligit Crem. ſing. 151. mandatum, niſi ex aliqua noua cauſa ſuperueniente vel ẽt veteri quæ latebat Principem talis Capit. contrauenit mandato alias ſecus & ibi dicit male ſucceſſiſſe cuidã Capitaneo Venetorum qui propter obedientiam quam ſibi

bi

Digitized by Google

bi præſtari faciunt in iure veræ Reipub. ad huc continuandam, tanta eſt etiam ipſorum prudentia.

82 Sublimitatur † quia ex noua cauſa ſ. publicæ vtilitatis, vel conſenſus Principis, vel quia lex non fuit recepta in obſeruantia ſecundum Rocch. d.c. fin.nu. 528. poteſt induci conſuetudo contra legem
83 † expreſſe derogantem etiam futuris conſuetudinibus Viui. d. opi: 55. Intelligendo
84 tamen niſi inducatur † alia conſuetudo præſcripta ex noua cauſa, vel veteri non cogitata per legis latorem quia valebit ceſſante dicta ratione gloſ. in clem. ſtatutum in uer. conſuetudine in fi: vbi etiam Abb. dicit not. & menti tenendã de Elect. idem Abb. d. c. fin. nu. 24. de conſuet. in c. cæterum nu. 9. de Iur. Cal. in. c. 2 nu. 8. & ibi felin. ſub nu. 11.verſ.eſt verum de probat. Petr.de Rauenn. de conſuet. nu. 104. dicit etiam idem Petr. ibi num. 196. non
85 valere contrariam conſuetudinem † quando prohibitio iuris communis importat neceſſitatem, & quod conſuetudo antiqua damnata poſſit ex cauſa noua † induci voluit Io: Franc. Ponzin. in Tract. de lamijs nu. 36. ſumm.ſilueſtr. in uerſ. conſuetudo

ſuetudo q. 6. num. 10. quod abſq; dubio procedit quando tantum præterita conſue
87 tudo eſt damnata † quia tunc non cenſetur damnata futura Ant. in c. irregfragabili nu. 21. de offic. ordin. ſed tamen hanc opi: non
88 puto veram, & dictum Ant. † multo minus procedit quando conſuetudo fuit ſemel reprobata ratione intollerabilis iniquitatis quia non poteſt tunc iterum induci Io. Mar. Rimin. conſ. 443. Magniſice Domine nu. 11. lib. 3.

89 Declaratur † vt tanto tempore tollatur per conſuetudinem contrariam quanto inducta prior Abb. Clem. 2. nu. 15. poſt gloſ. ibi de ſta: Monach. Rocch. d. c. fin.
90 nu. 409. vbi quod conſuetudo † quadragenaria alia conſuetudine 40. annorum tollitur Aret. conſ. 24. quattuor dubia num.
91 12. Contrarium † tamen tenuit felin. in c. cum acceſſiſſent 7. Limit. de conſtit. qui licet contra preſentem opi: vti communẽ
92 loqui videatur, tamen ſaluari † poteſt in conſuetudine, cõ ius iam inducta tollenda quia tunc ſufficiunt 10. anni quia fauorabilis reputatur dicta conſuetudo tollens, & reducens rem ad ius commune, ſecus cenſeo in alia quæ maius tempus re-

quirit, & non ſit contra ius commune, & ſic procedat prima opi. multa minus au-
93 tem conſuetudo † ſemul cauſata, & formata interrumpitur ſolem per actus contrios etiam ſemel vel bis permiſſos Imol. d. c. fin. nu. 26. & ibi etiam Ant. nu. 34. de conſuet. gloſ. fin. in l. 2. in vltima queſtione. C. quæ ſit lon. conſuet. Alex. in l. 2. in princ. ad fi: ff. ſol. matr. ſalyc. in l. 1. num. 29. C. quæ ſit lon. conſurt. Natt. conſ. 521. ſcripſi alias nu. 4. lib. 3. Hypp. Rimin. conſ. 72. Illuſtris & Magnificus nu. 117. Curt. iun. conſ. 258. præſupponitur in facto nu. 32. & confert optime dictum Gemin. c. in his nu. 4. 11. diſtinct vbi dicit de conſuetudine, Bononiæ qua cauetur vt nullus
94 recipiatur in Canonicum niſi ſit † in ſacris ordinibus conſtitutus, & quod fuit facta ſemel receptio Canonici in ſacris ordinibus minime conſtituti quod per hoc non cenſetur ſublata prior conſuetudo, quia per aliam conſuetudinem, legitimam tollitur: Hoc tamen dictum redditur admodum dubitabile per ea quæ voluit Ant. d. c. fin. nu. 34. vbi in terminis ſi conſuetudo induxiſſet certum numerum Canonicorum in Eccleſia ex conſenſu Capituli ſi

ali-

Digitized by Google

aliquis recipitur in Canonicum vltra nume
95 rũ certe diceretur vnica † receptione ſublata conſuetudo, item facit etiam contra
96 Gemin. quia ſi eſſet conſuetudo, † in Eccleſia optandi, & vno mortuo omnes Canonici contradiceretur volenti optare quod nõ eſt dubium quod vnico actu coutrario tollitur conſuetudo optandi vt per eundem Ant. vbi ſupra verſ. ſi tamen, licet alias
97 † per vnicum actum contrarium non interrumpatur nec tollatur conſuetudo, Aym. conſ. 497. quod mercatores nu. 19. lib. 3.
98 ſecus † ſi non ſit completa Rocch. d. c. fin. nu. 402. idem Aym. conſ. 462. Magnificus Dominus nu. 14. lib. 3. ſicut enim non
99 inducitur † ita nec interrumpitur per vnicum actum iam in eſſe deductum Bal. in Rubr. de conſuet. nu. 22. ſed conſuetudo,
1000 decennalis † in contrarium, tollit regulariter conſuetudinẽ præcedentem Præpoſ. d. c. fruſtra nu. 5. 8. dictinct. Marc. Mant. conſ. 231. ex forma ſtatutorum nu. 58. an
101 te annos autem decem † lite ſequuta inducitur interruptio ſicut, & per facti moleſtiam Aym. conſ. 861. furnum a municipe in princ. lib. 5. Dec. in l. nemo §. temporaria in princ. ff. de reg. iu. vbi tamen hoc

limitat tribus modis quas ibi videre poteris & vide apud felin. in d. c. cum acceſſiſſent ſub nu. 31. de conſtit. vbi ponit duas alias limitationes quarum vltimam late poſui ſupra & eſt in ordine ſecunda, quintã non vidi facere ad caſum quia loquitur quando conſuetudo prima, non fuit præſcripta, hic autem ſecus, & in alijs terminis, & proſequendo breuiter dictas limitationes dico ad corroborandũ quod quoad illam limitationem. ſ. quod illi inter quos eſt inducta conſuetudo facerent actum ſcienter
102 † & collegialiter contra conſuetudinem tollatur conſuetudo, vltra eoſdem Ant. felin. & Dec. vbi ſupra idem voluit Petr. de Rauenn de conſuet. nu. 172. Rocc. d. c. fin. nu. 415. Natt. conſ. 637. multa ſunt nu. 118. lib. 3. Gozz. conſ. 23. prima facie videtur circa finem, quod etiam dicitur in
103 conſuetudine Patrisfam. † in qua dicitur attendi vltimus ſtatus idem voluit Rocch. d. c. fin. nu. 416. Circa aliam etiam fallentiam quod in cauſa poſſeſſori 2. non præ-
104 ſcripta præualeat † præſcriptæ idem voluit Bal. in c. cum Eccleſia ſub nu. 12. uerſ. ſed contra prædicta. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Rocc. d. c. fin. nu. 414. Alex. in l. 2.

in

in princ. ad fin. ff. ſol. matr. Iaſ. in d. l. de quibus nu. 79. vbi quod vnicus actus contra conſuetudinem præiudicat in cauſa poſſeſſorij.

Quando autem alias conſuetudo, non erat præſcripta ſecus regulariter, quia ab
105 vnico actu † contrario interrumpitur, ita vt neceſſarium ſit de nouo incipere præſcribere conſuetudinem Ant. d. c. fin. nu. 34. Imol. nu. 26. Abb. num. 19. de conſuet. Ang. d. §. ex non ſcripto nu. 21. Socc. Sen. conſ. 7. nunc queſitorum num. 11. l.b. 1. ſumm, ſilueſtr. in ver conſuet. 9. 5. nu. 8. & in iſtis terminis loquutus fuit Bal. in d. l. de quibus nu. 36. Siluan. conſ. 56. Magnificus Dominus nu. 13. & multo
106 minus interrunpitur † per actum vnicum illegitimum, & violentum Celſ. Vgo conſ. 54. eſt quoddam nu. 16. & quod conſue-
107 tudo tanquam † variabilis, & non uniformis non ſit attendenda voluit Alex. conſ. 173. viſo & diligenter conſiderato nu. 13. lib 6. Corn. conſ. 259. viſo puncto ſub nu. 6. verſ. interrumpitur lib. 3.
108 Quinto tollitur † & ceſſat conſuetudo, ceſſante & ſublata ratione ipſius quæ imprimis attendenda eſt Clauſulan. in clauſu

la quando filia repellat à ſucceſſione nu. 32. fol. mihi 389.

109 Sexto tolluntur † conſuetudines priuilegiatæ, per rebellionem contra Principem ſicut tolluntur; & perduntur priuilegia Martin. Lauden. in tract. de crim. læſ. maieſt. q. 29. verſ. ſicut per rebellionem.

110 Septimo tolluntur † conſuetudines, per legem nouam contrariam niſi ſit localis quæ non habeat Clauſulam derogatoriam conſuetudini; qn̄ remanet; niſi deroget iuri naturali; diuino morali; decem præceptis, voto, relligioni, miſtico precepto de ſabbato ſeruando & circuncíſioni aut percepto ceremonialis, non orabis in boue & aſino, Iuri autem gentium; & poſitiuo ſi per errorem eſt inducta non valet ſi autem eſt generalis valet quia non eſt veriſimile
111 totum † populum errare Henr. Boich. d. c. fin. nu 6. de conſuet. aut verò conſuetu
112 do, ſequitur † legem & conſuet. ſeruatur luc. de penn. in repet. l. Vni. nu. 9. & ſeq. C. de collat. donat. lib. 10.

Sed circa prædicta aduertendū eſt quod conſuetudinem lex noua non tollit quan-
113 do concurſum habet cum † diſpoſitione iuris communis Præpoſ. c. ſuper eo nu. 7.

de

de Cognat. ſpirit. & ibi exemplificat in ſta
tuto quod erat olim. de iure antiquo vt in
114 ter filios compatrum † etiam per quos non
erat deuentum ad compaternitatem eſſet
impedimentum iux. c. poſt ſuſceptum 30.
q. 3. poſtq; fuit introductum quod non
eſſet impedimentum, infertq; quod ſi re-
manſit conſuetudo, in aliquo loco quæ ſe-
queretur ritum antiquum & ſequendo no-
uum generaret ſcandalum, remanebit pri-
ma conſuetudo, & generaliter quod ſubla-
115 to iure cenſeatur † ſublata conſuetudo, vo-
luit idem Præpoſ. in c. mos eſt nu. 3. 1. di-
116 diſtinct. ibiq; † limitat primo niſi imineret
ſcandalum, ſecundo niſi reſultaret dubium
in lege ſuper intellectu ſuo, & multiplici-
ter intelligeretur, quia iſtis duobus caſibus
remaneret conſuetudo, & cum fine conſue
tudinis impoſitus ſit finis huic ſolemni tra-
ctatui ad laudem omnipotentis Dei, &
Beatæ Genitricis Mariæ ſemper Virginis,
& Aduocatæ meæ perpetuæ.

FINIS.

ERRATA.	EMENDATA.
pag. 31. lin. 18. Nutt.	Natt.
pag. 66. lin. 1. ſi vna	ſi vno.
pag. ea. lin. 5. de dict.	de elect.
pag. 68. lin. 8. iun.	Inn.
pag. 69. lin. proleni	Prohem.
pag. ea. lin. 18. pretentis	Petentis
pag 71. lin. 22. ſemin.	Gemin.
pag. 72. lin. 2. l. ſi. 2.	lib. 2.
pag. 74. lin. vult. Parſ.	Pariſ.
pag. 75 lin 8. Summ.	Gramm.
pag. 76. lin. 16. uull.	à Vall.
pag. ea. lin. 18. Marr.	Marc.
pag. 80. liu. 12. aliquos alios verum non	aliquos, alios verò non
pag. ea. lin. 22. oppoſuit	appoſuit
pag. 82. lin. 12. 4. plura conſuet.	reſp. 4. plura confuſe
pag. 98. lin. 10. exultatio	emulatio
pag. ea. lin. 12. iniudet	inuidet
pag. 100. lin. 21. ominum	animum
pag. ea. lin. 23. equalis	equalis
pag. 101. lin. 14. poteſt	probet
pag. 102. liu. 3. Noct.	Hoſt.
pag. ea. lin. 18. iuriſdeorum	iuriſd. omn.
pag. ea. lin. 22. diſtat	de ſta.
pag. ea lin. 23. an	Alex.
pag. 107. lin. 13. in priore	in princ.
pag. 108. lin. 12. ſequitur	ſequeretur
pag. 113. lin. 12. iun.	Inn.
pag. ea. lin. 13. Gomin.	Gemin.
pag. 115. lin. 4. des	eos
pag. ea. lin. 23. ſcientia	fiant

Digitized by Google

pag. 118. lin. 20. rationabiliter	rationabilitas
pag. 119. lin. 4. contrarius	contra iuſ.
pag. 122. lin. 12. famas, domini	fama, dominio
pag. 126. lin. 13: poſtea audita	poſt ea tradita
pag. 129. lin. 4. tui	ſui
pag. 131. li. 16. 184. 185. & 189.	182. 183. & 187.
pag. 133. lin. 3. 191.	189.
pag. 142. lin. 22. lupantioni	lupanaru
pag. ea: lin. 25. tripardin	tripudia
pag. 162. lin. 18. reputatione	reprobatione
pag. 184. lin. 20. laudi	locum
pag. 185. lin. 14. poſteriori	poſterior
pag. 189. lin. 24. Eidem	Eſdræ
pag. 198. lin. pen. diſpenatione	diſpenſatione
pag. 202. lin. 13. procuret	procreet
pag. 203. lin. 12. nocentium	incentiuum
pag. ea. lin. 16. 20	eo:

pag. 210. in fi. 20. illatronis deficit poſt ver. contrarium Io. Bapt. ferrett. d. conſ. 59. nu. 9. lib. 1.

pag. 211. lin: 18. Imperatores	Imperator
pag. ea: lin: 26. regunt	cogunt
pag. 212. lin. 19. excuſat	excuſat. tut.
pag. 241 lin. 9. gualdanei	gualdarij
pag. 492: lin. 16 patre	fratre:

pag. 548: lin: 3: ibi Hyſpanus abuudat.

Ad Lectorem.

Errata in adiectione, diminutione, vt mutatione literarum non alterantium ſenſum quæ lapſu correctoris emanuta dignoſci poterunt, & intelligentiam periti non offendunt, ſuperuacuum fuit anotare, ſolũ auctoritates, numeros, & ſenſum depra uãtia ſupra appoſui cũ in his diuinare nullus poſſit, Excuſationẽ quæſo in omnibus præſtes, & libẽter, ſeduloq; elaborata equi boniq; conſulas.

REGISTRVM,

* *a b c d e f g h i k,*

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S
T V X Y Z,

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk
Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Sſ Tt.

Omnia ſunt folia,

Præter aſteris * quæ ſunt medij folij.

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Digitized by Google

INDEX ALPHABETICVS TRACTATVS DE CONSVETVDINE.

A

ABSENS cauſa ſtudiorum præuia diſpenſatione Epiſcopi fructus in abſentia percipit. q.11.nu. 262.

Acceſſoria comprehendit conſuetudo q. 12. nu 147.

Actio legis Aquiliæ pro damnodato non ideo minus debetur & competit quia dannum paſſus nunquam egit. q. 3 nu. 83.

Actione carens per Iudicem etiam nemine opponente repelli debet. q. 10. nu. 39.

Actor uon ſequitur forum rei ſtante conſuetudine. q.11. nu. 323.

INDEX.

Actus voluntarij non autem coacti in conſuetudine requiruntur. q. 3. nu. 2.

Actus duo in iudicialibus conſuetudinem inducunt ibi nu. 10.

Actus duo in extraiudicialibus etiam inducunt conſuetudiuem ſi tranſierunt in noticiam Populi vel eius maioris partis nu. 25.

Actus vnicus non inducit conſuetudinem num. 26.

Actus iudicialis in iudicialibus, extraiudicialis in extraiudicialibus attenditur nn 27.

Actus duo delinquendi inducunt conſuetudinem nu. 28. non autem vnicus nu. 30.

Actus quot requirantur in conſuetudine iudicis arbitrio tribuitur nu. 34.

Actus non ſunt conſiderabiles quando cauſa eſt de modico, & inter duos ribaldos, ſecus ſi inter duos magnates quia hæc a Populo ponderantur illa autem non nu. 35.

Actus vnicus ſucceſſiuus inducit conſuetudinem nu. 36. ſed contra nu. 39.

Actus meræ facultatis non inducunt conſuetudinem nu. 41. limitatur fauore Eccleſiæ nu. 46. Limitatur 2. nu. 56. limitatur 3. nu. 57.

Actus varij, & difformes non ſunt apti ad inducendam conſuetudinem nu. 64.

Actus debent eſſe facti in vim illius conſuetudinis

Digitized by Google

tudinis num. 67.

Actus ad inducendam conſuetudiuem, apti non debent eſſe ex his quæ iure ſpeciali fiunt num. 69.

Actus in conſuetudine vſitati eſſe debent publice, & præſentibus & ſcientibus multis, & infinitis perſonis adeo quod poſſit comprehendi intereſſe tacitum conſenſum Populi aut eius maioris partis nu. 70

Actus negatiui inducunt conſuetudinem num. 88. & q. 4. nu. 79.

Actus mille ſine curſu temporis non inducunt conſuetudinem q. 4. nu. 13.

Actus ex quibus inducitur conſuetudo habent cauſam diſcontinuam nu. 22.

Actus duo, aut tres ſufficiunt ad inducendam conſuetudinem arbitrio Iudicis. q. 5. nu. 17.

Actus binus ſaltim requiritur in conſuetudine nu. 33.

Actus per errorem inchoati an valeant ad inducendam conſuetudinem nu. 38.

Actus permiſſi eſſe poſſunt ex gratia, & tolerantia nu. 44.

Actus practicus dicitur conſuetudo. q 8. num. 169.

Actuum frequentia in conſuetudine requiritur. q. 3. nu. 1.

Ad aquam proximam vſq; ſi quis tenetur Comitem ſequi ſi ſolitus alueus mutatus eſt, & deſiccatus fuit, conſuetudo non erit intelligenda quod teneatur ſequi ad aquam remotiore. q. 12. nu. 12.

Aduenæ non habitantes ligantur conſuetudine tantum quoad ordinatoria iudicij non autem quoad illius deciſoria q. 7. nu 95.

Aduocati quod non iurent de calumnia non valet conſuetudo q 6. nu. 99.

Aduocati de calumnia quomodo debeant iurare q. 8. nu. 173. & tolli non poteſt nu. 175. Contrarium tamen ſeruatur de conſuetudine. ſ. quod non iuretur nu. 174. & an iſta in obſeruantia, liget in futurum nu. 176.

Aetates plures habere dicitur conſuetudo q. 4. nu. 14.

Agnatio vt conſeruetur, & non eat hereditas ad extraneam familiam poteſt conſuetudo facere vt ſtantibus maſculis fœmina non ſuccedat, & eſt rationabilis q. 6. nu. 185.

Alciatus laudatur nu. 376.

Alienatio quæ fit vno modo per conſuetudinem non trahitur ad alium modum q. 12. nu. 121. Ampliatur nu. 122.

Alienandi conſuetudo trahitur ad alienationẽ factã etiam in vltima voluntate nu. 163.

Alimenta dotium debentur conſtãte matrimonio

nio. q. 6. nu. 124.

Alimenta denegans conſuetudo non velet nu. 177.

Alimenta preſtari debent a parentibus eorum filijs non obſtante conſuetudine nu. 178.

Alimenta percipi debent de manu heredis. q. 11 *nn* 431.

Allegare opus eſt genorales conſuetudines q. 10. *nu.* 32. *ſed contrarium nu.* 33. *ſecus num* 49. *Declaratur nu.* 34.

Altera natura dicitur conſuetudo q. 8. *num.* 156.

Alteralex dicitur conſuetudo nu. 160.

Alteri per alterum acquiri poteſt conſuetudine. q. 11. *nu.* 2.

Amazonum conſuetudo quæ. q. 7. *nu.* 5.

Ambitioſa conſuetudo caſſanda. q. 6. *nu.* 327.

Ambroſius Romæ Sabbatum ieiunabat, Mediolani autem non. q 9 *nu* 34.

Amicum noſtrum a longe venientem licet recipiamus, non acquiritur illi quaſi poſſeſſio licet pluries receptus fuerit. q. 3. *nu.* 43. *item nec ſi pranderet, aut hoſpitaretur in domo noſtra nu.* 44.

Angelus fuit Eccelens, & practicus Doctor. q. 10. *nu.* 58.

Animalia etiam de conſuetudine participant. q. 1. *nu.* 25.

Digitized by Google

Animarum ſaluti contraria conſuetudo non valet. q. 6. nu. 320.

Animæ periculum continentes conſuetudines delendæ ſunt nu. 356.

Annus 1582 *renouatus. q.* 11. *nu.* 41.

Annus ſecundum varias conſuetudines num. 109.

Apodiſſa Communis ſi requiritur in molere volente, ſi quis portat duas ſalmas, & tantam accipit apodiſſam pro vna, vtraq; ſalma amicitur. q. 11. *nu.* 277. *Contrarium nu.* 378.

Appellari de maiori ad minorem non poteſt ſtante conſuetudine etiam. q. 6 *nu.* 76.

Appellari a ſententia Auditoris non poteſt ad Gubernatorem etiam ſtante conſuetudine nu. 80.

Appellari poteſt à Vicario foraneo ad Epiſcopum nu. 82. *Ampliatur nu.* 83. *Limitatur num.* 84. *Intellige nu* 85. *Declara nu.* 86.

Appellationis de ſubſtãntialibus eſt de minori ad maiorem appellare q 6 *nu* 75.

Appellatio a Delegato Papæ ad legatum de la cère non valet etiam ſtante conſuetudine nu. 77.

Appellatio à Vicario Epiſcopi ad Epiſcopum non deuoluatur etiam per conſuetudinem nu. 78.

Appellatio vigore conſuetudinis Piſanæ deuoluitur a Capitaneo ad Poteſtatem nu. 87.

Appellatio omiſſo medio deuoluitur ſtante

con

Digitized by Google

conſuetudine num. 88.

Appellationis longiorem inſtantiam ſi contra ſtatuta redderet conſuetudo non valeret nu. 206.

Appellationem in totum tollere non poteſt conſuetudo nu. 208.

Appellationibus attenditur conſuetudo. q. 11. nu. 14.

Appellationis tempus conſuetudo augere, & minuere poteſt nu. 15.

Appetitus delectabilis dicitur conſuetudo. q. 7. nu. 181.

Aquam ad hauriendam ſi venirent vicini domino putei non nocent. q. 3 nu. 59. limitatur ſi ſequatur contradictio, & illi obtemperetur nu. 60.

Arbitrium iudicis quomodo regulabitur in dignoſcenda conſuetudine rationabili. q. 6 nu. 22.

Archibuſium ad rotam ſi quis deferat, & ſuum non ſit, facta captura confiſcatur, & biruiarius lucratus eſt illud ſtante conſuetudine, & ea ceſſante tenetur amictens qui portauit ad eſtimationem biruario. q. 11. nu. 280.

Archidiaconus non debet præferri Vicario Epiſcopi, & contraria conſuetudo non valet, q. 6. nu. 148. ratio eſt qa eſſet cõtraius de quo ibi nu. 149.

Archiepiſcopus Capuanus Doctores iterum examiuari faciebat ad de præhendendũ qui eſſent ignorantes, & qui periti nu. 254.

Digitized by Google

Aretinus fuit præceptor Socc. Sen. 94. nu 97.

Aretini declaratio. q 13. nu. 12.

Argumentum ab equiperatis validum eſt. q. 6. nu. 66.

Articulus ſuper conſuetudine quomodo formandus. q 10. nu. 42.

Articuli generales ſuper probanda conſuetudine non ſunt admictendi, niſi actus in ſpecie exprimantur ſuper quibus conſuetudo inducta eſt num. 54.

Articulus quomodo formetur in probando communi vſu intelligendi verba, & quomodo teſtis in cauſa ſcientiæ interrogatus reſpondere debeat nu. 67. & 68.

Aſſuefactio dicitur conſuetudo priuatæ perſonæ q. 7 nu. 26.

Aſſuetudo dicitur quaſi aſſiduus actus ex quo inducitur conſuetudo. q. 13. nu. 80.

Aſſuetudo vnius hominis dicitur conſuetudo nu. 82.

Auctoritate propria an poſſint percipi, tam quæ reſoluuntur ex vſufructu, quam quæ non reſoluuntur. q. 11. nu. 429.

Aurifodinis attenditur conſuetudo nu. 16.

Anth. dos data vſu non recepta num. 142.

Banni-

Digitized by Google

B

BAnnitorum numerus vnde emanauit num. 252.

Bannitus ſi conſuetudine poteſt impune interfici, ex maioritate rationis poterit vulnerari. q.

Baptizandi formam alterans conſuetudo nulla. q. 6. nu. 364.

Babtizandis apud Mediolanenſes prius lauantur pedes, & valet hæc conſuetudo. q. 12. num. 270.

Baptizatus quis eſt, etiam ſi dicatur loco filij in nomine Chriſti. q. 11. nu. 17.

Baro quod certo caſu poſſit bona defunctorum occupare nu. 595.

Bartoli locus declaratur nu. 70.

Bartolus leges Canonicas non callebat vt ipſe dicit, q. 8. nu. 100.

Benedictionibus atteuditur conſuetudo, q. 11. nu. 19.

Benedicere rem aliquam nullus ſacerdos minor audere debet non innuente aliquo ſacerdote ſuo maiore nu. 21.

Benedicuntur ſponſus, & ſponſa priuſquam conſumetur matrimonium ante valuas Eccleſiæ, tamen de conſuetudine poſſunt benedici ante altare num. 22.

Beneficium

Digitized by Google

Beneficium de conſnetudine regulare ex vnica collatione facta alicui Clerico ſeculari, quæ ſucceſſiue duret per quadraginta annos deſinit eſſe regulare, & ſic tollitur prima conſuetudo, q. 3 nu. 37.

Beneficia plura intitulata maxime ſuprema, & duplicia in vna Ecceleſia tenere prohibitum eſt, q. 6. nu. 285.

Beneficia plura curata ſiue aliàs in compatibilia tenere non licet etiam vigore conſuetudinis nu. 288.

Beneficia plura habens vt conſequatur diſtributiones ſi intereſt Diuinis in altero ipſorum conſuetudo facere non poteſt nu. 296.

Beneficijs attenditur conſuetudo, q. 11 num. 24.

Beneficium an ſit electiuum vel ne, cognoſcere nos facit conſuetudo nu. 26.

Beneficiorum collatio ad Epiſcopum, & Capitulum ſimul ſpectat, conſuetudo tamen facere poteſt vt ad alterum ipſorum ſpectet nu. 27.

Beneficiorum de redditibus vt liceat Clericis ita in vltima voluntate diſponere ſicut poterant inter viuos conſuetudine induci poteſt nu. 264.

Beneficiorum de fructibus vt Clerici poſſint teſtari conſuet. facit nu. 672.

Biretum viride geſtare tenentur cedentes bonis nu. 51.

Bono-

Digitized by Google

Bononiæ conſuetudo quod Dominus vini ponens manus ad plauſtrum etiam ad iuuandum ſentiat periculum, & quod non extendatur ad aliud liquamen, q. 5. nu. 22.

Bonum publicum non poteſt tollere cooſuetudo q. 6. nu. 200.

Bonis moribus repugnans conſuetudo nulla nu. 214. Ampliatur nu. 215.

Bona Priorum decedentium ſi per conſuetudinem debeantur Abbati non habebit locum in bonis tranſlati, q. 12. nu. 9.

Bona ſita extra Territorium non complectitur conſuetudo nu. 118. Exemplum nu. 119.

Bonis patris loquens conſuetudo non extenditur ad bona matris nu. 120.

Breuiare terminum conſuetudo fori poteſt, q. 11. nu. 314.

Bulgari conſuetudo nu. 412. & quomodo ſe habeat nu. 413. Ampllatur 1. nu. 414. Infertur nu. 415. Ampliatur 2. nn. 416. Ampliatur 3. num. 418. & fortius reſtringitur nu. 419.

Bulgari conſuetudo non eſt correctoria nu. 417. Limitatur 1. nu. 420. Limitatur 2. nu. 421. Limitatur 3. nu. 422. Limitatur 4. num. 423. & 424. Limitatur 5. nu 425. Limitatur 6. nu. 427. Declaratur hoc nu. 428.

Bulgari cõſuetudine ex quibus in cõtrariũ volũ

tas

Digitized by Google

tas defuncti colligatur nu.426. Declaratur 1. nu. 428. Declaratur 2. nu. 432.

Bulgari conſuetudo loquens in marito habet etiam locum in vxore, q 12 nu. 156.

C.

CAim fuit primus qui conſuetudinem induxit quando Ciuitatem edificauit. q.8.nu.9.

Calice legato intelligitur ſecundum conſuetudinem Eccleſiæ, & facultates teſtatoris nu.62. Contrarium Bar. ſed male ſecundum Authorem qui Bal. opi. probat nu. 63. & 64.

Calumnias excitans conſuetudo nulla eſt. q. 6. nu. 340.

Calumnia vbi eſt euidens Iudex poteſt repellere partem, q. 10 nu. 36.

Canonicii ſi optare velint obſtat contradictio quando ei acquieſcunt, & ab eo tempore inducitur conſuetudo, q. 3 nu. 63.

Canonici non vtendo facultate teſtandi data eis eam non perdunt vllo temporis ſpacio nu. 78.

Canonici fructus in abſentia recipiuntur ſtante conſuetudine, q 6. nu. 221. ſi tamen teneant Vicarium ibi nu. 222.

Canonicus vt detur prandium pro receptione conſuetudo nulla nu. 232.

Ca-

Digitized by Google

Canonicatum, & prebendam cum Dignitate vel Perſonatu in vna Eccleſia tenere licitum eſt per conſuetudinem nu. 286.

Canonica portio pro funeralibus Eccleſiæ Parochiali vt non debeatur conſuetudo non valet nu. 294.

Canonicis quæ obuiat inſtitutis conſuetudo non valet nu. 307.

Cnnonicorum receptio ad ſolum Capitulum pertinere poteſt, q. 11. nu. 28.

Canonici non dicuntur habere dignitatem tamē ſeus de conſuetudine nu. 128.

Canonicus lite pendente debet habere diſtributiones nu. 131.

Canonicus ſoluere debens tale quid quod diſtribuatur inter omnes an poſſit participare in diſtributionibus faciendis, nu. 134.

Canonici poſſunt fructus beneſiciorum in abſentia percipere ſtante conſuciudine num. 259. & 260. & 261.

Canonicus ſi vnus moriatur, ſi Canonici lucrantur per conſuetudinem fructus primi anni, ſi bis eodem anno vacauerit prebenda propter obitum duorum Canonicorum quos fructus habere debent nu. 263.

Canonicus quod poſſit teſtari de redditibus percipiendis anno ſequenti poſt mortem, & per hoc

præiu-

præiudicare Canonico ſucceſſori conſuetudo facere poteſt nu. 265.

Canonici tollere poſſunt ex cauſa conſuetudinē Eccleſiæ etiam iuratam, q. 14. nu. 5.

Canonici poſſunt augere numeram Canonicorum etiam taxatum, & iuratum nu. 12.

Canonici quo caſu venire poſſunt contra conſuetudinem iuratam nu. 46.

Canonicorum numero vt non recipiatur quis niſi ſit in ſacris ordinibus conſtitutus, ſi fuit facta ſemel receptio Canonici in ſacris minime conſtituti per hoc non cenſetur ſublata prior conſuetudo quæ niſi per aliam legitimam non tollitur. q. 14. num. 94. ſed hoc dubitabile eſt apud Auctorem ibi.

Canonicorum numero ſi quis recipitur vltra numerum conſuetum vnica receptione dicitur ſublata conſuetudo nu. 95.

Canoniſtæ a legiſtis diſſident, q. 4. nu. 8.

Cantorum conſuetodo, q. 1 nu. 15.

Capacitas iuris quod quis acquirit requiritur conſuetudine per acquirentem, q. 9. nu. 153.

Capella Sacti fidelis Patriæ Auctoris priuilegiata quia in electo non requiritur confirmatio, q. 6. nu. 316.

Capitaneus etiam vincendo meretur pœnam ſi prælietnr cum hoſtibus contra probibitionem, q. 14.

14. nu. 80. Intellige, 81. & 83.
Capitit ius ad membra diffundi debet, q. 12. nu. 68.
C. fin. de obſeru. ieiun. quomodo procedat, q. 11. nu. 40.
Capitali pœnæ quis ſe adſtringere poteſt ſtante conſuetudine, q. 8. nu. 32.
Caponum par ſi ruſticus per decennium detulerit non dicitur inducta conſuetudo vt in poſterum adſtringatur, q. 3. nu. 45.
Capturis attenditur conſuetudo, q. 11. num. 34.
Carcerandi pro debito conſuetudo ligat etiam debitores fiſcales, q. 12. no. 154.
Carcerem priuatum exercere licet per conſuetudinem, e. 6. nu. 373.
Carcerari quis poteſt pro debito, q. 11. nu. 37.
Cardinalis aſſertioni vt credatur etiam in preiudicium tertij conſuetudo facit, q. 8. nu. 47.
Cardinalium Palatijs capi quis non poteſt, ſed difformiter ſeruari hoc videtur, q. 11. nu. 36.
Cardinalem Epiſcopum ad condemnandum licet de iure, 72. teſtes, Cardinalem preſbiterum, 44 & Cardinalem Diaconum, 28. requisantur tamen de conſuetudine, contrarium ſeruatur nu. 81.
Cardinalium electio libera de Papa nu. 166.
Cardinalis Alciati laus nu. 306.

Cardinalis Riarij laus nu. 452.
Carnes non edimus in Sabbato de conſuetudine, q. 11 nu 38. quia hoc ius non probibet nu. 39.
Caroli Imperatoris reſponſum ſimile Papæ Vrbani. q. 13. nu. 44.
Caſtra ſeu Villæ non poſſunt inducere conſuetudinem niſi Princeps approbet, q. 7. nu. 13. & 15. aut Ciuitas patiatur nu. 16.
Caſtra in defectum ſuæ conſuetudinis debent recurrere ad conſuetudinem ſuæ Ciuitatis nu. 17.
Caſtra & Villæ inducunt conſuetudinem non repugnantem conſuetudini Ciuitatis propriæ aut legi nu 20.
Caſtris extenditur conſuetudo, q 12. nu. 66. Intellige nu. 67.
Caſus eſſe debet ſuper dubitabili, q. 6 nu 60.
Caſu ſimplici loquens conſuetudo non extenditur ad mixtum, q. 12. nu. 89. & item nec ad fictum nu. 90.
Caſu expreſſo ad tacitum extenditur conſuetudo, nu 188.
Caſus quando comprehenditur ſub alio ſecundum communem vſum loquendi, fit extenſio conſuetudinis ad illum caſum nu. 191.
Cathalani exiſtentes in ſtudio Tholaſano peccant ſi iuxta conſuetudinem Cathaloniæ comedant carnes in Sabbato, q. 8. nu. 94.

Cathalani in partibus noſtris carnes die Sabbati comedere nequeunt licet eorum partibus vtantur, q. 9 nu. 36.

Cathalani comedunt carnes die Sabbati, q. 11. nu. 42.

Cathedratico præſtando conſuetudo ſpectanda nu. 43.

Cauſa efficiens conſuetudinis ſecundum Bal. q 4. num. 11. & quæ ſecundum Ang. num. 12.

Cauſa proxima, & immediata conſuetudinis Populi conſenſus nu. 23.

Cauſa remota, & mediata conſuetudinis ſunt mores nu. 24.

Cauſa immediata attendenda eſt non autem mediata nu. 25.

Cauſa formalis conſuetudinis dicitur tacitus conſenſus Populi q 5. nu. 7.

Cauſa iuſta præſumitur in conſuetudine, q. 8. nu. 196.

Cauſis decidendis attenditur conſuetudo, q. 11. num. 44.

Cautela pro Iudicibus nu. 80.

Cedendi bonis variæ conſuetudines num. 80.

Cedendi bonis obbrobrioſæ conſuetudinines nullæ nu. 49.

Digitized by Google

Cedentes bonis refrenandi nu. 50.
Cedi ius redimendi alteri non poteſt in retractu, q. 12. nu. 11.
Cereus dari ſolet in exequijs mortuorum, q. 3. nu. 47.
Ceſſionibus conſuetudo attendi debet, q. 11. nu. 47
Citatio requiritur ad ſententiam non obſtante contraria conſuetudine, q. 6. nu. 180.
Citatio iuris naturalis eſt nu. 181.
Citatio dubia cenſetur facta ad locum & tempus conſuetum, q. 8. nu. 77.
Citationibus attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 53.
Citatio requiritur in obſolutione a iuramento, tamen contrarium fieri poteſt per conſuetudinem, nu. 55.
Citatio redditur nulla non præcedente commiſſione Iudicis de qua in actis apparere debet nu. 56 tamen de conſuetudine contrarium poteſt ſeruari, & intellige nu. 57.
Citationibus vt inſeratur tenor accuſationis ſeu inquiſitionis conſuetum eſt in Ciuitate Peruſiæ nu. 59. ſed contrarium hodie ſeruatur nu. 60.
Citari vt quis poſſit die feriata in honorem Dei pro alia die non feriata conſuetudo facere non poteſt nu. 54.

Ciuium

Digitized by Google

Ciuium tacita conuentio conſuetueo dicitur, q. 2 nu. 28.
Ciuinm tacitum pactum conſuetudo appellatur nu 29
Ciuis mentionem faciens conſuetudo quem comprehendat, q 12 nu. 182. Ampliatur nu. 183.
Ciues præſumuntur ſcire ſuam conſuetudinem, q 14 nu. 17.
Ciuitatis conſuetudo an procedat in Caſtris, q. 4. nu. 80.
Ciuitatis conſuetudo an legare poſſit extra Ciuitatem homines illius & quod robur probatoriũ etiam extra Territorium habeat locum ne dum intra Ciuitem, & ſcriptura valida ſit, q. 9. nu. 54. & 55.
Clauſula codicillaris quando de generali conſuetudine apponitur in teſtamentis non eget probatione, q 10. nu. 28.
Clauſulæ conſuetæ apponi habentnr pro appoſitis nu. 29.
Clauſula ius & iuſticiam miniſtrari eſt ſalutaris, q. 11. nu. 6.
Clauſula non conſueta & exceſſiua indncit præſumptionem fraudis, q. 13. nu. 55.
Clauſula generalis habet vim ſpecialitatis ad derogandum conſuetudini, q. 14. nu. 32.
Clauſula non obſtantibus ſtatutis prouiſioni-

bus, aut aliquibus alij tollit conſuetudinem nu. 34

Clauſula non obſtante ſine conſuetudinis ſpeciali mentione an valeat ad tollendum tam nu. 39.

Clauſula generalis non tollit conſuetudinem iuramento firmatam nu. 45.

Clauſula generalis non tollit particulares conſuetudines nu. 47.

Clauſula non obſtantibus non tollit conſuetudines immemorabiles & quod cenſetur rationabilis conſuetudo antiquiſima nec ſublata cenſetur conſuetudine remota nu. 49. & 50. Limita nu. 51. & nu. 52.

Clerici ſtatuere non poſſunt contra Canones, & tamen poſſunt conſuetudinem inducere, q. 3. nu. 54. & q. 13. nu. 95.

Clericus non Epiſcopus quod poſſit exercere reſeruata ordini Epiſcopali conſuetodo facere minime poteſt. q. 4. no. 61.

Clerico vigore conſuetudinis vagari minime licet, q. 6. nu. 218.

Clericus habens præbendam aut alind beneficium non curatum peteſt abeſſe ex iuſta cauſa licentia non obtempta ſtante conſuetudine nu. 219.

Clerici habentes curata beneficia abeſſe non poſſunt abſq; licentia Epiſcopi num. 220. Ratio nu. 223.

Cle-

Clerici quod exerceant actus ex quibus rerum inboneſtarum narrationes & alia in conueniẽtia oriantur conſuetudo facere non poteſt nu. 227.

Clerici vt ſuccedant in Maiorijs conſuetudo non valet nu. 243.

Clerici teneãtur in feſto Purificationis dare candelas de cera alba, & eſt conſuetudo valida nu. 264.

Clericorum noſtratium obſequium verſus laicos nu. 265.

Clericus vltra modicum de rebus Eccleſiæ dare non poteſt etiam ſtante conſuetudine nu. 266.

Clericus nullatenus coram Iudice ſeculari etiam per conſuetudinem conueniri poteſt nu. 271.

Clericus in minoribus ordinibus conſtitutus gaudet priuilegio fori, & ſi in habitu non incedat ſtante conſuetudine nu., 273. & 274. ſecus per Concil. Trident. nu. 275.

Clericus non poteſt bona mobilia etiam acquiſita intuitu Eccleſiæ relinquere conſanguineis vigore conſuetudinis nu. 283.

Clericus quod reſpondeat coram non ſuo Dioceſano non valet conſuetudo nu. 295.

Clerici non niſi certæ nationis quod inſtituantur in Eccleſijs conſuetudo facere non poteſt nu. 303.

Clerici ignobiles, & non multæ ſcientiæ vt à pre-

prebendis repellantur conſuetudo non valet num. 304.

Clericus vt recipiat modicum quid ad ſe, & ſuos ſubſtentandum non ſufficiat non valet conſuetudo nu. 305.

Clericus etam in ſacris conſtitutus, vt poſſit exercere ſpectãtia ad Epiſcopum vt eſt Sacramentum confirmationis miniſtrare conſuetudo facere non poteſt nu. 308.

Clericos ligat conſuetudo quando eſt fauorabilis, q. 8. nu 99.

Clericos non ligat conſuetudo quando habere ſe poteſt ad commodum & in commodum nu. 101.

Clericos ligat conſuetudo mixta laicorum, & Clericorum nu. 102.

Clericus ſi litigaret in Curia ſeculari contra Laicum ſeruaretur conſuetudo Curiæ ſecularis in procedendo, in deciſorijs ſecus, q. nu. 12.

Clericos non ligat conſuetudo generaliter loquens, q. 9. num 24. ſed dubium eſt hoc dictum nu. 25.

Clericus an ligetur conſuetndine remiſſiue nu. 26.

Clericus coniugatus ſi veniret ad partes noſtras poteſt vti matrimonio nu. 38

Clericorum delinquentium bona mobilia Epi-

ſcopis,

ſcopis, immobilia Dominis temporalibus quod applicentur conſuetudine fieri poteſt, q. 11. *num.* 102.

Clericus vt coram Iudice laico reconueniatur conſuetudo valet, nu. 321.

Clericus quod coram ſuo Iudice conueniat laicum conſuetudo valet nu. 333.

Clericus in minoribus ordinibus conſtitutus vt matrimonium non contrahat conſuetudo valet nu. 359.

Clericos, & laicos ſimnl obligat conſuetudo ſi ſit rationabilis, non tamen ſi ſit onerosa Clericis nu. 403.

Clericos etiam ligat conſuetudo quando eſt communis clericis, & laicis, q. 12 *nu.* 139.

Clericorum bona patrimonialia regulariter non comprehendit conſuetudo nu. 140.

Clerici Babboti ignauia nu. 169.

Clericum primogenitum comprehendit conſuetudo præferens ſimpliciter Primogenitum num. 181.

Collatio Capellarum in Patria Authoris ſpectat ad Capitulum, S. Mariæ Maioris, q. 11. *nu.* 29.

Collectas non ſoluendi conſuetudo exactibus negatiuis inducitur, q. 3. *nu.* 87.

Collectas forenſibus imponere an poſſit ſtatu-

Digitized by Google

tum, q. 4. num. 63.

Collectæ *imponuntur per Ciuitates aut ex neceſſitate, aut ex voluntate nu. 66.*

Collectas *forenſibus vt imponere poſſint ciuitates per conſuetudinem debent preſcripſiſſe merum, & mixtum Imperium cum omnimoda iuriſditione nu. 69.*

Collectas *imponere forenſibus non eſt de reſeruatis Principi nu. 71. contraria opi: verior nu. 72.*

Collectas *impouere poteſt conſuetudo ſi ſit immemorabilis ſecundum magis communem opi. nu. 73.*

Collectas *imponendi conſuetudo generalis viget per totam Italiam nu. 75.*

Collectandi *conſuetudo reſtringitur ad eos qui ſoluerunt, quia alij poſſunt collectari, alij non num. 76.*

Collectas *non ſoluendi vt conſuetudo inducatur plura requiruntur ſecundum vnam opi. num. 82. contrarium ſecundum aliam opi. nu. 83.*

Collectas *vt ſoluat Clericus de bonis patrimonialibus conſuetudo non valet. q. 6. nu. 269.*

Collectis *ſoluendis attenditur conſuetudo, q. 11. nu 61.*

Collectis *non ſoluendis attenditur conſuetudo, nu. 63.*

col-

Collectas ſoluere tenentur Domini Prædiorum, ſeu Vſufructuarij, vel emphiteutæ de conſuetudine non autem coloni nu. 69.

Collectas ſoluere tenetur quis ſtante conſuetudine licet de iure obligatus non ſit, q. 11. num. 288.

Collectandi forenſes conſuetudo reſtringi debet ad eos qui ſoluerunt, q. 12. nu. 109.

Collectandi forenſes in aliqua ſpecie conſuetudo an trahatur extra dictam ſpeciem nu. 157.

Collegialiter ſi fiat actus ſat eſt vnicus contra conſuetudinem anteriorem, q. 14. nu 102.

Coloni vt teneantur ad onera plauſtrorum conſuetudo facere poteſt, q. 11. nu 402.

Communione quod quis perpetuo ſtare teneatur conſuetudo non valet licet ad tempus valeat, q. 6. nu. 300.

Communis domus inter fratres locari poteſt etiam altero nolente, q. 11. nu. 340.

Compatres plures quis habere non debet in Baptiſmo nu. 73. de conſuetudine tamen fieri poteſt vt liceat nu. 74. ſed contra per Concil. Trident. nu. 75.

Compatrum duorum filij an matrimonium inuicem contrahere poſſint num. 360. & q. 14. num. 114.

Compenſationibus attenditur conſuetudo q. 11.

Digitized by Google

11. uum. 76.

Compenſatio expenſarum fieri poteſt inter fiſcum, & priuatum ex conſuetudine nu. 77.

Compromiſſum fieri ſi mandet conſuetudo ligat etiam Clericum in foro ſeculari litigantem, q. 9. nu. 21.

Conciliari conſtitutioni contraria conſuetudo inualida, q. 6. nu. 162.

Condemnationibus attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 78.

Condemnatio ſequi poteſt licet proparte tãtum puobatum ſit delictum virtute clauſulæ quare petit pro prædictis, & quolibet eorum & cætera nu. 79.

Conductores ſi de conſuetudine debent certum quid ſoluere cenſetur in contractu deductũ nu. 82.

Conductor qui intelligatur in conſuetudine, q. 12. nu. 187

Confederata Ciuitate puniri quis poteſt ſtante conſuetudine, q 11. nu. 481.

Conferre poteſt ſtante conſuetudine Prior Præbendam in Eccleſia Collegiata vacantem Canonico, antiquiori volenti dimictere ſuam Præbendam nu. 32.

Confeſſio generalis valet licet non ſpecialis publica, q. 6 nu. 102.

Confeſſio peccatorum ab initio Eccleſiæ vti iure

re

Digitized by Google

re Diuino introducta ſeruata eſt, q. 11. nu. 154.

Confeſſus delictum de quo aderant indicia poterit interrogari de aliјs de quibus non ſunt indicia vt in furto de conſuetudine totius Italiæ, q. 8. nu. 35.

Confiſcationibus conſuetudo attenditur, q. 11. nu. 84.

Coniugato dicere tues bonus homo eſt iniuria de conſuetudine, quia inferri videtur quod vxor eius ſit adultera nu. 630.

Conſecratio in pane Azimo eſt de conſuetudine, & quid notet nu. 85.

Conſenſum tacitum habet conſuetudo, q. 2. nu. 30.

Conſenſus tacitus Papæ requiritur in conſuetudine inducenda in ſacramentalibus, q. 5. nu. 55.

Conſenſus ſeu voluntas in actu difformi non colligitur q. 14. nu. 75 limitatur nu. 76.

Conſilium indeliberatum etiam a ſapiente emanatum quod quis ſequi teneatur conſuetudo facere non poteſt, q 6. nu. 301.

Conſuetudo dicitur quaſi communis aſſuetudo; q. 3. nu, 12 & q. 13. nu. 81.

Conſuetudo debet eſſe diuturna, q. 4. nu. 1. itē aliàs dicitur inueterata nu. 2. item vetus num. 3. item antiqua nu. 4. item longeua nu. 5. item longa nu. 6. item præſcripta nu. 7.

Con-

Conſuetudinis appellatione intelligitur de præſcripta nu. 98.

Conſuetudo alia vniuerſalis alia particularis & quæ, q 5. nu. 8.

Conſuetudo dicitur quaſi communi omnium vſu, ſeu communis aſſuetudo nu. 42.

Conſuetudines plus durant, plus grauant animam, q. 6. nu. 347.

Conſuetudo grauoſa clericis deficientibus aliquibus qualitatibus nunquam præſcribitur num. 261.

Conſuetudines irrationabiles non præſcribuntur nu. 346.

Conſuetudo magnæ auctoritatis, q. 8. num. 1. imo maximæ nu. 2.

Conſuetudo ſemper habita in magna veneratione nu. 3.

Conſuetudo inducta ante ius ſcriptum a primordio ipſius, & poſt ius naturale quo tempore cæperunt homines ſimul viuere nu. 5. & 6.

Conſuetudo dicitur iuris ciuilis pars nu 8.

Conſuetudine in practica ſeruata nullatenus recedendum nn. 40.

Conſueta regionis in contractu venire cenſentur nu. 72.

Conſueta denegari non ſolent nu. 178.

Conſuetum fieri dicitur actum nu. 180.

Con-

Digitized by Google

Conſuetum videtur conuenire,q. 11.nu 89.

Conſuetum dicitur factum nu. 90.

Conſuetum fieri dicitur neceſſarium non voluntarium nu.96.

Conſueta fieri qui non obſeruat dicitur in culpa nu. 97.

Conſueta apponi in inſtrumento qualificant diſpoſitionem, licet non ſint appoſita nu. 99.

Conſuetudo eatenus procedit quatenus continet. q. 12 nu 3.

Conſuetudo in ſuis terminis tenenda eſt nu. 4.

Conſuetudo intelligenda eſt ſecundum diſpoſitionem iuris communis nu. 5.

Conſuetudo contra ius ad vnguem obſeruari debet nu 24.

Conſuetudo tollit legem debitis requiſitis interuenientibus, q. 13. nu. 22.

Conſuetudinem antiquam deſerimus cauſa noua ſubſiſtente, q. 14 nu. 72.

Conſuetudo poſterior non valet nec tollit primā quando conſuetudo prior adſit quæ dictet vt non valeat conſuetudo nu 77.

Conſumationem delicti requirit conſuetudo vt pœnæ locus ſit, q. 1. nu.9.

Contractibus conſuetudo loci vbi celebratus eſt circa naturalia, & accidentalia attendi debet,q. 9. nu. 60.

Con-

Contractus ad correſpectiuus non trahitur conſuetudo, q. 12. nu. 84.

Contractum tacite informat conſuetudo, q. 11. nu. 91

Contractu quod geſtum ſit conſuetudo attenditur nu. 92,

Contractum ponens conſuetudo non comprehendit renunciationem, q. 12. nu. 23.

Contradictio facta extraiudicialiter valet etiā ſi ei fuiſſet obtemperatum pro bono pacis, q. 3. nu. 61.

Contradictorio iudicio obtempta eſſe debet conſuetudo, q. 5. nu. 30. Contraria opi. magis communis nu. 31. limitatur nu. 49.

Contradictio eorū nō requiritur qui nullum poſſunt producere effectum nu. 36. limita nu. 37.

Conuicinis locis extenditur conſuetudo, q. 12. nu. 73. limitatur nu. 74.

Copia libelli an actoris vel rei ſumptibus danda ſit conſuetudo inſpicitur, q. 11. nu. 324.

Correctio legum vitanda eſt, q. 4. nu. 20.

Correctoriæ iuris communis reperiuntur conſuetudinis in feudalibus, q. 11. nu. 189.

Corrigiæ Domus Nobilis conſuetudo nu. 195. contra tamen nu. 196.

Corroborare non poteſt conſuetudo rem irrationabilem, q. 8. nu. 48.

Cri-

Digitized by Google

Criminalibus attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 100.

Cultus diuini diminutioni occurrens conſuetudo nulla eſt, q. 6. nu. 336.

Curatoribus attenditur conſuetudo, q. 11. num. 103.

Curator vt abſq; Iudicis confirmatione adminiſtret bona minoris conſuetudo facit nu. 104.

Curatus Eccleſiæ parochialis non poteſt pro miniſtratione Sacramentorum quorum cunq; vt baptiſmi, extremæ vnctionis, benedictionis nubentium, & inſtallatione in Choro aliquid recipere niſi poſt ea tradita, q. 6. nu. 106.

Cuſtodes carcerum qua diligentia vti debeant, q. 11. nu. 98.

D

Damnata conſuetudine an cenſeatur de preterita tantum aut de funura, q. 14. nu. 87.

Dannis datis attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 110.

Dannum paſſi teſtimonio vt credatur conſuetudo facere poteſt nu. 111.

Dantis conſuetudo inſpicitur, q. 7 nu. 24.

Debitorem ſuum vt liceat propria auctoritate capere, & pibnora an inuito recipere conſuetudo

facere

Digitized by Google

ſacere non poteſt, q 6. nu. 234.

Decij in Mediolanenſes inuectiua, q. 11. nu. 304.

Decimas quod habeant laici an valeat conſuetudo, q. 3 nu. 20.

Decimæ vt non ſoluantur non valet conſuetudo, q 6. nu. 160. Contrarium ſecundum opi. Theologorum nu. 161.

Decimas qui non ſoluunt, immemores ſunt ſalutis eternæ nu. 163.

Decimæ perſonales non ſunt de iure Diuino, bene tamen prediales nu. 165.

Decimas non ſoluentes laici, & oſtinati poſtquã ſunt requiſiti noluntq; ſoluere, peccant mortaliter nu. 166.

Decimæ ſecundnm opi: Theologorum quando licite non petantur, a laicis per Clericos nu. 167.

Decimas diminuere poteſt conſuetudo non autem in totum tollere nu. 168.

Decimas vt ruſticus non teneatur deferre in horrea valet conſuetudo, nu. 170. licet de iure ſecus ſit vt ibi.

Decimis ſoluendis attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 112.

Decimæ quomodo licite non ſoluantur nu. 113. ſed contra nu. 114.

Decimæ quotam minuens conſuetudo valet nu. 115.

Digitized by Google

115 debet tamen eſſe immemorabilis, & requiritur tacitus conſenſus Papæ nu. 116.

Decimæ de iure Diuino ſunt nu 118.

Decimis quod ſoluantur certæ menſuræ ſiue coloni recolligant ſiue non conſuetudo valet num. 119.

Decimæ titulo pro vno ſtario frumenti poſſunt ſolui duo ſtaria bladi de conſuetudine num. 120.

Decimæ debentur etiam de pomis ſtante conſuetudine nu. 121.

Decimas percipiendi conſuetudo quo ſe extendat, q 12. nu. 158. tamen oppugnatur hæc opi. nu. 159.

Deciſionibus cauſarum attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 122.

Decreti, & iuſticiæ habere vim dicitur conſuetudo, q. 8. nu. 187.

Defuncti poſſeſſio vt continuetur in heredem conſuetudine fieri poteſt, q. 11. nu. 497.

Defuncti familia tota de iure ff. veſtibus lugubribus indui conſueuerat nu. 634.

Delegatus ab inferiore a Principe poteſt de conſuetudine ſubdelegare licet de iure contrarium caueatur, q. 8. nu. 154.

Delictum ſi fuerit per teſtes idoneos probatum, non ideo liberabitur delinquens ſi vellet probare

Digitized by Google

per iuramentum, aut leuem famam ſe non deliquiſſe etiam ſtante conſaetudine, q. 6. nu. 213.

Delictum vnius quod afficiat omnes de contrata, vel Villa ſeu Parochia conſuetudo facere non poteſt nu. 236.

Delictum committere conſuetus non facit ſibi indicium ad torturam pro eo delicto pro quo non ſit indicium. q 8. nu. 37

Delictis puniendis ſpectnnda conſuetudo, q. 11. nu 123.

Delictum aggrauare dicitur conſuetudo delinquendi nu. 124

Delicta grauius, & leuius puniuntur de conſuetudine, nu. 468.

Delinquendi consuetudo facit contra aliquem præſumi, q. 8 nu. 39.

Dentium ſtridor in febribus preter consuetudinem insaniam, & mortem ſignificat, q. 1. nu. 21.

Deponi non debet Clericus pro ſimplici percuſſione, sed aliter corripi, ſi tamen aſſumat percuſſionem in consuetudinem deponendus eſt, q. 11. nu. 125.

Desuetudo dicitur quaſi nulla consuetudo, q. 13. nu 83.

Desuetudo reſpicit non factum nu. 84.

Desuetudo aliquando vsurpatur pro contraria consuetudine nu. 85.

De-

Digitized by Google

Deſuetudo inducitur eodem tempore quo conſuetudo nu.86.

Dictio diu notat tempus immemorabile, q.4 nu. 17. & alia diuerſa tempora nu. 21.

Dies, & locus quod non apponantur in inſtrumentis conſuetudo non valet, q.6. nu. 34.

Dies vt apponatur in nomine proprio. S. Martis Mercurij, & huiuſmodi conſuotudo facere poteſt nu. 41.

Differre non videatur lex, & conſuetudo niſi tanquam tacitum & expreſſum, q. 5. nu. 32.

Diffinitio conſuetudinis ex intentione Iſidori, q. 2 nu. 1. item Hoſt. nu. 2 Item Io. Andr. nu. 3. Item Inn. 4 Item Ant. nu 5. Item. Azo. nu. 6 Item Petr. nu 7. Item Iacob. de Aret. num. 8. Item Butrig nu 9. Item Corn. nu. 10. Item Authoris nu. 11.

Diffinitiones omnes conſuetudinis morderi poſſunt ibi nu. 33.

Digeſtio in carnibus bouinis potiuſquam in Pullinis contingit ſtante conſuetudine, licet pullinæ leuiores ſint cibi, q. 1. nu. 23.

Dignitatem quis abſq; ſuperioris licentia dimittere non poteſt etiam vigore conſuetudinis, q. 6. nu. 312. & quando fuerit adeptus non poteſt adminiſtrare abſq; confirmationis ibi.

Dignitatibus plurimum valet conſuetudo,

Digitized by Google

q. 11. nu. 126. & 129.

Dignitas vt ſit officium conſuetudo facere poteſt nu. 127.

Diſponere de re propria quis probiberi poteſt vt in Retractu, & alienatione in forenſem, q. 8. nu. 125.

Diſpoſitum in vno ex correlatiuis cenſetur diſpoſitum in ali ,q. 11. nu. 440.

Diſpoſitione quacunq; attenditus conſuuetudo nu. 645.

Diſſenſus ſi appareat impedit conſuetudinem induci, q. 3. nu. 71.

Diſſipare vt quis poſſit bona ſua. & cum vicio conſumere, & ad aliena habere regreſſum illaq; vſurpare conſuetudo non valet, q. 6. nu. 302.

Diſtributionibus attenditur conſnetudo, q. 11. nu. 130.

Diuiſionibus attenditur conſuetudo, nu. 135.

Diuiſionibus ſocietatum dimidium lucri tribuitur pecuniæ, & dimidium labori nu. 136.

Diuidantur vt equaliter acquiſita per coniuges conſuetudo facit nu. 137. & an poſſit per alterum eorum renunciari nu. 139.

Diuidi vt feudum poſſit per patrem conſuetudine, non poterit prælegari licet prælegatum ſit quædam diuiſio, q. 12. nu. 91. Ratio nu. 92.

Diuturnitas temporis requiritur in conſuetudine

Digitized by Google

dine licet ſimpliciter proferatur, q. 4. nu. 10.

Docendi pro licentia quod aliquid exigatur conſuetdo non valet, q. 6. nu. 231.

Doctorum præſentantium ſcholares in doctorãdo conſuetudo, & iuramentum ſubeuntium, q. 6. nu. 377.

Doctorum opinionibus dubijs ſtantibus ſtandum eſt conſuetudini, q. 8 nu. 50.

Doctorum exatteſtationibus probatur conſuetudo, q. 10. nu. 57. Contrarium nu. 60. Conciliantur opi nu. 61.

Doctori creditur ad faciendum præſumptionem quando atteſtatur de conſuetudine nu. 62.

Doctori atteſtanti de conſuetudine creditur in ea Curia qua quis verſatus eſt Doctor nu. 64.

Doctoribns de conſuetudine atteſtantibus non creditur in conſuetudine contra ius commune nu. 65.

Doctorum opi attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 405.

Doctorum contra communem opi. valet conſuetudo nu. 406.

Doctores iuuenes aduertere debent nu. 409.

Domini de Ballionibus ſunt extra Gubernium Hyſpelli perpetuum menſe Septembris, 1583 propter obitum Illuſtr. D. Guidi Ballionis ibi laudati nu. 293.

Digitized by Google

Dominio rei ſuæ priuans aliquem conſuetudo non valet niſi ſoluto precio nu. 450.

Domum ſuam ſi quis per mille annos non eleuauerit ex hoc non inducitur conſuetudo niſi dum vellet eleuare fuiſſet prohibitus per vicinum, & acquieuiſſet prohibitioni quia ab eo tempore incipit induci conſuctudo, ſeu præſcriptio, q. 3. nu. 62.

Domum ruinoſam ſi vieinus habeat agi poteſt contra eum de danno inſecto ad cauendum, eſto quod a centum annis & citra talis cautio non fuerit petita nu. 84.

Domum iuxta domum publicam edificat ſi quis non dimiſſo ſpacio quindecim pedum eius domus fiſco applicatur, q 11. nu. 379.

Donationibus attenditur conſuetudo nu. 139.

Dos quod ſoluto matrimnoio non reſtituatur vxori conſuetudo non valet, q. 6. nu. 97.

Dos donec ſoluto matrimonio reſtituatur mulieri ab heredibus viri non valet conſuetudo ſoluendi decem, octo, ſeptem, quinq;, vel quid minimum pro centenario nu. 127.

Dos donec reſtituatur ſoluto matrimonio mulieri debentur vſuræ ad rationem etiam decem pro centenario contra ſupra enarratam opi. num. 130 Conciliantur dictæ opi. fœdere diſtinctionis nu. 131. ſed non tuta nu. 132.

Dos

Dos tranſcendere poteſt legitimam ſtante conſuetudine, q. 11. nu, 147.

Dotata fœmina ſi exclndatur intelligitur a ſucceſſione dotautis q. 12. nu. 135.

Dotata ſi conſuetudine ſuccedere non poteſt ſi a patre, matre, auo, pro auo, fratre, ſorore, auunculo, paturo, & huiuſmodi dotata ſit, intelligitur excluſa ab hereditate aliorum quantumcunq; ab vno ipſorum ſit dotata nu. 136.

Dotata dicitur etiam ea cui fuit dos in teſtamento relicta nu. 155.

Dotare vxorem quod vir teneatur conſuetudo non poteſt diſponere, q. 6. nu. 239.

Dotali in materia quæ conſuetndo attendatur, q. 9. nu. 28. 29. & 32.

Doti vt ſit equalis donatio propter nuptias in vſu non eſt, q. 11. nu. 141.

Dotem non vxor marito, ſed maritus vxori dat apud bermanos nu. 143.

Dote attenditur conſuetudo nu. 146.

Dotem lucrandi ſoluto matrimonio conſuetudo nu. 148.

Dotem præſumptam comprehendit conſuetudo loquens de dote, q. 12. nu 197.

Dubium probabile circa ius Diuinum conſtituere poteſt conſuetudo, q. 8. nu. 127.

Ducatus, Marchionatus, & Comitatus vt non diui-

diuidantur, ſed primcgenito deferantur, conſuetudo facere poteſt, q 11. nu. 210.

Ducis Ferrariæ laus, & quid ſeruet in confirmationibus nu. 83.

Duellum permictens conſuetudo non valet, q. 6. nu. 115.

Duellum Dauid cum Golia Gigante, & Sanſone ſui inſtinctu ſpiritus Sancti uu. 116.

Duellis conſuetudo attenditur ſed reprobatur, q. 11. nu 149. 150. & 151.

Duplicitas eſt reprobata, q. 6. nu. 153.

E

Ecclesiarum, Eccleſiaſticarumq; perſonarum priuilegio detrahens conſuetudo non valet, q, 6. nu. 2 6. Ampliatur nu. 157.

Eccleſias & earum bona non ligat conſuetudo niſi Papa velit, q. 8. nu. 119.

Eccleſiaſtica cauſa finietur ſecundum ius Canonicum etiam in foro Seculari, etiamq; ſi Eccleſiæ non ſit in corporata, q. 9. nu. 23.

Eccleſiaſtica bona vt bona vt ſub certa alia forma vendantur quam ſit in iure expreſſum conſuetudine effici poteſt, q. 11. nu. 12.

Eccle ſiaſticis ritibus valet conſuetudo num. 162.

Ec-

Digitized by Google

Eccleſiæ aliquid preſtandi conſuetudo eſt cauſa ſufficiens ad ſoluendam in futurum nu. 567.

Eccleſiæ res ligat conſuetudo licet ſit laicorum, q. 12.nu. 141. limitatur nu. 142.

Eccleſiæ conſuetudines tolluntur per generales non obſtantias q. 13.nu.31.

Edicti quod deferantur arma an præſumatur ignorantia nu. 20.

Electus abſq; confirmatione adminiſtrare poteſt minora beneficia ſtante conſuetudine, q. 6. nu. 313.

Electus abſq; confirmatione adminiſtrans excuſatur a priuatione beneficij in beneficijs minoribus non autem in maioribus ſtante conſuetudine nu. 314.

Electus plenum ius conſequitur ſtante conſuetudine abſq; confirmatione in minoribus nu. 315.

Electionibus attenditur conſuetudo, q. 11.nu. 160.

Electione officialium conſuetudo ſeruanda eſt nu 161.

Electus vt non confirmetur conſuetudo valet nu.162.

Electionem quod non faciant Clerici niſi morte Prælati Regi nunciata valet conſuetudo quæ tamen non comprehendit Papam qui prouidet Eccleſijs Cathedralibus, & non tenetur requirere aſ-

Digitized by Google

ſenſum Regis in illis locis in quibus erat conſuetudo nu. 168.

Eligendi facultatem reſtringere poteſt conſuetudo nu. 165.

Emenda debetur de conſuetudine nu. 317.

Emens blada cauſa reuerendendi quam pœnam incurat de iure, & quid de conſuetudine num. 464.

Emphiteuſi at tenditur couſuetudo nu. 169.

Emphiteuta non ſoluens debitum canonem quod non cadat a iure ſuo facit conſuetudo num. 170

Emphiteutæ ad domum quod dominus directus ire teneatur pro ſolutione facienda conſuetudo facere poteſt, licet de iure contrarium caueatur nu. 171. Intellige nu. 172.

Emphiteutæ vt dominus petat canonem ſi eſt conſuetudo, excuſatur emphiteuta ſi dominus non petiјt nu. 173.

Emphiteuta non cadit ob canonem non ſolutum quando pœna adeſt non ſoluenti nu. 174.

Emphiteuſi pater non poteſt preiudicare filijs, & alijs, nominatis de iure, tamen contraria conſuetudo tenet nu. 175.

Emphiteuſis ad Eccleſiam reuerſa poteſt pro vno nummo concedi nu. 176.

Emphiteuticæ rei in iudicio diuiſorio licet tota

res

res poſſit vni aſſignari dando equiualentiam alteri domino irrequiſito, tamen quia continetur in eo alienatio debet ſolui ipſi domino laudemium num. 336.

Emphiteuta res ſi exponitur venditioni, non debet præiudicare directo domino quia eſt præferendus ſi velit habere ob conſuetudinem quod proximior de genere, ſeu parentela admictatur ad emendam rem intra annum, & diem poſtquam eſt expoſita venalis, q. 12. nu. 10.

Epiſcopus, & Canonicus quis eodem tempore eſſe non poteſt in eadem Eccleſia etiam ſtante conſuetudine, q. 6. nu. 226.

Epiſcopus viſitans non poteſt exigere pecuniã non obſtante conſuetudine nu. 244.

Epiſcopi alias Hyſpaniæ oſculabantur manus Regum de conſuetudine quæ mala eſt nu. 292.

Epiſcopalis ordinis quæ ſunt non poſſunt acquiri per inferiorem ex conſuetudine etiam vetuſta nu. 309.

Epiſcopum ligat conſuetudo, q. 8. nu. 120.

Epiſcopus pro ſuo iucundo aduentu poteſt creare nouum Canonicum, q. 11. nu. 31.

Epiſcopi receptione attenditur conſuetudo nu. 177.

Epiſcopo viſitanti Monaſteria contribuere tenentur, tamen ſecus de conſuetudine nu. 178.

Epi-

INDEX.

Epiſcopus a ſæpe viſitando abſtineat nu. 179.
Epiſcopus vt prouideat de Prælato omnibus Eccleſiijs etiam collegiatis conſuetudo facere poteſt nu. 516.
Epiſcopus vt ſuccedat in bonis præsbiteri dioceſani ab inteſtato mortui conſuetudo facere poteſt nu. 593.
Epiſcopus filius fam. non dicitur in poteſtate patris niſi in fauorabilibus vt puta in ſucceſſionibus quia non excluderetur a ſucceſſione eo quod non ſit in patris poteſtate nu. 596.
Epiſcopus quod debeat habere bona omnium decedentium ab inteſtato non habebit bona eius qui deceſſit inteſtabilis niſi probetur de communi vſu loquendi in contrcrium, q. 12. nu. 131.
Epiſcopus non poteſt diſpenſare ſuper conſuetu dine quod habens præbendam teneatur reſidere, q. 14. nu. 59.
Epiſcopus diſpenſat in Canonia non autem in præbeuda nu. 60.
Epiſcopus conſuetudinem laudabilem tollere nõ poteſt nu. 61.
Epiſcopi priuilegiata viſitatio vt non tollatur nu. 68.
Equiperantur eſſe ſine effectu, & non eſſe, q. 6. nu. 65.
Equiperatorum in vno ſi diſponat conſuetudo

exten-

extenditur conſuetudo ad alterum, licet conſuetudo ſit correctoria iuris communis, q. 12. nu 143.

Equiperatis per legem antiquam extenditur conſuetudo in pœnalibus nu. 350.

Equitati derogare poteſt conſuetudo etiam ſi ſit ſcripta, q. 8. nu. 22.

Equo vendito an debeatur ſella, q. 11. num. 626.

Error Silueſtr in ſumma, q. 4. nu. 36.

Error Dec. nu. 74. & q. 6. nu. 49. & q. 13. nu. 96. & q. 14. nu. 16.

Error Alex. q 4. nu. 86. & q. 11. nu. 221. & nu. 430.

Error glos. q. 5. nu. 15. ſaluatur nu. 18. 21. & 23. & q. 6 nu. 169.

Error Populi impediret conſuetudinem induci nu. 19.

Error iuris non impedit conſuetudinem induci nu. 24.

Error impedit conſuetudinem induci quando ius eſt in contrarium nu. 25.

Error facti impedit conſuetudinem induci nu. 26.

Error non obeſt conſuetudini quando eſt circa cauſam impulſiuam nu. 27.

Error non obeſt conſuetudini quando ſuperuenit ſcientia nu. 28.

Error

Digitized by Google

Error ſacti facit viciari conſuetudinem nu. 34.
Errans non conſentit nu. 39.
Errantis nulla eſt voluntas nu. 40.
Error Inn. nu. 52. ſaluatur num. 54. & q 9. nu. 39.
Error Brun. nu. 63.
Error Præpoſ. q. 6. nu. 16.
Error Io. Fabr. nu. 35.
Error Rocch. nu. 56. & q. 7. nu. 30. & q. 9. nu. 49. & q. 13. nu. 24. ſed ſe correxit nu. 25. alius error nu. 40.
Error Bal. nu. 81. & q. 13. nu. 16.
Error Iac. de Aret. & ſequncium nu. 136.
Error Luc. de penn. q. 6 nu. 279.
Error Gugliel. q. 8. nu. 88.
Error Auguſtin. ad Ang. de Maleſ. qui tam defenſatur nu. 36.
Error Marſ. nu. 134.
Error Ang. nu. 144. & q. 9. nu. 30.
Error Oldrad. q. 9. nu. 52.
Error Tiber. Decian. q. 10. nu. 47.
Error Soarez nu. 59.
Error Rol. a vall. nu. 76.
Error Ant. q 11. nu. 117.
Error Iaſ. nu. 589. Sed ſe correxit nu 590.
Error Anch. q. 12. nu. 62.
Error gloſ. q. 12. nu. 79.

Digitized by Google

Error Hypp. Rimin. nu. 93.

Error Turr. Crem. q. 13. *nu.* 74.

Euictionibus attenditur conſuetudo, q. 11. *nu.* 180.

Exactione reddituum attenditur conſuetudo. nu. 181.

Excommunicati non declarati ſunt pars Populi conſuetudinem inducentis, q 7 *nu.* 11.

Excommnnicandi ius priuatæ perſone conſuetudo concedere non poteſt, q 8. *nu.* 150 *intellige quando non ſit Clericus aliàs ſecus nu.* 151.

Exemplationibus non requiritur de conſuetudine citatio, licet de iure ſecus ſit, q. 11 *.nu* 182.

Exemplis non eſt iudicandam ſed legibus, q. 5. 5. *nu.* 45.

Ex non actibus inducitur conſuetudo, q. 2. *nu.* 19.

Expreſſum dicitur quod conſuetudine cauetur, q. 8. *nu.* 170.

Extenſio conſuetudinis difficilior quam pacti q. 12. *nu.* 2.

Extendenda non eſt conſuetudo contra ius ex identitate rationis nu. 25.

Extendenda non eſt conſuetudo contra ius etiã ex maioritate rationis nu. 27.

Extendi non debet conſuetudo iuris tertij ablatiua ſed in caſu quo apparet ſeruata intelligi debet

Digitized by Google

Error ſacti facit viciari conſuetudinem nu. 34.
Errans non conſentit nu. 39.
Errantis nulla eſt voluntas nu. 40.
Error Inn. nu. 52. ſaluatur num. 54. & q 9. nu. 39.
Error Brun. nu. 63.
Error Præpoſ. q. 6. nu. 16.
Error Io. Fabr. nu. 35.
Error Rocch. nu. 56. & q. 7. nu. 30. & q. 9. nu. 49. & q. 13. nu. 24. ſed ſe correxit nu. 25. alius error nu. 40.
Error Bal. nu. 81. & q. 13. nu. 16.
Error Iac. de Aret. & ſequncium nu. 136.
Error Luc. de penn. q. 6 nu. 279.
Error Gugliel. q. 8. nu. 88.
Error Auguſtin. ad Ang. de Maleſ. qui tam defenſatur nu. 36.
Error Marſ. nu. 134.
Error Ang. nu. 144. & q. 9. nu. 30.
Error Oldrad. q. 9. nu. 52.
Error Tiber. Decian. q. 10. nu. 47.
Error Soarez nu. 59.
Error Rol. a vall. nu. 76.
Error Ant. q 11. nu. 117.
Error Iaſ. nu. 589. Sed ſe correxit nu 590.
Error Anch. q. 12. nu. 62.
Error gloſ. q. 12. nu. 79.

Error

Digitized by Google

Error Hypp. Rimin. nu. 93.

Error Turr. Crem. q. 13. nu. 74.

Euictionibus attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 180.

Exactione reddituum attenditur conſuetudo. nu. 181.

Excommunicati non declarati ſunt pars Populi conſuetudinem inducentis, q 7. nu. 11.

Excommnnicandi ius priuatæ perſone conſuetudo concedere non poteſt, q 8. nu. 150. intellige quando non ſit Clericus aliàs ſecus nu. 151.

Exemplationibus non requiritur de conſuetudine citatio, licet de iure ſecus ſit, q. 11 .nu 182.

Exemplis non eſt iudicandam ſed legibus, q. 5. 5. nu. 45.

Ex non actibus inducitur conſuetudo, q. 2. nu. 19.

Expreſſum dicitur quod conſuetudine cauetur, q. 8. nu. 170.

Extenſio conſuetudinis difficilior quam pacti q. 12. nu. 2.

Extendenda non eſt conſuetudo contra ius ex identitate rationis nu. 25.

Extendenda non eſt conſuetudo contra ius etiã ex maioritate rationis nu. 27.

Extendi non debet conſuetudo iuris tertij ablatiua ſed in caſu quo apparet ſeruata intelligi debet

Digitized by Google

bet num. 33. Amplia etiam quod ſit præter ius quando eſt tertio præiudicialis nu. 34. Ampliatur in conſuetudine præiudiciali Eccleſiæ magiſq; in oneroſa nu. 35. & 36.

Extendi non debet conſuetudo exorbitans etiã ex identitate rationis nu. 37. 39. & 40.

Extendi non debet conſuetudo ex orbitans etiã ex maioritate rationis nu. 41.

Extenſio conſuetudinis non fit de loco ad locum nu. 42. Ratio nu. 43.

Extenſio conſuetudinis non fit extra Patriam vbi viget nu. 45.

Extendere conſuetudinem vnius loci per vniuerſum orbem temerarium eſt nu. 48.

Extendi conſuetudo Patriæ ad loca omnia regionis non debet niſi ſit generalis nu. 49.

Extenditur conſuetudo ad loca adiuncta Ciuitati ſiue Imperio nu. 69. Declaratur nu. 70. exemplum nu. 71. & 72.

Extendi non debet conſuetudo oneroſa & contra ius ad locum conuicinum; ſed attenditur ius commune nu. 76.

Extendi non debet conſuetudo generalis, & contra ius ad locum in quo non dum caſus euenit nu. 77. Exemplum nu. 78.

Extendi non debet conſuetudo de vno caſu ad alium non expreſſum nu. 82.

Ex

Digitized by Google

Extenſio fieri debet conſuetudinie quando niſi fieret diſpoſitio redderetur eluſoria nu. 132.

Extenſio conſuetudinis fieri debet circa ea quæ veniunt per modum antecedentis neceſſary num. 133.

Extenditur conſuetudo etiam exorbitans a iure communi quando eſt fauorabilis nu. 134.

Extenditur conſuetudo in puniendis delictis tanquam fauorabilis nu. 137 limitatur nu. 138.

Extenditur conſuetudo ad caſum qui ſub lata ſignificatione vocabuli comprehenditur num. 144.

Extenditur conſuetudo ſuper re quæ pari paſſu ambulat nu. 146

Extenſio fit conſuetudinis quando aliquid per ſimilitudinem videtur includi nu. 153.

Extenditur conſuetudo exidentitate rationis in not. caſu nu. 160. licet ſecus regulariter num. 161.

Extenditur conſuetudo ex maioritate rationis nu. 162.

Extenditur conſuetudo a ratione ad ſimilia nu. 184. & 185.

Extimi libro deſcribi non ſolent merces, & mobilia in Italia, nec in Pede monte, q. 90. num. 63.

INDEX.

F

FAbrica, & reparatione Eccleſiæ attenditur conſuetudo, q. 11. nn. 156.

Fabrica Eccleſiæ cuius ſumptibus facienda nu. 401.

Familiæ vt certo modo teſtetur conſuetudo nu. 583. & 584.

Familia Illuſtriſſima Picorum certo modo ſucceditur eorum conſuetudine nu. 587.

Familiam non egreditur conſuetudo, q. 12. nu. 97.

Familiaritas ſeu conuerſatio conſuetudini coheret quæ ſolet pro familiaritate vſurpari, q. 1. nu. 29.

Felin. declaratur, q. 10. nu. 13.

Fœminæ iuriſditionem habentes inducunt conſuetudinem, q. 7. nu. 8.

Fœminæ quæ ſunt de collegio per eas adminiſtrato inducunt conſuetudinem nu. 9.

Fœminæ conſuetudinem indncunt in ſpectantibus ad earum artem nu. 10.

Fœminæ ſi proponantur per conſuetudinem per maſculos, ſucceſſione excluſæ ſatis probatio non erit eas excluſas a maſculis niſi doceatur inteſtato per parentes ſublatas eſſe ſi quidem ex alia cauſa puta per teſtamentum excludi potuerunt, q. 3. nu.

Digitized by Google

num. 68. & q. 18. num. 70.

Fœmina vt indiſtincte non ſuccedat in feudo conſuetudo inducere poteſt, q. 11. nu. 216.

Fœmina vt ſuccedat in feudis, & dignitatibus Regalibus conſuetudo facit nu. 217.

Fœminæ vt admictantur deficientibus agnatis maſculis conſuetudo valet nu. 218.

Fœminis poteſt deuolui feudum per conſuetudinem licet iu ipſa inueſtitura non fuerit facta mentio de fœmina nu. 219. ordine tamen ſucceſſiuo poſt maſculos nu. 220.

Fœmina ſuccedere poteſt ſtante conſuetudiue etiam ſtantibus maſculis, & ſic non ordine ſucceſſiuo vt ſupra nu. 223.

Fœmina vt non ſuccedat ſtantibus maſculis in Comitatibus conſuetudine fieri poteſt, & ſimiliter in alijs diguitatibus babentibus ad miniſtrationem, & poteſt etiam indiſtincte excludere nu. 579. & nu. ſeq.

Fœminæ etiam a legitima excluduntur per maſculos de conſuetudine nu. 581.

Fœminæ vt non ſuccedant in certis bonis conſuetudo facere non poteſt nu. 585, etiam ſi ſit ſpecialis familiæ nu. 587. dum tamen babeat iuriſditionem nu. 589.

Fœminas excludens iu feudis conſuetudo eſt exorbitans, q. 12. nu. 33.

Digitized by Google

Fœminæ vt per maſculos excludantur conſuetudo non extenditur ad alium caſum nu. 86.

Fœminæ quæ ad feuda inuitari ſolent conſuetudine, ſtricte ea vti poſſunt nu. 115.

Ferijs obſeruandis Iudicis conſuetudo attendi debet, non autem actoris, aut rei, q. 9. nu. 4.

Ferijs attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 183.

Ferias vigentes in loco Præſes ſeruare tenetur nu. 184.

Ferias in honorem Dei, *& alicuius ſancti inducere poteſt conſuetudo licet ille* Sanctus *non ſit ſcriptus in* Cathalogo *nu. 185. & 186. vbi de Beato Andrea de Patria Auctoris.*

Ferijs meſſium & vindemiarum attenditur ſtilus, q. 13. nu. 21.

Feſtum Diui Bartholomei *quando eſt colendũ, q. 12. nu. 192.*

Feſtum Beatæ Margheritæ quando celebrandum nu. 103.

Feudali in cauſa quod ſolus dominus eligat Iudices contra Vaſallum non valet conſuetudo, q. 6. nu. 241.

Feudorum conſuetudo ſi dictet quod Imperator non poſſit priuare Duces niſi per patres curiæ iudicentur indgni, Imperator non poteſt contra ſtatuere, q. 8. nu. 110.

feudalis cauſa determinari debet ſecundum conſue-

ſue-

ſuetudinem ſeudorum etiam in curia Eccleſiaſtica niſi ius Canonicum aduerſetur, q. 9 nu. 22.

Feudorum materia conſuetudo loci vbi feudum ſitum eſt attendi debet nu. 59.

feudo fœminas licet habilitet conſuetudo probari debet quod habilitet quando eſt præſtitum iuramentum fidelitatis, q. 10. nu. 71.

Feudis etiam non ſufficit generalem conſuetudinem probari, ſed ſpecialis probanda eſt, & in alienatione feudorum quod probari debet ſpecialiter facta inuitis ſubditis nu. 72. & 73.

Feudalibus in cauſis leges vincit conſuetudo, q. 11. nu. 188.

Feudales conſuetudines ſeruandæ etiam in foris Eccleſiaſticis nu. 160.

feudum alenari non poteſt in extraneos in preiudicium agnatorum, etiam cnm conſenſn Domini directi ſecus de conſuetudine nu. 191. & 192. et ſine Domini conſenſu nu. 193.

feudnm alienari poteſt in preiudicium feudorũ Eccleſiaſticorum nu. 197.

Feuda in præiudicium agnatorum etiam ſi ſint Eccleſiæ ipſi agnatis inſcijs, & inuitis vendi poſſunt ſtante conſuetudine, & aliter alienari per conſuetudinem nu. 198. & 208.

Feudum nouum alienari poteſt nu. 199.

Faudales conſuetudines ligant Eccleſias Ec-

cleſiaſticaſq; perſonas num. 201.

Feudorum Eccleſiæ pro alienatione valebit cõſuetudo Eccleſiæ ſoluendi decem pro centenario nu. 202. & quomodo probetur nu. 203.

Feudum quod poſſit ſimplicitur alienari intelligitur ſine præiudicio agnatorum quibus eſt ius queſitum nu. 206.

Feudalibus derebus qued quis teſtetur conſuetudo valet nu. 208.

Feudum alienari poteſt per conſuetudinem diſponentem vt impetrata licentia à principe, & facta prius oblatione agnatis nu. 209.

Feuda vt diuidantur valet conſuetudo, ſicut quod non diuidantur nu. 211.

Feudeles conſuetudines dicunturiuris poſitiui nu. 322.

feuda tranſmicti poſſunt ad fœminas per conſuetudinem excluſis maſculis nu. 215.

Feudis immemorabilis conſuetudo operatur vt debita requiſita omictantur nu. 224.

Feudo vt non ſuccedat mancus ſtante conſuetudine au procedat in aliter debilitato nu. 234.

Feudum concedentis, & ſuorum maiorum conſuetudo inſpicienda eſt nu. 238.

Feudorum conſuatudo etiam extra iudicium induci poteſt nu. 241.

Feudorum ſpecialis conſnetudo valet vt dominus

Digitized by Google

nus poſt mortem vnius vaſalli poſſit feudum ſuum concedere nu. 242.

Feudali in materia conſuetodo attendenda eſt nu. 244.

Feudales conſuetudines non poſſunt allegari in alia materia quam feudornm, q. 12. nu. 19.

Feudis non extenditur conſuetudo vltra caſum in ea expreſſum nu. 87.

Feudis dignitatum heredem admictens conſuetudo ad heredes maſculos venit reſtringenda nu. 113.

Fidei contraria conſuetcdo nulla eſt, q. 6. num. 363.

Fideiubens obligat bona ſua, q. 11 nu. 248.

Fideiuſſoribus attenditur conſuetudo nu. 247.

Fideiuſſoribus relaxandus eſt reus vbi agitur de pœna vitæ, & mutilatioais membrorum ſtante conſuetudine in caſu quo liquet de innocentia nu. 249. 253. & 254.

Filia vt in Baronia non ſuccedat conſuetudine fieri poteſt nu. 214.

Filiam quod pater non poſſit priuare in certa parte hereditatis, nec poſſit relinquere fratrem ſuum heredem vt diſponit conſuctudo Angliæ nõ trahitur extra Territorium, q. 12. nu. 56.

Filias comprehendens conſuetudo non extenditur ad filios filiarum nu. 114.

Digitized by Google

Filia ſi conſuetudine excluditur per maſculum, excluditur etiam.nepos ex filia nu. 145. & num. 194.

Filium fam. poſſe teſtari nulla regula impedit, ſed ius poſitiuum,q. 6 nu. 197.

Filiusfam. poteſt teſtari ſtante conſuetudine quæ poteſt tollere ius poſitiuum nu. 198.

Fini eterno repugnans conſuetudo nulla num. 164.

Fiſcale ius abſorbens conſuetudo non valet nu. 333.

Fiſco ſi deuoluantur bona alibi natorum non obſtante quolibet ipſorum teſtamento, valebit tamē donatio, nec cenſebitur facta fraus fiſco, q. 12. nu. 85.

Fluminibus attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 257.

Forenſes ligantur conſuetudine loci quo degūt in ieiunijs, q. 9.nu. 35.

Forenſes poſſunt comedere carnes Mediolani tempore quo ex priuilegio Sancti Ambroſij Mediolanenſes veſcuntur carnibus; non tamen Mediolanenſes alibi degentes nu.40.

Forenſes ad collectas ſoluendas conſuetudo adſtringere poteſt licet de iure non teneantur, q. 11. nu. 62.

Forenſis pro rata bonorum quæ poſſidet in lo-

co

Digitized by Google

cto conſuetudinis ſoluit collectas nu.66.

Forenſes de conſnetudine obligari poſſunt ad onera perſonalia, vt cuſtodie Portarum nu. 67.

Forenſis decedens in loco quo adeſt certa conſuetudo circa bona ſucceſſioribus deuoluenda; non ligatur illa conſuetudine ſi alibi illa bona habet ; etiam nomina debitorum quæ legantur vbi facienda eſt ſolutio, q. 12 nu.16.

Formica quidam in ciuitate Bononiæ fuit decapitatus quia in ſecunda gratia non fecit mentionem de primo delicto de quo fuerat pariter gratiatuos; q. 8. nu. 44.

Forma conſnetudinis dicitur rationabilitas, q. 6. uu. 351.

Formam futuris negocijs dare dicitur conſuetudo, q. 8. nu. 189.

Formidoloſorum actus non derogant conſuetudini; qui cautelis ſuperfluis vti volunt, q. 11. nu. 13.

Fratrum, & filiorum fratrum conſuetudo non extenditur ad vlteriores; quando eſt maior ratio coniunctionis, & affectionis, q. 12.nu. 110.

Fructus beneficij vt quis percipiat abſens non relicto Vicario conſuetudo facere non poteſt, q 6. nu. 268.

Fructus ſuperabundannes effici tutoris in bonis pupilli, valet conſuetudo ; & extenditur etiam

ad

Digitized by Google

ad annuos redditus extra Patriam exiſtentes, q.9. nu. 56.

Fructus beneficij vacantis per aliquod tempus quod ad defunctum eiuſq; heredes pertineant, conſuetudo facere poteſt, q. 11. nu. 25.

Fructibus percipiendis attenditur conſuetudo nu. 258.

Fructus a redimente rem venditam quo tempore debeantur nu. 618.

Fructus an dicantur deductis expenſis num. 629.

Frumentum aſportari prohibens conſuetudo intelligitur ſecundum ius, vt nõ trahatur ad id quod quis portat ſui vſus cauſa pro vt de alijs ſimilibus, q. 12. nu. 6.

Furari conſuetus dicitur qui duo furta commiſit, vnde pro tertio ſuſpendetur, q.3 nu.29.

Furari aut falſum dicere teſtimonium vt liceat non valet conſuetudo, q. 6. nu. 110. Ampliatur etiam ſi ſequatur bonum nu. 111. Ampliatur etiã ſi ſequatur peccatum veniale ne dum mortale nu. 112.

Fur vel Filius meretricis ſi quis fuerit vocatus, & conſuetudo ſit quod vocatus poſſit percutere vocantem cum alapa, vel pugno, iſq; vocatus ignorans ius, pugno vel alapa percuſſit vigore conſuetudinis eſt excuſatus nu. 187.

Fur

Digitized by Google

Fur quis præſumitnr ex conſuetudine furandi, q. 11. nu. 268.

Furioſos ligat conſuetudo, q 8. nu. 105.

Furnum ſeu molendinum alicuius frequentans per annos, 40. contra ſe conſuerudinem inducere non dicitur, q. 3. nu. 42.

furtum committens in quinq; ſolidis furca de iure ſuſpendi poteſt ſed de conſuetudine non ſeruatur, nu. 31.

Furtum committens vnica vice in pluribus rebus non dicitur per hoc conſuetus nu. 32.

Furtum committens etiam interpoſitis horis nõ dicitur conſuetus quia requiritur temporis interuallum nu. 33.

Furtis attenditur conſuetudo, q. 11. nn. 266. & nu. 267.

Futura reſpicit conſuetudo ſicut lex, non autem præterita & retro non fingit, q. 12. num. 80.

Futura etiam conſuetudo dannata videtur dannata conſuetudine q. 14. nu. 78.

G

GAbellam ſi omnes ſoluerunt excepto vno qui non ſoluerit per 40. annos, dicitur acquiſita immunitas, q. 4. nn. 78.

Digitized by Google

Gabello vt ſoluatur pro his quæ quis portat ſui vſus cauſa conſuetudo non valet, q, 6. nu. 24. limitatur nu. 248. & q. 11. 272. & 273.

Gabellam ad ſoluendam Clericus per conſuetudinem ad ſtringi non poteſt nu. 270.

Gabellis attenditur conſuetudo, q. 11. num. 269.

Gabella de quibus rebus ſoluatur vel non, attenditur conſuetudo nu. 270.

Gabella ſoluenda in aquis, & pontibus conſuetudo attenditur nu. 271.

Cabella ſi erit ſoluenda de conſuetudine S. Solidorum duorum pro quolibet animali, erit ſoluenda pro quolibet Vitulo quem edidit Vacca in eodem Territorio nu. 274. & non ſoluetur pro gallinis & anſeribus nu. 275.

Gabellis imponendis Ciuitates Italiæ habent iura Imperatoris nu. 276.

Gallicarum mulierum conſuetudo quæ, q. 7. nu. 6.

Generaliſſima conſuetudo quæ, q. 1. nu. 2.

Ceneralis conſuetudo quæ ibi nu. 8.

Generalis conſuetudo viget per totam Italiam vt ſtantibus maſcolis filia non ſuccedat, tamen debet dotari, aut alimentari, q. 6. nu. 106.

Generalis conſuetudo derogat iuri ſcripto, q. 8. nu. 16.

Generalis conſuetudo generaliter adſtringit nu. 21.

Generales conſuetudines ignorare non licet, q. 10 nu. 30 exempla nu. 31.

Generalem conſuetudinem non eſt opus proba- re nu. 48.

Generatio vt incipiat a receptore conſuetudo facere poteſt, q. 11. nu. 213.

Geneuræ ſaluiatæ laus nu. 290.

Gradatim quomodo duo inuicem ſe habent con- ſuetudo extenditur, q. 12. nu. 151.

Gradus ſi a ſtatuto nominetur debet computa- ri ſecundum ius Ciuile, q. 13. nu. 64.

Granum vt non poſſit extrahi de Territorio, de conſuetudine non ligatur qui habet prædium in lo co Conſuetudinis ex quo habet granum quia per iſtum pocerit extrahi, q. 12. nu. 83.

Gratiatus de primo delicto nihil agit ſi obtineat gratiam de ſecundo non facta mentione de primo quia gratia cenſetur ſubrepticia, q. 8. nu. 43.

Græci ſunt referti hereticis, & hereſiarchis, q. 11. nu. 76.

Grecus in minoribus ordinibus conſtitutus po- teſt ſicut alij matrimonium contrahere , tamen ad ſacros ordines non promoueretur niſi uoueret con tinentiam, q. 9. nu. 37.

Digitized by Google

H

HAbitare qui voluerit in Territorio quod habeat immunitatem ſi diſponat lex, quia illa dicitur tranſire in quaſi contractum non poteſt rẽuocari poſtquam venerunt, q. 14. nu. 55.

Habitus Sancti Franciſci Vienneñſis Prouinciæ, q. 11. nu. 373.

Hebrei legis hebreæ periti vt faciant teſtamenta valet conſuetudo nu. 605.

Heredes ſimplioiter filios appellamus de Conſuetudine nu. 631.

Heredes immunes ſunt nouem diebus quibus lugebitur defunctus vt inius vocari non poſſint nu. 635.

Hereditas patris equaliter inter filios diuidi debet, ſed ſi ſecus ſit ſeruatum, quia hereditas ſit aſſignata primogenito ex non vſu legis dicitur inducta conſuetudo, q. 3. nu. 86.

Hereditas quod detur codicillis conſuetudo facere poreſt licet de iure ſecus ſit, q. 11. nu. 612.

Hermafroditus ſi a mille annis natus non eſt, & ſic homines non ſunt vſi lege de eo iudicando loquente, ex hoc non eſt illi legi derogatum, q. 3. nu. 79.

Honeſtati repugnans conſuetudo non valet, q. 6. nu. 298.

Hone-

Digitized by Google

Honeſtatir ſeruandæ cauſa conſuetudo de caſu proprio ad improprium extenditue, q. 12. num. 149.

Honoribus deferendis attenditer conſuetubo, q. 11. nu. 282.

Horas poſt Canonicas conſnetum dici quilibet dicere tenetur nu. 158.

Hoſpitÿs attenditur conſuetudo nu. 283.

Hoſpitalium ſacerdotes quid facere valeant quoad ſacramenta ſtante conſuetudine nu. 536.

Hypothecæ ius competens vxori conſuetudo tollere non poteſt, q. 6. nu. 98.

I

IEiunia inducens ius poſitiuum per conſuetudinem tolli poteſt, vt patè quod oua, & lacticinia in diebus ieiuniorum licaat in aliquibus Terris vbi non ſunt piſces neq; oleum, ſed ſunt loca ſterilia, & mcntuoſa, q. 6 nu. 28.

Ieiunÿs, & vigilÿs Sanctorum quæ conſuetudo ſeruanda, q. 9. nu. 33.

Ignorantiæ iuſtàm cauſam tribuere dicitur conſuetudo, q. 8. nu. 188.

Ignorantia conſuetudinis an præſumatur, q 10. nu. 75.

Ignorantia ſtatutorum non præſumitur ſed ſcien-

ſcientia nu. 77.

Illicitum facit conſuetudo quod de ſui natura eſt licitum, q. 8 nu. 34.

Immemorabilis conſuetudo valet licet inducta per perſonas non habentes poteſtatem legis condendæ, q. 7. nu. 19.

Immemorabilis conſuetudo dicitur habere vim tuli, conſtitoti, & huiuſmodi, q. 8. nu. 146.

Immemorabilis conſuetudo dicitur quæ eſt a centum annis nu. 147.

Immemorabilis conſuetudo ſeruanda etiam ſi ſit irrationabilis nu. 184. & 185. licetq; neceſſario requiſita ad eam inducendam non interuenerint nu. 186.

Immemoraailis conſuetudo probatur per ſolam famam, item ſi teſtes deponaut quod communis opi. eſt memoriam non eſſe in contrarium, & vidiſſe obſeruari ſuis temporibus, & a ſuis maioribus audiu?ſſe ſic obſeruatum, nec vidiſſe, nec audiuiſſe, nec audiuiſſe quemquam qui aliàs viderit obſeruari præter id quod teneatur dicere actus, q. 10. nu. 4. & 5.

Immemorabilis couſuetudo tolli nou poteſt per Iudicem, q. 14. nu. 63. imo nulla nu. 64.

Immunitatem a collectis dare, & tollere poteſt conſuetudo, q. 11. nu 64.

Immunitatibus attenditur conſuetudo, & quas

uires

Digitized by Google

uires habere dicatur nu. 284. & 285.

Immunitas collectarum debet intelligi reſpectu Ciuium non autem forenſium nu. 286. Ratio quæ ſit nu. 287.

Imperatoris nomen non apponendi in inſtrumentis couſuetudo non probatur per teſtes, ex eo quod dicant, Notarios conſueuiſſe publicare inſtrumenta ſine nomine Imperatoris niſi deponãt de actuum frequentia, q. 3. nu. 8.

Implere pro parte ſua in cumbentia debet, & illud probare qui vult vti cõſuetudine, q. 8. nu 129.

Inanimatæ rei quoq; tribuitur conſuetudo, q. 1. nu. 28.

Indictio non eſt de neceſſitate vt apponatur in inſtrumentis ſtante conſuetudine q 6, nu. 39.

Ineligibilem facere poteſt conſuetudo eligibilem, q. 10. nu. 164.

Inequalis non valet conſuetudo in oneribus, q. 11. nu. 399.

Infantes ligat conſnetudo, q. 8. nu. 87.

Inferior ſuperiori præiudicare non poteſt, q. 6. un. 143.

Inferior in ſuperiorem auctoritatem dans conſuetudo non valet nu. 145.

Infeudandi conſuetudo inducitur vnico acto concurrente ſpacio 40. ann q. 3. nu. 38.

Infeudari niſi ſolita ſint bona Eccleſiæ, non poſ-

Digitized by Google

ſunt in feudum concedi per Prælatum, q. 11. nu. 200.

Inſeudandi conſuetudine ſtante ſubditi etiam inuiti poterunt in feudum dari nu. 240.

Ingreſſibus attenditur conſuetudo nu. 289.

Ingreſſus proconſulis, & Præſidis Prouinciæ eſt per eam partem per quam eſt conſuetudo nu. 290.

Ingreſſu cuiuſlibet officialis ſeruanda eſt conſuetudo nu. 291.

Ingreſſum Reuerendiſſimi DD. Epiſcopi Spoleti, Illuſtriſſimi DD. Legati Perusiæ, ac Gubernatoris, & Illuſtris DD. de Ballionibus faciunt per Portam Terterij Authoris nu. 292.

Inhabilitare alias habilem poteſt conſuetudo. q. 8. nu. 29.

Initium voluntarium non habens conſuetudo nulla eſt, q. 3. nu. 6. & q. 11. nu. 453.

Innatum fere dicitur conſuetudo, q. 8. nu. 156.

Inquilinus ſicut per pactum tenetur ſoluere pẽſionem domus a ſe conductæ etiam pro tempore quo fuit peſtis, ita pariter per conſuetudinem, q. 11. nu. 446.

Inſtallatione quando dicatur acquiſita poſſeſſio dignitatis in certa ſede ſtante conſuetudine nu. 495. Ratio nu. 496.

Inſtallatio fienda in certo loco conſuetudinis, an

intel-

intelligatur de ſimili loco, q. 12. nu. 64.

Inſtallatio fienda de conſuetudine vno modo non extenditur ad alium modum mu. 124.

Inſtrumentis conficiendis conſuetudo loci vbi conficiuntur ſeruanda eſt, q. 9. nu. 63.

Inſtrumentum cum clauſulis ſolitis facere quis tenetur quando eſt obligatus ad faciendum inſtrumentum, q. 11. nu, 87.

Inſtrumento apponi conſueta veniunt licet nō reperiantur appoſita nu. 93. Imo poſſunt addi licet non diceretur quod extenderetur ad ſenſum ſapientis nu. 94.

Inſtrnmenta recipiunt ſuppletionem a conſuetudine nu. 95.

Inſtrumentis attenditur conſuetudo nu. 295.

Inſtrnmentum inſufficiens facere poteſt conſuetudo quod alias eſſet ſufficiens nu. 297.

Inſtrumenta confeciendi facultatem conſuetudo dare poteſt non habenti, nu 300.

Inſtrumento Notarij ſine teſtium ſubſcriptione vt credatur conſuetudo facere poteſt nu. 301.

Inſtrumento robur probatorium tollere poteſt conſuetudo, & ſic quod legitimatio non probetur per inſtrumentum publicum nu. 302.

Inſtrumentum Notarij abſq; ſigno admipoteſt a conſuetudine niſi penes tertium reperiatur inſtrumentum, & non conſtat quod Notarius

ſuit rogatus, q. 12. num. 7.

Inſtrumentis clauſulæ apponi ſolitæ de conſuetudine apponi debent, q. 13. nu. 53.

Intellectus Doctoris quem vltimo loco recenſet attenditur, q. 5 nu. 29.

Intellectus Gemin. ad c. Abbate de Verb. ſign. nu. 47.

Intellectus ad l. cum de conſuetudine ff. de leg nu. 48.

Intellectus. c. dilectis filijs de App. q. 6. nu. 146.

Intellectus ad §. ex non ſcripto Inſtit. de iu: natural. q. 8. nu. 7.

Interdicto generali vt Eccleſia pulſet campanas non poteſt facere conſuetudo, q. 6. num. 310. Ampliatur vt nec etiam ſubmiſſa voce dicto tempore celebrari poſſit nu. 311.

Interficere vt liceat interfectorem patris, aut percutientem te in faciem non valet conſuetudo, q. 6. nu. 203.

Interpretationem auferens conſuetudo non valet quia contra ius naturale, nu. 175.

Interpres legum etiam Diuinarum dicitur conſuetudo, q. 8. nu. 53.

Interpretari debet conſuetudo dubia ſecundum ius commune non autem ſtatutarium nu. 54.

Interpretari ſecundum ius commune non debet

con-

Digitized by Google

conſuetudo ſi deroget iuri communi nu. 57.
Interpres ſtatutorum eſt conſuetudo nu. 58.
Interpretationibus ſtatutorum multum attendenda eſt conſuetudo uu. 59.
Interpres Priuilegiorum conſuetudo nu. 60.
Interpretatur diſpoſitionem teſtatoris couſuetudo nu. 61.
Interpretatur conſuetudo Conſtitutiones, & literas obſcuras nu. 65.
Interpretatur conſuetudo in quibuſdam ſacram paginam nu. 67.
Interpretatur conſuetudo verba contractus nu. 70. & 74.
Interpretatur conſuetudo rudes ſermones nu. 75.
Interpretatnr conſuetudo acta iudicij dubia nu. 76.
Interpretatur conſuetudo omnem diſpoſitionem nu. 78.
Interpretandi conſuetudo ſicut habet naturam actiuam, ita & paſſiuam vt interpretationem patiatur nu. 79.
Interpretandis contrahentium verbis conſuetudo loci contractus attenditur, q. 9. nu. 43.
Interpretatio fit contra eum pro quo profertur conſuetudo in contractibus nu. 62.
Interrũpatur quãdo conſuetudo, q. 14. nu. 93.

Interrumpi non poteſt conſuetudo vnico actu contrario nu. 97. limitatur nu. 98.

Interruptio inducitur ante annos decem lite ſequunta ſicut per facti moleſtiam nu. 101.

Interrumpti non dicitur conſuetudo per vnicum actum illegitimum, & violentum nu. 106.

Inuentarij ſolemnitatis diminutiua conſuetudo non probatur quod ita alias ſint confecta, niſi etiam quod iſtis ſic confectis dabatur fides, q. 10. nu. 25.

Inuentarijs conficiendis attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 308.

Inuentor conſuetudinum laude dignarum in Ecclesia quis fuerit, q. 12. nu. 180.

Iocalia, & veſtes ſericæ miſſæ per maritum vxori ad domum vt cenſeantur donata conſuetude facere non poteſt, q. 11. nu. 144. Contrarium nu. 145.

Irrationabilis conſuetudo mala dicitur, q. 6. nu. 5.

Irrationabilem eſſe conſuetudinem quatuor modis contingit nu. 6.

Irratianabilis conſuetudo præſumitur ſi ſit contra ius nu. 12. & 26.

Irrationabilis dicitur cõſuetudo quæ fouet fraudes, malicias, & falſitates nu. 33.

Irrationabilis eſt conſuetudo contra ſubſtantialia

tialia

Digitized by Google

tialia actus num. 74.

Irrationabilis eſt conſuetudo quæ remictit ſolemnitates a Iure Canonico requiſitas in alienatione rei Eccleſiaſticæ nu. 89.

Irrationabilis dicitur conſuetudo qua quis inducitur ad peccandum nu. 95.

Irrationabilis eſt conſuetudo vt electio fiat per cartellos nu. 114.

Irrationabilis conſuetudo dicitur non veſtita ſed nuda, & frigida, nu. 350.

Irrationabilis conſuetudo dicitur lex mortis ideoq; extirpanda nu. 332. & 353.

Iudei fœnerari poſſunt cum Chriſtianis quia curandum non eſt de peccato eorum qui foris ſunt 159.

Iudeos ligat conſuetudo ſi habitent niſi lex Moſaica repugnaret, & niſi ſpecialis ſit conſuetudo inter iudeos, q. 8. nu. 106.

Iudex quod quis ſit in cauſa propria conſuetudo facere poteſt nu. 139. & q. 11. nu. 316.

Iudex appellationis ſequi debet conſuetudinem primi fori ſuper rectitudine proceſſus q. 9. uum. 15.

Iudicis a quo conſuetudo in actis iam factis, iudicis ad quem in faciendis ſeruari debet nu. 16.

Iudex delegatus ſequi tenetur conſuetudinem loci in quo habet commiſſionem circa preparatoria

nu. 17, & ita reperitur practicatum nu. 18.

Iudex in deciſorijs ſeruare tenetur conſuetudinem litigantium nu. 19. & quid ſi cum laico concurrat Clericus nu. 20.

Iudici vt citet aliquem in Territorio alterius conſuetudo iuriſditionem dare poteſt, q. 11. num. 58.

Iudex in iudicando a conſuetudine recedere non debet nu. 310.

Iudex ſtante conſuetudine ſcribit acta caoſæ, & fides adhibetur nu. 393.

Iudex inferior conſuetudinem tollere non poteſt, q. 14. nu. 62.

Iudicij ordinatorijs ſeruabitur conſuetudo loci Iudicijs in deciſorijs autem loci cõtractus, q 9. nu. 3. limita primum nu. 13. Ampliatur nu. 14.

Iudicijs attenditur conſuetudo, q. 11. 309.

Iudicium vt quis non poſſit mouere per procuratorem niſi habeat priuilegium ſtante conſuetudiné, ſufficit quod tempore quo procurator agit ipſe conſtituens habeat priuilegium nu. 315

Iuramentum quod litigantes non ſubeant de calumnia, non valet conſuetudo, q. 6. nu. 100.

Iuramentum calumniæ vt non præſtetur partibus conſuetudo non valet nu. 317.

Iuramentum calumniæ remitti poteſt per reſcriptum cum clauſula non obſtante, ſicut etiam

tacite

Digitized by Google

tacite per partes num. 319.

Iuramentum quis ſine cauſa ſubire non tenetur quando aliter fuit probatum nu. 324.

Iuramentum fidelitatis vt originarij non habitantes in Terra Domini vtilis præſtare non teneātur conſuetudo facere poteſt, q. 6. nu. 246.

Iuramentum exigens vltra plenam probationem conſuetudo nulla eſt legitima cauſa non ſubſiſtente nu. 320.

Iuramentis attenditur conſuetudo nu. 325.

Iuramentis nouam formam dare poteſt conſuetudo nu. 326.

Iurans de conſuetudine eſt vt tangat ſcripturas, & ſecus non valebit iuramentum licet verbō interpoſitum nu. 327.

Iuramentum reo de ſtilo deferri ſolet, tam in inquiſitione quam in accuſatione, q. 13, nu. 2.

Iurans non contrahere matrimonium cum Berta vel contrahere cum ſeia, & per conſequens non cum Berta, ſi cum Berta contrahit matrimonium tenet licet ſit periurus, q. 14. nu. 7.

Iurans certam relligionem ingredi; & aliam eſt ingreſſus, tenet ingreſſus nu. 8.

Iurans non vendere librum, & vendit, tenet venditio nu. 9.

Iurans non condere teſtamentum, & condidit tenet teſtamentum nu. 10.

Iu-

Iurans non fideiubere pro aliquo, ſi fideiubeat tenet fideiuſſio nu. 11.

Iuri Diuino contraria conſuetudo non tenet, q. 6. nu. 121. *&* 151.

Iuri Diuino contraria conſuetudo aliqua inualida ante Aduentum Chriſti, quæ tamen poſt valida eſſe poteſt nu. 152.

Iuri naturali contraria conſuetudo non valet nu. 171. *limitatur nu.* 182. 183. 187.

Iuri gentium contraria conſuetudo non valet niſi rationabilis, & præſcripta, & generalis ſi autem ſpecialis, in illo loco tantum nu. 189.

Iuribus tenentibus obedientiam vnionem, & Eccleſiaſticam diſciplinam conſuetudo repugnans non tenet nu. 233.

Iuri communi conformis conſuetudo delectabilis, & fortior alia, q. 8. *nu.* 182. *imo fortior immemorabili nu.* 183.

Iuri priuatorũ derogare poteſt cõſuetudo ſi ſit generalis, q. 11. *nu.* 396. *Intellige nu.* 397.

Iuri communi conformis conſuetudo attenditur ſtante duplici conſuetudine. 4. 14. *nu.* 74.

Iure ſublato an cenſeatur ſublata conſuetudo nu. 115. *limitatur.* 116.

Iuriſditionis eſt conſuetudinem creare, q. 8. *nu.* 140.

Iuriſditionem non habenti conſuetudo dare po-

teſt

teſt num. 131.

Iuriſditionem conſuetudo dare poteſt non tantum perſonis ſed etiam rebus & locis nu. 137.

Iuriſditionem dat conſuetudo etiam mere priuato nu. 138.

Iuriſditionem dare poteſt conſuetudo non tantum maſculis ſed etiam fœminis nu. 141.

Iuriſditionem tribuit conſuetudo non tantum in principali ſed etiam in acceſſorio nu. 145.

Iuriſditio ſicut per conſuetudinem confertur ita tollitur nu. 148.

Iuriſditionem inferioribus deponendi Clericos conſuetudo dare non poteſt nu. 149.

Iuriſditionibus attenditur conſuetudo, q. 11. 328.

Iuriſditionem in alieno Territorio quis ſtante conſuetudine exercere poteſt nu. 329. itemq; merum Imperium, & habere poteſtatem in ſanguine hominis nu. 331.

Iuriſditionem laicis in Clericos conſuetudo nullo iure tribuere poteſt nu. 332.

Iuriſditionem tribuens conſuetudo, tribuere etiam dicitur in cauſa recuſationis, q. 12. num. 148.

Ius aliud ſcriptum, aliud non ſcriptum, q. 2. nu. 22.

Ius dicitur conſuetudo nu. 13.

Ius

Digitized by Google

Ius commune loci in quo reperitur dicitur conſuetudo ibi nu. 14.

Ius non ſcriptum dicitur conſuetudo num. 15. etiam in ſcriptis redacta 16.

Ius licet dicatur conſuetudo, tamen intelligitur poſtquam eſt inducta, non autem antea ibi num. 18.

Ius commune appellatur conſuetudo in loco quo viget nu. 26.

Ius queſitum ex inueſtitura an tollatur num. 204. & quomodo nu. 205.

Ius tertij tolli poteſt conſuetudine. q. 11. num. 613.

Ius Ciuile uniuerſaliter quoad omnes non facit conſuetudo, q. 12. nu. 44.

Ius vniuerſale ſi acquiratur, conſuetudine fit extenſio ad omnes alios actus de eadem ſpecie nu. 152.

Iuſticiæ repugnans conſuetudo non valet, q. 6. nu. 343.

L

LAicorum conſuetudo grauans Clericos nulla nu. 258. limitatur nu. 259. 260. & 262. 263.

Laici non poſſunt alienare bona Hoſpitalis vigore

gore conſuetudinis nu. 280.

Laici non poſſunt derogare iuribos Clericorum nu. 281.

Laicorum ad conſilium ſequendum Iudex Eccleſiaſticus arctari non poteſt in Eccleſiaſticis nu. 282.

Laici vt fiant capaces ſpiritualium conſuetudo valet nu. 332.

Laicis in Clericos in minoribut ordinibus conſtitutos iuriſditionem conſuetudo dare poteſt, q. 8. nu. 133.

Laici de conſuetudine poſſunt habere adminiſtrationem oblationum factarum Ecclesijs, q. 11. nu. 387 limitatur nu. 388.

Laicus in Oratorijs vt recipiat oblationes niſi ad Eccleſiæ reparationum vel ad aliquem honeſtum vſum eonſuetudo fæcere non poteſt, q. 6. nu. 879.

Lapides, lignaq; in alieno tollere licet ex con ſuetudine, q. 8. nu. 81. & 82.

Laudemijs ſoluendis valet conſuetudo, q. 11. nu. 334.

Laudemia de conſuetudine Regni Franciæ debentur Domino Cenſuali quando res venditur nu. 335.

Laus Baldi ſoſſini ſoro ſempronienſis, q. 14. num. 22.

Le-

Legatum incertum redditur certum ſtante conſuetudine teſtatoris, q. 8. nn. 67.

Legatorum interpretationibus ſeruanda eſt conſuetudo loci vnde fuit teſtator qui fecit legatum, q. 9. nu. 1.

Legatus de latere an poſſit tollere conſuetudinem, q. 14. nu. 56.

Legatus poteſt tollere ius patronatus quæſitum conſuetudine nu. 58.

Legis loco ſeruatur conſuetudo, q. 2. nu. 31.

Legem tollit conſuetudo ibi nu. 32.

Legi contraueniens an mereatur pœnam, q. 3. nu. 17.

Legum correctio euictanda eſt, q. 6. nu. 63.

L. heredem ff. de his quibus vt in dign. & l. 1. C. eo. tit. diſponentes, quod hæres quando noo vindicauit mortem defuncti priuſquam adeat fiſcus ab eo illam aufert tanqnam ab indigno conſuetudo non valet nu. 204.

Legi præceptum continenti conſnetudo repugnans nulla eſt nu. 329.

Lex conſilium continens contraria conſuetudine tollitur nu. 330.

Lex habens perpetuam cauſam probibitionis contraria conſuetudine non tollitur nu. 334.

L. item quæritur §. qui impleto ff. loca. quando non habeat locum, q. 8. nu. 11.

L. ma-

L.maximum vicium. C. de liber. præter. & legis. 12. tab. equitatem tollere poteſt conſuetudo nu. 23.

Legem quibus caſibus tollit conſuetudo nnm. 24.

Lege maior dicitur conſuetudo quando illi derogat nu 165.

Lex aut ſtatutum ſi non ſunt conſuetudine recepta non valent, & quod tempus exigatur nu. 172.

Leges contrariæ canonibus ſeruari poſſunt in foro Canonico ita ſtante conſuetudine, q. 9. nu. 27.

L. pen. C. de Edif. priuat. de conſuetudine non ſeruatur, q. 11. nu. 380.

L. Deo nobis. C. de Epiſc. & Cler. in Regno Franciæ non ſeruatur nu. 578.

Legem contrariam in loco non autem alio tollere dicitur conſuetudo, q. 12. nu. 52.

L. Sacri affatus. C. de diuerſ. reſcript. de conſuetudine non ſeruatur, q. 13. nu. 51.

Legem tollit conſuetudo, q. 14. nu. 25.

Lex generalis non tollit conſuetudinem certi loci nu. 43. limitatur. 44

Lege noua contraria an tollatur conſuetudo nu. 110.

Legem ſi ſequatur conſuetudo ſeruatur num. 112.

Digitized by Google

Lex noua non tollit conſuetudinem quando cum diſpoſitione iuris communis concurſum habet nu. 113.

Legitimam in totum tollere poteſt conſuetudo, q. 6. nu. 184.

Legitimatus quod ſuccedat in feudis conſuetudo facere poteſt, q. 11. nu. 237.

Libellus quo petitur concubina reijciendus, & lacerandus eſt nemine inſtante per Iudicem cum contineat peccatum, q. 10. nu. 37.

Libello proponenda eſt conſuetudo, q. 11. nu. 3. ſiue factum ex quo reſultat conſuetudo nu. 4.

Libellus ineptus eſt, & ſic libellans cadit a cauſa ſi proponitur conſuetudo, & eſt ſtatutum nu. 5.

Libellus quo intentatur ius commune, ſeu ſtatutum, & probetur de conſuetudine eſt nullus, & actor debet ſuccumbere reſeruato ſibi iure iterum agendi nu. 7.

Libellum contra conſuetudinem formatum iudex poteſt ſpernere ſicut ſi contra ius nu. 8.

Libello accuſatoris dici conſuetum eſt, quare peto reum puniri iuxta formam iuris & ſtatutorum nu. 9.

Libellus vt non detur in iudicijs conſuetudo valet, requiritur verum vt petitio fiat apud acta nu. 312. & 313.

Libellus

Digitized by Google

Libellus ſi lege cauente debet dari in ſcriptis niſi in cauſis breuioribus & non repeietur expreſſe determinatum quæ ſint iſtæ cauſæ breuiores niſi ſecundum quod Iudex detrrminauerit, pone quod in Curia Poteſtatis ipſe hunc ſtilum ſequutus eſt, quod in cauſis 20. ſolidorum non detur libellus in ſcriptis ſtilus hic in poſterum ſeruandus eſt, q. 13. *nu.* 20.

Libri officij probant conſuetudinem, q. 10. *nu.* 23. *ſed non ſimpliciter nu.* 24.

Librorum per inſpectionem probatur conſuetudo non ſcribendi nu 26.

Libri rationum vt plenam fidem faciant conſuetudo facere poteſt, q. 11 *nu.* 520.

Libris mercatorum vt fides adhibeatur conſuetudine fieri poteſt nu. 521.

Libris Capitulorum Eccleſiarum fides adhiberi poteſt abſq; teſtibbs ſtante conſuetudine nu. 543. *& quando nu.* 545.

Libris Canonicorum adhiberi poteſt fides conſuetudine nu. 544.

Libris mereatorum vt detur fides intelligitur in loco quo ſcriptus ſit, q. 12. *nu.* 55.

Licentijs præſtandis attenditur conſuetudo, q. 11. *nu* 337.

Licitum facit conſuetudo quod aliàs eſt illicitum, q. 8. *nu.* 30.

f Licitum

Digitized by Google

Licitum an conſiſcetur propter illicitum quando illicitum non ſit portantis, q. 11. nu. 279.

Ligna emere volentes quod teneantur venire ad nemus meum conſuetudine induci poteſt, q. 3. nu. 58.

Ligna & paleas dominus, Princeps etiam Imperator a ſubditis exigere non poteſt vigore conſuetudinis nu. 252.

Literæ cum ſigillo probant abſq; teſtibus ſtante conſuetudine nu. 546. Ampliatur vt ſoli ſigillo credatur ſine ſcriptura nu. 547. & probat extra dioceſim nu. 548.

Literæ Papæ ſi certo modo ſe habeant per conſuetudinem non trahentur ad literas aliorum Principium, q. 12. nu. 22.

Literæ ſcriptæ contra ſtilum ſunt ſuſpectæ de falſo, q 13. nu. 46. & nullæ ſunt nu. 47.

Literæ Ducis Venetorum ſi non ſunt plumbatæ ſunt ſuſpectæ de falſo quia de ſtilo vtitur plumbo ſicut Papa nu. 49.

Literæ Imperatoris quomodo ſignentur nu. 50.

Lites breuiari expedit publicæ vtilitati, q. 6. nu. 207.

Litem ſuam facit Iudex iudicando contra conſuetudinem non ſecus ac ſi contra legem, q. 8. nu. 161. & q. 11. nu. 478. Ampliatur nu. 479. limitatur nu. 480. & qui tenetur ſecundum iura

iudi-

Digitized by Google

iudicare poteſt, & debet conſuetudinem proſequi d. q. 8. nu. 162.

Localis conſuetudo derogat legi iu illo loco, q. 8. nn. 19.

Locationibus attenditur conſuetudo, q 11. nu. 338.

Locare quando ſolita eſt Eccleſia conſuetudo, attenditur nu. 339.

Locus quod non apponatur in inſtrumentis conſuetudo facere non poteſt, q. 6. nu. 36.

Loci locus in inſtrumento apponendus eſt niſi conſuetudo contrarium dictet nu. 37.

Loci contractus conſuetudo attenditur in deciſoriis quando eſt perſonalis, in reali autem reſpiciente Territorium, conſuetudo loci vbi res eſt ſita attenditur, q. 9. nu 4. & 6 Exemplum nu. 7.

Loci rei conſuetudo attenditur quando non ſumus in contractibus, ſed circa deciſoria nu. 9.

Loci litigantium conſuetudo attendi debet quando diuerſæ ſunt conſuetudines litigantium, & Iudicis circa oontractum nu. 10.

Loci laicorum cõſuetudinem ſeruare debet Epiſcopus in deciſoriis, in præparatoriis autem ipſius nu. 11.

Locis contractus non attenditur (vt aliàs fieri ſolet) in lucro dotis nu. 31.

Loci vbi contracta eſt venditio conſuetudo

ſeruanda eſt nu. 41.

Loci in quo quis delinquit conſuetudo attendi debet, licet extraneus ſit delinquens nu. 64.

Loci vbi defunctus habeat domicilium in ſucceſſionibus attendicur conſuetudo licet ſuccedere volens ſit forenſis nu. 65.

Loci vbi exequutio fieri eebet ſeruanda eſt conſuetudo in exequendo nu. 66.

Locis varijs variæ conſuetudines reperiuntur, q. 11. nu. 466.

Loquendi conſuetudo attenditur nu. 341.

Ludendi conſuetudo inualida, q. 6. nu. 107.

Ludus alearum prohibitus niſi ludens ſit homo otioſus, vel laboribus faſtiditus, vel ludat cauſa ſolatij ſine fraudibus, & ſine blasſemijs; quia imo tunc euitabuntur malæ cogitationes, & peccata, nu. 109.

Lupanari vt quis comparere teneatur conſuetudo non valet, minuſq; præceptum Domini inuitantis ſubditas ad tripudia nu. 299.

M

MAgiſtratibus qui ſint præponendi, q. 11. nu. 503.

Maiori parte, aliquid determinante quod ſtetur minori cõſuetudo diſponere nõ poteſt, q. 6. nu. 235.

Maior

Digitized by Google

Maior ratio quando extat in caſu ad quem trahitur quam in caſu conſuetudinis ſit extenſio, & conſuetudo trahitur ad illum caſum, q. 12. num. 192.

Maior ratio vbi eſt trahitur cõſuetudo ad alias perſonas, licet ſit conſuetudo negatiue prolata inter certas perſonas nu. 195.

Malæ conſuetudines non dicuntur conſuetudines, q. 6. nu. 354.

Malæ conſuetudines ab impijs priuilegia reputantur nu. 355.

Malæ conſuetudines augent non leuigant crimen nu. 358.

Malæ conſuetudines vſurpationes, & corruptelæ dicuntur nu. 359.

Malæ conſuetudines nullæ etiam ſi ſint immemorabiles nu. 360.

Male conſuetudines non ideo valent quia iuratæ nu. 362.

Mala vita præterita facit preſumi ad præſentem. q. 8. nu. 159.

Mandatarij conſuetudo inſpicienda, q. 11. nu. 239.

Mandatis attenditur conſuetudo nu. 342.

Mandata cenſentur conſueta nu. 343.

Manipulum portat ſubdiaconus in manu ſiniſtra de conſuetudine nu. 46.

Manutergium ſolet dari in ordinationibus Clericorum, q. 3. nu. 49.

Mariti heredes ſi dent mulieri fundum pignori fructus compenſantur in ſortem, q. 6. nu. 129.

Maritus cum alienauerit ſiue diſſipauerit eius bona quod poſſit alienare eius vxoris conſuetudo non valet nu. 229.

Maritus vt non teneatur donare vxori, & facere contra dotem conſuetudo facere poteſt, q. 11. nu. 140.

Maritus, & vxor renunciare poſſunt conſuetudini quod acquiſita per coniuges diuidantur, q. 14. nu. 2.

Martini conſuetudo habebit nihilominus locum ſi pater ſtipuletur ſimpliciter reddi dotem in omnem caſum reſtituendæ dotis, q. 11. nu. 391

Martini conſuetudo contra communem opi. quomodo ſe habeat nu. 407. Declaratur nu. 408 item nu. 410 & nu. 411.

Martini conſuetudo non extenditur ad viduam morientem q. 12. nu. 26.

Martini conſuetudo habet quod filia in dote profecticia ſi moriatur habeat heredes filios ſuos non autem patrem vt ius commune diſponit nu. 95 reſtringitur tamen vt ſuccedat quando ipſa decedit conſtante matrimonio, & ſuperſtite marito, quia tunc ſolij ſuccedunt, & non pater mulieris, tamen

non

Digitized by Google

non habet locum quando ipſa præmortuo marito deceſſit quia tunc ad patrem reuertitur nu. 96.

Maſculos infeudandi conſuetudo non extenditur ad fœminas nu. 112.

Materno a genere vt quis denominetur non valet conſuetudo, q. 6. nu. 325.

Materna ex progenie quis Nobilis cenſeri poteſt nu. 326,

Mater quaſi dicitur conſuetudo, & vt tali adhibenda eſt reuerentia, q. 8. nu. 4.

Mater ob non petitum tutorem priuari non debet ſucceſſione ſtante conſuetudine, q. 11. num. 465.

Mater quo iure a ſucceſſione excludebatur nu. 582.

Materia ſuper qua teſtes deponere debent etiã non interrogati, eſt potius practicabilis, & vtilis quam ſubtilis, q. 6. nu. 62.

Matrimonium quod ſit licitum cum ſponſa patris ſui an conſuetudine fieri poſſit nu. 140.

Matrimonium ſecundum ſequuta carnali copula quod præualeat primo an conſuetudo facere poſſit nu. 141.

Matrimonium vt contrahi poſſit inter conſanguineos conſuetudo facere non poteſt nu. 216.

Matrimonium cum ſponſa fratris licitum non eſt nu. 335. & q. 11. nu. 369.

Matrimonium contrahentes conſuetudinem loci contractus ſeruare tenentur etiam quoad bona alibi ſita, q. 9. nu. 8.

Matrimonijs attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 344.

Matrimonijs ſi conſuetudo Patriæ omiſſa ſit, matrimonium non per hoc viciatur nu. 345.

Matrimonium impedire poteſt conſuetudo ſi ſequatur diſcordia, & tumultus in Ciuitate num. 346.

Matrimonium dicitur contrahi per annli immiſſionem nu. 347.

Matrimonium tempore feriato non contrahendi non valet conſuetudo nu. 348.

Matrimonium vt contrahi non poſſit in quinto gradu conſuetudo valet nu. 349.

Matrimonium vltra quartum gradum contrahi non probibetur nu. 350.

Matrimonium diuerſis gradibus reperiri per antiquos canones probibitum nu. 151.

Matrimonium fuit alias probibitum in tertio gradu contrahi nu. 352.

Matrimonio in contrahendo ſi conſuetudo ſit vt tradatur anulus cũ certa ſolemnitate, ſi probetur anuli traditio cum illa ſolemnitate ſatis probatur matrimonium contractum nu. 454.

Matrimonium non dicitur nullum nec inualidum,

dum, quia ſolemnitas conſuetudinis non fuerit ſeruata nu. 355.

Matrimonium ſupra contrahentes vt ſuperponatur pallium conſuetudo non valet nu. 356.

Matrimonio vt de conſuetudine contrahentes bibant & oſculentur eſt vanum nu. 357.

Matrimonium impediri poteſt inter aliquos conſuetudine mixta laicorum, & Clericorum quamuis aliàs ſit permiſſum nu. 358.

Matrimonium ſpirituale non poteſt impediri per conſuetudinem, & ſic inhabilitari ad illud, quia generaret ſcandalum nu. 361. & ſeq.

Matrimonij vſum conſuetudo impedire non poteſt nu. 363.

Matrimonium contrahendum, & aliquo caſu contractum dirimit conſuetudo approbata per Papam nu. 364.

Matrimonij ſuper accidentalibus valet conſuetudo, & ſuper donatione propter nuptias num. 366.

Matrimonium ad contrahendum in habiles conſuetudo habilitare non poteſt nu. 367.

Mediolenenſium laus nu. 305.

Membrorum ſuorum licet nemo dominus ſit, tamen contraria conſuetudo tenet, q. 8. nu. 31.

Mendacium ſolum eſt peccatum veniale non autem mortale, q. 6. nu. 114.

Men-

Menſis eſt de ſubſtantialibus inſtrumenti niſi ponatur dies omni certitudine certus vt in die Natalis D. N. I. Chriſti nu. 42.

Mercari quod liceat diebus feſtiuis conſuetudo non valet nu. 119.

Mercatoris omni ſcripturæ quod credatur conſuetudo non valet nu. 69. limitatur nu. 70. Limitatur etiam nu. 71.

Mercatorum actibus conſuetudo attenditur, q. 11. nu. 370.

Mercatorum libris quod credatur per conſuetudinem intelligitur in his quæ pertinent ad mercantiam, q. 12. nu. 18.

Merum Imperium tribuit conſuetudo ne dam iuriſditionem, q. 8. nu. 143.

Metalla fodiendi in alieno non ſoluto precio nõ valet conſuetudo, q. 6. nu. 176. & q. 8. nu. 83. & q. 11. nu. 371.

Minorum bona alienari non poſſunt abſq; Iudicis decreto ſecus ſtante conſuetudine, q. 6. nu. 94.

Minor quod præcedat maiorem facere non poteſt conſnetudo nu. 142.

Minor in dignitate non debet præferri maiori etiam ſtante conſuetudine nu. 147.

Minores, 25. annis ad decurionatum aſpirare non poſſunt etiam ſtante conſuetudine ou. 212.

Minores ligat conſuetudo, q. 8. nu. 87.

Mino-

Digitized by Google

Minori duo remedia competunt in venditione ſ. reſtitutio in integrum & l. 2. C. de reſc. vendit. nu. 89.

Minori an noceat reſtitutio in integrũ nu. 91.

Minores non ligat conſuetudo quando inducit delictum quod ſui natura non eſt nu. 92.

Minores 25. annis quod tutores, & curatores eſſe poſſint facere poteſt conſuetudo, q. 11. num. 106.

Minor vt ſtante conſuetudine abſq; tutoris au ctoritate poſſit obligari, fieri poteſt nu. 292.

Miſſæ poſt celebrationem ſacerdos ex canone conſilij cibum ſtatim ſumere non debet ob reuerentiam, tamen contraria conſuetudo tenet, & peccatum ne quidem veniale incurritur, q. 6. nu. 331.

Miſſarum celebratione conſuetudo inſpicienda, vnde cum cantatur Euangelium ſacerdos debet ſtare vt Diaconus,*q. 11. nu. 45.*

Miſſus in poſſeſſionem ex primo decreto quod lucretur fructus conſuetupo non valet, q. 6. num. 249. Contrarium num. 250. Diſtingue remiſſiue nu. 251.

Monachus ſtante regula non poteſt teſtari nu. 192.

Monachi non poſſunt habere proprium, & bona in particulari nu. 193. Limitatur niſi concurrat tacitus conſenſus ſuperioris, nu. 194.

Mona-

Digitized by Google

Monachus ſtante diſpenſatione Papæ poteſt teſtari nu. 196.

Monachos excuſat conſuetudo ſi meliori panno vtantur in vna Prouincia quam in alia in vno Monaſterio quam in alio, q. 14. nu. 372.

Monaſterij conſuetudo vt vnus de alio Monaſterio eligatur valet nu. 163.

Monetis attenditur conſuetudo nu. 374.

Moniales male faciunt poſſidere bona in particulari contra Concilij Tridentini diſpoſitionem, q. 6. nu. 196.

Moniales aut Monachi vt non deferant habitũ congruentem relligioni conſuetudo facere non poteſt nu. 199.

Moniales tangere non poſſunt vaſa ſacra, vel ponere in cenſum in Altari etiam ſtante conſuetudine nu. 224.

Moniales vt a malis moribus non reformentur non valet conſuetudo nu. 337.

Moniales pro ingreſſu aliarum Monialium ſolent minus licite certam pecuniarum quantitatem recipere nu. 338.

Moniales ligat conſuetudo, q. 8. nu. 103.

Monomachiam omni iure prohibitam, q. 6. nu. 117.

Montis falconis controuerſia cum Ciuitate Spoleti. q. 4. nu. 87.

Monti

Monti ſfranchi ſimiliter cum ditta Ciuitate nu. 85.

Morbus quoq; non nihil commune habet cum conſuetudine, & his qui patiuntur, q. 1. nu. 26. & ſeq.

Mores & vſus hominum inducunt conſuetudinem, q. 5. nu. 41.

Mores ponuntur pro frequentibus hominum actibus nu. 43.

Mores minus communes ſunt quam conſuetudo, q. 13. nu. 73.

Mores accipiuntur probonis, & malis nu 74.

Mores accipiuntur pro habitu ex frequentia ſimilium actuum genito nu. 75.

Mores boni etiam reperiuntur nu. 77.

Mores boni diuitijs præferuntur nu. 78.

Mores in tribus aut quattuor, conſuetudo autem in duabus vicibus verificatur, & ſonant in factum nu. 79.

Mortis pœnam inducere poteſt conſuetudo ex cauſa, q. 11. nu. 474.

Motus proprius Pij Papæ quinti in cedentes bonis non receptus in practica nu. 52.

Mulier ius dicere poteſt ſtante conſuetudine, q. 8. nu. 142.

Mulier licet officio iudicandi fungi non poſſit ſecus de conſuetudine, q. 11. nu. 311.

Mune-

Digitized by Google

Muneribus, & oneribus attenditur conſuetudo nu. 376.

Muris attenditur conſuetudo nu. 377.

Muris Ciuitatum vt quis poſſit ſuperponere edificium conſuetudo poteſt inducere nu. 378.

Mutuo attenditur conſuetudo nu. 381.

Mutuum dantes nihil inde ſperantes de iure Diuino, q. 6. nu. 125.

N

Natura etiam vtitur conſuetudine, dum mulierem conſueto menſe parere facit, q. 1. nu. 16.

Natura aduenticia conſuetudo nominatur per Medicos, q. 8. nu. 157.

Naturam poſtponendam conſuetudini ſecundum Philoſophum nu. 158.

Neceſſarium dicitur quando aliquid conſuetũ eſt fieri non autem voluntarium nu 177.

Nobili in loco inducta conſuetudo non ideo dicitur bona ſi mala ſit, nec ideo mala quia in minus nobili loco, q. 6 nu. 361.

Nobilitatibus attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 382.

Nomen Imperatoris aut Papæ neceſſario apponi non debet in inſtrumento ſi ita ſit conſuetu-

do,

Digitized by Google

do,q. 6. nu. 39. item nomen Conſulis ſecundum antiquos nu. 40.

Nomina reorum de conſuetudine Vrbis ſolent deſcribi abbreuiate,q. 11. nu. 1.

Non actus non inducunt conſuetudinem, q. 3. nu. 72.

Non actus ſiue non vſus quando inducant conſuetudinem nu. 82.

Non natos ligat conſuetudo,q. 8. nu. 104.

Non vſus legis vel ſtatuti non inducunt conſuetudinem in caſu, q. 3. nu. 73.

Notarius effectus Clericus non poteſt exercere officium tabellionatus etiam ſtante conſuetudine, q. 6. nu. 255.

Notarij conſuetudinem inducere non poſſunt niſi accedat auctoritas eius qui habet poteſtatem legis condendæ, q. 7. nu. 22.

Notarij ſeruare debent formularia conſueta, q. 8. nu. 179.

Notarius cenſetur rogatus apponere clauſulas ſolitas, & conſuetas, q. 11. nu. 88.

Notariorum conſuetudo dum aſſerunt adhibitam fuiſſe cauſæ cognitionem in inſtrumento an fidem faciat nu. 298. & nu. 299.

Notarij conſueuerunt deſumere inſtrumenta ex quodam eorum ſummario quod poſtea extinguitur & deletur nu. 307.

Notarij

Digitized by Google

Notarij excuſantur a pœna falſi ſtamte conſuetudine nu. 470. & ſeq.

Notarius quidam defenſatus a manibus Curiæ, nu. 473.

Notarijs duobus quod credatur ſuper teſtamento facto alias ad cauſas quam pias diſponere poteſt conſuetudo nu. 509.

Notarutij reprehenduntur, q. 14. nu. 21.

Notarij conſuetudinem inducere non poſſunt nu. 26.

Notoria dicitur conſuetudo per inſtrumenta probata, q. 10. nu. 16. & alia non requiritur probatio, nu. 17.

Notoriam conſuetudinem aliter quam per inſtrumenta quomodo probent teſtes nu. 18.

Notoriæ conſuetudines etiam in tota prouincia non ita exacte probandæ ſunt nu. 19.

Notoriam conſuetudinem probans releuatur ab onere probandi particularem nu. 20.

Notoria conſuetudo particul… r per teſtes non iuratos, & abſe… ptos nu. 21.

Notaria dici… tiua nu. 27

Noto… ſupr…

prehenditur in conſuetudine, q. 12. nu. 189.

Numerus etiam iuratns in Eccleſia augeri poteſt, q. 11. nu. 155.

Numeri quaternarij ſignificatio nu. 373.

Nundinarum priuilegium habens, & per decem annos non vtens illud amictit, q. 3. nu. 75.

Nuptui ante traduntur maiores quam minores q. 11. nu. 384.

O

Oblationibus attenditur conſuetudo num. 385.

Oblationes diſtribuendæ inter Archipresbiterum, & Sacriſtam Sancti Laurentij de Peruſia in, q. propoſita nu. 386.

Obligationibus attenditur conſuetudo num. 389.

Obligatione quacunq; reſruata cenſetur conſue [illegible] nu. [illegible]90.

[illegible] non eſt conſuetudo antequam exa[illegible] [illegible]m ſtat dubia, q. 10. nu. 3.

[illegible]r conſuetudo contra ius, q. 12. nu. [illegible] nu. 29. item rigoroſa nu. 30. & [illegible]m fieri poſſit interpretari debet [illegible] 32.

[illegible] quod ponere ſe debeat in ma

Digitized by Google

nibus inimici qui poſſit ei facere aliquod ſignum in manu vel in vultu, aut aliam Leſionem in corpore arbitrio ipſius inimici, conſuetudo facere non poteſt; & Piſana ſimilis non valet, q. 6. num. 201.

Officialis deputatus per ſuperiorem cum ſalario conſueto, cenſetur conductus cum ſalario vltimo loco præſtari conſueto licet non durauerit longo tempore, & præceſſerit conſuetudo contraria præſcripta, q. 4. nu. 96.

Officialium Modernorum abuſus, & tyrannia, q. 6. nu. 253.

Officialium malorum ſtilus peſſimus, q 11. num. 250. & multo peſſimus aliquorum maiorum nu. 251.

Oneroſis attenditur conſuetudo nu. 394.

Oneroſa Eccleſiæ conſuetudo valet ſi ſit immemorabilis nu. 395.

Onera imponendi conſuetudo valet nu. 398.

Oneribus aliquem eximens conſuetudo valet nu. 400.

Operarius manens in domo ad exercitium de conſuetudine Bononiæ debet habere expenſas die nocteq; a conducente nu. 404.

Opinio Dyni & ſeqnacium reiecta, q. 2. num. 17.

Opiniones contrariæ Petri de Rauen. & Iacob.

Digitized by Google

cob. de S. Georg. cum Bal. concedantur, q. 7. nu. 18.

Oppreſſis attenditur conſuetudo, q. 11. *num.* 433.

Optando attenditur conſuetudo, nu. 434.

Optandi prebendas conſuetudo licet ſint ſpecialiter per Papam reſeruatæ nu. 435.

Optandi conſuetudo non habet locum in beneficio vacante ex cauſa permutationes, q. 12. *num.* 125. *Item nec in beneficijs reſeruatis num.* 126. *item nec in Apoſtolicis impetrationibus nu.* 127. *Ampliatur etiam ſtante clauſula non obſtante nu.* 128.

Optandi conſuetudo quomodo tollatur, num. 129.

Optandi conſuetudo ſi eſſet in Eccleſia, & vno mortuo omnes Canonici contradicerent volenti optare dubium non eſt quod vnico actu contrario tollitur conſuetudo optandi q. 14. *nu.* 96.

Orandi verſus orientem conſuetudo, q. 1. *nu.* 3. *& ibi nu.* 4. 12. *rationes remiſſiue.*

Orauerunt verſus orientem Apoſtoli nu 5.

Orauit itidem Daniel nu. 6. *itemq; Salomon, nu.* 7.

Ore duorum vel trium ſtat omne verbum, q. 6. *nu.* 134.

Originem habuiſſe preſumuntur conſuetudines

generales Eccleſiæ ex traditionibus Apoſtolorum, aut a Conſilijs generalibus, q. 11. nu. 157.

P

PActis attenditur conſuetudo nu. 437.

Pactum nudum conſuetudine habet ſtipulationis vigorem nu. 438.

Pacto vt vnus ſtare debeat & alter non, conſuetudine induci non poteſt nu. 439.

Pactum de ſuccedendo conſuetudine validari poteſt nu. 441. ſed contrarium nu. 442. reſolutio remiſſiue nu. 443.

Pactum informat conſuetudo nu. 444.

Pactum vbi valet a fortiori conſuetudo num. 445.

Panis dari conſueuit in benedictionibus nubentium, q. 3. nu. 48.

Papa dicitur Eccleſia animata in Terris, q. 4. nu. 91.

Papæ aut alterius Principis conſenſus quare non requiratur in conſuetudine, q. 5. nu. 67.

Papa ignorare præſumitur conſuetudines nu. 68. & q. 14. nu. 18.

Papa vt non agat ſine conſilio Cardinalium conſuetudo facere non poteſt, q. 6. nu. 246.

Papa vt eligatur per laicos non valet conſuetudo

Digitized by Google

tudo nu. 344. *ſed ſuperflua redditur hæc leſitatio nu.*345.

Papa indiſtincte non ligatur conſuetudine, q. 8. *nu.* 118.

Papa ſi approbet conſuetudinem, dicitur ea habere uires conſtitutionis Canonicæ maxime quando eſt clauſula in corpore iuris nu. 163. *&* *num.* 164.

Papa ſolet eligi de Cardinalibus Italis, q. 11. *nu.* 167.

Papa poteſt tollerē cōſuetudines in Terris ſuis in quibus fuiſſet acquiſitum merum Imperium vt ſ. poſſit mittere Rectores, q. 14. *nu.* 29.

Papæ bene faciunt mittere Rectores, & Pretores propter abuſus Ciuium nu. 30.

Papa ſi conceſſit priuilegium Papiæ ſtudentibus percipiendi fructus in abſentia non obſtātibus conſuetudinibus Eccleſiæ, ſi non fecit mentionem de conſuetudine Fccleſiæ quæ dictat quod nulli poſſint percipere fructus beneficiorum in abſentia niſi ſaltim per annum fecerint reſidentiam adbuc dicitur dictæ conſuetudini derogatum nu. 33.

Papæ conſtitutio non dicitur tollere conſuetudinem non facta conſuetudinis ſpeciali mentione nu. 36. *Exemplum nu.* 37.

Papæ collatio an valeat ſi conſuetudine alicui beneficium debeatur nu. 40.

Papa ſi aliquid mandat fieri non obſtante conſuetudine per hoc ſolum tollitur conſuetudo quæ reſpicit omnes vniuerſaliter non autem quæ alteri ſpecifice dat priuilegium, iuſ. n. conſuetudine queſitum non tollitur nu. 48.

Parochiani cogi poſſunt ad dandum presbitero ſecundum quod eſt conſuetudo,q 3 nu. 50.

Parochianagium difformiter ſolutum non facit induci conſuetudinem nu. 65.

Particularis conſuetudo tollit diſpoſitionem in eo quo conſuetudo obtinuit,q. 14. nu. 23.

Paſcatis dies, vt Natiuitatis Domini, vel Epiphaniæ non variantur ſecundum curſum lunæ prout alij,q. 6. nu. 43.

Paſcuis attenditur conſuetudo, q. 11. num. 447.

Paſcuandi in alieno territorio valet conſuetudo nu. 448. & quanto tempore nu 449.

Paſcuis animalia ſine cuſtode dimictendi conſuetudo excuſat famulum nu. 454. & pariter commodatarium nu. 455.

Pater appellatur etiam aſcendens vſq; in infinitum, & filius etiam deſcendens, q. 8. nu. 69.

Patriæ Auctoris conſnetudo quoad Clericos dicentes officium Beatæ Mariæ Virginis num. 159.

Patriſfam. cõſuetudo attẽdi debet,q. 1. nu. 14.

Patroni

Digitized by Google

Patroni vltima conſuetudo ſpectanda, q. 14. nu. 70.

Paupertate attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 456.

Pauper litem habens cum Rege quid conſequi debeat nu. 457.

Paupertatis, à prodeſſe liberet nos Dominus nu. 458.

Peccare an dicantur non obedientes legibus dij inducunt conſuetudinem, q. 3. nu. 16.

Peccaſſe non dicuntur inductores primi conſuetudinis multo minus ſucceſſores nu. 18.

Peccatum quando non nutriat conſuetudo poteſt eſſe valida licet ſit contra ius naturale, q. 6.

Peccata publice confitendi non valet conſuetudo nu. 101.

Peccatum veniale quis incurrere non debet etiam ad liberandum aliquem a morte nu 113.

Peccati materia attendilur conſuetudo, q. 11. nu. 459.

Peccatum ſui natura veniale de conſoetudine ſit mortale nu. 460.

Peccati excuſationem præſtat conſuetudo nu. 461. & quid iu caſu nu. 462. & q. 6. nu. 374.

Pecuniam vnus ſoluere poteſt pro alio ſtante consuetudine, q. 8. nu. 33.

Pecuniaria pœna ſi quis pro aliquo delicto ueniret

 niret

Digitized by Google

Monachus ſtante diſpenſatione Papæ poteſt teſtari nu. 196.

Monachos excuſat conſuetudo ſi meliori panno vtantur in vna Prouincia quam in alia in vno Monaſterio quam in alio, q. 14. nu. 372.

Monaſterij conſuetudo vt vnus de alio Monaſterio eligatur valet nu. 163.

Monetis attenditur conſuetudo nu. 374.

Moniales male faciunt poſſidere bona in particulari contra Concilij Tridentini diſpoſitionem, q. 6. nu. 196.

Moniales aut Monachi vt non deferant habitũ congruentem relligioni conſuetudo facere non poteſt nu. 199.

Moniales tangere non poſſunt vaſa ſacra, vel ponere in cenſum in Altari etiam ſtante conſuetudine nu. 224.

Moniales vt a malis moribus non reformentur non valet conſuetudo nu. 337.

Moniales pro ingreſſu aliarum Monialium ſolent minus licite certam pecuniarum quantitatem recipere nu. 338.

Moniales ligat conſuetudo, q. 8. nu. 103.

Monomachiam omni iure probibitam, q. 6. nu. 117.

Montis falconis controuerſia cum Ciuitate Spoleti. q. 4. nu. 87.

Monti sfranchi ſimiliter cum ditta Ciuitate nu. 85.

Morbus quoq; non nihil commune habet cum conſuetudine, & his qui patiuntur, q. 1. *nu.* 26. *& ſeq.*

Mores & vſus hominum inducunt conſuetudinem, q. 5. *nu.* 41.

Mores ponuntur pro frequentibus hominum actibus nu. 43.

Mores minus communes ſunt quam conſuetudo, q. 13. *nu.* 73.

Mores accipiuntur probonis, & malis nu 74.

Mores accipiuntur pro habitu ex frequentia ſimilium actuum genito nu. 75.

Mores boni etiam reperiuntur nu. 77.

Mores boni diuitijs præferuntur nu. 78.

Mores in tribus aut quattuor, conſuetudo autem in duabus vicibus verificatur, & ſonant in factum nu. 79.

Mortis pœnam inducere poteſt conſuetudo ex cauſa, q. 11. *nu.* 474.

Motus proprius Pij Papæ quinti in cedentes bonis non receptus in practica nu. 52.

Mulier ius dicere poteſt ſtante conſuetudine, q. 8. *nu.* 142.

Mulier licet officio iudicandi fungi non poſſit ſecus de conſuetudine, q. 11. *nu.* 311.

Munc-

Muneribus, & oneribus attenditur conſuetudo nu. 376.

Muris attenditur conſuetudo nu. 377.

Muris Ciuitatum vt quis poſſit ſuperponere edificium conſuetudo poteſt inducere nu. 378.

Mutuo attenditur conſuetudo nu. 381.

Mutuum dantes nihil inde ſperantes de iure Diuino, q. 6. *nu.* 125.

N

N*Atura etiam vtitur conſuetudine, dum mulierem conſueto menſe parere facit, q.* 1. *nu.* 16.

Natura aduenticia conſuetudo nominatur per Medicos, q. 8 *nu.* 157.

Naturam poſtponendam conſuetudini ſecundum Philoſophum nu. 158.

Neceſſarium dicitur quando aliquid conſuetū eſt fieri non autem voluntarium nu 177.

Nobili in loco inducta conſuetudo non ideo dicitur bona ſi mala ſit, nec ideo mala quia in minus nobili loco, q. 6 *nu.* 361.

Nobilitatibus attenditur conſuetudo, q. 11. *nu.* 382.

Nomen Imperatoris aut Papæ neceſſario apponi non debet in inſtrumento ſi ita ſit conſuetu-

do,

do,q. 6. nu. 39. item nomen Conſulis ſecundum antiquos nu. 40.

Nomina reorum de conſuetudine Vrbis ſolent deſcribi abbreuiate,q. 11. nu. 1.

Non actus non inducunt conſuetudinem, q. 3. nu. 72.

Non actus ſiue non vſus quando inducant conſuetudinem nu. 82.

Non natos ligat conſuetudo,q. 8. nu. 104.

Non vſus legis vel ſtatuti non inducunt conſuetudinem in caſu, q. 3. nu. 73.

Notarius effectus Clericus non poteſt exercere officium tabellionatus etiam ſtante conſuetudine, q. 6. nu. 255.

Notarij conſuetudinem inducere non poſſunt niſi accedat auctoritas eius qui habet poteſtatem legis condendæ, q. 7. nu. 22.

Notarij ſeruare debent formularia conſueta, q. 8. nu. 179.

Notarius cenſetur rogatus apponere clauſulas ſolitas, & conſuetas, q. 11. nu. 88.

Notariorum conſuetudo dum aſſerunt adhibitam fuiſſe cauſæ cognitionem in inſtrumento an fidem faciat nu. 298. & nu. 299.

Notarij conſueuerunt deſumere inſtrumenta ex quodam eorum ſummario quod poſtea extinguitur & deletur nu. 307.

Notarij

Digitized by Google

Notarij excuſantur a pœna falſi ſtamte conſuetudine nu. 470. *& ſeq.*

Notarius quidam defenſatus a manibus Curiæ, nu. 473.

Notarijs duobus quod credatur ſuper teſtamento facto alias ad cauſas quam pias diſponere poteſt conſuetudo nu. 509.

Notarutij reprehenduntur,q. 14.*nu.* 21.

Notarij conſuetudinem inducere non poſſunt nu. 26.

Notoria dicitur conſuetudo per inſtrumenta probata,q. 10.*nu.* 16. *& alia non requiritur probatio, nu.* 17.

Notoriam conſuetudinem aliter quam per inſtrumenta quomodo probent teſtes nu. 18.

Notoriæ conſuetudines etiam in tota prouincia non ita exacte probandæ ſunt nu. 19.

Notoriam conſuetudinem probans releuatur ab onere probandi particularem nu. 20.

Notoria conſuetudo particularis probatur per teſtes non iuratos, & abſente parte receptos nu. 21.

Notaria dicitur conſuetudo non ſcribendi negatiua nu. 27.

Notoria conſuetudine reſultante exactis Iudex ſupplet etiam quod non allegetur nu. 35.

Nouus caſus ſuperueniens in ratione ſui compreben-

Digitized by Google

prehenditur in conſuetudine, q. 12. nu. 189.

Numerus etiam iuratus in Eccleſia augeri poteſt, q. 11. nu. 155.

Numeri quaternarij ſignificatio nu. 373.

Nundinarum priuilegium habens, & per decem annos non vtens illud amictit, q. 3. nu. 75.

Nuptui ante traduntur maiores quam minores q. 11. nu. 384.

O

Oblationibus attenditur conſuetudo num. 385.

Oblationes diſtribuendæ inter Archipresbiterum, & Sacriſtam Sancti Laurentij de Peruſia in, q. propoſita nu. 386.

Obligationibus attenditur conſuetudo num. 389.

Obligatione quacunq; reſruata cenſetur conſuetudo nu. 390.

Obſeruanda non eſt conſuetudo antequam examinetur, & dum ſtat dubia, q. 10. nu. 3.

Odioſa dicitur conſuetudo contra ius, q. 12. nu. 28. item oneroſa nu. 29. item rigoroſa nu. 30. & magis ſtricte quam fieri poſſit interpretari debet nu. 31 Ratio nu. 32.

Offendens aliquem quod ponere ſe debeat in ma

Digitized by Google

nibus inimici qui poſſit ei facere aliquod ſignum in manu vel in vultu, aut aliam Leſionem in corpore arbitrio ipſius inimici, conſuetudo facere non poteſt; & Piſana ſimilis non valet, q. 6. num. 201.

Officialis deputatus per ſuperiorem cum ſalario conſueto, cenſetur conductus cum ſalario vltimo loco præſtari conſueto licet non durauerit longo tempore, & præceſſerit conſuetudo contraria præſcripta, q. 4. nu. 96.

Officialium Modernorum abuſus, & tyrannia, q. 6. nu. 253.

Officialium malorum ſtilus peſſimus, q 11. num. 250. & multo peſſimus aliquorum maiorum nu. 251.

Oneroſis attenditur conſuetudo nu. 394.

Oneroſa Eccleſiæ conſuetudo valet ſi ſit immemorabilis nu. 395.

Onera imponendi conſuetudo valet nu. 398.

Oneribus aliquem eximens conſuetudo valet nu. 400.

Operarius manens in domo ad exercitium de conſuetudine Bononiæ debet habere expenſas die nocteq; à conducente nu. 404.

Opinio Dyn. & ſequacium reiecta, q. 2. num. 17.

Opiniones contrariæ Petr. de Rauen. & Iacob.

cob. de S. Georg. cum Bal. concedantur, q. 7. nu. 18.

Oppreſſis attenditur conſuetudo, q. 11. num. 433.

Optando attenditur conſuetudo, nu. 434.

Optandi prebendas conſuetudo licet ſint ſpecialiter per Papam reſeruatæ nu. 435.

Optandi conſuetudo non habet locum in beneficio vacante ex cauſa permutationes, q. 12. num. 125. Item nec in beneficijs reſeruatis num. 126. item nec in Apoſtolicis impetrationibus nu. 127. Ampliatur etiam ſtante clauſula non obſtante nu. 128.

Optandi conſuetudo quomodo tollatur, num. 129.

Optandi conſuetudo ſi eſſet in Eccleſia, & vno mortuo omnes Canonici contradicerent volenti optare dubium non eſt quod vnico actu contrario tollitur conſuetudo optandi, q. 14. nu. 96.

Orandi verſus orientem conſuetudo, q. 1. nu. 3. & ibi nu. 4. 12. rationes remiſſiue.

Orauerunt verſus orientem Apoſtoli nu. 5.

Orauit itidem Daniel nu. 6. itemq; Salomon, nu. 7.

Ore duorum vel trium ſtat omne verbum, q. 6. nu. 134.

Originem habuiſſe preſumuntur conſuetudines

Digitized by Google

generales Eccleſiæ ex traditionibus Apoſtolorum, aut a Conſilijs generalibus, q. 11. nu. 157.

P

PActis attenditur conſuetudo nu. 437.

Pactum nudum conſuetudine habet ſtipulationis vigorem nu. 438.

Pacto vt vnus ſtare debeat & alter non, conſuetudine induci non poteſt nu. 439.

Pactum de ſuccedendo conſuetudine validari poteſt nu. 441. ſed contrarium nu. 442. reſolutio remiſſiue nu. 443.

Pactum informat conſuetudo nu. 444.

Pactum vbi valet a fortiori conſuetudo num. 445.

Panis dari conſueuit in benedictionibus nubentium, q. 3. nu. 48.

Papa dicitur Eccleſia animata in Terris, q. 4. nu. 91.

Papæ aut alterius Principis conſenſus quare non requiratur in conſuetudine, q. 5. nu. 67.

Papa ignorare præſumitur conſuetudines nu. 68. & q. 14. nu. 18.

Papa vt non agat ſine conſilio Cardinalium conſuetudo facere non poteſt, q. 6. nu. 246.

Papa vt eligatur per laicos non valet conſuetudo

Digitized by Google

tudo nu. 344. ſed ſuperflua redditur hæc leſitatio nu. 345.

Papa indiſtincte non ligatur conſuetudine, q. 8. nu. 118.

Papa ſi approbet conſuetudinem, dicitur ea habere uires conſtitutionis Canonicæ maxime quandò eſt clauſula in corpore iuris nu. 163. & num. 164.

Papa ſolet eligi de Cardinalibus Italis, q. 11. nu. 167.

Papa poteſt tolleré cõſuetudines in Terris ſuis in quibus fuiſſet acquiſitum merum Imperium vt ſ. poſſit mittere Rectores, q. 14. nu. 29.

Papæ bene faciunt mittere Rectores, & Pretores propter abuſus Ciuium nu. 30.

Papa ſi conceſſit priuilegium Papiæ ſtudentibus percipiendi fructus in abſentia non obſtãtibus conſuetudinibus Eccleſiæ, ſi non fecit mentionem de conſuetudine Eccleſiæ quæ dictat quod nulli poſſint percipere fructus beneficiorum in abſentia niſi ſaltim per annum fecerint reſidentiam adhuc dicitur dictæ conſuetudini derogatum nu. 33.

Papæ conſtitutio non dicitur tollere conſuetudinem non facta conſuetudinis ſpeciali mentione nu. 36. Exemplum nu. 37.

Papæ collatio an valeat ſi conſuetudine alicui beneficium debeatur nu. 40.

generales Eccleſiæ ex traditionibus Apoſtolorum, aut a Conſilijs generalibus, q. 11. nu. 157.

P

PActis attenditur conſuetudo nu. 437.

Pactum nudum conſuetudine habet ſtipulationis vigorem nu. 438.

Pacto vt vnus ſtare debeat & alter non, conſuetudine induci non poteſt nu. 439.

Pactum de ſuccedendo conſuetudine validari poteſt nu. 441. ſed contrarium nu. 442. reſolutio remiſſiue nu. 443.

Pactum informat conſuetudo nu. 444.

Pactum vbi valet a fortiori conſuetudo num. 445.

Panis dari conſueuit in benedictionibus nubentium, q. 3. nu. 48.

Papa dicitur Eccleſia animata in Terris, q. 4. nu. 91.

Papæ aut alterius Principis conſenſus quare non requiratur in conſuetudine, q. 5. nu. 67.

Papa ignorare præſumitur conſuetudines nu. 68. & q. 14. nu. 18.

Papa vt non agat ſine conſilio Cardinalium conſuetudo facere non poteſt, q. 6. nu. 246.

Papa vt eligatur per laicos non valet conſue-

tudo

Digitized by Google

tudo nu. 344. ſed ſuperflua redditur hæc leſitatio nu. 345.

Papa indiſtincte non ligatur conſuetudine, q. 8. nu. 118.

Papa ſi approbet conſuetudinem, dicitur ea habere uires conſtitutionis Canonicæ maxime quando eſt clauſula in corpore iuris nu. 163. & num. 164.

Papa ſolet eligi de Cardinalibus Italis, q. 11. nu. 167.

Papa poteſt tollere cõſuetudines in Terris ſuis in quibus fuiſſet acquiſitum merum Imperium vt ſ. poſſit mittere Rectores, q. 14. nu. 29.

Papæ bene faciunt mittere Rectores, & Pretores propter abuſus Ciuium nu. 30.

Papa ſi conceſſit priuilegium Papiæ ſtudentibus percipiendi fructus in abſentia non obſtãtibus conſuetudinibus Eccleſiæ, ſi non fecit mentionem de conſuetudine Eccleſiæ quæ dictat quod nulli poſſint percipere fructus beneficiorum in abſentia niſi ſaltim per annum fecerint reſidentiam adhuc dicitur dictæ conſuetudini derogatum nu. 33.

Papæ conſtitutio non dicitur tollere conſuetudinem non facta conſuetudinis ſpeciali mentione nu. 36. Exemplum nu. 37.

Papæ collatio an valeat ſi conſuetudine alicui beneficium debeatur nu. 40.

Digitized by Google

Papa ſi aliquid mandat fieri non obſtante conſuetudine per hoc ſolum tollitur conſuetudo quæ reſpicit omnes vniuerſaliter non autem quæ alteri ſpecifice dat priuilegium, iuſ. n. conſuetudine queſitum non tollitur nu. 48.

Parochiani cogi poſſunt ad dandum presbitero ſecundum quod eſt conſuetudo, q 3 nu. 50.

Parochianagium difformiter ſolutum non facit induci conſuetudinem nu. 65.

Particularis conſuetudo tollit diſpoſitionem in eo quo conſuetudo obtinuit, q. 14. nu. 23.

Paſcatis dies, vt Natiuitatis Domini, vel Epiphaniæ non variantur ſecundum curſum lunæ pro ut alij, q. 6. nu. 43.

Paſcuis attenditur conſuetudo, q. 11. num. 447.

Paſcuandi in alieno territorio valet conſuetudo nu. 448. & quanto tempore nu 449.

Paſcuis animalia ſine cuſtode dimictendi conſuetudo excuſat famulum nu. 454. & pariter commodatarium nu. 455.

Pater appellatur etiam aſcendens vſq; in infinitum, & filius etiam deſcendens, q. 8 nu. 69.

Patriæ Auctoris conſnetudo quoad Clericos dicentes officium Beatæ Mariæ Virginis num. 159.

Patrisfam. cōſuetudo attēdi debet, q. 1. nu. 14.

Patroni

Patroni vltima conſuetudo ſpectanda, q. 14. nu. 70.

Paupertate attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 456.

Pauper litem habens cum Rege quid conſequi debeat nu. 457.

Paupertatis, à prodeſſe liberet nos Dominus nu. 458.

Peccare an dicantur non obedientes legibus dū inducunt conſuetudinem, q. 3. nu. 16.

Peccaſſe non dicuntur inductores primi conſuetudinis multo minus ſucceſſores nu. 18.

Peccatum quando non nutriat conſuetudo poteſt eſſe valida licet ſit contra ius naturale, q. 6.

Peccata publice confitendi non valet conſuetudo nu. 101.

Peccatum veniale quis incurrere non debet etiam ad liberandum aliquem a morte nu 113.

Peccati materia attendilur conſuetudo, q. 11. nu. 459.

Peccatum ſui natura veniale de conſoetudine fit mortale nu. 460.

Peccati excuſationem præſtat conſuetudo nu. 461. & quid iu caſu nu. 462. & q. 6. nu. 374.

Pecuniam vnus ſoluere poteſt pro alio ſtante consuetudine, q. 8. nu. 33.

Pecuniaria pœna ſi quis pro aliquo delicto ueniret

Digitized by Google

niret puniendus ſi probetur quod alias fuit conſuè tus delinquere in illo poterit de conſuetudine capitaliter puniri num. 41. *Contrarium tamen de conſuetudine Neapolitana tet. Mediolanenſe nu.* 42.

Pœnam pecuniariam pro homicidio , & furto imponens conſuetudo non valet,q. 6. *num.* 209. *Ratio nu.* 210.

Pœna vnius quod teneat alium iuri , honeſtati, & rationi aduerſatur nu. 237. *Diſtinguendo tamen remiſſiue nu* 238.

Pœna a temporali aliquæ conſuetudines non excuſant nedum ab eterna licet aliquæ a temporali excuſent,licet non ab eterna num. 365. *& num.* 366.

Pœna infideiuſſione de non offendendo, & Præcepto ſi non dicatur cui ſit applicanda , de conſuetudine applicatur Cameræ Apoſtolicæ, q. 11 *nu.* 255. *ſed videtur inter prædicta adeſſe diuerſitatis ratio,nu.* 256.

Pœnis attenditur conſuetudo nu. 463.

Pœnæ ſecundum conſuetudinem non autem ſecundum iuris diſpoſitionem imponi debent num. 467.

Pœnam conſuetudinis ſequi Iudex non tenetur cauſa ſuadente , nu 469.

Pœnis tantum poteſt conſuetudo quantum

lex

Digitized by Google

lex num. 477.

Penſionibus attenditur conſuetudo nu. 483.

Penſiones vt ſoluantur poſt fructus perceptos Conſuetudo Bononiæ habet nu. 484.

Penſiones ſolui debent tempore guerræ domino directo de conſuetudine Veronæ nu. 485.

Peregrinos ligat conſuetudo ſiue veniant ad locum animo permanendi ſiue non, quia tenentur ſeruare consuetudinem loci ad quem declinaut, q. 8. nu. 93.

Peremptorium poſt terminum ſi placet Iudici vt expectetur pars per aliquot dies consuetudo valet, q. 11. nu. 322.

Permutatio quod ex rebus hinc inde traditis reſultet per consuetudinem, non intelligitur quando habeo rem venalem, & tu das aliam rem eſtimatam quia potius dicitur venditio quam permutatio, q. 12. nu. 20.

Perſona de vna ad aliam conſuetudo non extenditur nu. 105.

Perſonas non nominatas in feudis non comprehendit conſuetudo nu. 111.

Perſonas non egreditur conſuetudo contra ius, & onerosa nu. 116. limitatur nu. 117.

Peſtiferum ad tempus non trahitur conſuetudo nu. 81.

Petri Philippi Matthęoli laus, q. 6. nu. 378.

Phi-

Digitized by Google

Philoſophia moralis quare dicatur, q. 13. nu. 76.

Pignorationes, & præcepta pœnalia non ſunt bonum initium consuetudinis, q. 6. nu. 242.

Piam in cauſam vt quilibet conſerre teneatur consuetudo valet, q. 11. nu. 486.

Pijs vſibus factam diſpoſitionem conſuetudo non comprehendit, q. 12 nu. 130.

Pij Papæ quinti laus, q. 6. nu. 120.

Piſcario vt quis non poſſit in flumine conſuetudine fieri poteſt, q 11. nu. 487.

Piſcationem aut venationem impediens conſuetudo nulla, & inualida eſt, q. 6 nu. 174.

Plantandi conſuetudo in nucibus, & alijs magnis arboribus non dimiſſo ſpacio, q. 11. nu. 488. & quid ſi quis poſſedit abſq; conſuetudine per 40. annos nu. 489.

Pontem ſupra ſolum publicum fabricandi conſuetudo vnico actu non inducitur q. 3. nu. 40.

Populi conſenſus requiritur in conſuetudine, q. 2. nu. 23.

Populus non omnis inducit consuetudinem, ſed qui, legis condendæ auctoritatem habet nu. 25.

Populi quando maior pars eſſet in exercitu licet rarò contingat induci non poteſt consuetudo, q. 4. nu. 26.

Populus dicitur ſemper eſſe preſens licet ali-

qui

Digitized by Google

qui de eo eſſent absentes nu. 32.

Popnlus idem dicitur licet a centum annis nullus viueret nu. 33.

Populi ſeu eius maioris partis consensus cum taciturnitate preiudicat minori contradicenti nu. 35.

Populi s eu eius maioris partis tocitus conſenſus in consuetudine requiritur vti causa materialis, q. 5. nu. 1.

Populus absq; eo quod totus conſentiat conſuetudini; ſufficit conſenſus Regentium Ciuitatem, vel eius maioris partis nu. 2.

Populi tacitus consensus colligitur, etiam ſi totus contradiceret ſi acquieſceret ſcientiæ nu. 3.

Populi maioris partis consensus tunc colligitur; cum multis, infinitisq; perſonis presentibus factum quid oſtenditur nu. 5.

Populo a toto pendere debet conſuetudo, non autem a facto maioris partis Ciuitatis nu. 6.

Populi pars poteſt inducere consuetudinem nu. 9.

Populi tacitus consensus ſufficit licet ipse non fuerit ſolemniter congregatus nu 13.

Populus quod vsus fuerit consuetudine non exigitur ad eius validitatem nu. 14

Populi quod aliqui vtantur consuetudine ſufficit ita quod veriſimiliter in noticiam illius

Digitized by Google

lius deuenerit num. 16.

Populi ſeu maioris partis conſenſus elicitur quando ſaltem bis fuit ſententiatum per Iudicem nu. 50.

Populus vel eius maior pars inducere poteſt couſuetudinem,q. 7. *nu.* 1. *Declaratur nu.* 2.

Populo inducente conſuetudinem non comprehenduntur dementes, furioſi infantes minores, 25. *ann. forenſes, mulieres, & huiuſmodi nu.* 3. *Item nec Iudei nu.* 7.

Populi quota pars non dicuntur mulieres nu. 4.

Populi ſeu Ciuitatis pars an poſſit inducere con ſuetudinem controuerſæ opi. nu. 12.

Populi ſeu eius maioris partis conſuetudo dicitur proprie conſuetudo non autem illa priuati uu. 25.

Populi pars poteſt quoad ſe inducere conſuetu dinem nu. 27.

Populum totum errare veriſimile non eſt, q. 14. *nu.* 111.

Portionem pinguiorem vt antiquior habeat conſuetudo facere poteſt,q. 11. *nu.* 436.

Portionibus dandis attenditur conſuetudo num. 490.

Poſſeſſionibus acquirendis attenditur conſuetu do nu. 491.

Poſ-

Digitized by Google

Poſſeſſio vt acquiratur abſq; aliqua apprehenſione per conſuetudinem licet nu. 492. & ſi ſecus de iure nu. 493. & an ſtante conſuetudine aliquod ſignum requiratur uu. 494.

Poſſeſſionem totius ratione partis conſuetudo transſere poteſt nu. 498.

Poſterior præferri non debet niſi ratione Dignitatis aut officij, q. 6. nu. 144.

Poteſtatum Terrarnm conſuetudo ius Prætorium cenſetur, & ſic annalia remedia dicuntur, Populi autem conſuetudo dicitur remedium perpetuum, & dicitur ius Ciuile, q. 7. nu. 28.

Poteſtates Terrarum conſuetudinem inducere non poſſunt nu. 29.

Prandere conſuetus non prandens nocumentum ſibi parat, ſicut qui conſueuit ſumere cibum in aliqua hora, & mutat ad aliam horam, q. 1. nu. 25.

Praua conſuetudo non derogat iuri communi, q. 6. nu. 348.

Praua conſuetudo excuſat in varijs caſibus remiſſiue nu. 371.

Prauæ conſuetudines liberant a culpa ſi ſint præſcriptæ nu. 379. Ampliatur etiam ſi non ſint præſcriptæ nu. 380. Ampliatur etiam ſi non ſint reprobatæ uu 381. Contrariam nu. 381. Concordia opi. nu 383.

Praua

Digitized by Google

Praua conſuetudo in quo non excuſet nu. 385.

Praua conſuetudo ſingularis perſonæ potius auget delictum nu. 386.

Praua conſuetudo in alio caſu non excuſat nu. 387.

Præbendas duas quis habere poteſt in vna Eccleſia ex diſpenſatione Papæ, q. 6. nu. 289. Non tamen ex diſpenſatione Epiſcopi nu. 290. & ratio quæ ſit nu. 291.

Præbendis de duabus ſi quis prouiſus fuerit per Papam in eàdem met Eccleſia, non habet beneficium percipiendi in abſentia diſtributiones vigore conſuetudinis nu. 297.

Præbendam alicui dans videtur ſibi dare licentiam poſſidendi ſtante conſuetudine, q. 11. num. 499.

Præcedentijs attenditur conſuetudo nu. 500

Præcedendi conſuetudo ſolet habere locum inter pares nu. 502.

Præceptum Domini eſt non tentare Deum, q. 6. nu. 118.

Præcepti vim habet conſuetudo in Eccleſiaſticis ritibus, q. 11. nu. 153.

Prælatus quando poſſit concedere rem in Emphiteuſim, q. 4. nu. 88.

Prælato ſoli ſeu ſoli Capitulo quod competat ius aliquid expediendi vt facilior ſit expeditio rei agen-

Digitized by Google

agendæ conſuetudo facere poteſt licet contrarius, q. 6. nu. 27.

Prælatus vt poſſit res Eccleſiæ alienare ſine conſilio, & conſenſu Capituli non valet conſuetudo nu. 277.

Prælatus vigore conſuetudinis poteſt expedire negocia ſine conſensu capituli nu 278.

Prælatus ſine licentia ſuperioris non poteſt dimictere Prælaturam etiam vigore conſuetudinis nu. 293.

Prælatus inferior Epiſcopo inſignia Pontificalia Epiſcopalia conſuetudine quærit, q. 8. num. 152.

Prælatus poteſt iurisditionem exercere ſtante consuetudine ſine conſilio Capituli, q. 11. nu. 531.

Prælati nomine ſi ſit consuetudo vt contractus ſcribatur, & ſigilletur per duos deputatos, valebit, licet ipſe nihil ſciat nu. 471.

Prælatus inferior intra Parochiam præcedit Epiſcopum nu. 51.

Prælatus vt per Monaſterium de gremio alterius Eccleſiæ eligatur de eonſuetudine, an cenſeatur illi derogatum per Clem 1. de Elect. q. 14. nu. 41. Ampliatur nu. 42.

Prælatus quo caſu preiudicare poteſt Eccleſiæ nu. 57.

Præ-

Digitized by Google

Præmians delinquentem conſuetudo nulla eſt, q. 6. nu. 211.

Præſcriptio ſequitur conſuetudinem, q. 2. nu. 21.

Præſcriptio ſupponit poſſeſſionem quæ non datur in conſuetudine nu. 22.

Præſcriptio non procedit ſine poſſeſſione, nec conſuetudo ſine præſcriptione, q. 4. nu. 15.

Præſcriptio curret ex negligentia non petentis nu. 34.

Præſcriptio in pluribus differt a conſuetudine. q 13. nu. 87.

Præſcriptam conſuetudinem quod tollat non preſcripta in cauſa poſſeſſorij communis eſt conclu-ſio, q. 14. nu. 104.

Præſentandi ius per conſuetudinem ad Primogenitum ſpectare poteſt, q. 11. nu. 505. licet ſecus de iure ſit, quia heredes conueniunt in ſimul in præſentando nu. 506.

Præſumitur quilibet generare, & quod filios ſuſcipiat nu. 507.

Præſumptum ad caſum trahitur conſuetudo, q. 12. nu. 196.

Primogenitum præferens conſuetudo in heredi tate nocet ſecundo genito, q. 11. nu. 225.

Primogenitus de conſuetudine ſuccedit in Regno & minoribus dignitatibus, & quod Primogeni-

geni-

Digitized by Google

genitus ſuccedat, eſt de iure Diuino num. 227.

Primogenito ſtulto aut demente exiſtente ſecundogenitus erit Rex ſi vicium eſt naturale, et perpetunm, ſecus ſi eius accidenti efficitur demens quia tunc dabitur ei curator nu. 236.

Primogenitus in quibus bonis ſuccedat, & quomodo ſi alibi adſint bona nu. 245.

Primogenitus vt ſuccedat etiam in allodialibus conſuetudo facere poteſt nu. 592.

Primogenitus quomodo intelligatur de conſuetudine Diuinarum ſcripturarum nu. 632.

Primogenitus vt ſuccedat in bonis defuncti conſuetudo intelligitur in Territorio tantum, q. 12. nu. 57.

Primogenitus quod ſuccedat in Regno non intelligitur in fœmina ſtante maſculo nu. 107. itemq; in primogenito qui ſit legitimus tempore Natiuitatis non autem in alio nu. 108

Principium licitum quando babuit conſuetudo debet obſeruari licet ſuperuenerit timor Simoniæ. q. 3. nu. 19.

Principum etiam dicitur conſuetudo. q. 1. nu. 17.

Principes propter vicia ſolent babere aliquos ſibi acceptos quibus etiam Nobilitates, & Dignitates tribuunt nu. 18.

Digitized by Google

niret puniendus ſi probetur quod alias fuit conſuetus delinquere in illo poterit de conſuetudine capitaliter puniri num. 41. Contrarium tamen de conſuetudine Neapolitana tet. Mediolanenſe nu. 42.

Pœnam pecuniariam pro homicidio, & furto imponens conſuetudo non valet, q. 6. num. 209. Ratio nu. 210.

Pœna vnius quod teneat alium iuri, honeſtati, & rationi aduerſatur nu. 237. Diſtinguendo tamen remiſſiue nu 238.

Pœna a temporali aliquæ conſuetudines non excuſant nedum ab eterna licet aliquæ a temporali excuſent, licet non ab eterna num. 365. & num. 366.

Pœna infideiuſſione de non offendendo, & Præcepto ſi non dicatur cui ſit applicanda, de conſuetudine applicatur Cameræ Apoſtolicæ, q. 11 nu. 255. ſed videtur inter prædicta adeſſe diuerſitatis ratio, nu. 256.

Pœnis attenditur conſuetudo nu. 463.

Pœnæ ſecundum conſuetudinem non autem ſecundum iuris diſpoſitionem imponi debent num. 467.

Pœnam conſuetudinis ſequi Iudex non tenetur cauſa ſuadente, nu 469.

Pœnis tantum poteſt conſuetudo quantum

lex

Digitized by Google

lex num. 477.

Penſionibus attenditur conſuetudo nu. 483.

Penſiones vt ſoluantur poſt fructus perceptos Conſuetudo Bononiæ habet nu. 484.

Penſiones ſolui debent tempore guerræ domino directo de conſuetudine Veronæ nu. 485.

Peregrinos ligat conſuetudo ſiue veniant ad locum animo permanendi ſiue non, quia tenentur ſeruare consuetudinem loci ad quem declinauit, q. 8. nu. 93.

Peremptorium poſt terminum ſi placet Iudici vt expectetur pars per aliquot dies consuetudo valet, q. 11. nu. 322.

Permutatio quod ex rebus hinc inde traditis reſultet per consuetudinem, non intelligitur quando habeo rem venalem, & tu das aliam rem eſtimatam quia potius dicitur venditio quam permutatio, q. 12. nu. 20.

Perſona de vna ad aliam conſuetudo non extenditur nu. 105.

Perſonas non nominatas in feudis non comprehendit conſuetudo nu. 111.

Perſonas non egreditur conſuetudo contra ius, & onerosa nu. 116. limitatur nu. 117.

Peſtiferum ad tempus non trahitur conſuetudo nu. 81.

Petri Philippi Matthęoli laus, q. 6. nu. 378.

Phi-

Digitized by Google

Philoſophia moralis quare dicatur, q. 13. nu. 76.

Pignorationes, & præcepta pœnalia non ſunt bonum initium consuetudinis, q. 6. nu. 242.

Piam in cauſam vt quilibet conſerre teneatur consuetudo valet, q. 11. nu. 486.

Pijs vſibus factam diſpoſitionem conſuetudo non comprehendit, q. 12 nu. 130.

Pij Papæ quinti laus, q. 6. nu. 120.

Piſcario vt quis non poſſit in flumine conſuetudine fieri poteſt, q 11. nu. 487.

Piſcationem aut venationem impediens conſuetudo nulla, & inualida eſt, q. 6 nu. 174.

Plantandi conſuetudo in nucibus, & alijs magnis arboribus non dimiſſo ſpacio, q. 11. nu. 488. & quid ſi quis poſſedit abſq; conſuetudine per 40. annos nu. 489.

Pontem ſupra ſolum publicum fabricandi conſuetudo vnico actu non inducitur q. 3. nu. 40.

Populi conſenſus requiritur in conſuetudine, q. 2. nu. 23.

Populus non omnis inducit consuetudinem, ſed qui, legis condendæ auctoritatem habet nu. 25.

Populi quando maior pars eſſet in exercitu licet rarò contingat induci non poteſt consuetudo, q. 4. nu. 26.

Populus dicitur ſemper eſſe presens licet aliqui

Digitized by Google

qui de eo eſſent abſentes nu. 32.

Popnlus idem dicitur licet a centum annis nullus viueret nu. 33.

Populi ſeu eius maioris partis conſenſus cum taciturnitate preiudicat minori contradicenti nu. 35.

Populi s eu eius maioris partis tocitus conſenſus in conſuetudine requiritur vti cauſa materialis, q. 5. nu. 1.

Populus abſq; eo quod totus conſentiat conſuetudini ; ſufficit conſenſus Regentium Ciuitatem, vel eius maioris partis nu. 2.

Populi tacitus conſenſus colligitur , etiam ſi totus contradiceret ſi acquieſceret ſcientiæ nu. 3.

Populi maioris partis conſentus tunc colligitur ; cum multis ; infinitisq; perſonis preſentibns factum quid oſtenditur nu. 5.

Populo a toto pendere debet conſuetudo , non autem a facto maioris partis Ciuitatis nu. 6.

Populi pars poteſt inducere conſuetudinem nu. 9.

Populi tacitus conſenſus ſufficit licet ipſe non fuerit ſolemniter congregatus nu 13.

Populus quod vſus fuerit conſuetudine non exigitur ad eius validitatem nu. 14

Populi quod aliqui vtantur conſuetudine ſufficit ita quod veriſimiliter in noticiam il-

lius

lius deuenerit num. 16.

Populi ſeu maioris partis conſenſus elicitur quando ſaltem bis fuit ſententiatum per Iudicem nu. 50.

Populus vel eius maior pars inducere poteſt conſuetudinem, q. 7. nu. 1. Declaratur nu. 2.

Populo inducente conſuetudinem non comprehenduntur dementes, furioſi infantes minores, 25. ann. forenſes, mulieres, & huiuſmodi nu. 3. Item nec Iudei nu. 7.

Populi quota pars non dicuntur mulieres nu. 4.

Populi ſeu Ciuitatis pars an poſſit inducere conſuetudinem controuerſæ opi. nu. 12.

Populi ſeu eius maioris partis conſuetudo dicitur proprie conſuetudo non autem illa priuati nu. 25.

Populi pars poteſt quoad ſe inducere conſuetudinem nu. 27.

Populum totum errare veriſimile non eſt, q. 14. nu. 111.

Portionem pinguiorem vt antiquior habeat conſuetudo facere poteſt, q. 11. nu. 436.

Portionibus dandis attenditur conſuetudo num. 490.

Poſſeſſionibus acquirendis attenditur conſuetudo nu. 491.

Poſ-

Digitized by Google

Poſſeſſio vt acquiratur abſq; aliqua apprehenſione per conſuetudinem licet nu. 492. & ſi ſecus de iure nu. 493. & an ſtante conſuetudine aliquod ſignum requiratur nu. 494.

Poſſeſſionem totius ratione partis conſuetudo transferre poteſt nu. 498.

Poſterior præferri non debet niſi ratione Dignitatis aut officij, q. 6. nu. 144.

Poteſtatum Terrarnm conſuetudo ius Prætorium cenſetur, & ſic annalia remedia dicuntur, Populi autem conſuetudo dicitur remedium perpetuum, & dicitur ius Ciuile, q. 7. nu. 28.

Poteſtates Terrarum conſuetudinem inducere non poſſunt nu. 29.

Prandere conſuetus non prandens nocumentum ſibi parat, ſicut qui conſueuit ſumere cibum in aliqua hora, & mutat ad aliam horam, q. 1. nu. 25.

Praua conſuetudo non derogat iuri communi, q. 6. nu. 348.

Praua conſuetudo excuſat in varijs caſibus remiſſiue nu. 371.

Prauæ conſuetudines liberant a culpa ſi ſint præſcriptæ nu. 379. Ampliatur etiam ſi non ſint præſcriptæ nu. 380. Ampliatur etiam ſi non ſint reprobatæ uu 381. Contrariam nu. 381. Concordia opi. nu 383.

Praua

Digitized by Google

Praua conſuetudo in quo non excuſet nu. 385.

Praua conſuetudo ſingularis perſonæ potius auget delictum nu. 386.

Praua conſuetudo in alio caſu non excuſat nu. 387.

Præbendas duas quis habere poteſt in vna Eccleſia ex diſpenſatione Papæ, q. 6. nu 289. Non tamen ex diſpenſatione Epiſcopi nu. 290. & ratio quæ ſit nu. 291.

Præbendis de duabus ſi quis prouiſus fuerit per Papam in eadem met Eccleſia, non habet beneficium percipiendi in abſentia diſtributiones vigore conſuetudinis nu. 297.

Præbendam alicui dans videtur ſibi dare licentiam poſſidendi ſtante conſuetudine, q. 11. num. 499.

Præcedentijs attenditur conſuetudo nu. 500

Præcedendi conſuetudo ſolet habere locum inter pares nu. 502.

Præceptum Domini eſt non tentare Deum, q. 6. nu. 118.

Præcepti vim habet conſuetudo in Eccleſiaſticis ritibus, q. 11. nu. 153.

Prælatus quando poſſit concedere rem in Emphiteuſim, q. 4. nu. 88.

Prælato ſoli ſeu ſoli Capitulo quod competat ius aliquid expediendi vt facilior ſit expeditio rei

agen-

Digitized by Google

agendæ conſuetudo facere poteſt licet contrarius, q. 6. nu. 27.

Prælatus vt poſſit res Eccleſiæ alienare ſine conſilio, & conſenſu Capituli non valet conſuetudo nu. 277.

Prælatus vigore conſuetudinis poteſt expedire negocia ſine conſensu capituli nu 278.

Prælatus ſine licentia ſuperioris non poteſt dimictere Prælaturam etiam vigore conſuetudinis nu. 293.

Prælatus inferior Epiſcopo inſignia Pontificalia Epiſcopalia conſuetudine quærit, q. 8. num. 152.

Prælatus poteſt iurisditionem exercere ſtante consuetudine ſine conſilio Capituli, q. 11. nu. 331.

Prælati nomine ſi ſit consuetudo vt contractus ſcribatur, & ſigilletur per duos deputatos, valebit, licet ipſe nihil ſciat nu. 471.

Prælatus inferior intra Parochiam præcedit Epiſcopum nu. 51.

Prælatus vt per Monaſterium de gremio alterius Eccleſiæ eligatur de eonſuetudine, an cenſeatur illi derogatum per Clem 1. de Elect. q. 14. nu. 41. Ampliatur nu. 42.

Prælatus quo caſu preiudicare poteſt Eccleſiæ nu. 57.

Præmians delinquentem conſuetudo nulla eſt, q. 6. nu. 211.

Præſcriptio ſequitur conſuetudinem, q. 2. nu. 21.

Præſcriptio ſupponit poſſeſſionem quæ non datur in conſuetudine nu. 22.

Præſcriptio non procedit ſine poſſeſſione, nec conſuetudo ſine præſcriptione, q. 4. nu. 15.

Præſcriptio curret ex negligentia non petentis nu. 34.

Præſcriptio in pluribus differt a conſuetudine. q 13. nu. 87.

Præſcriptam conſuetudinem quod tollat non preſcripta in cauſa poſſeſſorij communis eſt conclu-ſio, q. 14. nu. 104.

Præſentandi ius per conſuetudinem ad Primogenitum ſpectare poteſt, q. 11. nu. 505. licet ſecus de iure ſit, quia heredes conueniunt in ſimul in præſentando nu. 506.

Præſumitur quilibet generare, & quod filios ſuſcipiat nu. 507.

Præſumptum ad caſum trahitur conſuetudo, q. 12. nu. 196.

Primogenitum præferens conſuetudo in heredi tate nocet ſecundo genito, q. 11. nu. 225.

Primogenitus de conſuetudine ſuccedit in Regno & minoribus dignitatibus, & quod Primo-

geni-

genitus ſuccedat, eſt de iure Diuino num. 227.

Primogenito ſtulto aut demente exiſtente ſecundogenitus erit Rex ſi vicium eſt naturale, et perpetunm, ſecus ſi eius accidenti efficitur demens quia tunc dabitur ei curator nu. 236.

Primogenitus in quibus bonis ſuccedat, & quomodo ſi alibi adſint bona nu. 245.

Primogenitus vt ſuccedat etiam in allodialibus conſuetudo facere poteſt nu. 592.

Primogenitus quomodo intelligatur de conſuetudine Diuinarum ſcripturarum nu. 632.

Primogenitus vt ſuccedat in bonis defuncti conſuetudo intelligitur in Territorio tantum, q. 12. nu. 57.

Primogenitus quod ſuccedat in Regno non intelligitur in fœmina ſtante maſculo nu. 107. itemq; in primogenito qui ſit legitimus tempore Natiuitatis non autem in alio nu. 108

Principium licitum quando babuit conſuetudo debet obſeruari licet ſuperuenerit timor Simoniæ. q. 3. nu. 19.

Principum etiam dicitur conſuetudo. q. 1. nu. 17.

Principes propter vicia ſolent babere aliquos ſibi acceptos quibus etiam Nobilitates, & Dignitates tribuunt nu. 18.

Digitized by Google

Principibus qui vult gratus eſſe Placentiam non autem Veronam proficiſcatur nu. 20.

Principi vina, & ordea veliqai præcio quam aliјs conſuetudo vendendi non valet, q. 3. nu. 4.

Principis, conſuetudo contra ius gentium introducta vti per vim, & metum non valet nu. 5.

Principi reſeruata dicuntur Pedagia, guidagia & ſalinaria, q. 4. nu. 59.

Principi reſeruata non acquiruntur per ſtatutum nu. 65.

Princeps, & conſuetudo non poſſunt inducere probationem contra ius Diuinum, q 6. num. 150.

Principis manus ligare non dicitnr conſuetudo nu. 145.

Princeps ſecularis priuilegio clericorum etiam de conſuetudine derogare non poteſt num. 268.

Princeps qui malas conſuetudines non tollit pari delicto inuoluitur nu. 361.

Principem ligat conſuetudo ſi ſit rationabilis, q 8. nu. 107.

Principem trahere dicitur conſuetudo ad obſeruantiam nu. 108.

Principe maior dicitur conſuetudo quando cōtra ipſum diſponit nu. 109.

Prin-

Digitized by Google

Princeps non poteſt ius conſuetudine quæſitum tollere nu. 113.

Principis ſub poteſtate dicitur conſuetudo conſtituta, item ſub Principis *manibus nu.* 114. *imo ſub pedibus nn.* 114. *& inutilis ea per quam* Princeps *ligatur nu.* 116.

Princeps quando ſubſit, & quando præſit conſuetudini diſtinctio remiſſiue nu. 117.

Principis in præiudicium conſuetudo iuriſditionem tribuere non poteſt nu. 136.

Principis reſcripto præualet conſuetudo in materia collectarum, q. 11. *nu* 65.

Principis ad ſtatuam confugientes licet de iure ſint ſecuri, ſecus tamen de conſuetudine num. 482.

Principis conſuetudo attenditur ad cognoſcendam ſubreptionem in Reſcriptis nu. 528.

Principis reſcriptum tollit conſuetudinem, q. 14. *nu* 28.

Priuatis inſtrumentis fides adhibetur conſuetudine Interannenſi, *q* 8. *nu.* 46.

Priuata ſcriptura ſecretorum virorum quod plene probet conſuetudo facere poteſt, q. 11. *nu.* 510.

Priuilegium habens, eoq; non vtens per decem annos dicitur cecidiſſe ab eo ſi habuit facultatem vtendi, q. 3. *nu.* 74. *limitatur nu.* 77.

Digitized by Google

Probationi plenæ vt non ſtetur non valet conſuetudo, q. 6. nu. 322.

Probationem plenam requirens conſuetudo, & vlterius iuramentum non valet nu. 323.

Probanda eſt conſuetudo per allegantem de neceſſitate, q. 10. nu. 1.

Probatio conſuetudinis eſt difficilis, & fere impoſſibilis nu. 2.

Probatione plena regulariter indiget conſuetudo nu. 6.

Probanda conſuetudine quomodo teſtes deponere debeant nu. 7.

Probatio conſuetudinis non fit per auditum nu. 8. & per duos teſtes ſit probatio nu. 10. Intel lige nu. 9.

Probari conſuetudo poteſt in litis ordinatorijs ſummarie, & ſine ſcriptis & Iudex poteſt ſe ſe informare ab aduocatis, & Procuratoribus etiam parte abſente, & teſtibus non iuratis nu. 11.

Probatio cōſuetudinis in ordinatorijs leuis præ iudicij, ideoq; leuioribus probationibus contenta eſt nu. 12.

Probatio conſeetudinis per inſtrumenta facilis eſt, pluribus tamen inſtrumentis probari neceſſe eſt nu. 14. & 15.

Probatio conſuetudinis quæ fit per priuilegiū facilis eſt & ipſa nu. 22.

Pro-

Probari poteſt conſuetudo poſt concluſum in cauſa, ſaltim per beneficium reſtitutionis in integrum ex clauſula generali ſi qua mihi iuſta cauſa præſtito iuramento quod hoc malicioſe non petatur, vel ex officio Iudicis nu. 41.

Probatur conſuetudo non ſoluendi quartam Epiſcopo per Clericos & Rectores Eccleſiarum illius loci deponentes de ſuo facto negatiuo ad commodum eorum, etiam teſtes ſingulares quando tendunt ad eandem rei finem nu. 51.

Probanda eſt conſuetudo non generaliter ſed ſpecialiter in caſu de quo agitur nu. 55. & num. 69.

Probationes factas ſuper conſuetudine ſi quis velit reijcere, probare debet quod intra idem tempus fuerit contrarium aliquando ſeruatum nu. 56.

Probatur conſuetudo per confeſſionem, partis, & hæc facilioris probationis eſt quam aliqua alia nu. 74.

Probato imperfecta de iure, per conſuetudinem poteſt haberi pro plena, & perfecta, q. 11. nu. 318.

Probationem validam inualidam facere poteſt conſuetudo nu. 319.

Probatoriam robur dat conſuetudo extra Territorium, q. 12. nu. 190.

Probationibus attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 508.

Prodeſſe debet conſuetudo his quibus Authores conſuetudinis prouidere uoluerunt non illis quibus noluerunt, q. 8. nu. 56.

Profeſſis etiam beneficia conferri poſſunt non habito reſpectu ad caracterem Clericalem, & tonſuram, q. 11. nu. 24.

Promittens ſe facturum ad quid teneatur, q. 8. nu. 71.

Proteſtàtiouibus attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 513.

Proteſtatio locorum maritimorum nu. 514.

Protbocollis apponi ſolet ſignum notarij nu. 515.

Prouinciæ generalis conſuetudo vbi ſeruanda, q. 12. nu. 85 & nu. 178. & 179.

Publicatis atteſtationibus quod recipiantur teſtes an valeat conſuetudo, 6. nu. 73.

Publicum ius quoad omnes quos tangit facit conſuetudo, q 8. nu. 13.

Publicum ius auctoritate, & vtilitate vt tollatur requiritur tacitus conſenſus Papæ aut iuſta cauſa nu. 14.

Puplicæ boneſtatis impedimentum conſuetudo tollere non poteſt, q. 11 nu. 368.

Publicis rebus diſtrahendis conſuetudo atten-

ditur

ditur num. 517.

Pupillos ligat conſuetudo, q. 8. nu. 86.

Pupillus poteſt hereditatem adire abſq; tutoris auctoritate ſtante conſuetudine abſq; eo etiam aliter obligari, q. 11. au. 281.

Q

QVadrageſimalibus diebus non licet procedere in criminalibus, & tamen ſecus de conſuetudine nu. 187.

Quadrageſimam quando incipiant Mediolanenſes, in quibus etiam locis ſit intelligendum, & an trahatur ad loca ſtatus Mediolani, q. 12. nu, 54.

Quartarnm diſtributiones quæ debent fieri de bonis Eccleſiæ conſuetudo minuens non valet, q. 6. nu. 342.

Quartis attenditur conſuetudo de quibus rebus detrahatur legitima vel trebellianica, q. 11. nu. 518.

Quarterium Ciuitatis an poſſit inducere conſuetudinem, q. 5. nu. 10.

Quod eſt de ſubſtantia cauſæ eſt de ſubſtantia cauſati, q. 4. nu. 106.

Quos Deus coniunxit homo non ſeparet, q. 11. nu. 365.

Digitized by Google

Quotidianæ diſtributiones quibus debeantur nu. 132.

Quotidianæ diſtributiones regulariter non debentur niſi intereſſentibus Diuinis nu. 133.

Quotuplex ſit conſuetudo, q. 1. nu. 1.

R

Rationabilis eſſe debet conſuetudo, q. 2. nu. 24. & q. 6. nu. 1. Declaratur nu. 7.

Rationabilitas eſt conſuetudinis forma, q. 6. nu. 2.

Rationabilis conſuetudo quæ ſit ſecundum Petrum de Rauen. nu. 3. & quæ ſecundum fulgos nu. 4.

Rationabilior lege contra quam inducitur eſſe debet conſuetudo nu. 8.

Rationabilis eſſe debet conſuetudo maxime contra ius Canonicum nu. 9.

Rationabilitas non requiritur in conſuetudine vniuerſali contra canonem quando eam Papa ſcit, & tolerat nu. 10.

Rationabilitas requiritur in conſuetudine quando non ſit vniuerſalis licet Papa eam ſciat, quando tamen eſt contra ius nu. 11.

Rationabilitas non requiritur in conſuetudine contra ius ciuile nu. 13.

Rationabi-

Digitized by Google

Rationabilis non eſt conſuetudo quod omnes molere volentes teneantur venire ad meum molendinum, & emere volentes ligna teneantur venire ad meum nemus; & tamen valet quia contra humana ſtatuta inducta nu. 14.

Rationabilitas quare in conſuetudine contra ius Canonicum requiratur, non ſic contra ius Ciuile nu. 15.

Rationabilitas non requiritur in conſuetudine contra ius Ciuile, nec Canonicum, ſi illa ſit immemorabilis, & non foueat peccatum num. 17. 18. & 19.

Rationabilis quæ ſit conſuetudo certa regula dari non poteſt, ſed eſt arbitrarium Iudici num. 21.

Rationabilis conſuetudo præſumitur niſi ſit contra ius nu. 23.

Rationabilitas non requiritur in conſuetudine præter ius nu. 24.

Rationabilis præſumitur conſuetudo diſponeris id quod ius antiquum correctum nu. 25.

Rationabilitas circa tria verſatur. ſ. vt relligioni conueniat diſciplinæ congruat, & ſaluti proficiat nu. 29.

Rationabilis ſi eſt conſuetudo valet in caſu Imol. q. 6. nu. 154. & 155.

Rationes vbi duæ ſunt finales; vna ceſſante rema-

Digitized by Google

remanet diſpoſitio, q. 5. nu. 46.

Ratio perſuaſiua ſufficit in consuetudine, q. 6. nu. 20.

Rationcm ineptam potiusquam nullam adducere ſatius eſt nu. 64.

Rationibus reddendis attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 519.

Ratio vnica quando reddi poteſt fit conſuetudinis exrenſio, q. 12. nu. 186.

Ratione ceſſante ceſſat conſuetndo, q. 14. nu. 108.

Rebellione contra Principem, tollitur conſuetudo priuilegiata nu. 109.

Recedendum a conſüetudine non eſt, q. 8. nu. 171.

Reconuentionis cauſa conſuetudo loci vbi fit re conuentio ſeruanda eſt, q. 9. nu. 45.

Rector Eccleſiæ quæ tenetur diſpenſare redditus ipſius in pauperes, vt non eroget non valet consuetndo, q. 6 nu 109.

Rectores vt in Parochijs inſtituantur grati Populo abſq; iure patronatus conſuetudine fieri poteſt, q. 11. nu. 504.

Regulibus attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 522.

Regionis consuetudo ſeruanda eſt, q. 8. num. 17.

Regio-

Digitized by Google

Regionis ſecundum consuetudinem partes contraxiſſe videntur nu. 73.

Regulæ contra ſubſtantialia non valet conſuetudo, q 6. nu. 190.

Regulæ de natura quæ non ſunt probibita conſuetudo generalis ordinis Prædicatorum poteſt derogare conſtitutionibus eorum nu. 191.

Regulis Relligiosorum attenditur consuetudo, q. 11. nu. 523. Intellige nu. 524.

Relaxari debet captus in Eccleſia nemine inſtante per Iudicem, q. 10. nu. 38.

Relligioſi, & Relligioſæ ſuccedunt parentibus, q. 11. nu. 577.

Remiſſio reorum de vno Regno ad aliud an conſuetudine induci poſſit, q. 6. nu. 139.

Remiſſio rei ſi non fieret ſi delicta remanerent impunita, conſuetudo facere non poteſt num. 240.

Remiſſionibus reorum attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 525l

Remiſſoriæ literæ ad teſtes extra Curiam examinandos quando dantur ſtilus eſt vt fiant, & cōſtituantur noui procuratores ad tale negocium expediendum, q. 13. nu. 37.

Renunciationibus beneficiorum ad mulierum fauorem introductis conſuetudo inſpicitur, q. 11. num. 526. & an cum iuramento Auth. ſi qua

mu-

Digitized by Google

mulier renunciari poſſit ibi.

Renunciatione tollitur conſuetudo, q. 14. nu. 1.

Renunciari poteſt beneficio conſuetudinis non tantum expreſſe ſed etiam tacite nu. 3.

Repreſaliæ obtemptæ per Ianuenſes contra Florentinos quibus pluribus annis Ianuenſes vſi non ſunt, quia nullus Florentinus tranſiuit per eorum Territorium per hoc non eſt præſcriptum contra dictam conceſſionem Repreſaliarum, q. 3. nu. 80.

Repreſaliæ ſi concedantur Peruſinis contra Florentinos non trahitur contra Florentinos Peruſiæ habitantes, & habitare conſuetos, q. 12. nu. 8.

Reprobata conſuetudine non poteſt iterum induci alia, q. 14. nu. 79. limita nu. 82, 84, 85. & 86.

Reprobata conſuetudine ratione intollerabilis iniquitatis non poteſt iterum induci nu. 88

Reſcriptis attenditur conſuetudo, q. 11. num. 527.

Reſcripto Principis requiritur ſubſcriptio ipſius ſecus de conſuetudine nu. 529.

Reſeruata non comprehendit conſuetudo, q. 12. nu. 165. Exemplum nu. 166.

Reſidentijs attēditur conſuetudo, q. 11. nu. 530.

Reſi-

Digitized by Google

Reſidentia omicti poteſt de conſuetudine num. 531.

Reſidere continue non tenetur quis ſtante conſuetudine, et alternatim poteſt nu. 532.

Reſidere anquis ſtante conſuetudine renuere poſſit in Canonicatu non tenendo Vicarium num. 533.

Reſtitutionem in integrum minori auferre poteſt conſuetndo, q. 8 *nu.* 90.

Reſtringitur conſuetudo diuidendi feuda in locis vbi uiget, q. 12 *nu.* 53.

Retrahere vt proximior poſſit remuenditam a proximiore, conſuetudo facere poteſt, q. 11. *nu.* 617.

Reuocari poteſt diſpoſitio etiam iurata non obſtante iuramento de non reuocando, q. 14. *nu.*6.

Rex Angliæ non habet iuriſditionem in Clericos licet aliter ſe habeat conſuetudo, q. 6. *num.* 272.

Rex non poteſt facere derogationem conſuetudinis vigentis inter Barones, q. 8. *nu.* 111. *& ibi ſimilis conſuetudo Regis francorum nu.* 112.

Reges habent poteſtatem conferendi Præbendas in Regnis ſuis, q. 11. *nu.* 30.

Rex ſi habet filium naturalem tantum Primogenitum, & ſecundo genitum filium legitimum, & naturalem, ſi legitimari faciat filinm naturalem

lem filius legitimus & naturalis ſuccedet excluſo legitimato licet primogenito nu. 228. limitatur nu. 229.

Rex ſi habet duos filios natos ex eodem vtero, & neſcitur quis ſit prior vel poſterior quis ſuccedat nu. 230.

Regi in Regno an ſuccedat filius primogeniti an ſecundo genitus, pro filio Primogeniti num. 231. pro ſecundo genito 2. opi. num. 232. Declaratur nu. 233.

Regno quod Primogenitus ſuccedat intelligitur in habili ad Regnandum nu. 235.

Regalibus attenditur conſuetudo nu. 523.

Ritus dicitur quidam modus actui ordinando ſolemnitatem preſtans, q. 13. nu. 65.

Ritus eſt conſuetudo in adminiſtrandis ſacrificijs nu. 66. item pro diuerſo actu, & quidem illicito nu. 67.

Ritus dicitur etiam in beſtijs nu. 68.

Roma diſtinguitur per Regiones nuncupat, vulgo Priori, Bononia per Quarteria, & Patria Aut horis per Tezeria, q. 5. nu. 11.

Romanæ Eccleſiæ conſuetudo non extenditur ad alias Eccleſias, q. 12. nu. 99. limitatur primo nu. 101 limitatur. 3. nu. 104.

Romæ conſuetudo an extendatur ad alias Prouincias nu. 164. 167. 168. & 171.

Romæ

Romæ conſuetudo vbi ſeruanda ſecundum diſtinctionem per Eccleſias nu. 173. & quid per Iudices nu. 174.

Romæ degentes Curtiſſani, & Nebulones per zaſ. appellantur falſo tamen nu 175.

Roma nemini probo ingrata nu. 177.

Romanæ Curiæ ſtilus eſt volubilis, q 13. nu. 57.

Rudes ſermones interpretatur conſuetudo, q. 8. nu. 75.

Ruſticus quandoq; portans gallanam quandoq; ſpallam porcinam non facit ſibi preiudicium, & ex huiuſmodi varietate certa præſtatio ſeu oblatio præſumi non poteſt ſed en ſennium, q. 3. nu. 66.

Ruſticorum conſuetudo potius per errorem quam rationabili ex cauſa inducta præſumitur, q. 5. nu. 20.

Ruſtici quod collectentur ad Ciuium exonerationem equitati repugnat, q. 11. nu. 71.

S

SAcerdos vt mortuo Parochiano habeat tale quid conſuetudo, q. 11. nu. 594.

Sacramentis miniſtrandis attenditur conſuetudo nu. 535.

Sala-

Digitized by Google

Salarium officialibus Terrarum quo tempore debeatur nu. 537. & quomodo hodie nu. 539.

Salutare ſi quis ſolitus ſit me, ſi non ſalutat præſumitur inimicus meus, q. 8. nu. 123.

Sanctorum Patrum ſtatutis repugnans conſuetudo nulla, q. 6. nu. 321.

Sapientis dicto ſtatur ex conſuetudine in eo quod dixerit inſtrumento eſſe addendum, q. 11. nu. 296.

Saxis ludere ſolent pueri tam Bononiæ Peruſiæ quam Senis, q. 6. nu. 372.

Saxonum conſuetudo diſponit quod ſi in vna manu ſub tunica fur tenet rem furatam, & cum alia paratus eſſet iurare quod nec ipſe habet nec ipſam ſcit, abſoluitur, & quod Iudex non audiuiſſet ſi dixiſſes Domine hic in alia manu tenet abſconſam rem quam peto, q. 6. nu. 103.

Scandali iminentis ratione conſuetudo etiam in honeſta tolerari ſolet nu. 228.

Scandalum generans conſuetudo inualida eſt nu. 339.

Scholaris ſi ſtante ſtatuto debet conueniri ſub Epiſcopo, & de conſuetudine quod contra ius eum Scholarem cognoſcat Rector, quod per huiuſmodi ſtatutum non cenſetur derogatum iuriſditioni Rectoris, q. 8. nu. 132.

Scholaris ex publicis ſcholis pro delicto extrahi

non

non poteſt licet dicat contrarium ſeruatum, q. 11. nu. 35.

Scientia, & patientia Populi ſufficit quod reſultet ab vno, q. 3. nu. 9.

Scientia tacita eius qui poteſt legem inducere operatur vt conſuetudo induci poſſit contra id quod eſt præcepti, q. 4. nu. 103.

Scientia, & patientia ſuperioris in conſuetudine probanda non eſt potiſſime in immemorabili, q. 5. nu. 51. & 53.

Scientia Principis requiritur in conſuetudine quæ circa ſolemnitates in contractu matrimonij ſeruan. aliquid induceret, quando mixtim eſſet indicta a Clericis & a laicis nu. 56.

Scientia ſuperioris requiritur in conſuetudine contra ius nu. 57. Intellige ſi ſit contra ius publicum auctoritate, & vtilitate alias ſecus nu. 58. & 59.

Scientia & patientia Principis ſupremi requiritur in conſuetudine alienandi feudum irrequiſito domino nu. 60.

Scientia, & approbatio ſuperioris requiritur conſuetudine contra ius fauens Eccleſijs num. 61.

Scientia & approbatio Principis requiritur in conſuetudine inducenda per Iudices, & alios qui legis condendæ auctoritatem non habent nu. 62.

Digitized by Google

Scientia requiritur in conſuetudine contra Principis conſtitutionem obſeruata nu. 64.

Scientia, & patientia ſuperioris requiritur in conſuetudine diuidendi feuda nu. 65.

Scientia Principis requiritur in conſuetudine quando Papa poteſt facere aliquem capacem de iure patronatus in quo de gratia ſpeciali poteſt facere laicos capaces, & ſecus non valet conſuetudo nu. 66.

Scientia ſuperioris operatur vt ſi in aliquo caſu non requiratur, prout requiritur regulariter, & ad ſit, facit vt 40. anni ſufficiant licet immemorabilis requiratur nu. 69.

Scientia & conſenſus Domini vbi requiritur in conſuetudine ſufficit Vicarij ipſius nu. 70.

Scribentis conſuetudo attendenda eſt, q. 11. 540.

Scripturæ aliàs inualidæ conſuetudo probationem tribere poteſt nu. 511. ſicut e contra probationem validam inualidare poteſt nu. 512.

Scripturis attenditur conſuetudo nu. 539.

Scripturæ priuatæ alicuius vt credatur ſtante conſuetudine nu. 541. quod quomodo procedat nu. 542.

Scuta auri quomodo intelligantur num. 375.

Secundas nuptias benedicens licet in currat pœnas, tamen conſuetudo poteſt modificare,

Digitized by Google

q. 11. num. 20.

Semel heres non poteſt in eternum deſinere eſſe heres nu. 620.

Senes occidebantur apud Caſpios, & Bactrianos. q. 6. nu. 179.

Sententiæ duæ inducunt conſuetudinem, q. 3. nu. 11.

Sententia quod feratur ſtando, ſine ſcriptis, vel quod per alium pronuncietur, & recipiatur valet conſuetudo nu. 13.

Sẽtentiæ nullæ inducunt conſuetudinem nu. 14. limitatur nu. 15.

Sententiæ Arbitrorum inducunt conſuetudinem nu. 21. idem de ſententijs Arbitratorum nu. 22. Contrarium nu. 23.

Sententiæ nulle Arbitrorum non inducunt conſuetudinem no. 24.

Sententiæ ſi ſint reſciſſæ an conſuetudini præiudicium inferatur, q. 5. nu. 4.

Sententia a non ſuo Iudice lata non valet etiam ſtante conſuetudine, q. 8. nu. 135.

Sententia vt recitetur per alium dummodo Iudex proferat verbum condemno vel abſoluo conſuetudine fieri poteſt, q. 11. nu. 549.

Sepulchrorum cura per Athenienſes num. 553.

Sepulchris mortuorum attenditur conſuetu-

do num. 550.

Sepulturam vt pater filijs impuberibus eligere poſſit conſuetudo facit, nu. 551.

Sepulturæ locus in Ciuitate edificatus licet de iure confiſcetur, tamen ſecus de conſuetudine nu. 552.

Sepulturam qui deſpexerunt nu. 654.

Seruitute mihi debita ducendi aquam exfundo alieno ſi ideo non retor quia fons exauut, mihi non preiudicat, q. 3. nu. 81.

Seruitus diſcontinua non paratur niſi tempore immemorabili, q. 4. nu. 18.

Signo Crucis attenditur conſuetudo quæ eſt Chriſtianorum, q. 11. nu. 555. & quomodo debeat terminari nu. 556.

Simile conſuetudinis vincit legem, q. 8. num. 25.

Similes ad caſus non extenditur conſuetudo, q. 12. nu. 94. & 106.

Simomiam inducens conſuetudo non valet, q. 6. nu. 104.

Simonia eſt aliquid dari pro Sacramentis, & ſepultura nu. 105.

Simplicibus in beneficijs vt non ſit opus reſidere per conſuetudinem, q. 11. nu. 534.

Sindicatibus attenditur conſuetudo vt ſ. quis ſindicatui ſtare non tenatur nu. 557. & 558.

Sin-

Sindici ſeu Gualdarij vt non teneantur denunciare maleficia Caſtri ſeu Villæ etiam centenaria conſuetudo non valet, q. 7 nu. 14.

Singularis perſona inducere poteſt conſuetudinem nu. 23.

Synonima conſuetudinis quantum ad tempus, q. 4. nu 9.

Soccini Iunioris inconſtantia, q. 11. num. 591.

Soccidis attenditur conſuetudo nu. 564.

Societas poteſt eſſe inter virum & vxorem nu. 559 Intellige nu. 560.

Solemnitates a iure Canonico requiſitas in alienatione rei Eccleſiaſticæ diminuere ne quidem poteſt conſuetudo ne dum tollere, q. 6. nu. 90. ſecus in ſolemnitatibus inductis per Auth. hoc ius porrectnm nu. 91.

Solemnitatem augere poteſt conſuetudo iuri Diuino, q. 6. nu 158.

Solemnitates requiſitas per ſtatutum in emptione, & venditione poteſt tollerr conſuetudo, q 8. nu. 15.

Solemnitatem aliquam ad ius commune in alienatione rei Eccleſiaſticæ addens conſuetudo valet nu. 27.

Solemnitatibus attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 561.

Solemnitati c. fin. de Elect. conſuetudo derogare poteſt nu. 562.

Solemnitati inſtrumenti conſuetudo derogarē valet nu. 563.

Solidi appellatione intelligitur de ſolido aureo quorum 72. faciunt vnam libram, q. 4. num. 100.

Solitum verificatur in vnica uice, conſuetudo autem in duabus, q. 13. nu. 97.

Soluendi aliquid pro ſpiritualibns an valeat cõſuetudo, q. 11. nu. 566.

Solutione facienda conſuetudo loci vbi ſolutio fieri debet attendenda eſt, q. 9. nu. 44.

Solutionibus attenditur conſuetudo, q. 11. num. 565.

Specialis conſuetudo quæ, q. 1. nu. 10.

Specialis conſuetudo derogat generali nuw. 11.

Specialis conſuetudo continens quod ius commune regulatur ſicut illud nu 12.

Specialiſſima conſuetudo quæ nu. 13.

Specialis conſuetudo familiæ iuri derogare poteſt, q. 8. nu. 18.

Specialis conſuetudo ſi efficiatur generalis adſtringit nu. 20.

Specialis vltima conſuetudo derogat generali, q. 14. nu. 73.

Spo-

Digitized by Google

Spoliarum ſubſtitutorum abuſus, q . 6. num nu. 248.

Sportulis dandis attenditur conſuetudo , & quid Iudices aliqui percipiant, q. 11. nu. 568. & 569 . Intellige nu. 570.

Spurius quod ſuccedat patri non poteſt diſponere conſuetudo, q 6. nu. nu. 217.

Spurij an poſſint habere honores conſuetudo inſpicitur, q. 11. nu. 383.

Statutum tacitum Populi conſuetudo dicitur, q. 2. nu. 27.

Statutum reuocare poteſt quod eſt præſtari ſolitum Eccleſiæ, q 3. nu. 51. contraria tamen opi. magis communis, & verior nu. 52.

Statuto potentior conſuetudo num. 53. & q. 4. nu. 64.

Statutum fauens non ſubdito vt eſt Clericus dicitur tranſire in priuilegium, & contractum ita vt reuocari non poſſit, q. 3. nu. 55.

Statutum excludens fœminas dicitur excludere etiam quæ ingreſſa eſt Monaſterium propter vinculum ſibi iniunctum ante profeſſionem, q. 11. nu. 226.

Statutis attenditur conſuetudo nu 571. limitatur nu. 572.

Statutum tacitum Populi dicitur conſuetudo, q. 12. nu. 46. & præiudicat omnibus legibus &

Digitized by Google

conſuetudinibus nu. 47.

Statuto ad conſuetudinem valet argumentum negatiue, q. 13. nu. 88.

Statutum, & conſuetudo paris potentiæ nu. 89.

Statutarium & conſuetudinarium ius venit iuris appellatione nu. 90.

Statuto fortius operari conſuetudinem uum. 91.

Statuto fortior conſuetudo nn. 92.

Statutum licet habeat clauſulam derogatoriam ad futura, tamen conſuetudo contraria habens olauſulam derogatoriam valet nu. 93.

Statuto contraria quando eſt conſuetudo, & & reuertitur ad ius commune præualet ſtatuto etiam habenti clauſulam derogatoriam nu. 94.

Statuto contraria conſuetudo tollitur, q. 14. nu. 4.

Statutum tollit non ſolum conſuetudines inductas ſed etiam futuras, quando habet clauſnlas derogatorias nu. 13.

Statutum dicitur tollere conſuetudinem ſiue faciat mentionem ſiue non nu. 14.

Statutum poſtea ſuperueniens non tollit conſuetudinem de qua ſtatuentes veriſimiliter noticiam non hauerunt nu. 15.

Statutum facientes ciues contra ſuam conſuetudi-

Digitized by Google

tudinem dicuntur illam tollere licet de ea non faciant mentionem nu. 19.

Statuti præcedentis generalitati derogat conſuetudo nu. 24.

Statutum non videtur tollere conſuetodinem immemorabilem nu. 27.

Stilus eſt conſuetudo quæ reſpicit ordinem loquendi, ſcribendi, & procedendi, q 13 nu. 1.

Stilus Iudicum in criminalibus procedentium contra reum eſt quod faciat ſibi dare licentiam a reo procedendi vſq; ad ſententiam ſingulis diebus & horis eo non citato nu. 3.

Stilus dicitur etiam in dictando nu. 4.

Stilus ponitur pro conſuetudine vel in ſcriptis redacta vel redigenda alicuius Curiæ nu. 5.

Stilus pro ſtructura orationis ponitur nu. 6.

Stilus dicitur in verbis, oratio autem in ſenſu nu. 7.

Stilus dicitur ab inſtrumento æneo ſtilo nuncupato quo in albo i. ceratis tabulis antiquitus ſcribebatur, & nunc in codicillis nu 8.

Stilus dicitur particularis perſonæ aut officij nu. 9.

Stilus eſt conſuetudo reſpiciens Iudicem vel Tribunal, conſuetudo autem Populum nu. 10.

Stilus dicitur etiam Principis aliquid concedentis nu. 11.

Sti-

Digitized by Google

Stilus eſt ius non ſcriptnm ab vnius Iudicis voluntate ſæpius ſtilatum nu. 13. *&* *aliter diffinitur nu.* 14. *&* 15.

Stilus vſurpatur pro vſu particularis perſonæ nu. 17.

Stilus dicitur a ſtilo ferreo, quo ſcribitur in cera ſeu tabulis a firmitate ipſorum nu. 18.

Stilus valet per viam declarationis non autem contra ius nu. 19.

Stilus non poteſt allegari ad deciſionem cauſarum quando in contrarium ius reperitur num. 23.

Stilus non poteſt eſſe contra ius genitum, & ſic non poteſt tollere citationem nu. 26.

Stilus attenditur in ambiguo nu. 27.

Stilus & conſuetudo videntur differre ſicut genus, & ſpecies nu. 28.

Stilus dicitur induci ex actu extraordinario & vnico nu. 28.

Stilus reſpicit ordinem, & ſerioſitatem num. 30.

Stilus & conſuetudo inuicem ſe habent tanquã excedentia, & exceſſa nu. 31.

Stilus inducitur ex actibus iudiciarijs, conſuetudo autem ex iudiciarijs, & extraiudiciarijs nu. 32.

Stilum qui Iudex Inducere poſſit nu. 33.

Stilus

Digitized by Google

Stilus dicitur a ſtilando quaſi ſit vſus ſtillatus à Curia nu. 34.

Stilum Curiæ Epiſcopalis Poteſtas ſequi non tenetur niſi ſit omnium Curiarum num. 35. & 36.

Stilus debet eſſe præſcriptus nu. 38. Contrarium nu. 39.

Stilus Curiæ ſeruandus eſt nu. 41.

Stilus quoties infiringitur non valet quod agitur nu. 48.

Stilns ſi non ſeruetur in inſtrumentis præſumuntur falſa nu. 52.

Stilus etiam Notariorum dicitur nu. 54.

Stilus ſi eſt difformis quid ſeruandum num. 56.

Stilus ponitur etiam pro ordine nu. 58.

Stilus pro conſuetudine abſolute quandoq; ponitur nu. 59.

Stilus & conſuetudo ambo dicuntur facti nu. 60. vnde probanda nu. 61.

Stilus quomodo probetur nu. 62.

Stllus habet poteſtatem interpretandi in Curia ante ſtatutum Eccleſiaſticum & ius Canonicum nu. 63.

Stipulationibus attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 573.

Stricti iuris dicitur conſuetudo, & tantum habere

Digitized by Google

bere de potentia, & effectu quantum de vſu & proprios facti terminos non excedere, & vbi ea non diſponit, nec nos diſponere debere, q. 12. nu. 1.

Studij generalis priuilegio per decennium non vtens illud amictit, q. 3. nu. 76.

Subditus extra Territorium non ligatur conſuetudine loci vnde eſt oriundus, q. 8. num. 86.

Subditos extra Territorium contrahentes non ligat conſuetudo, licet loquatur de bonis, ad huc non extenditur ad ea quæ ſunt extra diſtrictum, q. 12. nu 50. & 51.

Subiecta materia verbis proprietatem aufert, q. 4 nu. 19.

Subreptio colligitur non facta conſuetudinis Eccleſiæ ſuper beneficijs tenendis mentione, & gratia redditur nulla, q. 6. num. 287. & q. 14. nu. 38.

Subſtitutionibus attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 574.

Subſtitui vt poſſit directo poſt pupillarem ætatem conſuetudo facere poteſt nu. 575.

Subſtitutio pupillaris fuit inducta conſuetudine, q. 14. nu. 66.

Sub Vrbijs ſi fiat teſtamentum, Ciuitatis an extra Ciuitatem conſuetudo vigens ſeruanda

ſit

Digitized by Google

ſit, q. 9. num. 57.

Succeſſio quod non cadat in certis feudis valet conſuetudo, & e contrario, q. 11. num. 243.

Succeſſoribus attenditur conſuetudo nu. 576.

Succeſſione parentum filium priuans conſuenudo eſt odioſa, & ſic reſtringenda, q. 12. nu. 17.

Succedendi conſuetudo intelligitur in loco tantum non autem extra Territorium procedere nu. 58. potiſſime quando diſponit de bonis num. 59. Exemplum nu. 60. ſed quid ſi loquatur in perſonam nu. 61. & ſi in rem an liget forenſem num. 63.

Sumptus a Comite habere debet in francia ſequens ipſum vltra aquam vigore conſuetudinis, q. 12. nu. 13.

Superioris licentia non requiritur in conſuetudine, q. 6. nu. 32.

Superioris conſenſus quod non requiratur in alienationibus Eccleſiaſticarum rerum immobilium conſuetudo facere poteſt, q. 11. num. 11.

Superioris conſenſus non requiritur in conſuetudine collectandi aut munera perſonalia imponendi forenſibus nu. 68.

Tabel-

Digitized by Google

INDEX.

T

TAbellione de reprobando vbi agitur teſtes rationem reddere tenentur etiam non interrogati, q 6. nu. 57. item in criminalibus nu. 58. item in probanda infamia & huiuſmodi num. 59. item in probatione defenſionis nu. 60. item in aliquo facto de nocte nu. 61.

Taxatione expenſarum attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 597.

Temporis curſus requiritur in conſuetudine, q. 2. nu. 20.

Tempus immemorabile requiritur in conſuetudine ſecundum vnam opi. q. 4. nu. 16.

Tempus longeuum dicitur centum annorum nu. 27. quandoq; decem annorum nu. 28.

Tempus decennij inter præſentes, & viginti inter abſentes in conſuetudine requiritur ſecundum aliam opi. nu. 29. quæ reprobatur nu. 30.

Tempus conſuetudinis eſt vniforme num. 31.

Tempus decennij ſufficit in conſuetudine ſecundum aliam opi. quæ communiter tenetur num. 37. & 40.

Tempus longum dicitur decennium num. 38.

Tempus modicum in materia conſuetudinis dicitur

citur

Digitized by Google

citur vſq; ad nouennium nu. 39.

Tempus decennij ſufficis in conſuetudine ſiue ſit præter ius ſiue contra ius Ciuile nu. 41.

Tempus decennij ſufficit ad tollendum priorem conſuetudinem nu. 42.

Tempus decennij ſufficit ad inducendam conſuetudinem præter ius etiam de iure Canonico num. 43.

Tempus conſuetudinis incipit a tempore primi actus inductiui conſuetudinis quando tamen ſit talis vt peruenire potuerit ad noticiam totius Populi, aut eius maioris partis nu. 44.

Tempus 40 annorum requiritur in conſuetudine contra ius Canonicum nu. 45. item contra Canonis rationem nu. 46.

Tempus decem annorum ſat eſt in conſuetudine contra ius Canonicom quando eſſemus in profanis, & inter laicos nu. 47.

Tempus decem annorum ſufficit in conſuetudine contra canonem, qui ad huc non fuit receptus in obſeruantia quando etiam non eſſemus improfanis ſed inter Clericos nu. 48.

Tempus decem annorum ſufficit in conſuetudine contra ius Canonicum quando tamen Papa vſus fuiſſet tali conſuetudine nu. 49.

Tempus decem annorum ſufficit in conſuetudine contra ius Canonicum cum ſcientia ſuperioris

rioris

rioris num. 50.

Tempus 40. annorum requiritur in conſuetudine etiam præter ius quando tamen detraheret iuri alcuius Eccleſiæ nu. 51. Ampliatur nu. 52.

Tempus. 40. annorum requiritur in conſuetudine detrabente iuri Clericorum nu. 53. ſecus ſi iuri priuatorum qiua ſufficiunt 30. anni num. 54. & in alio caſu not. nu. 55.

Tempus 40 annorum requiritur in conſuetudine inducenda a Clericis contra eorum ſtatuta nu. 56. & in alio caſu nu. 57. & 81.

Tempus immemorabile requiritur in conſuetudine contra reſeruata Principi veniente num. 58.

Tempore nullo inducitur conſuetudo contra ſummo Pontifici reſeruata circa ſpiritualia nu. 60. ſecus extra ſpiritualia num. 90. & num. 92.

Tempus decem annorum ſufficit in conſuetudine imponendi collectas forenſibus ſecundum vnam opi. num. 62. diſtingue nu. 67. & 68. & 70.

Tempus decem annorum requiritur in priuatis, In communitatibus autem 40. onerum non ſoluendorum, & quod non fuerit vſus ſuo priuilegio nu. 84.

Tempus. 30. annorum requiritur in conſuetudine

Digitized by Google

dine quod incipiatur a captura facta fide de debito nu 89.

Tempus 30. annorum requiritur in conſuetudine contra Ducem aut Comitem etiam in re quam haberet ab Eccleſia Romana nu. 93.

Tempus minus decennio ſufficit in conſuetudine apponendi certas clauſulas in inſtrumentis ſed ſufficiunt aliqui actus nu. 94. Item in alio caſu num. 95. limitatur nu. 99. & num. 101. & 104. & 105.

Tempus Decennij in conſuetudine quæ fuit inducta contra ſtatutum ſuperioris quando ſciente, & patiente ſuperiore eſt inducta ſufficit num. 102.

Tempus actuum frequentia, & Populi conſenſus requiruntur in conſuetudine, q 6 nu. 30.

Temporis curſu attenditur conſuetndo, q. 11. nu. 107.

Tempus vt ignoranti curat facere poteſt conſuetudo nu. 108.

Terterij Patriæ Authoris laus, q. 5. nu. 12.

Teſtamentum vt poſſit condi coram vnico teſte conſuetudo non valet, q. 6. nu. 133.

Teſtamento duo aut tres teſtes ſufficiunt contra ius poſitiuum nu. 135.

Teſtamento vt ad hibeantur duo Notarij ſine teſtibus, & ſubſcriptionibus conſuetudo facere

poteſt num. 137.

Teſtamentum coram duobus teſtibus conditum vt valeat, conſuetudo an diſponere poſſit num. 138.

Teſtamento quod recipiantur plures teſtes quã velit ius Diuinum diſponens quod in ore duorum vel trium ſtet omne verbum, quia hoc videtur fieri ratione falſitatis tollendæ conſuetudine induci poteſt nu. 156.

Teſtamento minor numerus teſtium quam inducat ius poſitiuum adhiberi poteſt ſtante conſuetudine nu. 157.

Teſtamentum factum cum auctoritate Epiſcopi ad pias cauſas quod poſſit reuocari conſuetudo facere non poteſt num. 225.

Teſtamentum foreuſes condere poſſunt ſecundum conſuetudinem loci vbi fit rogitus, q. 8. nu. 97. Intellige uu. 98.

Teſtamento condendo conſuetudo loci in quo quis condit teſtamentum etiam quoad bona quæ non ſunt in loco conditi teſtamenti attendi debet etiam quod in loco quo adſunt bona ſit diuerſa conſuetudo, q. 9. nu. 46. & 47.

Teſtamentum in Ciuitate Venetiarum condi poteſt coram duobus teſtibus & teſtamentum illud porrigitur etiam ad bona alibi ſita nu. 48.

Teſtamentum mercatoris de Ancona conditum

Digitized by Google

tum in Terris Soldani Babiloniæ ad quæ bona trabatur nu. 49.

Teſtamentum conditum in lтco in quo varia ſit conſuetudo ab eis quæ ſunt in locis vbi bona ſita ſunt quo effectum ſuum porrigat nu. 50.

Teſtamento in condendo conſuetudo Angliæ & quo ſe protendat nu. 51.

Teſtamenti in ſolemnibus quæ conſuetudo ſeruanda ſit nu. 53.

Teſtari poſſunt Clerici de bonis quæ adepti ſunt ex redditibus Eccleſiarum, item quod inteſtati decedentes ſucceſſores habeant ſibi coniunctas, q. 11. nu. 33.

Teſtamento Mediolani ex diſpoſitione ſtatuti tres Notarij rogati eſſe debent nu. 303.

Teſtamentis attenditur conſuetudo nu. 598.

Teſtamentum conſuetudine validatur nu. 599.

Teſtamenti ſolemnitati conſuetudo derogare poteſt nu. 600.

Teſtamento curatorem vt adulto pater relinquere poſſit etiam vſq; certos annos conſuetudo facere poteſt nu. 601.

Teſtamentum vt alius faciat pro alio conſuetudo facere poteſt nu. 603.

Teſtamenti in apertura conſuetudo ſpectanda nu. 604.

Teſtamentis attenditur conſuetudo magis quã

Digitized by Google

regionis num. 609. & 607. Ampliatur num. 608.

Teſtator vt certam quotam relinquere teneatur ad pias cauſas conſuetudo valet nu. 609.

Teſtari vt nullus poſſit conſuetudo facere poteſt nu. 601.

Teſtatus, & inteſtatus vt quis pro parte decedere valeat conſuetudo valet nu. 611.

Teſtamento obſeruata conſuetudo non habet locum ab inteſtato, q. 12. nu. 98.

Teſtibus malam rationem reddentibus vt puta de credulitate vt credatur conſuetudo non valet, q. 6. nu. 44.

Teſtes bonam rationem aſſignare tenentur etiam ſi dicerent ſe pro certo credere quia adhuc non probarent nu. 45. & 46. niſi adijcerent originem ſuæ credulitatis nu. 47.

Teſtibus nullam lationem dicti ſui reddentibus quod credatur an conſuetudo facere poſſit nu. 48.

Teſtis rationem dicti ſui reddere tenetur etiam non interrogatus nu. 51. & quam maxime ſuper fama, & dominio nu. 52. & ſuper Miraculis nu. 53. item ſuper conſuetudine nu. 54. item præſcriptione & notorio nu. 55.

Teſtis dicitur deponere vt pecus in caſibus quibus tenetur reddere rationem ſi non adducit

cit nnm. 67.

Teſtis dicitur deponere vt pecus in caſibus quibus tenetur reddere rationem ſi non adducit nu. 67.

Teſtis tenetur reddere rationem ſuper conſuetudine etiam non interrogatus nu. 68.

Teſtium probatio vt contra probationem teſtium fieri non poſſit conſuetudo facere non poteſt quia impediretur detectio veritatis nu. 72.

Teſtem conſanguineum Iudex repellere debet etiam nemine inſtante, q. 10. nu. 40.

Teſtes deponentes per eundem præmeditatumq; ſermonem probant conſuetudinem licet aliàs ſecus nu. 43.

Teſtes concordare debent in actibus conſuetudinis nu. 44.

Teſtes non debent eſſe ſingulares in probanda conſuetudine nu. 45 limitatur in generali conſuetudine quæ ſit in tota Dioceſi nu. 46.

Teſtes quos tangit negotium, & in conſequentiam ſentiunt vtile, conſuetudinem, probant nu. 50.

Teſtes deponere debent ſuper conſuetudine de viſu actus cuius conſuetudo allegatur nu. 52.

Teſtes non probant ita eſſe conſuetudinem niſi deponant de actibus & tempore quibus conſuetudo inducitur nu. 53.

Digitized by Google

Tiranicum dominium licet ſit valet conſuetudo ſi Pôpulus propria voluntate vtatur, q. 3. nu. 7.

Tirannica conſuetudo non defendit, a culpa, q. 6. nu. 384.

Titulus, & bona fides non requiruntur in conſuetudine nu. 31.

Tolerantia eius qui legem condere poteſt facit valere conſuetudinem inductam ab eo qui eam inducere non poteſt, q. 7. nu. 21.

Tollere & mutare ius poſitiuum poteſt conſuetudo, q. 8. nu. 12.

Tollit vna conſuetudo aliam, q. 11. nu. 222.

Tolli poteſt ius reſultans ex cõſuetudine etiam immemorabili, imo etiam priuilegium, q. 14. nu. 35.

Tolli non poteſt conſuetudo quæ tranſiuit in contractum quaſi tacitnm num. 53. Ampliatur nu. 54.

Tollit conſuetudo contraria cõſuetudinẽ nu. 65.

Tollitur conſuetudine contraria tanto tempore conſuetudo quanto fuit inducta prior nu. 89

Tollitur conſuetudo quadragenaria alia ſimili quadragenaria conſuetudine nu. 90. Contrarium nu. 91. Saluatur felin. nu. 92.

Tollere dicitur conſuetudo decennalis conſuetudinem contrariam nu. 100.

Ton-

Digitized by Google

Tonſuram deſerre tenetur Clericus coniugatus niſi ad ſit conſuetudo contraria quæ iuri derogat, q. 3. nu. 85.

Tormentorum in loco diffamati examinari poſſunt ſtante conſuetudine, q. 11. nu. 101.

Tortura reo dari non debet niſi data ſibi prius copia indiciorum, & contraria conſuetudo non valeret, q. 6. nu. 172.

Tortura vt inferatur ex teſtibus examinatis parte non citata non tenet conſuetudo, quia tolleret defenſionem nu. 173.

Tortura inferri poteſt pro vno indicio de conſuetudine, q. 11. nu. 614.

Tortura inferri non poteſt, vel ad condemnationem deueniri ſtante conſuetudine procedendi ſine ſtrepitu & figura iudicij nu. 123.

Tranſgreſſor conſuetudinis punitur ſicut tranſgreſſor legis nu. 475. imo vltra nu. 476.

Tributis exigendis conſuetudo regionis ſeruanda eſt, q. 9. nu. 58.

Tributis ſoluendis attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 615.

Tutores dare poteſt priuatus per conſuetudinem, q. 8. nu. 140.

Tutorem, & curatorem excuſat conſuetudo, q. 11. nu. 105.

Digitized by Google

V

VAcatione vera loquens conſuetudo non extenditur ad quuſi vacationem, q. 12. nu. 88.

Variabilis eſt conſuetudo, q. 14. nu. 71.

Variabilis conſuetudo, & non vniformis minime attendenda nu. 107.

Vaſallus an poſſit alienare ius ſuum irrequiſito domino, q. 11. nu 194.

Vdalricus zas malo loquitur contra Romæ degentes, q. 12. nu. 176.

Venialis vt exponatur res Eccleſiaſtica eſt iuris Ciuilis, ideo contraria conſuetudo valet, q. 6. nu. 92 limitatur remiſſiue nu. 93.

Vendere conſorti vt quis teneatur non valet conſuetudo nu. 328.

Vendere ad tempus carius an licitum ſit ſtante conſuetudine nu. 368.

Venditionis cõtractu facto aliquot iugerum terræ ſitæ in aliquo alio loco in menſurando an attendenda ſit conſuetudo loci contractus, an autem vbi terræ ſitæ ſunt, q. 9. nu. 42.

Venditionibus attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 616.

Vendere conſuetudine quis cogitur nu. 622. & quidem viliori præcio num. 623. ſed ſi nolit quid

agen-

Digitized by Google

agendum num. 624. & 625.

Venditionis caſum pōnes conſuetudo non habet locum in datione in ſolutum, q. 12. nu. 21.

Vendi vt libere poſſint immobilia de conſuetudine vt ſit à Venetis vbi habeat locum nu. 65.

Verborum a mente recedendum non eſt, q. 8. nu. 55.

Verbis ſi ſit dubium conſuetudo loci proferentis attendi debet in vltimis voluntatibus, q. 9. nu. 61.

Verba iſta ſi filins meus deceſſerint volo quod bona mea deueniant ad Ticium ſecundum communem vſu intelligendi habent iſtam ſignificationem ſ. ſi deceſſerit ſine libris, q. 10. nu. 66.

Verborum ſignificatione attenditur conſuetudo, q. 11. nu. 627.

Veritas ſuper omnia amanda, q. 11. nu. 19.

Veritatem indagandam impediens conſuetudo non valet, q. 6. nu. 318.

Veritatis vice fungitur conſuetudo, q. 8. num. 166.

Veritas proprie non eſt conſuetudo nu. 167.

Veritas ipſa Deus eſt nu. 168.

Veſtimentum conſuetudinis ratio, q. 6. num. 349.

Veſtimentis attenditur conſuetudo, q. 11. num. 633.

Veſti-

Veſtimenta vidualia vt non debeantur vxori mortuo marito per heredes conſuetudo facere poteſt, licet de iure ſecus ſit nu. 636. *& talis conſuetudo per heredes probanda nu.* 637.

Vicarius Epiſcopi non poteſt cognoſcere cauſam quæ ſit omiſſa Epiſcopo, q. 6. *nu.* 79.

Via vel ſtrata pro facienda non debet ſolui precium domino de conſuetudine, q. 11. *nu.* 451.

Vicinorum locorum conſuetudo in negocijs dubij magni effectus, q. 12. *nu.* 172.

Victualia vt alibi quam in certis locis non vendantur conſuetudine fieri poteſt, q. 11. *nu.* 621.

Vigilijs ſeruandis conſuetudo attenditur num. 638.

Vigilia omuium Santorum in Francia non ſeruatur propter feſtum Sancti quintini nu. 639.

Vigilia Pentecoſtes neceſſario ieiunanda ratione generalis conſuetudinis nu. 640.

Vindicare quod quis ſe poſſit de rancore vindictæ non valet conſuetudo prout alias erat Florentiæ, q. 6. *nu.* 202.

Violentum principium quando habuit conſuetudo non valet, q. 3. *nu.* 3.

Virtutem abrogandi habet conſuetudo, q. 8. *nu.* 10. *item addendi nu.* 26. *item alterandi num.* 28. *item corroborandi nu.* 45. *item declarandi nu.* 49. *item derogandi num.* 51. *item interpretandi*

nu.

Digitized by Google

nu. 52. item ius alterius tollendi nu 80. item obli gandi nu. 84. item præſumendi nu. 121. item pro bibendi nu. 124. item tolerandi nu. 126. & aliàs plures virtutes remiſſiue nu. 128.

Viſitare quando Epiſcopus non poteſt alter va let commictere prout ſe habet conſuetudo, q. 11. nu. 641.

Vltima conſuetudo attenditur, & poſteriori re latio facta cenſetur, q. 14. nu. 67. & 69.

Vltimus ſtatus attenditur in conſuetudine pa trisfam. nu. 103.

Vnigenitus dicitur etiam ille qui habet alium fratrem ſecundum ſacram paginam, q. 8. nu. 68.

Vnico actu ſicut conſuetudo non inducitur, ita nec interrumpitur ſiam ſic in eſſe deducta, q. 14. nu. 99.

Vnicus actus contrarius tollit conſuetudinem non præſcriptam nu. 105.

Vniuerſalis conſuetudo vnius Territorijs po teſt non habere locũ in aliqua particula illius met Territorij in qua reperitur diuerſa conſuetudo ſpe cialis ſ. q. 4. nu. 77.

Vniuerſitatum cauſæ non determinantur de ſti lo niſi in publico Conſiſtorio Cardinalium, q. 13. nu. 42.

Vno pro altero obligans conſuetudo non valet, q. 11. nu. 72.

Voca-

Digitized by Google

Vocabuli propriæ ſignificationi præfertur conſuetudo nu 628.

Voto, & Relligioni obſtans conſuetudo non valet, q 6. nu. 341.

Vrbani Papæ quinti reſponſum factum Bal. Nuncio tunc Ciuitatis Peruſiæ, q. 13. nu. 43.

Vrbanitas Papæ Vrbani facta fratribus minoribus nu. 45.

Vſuras nec in vno nummo permictere poteſt conſuetudo, q 6. nu. 122.

Vſuraria conſuetudo de ſoluendo. 7. pro centinario nu. 123.

Vſuram facere non licet etiam ob publicam vtilitatem, aut propter erogandam elemoſinam pauperibus, & nec pro redemptione captiuorum nu. 129.

Vſuræ marito debentur magis tanquam intereſſe pro ſuſtinendis oneribus matrimonij quam vt vſuræ nu. 128.

Vſurarius contractus ex conſuetudine reputatur licitus nu. 367. & 369.

Vſurarium à reſtitutione non excuſat conſuetudo nu. 370.

Vſurarium contractum ad reſcindendum non ſufficit probare quod contrahens erat vſurarius niſi ſpecifice probetur de illo contractu, q. 8. nu 38.

Vſuram ſi quis commictere ſolitus ſit, ſi pœnam

Digitized by Google

nam ſtipulatur præſumitur actum in fraudem vſu rarum nu. 122.

Vſuris attenditur conſuetudo, q. 11. num. 642.

Vſuras recipientis conſuetudo ſpectanda in vſu ris probandis nu. 643.

Vſurarius quis præſumitur ex conſuetudine fœnerandi nu. 644.

Vſus maioris partis hominum præiudicat minori contradicenti, q. 5. nu. 35.

Vſus dicitur conſuetudinis cauſa, & ſic ſonat in factum, conſuetudo autem iuris & ſic tanquam cauſatum, q. 13. nu. 69.

Vſus dicuntur ipſi actus informes conſuetudinis nu. 70. ſicut dicitur de corio quoad calceum nu. 71.

Vſus & conſuetudo qnando pro vno vſurpantur nu. 72.

Vſusfructus quando ſolidetur cum proprietate, q. 11. nu. 619.

Vti qui vult conſuetudine in præiudicium tertij, primo debet afferre quod eſt conſuetudine ſolitum offerri nu. 10.

Vulgaris conſuetudo loquendi loci in quo teſtator habitabat attendi debet, q. 9. no. 2.

Vxori meæ ſi deformitas ſuperueniat, & filios non procreet, an poſſim tenere concubinam, q. 6.

Digitized by Google

q. 6. num. 205.

Vxor quæ commiſit adulterium, quod poſſit conſequi de bonis viri non valet conſuetudo num. 230.

Vxoris adultero vt dentur certa bona conſuetudo facere non poteſt nu. 306.

Vxores duas olim habere liceret, & quid hodie eodem tempore nu. 375.

Vxor vt ſuccedat marito cnnſuetudine fieri poteſt, licet in omnibus bonis, q. 11. nu. 584.

Vxor habere non debet portionem bonorum queſitorum per maritum in caſu, q. 12. nu. 14.

Vxor quod habeat ex tonſuetudine Angliæ partem bonorum mariti mortui & alibi non ſit iſta conſuetudo habebit illam portionem vxor ſi decedat vir in Anglia, de alijs autem non, q. 12. nu. 15.

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google